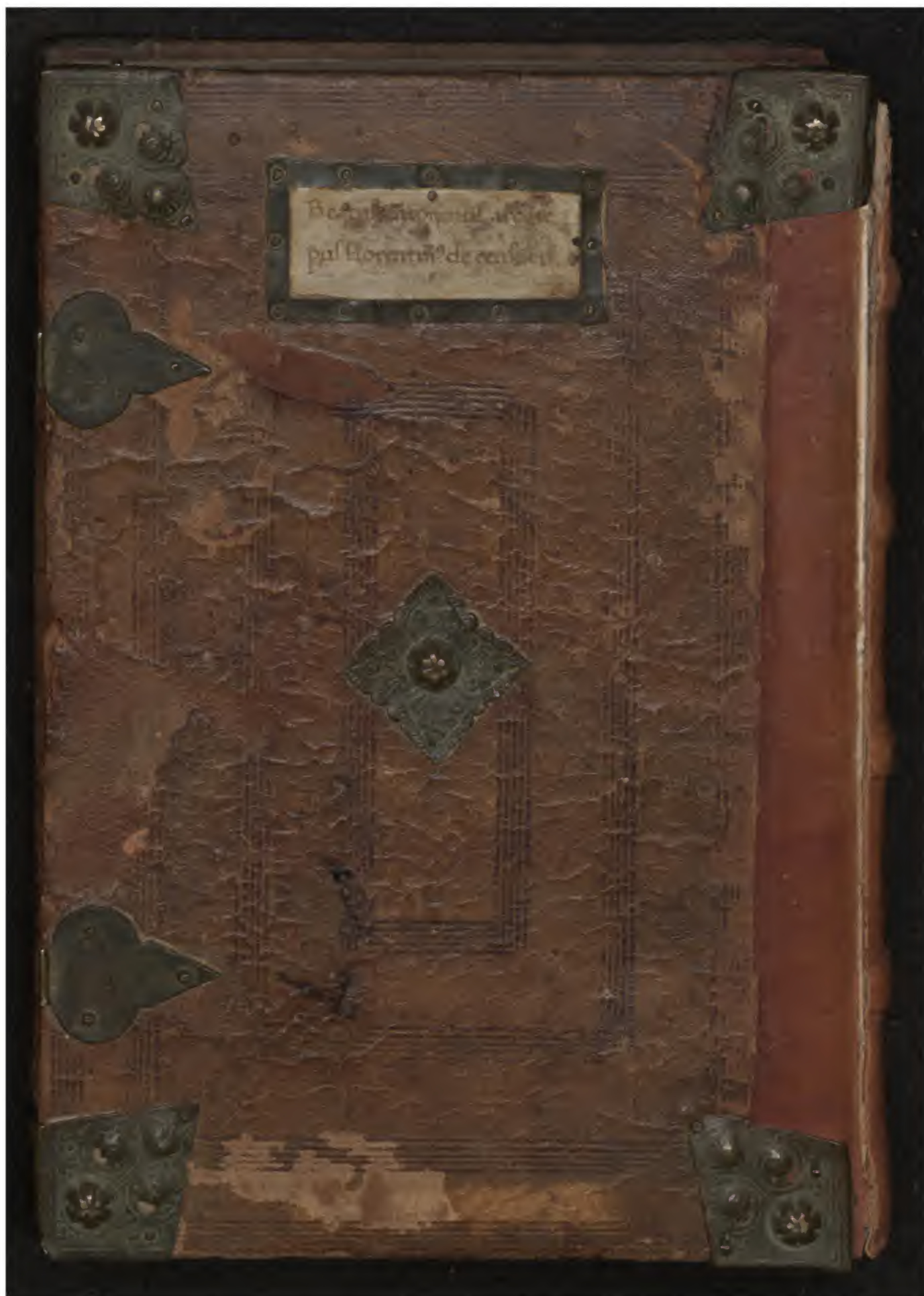

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.26

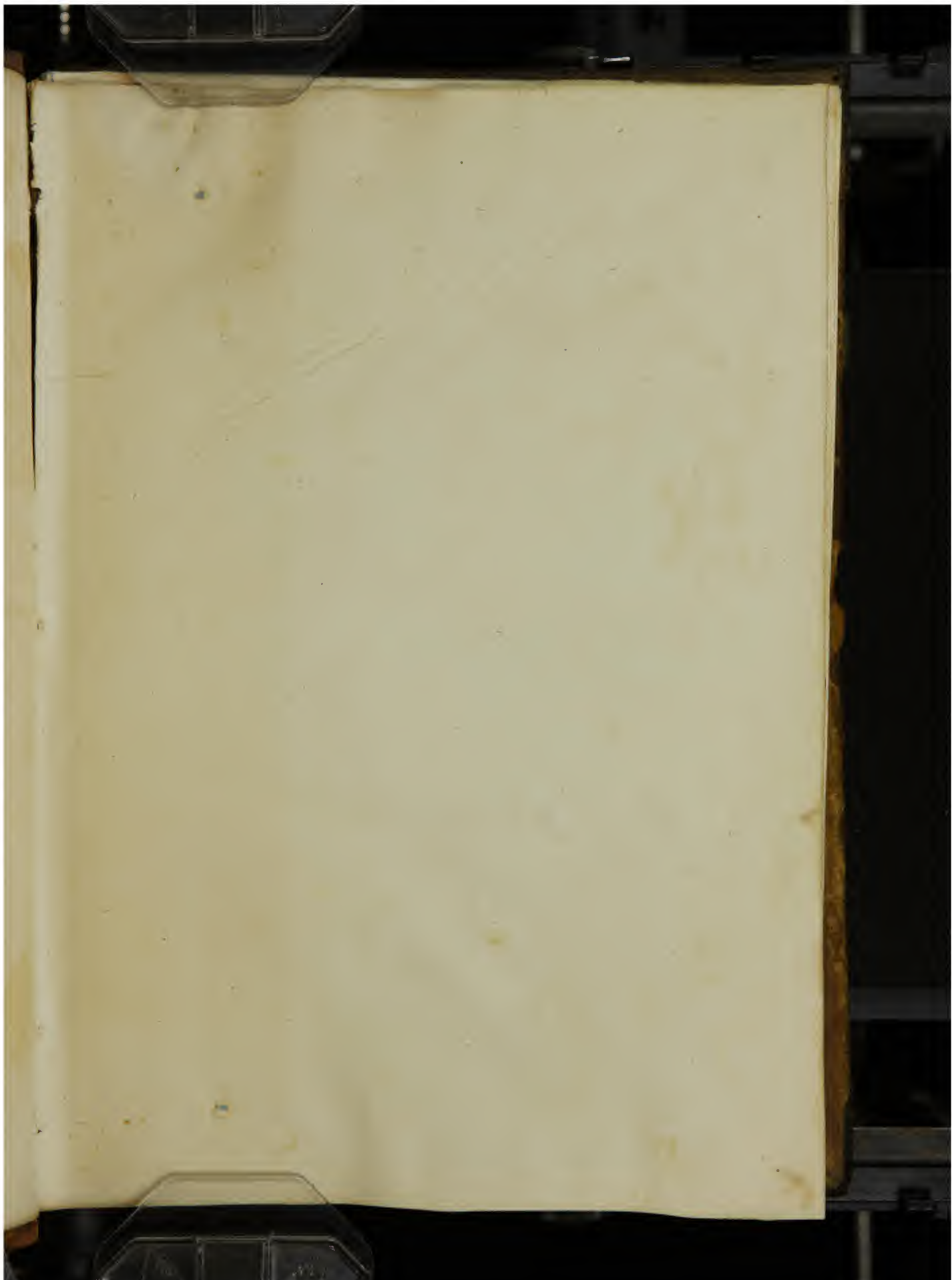
INCUNABULI

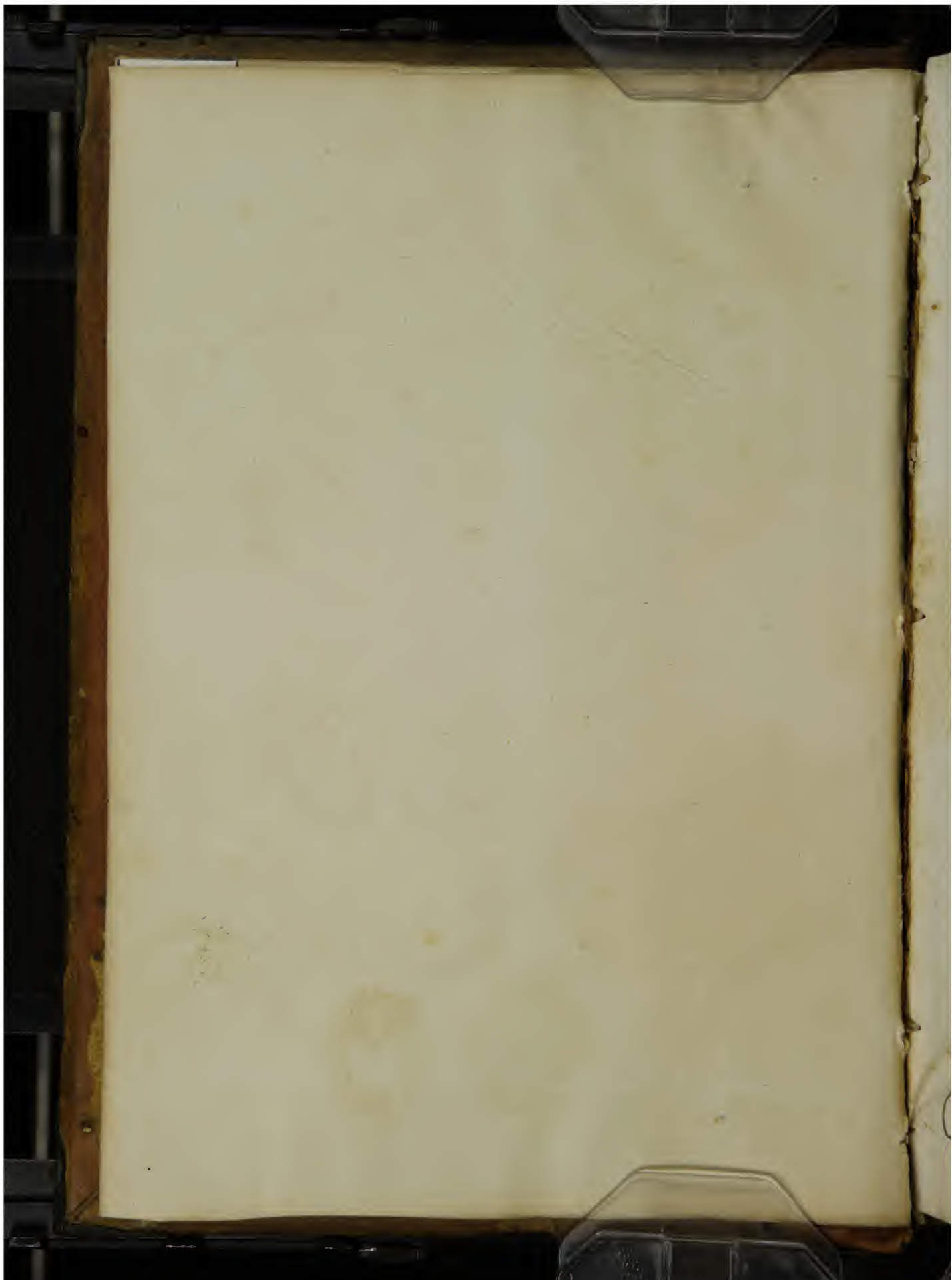
A

7

26

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Incipit tractatus notabilis de exco-
municationibus suspensionibus interdictis
irregularitatibus et penis fratris An-
tonini archiepiscopi florentini de ordine
predicatorum.

Excommunicatio dicitur exclusio a co-
munionem. Sicut autem triplex est exco-
municatio scilicet in quatuor loquela cibo et
huiusmodi. In sacramentorum susceptio-
ne In bonorum spiritualium participatio-
ne que fit in ecclesia iuxta illud. Particeps
ego sum omnium timentium te et custo-
man. tua. Sic triplex potest dici exco-
municatio aliis omittis. Prima est exco-
municatio maior: que etiam dicitur anathema: et ex-
cludit a predicta triplici com-
munionem. 3. q. 4. Engeltrudam. et. ii. q. 3. sicut
apostoli. 7. c. nihil. Secunda exco-
municatio est minor que excludit a participatione
et com-
munionem sacramentorum passiva tamen
sunt 30. de ligna. in cle. de exco-
municato. 7. z. c. 4. Engeltrudaz. Tertia est exco-
municatio data a deo. scilicet inflata per quolibet
mortali. et de hac. ii. q. 3. audi. Ista ergo
de censuris ecclesiasticis quarta pars
sex titulos habet. In primo tractabitur
de exco-
municato maiori. In secundo de
minori. In 3. de interdicto. In 4. de
suspensione. In 5. de irregularitate.
In 6. de penis in genere.
Quatuor ad primum sciendum quod exco-
municatio maior quod inferre ab homine siue a iudice:
et quia ista potest inferri pro variis et in
numeris casibus etiam iniustis: ideo non potest
poni casus ipsius. Unde quod inferitur a iure

particulari per constitutiones vel synodales
alicuius dyocesis vel prouinciales factas
in concilio prouinciali: vel per legatum alicuius
prouincie que non extenditur ad alia loca
scilicet extra prouinciam vel dyocesim: et quia
hec variant etiam multis modis: quia
quot dyoceses tot quodammodo consti-
tutiones: ideo etiam ipse omittitur. Quandoque
inferre a iure com-
municatio: seu per consti-
tutiones factas in conciliis vniuersalibus
vel a summis pontificibus qui astringunt et
ligant ubique terrarum fideles: quare quidam
habet in corpore iuris. vii. hosti. de se. ex.
in pn. enumerat. 30. exco-
municationes col-
lectas ex decretis. 7. decretalibus. 30. No-
an. de sen. ex. c. eos. li. 6. in glo. enu-
merat triginta duas: que habent in ipso
libro. 6. Et idem in cle. i. de sen. ex. enu-
merat quinquaginta duas: que habent in
cle. Quedam alie sunt per extinguentes
diuersorum sumorum pontificum. Et iterum
quedam alie sunt que annuatim sunt a
summo pontifice in curia contra quedam personas
seu committentes quedam vitia: ut. j. pate-
bit. Igitur circa istam materiam exco-
municationis maioris sic procedit. Primo
ponit casus ipsi propter quos incurrunt
ipsa exco-
municatio maior: quorum quedam
sunt apostolice sedi reservati quatuor ad
absolutio-
nem. 2. tractabit de ipsa exco-
municatoe. 3. de ipsius absolutio-
ne: In-
ponendo autem ipsos casus exco-
municatois iuris. Primum agitur de illis in quibus fre-
quentius incurrunt cum aliquali declaratoe
sunt nota per doctores. Et exinde de aliis
breuissime expediet. Demum ponit de
vbo ad vbi quedam extingentes et ipse
processus qui fit annuatim in curia per
papam continens plures exco-
municationes.

Conuatus s. mar... *as melius...*

De iniectiōe manuum in clericum
vel religiosum violentam.

Cap. primum.

Si quis suadēte diabolo hui⁹
sacrilegij vitij vel crimen in-
currerit: q̄ in clericū vel mo-
nachū manus violētās iniecerit: ana-
thematis vinculo sibiiciat. Et nullus
epoz illū p̄sumat absolūē: nisi mortl.
virgēte piculo: donec apostolico cōspe-
ctui p̄ntet: et eius mādātum suscipiat
Inno. 2.º. i. 7. q. 4. Sup hoc decreto
sunt q̄nq; notāda. Prīmū est q̄ noīe
Si q̄s. cōphēdit etiā semina: vt dicit
ibi glo. et archi. et vt p̄z ext de sen. ex.
Mulieres. 2.º est notādū q̄s clericus
vel religiosus gaudeat isto p̄uilegio et
q̄s nō: sup q̄ 30. d. ligna. in tractatu
de censura ecclesiastica dicit q̄ religi-
osus monach⁹ nō cleric⁹ gaudet isto
p̄uilegio. scz q̄ iniiciēs man⁹ violētās
in ipsū est exēcat⁹. Itē canonic⁹ re-
gularis nō clericus. Itē nouit⁹ religi-
osus gaudet hoc p̄uilegio: vt in. c. si
religioso. eo. ti. li. 6. Itē moniales et
cōuerse carū ext de sen. ex. De monia-
libus. Itē cōuersi religionū. sed de cō-
uersis seculariū remanz dubiū. host.
aut in. c. nō dubiū. de sen. ex. dicit q̄
cōuersus q̄ remanet in domo sua vi-
uens: vt laycus nō gaudet hac imuni-
tate. 27. q. i. Ut lex cōtinētie. Si ho-
sit conuersus tradēs se et sua: p̄secrat⁹
incedēs: horas audiēs: honeste viuēs
talī gaudet hac imunitate. i. 7. q. 4. si
quis. Probat hec solutio in. c. vt p̄ui-
legia. de p̄uile. h. si. hoc autē. Et hanc
credo verā. 30. de ligna. Clericus cō-
iugat⁹ nō bigam⁹ incedēs in habitu
clicali et cōsura gaudet hac imunitate

vt in. c. vno. de clericis cōiug. li. 6. Et
hoc quo ad duo: q̄a scz p̄cutiens eum
incidit in canonē. 2.º quia nō h̄z rñdē
in iudicio seculari. De p̄cutiēte clericū
n̄ bigamū dimittētē habitū et cōsurā:
et postea reassumētē vtz talis incidat
in canonē sunt opiones: et q̄dā dicūt
q̄ nō: nā satis est q̄ elegerit sibi semel
vitā clericalē p̄fessionē vel regulā. q̄d
semel de reg. iu. li. 6. Et alij dicūt cō-
trariū q̄ iusta p̄ntia nemini est ause-
renda. 4. q. i. si q̄s libellū. p hoc faciūt
nōta p̄ Inno. in. c. si. d. vita et ho. cle.
Qui dicit clericos p̄uatos p̄uilegio:
q̄a se imiscēt negociatiōibus illud re-
assumē dimittēdo 30. Inno. et archi
tenent hanc prem: hanc etiam pbat
clemen. de vi. et ho. cle. Si littera itel-
ligat fm cōtinuū et rectū intellectum
nā ibi dicit textus q̄dū in premissis
existat vel insistat eo ipso amittat. et
ille vsus fm hūm intellectū refertur
ad omnia p̄cedētia: vt. c. i. 2. Re q̄ris.
de appel. Cōfirmat hoc q̄a illa p̄stitū-
tio est penalis: ideo indubio o3 recipere
interpretationē in p̄te mitiores. 30. de
ligna. De p̄cutiēte depositū dicūt 30.
et hug. 50. di. accedēs. q̄ incidit in ca-
nonē. Et idē Ber. Sed Bar. b̄i. tenz
p̄tū: q̄d videt approbari p. c. de gra-
datio. de pe. li. 6.º. 30. an. in. o. c. de ḡ-
datio dicit p̄mā opinionē esse h̄az in
h̄balit̄ deposito: si in actualit̄ depōito
est h̄a cōtraria opinio 30. de ligna.
P̄cutiēs cleri ū p saltū p̄motū inci-
dit in canonez: quia talis recipit cara-
cterē. Clericus p̄cutiēs seipsū irato aio
incidit in canonez: q̄d pbat. 27. q. 5.
si nō licet. Preterea tale p̄uilegiū est
idultū toti ordini clicali: cui renūtiari

nō pōt Jo. de lig. Idē archi. et Jo. an. Percutiēs clericū excōicatū: vtz incidat in canone. Dicūt aliq q nō per. c. Excōicatorū. 22. q. 5. et. ii. q. i. Multi. S3 in p̄riū ē cōis opio. Nā excōicat⁹ retinz ordinē rōe cui⁹ idul ta est imunitas. g̃ durat durate cā. Hāc opi. tenēt Jo. Vin. et Boffre. Inno. Jo. an. spe. Percutiēs clericū icedētē sine habitu clericali: si mōit⁹ fuit et nō assumpserit nō incidit in canone. Si aut nō fuerit monit⁹ et ipsū pcusserit nō in actu belli vel ag gressure: tūc incidit etiā si cleric⁹ ha bitu deposito se alias imiscuerat. si si ipsū pcusserit i actu belli et aggres sure: tūc nō incidit s3 Inno. hic tū putarē pōderādū q̃ dedit cāz bello et aggresure. Nam si cleric⁹ iniuste cām dedit: tūc indubitātū est: q̃ illi cōtra quos venit cleric⁹ nō incidūt ex capite defēse pmissē: vt in. c. Si ho. de k. ex. et ceteri fauētēs igressō nō incidūt. Itē si eti⁹ cōtē etiā: et cleric⁹ temē se imisceat bitu depōito: et tē credere pcutiētes i limib⁹ aggressur nō fore excōicator. et sic itelligo opi. Inno. et Jo. de lig. Percutiēs ordi natū nō baptizatū nō incidit q̃a nō h3 caratēre. Percutiēs ordinatum inuitū coactōe absoluta nō incidit in canone: q̃a talis nō recipit caratēre et de bap. Maiores. in glo. si inuitū coactōe cōditōali: nisi postea ratificz exp̄sse vel tacite talē pcutiēs nō incidit in canone. Jo. de ligna. Detinens clericū asportatē res suas: vel aliēas apud se depositas p violētiā: vel au ferēs eo inuito nō incidit i canone si ei auferat: dū ē i asportādo. i. anteq̃

se recipiat ad locū destinatū. Si aut h3 facerz ex inuallo postq̃ pcutit ad locū destinatū et adept⁹ fuit posses sionē rez illaz pfecte incidit s3 Ide. de cenb. ecclesiasti.

2° notādūz est q̃ in q̃busdā casibus q̃uis nō actualit inicit q̃s manum violētā in clericū incidit in canonez p̄t quosdā ad⁹ iniuriosos p̄scales scōs et tales: sic cū q̃s pcutit clericū sbūciētez se vberib⁹ ei⁹ pro emenda offēse cōmisē. ext de sen. ex. Cōtin git. Cleric⁹ ho sbūciēs se vberibus v̄ etiā q̃ ē excōicat⁹. Dic. Jo. an. in nouella q̃a p̄cipat i crie dānato et eo. Nup. 7. c. Si cōcubine. Nisi vi cas q̃ p̄cipiū i crie tūc induc excōi cationē in p̄cipate q̃n p̄cipat cuz excōicato nō in illo actu tm̄: p quo p̄ncipalis excōicatoez incurrit: ad h. 7. e. Si cūcubine. Ibi post latā sniaz decre. Nup. pōit etiā illū excōicatu3 tēpore cōdis. nec obstat si dicas q̃ mādās vel coopās pcutiēti sit excōi catus: q̃a nō ex vi p̄cipiū: s3 ex p̄prio facto: q̃ etiā q̃nz excōicat⁹ ē nō p̄bi bēs. 7. e. Quātē. Vel nisi dicas q̃ sb mittere nō est p̄cipare crimini: q̃a p̄babilit credē potat illū remissuz. p̄prio: tū solutio nō videt sufficiens vbi id⁹ iterant: cū ex p̄o sit excōicat⁹ Hoc Jo. an. Idē Idau. in cle. Hos. de cōsan. et affi. Et sic videt dicē q̃ nō sit excōicat⁹. Ide. ho de perusio. dic q̃ talis cleric⁹ si pmittit se pcuti vna pcutiōe tm̄: tūc nō ligat maiōi q̃a ateq̃ seq̃ lesio pcutiēs nō ē excōi cat⁹: et sic se sbūciēdo nō p̄cipat excōi cato: s3 excōicādo. Si autēz sbūcit se plurib⁹ pcutiōib⁹: tūc ligat maiōi:

q̄a p̄cipat excoīcatō in crie. Et ista
p̄ma solutio facit ad q̄onēz quā fa-
ciūt p̄didi doc. d̄ eo q̄ recipit cōiōez
a religioso sine l̄ia ei⁹ a q̄o d̄z h̄ere
v̄tz. s̄. sit excoīcat⁹ sic et ip̄e religios⁹
remittūt ad nōra circa istā d̄cretalē
Cōringit. Itē reputat q̄si man⁹ vio-
lēta cū q̄s retinz clīcū icarceratū vel
i custodia vel vinculatū: vt i. c. nup.
Includēs clīcū violēt ne ab inimicū.
ip̄z q̄rētib⁹ occidat n̄ icidit i canonē
q̄a l̄z adsit violētia: nō tñ dol⁹: imo
ad salutē ei⁹ sit n̄ ad iniuriā. Hoc t̄z
Inno. in. c. Inup. Duo ad h̄ requirūt
vt q̄s incidat in canonē illū. Si q̄s
suadēte. i. 7. q. 4. s̄. anim⁹ dolosus: et
fadi p̄p̄t̄io: vt p̄z ex ip̄o tex. et Jo.
an. t̄z ē q̄ p̄caz late sine null⁹ icidat
p̄ solā attētatōez: nisi puēiat ad ad⁹
p̄sumationē. p. c. Perpetue. de elec.
li. 6. vñ vibrās gladiū vt parterz cle-
ricū: quē tñ ille n̄ p̄cussit: q̄a ille idū
vitauit n̄ icidit in canonē. Jo. d̄ lig.
Si aliq̄ inimici clerici obsidēt ip̄z in
castro vel domo forte alic⁹ mulierū.
claudūt ip̄z: n̄ cū custodiūt: s̄ vt illi
h̄ecūdā faciāt n̄ dicerēt illū detinē
i custodia vel carcerē q̄a neq̄z h̄ intē-
dūt. Itē nec violētiā iherūt p̄sōe nec
reb⁹ adherētib⁹. hec sūt v̄ba Inno.
Nescio tñ si p̄ h̄ v̄ba intēdat Inno
dicē hos nō fore excoīcatos: l̄z h̄ vi-
deat p̄ v̄ba illa: nec violentiā: zē. q̄
requirat canon. Credo tñ in obsidēte
pōderādū: p̄p̄ q̄d fiat obsessio. An
p̄p̄ cast̄z h̄ndū: n̄ p̄sonā violādā
n̄ tūc credo q̄ n̄ inciderz. Si at̄ fierz
obsessio p̄p̄ p̄sonā vt violēt: tūc i-
cīdēt. De claudēte v̄o domū mulierū.
ad h̄ecūdā clerici detegēdā credēt

ip̄m includētē excoīcatū: nā sit iniu-
ria p̄sone clerici inclusi. Jo. de lign.
Itē reputat q̄si man⁹ violēta: vt cū
q̄s mādāt capi vel h̄berari talē: n̄ se
q̄ē effēct⁹ vt i. c. Perp̄dīm⁹. Itē p̄-
cutē reputat clerici cūz q̄s ratā h̄et
p̄cussioez clīcū factā noīe suo: vt. c. cū
q̄s. e. ti. li. 6. Itē reputat cū n̄ defen-
dit clerici: cū ledit p̄sōalit̄: et defēdē
pōt sū p̄iculo sui. ex. e. Quāte. In
q̄ circa hūc casuz varie sūt opiones.
Quidā. n. vt Jo. et Ber. i. glo. sup. c.
Quāte. n̄ Buil. dicit q̄ istud. s̄. non
defēdē clerici ab iniuriis p̄sonalib⁹
cū siēi possit inducē excoīcatōez q̄tū
ad officiales: ad quoz officiū p̄tinz
eos defēdē. zz. q. 5. Administrato-
res. 7. i. 4. q. 5. forte. hosti. v̄o dicit
in sū. h̄ ēē intelligētiā ḡnalit̄ de quo-
cūq̄: ēt si n̄ teneret ad h̄ ex offi⁹ dū
mō nudo v̄bo tñ p̄hibē possit: vt si
dicēt illi q̄ veller iniuriari. Caveas
tibi vel nō facias: n̄ ille abstinēz. ar.
ad h̄. ex. e. Dilecto. li. 6. Idē v̄f s̄ctire
Jo. d̄ lig. sup. c. q̄te. Inno. v̄o reci-
tat v̄trāq̄ opinionē: n̄ dicit q̄ si aliq̄s
h̄beraret noīe meo: n̄ ex negligētia
n̄ p̄hiberē sine dolo: nō inciderē i ca-
nonē: cū necessari⁹ sit dol⁹: s̄c⁹ si ex
p̄p̄ito nō p̄hibeo. Jo. an. i. nouella
i. d. c. q̄te. dicit q̄ Un. abb. 7. hosti.
Ifinalr dicit q̄ siue q̄s h̄eat h̄beratē
i p̄tate: siue nō: siue ille h̄beret noīe
illi⁹: siue nō icidit i canonē q̄n pōt p̄-
hibē: n̄ n̄ p̄hibz: dūm doloze oīm̄t-
tat: al̄ n̄. Et addit vñ multū nōb̄le
dicēs. In h̄. n. vel in aliū canonem
null⁹ incidit sū dolo. ar. ff. de adul.
. l. pe. ff. de sicca. l. i. Idē Jo. de lign.
Sp̄uēs in faciē clerici ē excoīcat⁹ h̄z

hosti. 7 ledēs cum pede vel alia pte
 corpis simili. scz aio iniuriadi qtu3
 ad vtrūq. Idē si effūdāt aquā super
 eū. Detinēs clīcū p vestē vel p frenū
 equi: ne cleric⁹ liber tñseat: t3 Inno
 q sit excōicat⁹ in d.c. Nup. 11. Douet
 qā violat psona: l3 mediātib⁹ rebus
 adherētib⁹ psonē. Idē de auferētib⁹
 res d manib⁹ clīci: et si forte auferat
 dñs vel possessor qui comodauerat
 clerico vsq3 ad certū tēpus: 7 h⁹ mōi
 qā atē finitū vñm nō d3 tolli. Oc-
 cidēs equū cui insedit cleric⁹: vel la-
 cerans vestes q̄s h3 indutas: dicūt
 qdā q sit excōicat⁹: si l3 fiat i iuriā3
 clerici: nā videt iniuriā fieri psonē q
 sit vestib⁹ q̄b⁹ induta est: 7 equo cui
 insedit. Sec⁹ si vestes fuerūt septe
 a p̄lōa 7 equo. Allegāt. c. Cōtingit.
 de sen. ex. Hāc opionē credo hā: l3
 ali3 cōtrariū dicāt. Nā l3 canon sit
 penalis ppter qd videt restringēd⁹
 nō āpliād⁹: est tñ fauorabilis attēto
 ordine clericorū cui indulget: 7 ideo
 āpliād⁹. et de re. iur. li. 6. Odia. Jo
 de lig. Ifurātē corrigiā cū q cind⁹ ē
 cleric⁹: vel vestes q̄b⁹ est indut⁹. dic
 Inno. nō esse excōicatū: qā nullam
 infert violētiā psonē q nō sentit. In
 l3 casu credere cōtrū: et credo q sit
 de mēte canonis: q q̄līcūq3 q̄s tan-
 gat psonā clericī iniuriōse et incidat
 in canonē: vt nōt Archi. in dīcō ca-
 none. Jo. de lign. Ifugiēs inimicos
 7 vt facili⁹ euaderet cūtiēs clericū d
 equo: 7 ipsū ascēdēs vt fugiat: an sit
 excōicat⁹: p 7 cōē pōt argui. Credo
 tuti⁹ tenēdū ipm excōicatū. Nā hec
 est iniectio 7 violētiā: nec iure fit. q̄
 insurgūt vba canonis 7 mens: nec

obstat q̄ licitū sit sibi defendē. Hoc
 hū sine lesiōe tertij. Putarem tñ in
 ipositōe pñe pōderādū q̄litatez ne-
 cessitat. an ieuitabilis: qā alr euadē
 n̄ pōt: an cōmoditas: vt nōt cle. i.
 de homi. Jo. de lig. Hāc opionē t3
 Bar. bi. 7 Lan. S3 Idē. de cēlūris
 ecclesiasticis. t3 cōtrariū: et inf ceteras
 rōes hāc induc q̄ nōnda ē et in alijs
 casib⁹. Dicit. n. non credo aliquē sa-
 piētē vidēz talē peccare mortāl. q̄
 necesse hēbit dicē illū n̄ eē excōicatū
 Nā cū excōicatio sit etne mort. dā-
 natio. vt. li. q. 2. Nemo. nō infligit
 nisi p mortāl. Cōpellēt3 clericū vt
 ereat de fundo p metā: vt sibi aliqd
 det vel vt postea ipse igrediat fūdū
 dicūt Inno. nō eē excōicatū: qā n̄ sit
 manus iniectio in clericū: nec in res
 adherētēs ei: qd credo hū si sit mer⁹
 vbalis: sec⁹ si realis p cōtactū psonē
 et sine violētiā p̄cisa. Jo. de lig. De
 illo hō q̄ p̄seq̄ clericū fugiētē vt p-
 cutiat: 7 cleric⁹ sine p̄cussōe cadit 7
 ledit. Buil. dicit q̄ n̄ credit q̄ iudat
 in canonē: sec⁹ si ipse cleric⁹ fugiēns
 q̄si coact⁹ p̄cipitat se in aquā: vel ad
 aliud piculū se igerat vt euadat: qā
 tunc incidit.

Quindēcas casus in q̄b⁹ nō incidit
 in canonē inuētiēs manus in p̄sōas
 ecclesiasticas.

4⁹ nōndū ē q̄ in q̄busdā casib⁹ p̄cu-
 tiēs clericū vel religiosū n̄ incidit in
 canonē: 7 h⁹ iō: qā n̄ sit suadēre dia-
 bolo: vt dicit tex. decreti vel qā nō ē
 man⁹ violētiā: 7 hi. i5. cāus sūt. Pri-
 m⁹ ē cū q̄s pcutit clericū incedētē in
 bitu laycali quē igrat clīcū. vt. c. Si
 hō. 2⁹. e. ti. 7 fm Inno. 7 Jo. an. et

a. 4

si occideret nō incidit i canone: q̄a ad
h̄ reārie doli? vt q̄s iurāt. Nā p-
babilis iḡrātia excusat. si at pcutiēs
vidit cōsurā: tñ nō credit ip̄z cūcū:
tūc incidit vt nō. glo. in p̄dco. c. et h̄
itez: nisi p̄babilis iḡrātia excuset: et
exurgat ex more prie q̄ d̄z attēdi: nā
alicubi layci tpe caloris deferūt ton-
surā. Si aut q̄s intēdēs pcutē clicuz
pcutiat laycū. glo. in. c. Si h̄o. t̄z q̄
incidat. h̄ cōtrariū videt: nā nō d̄z
iudicare h̄z q̄ q̄s facē itēdit: h̄ h̄z q̄d
fit. et h̄ac p̄tē credo vā. S̄z si itēdēs
pcutē ticiū laycū: errās i p̄lōa pcutit
gayū clericū. Alia. dicit q̄ incidit: q̄a
iniuriari voluit. ff. de sur. l. vl. Tan.
t̄z p̄trariū p̄ textuz. c. Si h̄o. Credo
opinionē viorē Lan. moueor. q̄a vt
vēdicet sibi p̄ea canonis d̄z p̄cedere
p̄suasio diabolica q̄ hic nō p̄cessit dē
clericū. Jo. de lig. 2° ē cū q̄s pcutit
clericū incedētē i habitu laycāli: nec
aliqd de clericatu oñdētē: 3° moni-
tū n̄ correat: vt in. c. Cōtingit. Idē
in clerico q̄ p̄cepto hitu fert arma: t̄
3° monit^o nō corrigi: vt in. c. in au-
diētia. Quinimo t̄ si n̄ sit monit^o t̄
imisceat se tyrānidi. vt. in. c. Cū nō
ab hoie. c. ti. Jo. de lig. 3° ē in clico
gerētē administratōez rez seculariū
vt in. c. Sacerdotib⁹. In de cle. vel mo
q̄d q̄dā indistincte sumūt q̄d nō ē h̄ū
h̄ reārie p̄^o mōitno vt i. c. i audiētia.
Sic tenēt Buil. t̄ Inno. t̄ hosti. t̄ h̄
h̄ū: n̄ ep̄s i synodo mādāss̄ s̄ p̄ea
p̄uilegiū clericalis illd̄: q̄a h̄ h̄ret locū
trine amonitōis. Jo. de lig. 4° in
eo q̄ iocose iniecit man⁹ in clericos.
vt in. c. i. e. ti. dēt tñ pōderari q̄litas
iocū. Rō fallēdī ē: q̄a in p̄ea canonis

reārie p̄suasio diabolica: quaz exclu-
dit ioc⁹ ipse qualitate pōderata. ar.
nōroz. c. i. de p̄sum. Jo. de lig. 5° ē
magro q̄ cā discipline pcutit scolārē
c. i. e. ti. Debz tñ pōderari mod⁹ per
cussiois: q̄a leuis p̄mittit p̄cussio ma-
gistro. vt i. c. Cū volūtate. c. ti. t̄ dicit
Buil. q̄ si magister cū ira pcutiat: ex
q^o cā correatōis h̄^o facit incidit in ca-
nonē. Addit ēt q̄ si p̄ncipalis mag^r
p̄hibeat s̄bmagro: vl̄ alij cui omittit
aliquos pueros docēdos q̄ non p-
cutiat: t̄ tñ pcutit eos exites clicos:
h̄ cā discipline credit q̄ sic p̄hibitus
pcutiēs n̄ incidit i canonē: q̄a p̄ h̄^o mōi
p̄hibitoz n̄ pōt ei auferi b̄nficiū iuri.
q̄d est corrigē posse quos q̄s docet.
6° in repugnāte clerico ipulātē cūz
moderātie iculpate tutele. in. c. Si
h̄o. eo. ti. Rō fallēdī est q̄a ē licitū se
defendē iure nālī. Itēz si q̄s a clico
ludētē secū gūit pcutit: t̄ p̄ h̄^o mot⁹
sine deliberatōe reputit cū gūit iocō
tūcū irat⁹ aio vindicādī nō factur⁹
si deliberāss̄. Dicit ff. S. q̄ n̄ pōt dicit
s̄n deliberatōe fecisse: ex q^o ex libidine
vindicāte fecit. vñ incidit i canonē. Si
āt ess̄ tāta s̄breō q̄ nec se vindicāt
nec iniuriari intēderz n̄ incidit. Pe.
de cē. eccl. Idē dicit q̄dā q̄b⁹ mag^r
assēt Inno. sup̄ dicta decretali. cū
q̄s h̄berat vel ledit clicū ob tuitiōez
p̄ris vel m̄ris: vel vxoris: vel filie vel
familie sue: vel ēt exnei: q̄a. s. et talis
n̄ ē excoīcat⁹: nā t̄ socij iniuria p̄pul-
sāda ē. zz. q. 3. In dō i ferēda. t̄. c. i for-
titudo. Alij dicūt q̄ ē h̄ū d̄ defēsiōe
illaz p̄lōaz tñ: p̄ q̄s s̄ci iniuria nō-
bis itelligit s̄c sūt vxor filij sui t̄ h̄^o i
Inno. dicit q̄ ēt si q̄s occidēt clericū

defendēdo aliū. s. ne cleric⁹ illū occi-
 deret: 7 nō icideret i canonē: s. esset
 irregulari. p. defēsiōe aut suarū rerū
 occidēdo nō vitaret excoicatio. Et
 dic̃ Jo. an. i nouella. sup. d. c. Si hō
 q. si cleric⁹ percussit laycū n. itēdēs pl⁹
 pcutē: 7 hō stat layco n. d. pcutere
 clericū. Si hō cleric⁹ venit ad pcuti-
 tiēduz: vel de hō layc⁹ p. babiliter dubi-
 tat: tūc lz layco pcutē clericū ad imi-
 nētē violētiā repellēdā. Dic̃ et Jo. d.
 lig. i tractatu de bello p. ticulari q. si
 layc⁹ p. reb⁹ suis defendēdis iniūciat
 manū i clericū: si alias n. pōt vim vi
 repellē: et hō fac̃ cū moderamine iau-
 pate tutele q. credit n. eē excoicatu. z.
 Allegat Inno. hō dicētē in. c. d. isti.
 spo. nō. n. ibi ē man⁹ violēta: vt dic̃
 canon. Si q. s. suadētes: si violētie re-
 pulsozia. Idē dic̃ eē: si iniūciat manū
 i clericū sic violētiā p. pulsiōdo p. reb⁹
 p. ximi. s. q. talis n. ē excoicatu. Inā li-
 citū ē obuiare errozi: vbi obuiare pōt
 alias cōfētire vī. di. 83. Error. 7⁹ i
 r. piete clericū i adulterio vel stupro cū
 vxore mīe sorore vel filia. vt i. c. Si
 hō. p. o. Cū ea ē q. putat uxor: 7 n. ē
 idē dicēdū. Et hō t. z. Uin. 7 Hoff. in
 d. c. Noie ē vxoris itelligit spōsa d.
 p. nti: vt t. z. glo. Noie hō mīis vtrūz
 itelligat oēs ascēdentes: 7 noie filie
 descēdētes: t. z. glo. q. n. h. cāu: q. nō
 debēt extēdi lineae. Hoff. dic̃ s. tuti⁹
 Jo. de lig. Et hō f. z. Buil. nō solum
 ad coitū est restringēdū: s. ad āplex⁹
 7 deosculatōnes: et qū q. s. p. parat se
 ad op⁹ carnis: si tū n. in loco suspēo
 sed in publico hō faciat: sic fit qūz lu-
 dēdo: tunc vberas hō mōi incideret
 in canonē. Itē cū p. signa aperta et

p. p. in qui negocio stat: a clerico tur-
 pitudinē coit⁹ ibi āte expletā statim
 eē cū p. dicti. vberas hō mōi n. iciderz
 si hō fac̃ icōtinēti āteq. diuertat ad
 alia. Nō postea vberans incideret:
 7 itellige de attinētib⁹ p. dicti. Itēz
 si cleric⁹ tangat mulierē inuitā p. p.
 turpitudinē: si illa se defendēs cum
 moderamine inculpate tutele reuz
 pcutiat: n. incidit in canonē f. z. guil.
 8⁹ i eo q. aucte sue p. latōis: vel d. mā-
 dato p. lati iniūciat manū i clicū e. t. ex-
 tenore. et. c. vñ uersitat. et itelligas i
 p. lato corrigēte n. tū modū excedēte
 Alias foret loc⁹ appellōi: et puniret
 sic excedēs. Lewis. n. correctio ē per-
 missa. Si aut p. lat⁹ mādāt clericūz
 vberari: v. ad tormētū poni p. laycū
 v. q. ē excoicatu: vt in. c. vñ uersitat.
 Et hō nisi talis clericus esset incorri-
 gibilis p. clericos. S. f. z. Pe. d. p. uisio
 siue cleric⁹ sit corrigibilis siue nō bñ
 pōt capi p. laycū d. mādato sui p. lati
 Itē dic̃ Archi. di. 45. q. nō ē tutū
 nec honestū monachū vberari p. cō-
 uersū laycū. q. in seniorib⁹ ecclesie q.
 pueros corrigē p. nti. c. cū volūtate. e.
 ti. hō itelligit modū nō excedēdo.
 Decim⁹ i dñis corrigētib⁹. e. e. e. Cū
 volūtate. Idē dic̃ glo. q. dñs dom⁹
 pōt corrigē clericos i ferioz ordinū
 sū p. p. excois. Quilibz. n. familiam
 suā corrigē debet. z. z. q. 4. Duo ista.
 Undecim⁹ in p. p. in q. s. ex eo. Cū vo-
 lūtate: vbi dic̃ glo. q. nō solū pater
 sed etia p. p. in qui domesticos suos
 corrigere debent. C. de emēdatione
 p. p. in quoz. l. vna. Duodecim⁹ in
 patrib⁹ corrigētib⁹ filios: hō itelli-
 gēdo: dūmō n. sint cōstituti in sacris.

a. s

123; sacer ordo liberat a priā ptāte:
 7 etiā pūili quo ad manuū iniectiōz
 54. di. Et ātiq̄s. 7. c. frequēs. Si āt
 tales excedāt modū: tēt glo. q̄ sunt
 excōicati in. c. Cū volūtate. ¶ Houet
 q̄a canon erigit volū sine quo vio-
 lētia nō ̄mittit: s̄ he man⁹ sūt cari-
 tatiue: 13 modus excedat. Ego non
 credo glo. vā. Inā limitata correctō
 pmissa est patrib⁹ erga filios: 7 dñis
 erga suos: sicut p̄latis. erga s̄ditos
 p. s̄. allegata: excessus igitur inducit
 penā. Jo. de lig. Idet. de pūlio t3 q̄
 etiā in sacris exītē pat̄ pōt vberare
 cā correctōis. p̄ma opinio tatiōr ē: s̄
 secūda rōabilior. Ut. s̄. possint p̄tes
 vberare filios etiā in sacris cā corre-
 cōis. quā etiā t3 p̄a. 7 Da. Tertius
 decim⁹ in eo q̄ iniicit man⁹ in clīcū
 depositū ēditū curie seculari. de iudi
 Cū nō ab hoie. hic pūā. s̄. ē tad⁹.
 Quartus decim⁹ i eo q̄ iniicit manū
 i clericū se ad vitā cōriā cūcatui dātē
 vt cū bigamiā 2̄bit. di. 84. Quisq̄s
 Et nō q̄ bigam⁹ erit⁹ ē oī p̄uilegio
 clericali. vt de biga. c. i. li. 6. Ibi tñ
 i glo. diē Jo. an. q̄ s̄ ē vuz de his q̄
 sic i miorib⁹ 2̄xerūt. s̄. cū duab⁹: vel
 cū corrupta. Sec⁹ si in sacris: q̄a tūc
 nō p̄dit p̄uilegiū clericale. Idē archi-
 diul. Bar. Jo. mo. Itē intrās reli-
 gionē bigam⁹ gaudet tali p̄uilegio
 h3 Jo. an. in qōne mercuriali. Quin-
 tus decim⁹ vō h3 Ricar. or. mior. i
 4⁹ sniaz. di. 18. q̄ nō incurrit maiō
 excōicatio qū aliq̄s n̄ ex deliberatōe
 sociū suū clericū leuif ipellit: q̄uis sit
 turbat⁹. ¶ Mortale. n. peccatū non cō-
 mittit nisi ex deliberatōne: vel post
 tempus humani fragilitati sufficiens

ad deliberādū: cum factū est tale q̄
 homo nō obstāte humana in firmi-
 tate tenet de necessitate deliberare:
 vt p̄ deliberatōnez ab illo ope līcto
 rethas. ¶ Null⁹ āt excōicat a iure: nisi
 p̄pter peccatū mortale. Cū. n. iura p̄-
 cipiāt vt a iudice n̄ infligat: nisi p̄pter
 peccatū mortale. vñ videt q̄ dītor
 canonis nō voluerit vt excōicatio a
 iure incurreret: nisi p̄pter peccatum
 mortale.

In. 16. cāib⁹ excōicat⁹ p̄ iniectiōz
 manuū violētā in p̄soas ecclesiasticas
 pōt absolui citra papā.
 Quinto nōndū ē q̄ i q̄busdā casib⁹
 7 si q̄s icidit i canonē p̄pter iniectiōez
 manuū violētā i p̄ditos pōt tñ ab-
 solui cū sedē aplicā. Prim⁹ ē d̄ piclo
 mort. vbi nō q̄ itelligit tale piculuz
 nō solū p̄pter infirmitatē: s̄ et si sit i q̄
 cunq̄ piculo vicino morti: puta si ti-
 meat hostē vel p̄donē: vel crudelita-
 tē potētis: vel si nauigatur⁹ sit: vel p̄
 loca infidiola tñstur⁹. ff. de dona. cā
 mort. l. 3. 7. 4. Idē Hosti. 7 addit q̄
 idē ē si obsessus sit: vel obsideat vbi
 iaciūt machine vel baliste. Et tñ in-
 iungēdū ei q̄ si euaserit p̄ntet se sedē
 aplicē: vel ei q̄ possit eū absolue mā-
 datū ei⁹ sup h̄ receptur⁹. ex de sen.
 ex. A nobis. 2⁹. Et idē i cāib⁹ sequē-
 tib⁹ remoto. s̄. ipedimēto: p̄ q̄ i pu-
 ero. vt ex de sen. ex. De ceto. i. fi. 7. c.
 Ea noscūt. i. fi. Et si cessāte ipedimē-
 to n̄ se p̄ntet icidūt i eād sniaz excōif
 ex de se. ex. Los. li. 6. 2⁹ ē cū q̄s hēt
 inimici ias capitale: vel alias iustas
 excusatiōes p̄pter qd n̄ pōt se sedē apo-
 stolice p̄ntare. ex de se. ex. De cetero
 De ista excusatiōe stabit arbitrio bōi

vin. ff. de ob. ob. Continuis. ff. Tu ita
 7 ex de voto. Qd sup his. Terti^o in
 hostiariis q^u p^{er}textu b^{en}eficij clericu^m n^{on}
 g^{er}it leſit. ex de sen. ex. Si ho. Et n^{on}
 q^u si talis n^{on} in cau^{sa} fortuito s^{ed} ex deli
 berat^oe p^{er}cussit clericu^m g^{er}it a papa
 o^{mn}i^{um} absolui. ex de sen. ex. Si ho. Id^e
 de officiali. 4° in officiali q^u i arc^{chie}do
 turba n^{on} ex p^{ro}posito: s^{ed} non sine culpa
 aliqu^ez clicu^m p^{er}cussit: vt i. d. c. si ho
 q^u si cleric^{us} armat^{us} venit ad bellu^m: et
 fac^{it} insultu^m: 7 is d^e que venit ip^s rapit
 h^{ab}z Inno. si sciet h^{ab} fac^{it}: exco^micat^{us} est: s^{ed}
 ad papa^m n^{on} mittit^{ur}. Si t^{amen} h^{ab} sit ad de
 sensioⁿez n^{on} est exco^micat^{us}: ouz t^{amen} cessare
 ca^{usa} desensioⁿis ip^s lib^{er}e ire p^{er}mittat. Ut
 hosti. dic. Si eti^{am} officialis public^{us}
 tal^{em} capiat au^{tem} p^{ro}pria: q^ua ali^{us} n^{on} po
 terat p^{er}seci ab iniuria ali^{us} n^{on} est exco^mi
 cat^{us}: imo mere^{re}. 22. q. 3. f^{or}titudo
 7. c. sequ^{en}tib^{us}. Et h^{oc} dico si plat^{us} n^{on}
 est ibi q^u h^{oc} faciat 7 ipe eu^m plato q^ucit^{us}
 p^{ot} restituat: alioq^u d^e. ex de sen. ex.
 Ut fame. f. layci. Et n^{on}. et f. det. de
 p^{ro}sso sup. d. c. Ut fame. q^u n^{on} solu^m iu
 dici seculari licitu^m est cape clericu^m d^elin
 qu^{en}t^{em} ne fugiat: s^{ed} vt p^{ro}nter e^{pi}o: s^{ed} et
 leſo cuiu^mq^{ue} alij h^{ab}z Inno. q^u et dic^{it} q^u
 si layc^{us} h^{ab}z clericu^m f^uiet^{em} que h^{ab}z suspe
 ctu^m d^e furto: q^u p^{ot} illu^m cape 7 detin^{ere}
 Quin^{te} si sit mulier: nec distigui o^{mn}i^{um}
 vtz sit fortis vel debilis. Et n^{on} fm
 Buil. q^u in p^{ro}ate e^{pi} est mittere: vel
 n^{on}: quia n^{on} distigui^m circa eas in^{te}
 atroce 7 n^{on} atroce iniuria. Sext^{us} si
 sit senex 7 valitudinari^{us}. Septimus
 si sit m^{en}bris d^estitut^{us}: ita. f. q^u ad sed^e
 apostolic^{am} accedere n^{on} possit. Tres
 casus p^{ri}me dⁱdi h^{ab}nt. ex de sen. ex.
 Mulieres. 7. c. Ea nosci^{unt}. 7. c. q^uuis.

Octauus de infirmo qui scz p^{er}petua
 h^{ab}z infirmitatis ipedim^{en}tu^m: vt eti^{am}
 tpale: si time^t q^u accelerare^t mors.
 ex de sen. ex. Qd de his. 12 onus in
 paupe que oportet mendicare: vt in
 dⁱcto. c. Qd de his. Et de his q^utuor
 casibus habes eti^{am}. j. e. l. Decimus si
 regularis d^eberat regular^{em}. ex de se.
 ex. Monachi. 7. c. Cum illor^{um}. 7 eti^{am}
 si percussit secular^{em}: vt ex de sen.
 exco. Religioso. li. 6. Undecim^{us} in
 his qui non sunt sui iuris: sicut filij
 familias 7 serui. ex de sen. ex. Mul
 lieres. De filio familias 7 suo n^{on} q^u
 intelligendu^m est q^u n^{on} debent mitti
 q^u hoc esset in p^{re}judiciu^m patris: vel
 d^{omi}ni: nisi fuisset ca^{usa} enormis excessus
 q^u p^{ro}pter vitandu^m scandalu^m ad sed^e
 apostolic^{am} essent mittendi. extra de
 sen. exco. Relatum. Et intelligendu^m
 est de seruis qui scilicet sunt seruili^s
 conditionis: non de famulis seruie
 tibus. Sed 7 de filiis familias intelli
 git Inno. si sunt impuberes. Alias
 si sunt adulti: liz sint in patria p^{ro}ate
 mittendi sunt ad curiam: quia in h^{oc}
 sui iuris sunt: q^ua possut ire q^u volut
 Duodecim^{us} i pub^{er}e. ex de se. ex. c. i. 7
 h^{oc} et si post pubertat^{em} postul^{ent} se ab
 solu^m. vt co. ti. c. si. Et n^{on} q^u si n^{on} esset
 doli capaces n^{on} incideret. Si sunt
 doli capaces tunc incidut si aio iniu
 riadi vel vindicadi p^{er}cutiut: s^{ed} postq^u
 venerunt ad pubertat^{em}: vt in. is. vel
 sextodecio ano: si adhuc tales sut q^u
 sine piculo ad sed^e aplic^{am} ire n^{on} p^{ot}
 p^{ro}p^{ter} imbecillitat^{em} corp^{is}: vel defectu^m
 discretioⁿis ab e^{pi}o p^{ot} absolui r^{ec}pto
 iuram^{en}to q^u ipedim^{en}to s^ulato ad sed^e
 aplic^{am} se p^{ro}tabut. vt n^{on} d^e se. ex. c. si.

Dicit *Idem*. de pal. i. 2°. Iniaꝝ qꝫ pueri
 7 mulieres qꝫ pbabiliꝛ ignoraꝛ iura
 positiua: pcutiētes clericuꝝ sciētes eē
 clīcū: 7 nesciētes penaꝝ canonis: nec
 scire dēbetel sī. n. peccāt qā nesciūt ca
 nonē. Si qꝫ suadēte zē. Nihilomiꝫ
 quia contra legē nāc faciūt cū pena
 legis nature: incurrūt etiā penā legi
 positue: qꝫuis excusabiliꝛ ignorent.
 Tertiusdecimꝫ d' clericū. qꝫ cōit viuit
 7 sū vno tecto dormiūt: 7 in eadem
 domo vescaūt. eē de vi. 7 ho. de. qm
 qd cōit expōit qm siml viuit i aliqꝫ
 collegio. Quartꝫdecimꝫ i mōialibꝫ
 eē de sen. ex. De monialibꝫ. Quin
 tusdecimꝫ in hospitalariis sādī Jo
 ānis ierosolimitani. eē d' sē. ex. can.

Que dicat enomis iniuria circa
 hꝫmōi iniectionē manuū: 7 qꝫ possit
 ab ea absoluerē.

Sextusdecimꝫ 7 vltimꝫ cāus est de
 iserēte clericū. leuē iniuriā. eē. e. pūcit
 Et lꝫ qdā dixerint decretalē hāc tri
 nere pūilegiū sī ius cōe. Dic' Jo an. i
 noue. sup. d. c. qꝫ sūetudo qꝫ ē optia
 legū intꝫs: intꝫptat qꝫ iꝫ cōe rineat
 Et qꝫ epī i leuibꝫ pnt absolue. Et s
 credo. Et ad cōtrioꝝ solōez. Distin
 guo intꝫ leuē mediocrē et grauē siue
 enomē offēā. Ut in leui: oēs idiffe
 rēter absoluaꝛ. In mediocrē certas
 psonas pūilegiatas: vt hostiarios
 officiales suos clericos cōit viuetes
 7 pfectos. In enomibꝫ nullos: nisi
 in casibus in quibus papā non pōt
 adire. Dec Jo. an. Idem Jo. de lig
 Et de enomī iniuria exemplificat.
 Jo. an. sup. c. Cū illoꝝ. co. ti. dicens
 Enomis est si effodiat oculos: Si
 vulneret: si theatro vel in foro: vel i

cōspectu iudicis pcutiat. Multo for
 tius si in cimiterio: vel dormitorio
 dberet: si quocūqꝫ mēbro mutilē:
 si ad effusione sanguinis grauez ex
 graui idu pueniētez pueniat: Si in
 epūm abbatem: vel clericū seculareꝝ
 per religiosum manus iniiciat. Si
 ex manus iniectione scandalū oriat
 Itē si in prioreꝝ suū abbatis locum
 tenenteꝝ manus iniecerit. Et dicit
 Hosti. idēz intelligēdū quoties infe
 rior 7 subditus in supioꝝem manus
 iniecit. Et p hoc videt solui questio
 de mōacho qꝫ absente abbate pcutit
 vicariū qui abbas dimiserat in clau
 stro: aliū tamē claustralem. Dec ibi.
 Idem. etiā d' perasio sup. d. c. predicta
 pōit: 7 spāliter hoc: qꝫ si abbas se ab
 sentādo loco sui dimittat vicarium
 aliquē iniiciēs in eū manuꝝ reputat
 enomē iniuriā cōmississe: vt absolui
 nō possit citra sedē apostolicā. Et in
 directorio iuri. d' qꝫ pdicatores 7 mi
 nores in hꝫmōi enomibꝫ iniuriis:
 seu pcutiōibꝫ icidētes: vigore suoz
 pūilegioꝝ pnt absolui a supioribus
 ordinis sui. Et in eodē libro dicitur
 qꝫ idē est. i. enomis iniuria qm cūqꝫ
 inferior in suū supioꝝem manꝫ iniecit.
 Sed Jo. de lig. sup. d. c. Cū illoꝝ.
 Dicit qꝫ cū religiosus pcutit clericū
 secularē: hodie potest absolui p epū
 in casu quo posset absoluerē aliū cle
 ricū. e. ti. Religioso. li. 6°. Dū. s. pcut
 sura est leuis. Hosti. dicit qꝫ iudiciuꝝ
 de leui iniuria vel enomī ē totū ar
 bitrio epī dmittēdū. allegat eiuagā
 tē plectis. Et addit. caueat tñ sibi d
 arbitrio tēpato. qꝫ qꝫ p epōs nō pnt ab
 solui lꝫ suos plos sedi aplice rfuat

Sz vtz legati de latē iure legatōis
 valeant quolibz per huiusmodi ab-
 soluere sunt varie opiniōes. Sui. in
 spe. t3 q nō possint absolui p atroci
 Et intelligit atrocē hōicidiū vel mu-
 tilatōez mēbrū nō simplicē sanguinis
 effusioz: t cū ossiū fractōe. Idē host.
 i. c. Qd tñllatōz. de offi. leg. Abbas
 t3 q quolibz t p qlibz pūsside vt i
 c. Ad eminētiā. t. c. Ea nōciē. eo. ti.
 Jo. an. t Jo. de lig. dicūt q h opio
 vñ si pōderēt text⁹ ostōis q locūf
 gñaliter: t ēt qā ccessū est legatis: t
 sic vt bñficiū latissime intēptādū: vt. l
 si bñfi. ff. de pñci. pñci. ēt qā h fauo-
 rabile aiab⁹ t sic nō restringēdū. Stat
 g regula q p solū sūmū pōtificē vel
 legatū de latē absoluat tales. Qui
 legatū de latē pape missi: t si sint ex
 fminos sue legatōis: dūm sint i via
 tales pnt absolue: t si tales excoicati
 aliūde veniāt. ex de offi. le. excoicati.
 Sz legati q nō mittūt de latē pape:
 dū sē ex fminos sue legatōis: neminē
 tales absolue pnt. Sz dū sūt ex ter-
 mios puincia sibi omisse: tñ exites
 de puincia sibi cōmissa: nō aliūde ve-
 niētes. Et h3. Jo. an. dicūt legati d
 latē soli cardinales. Alij vñcūz m. si
 sint nō dicūt de latē. Maiores ēt pe-
 nitētiarj i curia: ac minores pnt ab-
 soluē de oi enozmi lesiōe facta i pso-
 nas clericor: t si mutilassēt vel occi-
 dissent dūm nō plos occiderint vel
 mutilauerint: pnt at hec si sūt pntes
 ipsi q debēt absolui: t osilio p⁹ hito:
 t osesu cū cardinali. s. sūmo pñiari.
 Et multo magis pōt hoc ipse sūm⁹
 pñiari⁹: t nō tñ occisores vel mutila-
 tores plos pnt absolui sūm osensu

pape. Sic repi i li⁹ casuū ipoz pñia-
 rioz. t h dico qz tū ad istū d pñiarij
 Excoicatio cōtra infecutores car-
 dinaliū pape refuata. Cap. z.

S qz deinceps in h⁹ sacrile-
 gij gen⁹ irrephit q sādē ec-
 clesie romāe cardinales ho-
 stiliē suēt isecur⁹: vel pūsserit vel ce-
 pit: vel loci⁹ suēt faciēti aut fici mā-
 dauerit: vel factū hūcrit ratū: aut cō-
 silū dederit: vel fauorē vel postea re-
 ceptauēit: vel defensauēit sciēt cūde
 sic crīs lese maiestati. re⁹ ppetuo sit
 ifamis. zc. t. j. Ex isecutōe pñicta sic
 ex inieciōe manuū violēta: ipo facto
 sniaz excois icurrat: tā ipe infecutor
 qz ali j supradicti tanti mali picipes:
 nec ab alio qz romāo pōtifice possūt
 bñficiū absolōis obtinē nisi dūtaxat
 i articulo mort. Bonifaci⁹. ex d pen
 Ifelid. li. 6. t. j. Si pñiceps sēator cō-
 sul ptās: vel ali⁹ dñs: siue rector: cōf-
 pñptores pñcōs pnt. ostōis tenorē
 nō fecerit obfuari: tā ipe qz officiales
 ei⁹. j. mēse postqz res ad noticiā eoz
 venerit: eo ipo sniaz excois incurrāt
 Bonifaci⁹ vbi. s. Infecutiōz. De per-
 cussioe t captōe nō erat dubiū: s de
 infecutōe hic spaliē statuit hec pena.
 Jo. hostiliter. i. sicut hostis t inimi-
 cus capitalis: vel publice: et mani-
 feste. Sicut etiam sumitur. li. q. z.
 Quicūqz archidiaconum percussit:
 hoc intelligo de illo q nō iuste fecit
 hoc: puta se nō defendēdo tūc enim
 cessaret pena: quia vim vi repellere
 licet cuilibet. Jo. an. Epit. cape. hoc
 intelligo cū effēdu: vñ si nō capiat h
 fiat ei ad domū insult⁹ vt ei fiat in-
 iuria: vel obsidēt eū i domo vñ cast⁹

vel et claudat eū i domo: n̄ vt ibi eū
 custodiāt: s̄ vt inferant ei hēcūdiaz.
 nō credo tē h̄re locū: q̄a hic dicit s̄ id
 qd nō Inno. sup. c. Inup. ex d̄ s̄. ex.
 Ratū habuēt. h̄o itelligo cū ei? ote
 platōe vel noie sit factū: vt de re. iu.
 ratū. li. 6. Jo. an. Idē archi. s̄ fauorē
 Nō nudū vel simplicē. Et nudū cō
 filiū vel simplex fauor intelligit illi?
 q̄ ad maleficiū faciendū nihil adiicit.
 Jo. an. 7 tales hāc sniaz n̄ incurrūt
 vt dicit in tex. ipsi? ois. i. Recepta
 uerit. Pari. n. pena sūt puniēdi rece
 ptatores sine q̄b? diu nō p̄nt delin
 quētes latē. ff. de recep. l. i. Nisi esset
 cōlāguinei vel affines. ff. e. l. z. Jo.
 an. Nō ē q̄ sic delinquētes incurrūt
 alias penas multas tpales: 7 n̄ solū
 ipsi s̄ et filij 7 nepotes eoz q̄s potes
 vidē in tex. Dicit tñ archi. q̄ q̄tū ad
 isamiā 7 bonoz cōfiscatōz effectuale
 7 penā corpālē infligēdā necessaria
 est snia saltē gñali: vt. l. p̄nūciat eū
 criminōsū esse crimie lese maiestatis
 alias q̄uis oñiū bonoz suoz ipso
 iure vel ipso facto ē p̄us amittat ex
 die cōmissi criminis: n̄ tñ ei auferēt
 nec fiet executio ablatiōis bonozum
 suoz: vel alterius penē: nisi p? sniaz
 saltē gñalē. Postq̄ res ad noticiāz
 deuenerit. Pōt s̄ intelligi tripliciē.
 Uno mō sic. Quasi velut dicē q̄ si
 aliq̄s accusator existat debeat istāciā
 h? cause criminalis: ex quo fuit cōte
 stata infra spaciū mensis p̄ sentētiā
 terminari: 7 executiōi mādari. alioq̄n
 isti incurrunt penas hic insertas. 2?
 modo potest intelligi q̄ dicat d̄ no
 ticia: vt absq̄ accusatore aliq? denū
 tiatū sibi q̄ tale facinus p̄petratuz

fuit: 7 hoc siue aliq̄s de officialibus
 suis hoc nūtiauerit ipsi iudici: siue q̄
 cūq̄ ali? q̄uis p̄uatus. Debuit ergo
 iudex statiz vt audiuit tali nūtiatōe
 recepta p̄cedē ad inq̄sitiōez 7 testiū
 receptiōez in vicinia in qua tale faci
 nus dicebat p̄petratuz: quos testes
 indicabit sibi denūtiās: 7 si nō oēs:
 saltē aliquos. Et si iudex neglexerit
 q̄ nō inq̄sierit: 7 vītātē n̄ inuestiga
 uerit: 7 sniaz cōdēnatoriāz tulerit: et
 execut? eā fuerit a tpe denūtiatiōis
 p̄dite sibi facte mēsis lapsus sibi fue
 rit ita q̄ omnia expedita n̄ fuerint:
 isti penē s̄biat hic inserte: tā ipse q̄
 ei? officiales. Hoc tñ sane intellige.
 Nā qñ res ignorat debet plen? ad
 noticiā iudicis deuēire: 7 tūc diuina
 7 hūana lex resoluat: 7 fm q̄ ibi cō
 stitutiū est remota acceptōe p̄sonarū
 diffinitiuā sententia p̄ferat. ii. q. z.
 Sumope. 3? mō pot̄ intelligi qd
 hic dicit per noticiā per famam: vt
 iste mensis incipiat currere ex die ex
 qua ista fama aurib? iudicis inotuit
 q̄uis nō sit: tunc enim statim debz
 iudex p̄cedere ex officio suo ad inq̄
 sitionez. Archi. Et ibi ponit plures
 instācias ad p̄dicta: 7 eas soluit: et
 multa ibi dicit.

Excomunicatio contra bānietes
 episcopos: 7 ad hoc operā dantes:
 pape reseruāt. Cap. tertiu.

Siquis suadente diabolo:
 q̄uis iniuriōse pontificem
 vel temere percusserit: ac
 cepit: seu bāniuerit: vel hoc mādaue
 rit fieri. Aut facta ab alijs rata ha
 buerit: vel soci? in his fuerit faciēt.
 Aut consiliū in his dederit.

Aut fauorem seu sciēter defensauerit
eundem in illis casib⁹ de p̄dictis in
quibus excōicatōz p̄ iā v̄ctos cano
nes nō s̄biret. Si h⁹ mōi n̄re cōstōis
aut anathemat. mucrone percussus
ac nō queat nisi per sūmū pōtificem
p̄c̄q̄ in articulo mortis absolui: 7. j.
p̄dās hō s̄siliarij. Bāliui. Scabini.
Aduocati. Rēdores. Cōsules 7 offi
ciales ciuitat. q̄ i ep̄z suū cōmiserint
aliq̄d p̄missoz quocūq̄ noie cēseāt i
p̄missis culpabiles existētes similē
excōis inie: a qua nisi vt p̄mittit va
leāt absolōis b̄ficiū obtinē sint s̄bire
di. Clemēs. et de peni. Si q̄s. i. cle.
Diabolo: q̄ si n̄ fierz suasiōe diaboli
ca: puta i grāt nō essz loc⁹ penis iscri
ptis. de s̄. ex. Si hō. j. Pau. Quēus
pōtificē. Illos q̄ q̄nūtiauerūt loco
n̄ ordini v̄r includē q⁹ ad excōicatōz
icurrēdā. Electos hō nōdū s̄cētos
q̄ pōtiffices. i. ep̄i n̄ sūt nō v̄r includē.
Jo. an. Idē i Pau. q̄ntū ad electos n̄
s̄cēratos. Lemē. Ille igit q̄ p̄utēt
se defēdēdo nō ligat his penis Jo.
an. Bāniuerit. Inō q̄ pl⁹ hz ista de
cretalis q̄ illa. felix. c. ti. li. 6. in eo q̄
punit bāniētē qd̄ illa n̄ facit. Jo. an
7 istud bānire p̄cedit s̄suetudie ciui
tatū: v̄r p̄. ulū qd̄ iminet bānit. est
diuersū s̄z varietatē bānoz. q̄busdā
.n. si capiāt iminet mortis piculum
q̄busdā solōis pecūie: 7 qdā possūt
ipune offēdi. i. Pau. Mādauerit. hic
videt solū mādatuz punire: et si mā
datū nō seq̄t effēd⁹. S̄z satis durū
est hoc tenē: ideo posset exponi s̄ra:
vt. s. p̄cussioes captōes: vel bāna sint
facta: vt sic req̄rat factū p̄fēdū. pau
Idē Jo. an. Rata. oporteret q̄ q̄ h̄

facta fuerint ipsi⁹ cōtēplatiōe. alias
ratū hēre nō possz. de re. iu. Ratum
li. 6. Jo. an. Idē i Pau. et Archi. s̄fe
lixi. c. ti. li. 6. in quodā simili. Soci⁹.
Hic puto stricte s̄sumi sociū p̄ agēre
q̄ aliqd coopat ad actuz p̄cussiois:
captōis vel bāni. Et l̄z in deliquēdo
sint q̄n̄z plures socij: quoz null⁹ est
p̄ncipalior: 7 tales includūt s̄b agen
tib⁹ de q̄bus p̄misit: q̄n̄z tñ vn⁹ est
p̄ncipalis: alē coopās 7 sic sumit hic
soci⁹: qd̄ p̄z: q̄a de faciēte p̄miserat.
Jo. an. Cōsiliū. fraudulētū nō nudū
Et dicit nudum qd̄ nihil adūcit ad
peccādū: vt nō. d̄ s̄. ex. i. sup. i. z. glo
Cōsiliū at̄ p̄stat suadēdo: rogādo 7
impellēdo: instruēdo: vel vtilitatē iñ
secuturaz onēdēdo: vt nōt. Inno. de
homi. Ad audiētā. De nudo hō cō
silio hic nō p̄uidet. Pau. s̄ fauorem
Sciēdū q̄ est simplex fauor q̄ nihil
adducit ad peccādū: d̄ tali nō videt
hic intelligēdū: et q̄a littera dicit in
his. s̄z p̄cussioe captiōe vel bāno. p̄z
q̄ fauēs huic delinquētī p⁹ delictuz
p̄ter defensorē: de q⁹ seq̄t nō icurrit
hāc penā. S̄z in materia hereticoz
lati⁹ recipiūt fautores: vt habebit. j.
Jo. an. Defensauerit. i. Puto q̄ etiā
defensorē post maleficiū punire itē
dit. Est q̄ qdā defensor. i. auctoriza
tor delicti: et talis graui⁹ punitur q̄
agētes. ii. q. z. Qui cōsentit. Est ali⁹
defensor q̄ etiā post delictū defēdit:
puta impediēdo ne delinquens ad
manus iudicis veniat eraminādus
vel puniēdus. z. 7. q. i. Si custos. vel
ipediēdo ne fiat executio. hūc et itē
dit icludē. 7 p̄bat. e. ti. felix. li. 6.
Nō puto q̄ his q̄ talē defēderet ne

ledat a puato: nedū tertio: s̄ illo of
feso: puta ep̄o v̄l ei⁹ cōsāguineis v̄n
dicare volētib⁹ includat hac pena.
De illo q̄ defēdit in iudi⁹ p̄nūciādo
vide qđ dīxi post hosti. de cle. exco.
Proposuit. sup̄ v̄bo fautorē. pau. at
s̄ p̄leq̄t et declarat p̄ dīstīndōez: q̄a
sc̄z. aut aduocat⁹ vel p̄curator talis
defēdit iuste: q̄a sc̄z putabat eū iul-
pabilē iura p̄ eo allegādo et oñdēdo
eū inocētē: et sic nō ligat aliq̄ p̄ea: et
si postea appareat eū culpabilē. Rō
est q̄a in talib⁹ iusta defēso reſuat:
de excep. cū inter. Aut cōt iusticiā et
cōsciētīā defēdit: et tūc ligat hac p̄ea
d̄ hereti. Si aduersus. Tales. n. de-
fesoꝝ appellat. i. s. q. i. d̄ p̄ntiū. pau.

Excōicatio p̄t oēs h̄ticos et pape
reſuat absolutio. Cap. 4.

QUicūq; semel in heresiz dā
natā labit ei⁹ dānatōne se
ipsū inuoluit. Belasi⁹ papa
24. q. i. c. i. In glo. sūmaria dicit q̄
siue veterem siue nouā seq̄t heresiz
excōicat⁹ est: s̄ sit occult⁹. Nō q̄ oc-
cult⁹ hic intelligēd⁹ ē resp̄cū pluriū
et nō resp̄cū ad⁹ extioris Nā s̄z pe.
de pal. in 4º p̄ solo adu infiori: qº
tū solo homo est p̄fēd⁹ heretic⁹: nō
incurrit excōicatōez: s̄ si aliquo adu
exteriori manifestat delictum suum
q̄tūcūq; occultū: tūc incurrit. Uni-
uersos q̄ sentire aliter de sacramēt.
aut docere nō metuūt q̄ sacrosācta
romana ecclesia p̄dicat et obseruat:
et ḡnāliter quoscūq; eadē Romana
ecclesia: vel singuli. Episcopi p̄ dyo-
ceſes suas cū cōsilio clericoz: vel cū
ipsi sede vacāte cū cōsilio si oportuerit
Ep̄oz vicinorū h̄ticos iudicauerit

vinculo p̄petui anathematis inno-
damus. Luci⁹ 2º in. c. Ad abolēdā.
ex de hereticis dicit in quadā glo.
sup̄ illo v̄bo. Iudicauerit. i. in h̄sim
iam dānatā et indubitātā incidisse.
als. n. si de articulis fidei dubitatio
oriret: et dubiū sit q̄ bñ vel male di-
ceret: sola Romana ecclesia habet
determinare. 24. q. i. Quotiēs. Et
dicit p̄e. de ancha. Nō ep̄os cū cō-
silio clericoz posse de heresi cogicē
et punire. Ergo ep̄i vbi etiā de fide
agit sunt ordinarij: et de offi⁹ tenēt
inquire. j. e. Excōicam⁹. Dubia tam
fidei nō poterūt decidere s̄ reſuāda
sunt pape. Et q̄a cā heres̄ ē dubia
patet q̄a in snia p̄ferēda ep̄s req̄ret
consensū capituli: s̄ cōsensū nō expe-
det de his que fides aplica nouit.
Hodie nō pōt ep̄us ferre sniaz in cā
h̄sis sine inq̄sitorē h̄tice prauitati.
j. e. cle. i. Nō q̄ p̄uilegiū exēptiōis
n̄ eximit exēptū a iurisdīctiōe dyoce-
sani cōmittētē crimē h̄sis. pe. d̄ ach.
Dubitat an q̄cūq; t̄z vbiq̄q; p̄t arti-
culos parisi⁹ dānatos sit excōicatus
Et videt q̄ sic. Et si n̄ snia ep̄i q̄ nō
ligat s̄bditos: nec ex territorij: saltē
snia h̄ decretalis Ad abolēdā: que
dīc vinculo p̄petui anathemati. obli-
gam⁹ oēs q̄ p̄ singlōs ep̄os tāq̄ he-
retici sūt dānati. Dicit q̄ ep̄s n̄ itē
dit oēs articlōs dānare sic h̄ticos:
s̄ sicut dubios et piculosos: Tum q̄a
multi catholici eos tenent. Tū q̄a n̄
excōicauerunt: sed denuntiauerunt
excōicatos. tū q̄a n̄ solū dogmatizā-
tes: s̄ et aliē credētes essēt excōic atī.
Tū q̄a ad solū papā p̄tinz defmiare
ḡnālī: qđ ē h̄tici: et qđ catholicū.

120 **Q**uod est excoīcat? a iure q̄ tenet illud
qđ vna ecclesia p̄icularis iudicat esse
h̄reticū: s̄ q̄ firmē adheret ei qđ ecclesia
vniuersalis vel romana: diffiniuit eē
hereticū: ad quā p̄tinet hoc: q̄a q̄diu
adheret homo fidei ecclesie romane:
quēcūq̄ alia ecclesia tenet oppositam
nūq̄ est hereticus. de sū. tri. c. dānam?
in fi. quia illa nō pōt errare: si oīs alia
sic: sicut tota ecclesia grecorū: vñ de-
minās cōtra tales hereticos nō incur-
rit sniaz iuris. Si hō querat vtrum
sententiā epī incurrat contra ei? p̄hibi-
tionē faciēs: certū est qđ sic: si ē s̄dit?
in loco s̄dito. Et idē est si exemptus
esset in loco exēpto: et multo maḡ si
nō exēpt? in loco exēpto: q̄a in talib?
que sunt fidei nō prodest exēptio. Si
autē nō sit s̄dit? iure cōi: vel s̄ditus
in loco exē territorii nō incurrit. Si
hō extrane? in loco dyocesis. aut est
talis q̄ nō sortit foruz rōe delicti: sicut
forte archiep̄s: et sic nō incidit. aut talis
q̄ sortit: et tūc si est de articalis p̄ eccle-
siam romanā dānat: tūc incidit. Si
autē nō est de illis nō incidit: q̄a non
peccat p̄ inobediētiā: q̄a tūc nō ē s̄dit?
Et nō qđ ex corpore iuris nō videtur
haberi qđ absolutiōez ab excoīcatione
p̄pter heresi cōtra dāz papa sibi refer-
uauerit: ex quo argui posset qđ ab ep̄is
posset absolui per decre. nup. de sē.
ex. S3 p̄ p̄cessū pape qđ sit ānuatiz in
curia sibi referuat eorū absolutiōez: vt
parebit. ī. in ipso processu.

Excoīcatio cōtra fautores recepta-
tores hereticorū et absolutio pape reser-
uat. Cap. quintum.

Quot mōis dicat q̄s heretic?
et q̄s p̄prie sit heretic? et quot

sunt heretici tā cōfide. Et quot mōis
puniāt et qualis: qñ ad mīaz recipiāt
Uide. ī. in. z. p. i. c. de heresi. Excoīca-
mus omnes hereticos vtriusq̄ sexus
quocūq̄ noīe cēleat et fautores et re-
ceptatores et defensores eorū. Inno.
3° ext de sen. ex. nōuerit. Dicit pe. de
pal. in. 4°. qđ credētes hereticorū sunt
qđ lz nulli h̄rē exp̄sse adherēat: credūt
tū hereticos esse bonos hoīes et h̄re
bonā fidē: sicut sunt apud nos simpli-
ces nō h̄ntes explicatiz: sicut quidam
h̄reticaliscapt? cū vno heretico p̄fecto:
interrogat? dicebat. volo mori i fide
dñi Guillemi. la. Sic enim vocabat
ille p̄fectus. Iste erat credēs proprie.
Defensores at sūt qđ p̄sonā defēdūt: ut
aduocati p̄tado patrociniū: vel tabe-
liōes faciēdo infra: vel iuuādo in cā.
Qui at nō p̄sonā s̄ h̄rē defēdūt h̄rē
cha ē. Receptatores hō sūt qđ i domo
vel in terra sua eos recipiūt semel vel
pluries publice v̄ p̄uate. Ifautores sūt
qđ alī fauēt facto mittēdo alimoniaz:
vel h̄mō: alī h̄bo: vt dicēdo: isti sūt
bōi hoīes et iniuste ageat cōt eos: et i q̄s
tores iponūt eis maligne cōfide. Itē
omissiōe qñ qđ p̄tate fugit i capiēdo et
als nō fauēt inq̄sitorib? sic debēt. om̄s
isti sūt excoīcati ipso facto sicut h̄retici:
qđ itelligēdū: dū tñ vitiūz suū aliquo
actu p̄dāt extiori publice vel occulte.
Itē qđ i p̄tate existēs omittit facē qđ
d3: lz nihil exti? agat icurrit: q̄a ad iō
iudiciū p̄tinēz h̄rē et p̄uatio. hec ille dī.
iz. Quō exponat dīda vocabula. scz
fautores receptatores. vide in. c. sc.

Excoīcatio cōt sepeliētes h̄reticos et
fautores credētes et receptatōes eorū
Cap. sextum.

Quicūq; hereticos credentes
receptatōes v^l fautores eorū
sciēt psumpserit ecclesiastice
tradē sepulture vsq; ad satisfactiōez
idoneā excoīcatōis inie se nouerint sō
iacere: nec absolutōis bñficiū mereāf
nisi ppiis manib⁹ extumulēt publice
et pōiciāt huiusmōi corpa dānatorū:
et loc⁹ ille ppetuo careat sepultura. ex
de hereti. li. 6. Quicūq; layci vel clīci
cū vniuersaliē dicat. qdāq; et ita nullū
excipiat. Credētes. illi dicūt credētes
hereticorū q; ore ppiō dicūt se credē
errorib⁹ eorū. de pe. vi. i. fieri pōt. Et
hoc indubitātū est: et pbatōe n̄ idiget
Itē q; adorauerint et reuerētiā suo m̄
exibuerint: cōsolatōez vel cōiōnem ab
hereticis acceperint: vel similia ppetrāt:
q; ad ritū eorū ptinēt credētes merito
pnt factis qbus error eorū exprimitur
vt posui exēpla. Itē q; sermones eorū
et p̄dicatōes audierunt si semel tantū
audierint: et nūq; apli⁹ redierint non
debēt iudicari hereticorū credētes nec
enīz vidēt approbasse q; postea vitarz
ar. ad hoc efficax. i. q. i. constat. Itē si
q; eos visitauit: alimoniaz dedit: ou
catū pstitit: vel similia fecit in qb⁹ nil
d̄ ritū eorū ondiē: nō credo q; possint
credentes iudicari: nā hec sunt qñq;
interuētū pecunie: sec⁹ si p⁹ erāt lapsi
et postea ita facerēt. de here. li. 6. accu
satus. Om̄s tñ p̄dictos quos dixi nō
debēt iudicari credētes fateor suspitōe
maxia nō carere: et iō posse eis indici
purgatōez canonicā iuxta canonicas
sanctiōes. Itē q; libros hereticorū su
scipiūt si statim eos destruxerint incē
dio vel alio mō innoxios iudicādos
credo. s. discredētes. 5. q. i. c. i. Alias si

suspecti sunt et nō destruit in eis indi
cenda purgatio canonica. Archi. Re
ceptatores. glo. Archi. Illi dicuntur
tales q; sciēter recipiūt: et si nō frēqñt
ar. efficax. de pe. felicitis. li. 6. Itā hū
frēqñtatiū in iure p simplici verbo
ponit. i. receptare pro recipe: horū aut
q; sciēt receptāt: qdā sūt in culpa: qdā
n̄. hic sane nōndū vidēt q; iura ciuilia
illū vidēt intelligere esse receptatōre
q; latēf recipit et celat vt cōseruet et
manus iudicis euadat vt innuē. ff. d̄
recep. l. i. Defensores. glo. Archi. Si
defenderit q; errozē ipz dānabilior ē
eo q; errat: et n̄ solū heretic⁹: s; heresi
cha dicit. 24. q. 3. qui aliorū. Si hō
defendit psonā resistēs virib⁹ vel po
tētia ne ad man⁹ iudicis veniat puni
endus vel excoīcādus: pōt dē h⁹ mōi
defēsores p̄cedi ad excoīcationē et p
h⁹ mōi p̄sūptōe posset ei indici purga
tio canonica. Ifautores. glo. Archi. q;
publica ptāte fungūt vt plati et p̄nci
pes: sola omisiōe pnt dici fautores
puta si ab ecclesia cōdēnatos n̄ fugāt
et puniūt sicut debēt. 22. q. 3. qui pōt.
Priuate hō p̄sone in hoc casu si non
capiūt: si p̄tereūtes nō detinēt: fauto
res dici nō possūt. Itā hoc ptinet ad
eos q; ptāte fungūt: et hoc est hū: nisi
sint p̄sone puate tales q; in iuramēto
se astrinxerint. Si. n. iurauerint indi
care et celāt n̄ nego eos fautores. Itē
si q; excusat hereticū: nō ex lingue lu
bico: nec p iocū: s; in cōuenticulis: vel
inter laycos: sicut multi sepe dicētes.
Iti n̄ sūt tales qles dicūt: nec negāt
ista vel illa: vel forte q; aduocati sunt
aliq; et defendēdo eos excusāt eorū p
cessus: pnt dici fautores cōsideratiōe

habita psonaz loci 7 tpoz. Itē si q̄s
facto faueat pbatidē nō eget: puta i
eo q̄ tali alimonā parat: q̄ liberat
q̄ ea p que liberat s̄ministrat: 7 si q̄
sunt similia. Idē in eo q̄ p̄b̄ libeat
i4. q. 4. c. i. Sciēt. q̄ si h̄o nesciebat
ipe tamulās: nō ligat hac pena: q̄a
facti ignorantia vnūquēq̄ excusat.
Ecclesiastice sepulture. Vult dicere
lra ista: q̄a taliuz cadauera n̄ debēt i
cimitio ecclesie tumulari neq̄ alibi:
ad modū christiāorū: s̄ foras iactari
ab ecclesiastica sepultura in signum
p̄petue dānatōis. Archi. Propriis
manib⁹. q̄ nō alienis: imponūt p̄di
ctis 7 alie pene: quas potes videre i
textu.

Excoicatio contra rectores impe
dientes vel non iuuātes ep̄os 7 inq̄
sitores in inquisitōe hereticorū 7 fau
toz 7 receptatoz. Cap. 7.

Inq̄sitōis negociuz cōtra
hereticaz prauitatez ad dei
gloriā: 7 augmētum fidei:
nostris t̄pib⁹ p̄sp̄ct. zc. in q̄ astōne
sunt plures excoicatiōes constitute.
Primo oēs ptātes et dñi t̄pales et
rectores q̄bulcūq̄ officiis vel digni
tatibus: vel nominib⁹ cēleat: 7 eoz
officiales vel balni: q̄ dyocelsais vel
ep̄is: vel inq̄sitorib⁹ h̄etice prauitati.
nō obediūt in h̄eticorū vel ipsoz cre
dētū: vel defensorū: vel receptatorū
fautoz inuestigatōe captōe et custo
dia diligētī: cū ab eis fuerint req̄siti
sūt excoicati. 2º oēs p̄dicti rectores
si p̄dictas psonas pestiferas n̄ duxe
rint: vel duci fecerit s̄m mora postq̄
fuerint req̄siti in ptātē siue carcerez.
Ep̄oz seu inq̄sitorū: vel ad locū aliū

de quo ipsi vel aliq̄ ex ipsis mādane
rint. 3º eoz dñiū: vel dñoz 7 rectoz
distictū: vbi p viros catholicos a p
fatis ep̄is vel inq̄sitorib⁹: vel eorūde
aliquos d̄putatos: s̄b arta 7 diligētī
custodia teneātur: donec eoz nego
ciū p iudiciū ecclesie terminet sūt ex
coicati. 3º oēs supradicti rectores: 7
eoz officiales 7 nūti si de heresi ab
ep̄is: vel inq̄sitorib⁹ cōdēnatos: vel
eoz bracio derelictos n̄ statiz cepint
7 in dilatiōe aiaduersiōe debita pu
niēdos nō obstatib⁹ appellōib⁹ q̄b⁹
cūq̄ p̄dictoz sunt excoicati. 4º oēs
supradicti rectores 7 officiales si ca
ptos p crimie heresis: absq̄ d̄ictorū
ep̄oz siue inq̄sitorū: aut saltē alteri⁹
eoz lnia vel mādato a captōne vel
carcere liberauerit sūt excoicati. 5º
oēs supradicti eorūq̄ officiales: si de
crimie heresis cū mere sit ecclīasticū
coguerint quoquō vel iudicauerint
sūt excoicati. 6º oēs suprascripti q̄
sciēter in p̄dicti. vel aliq̄ p̄dictorū cē
inq̄sitōis officiū dederint auxiliū cō
siliū vel fauorē sūt excoicati. 7º oēs
supradicti si executiōez sibi p h̄mōi
crimine a dyocelano vel inq̄sitore:
iniūctā p̄mpte prout ad suū spectat
officiū facere detractēt: vel dyocela
noz siue inq̄sitorū iudiciū vel sniaz
seu p̄cessū d̄irecte vel idirecte impe
dire p̄sumāt sūt excoicati. Dēs supra
dicti si sniaz p̄dictaz excois in quam
incurrissent oio p ānū sustinuerint:
extunc velut heretici cōdēnāt. Itē
oia in p̄dicta astōne: que incipit. Ut
inq̄sitōis. extra de de here. li. 6. Ut
inq̄sitōis. vbi dicit heretici admittī
fidelib⁹: de hoc faciēda est inq̄sitio:

ut a fidelib⁹ discernentur et inuenti
corrigant. Archi. Inuēdos. Quod si
inquisitor et ordinari⁹ discordat i mā
dato: q̄a vn⁹ mādat puniri p se cōdē
natū: alē mādat relaxari p se absolu
tū: satis videt⁹ supersedendū: donec
consulat⁹ papa. s. c. p̄xi⁹. Jo. an. Ca
non est late snie: ⁊ q̄a nō refuat ab
solutio pape ordinari⁹ poterit absol
uere. s. de sen. ex. in sup. Jo. an.

Excōicatio ⁊ iñsutores male: ⁊ cō
cōscientiā exercētes tale officiū cōn
quosdā: ⁊ pape reseruāt absolutio.

Capitulū octauū

Inquisitores et alij ad vici
officij executiōez cōstituti: si
odij gratie vel amoris. lucris:
⁊ cōmodi t̄p̄alis obtētu ⁊ iusticiā ⁊
cōcōscientiā suā omiserūt cōe quēq̄ p̄ce
dere ut fuerit p̄cedēdū sup h⁹ modi
p̄auitate. s. heretica añ obtētu eodē
p̄auitate ipsā: aut impedimētū officiij
sui alicui iponēdo eū sup l̄s p̄sūpserit
quoq̄ nō verare: p̄t alia p̄as excōis
sniaz eo ipso incurrat: a q̄ nisi p Ro
manū pōtifice nequeāt p̄t p̄ i mort.
articulo: ⁊ tūc satisfactōne p̄missa ab
solui: nullo i hac pte p̄uilegio suffra
gāte. Cle. i. c. Inultoz. ex de hēticis
in de. Obtētu. Ubi q̄ nō p̄t aliez
p̄dēoz: si forte timor: v̄l p̄t vitādū
scādālū hoc omittēt nō est locus
pene. Jo. an. Et cōtra cōcōscientiā. Nō
q̄ copulat cōtra iusticiā ⁊ cōcōscientiā
Eodē. s. odij gr̄e. zc. vt. s. de q⁹ patz
apte q̄ cōstitutio ecclesie militantis
ligat crimē oio occultuz ad penā su
spēsiōis ⁊ excōis: inducit ad l̄s multa
iura: ⁊ s̄dit. Ex his v̄l idōbitatū q̄
Archi. hēbat p dubio ⁊ dispositōni

ōrelinq̄bat. An heretic⁹ oio occult⁹
sit excōicat⁹. Jo. t. 3 q̄ sic. 24. q. i. In
sūma. Et in glo. se. Placet et Boff.
⁊ Ray. in sūmis. Ex inde inducit
multa iura q̄ videt⁹ facē cōrriū. di. 22
Erubescāt. zc. Tādē Jo. an. c̄cludit
sic. De plano fateamur q̄ cōstō mili
tātis ecclesie ligat oio occulta: si tñ
noiatiz de illis iudicat tribunal eccle
sie. imo ipsa ecclesia in q̄tū p hoīem
noiatiz iudicat hoīez: Et in q̄tū est
colleāio fidelū ligatos sic occultos
h̄z p soluti. ex de sen. ex. A nobis. et
sic loquūt cōtraria. Inō fm Pe. de
ancha. sup cle. de vsuri. Ex gūi. Quod
ad⁹ fenerādi non sapit heresim: nec
ptinet ad inquisitorē: ⁊ tñ p̄tinaciter
asserere h⁹ nō esse peccatū est hēticū
Rōnē collige ex glo. nō solū cū qua
cōcor. Idau. Ex q⁹ collige decisioē
eius qd dubitat. Quidā. n. de istis
p̄zocholis in publici. p̄dicatōibus p̄
dicans cōcōitādo turbā ⁊ seditōez cō
clerum ut fert asseruit exortādo q̄
layci non tñbāt solū decimas: nec
eis cōfiteri: nec oblatiōes dare: et q̄
peccabāt cōtrariū faciēdo: cū essent
oēs clerici mali: et de ecclesiis remo
uēdi. Querebat an ista ⁊ alia q̄p̄la
essent hētica: ⁊ p̄cedi possz cō eum
tanq̄ cōtra hēticū. Et firmatū fuit
p omēs sacre theologie doctores: ⁊
doctores vtriusq̄ iuris ibi exītes q̄
sic: ⁊ bñ p doctrinā h⁹ gl. Sapiebat
n. p̄tinacit ⁊ tñbat diuersas ⁊ falsas
opiniōes reprobatas p sacros cano
nes ⁊ canonicas sandōes. ḡ zc. vt i
ea p. Et Idau. clari⁹ loquens dicit
hereticus est nō solū q̄ male sentit:
⁊ docz d̄ articulis fidei ⁊ sacramēt.

ecclesie: sed etiam qui per falsam et
extortā expositōez i scripturā diuinis
pnt dē id qd dicit ecclesia. di. 50. Si
qs dyacon⁹. 7. c. Si ille. in fi. Ob h
vba. Cū aut pceptorie loquit. vt de
cel. missa. Dolētes. 7. eta. 7. q. li. Cum
ecclesie. in cle. Et hec trāsgrediens
peccat mortaliē quia impedit finē q
legillato: intēdit: als trāsgressor: ca-
nonū ex rōabli cā n peccat mortaliē
sz Tho. Pau. in cle. Et itellige istū
tertū cle. Ex gūi. qn similit pāse qs
asserit nō esse peccatū fenerari. Sz
qā sūt nōnulli casus in qb⁹ pbabiliē
dubitat: vtrū in isto vel in illo casu
sit vba nō essz hēticus q teneret opi-
nionē etiā forte nō vā. vt. s. c. Ma-
uigati. de vhis. p. Pe. Et nō sz p. Dau.
i cle. q dīc p. tinaciē. p. Dertinar dī q
valde 7 impudēt t3 et affirmat: vñ
si p iocū vel lubricū lingue h diceret
nō essz hētic⁹. 24. q. i. Ait. Et sic p. ti-
nacia in malo dī: p. leueratia autē in
bono. Judei aut qūis affirmēt vba
nō esse peccatū: n pnt dici hēticī nec
taliē dē eos pcedē. IRō ē qā in eis n
cadit heresis que ē idē q diuisio vel
electō. 24. q. 2. Heresis. Cū. n. n sint
d gremio ecclie diuisiōez ab ea facē
nō pnt. Si tñ talē errorē dogmati-
zarent: 7 si nō vt cōtra hereticos: tñ
p alios modos pnt p ecclesiā puniri
sic 7 in alijs casib⁹ qn offēdūt fidez.
p. Dau. i. nō ē hētic p. Dau. vbi. s. in cle.
Ex gūi. de vñ. q dīc p. tinaciē vsurā
esse peccatū h facta restōne nō ē cō-
fiteādū: sic q ē obligat⁹ ex vñ lūto
ē hēticū. Et in vñ obligat⁹ qs tñ
hōi. In vba offēdit 7 obligat⁹ deo 7
hōi. Et iō p⁹ restōez tñ adhuc peni

tere. Itē fm eūdē q male credit: sed
par⁹ est corrigi et seq certiorat⁹ fidē
ecclesie non est hereticus. 22. q. 2.

Beatus Paulus.

Excoicatio cōt iqsitores 7 pmissa-
rios eoz illicite extorquētes pecūiaz
sū p. textu in qsitōis. Cap. 9.

In qsitores: 7 ipsoz vl epoz
seu caploz sede vacante sup
h deputati cōmissarij: si pre-
textu officij in qsitōis qbusuis mōis
illicite. ab aliq⁹ pecuniā extorquēt:
nec sciēt attēptēt ecclesiā bona ob-
clīcoz delictū p. dicti occasiōe bñficij
fisco ecclesie applicari sunt excoicati:
7 absolui nō pnt p. terq. in mort. ar-
ticulo: donec illis a q⁹ extorferint:
plene satisfecerint d pecūia sic extor-
ta: 7 nullis priuilegijs padis aut re-
missiōib⁹ sup h valitur. cle. in. c. Ino-
lētes. ex de here. in cle. Cōmissarij.
Dicūt q iqsitores cōmissarios quos
vocam⁹ vicarios: vel sūstitutos. s. c.
pri. Jo. an. Cōmissarij. de epis loq
nō videt: etiā liz ab his nō debeant
abstinē: pena tñ q seqt n h3 locuz in
ipsis. Jo. an. p. textu. si q nō eo p-
textu illicite erigit: l3 faciat male: nō
tñ loc⁹ ē pene. Jo. an. p. Pecūiaz: itel-
ligo large. i. q. 2. Lotū. Ecclesiaruz.
De bonis q clericoz p. p. n p. phibz
ecclesia. Multo minus sibiipsis vel
officialib⁹: vel fisco seculari cui appli-
cati sunt ipso iure bōa laycoz vāna-
toz de heresi. Jo. an. Absolui. Per
ordinarios cū sibi nō refuet. Jo. an.
Satisfecerint. si hāt: vñ alias in hoc
paup. excusat. ex de vsur. Cū tu.
Jo. an. Qd p. platos ecclesiaz cogi
n possumus ad officium in qsitōis

b

exercendū. Bonifaci⁹. Virtute aspiciōs
q̄ magis ordinis p̄dicatōrū i toto or
dine: 7 q̄libz p̄ior. p̄uincialis: 7 eius
vicari⁹ in sua p̄uincia p̄nt fr̄es suos
p̄ sedē apl̄icā deputatos ad p̄dicandū
crucē: vel ad inq̄rēdū dē hēticā pra
uitatē reuocare remouere trāfferre:
vel q̄ sup̄sedeāt iniūgē aliosq̄ s̄b̄sti
tuere si eis visū fuerit expedire: et in
eos si cōuenerit cēsurā ecclesiasticā
exercē nō obstātib⁹ l̄ris apostolicis
ipetratis vel impetrādis: que de in
dulto h̄mōi exp̄ssā nō fecerint mē
tionē. Bonifaci⁹. Virtute.

Excōicatio cōt alienatōes 7 ordi
natōes factas a scismaticis de reb⁹
ecclesiasticis. Cap. io.

Ordinatōes ab Ottauiano
7 guidōe hēsiarchis factas
7 ab ordinat. ab eis irritas
esse censem⁹: adiiciētē vt q̄ dignita
tes ecclesiasticas seu b̄nficia p̄ p̄dēos
scismaticos accepit careāt ipetrat.
Alienatōes q̄ q̄ p̄ ip̄os scismaticos:
siue p̄ laycos facte sunt de rebus ec
clesiasticis oīo careāt firmitate: 7 ad
ecclesias sine oī onē reuertāt. Si q̄s
autē trahire p̄sūperit excōis sine se
nouerit s̄biacere. ex de scil. c. i. A. gui
done: cū scinderit ecclesiā q̄ n̄ dicūt
scismatici: imo poti⁹ dicūtur tales q̄
diuertūt ab eis hēsiarchis et scisma
ticis. Inno. Ordinatis ab eis. de or
dinat. p̄ ordinatos ab eis videt̄ idē
cū sit eadē rō defect⁹. scz executionis
qm̄ dare n̄ pōt q̄ nō hz. Jo. an. Lay
cos autē ip̄soz scismaticoz: alias
emēs nō esset excōicat⁹: s̄ excōicād⁹
s̄m Hosti. firmitate. Quia ecclesia
q̄dū hz pastore hereticū vel scisma

ticū vacare intelligit⁹: vñ nō valēt q̄
a tali plato sunt in p̄iudiciū ecclesie.
Si tñ acq̄rit talis plat⁹ ecclesie tenz
nec cassabit⁹: 7 in hoc fauorē ecclesie.
Ber. Reuertāt. q̄ reuertūt talia ad
ecclesiam: nullo precio dato. Idē. de
anch. s̄ emptor hz recurū ad vendi
torē p̄ p̄cio s̄m Un. Si q̄s trahere
.i. ordies exequēdo: b̄nficia retinēdo
vel bōa alienata. Hosti. Subiacere.
illi scismatici q̄ ab unitate ecclesie re
cedūt: vt greci excōicati sunt. i. q. dī.
Nulli. Dicebat Hosti. illos scismatici
cos tñ q̄ se extollūt dē romanā eccle
siā: 7 ab illa se sepāt esse excōicatos
cū adherētib⁹: 7 dicūt tales heretici
Alij scz q̄ volūt cōtra ep̄m aliquem
insurgere 7 ep̄atum tenē: 7 clericos
suos facere excōicadi sūt. Idē. d. ach.
Nō q̄ q̄ ordines vel b̄nficia recepūt
a scismatici. ip̄so iure sunt excōicati 7
sic est canon late s̄nie: q̄ q̄daz vt
Hosti. intelligūt de adherētib⁹ et fa
uētibus ip̄s scismaticis. Dicas ergo
eos q̄ alias nō adherent nec fauent
scismaticis illis. scz q̄ recedūt ab vni
tate ecclesie: nec extollētes se dē Ro
manā ecclesiā: 7 si cōtra alias nō ex
cōicatos ip̄so iure: s̄ sunt excōicandi
Idē. de ancha. Item nō q̄ excōicati
sunt oēs seq̄ces adherētē 7 fauētes
publice: v̄ occulte scismatici dānato
in concilio Constanciensi Petri de
luna. Absolutio pape reseruatur: vt
p̄ in p̄cessu ānuali.

Excoicatio contra eos qui nō te
net romanā ecclesiā eē caput aliarū
ecclesiarū: vel nō posse cōdē canōnes
vel nō esse ei obediendum.

Capitulū. ii.

Qui asserit contumaciter Romanam ecclesiam non esse caput aliarum ecclesiarum: et non posse condere canones et decreta: et etiam ei tanquam capiti obediendum: excommunicatus est. i. q. di. Nulli fas. Non quod illud capitulum loquitur de contemptoribus canonum et transgressoribus. Sed secundum hugonem ibidem et in Dau. in cle. dupliciter dicitur quod contemptor canonum. Uno modo quia apostolica sedes contumaciter negat esse caput ecclesiarum: et habere potestatem condendi canones: et decreta et statuta eius non esse seruanda. Et talis est hereticus et schismaticus et excommunicatus. Et sic intelligendo dictum capitulum est canon late sententiae: et ad idem facit di. 22. Des. et 25. q. i. Violatores. Et idem dicunt Jo. an. Inno. et Hosti. 2º modo dicitur quod contemptor et transgressor canonum: quod ipsa mandata canonum non fuerint quibus credat et dicat esse seruanda. Hic non est schismaticus proprie nec excommunicatus: et sic de hoc modo intelligendo capitulum est canon ferréde snie. Et ut dicit pau. in Cle. Si quis transgredieretur canones: et statuta continentia precepta: siue affirmatiua siue negatiua peccat mortaliter. 24. q. i. Quod precipit. Secus si esset causa consilij: intelligo tunc canonem loqui de consilio: quoniam si ibi exprimitur: vel alia ratio suadet sic intelligi. Non enim quod sic exortatur. 22. ff. de his que non in faciem ob habita. Cum autem preceptorie loquitur: ut de cel. missa. Dolentes. Et de eta. et quali. in Cle. Cum ecclesie. hic transgrediens peccat mortaliter quia impedit finem quem legislator intendit: alias transgressor canonum ex rationabili causa non peccat mortaliter secundum Tho. ibidem in Dau. in cle.

Excommunicatio contra incediariorum ecclesiarum vel locorum piorum: et si fuerint denunciati pape reservatur absolutio.

Cap. 12.

Incediarij ex quo sunt per suam ecclesie publicati pro absoluis beneficio ad sedem apostolicam sunt mittendi. Cle. 3º. extra de sen. ex. Tua nos. Glo. super verbo. publicati. in si. sic dicit. Non credo quod omnes incediarij generaliter sint excommunicati nisi de incediaris ecclesiis: cum de aliis non inueniamur: et per hanc decretalem non probatur quod ipso iure sint excommunicati: sed illis primo excommunicatis ab episcopis subsequente publicatione et denuntiatione per hanc decretalem papa sibi reservat eorum absoluit ad terrorem: alii episcopi possunt absolui omnes incediariorum. extra. c. in super. Ray. Hoff. et Hosti. in si. suis. et Jo. de lign. dicitur quod incediarij ecclesiarum vel locorum religiosorum: vel cimiterij vel spatij privilegiati in circuitu ecclesie: vel loco contiguo privilegiato sunt ipso iure excommunicati: ut in dicta decretali. i. 7. q. 4. Sicut antiquitus. Est autem spatium privilegiatum in circuitu ecclesie. 20. passus. vel. 40. quo ad matricem ecclesiam: si atque denuntiatus possit absolui per ordinarios: postquam vero fuerint denunciati non nisi a papa. Et secundum Jo. an. tales absolui non possunt a legatis ex iure legationis. Item mulier incediaris sic denunciata ab episcopo absolui non potest: et si absolui possit ab interdictione manuum violenta in clericis secundum Buil. Jo. an. hic dicit de incediaris ecclesiis. Buil. etiam dicit quod incediarij aliorum locorum postquam etiam fuerint denunciati: possunt absolui ab episcopo. ut contra dicitur doc. de. de arch. b. 2

dicit simpliciter de incendiaris excōicari.
 et denūtiari. q̄ sūt mittēdi ad papā.
 Cōior p̄ma opio. sc̄da tutior. Incen-
 diarij h̄o alioz locoꝝ n̄ sūt ip̄o facto
 excōicati s̄ excōicādi de iure cōi. 22.
 q. vl. p̄ssimā. Ray. de iure aut̄ p̄ti-
 culari seu synodali in q̄busdāz locis
 tales ēt sūt excōicati: in q̄busdā aliis
 ex cōsuetudie h̄nt p̄ excōicatis q̄uis
 reuera nō ferat̄ excōicatō absq̄ snia
 h̄z Buil. Et hi icēdiarij ēt postq̄ fue-
 rint denūtiati p̄nt absolui ab epis
 suis h̄z quosdā. vt Buil. et alios. et h̄z
 alios nō nisi a papa. Et h̄ or̄ i sūma
 pisana. 30. an. Dic̄ t̄m de icēdiariis
 ecclesiāz. S3 q̄lit̄ intelligēdū sit ista
 denūtiatio. dicit guil. q̄ h̄z quosdāz
 itelligit̄ si fuēit denūtiat̄ noiatiz. i.
 exp̄sso noie: sec̄ vt dicat̄ si in ḡnali.
 vt cū dicat̄ s̄ hac forma excōicam̄
 illos q̄ fecerūt tale incēdiū. Et s̄bdit
 credo q̄ siue in ḡnali: siue i sp̄ali de-
 nūtiat̄ icēdiarij a solo papa ē absol-
 uēd̄: p̄t̄iz cū dicat̄ hugo. et iurepiti
 q̄ q̄n̄ iserē snia s̄ hac forma. Excōi-
 cam̄ oēs q̄ fecerūt s̄ vel illō: oēs in-
 telligūt̄ noiatiz excōicati. Credo ēt
 q̄ pape ē r̄suāda h̄ absolō a quocūz
 iudice fiat ista denūtiatio. Et dic̄
 icēdiarij h̄z Ray. q̄ aucte pp̄ia ciui-
 tatē: vel villā vel mālū: vl̄ segetē: vel
 rē silēz malo studio icēdit̄ et exponit
 glo. ei. Incēdit̄ vel icēdi fac̄: aut̄ icē-
 diariis auxiliū vel cōsiliū sciēt̄ ipēdit̄
 aucte pp̄ia. i. cū n̄ hēat ius mouēdi
 bellū vel indicēdi. Al̄iā vel segetē
 alienā: sec̄ si pp̄iā: q̄a tunc n̄ tenēt̄
 p̄ea incēdiarij: n̄ oolo malo s̄ facerz
 vt. s. p̄ icēdiū rei sue aliēa incēderēt.
 Al̄o studio. q̄a si facerz h̄ ex negli-

gētia: liz peccarz n̄ t̄n̄ icēdiarij voca-
 ret̄. guil. Itē q̄ i bello iusto ignē ipo-
 nit̄ absq̄ p̄cepto idic̄toris belli icēdia-
 ri? vocat̄: liz dānū n̄ teneat̄ resarcir̄
 Qui h̄o i bello iniusto ēt ex p̄cepto
 icēdiari? ē: et dānū t̄nt̄ resarcire. Et
 nō q̄ q̄ i bello iusto villā icēdit̄: si ibi
 incaute ecclesia aburat̄ et ē molestū ei
 n̄ ē excōicat̄ s̄ dānū resarcire tenet̄.
 Itē q̄ p̄oit ignē i loco religioso ē ex-
 cōicat̄: q̄ h̄o i alia domo habitabili
 vl̄ ḡno ē excōicad̄. Alij h̄o icēdiarij
 paleaz feni lignoz et h̄i: nō dicūt̄
 icēdiarij. Lopus sup. 6. de emuni. ec-
 clesiāz. Quia n̄ nulli. dic̄. hic dicēdi
 vt̄ q̄ appellōe ecclesiāz icludat̄ nedū
 mōasteria: s̄ etiā oia pia loca: nā ista
 ed̄p̄at̄. s̄. d̄ testa. Req̄siti. fac̄ qd̄ scri-
 psit. di. 3. p̄ archi. sup. e. li. 6. d̄ resti.
 in inte. c. vltio. Uidi dubitari an icē-
 diarij vel fractores domoz sitaz. j.
 ābitū ecclesiāz p̄uilegiatū: de q̄. sc̄z
 h̄el. i. 7. q. 4. sic̄ ātiq̄tus. sint ip̄o iure
 excōicati: sic̄ icēdiarij et effractoꝝ ec-
 clesiāz q̄ ēt postq̄ fuerint denūtiati
 sc̄liz ipsi incendiarij et effractoꝝ ec-
 clesiāz nō p̄nt absolui nisi p̄ papā. et
 vt̄ q̄ sic. p. d. c. Sic̄ ātiq̄t̄. et de sen.
 ex. Cōq̄sti. Sup̄ h̄ cōsul? cū q̄busdāz
 iuristis: cōsului q̄ talis. s̄. frāgēs: vel
 aburēs domū sitā iē ābitū et cōfines
 d̄i. c. Sic̄ ātiq̄t̄. liz talis sit violator
 emunitat̄. ecclesie: et vt̄ sacrileḡ? pu-
 niēd̄ n̄ t̄n̄ ē excōicat̄. et h̄o p̄ illō. c. f.
 nō nulli. et p. d. c. Cōq̄sti. hec̄ ille.
 Excōicatio p̄t̄ effractoꝝ locoꝝ
 sacroz pape resuat̄ absolō p̄ denū-
 tiatōez eoz. Cap. iz.
 m̄ Emoratos sacrilegos q̄. sc̄z.
 cōfregērāt violēter quosdāz

ecclesias: et expoliauerat excomunicatos puniti. et faciati. sic excomunicatos arti? euitari: donec passis iniuriam aggrue satisfaciāt: et dāna data resarciāt: et cū lris vris rei vritatē cōtinēti bus apostolico cōspectui se repūtent ex de se. ex. Cōqsti. glo. Excomunicatos. qd vñ ex hō q ipso iure sunt excomunicati hōmōi sacrilegi. qd hūz est de effractione ecclesiarū et incēdiariis. Rep sentēt. Ex q. n. incēdiarij et effracto res ecclesiarū denūtiati sunt: nō pnt absolui nisi a papa: s anq denūtiē bñ pnt absolui si satisfacē volūt. ex e. Nup. Ber. Idē Archi. et Hoff. Jo aut an. et Ide. de ancha. sic sūmant. Qui cū effractione expoliant ecclesias excomunicati sunt: et postq sūt denūtiati p papā sunt absoluedi. Quidā extēdebāt istū casū ad faciētes in ecclesia multū enormia: vt frāgēdo crucem vel diripiēdo corp? xpī: vel rapiēdo bona ipsarū. Sed Hoff. et Hostiē. in sū. suis. et Jo. de lign. in tractatu de cēsurā ecclesiastica: dic q tales nō sūt ipso iure excomunicati s excomunicadi. Et nō qd dic Huil. credo q effractor ecclesie iudicand? est q dolo malo: aut p iniuriā violēt pietē fodit: aut sfodit aut vitreā fenestrā fregit: aut seraturam: aut hostia: aut cardines: aut vides: dū tenēt hostia firmata aut ipz tedū ecclesie. Et nōndū fm Huil. q q vadūt animo frāgēdi ecclesiā et firādi: et tñ nō frāgūt: qā iueniūt alias frādā vel aptā: et sic itrāt et asportāt bōa: ipsi nō incidunt in istū canonē.

Excomunicatō p fallarios lras papa liū: et pape resuaf absolutio.

Cap. i4.

Nos. n. oēs fallarios lras nostraz q p se vel alios vitiū falsitati. exercēt cū defē soub? et fautorib? suis anathemat. vinculo decernimus inodatos. et. Inno. 3. ex de crimi. falsi. Ad fallarios. Innotatos. Et sic ē canō late snie bz Inno. et hosti. Insup et clerici sūt officiis et bñficiis pñati: et de gradandi sūt: et curie seculari edēdi fm ostōes legitie puniēdi: p quā et layci legitime vuidi puniūt. vt dñ in ter. Et cōit dñ q absolō a tali excomunicatōe pape resuaf. ex. e. Dura. in fi. Inō bz Ide. de acha. i. d. c. q ille q sciēt ipetrat rescriptū sēptitiū: et illo vtiē: nō icidit i hāc penā: s solū puniē vt careat cōmodo rescripti: et in expensis condēnē. de rescrip. Sup lris. Sed fallās rescriptū: vel vtēs fallo ex certa sciētia: vel ex iğrātia pcedente ex negligētia icidit. Et nō fm Ricar. sup 4. di. i8. q ipetrās lras a dñō papa tacita vritate vel suggesta falsitate: siue faciat ipetrās sciēt siue iğrāt: si talis vritas taceat: vel talis falsitas suggerat q vritate māifesta vel falsitate nō suggesta dñs papa nō cōcederet: nō ē excomunicat? iure cōi nec ēt illi q litter. apostolici. vtūf sō alio noie ipetratis: qā qñis taz isti qñ illi digni sunt magna pēa et cōfusiōe. nō tñ oportuit ius cōdē: qō tales essent excomunicati: qā talis fraus a pte aduersa: vel a iudice cōi vtētes talib? lris faciliē et certitudinalē pōt pēpi: qñis .n. sic impetrās fallari? sit: extēdēdo fallarij nom: vt sumit. 25. q. 2. dicēti Nō tñ fallari? ē lras dñi pape: quia vras lras ipetr: qñis fallā suggestiōe

b. 3

7 sic nō est excōicatus.

Excōicatio cōtra vtentes scienter
lris papalib⁹ falsis. Cap. 15

q Ubi lris nris vti voluerit: eas
p^o diligēt^{er} examinēt: qm̄ si fal
sis lris se vfos dixerint i grāt
eoz sera prauia euitare neqbit pēas
iferi⁹ ānotatas. Inno. 3°. in eadem
decretali. Ad falsarioz. Ibi dicit^{ur} d
illis pēis. Et sic q^{ui} sciēt vti^{us} lris apli
cis: et ab alio falsificatis ē excōicat⁹.
Et nō qd^{am} dicit host. ibidē q^{ui} si simplr
i grāt vti^{us} talib⁹ lris falsis: nō excusat^{ur}
q^{ui} p alios debuit inq^{ui}rē h. ar. di. 3°.
c. vlti. Idē Ber. Et si falsitas erat ita
latēs q^{ui} de facili p^{er}cipi nō poterat in
apto: si p se 7 alios adhibuit diligen
tiā quā potuit: 7 nihil pcepit excusa
r⁹ ē: alioq^{ui} nō ē. ex d^{icitur} hōi. Johs. Luc. n
h^{ic} p^{er} p^{er} d^{icitur} ācha. ibidē cēset iusta i grā
tia q^{ui} h^{ic} excusat^{ur} si adhibuit diligētiā
quā potuit 7 debuit: q^{ui} h^{ic} idaganit
a pitiorib⁹. 43. di. Ephes. Nō. eiz
pōat diuine falsitatez rescripti: h^{ic} si
i grāuit ex negligētia: q^{ui} h^{ic} ē crīm q^{ui}
punit^{ur} 7 dolo p^{er}at. ff. mā. fideiussoz
Et i. c. dura. d^{icitur}. e. ti^o. q^{ui} si falsas lras
se h^{ic}re cōg^{er}at: 7 si penā excōis euadē
voluēt. Et h^{ic} itelligit^{ur} h^{ic} host. q^{ui} lre
falle aliq^{ui} cāu ad euz puenit. tales
q^{ui} nō sūt ipō iur^{is} excōicati: h^{ic} p^{er}. 20. dies
si nō resignant. p^{er} d^{icitur}. de ancha.

Excōicatio cōtra recipiētes lras pa
pales: seu bullas in curia: nō de ma
nib⁹ pape: vel deputati ad hoc.

Cap. 16.

i Inhibem⁹ ne q^{ui}s apud sedēz
aplicā lras nras: nisi a nobis
vel d^{icitur} manib⁹ illoz recipiat
q^{ui} de mādato nro ad illō sūt officiu⁹

deputati: p^{er} d^{icitur} solēnes p nūtiū recipe
pūt de māib⁹ p^{er} d^{icitur}oz: tūl gressoz h^{ic} i
li layc⁹ ē excōicatōi sibiaceat. Si clie⁹
offi^o v^{el} bñ fi^o p^{er}uat^{ur} dāne⁹. Inno. 3°
ex d^{icitur} cri. falsi. Dura. Apō sedē aplicā
Illi q^{ui} q^{ui} nō sūt apō aplicā sedē: seu i cu
ria nō ligēt^{ur} hac cōstōe. et aplicā sedes
ē: vbi papa ē: host. 7 Jo. an. Excōica
tōi sibiaceat. Dicas q^{ui} ipō iure nō irro
gat^{ur} h^{ic} pēa layco: 7 et clerico. Qd^{am} at
cleric⁹ offi^o v^{el} bñ fi^o dāne⁹: ipa pēa
iponēda ē p sniaz: nec ipōit ipō iure
h^{ic} excōicatio ipō iure ipōit et clerico.
p^{er} d^{icitur}. de āch. Et nō dicit gl. Ber. ibidē
Nō credo q^{ui} sit excōicat⁹ q^{ui} h^{ic} nō fuit
imo idifferēt videm⁹ q^{ui} q^{ui} p nūtiū
ipetrat lras: 7 h^{ic} papa scit 7 tollerat
nec aliq^{ui} repellit nisi ess^{et} excōicat⁹
S^{ed} hoc itellige q^{ui} lre de māib⁹ dñi
pape vel bullatoz tū sūt recipiēde:
et vel vicecācellarij: vel alteri⁹ ad h^{ic}
deputati: alias false sūt. et q^{ui} sic recipi
ess^{et} excōicat⁹. Jo. an. 7 p^{er} d^{icitur}. de ācha
dicūt q^{ui} h^{ic} qd^{am} dicit ista decretalis: nō
fuit i curia hodie: imo q^{ui}libz pue au
doritati. mittit ad bullatoz: 7 rāpit.

Excōicatio cōtra corrigētes aliqd i
lris papalib⁹: 7 pape refuat absolō.

Cap. 17.

h Osti. i sū. sic ait. Ihodie p^{er}ce
ptū ē q^{ui} i lris dñi pape: nec i
magno nec i modico audeat
q^{ui}s manū apponē et lras vnica⁹: vel
pūctū vnicū corrigēdo excepti. offici
alib⁹ q^{ui}b⁹ ē h^{ic} cōmissū. Alioq^{ui} nō manū
apponēs ex canone lato i curia ipso
facto sniaz excōis incurrit: q^{ui} p aliq^{ui}
citra apostolicā sedē relaxari nō pōt
Idē goff. Quēit Ricar. in 4°. di. 18
vix inueniēs litterā dñi pape: cuius

efficacia iā expirauit: et ludo nō itē dōe
 vtēdi aliqz lraz in ea formatā refor-
 met: vel pūduz faciat: vel p quēcūqz
 aliū modūz aliqd in ea mutet sit ex-
 cōicat? ipso iure. Rñē vt. s. Ad istā
 qōez dicit aliqz q talis nō ē excōicat?
 ipo iure: qā illa excōicatio nō itelligit
 nisi d his q pnt ēē alicui viles. Pre-
 dida ē q ad oēz hoiez esz inutilis
 Sed dē h sic pōt argui. Quāuis illa
 lra nō imutata facta sit inutilis: tam
 p rasuram sic mutari possz: vt vtilis
 appareret: vbi grā: si ibi erat scriptūz
 p triēniū minime valitur: et p triē-
 nio ponere qn quēniuz: iāz apparet
 vtilis q p? erat inutilis. Tū g qūqz
 mutatio siue pua, siue magna cōtra
 lraz oñi pape: p quā pmutatōez pōt
 apparē vtilis pl? qz erat: vel vtilis: cū
 āte nō esset sit pibita sō pēa excōis
 iā late: vī q imutans aliqd dē lram
 de q ē qstio sit excōicat? ipso iur: qd
 mihi cōcedēdū vī: vt ē h ex de cri.
 falsi. in. c. Ad falsarioz. In glo. sup
 illō. Idē rasurā tenuē qūqz radit
 vel imutat rescriptū pape: excōicat?
 ē et falsari? et i h? nullā distinctionē
 adhibeo: et j. sic dicit. De lris tñ q p
 nullaz rasurā possent apparē viles:
 vtputa lra curatoria data a ducētis
 ānis vel trecētis: aliē esz iudicādūz
 qā si tota raderet de nouo nō possz
 apparē vtilis p p bullā: qā i creatōe
 cui? libet noui pape aliqd dē bullam
 imutā. Nō mē. n. ci? pōt i bulla.

Excōicatio dē faciētes statuta dē
 ecclesiasticā libertatē: et fuari ea faci-
 entes et scriptores eozū et officiales
 iudicātes fm ea.

Cap. 18.

e Excōicam? oīs q de cetero
 fuari fecerint statuta edita:
 et consuetudines: vel poti? abu-
 siones introductas dē ecclesiasticā liber-
 tatē: nisi ea de capitularib? suis i fra-
 duos mēses p? h? mōi publicatōem
 snie fecerint amoueri. Excōicam? sta-
 tutarios et scriptores statutorū ipoz
 necnō et ptates. Cōsules. Rēdores.
 et cōsiliarios locorū: vbi de cēto h? i
 statuta et consuetudines edite fuerint: et
 obfuate: necnō et illos q hz ea psum-
 pserint iudicare: vel i publicā formā
 scribē iudicata. Ihono. 2. ex de sc. ex.
 Nouerit. Ecclesiā. layci heremite et
 reclusi hic sō noie ecclesie nō pphēdūf
 nisi se hiecerint alicui approbate reli-
 giōi. Buil. Libertatē q cōstitit in pui-
 legijs cōcessis sup spūalib? vel tpali-
 bus gñaliē: vel singularitē: siue a deo
 siue a papa: siue ab aliis pncipib? hz
 ihost. Inno. et Abba. Et a deo qdē
 cōcessa sūt multa: vt illō. Quodcūqz
 ligaueris sup terrā zc. Et h? qstū ad
 psonā pape extēdit ad infptatiōem
 omniū dubioz. ex q si sūt legi. Per
 venerabilē. Itēz q decime et pmitie
 ad clericos spēctet. i6. q. i. Reuer-
 tmini. Itē q ecclesia sola res ecclesia-
 sticas ministret. 96. di. Si impator
 Itē qd de spūalibus ius cōdē et iudi-
 care pōt: et multa alia pūlegia q cō-
 tinēt i nouo et veteri testamento. Ad
 papa pūlegia cōcessa sūt: vt q iniicit
 manū violētā in clericū sit excōicat?
 Itē q in legat. ad pias cās sufficiāt
 duo testes. ex de testa. Relatum. et
 multa alia pūlegia q a Vicario xpī
 cōcessa sūt: q in iure canonico habēt
 Itē ab impatorib? multa cōcessa sūt

b. 4

que sūt sp̄a in iure ciuili: vt de emu-
nitate ecclesiāz: ⁊ h' mōi. Nec extē-
dūt oēas p̄tōes ad p̄uilegia data n̄
vlr s̄ p̄ticularit̄ aliq̄bus ecclesiis: siue
sint data t̄lia sp̄ualia a papa: siue ab
ip̄atorib': siue ab aliis p̄ncipib'. Jo.
an. De capitulariis. i. de cartulis siue
libris in q̄b' talia scribi cōsueuerūt: ⁊
si satisfecerint absoluat ep̄s: q̄a papa
sibi nō refuauit. Jo. an. Intra duos
mēses. Ihec cōstō mō ligat om̄s: q̄a
iā duduz fluxerūt illi duo mēses: de
q̄b' sit mētio in isto loco. Host. Ex-
cōicam' statutorios zē. Statutarij ⁊
scriptores statutorū statiz ligāt: nec
excusatōz h̄re p̄nt i toto: ⁊ si q̄n̄z ex-
cūsent a tāto. Idētes at cōsules re-
dores p̄nt h̄re excusatōz q̄ntū ad ob-
fuatōez snie ⁊ deletiōne statutorū p̄
dictorū q̄ i ḡrare p̄nt. Exq' hō certi-
ficati sūt ⁊ obedir negligūt: p̄tō eos
ligat: q̄d ad arbitriū bōi viri r̄ferēdū
ē: q̄n̄. s. scire potuerūt vel nō: aut q̄n̄
ip̄edire ne fuēf: vt. s. itelligat hoc q̄z
cito potuerint bono m̄ cōcesso aliq'
in fuallo. Qd si h' p̄sciuit de nocte:
vel i festo tā solēni: q' p̄siliū ḡregar
n̄ potuit: vl' erat tūc ifirm': arbitriē
bon' iudex. Ihosti. ⁊ Jo. an. Jo. hō
de lig. in tractatu de cēsa eccl'astica
dic' q' p̄dicti p̄tates cōsules ⁊ h' mōi
sūt excōicati nō excōicadi. Nec ob. c.
Exanē. vbi dī canō serēde snie: quia
ibi denūtiāt excōicati nō excōicadi.
Vel q' nō est absurdū q' excōicati a
iur̄ itez excōicēf ab hoīe. Officiales
hō nō sūt excōicati: nisi seruauerint
illa statuta vel negligētes fuerit ab
eā delēda. Redtores ciuitatū qui nō
h̄nt p̄tātē statuta tollēdi s̄m ea non

ligāt hac sentētia: nisi s̄z illa statuta
iudicēt: aut nisi possint opari vt illa
deleāt ⁊ hoc negligāt. Pe. de ācha.
querit de cōsiliariis illoz locorū: et
ponit distindōez Inno. q̄ sic ait. Si
tales cōsiliarij in illis locis: vbi fuāf
statuta contra eccl'asticā libertatē
habēt p̄tātē destruēdi ⁊ nō faciūt: ex-
cōicati sunt: etiā si dedissent auxiliū
⁊ p̄siliū q' destruāt: nō facit eos cū-
tare penā. Si n̄ h̄nt p̄tātē n̄ icurrūt
excōicatōez: S̄z si nesciūt p̄dca statu-
ta esse. Dicit host. tūc ligari quādo
sciūt: ⁊ nō delēt cū p̄nt. Lep' aut ad
h' dabit arbitrio bōi viri. i. iudicis. s.
n̄ vl' se posse excusare allegādo facti
ignorantiaz: exq' ita publice pmul-
gata sūt statuta: tamē saluādo vidē
p̄cedētia dic' q' i ḡrantia p̄dicta excu-
sat ab excōicatōe: ad quā incurrēdaz
re q̄rit vol': sed nō ab alia pena. S̄z
qd si sciuerūt p̄dicta statuta et igno-
rauerunt ea esse contra eccl'asticā
libertatē: ibi dicit Inno. q' n̄ incidūt
cū excōicatiō non liget nisi contumacē
.ii. q. z. Certū. Nec ferē nisi pro ma-
gnis criminib' faterē tamē q' possūt
aliē puniri. Do. meus. i. Jo. de lign.
putat eos non audiendos: quia est
ignorantia iuris que nō excusat. de
reg. iur. ignorantia. Ihec pe. de āch.
Ino etiā s̄m quosdā: q' si qui statue-
runt q' null' offerrz: nisi in magnis
festiuitatib': vel nisi tantū: vel q' sup
mortuo non sit nisi talis pānus: vel
tot cerei vel huiusmōi: hoc esset cōn-
eccl'asticā libertatem. Sup ista de
cretali. Nouerit. Henric' boic' dicit
Qd statuētes: vel statuta dictantes
vel scribētes ipsa: aut fieri cōsētiētes

aut seruari facientes statuta contra ecclesiasticā libertatem statim sunt excoīcati ipso iure. Nam tēpus duoz mensiuz qđ datur ad delendūz ipsa statuta vt vident hāc penā cepit currere a tpe publicatōis h' decretalis. Et sic iā diu transiuit illud tempus fm Ver. 7 Ihost. Quidā tamē exponūt h' mōi publicationē postq. s. in singulis locis fuerit publicata. Et h' benigni? fm Ihosti. s. p̄mū h'ius h'z Jo. an. Qui h'z talia statuta presūperint iudicare: vel in formaz publicā redigere iudicata statim tales sunt excoīcati fm Ihosti. Sec' autez si in puata forma scriberēt. hec Jo. an. Officiales h'o 7 cōsiliarij tūc ligāt si sciētes ea esse contra ecclesiasticaz libertatē cōsenserint delicto: vt qđ ea seruauerūt vel dederūt consiliū qđ ea seruēt: vel qđ negligētes fuerūt ea d' suis capitularib' delere: vel officiūz dimitte: qđ cito de eis certificati sciūt 7 cognoscūt esse ea contra libertatē ecclesie concessa: aliquo tamē medio interuallo ad arbitriū boni viri. alie h'o p̄sone noiāte in hac decretali: liz seruent h' mōi statuta: nō sunt excoīcati fm Inno. et Jo. an. Ihec ille. qđ dē dicit de faciētib' cōtra libertatē: seu p̄uilegiū vniuersalis ecclesie.

Excoīcatio contra oēs dños phibentes sūditis: ne faciant obsequia corpalia p̄sonis ecclesiasticis.

Cap. iō.

e Os qđ rēporale dñiuz obtinētes suis sūditis: ne p̄lati. aut clericis seu p̄sonis ecclesiasticis qđqd vēdāt: aut emāt aliqd ab eis: neq; ipsis bladium molant

coquāt panes: aut alia obsequia eribē p̄sumāt inēdicūt alii: cū talia i dero- gationē libertatē ecclesiastice p̄sumāt eo ipso excoīs sine decernim' sūbiacē. Boni. d' imu. eccle. li. 6. Libertatē liz isti qđ ad h'ba viderēt nō infringē libertatē: tūc infringebāt qđ ad mētē faciēdo fraudē de p̄sōa ad p̄sōaz: de quo dicit vt. i. 4. q. 3. p̄leriqz. Jo. an. Querit hic Dominic' de sādō He. Quid si ista phibitio fiat p̄ illuz qđ nō h'z dñiuz: an hēat locū p̄a hic appo- sita. Rūdiz qđ nō. p̄ textū hūc qđ dicit d' dñis phibētib' suis sūdit. 7 expōit illd t̄pale p̄ seclari dñio. Et sūdit. si pone qđ fiat statutūz sic in Italia in multis ciuitatib' 7 dñis qđ phibeat ne qđs vēdat vel donet rez imobilez alicui nō exēti d' iure statutūz nō sū- eūti onera cōiuz vel dñoz: et irritat donationē vel vēditōz 7 penā ipōit an p̄ talia statuta icludāt donatōes vel vēditōes i ecclesia. Et qđ nō icludāt 7 qđ teneāt talia statuta qđ ad eas p̄bat p. c. Ecclesia sādē Marie. de cōsti. 7 p̄ plures rōes. Et cōcludit qđ h' i statutet hac p̄a nō sūt ligati: ex qđ nō fuit statutū exp̄ssū d' ecclesia: qđ si h' fuisse: tūc ligati essēt: qđ statutū ē cō- libertatē ecclesiasticā: tenuit. n. illud statutū h'z cōez sūiaz doctoꝝ quo ad laycos t̄sferentes in laycos iurisdic- tionis aliene: sed si illud extēderēt ad ecclesias: incipēt ligari. Nec eēt absurdū dicere qđ iudex ecclesiastic' posset illos ad quos p̄tinet cogē ad declarandū statutū: vt nō respiceret cōtradus fiendos cūz ecclesiis. extra de hereti. li. 6. Statutū. IRefert enīz Jo. an. i nouel. qđ Uin. 7 Abb. dicit b. 5

¶ statuto laycoꝝ sc̃o p cōi utilitate
q̃ vadēs d̃ nocte soluat tm̃: clerici n̄
sūt s̃biedti: s̃ p suū iudicē s̃ arcēdi vī.
96. Bñ q̃dē. Sec⁹ dicūt de dāno i
pascēdis pecorib⁹: vel ad aquā ducē
dis: tūc. n. tenent pastores de dāno
ppter mercedē quā accipiunt.

Excoicatio contra vsurpātes pa-
tronatū de nouo i locis piis: vel vs-
pātes bōa vacatū ecclesiā.

Cap. 20.

Incimus vniuersos et sin-
gulos regaliā custodiā siue
guardiā aduocatōis seu de
sensitiōis titulū in ecclesiis mōasterijs
siue q̃bullib⁹ aliis piis locis d̃ nouo
vsurpare conātes bōa ecclesiā. ¶ No
nasterioꝝ aut locoꝝ ipōꝝ vacatūz
occupar p̃sumūt: quocūq̃ dignitatē
honore p̃fulgeāt. Clericos et ecclīaz
q̃dōachos mōasterioꝝ: et p̃sōas cete-
ras locoꝝ eorū dē q̃ s̃ s̃i pcurāt eo
ipō s̃nie excōis s̃biacē. Boni. ex d̃ ele.
gñali. li. 6. Vniuersos et vniuersas.
Nā appellōne si q̃s. et si qua rtinet
.ff. de ab. sig. l. i. et l. 7. et l. 3. Bar. abuz
masculinū platū a canone p̃phēdit
femininū. q̃d p̃bat. i. 7. q. 4. Si q̃s
suadēte. q̃d hum nisi p eadē vel alia
sc̃z iura excipiat femina. j. eo. Idēni-
tatib⁹. Jo. an. Qd̃ archi. intelligit d̃
canone puniēte crimina. Singulos
vt quādo p̃sona vsurpat suo nomie
.j. scripta. Vniuersos d̃o dixit: puta
quādo aliqua vniuersitas sibi inscri-
pta vs̃pat de nouo. Archi. ¶ Regalia
dic regalia ea que capit Rex vacāte
ecclesia: vt p̃z in regno frācie et aglie
Nā illic vocāt regalia iura regis in
q̃busdā ecclesiis vacatib⁹ cōpetentia

q̃bus de p̃latis ordinatis illa p̃cipiūt
p̃lati et non rex. Archi. Guardia: q̃a
dicūt se debē custodire ecclesiā vacā-
tem: donec de p̃lato fuerit ei p̃uiliuz
vt patet exēplū in ecclesia p̃isēsi. vbi
tales custodes layci et nobiles appel-
lant vicedñi. p̃z etiā exēplū in ecclesia
florētina et sumit hoc abū et p̃cedēs
sc̃z custodiā p eodē. Un̄ expone: siue
p. i. Et intelligunt quidā hoc cōpre-
hendi s̃b hoc nomine ius patronatus
q̃d nō credo. Sed intelligo simplr
sicut sonat: q̃uis aliter notef. j. de
iure. patro. Archi. Et Jo. an. sic dic
Custodiaz. et que sequūt: sic expone
fm̄ Bar. i. ius patronatus: q̃d s̃z di-
uersas regiones diuersa sortit voca-
bula. Et addit quocūq̃ nomie cen-
seant vsurpātes de nouo tale ius in
ecclesiis et aliis piis loci. et bōa ipōꝝ
locoꝝ vacatū occupantes excōicati
sunt ipso iure. Jo. an. Aliis vt hospi-
talib⁹ et aliis quocūq̃ noie vocatis
De nouo. l. a q̃draginta ānis citra.
fm̄ Bar. s̃. de consue. c. vltimo. Et
hoc per litterā que sequit: v̄l ex atiq̃
cōsuetudine: que sc̃z habet. j. in tex.
hic nō posito. Jo. an. Bona. de q̃b⁹
nulla est laycis attributa facultas.
Occupare. i. mala pte sumit: et p̃prie
mobilia dicūt occupāi. Immobilia
inadi. Sepe tamen vnuz sumit p
reliquo. Procurāt forte occasiōe di-
scordie inter eos suscitare. Et dicūt
p̃ocurare ope consilio p̃suasione: et
coopatione. Jo. an. Nō q̃ p̃mitten-
tes sacrilegiuz i auferēdo res sacras
vel non sacras de loco sacro: nō sūt
de iure cōi excōicati: nisi hoc facerēt
cū effractione vel incendio. vt extra

de sen. ex. Coquesti. In glo. si tales
si post monitionē se nō emendarēt:
sūt excoīcādi. Sic etiā vel auferētes
bona ecclesiāz nō sūt ipso iure excoī
cati: nisi vacantiū. vt in isto. c. gñali.
extra de elec. li. 6. Qd aut dicitur in
decretis. 2. q. 3. Canonica. de viola.
ecclesiāz. et. i. 7. q. 4. Dñs de raptu
rib⁹ bonoz ecclesiāz. q. sūt excoīcati
Intelligēdū est fm Ricar. in 4. de
violatiōe ⁊ raptu q. sūt cū effratiōe
vel violētia psonali ⁊ huiusmodi.

Excoīcatio cōt cōpellētes p̄latos
⁊ p̄fōas ecclesiasticas ad s̄mittēduz
ecclesiās: vel ecclesiastica bona eis.

Cap. zi.

I Ap̄ci nō q̄ p̄latos: vel capla
ecclesiāz: seu alias p̄fōas eccle
siasticas ad s̄missiōes faciē
das h⁹i adēn⁹ opulerūt: n̄ p⁹ cōpetē
tē admōitiōez remissā s̄missiōe quā
p vim vel metū exegerāt ecclesiās ⁊
bōa ecclesiastica eis s̄missio talit̄ in
sua libertate dimittāt. Illi nō q̄ de
ceſo p̄latos aut p̄fōas ealē ad talia
faciēda opulerit: cūqz sint cōditōis
aut stat⁹ excoīs sint snia inodati. Ex
cōditib⁹ p̄tea sup p̄missis h⁹i snia ⁊ cō
sēsu iūueniētib⁹ adēn⁹ in itl. aut quos
i futuz iuri atigēt: seu occasiōe illoz
laici vlē id qd ex nā cōtūū ipoz vel
adhibita i ipis lege p̄mittit aliqd n̄
v̄spēt. Qui nō sec⁹ egerint n̄ legitie
mōiti ab h⁹i v̄spatōe destiterit: resti
tuēdo ēt q̄ talit̄ v̄sparat eo ipso snia
excoīs icurrāt. Big. x. eē d re. ecc. nō
ali. h⁹ cōsultissimo. li. 6. Submissiōes
h⁹i. i. d. qd dixerat i p̄n. vbi phibet
p̄latos ⁊ ecclesiās sibi cōmissas: bōa
imobilia seu iura ipsaz laycl. s̄mittē

ablsqz capituli sui cōsensu ⁊ apostolice
sedis lñia spāli. f. cōstituēdo vel recog
scēdo: seu p̄fitēdo ab eis ea tāqz a su
piorib⁹ se tenē: seu ab ipsis eadez ad
uocādo: vel ipsos patronos: vel ad
uocatos ecclesiāz: seu bonoz ipsarū
p̄petuo vel ad tēp⁹ n̄ modicū statuē
dū. Talis q̄ s̄missio hic phibet: nō
āt alienatio bonoz ecclesiasticoz. ⁊
nō qd cōphēdūt ēt hic seie. f. religiose.
Et qd d̄r aduocādo exponit tāqz ab
aduocat. f. cogscēdo. ⁊ qd d̄r ad tps
n̄ modicū: in h̄ic qd ad modicū tps
p̄nt vocari i patronos vel defēsores
⁊ d̄r modicū tps. 7. io. ānos. vel fm
bar. relinqt iudic. arbitrio: et qd d̄r
cōpetētē mōitiōē: intellige trinaz: n̄
facti necessitas aliud suadēt. Jo. an.

Excoīcatio cōtra cōcedētes rep̄sa
lias et vtentes in clericos et bōa cle
ricorum.

Cap. zz.

I Li qui rep̄salias aduersus
personas ecclesiasticas: seu
bona ipsaz concedunt: vel
extēdūt ad eas: nisi p̄suptōez h⁹mōi
reuocauerint a cōcessiōis vel extēsiōis
tpe infra mēsez. Si p̄sona singulari.
fuerit sniam excoīcatiōis incurrat. si
vniuersitas ecclesiastico s̄biaceat inē
dido. Big. x. extra de iniuri. Si p̄
gnoratiōes. li. 6. Ecclesiasticas. vt
clericos. templarios. hospitalarios.
Conuersos et deo deuotos. iz. q. i.
Duo. Jo. an. Extēdūt. Ifacit disse
rentiam inter extendere ⁊ concedē.
Quia ciuitas vel superior dicitur cō
cedere: sed ille cui conceduntur. extē
dere: puta quia ciuitas boronienſis
dedit rep̄salias ciui suo contra flo
rentinos: q̄s extēdit ille ad clericos

Jo. an. Presūptōne. i. cōcessione: vel
extensione rep̄saliarū: qđ est contra
ecclesiasticā libertatē. Jo. an. Alīez
qđ si infra mensem istuz p̄cessuz fuit
ad actū: quia fuit ecclesiastica p̄sona
p̄ alia pignozata. i. rep̄salia facta cō
euz. Nūquid hec pena habebit locū
infra mensem. Dic h̄z Bar. qđ in statuz
p̄stinū reuocādū erit infra mensem
extra de sen. ex. li. 6°. Quicūqz. Uel
h̄z Buil. reuocatio reintegra fieri oīz
anteqz p̄cedat ad actum: alīs locuz
habet pena. Jo. an.

Excōicatio cōtra grauātes p̄sōas
ecclesiasticas in se vel suis p̄pter qđ
noluerūt eligere eos de q̄b⁹ rogati
erant. Cap. 23.

¶ Siāt cūdi qđ clericos: vel qđ
libet alias p̄sōas ecclesiasti
cas ad quos in aliq̄b⁹ mo
nasteriis: aut aliis piis locis spectat
electio si p̄ eo qđ rogati: seu alias i
ducti eū p̄ qđ rogabāt siue iducebāt
eligē noluerūt. Uel cōsanguineos eoz
aut ipas ecclesias mōasteria: seu loca
ceca bñficiis: seu aliis bōis suis p̄ se:
vel p̄ alios spoliādo seu alias iniuste
p̄sequendo ḡuare p̄sūperint: se ipso
facto nouerint snia excōis inodatos
Greg. x^o. ex d̄ elec. li. 6. Siāt cūdi.
et ep̄s. Ecclesiasticas. vt cōuersos tē
plarios: qđ lz n̄ sint clerici: sūt tñ eccle
siastice p̄sone. Spectat. de iure cōi i
collegiata ecclesia: ad collegiū spe
dat electio: et si nō ē collegiū spectat
ad p̄sonū: n̄ aliō iducat d̄ cōsuetudie
Siāt n̄ effz ibi collegiū vel p̄son⁹ p̄
opocesanū h̄z ibi ordiari. io. q. i. Re
gēda. Et h̄z qđ ad electionē plati
De inferiore non. s. e. ti. Cū ecclesia

vulterana. Jo. an. Rogati. Quādo
p̄ces inducūt symoniā: dic vt. 8. q. i.
al. Moyses. Inducti p̄pmissiones vel
alio mō. Jo. an. Alios. Sed nūqd
hec pena locum habebit in p̄stante
patrono: videt qđ nō: quia d̄ electōe
tñ loq̄t: nō de p̄ntatōe: n̄ hec ē pe
nalis: n̄ iō restringēda. Dic qđ si pa
tron⁹ est cleri⁹ vel p̄sōa ecclesiastica
locū hēbit cōstitutio: nec est h̄z odiosū
sed fauorabile ecclesiariū fauore. Si
autē patronus est laycus pena locū
nō habebit: cum cōstitutio dicat cle
ricos vel ecclesiasticas p̄sonas. Jo.
an. Idē Buil. Bar. Archi. Jo. mol.
qui dicūt etiam idem in postulante
snia. Et fm Buil. Ep̄i bene poterūt
absoluere. Jo. an. Ex quo condito
canonis huius absolutōez sibi papa
nō reseruat. extra de sen. ex. c. i. sup.
Nō qđ Archi. hic mouet questione^z
de mandatario. i. de eo qui ex man
dato alterius aliqd hoz opat. vtrū
incidat in canonē. Allegat p̄ 7 cōt
dicētes. Ifinalit cōcludit qđ dici pōt:
qđ mādatari⁹ talis liget: n̄ si n̄ v̄bis
h̄z capituli tamē mente: maxie cum
pticipet in crie: n̄ sic actor mali.

Excōicatio contra impediētes
personas ne litigent in foro ecclesia
stico in causis q̄bus ex iure vel cōsue
tudine vel ex impetratis a curia pōt
in tali iudicio exigi.

Cap. 24

¶ Latuimus ne q̄s ipetrato
res l̄raz n̄raz: vel alios ad
nos: vel alīs ad forz ecclesia
sticū cōcurrētes sup̄ cāis qđ ad idē forz
de iure: vel de antiqua cōsuetudine
pertinere nōsciunt ad desistendum.

Uel in foro seculari d qōib h mōi
litigādū pro eorūde iudiciū ecclesia
sticorū impetratiū aut litiganti ūseu
volētiū litigare: aut p pinoz ipoz
seu rez illoz: aut ecclesiarū suarū ca
ptionez: modis ve aliis qbuscūq cō
pellat: seu cōpelli faciat: vel procuret
nec p se vl alios impediāt: quomin
coram iudicib ecclesiasticis. delegati.
seu ordinariis querulātes de causis
que vt pmissū est ad cognitōnez pti
nēt eorūde possint libere iusticiā ob
tinere: nec ad pēdita faciēda det au
xiliū consiliū vel fauorem. Si quis
hō contra psumpserit excoicatioi se
ipō facto nouerit sbiacere: a qua nisi
tā iudici cuius cognitio fuerit impe
dita: vel iurisdicō usurpata q parti
que in psecutione turbata fuerit sui
iuris de iniuria dānis 7 expensis ac
interesse pus p eūdez fuerit integre
satisfactū: nullatenus absoluat. Boni.
extra de emu. eccle. Qm. li. 6°. Nul
latenus idest nullo modo. Quid si
ante satisfactiōē tales fuerint abso
luti. si non credo q talis absolutio te
neat: hoc ista spālī phibente littera
Archi. 7 Jo. an. dicit q tunc demū
facta satisfactiōe p ordinarios potēit
absolui. Quia papa nō sibi retinuit.

Excoicatio contra dños 7 officia
les dantes licentiā grauādi clericos
vel suos cōsanguineos ppē sētētiās
latas cōtra eos.

Capi. 25.

q Uicūq p eo q in reges pñ
cipes barones nobiles: bali
uos: vel quoslibz ministros
eoz: aut quoscūq alios excois suspē
siois: siue infēditi snia suēt promul

gata licētiā alicui dederit: occidendi
capiēdi: seu als i psois: aut bōis suis
vel suoz grauādi eos: q tales snias
ptulerūt: siue quozū sē occasiōe pla
te: vel eadē snias obfūates seu talē
excoicatis cōicare volētes: nisi licētiā
ipsā reintegra reuocauerit: vel si ad
bonoz captiōē occasiōe ipsius lūie
sit pcessū: nisi ipsa bona fuerint. j. 8.
diez spaciū sstitutat aut satisfactiō p
ipīs ipēla: eo ipō sniaz excois icurrāt
eadēq sint snia innodati: oēs q autē
fuerint pēdā lūia data vti: vel aliqd
pmissoz: ad q cōmittēda dare lūiaz
phibuit: alias cōmittē suo motu.
Qui at i eadez snia pmāferit duoz
mēsiū spacio: ex tūc ab eo nō possūt:
nisi p sedē apostolicā absolōnis bñfi
ciū obtinē. Reg. x°. ex de sen. ex. li.
6. Reges. Est at ordiari regl. ep̄s
i cui dyocesi delināt: vel domiciliū
hēt. di. 96. Si impator. Jo. an. Et
dicit Archi. q non solum regē: imo
7 impatorē pōt ep̄s excoicare. z. q.
7. s. Itē cū dicendū. si ministros. Ad
clericos pōt inferri: 7 sic pprie sēdē
xbū suspēsiōis. Jo. an. Lūiaz. multo
forti idē in vsu: vel mādato. Archi.
Dedit. clare demonstrat hec littera
q si aliqz pteplatōe excoicati faciat
ea q hic i lra numerāt ipse excoicat
nō dē eē i culpa: n̄ sēpē p factū ra
tū hēat. archi. Duoz. s. cōsanguineoz
vel familiarū. Et sic nō casū in q p
cutiēs 7 mādās pcuti laycoz ē excoi
cat. Ad idē. s. d. electōib. Sciāt. li.
6. Jo. an. Grauādi. puta ne qf emat
ab eis: vel eis vendat: et his similia.
Jo. an. Reinteg. i. aūq ad occiden
dū: vel capiēdū: vel alias grauandū

eisdē p̄sōas in aliquo fuerit p̄cessuz
 Un̄ v̄r q̄ si reintegra fiat reuocatio
 mādātū vel talis licētie locū n̄ h̄z q̄d
 hic seq̄t̄. Si aut̄ ad aliquē actūz sit p̄
 cessū p̄ eū cui licētia ē cōcessa. statim
 licētiā dātes sunt ligati vt hic patet
 de hoc de pen. di. i. Si q̄s nō dicā.
 Sz v̄r dē. j. p̄rio. ibi. n. bōa ipsa. zc.
 Dic q̄ ḡuioz ē offēsa p̄sōe q̄ rerū: de
 q̄ offēsa loq̄t̄ l̄ra: q̄ cāu ip̄o s̄co stati
 ligat̄ vt dictū ē: L̄ra aut̄ sequēs loq̄t̄
 in offēsiōe rez: ad q̄z restōez ē min⁹
 8. diez p̄figit̄: vt. j. patz. Archi. Im
 p̄sa. f. cū res n̄ extat: vel placet leso.
 Incurrat. Nō duplici funiculo sūt
 ligati. q̄d eē pōt z. q. 4. Engeltrudā
 Jo. an. Uti. Et sic mādās 7 mādā
 tari⁹ eadē p̄a puniūt. alias. i. preter
 aliquā l̄niam. Jo. an. Obtinē. S̄i
 icēdiari⁹ ecclesiariū q̄ exq̄ dēnūtiari
 fuerint nō possunt absolui ab alio q̄
 a papa. s. e. Tua. Et si papa hoc nō
 exp̄sisset p̄petuo potuiss̄ ordinari⁹
 ip̄z absolue. s. e. in sup. Jo. an.

Excōicatio dē faciētes exigē 7 eri
 gētes pedagia 7 gabellas a clericis
 7 religiosīs 7 p̄sonis ecclesiasticis.

Cap. 26.

c Onstōez felid. recordatōnis
 Alex. pape. 4. p̄d. n̄ri. Qui
 statuit ecclesias 7 p̄sonas ec
 clesiasticas ad pedagia 7 guidagia:
 penit⁹ nō teneri: nec ad exhibēdū vel
 soluēdū talia p̄ rebus suis p̄p̄is q̄s
 nō cā negociādi deferūt vel deferri
 faciūt: seu trāsmittūt. Volētes p̄p̄
 multoz abusu pene ad miniculo
 adiunare. Adiciūmus disticti⁹ inhi
 bendo otraria s̄tuctudie quozcūq̄
 q̄ dicēda est v̄ius corruptela nō ob

stāte: vt nec collegiū: nec vniuersitas
 nec alia ē singl̄aris p̄sōa cuiuscūq̄ sit
 dignitat. cōditōis: aut stat⁹ a p̄fatl.
 p̄sōis: aut ecclesiis p̄ p̄sonis ipsīs aut
 reb⁹ p̄dictis talias exigat: vel extor
 q̄at p̄ se: vel p̄ aliū suo noie: vel aliēo
 aut eos ad h̄mōi p̄soluēda cōpellat
 q̄ nō cōfecerint si p̄sone fuerint sin
 gl̄ares excōis. Si aut̄ collegium: vel
 vniuersitas ciuitat. castri seu loci al
 teri⁹ cuiuscūq̄ ipsa ciuitas castz vel
 loc⁹ inf̄dci sniaz ip̄o s̄co icurrat: nec
 ab excōicatōe h̄i absolōz: vel inf̄dci
 flaxatiōz obtineāt: donec exacta ple
 narie restituerint: 7 de t̄nsgressione
 satisfecerint p̄petē. ex de cēl. q̄q̄. li.
 6. Si vniuersitas vel singl̄aris p̄sōa
 ecclesias vel ecclesiasticas p̄sōas p̄u
 lerit soluē pedagia vel guidagia vel
 exactōes p̄ reb⁹ suis q̄s cā negocia
 tōis nō deferūt: vel p̄ p̄sōis singula
 rib⁹ excōicati s̄t 7 vniuersitas inf̄dci
 Jo. an. in sū. Itē nō q̄ res clericorū
 eod̄ p̄uilegio gaudēt q̄ res eccliay
 q̄tū ad istō. Negociādi. Hoc v̄bū a
 mult. plene n̄ itelligit̄. vñ dic q̄ ille
 d̄r negociator: q̄ cōpat rē vt integrā
 7 imutatā vēdēdo lucre. Sed q̄ rē
 cōpat vt mā sit sibi aliqd̄ ide opādī:
 puta ex ferro clauos: vel alia artifi
 ciata ille nō est negociator. Ih̄ac aut̄
 negociationem clerici exercere non
 debent: vt. 88. di. ifornicari. Si aut̄
 deferāt: seu deferri faciāt clerici res
 cā mercimonie hac imunitate non
 gaudent: 7 sic est argumētū contra
 emptores reddituz clericorum: qui
 volunt in his gaudere imunitate
 illa: qua 7 clerici: vt. scz nō soluāt pe
 dagia 7 guidagia de ēptis a clericis.

Ifran. de zam. qrit an qd hic or de
 pedagüs: locū hēat in gabellis ⁊ da
 tiis q leuāt in ciuitatib⁹ lōbardie: et
 rñdz q Steph. dic q sic. qā idē iuri.
 d ipsi. ar. i. 4. q. 3. Putāt. ⁊. c. pleriqz
 ⁊ de pail. Quāto. et ex h⁹ dic q tota
 Italia ē inēdca ⁊ clerici irregulares
 h⁹ nō seruātes. Hec ille. S3 hodie ta
 liū excōicati nō sūt vitādi: nisi venū
 tiē: vt hēs. ⁊. d. cleri. ex. mini. c. vlti.
 Archi. Singulares. Sñaliū loqitur
 Un credo q cōphēdat ēt epōs. Si
 obiciat. ⁊. e. li. 6. d snia ex. Quia pi
 culosū. Dic q n loqē i snia excōis vt
 hic: s3 suspēsiōis ⁊ inēdicti. Archi. Ob
 tineāt cū papa sibi taliū absolutionē
 nō retineat aliis cōcessisse videt: de
 sen. ex. Inup. Archi. i. Restituūt. i. hoc
 Abū demōstrat q absolutōz pcedat
 restitutio. Sic. 2. q. 7. Acculatio. vbi
 de hoc in glo. Excōicatos. qd v. zē
 Et i. 7. q. 4. Proboz. i. si. Ubi plene
 de hoc in glo. ⁊. ii. q. 3. Excōicatos.
 in glosa.

Excōicatio contra imponētes ta
 lias ⁊ exatōes clericis ⁊ ecclesiasticis.
 psonis.

Cap. 27.

a Duersus Rectores. Cōsules
 ciuitatuz: ⁊ alios imponētes
 talias: et collectas: vel alias
 exatōes: qui ecclesias et viros eccle
 siasticos taliū: sen collectis: et exati
 onib⁹ aliis aggrauare nitūt. volēs
 emunitati ecclesie laterānēse cōciliū
 puidē: p̄suptōez h⁹i s3 anathematis
 dīstrīctōe phibuit tñsgressores ⁊ fau
 tores eorū excōicati s3 iacere pcepit
 donec satisfactiōē impēderint ope
 tētē. ⁊. i. circa fi. Et successorē ipsius
 nisi satisfecerint infra mēsem manē

decernim⁹ ecclesiastica cēsura celulū
 donec satisfecerint cōpetenti. Et in
 eadē post dicta supi⁹ imēdiate seqti
 Uex si qñ forte ep⁹ simul cū clerici.
 tāta vtilitatē vel necessitatē p̄spere
 rūt: vt absqz vlla coactōne ad releuā
 das vtilitates et necessitates cōes:
 vbi laycoz n̄ suppetūt facultates s3
 fidia p ecclesias duxerint conferēda
 Predidi layci humilitē et deuote re
 cipiāt cū grāz actōe. Propt ipuden
 tiaz tñ quorūdā Roman⁹ pontifex
 prius cōsulat. Inno. 2. ex d imuni.
 eccle. Lateranense cōciliū. de quo. s.
 .c. Non minus. Ubi serē talis snia
 excōicationis: cum ista tamen addi
 tione seu conditōne: si admoniti de
 sistere noluerint. Ubi dicit glo. ber.
 q si se non correxerint post admoni
 tionem sunt ipso iure excōmunicati
 Et dicit hosti. q sufficit vna admo
 nitio: maxime qā canon iste induc⁹
 est in fauorē ecclesiarū et odiūz tyrā
 noz: quoz aliq sunt adeo terribiles
 q nec facile est eos tertio admonē:
 cū q̄tūcūqz monēt appellāt: nec au
 den p̄lati dare sententias timētes
 forsitan plura pdere. Prouidetur q
 q sufficit vna admonitio cum cōpe
 tenti dilatione. Appellatio nō exclu
 dit qā a correctōe canonis nō appel
 lat: nec p̄lato ē iputādū: si a canone
 snia p̄ferē. Addit etiā ⁊ serē sētētia
 excōmunicatiōis in p̄dicta decretali
 Non minus contra euacuantes iu
 risdictionem et auctoritatē p̄latouz
 ita vt nihil potestatis in eis in suis
 videat hōib⁹ remāsisse nisi admōiti
 destiterint. Ubi dicit Jo. an. super
 vbo iurisdīctōez: ēt spūalez interdū.

Ibi tñ loq̃r de tpali: qm̃ et redores
 hodie nō solā diminuē: s̃ etiā i totū
 s̃brahē moluē. Et tales si moniti
 nō desistāt sūt excoīcati ipso iure. et
 hac snia infiniti ligāt: q̃ nō vitāt vt
 dic̃ hosti. q̃ p̃iculosissimū est. Suc
 cessorē ipsi. s. in illa dignitate vel re
 ctoria. Cōsueuerūt. n. vniuersitates et
 ciuitates sibi eligē redores ānuales
 nec delictū p̃decessoris p̃iudicat suc
 cessori: s̃ iā est p̃p̃riū delictū: ex quo
 ipsū nō purgat: q̃a cōsentit vt dicit
 glo. Ber. Infra mēse. s. a tpe sui regi
 minis cōputādū: et interim si con
 sensit his p̃pter q̃ fuit excoīcat⁹ p̃de
 cessor ei⁹: cui⁹ p̃ id appareat q̃ in crie
 dānato p̃cipiet: et sic ligāt eadē sen
 tētia. De h̃ aut tpe q⁹ ad sniaz h⁹ ca
 nonis nihil minui p̃t: tñ ordinari⁹
 hūc tminū ex cā abreuiādo snia sua
 talē possz ligare. Jo. an. Includū. q̃
 est canō late snie. Jo. an. Satisfice
 rint. Omne dānū emēdādū ecclesie
 q̃d ex ipsi⁹ excoīcatōe ipsi cōtingit. S̃z
 et si cōsiliū dedit d̃ collecta iponēda
 ad restōez ipsi⁹ tñē. Si h̃o cōsiliū nō
 dedissz forte nō cogere ad emēda
 tōez collecte: s̃ al̃s inesse q̃d obuēit
 ecclesie ex ipsi⁹ regimine emēdabit:
 et forsitā sp̃iālē p̃niaz: et et pecūiariā
 euz s̃bire s̃z q̃ bon⁹ iudex arbitrabit̃
 oportebit. Hec aut tñ locū h̃nt: cum
 q̃s succedit in regimie illi⁹ q̃ ē excoī
 cat⁹ ex p̃dictis cāis: vel aliē q̃licūq̃
 p̃pter libertatē ecclesiāz violatā. secus
 si ex alia cā essz ptās excoīcat⁹: ṽl cō
 siliarij: vel vniuersitas seu ciuitas inē
 dicta: et. n. successor n̄ essz excoīcatus
 s̃z Inno. cui⁹ ē q̃si tota ista glo. Ibi⁹
 intelligas sic s̃z ibosti. vicz q̃ mēsis

iste siue p̃iuptio q̃ ex lapsu sumit ad
 alios casus nō extēdit. Illd̃ at certū
 ē q̃ q̃cūq̃ succedit excoīcato: et fouet
 factū dānatuz p̃pter q̃d p̃decessor fuit
 excoīcat⁹ eadē sniaz icurrit. Jo. an.
 et addit q̃ si nouus redor opā dedit
 q̃tū potuit q̃ h⁹ emēdaret. S̃z cōi
 tate ṽl vniuersitate resistēte q̃d intē
 debat nō potuit obtinē: nō p̃pterea
 excusat: nisi oio relinq̃t regimē. Jo.
 an. In necessitatē iustā et hōestā. Inno
 Quorūdā platoz q̃ sine iusta cā da
 bāt s̃bidiū et soluebāt. Inno. Cōsu
 lat. Nō hic q̃ p̃ Bonifaciū in. 6. e.
 ti. 7. c. Clericis fuit lata snia excoīs:
 a qua absolui nō poterāt citra sedez
 apostolicā: in laycos iponētes colle
 ctas et talias clericū. ṽl alias excoīcatōes
 et p̃sonis ecclesiasticis: et talia dātes
 eisde absq̃ licētia sedis apostolice. q̃
 q̃dē constitutio Boni. in de. e. ti. 6.
 Quoniā extat reuocata. Et q̃ i istis
 duob⁹ decretalib⁹. scz. Nō nimis. et
 aduersus. circa h⁹ mōi materiā dic̃
 Precipit obfuarī. Querit si ad cleri
 cū aliq̃ de cā iusta calamētuz rustici:
 et possessiōes pueniāt: et p̃ m̄ illaruz
 et q̃titate soluebat rustici⁹ inquestis
 et collectis: q̃ cōit fiebāt in loco rōne
 regis vel alia. Utz ipse cleric⁹ tñat
 similis in p̃dicti. p̃ m̄ et rata possesi
 onū. Omissis aliis allegatōib⁹ p̃ et
 cōtra. finalit̃ dicit p̃t q̃ talis cleric⁹
 liber debet esse a p̃dictis. q̃d p̃bat p̃
 c. Quia nō nulli. de imu. ec. li. 6.

Excoīmunicatio cōtra extorquē
 tes per vim: vel metum a censuris
 ecclesiasticis abolutionem.

Capi. 28.

a Absolōis bñficiū ab excōica
 tōis snia: vel quācūq; reuo
 catōez ipsius vel suspēsiōis
 seu ēt iēdicti p vim vel metū extortā
 pñtis cōtōis aucte oio virib⁹ vacua
 m⁹: ne at sni vidicta violētie crescat
 audacia: eos q; reuocatiōez: seu abso
 lutiōez h⁹ mōi vi vel metu extorqnt
 excōis snie decernim⁹ sbiacē. Greg.
 x⁹. eē de his q; vi vel me. cā. si. li. 6⁹.
 Absolōis h⁹ decretal⁹ fuit dubitatio
 q̄a regularit̄ q; p metū snit tenent seu
 valēt ⁊ obligāt qd̄ dic vt nō. i. q. 6.
 Auē. i. fallit tñ i casib⁹ ibi nōtis ad
 quos addo istū: ⁊ q̄a sicut iniusta ex
 cōicatio ligat: sic videbat de iniusta
 absolōe. de pe. di. i. Verbu⁹ Jo. an.
 Excōis ēt iniustis. hñmiliē. n. v. pe
 tere absolōez: n̄ p metū pcellē: quia
 snia pastoris siue iusta siue iniusta t̄z
 .ii. q. 3. c. i. h̄z Bra. ⁊ Bar. Reuoca
 tiōē. differētiā fac int̄ absolōnez et
 reuocatōz. Et pōt dici absolō solēnis
 q; fit iuxta formā ecclesie. Reuocatō
 h̄balis sine solēnitate: vel vbi tenuit
 excōicatio locū hēat absolō: vbi non
 tenuit excōicatio reuocatio. Vel re
 ferret reuocatio ab absolōez ad cau
 telā. Jo. an. S̄z iudictū pprie dicē
 relaxari. Archi. Suspēsiōis. intelligo
 indistincte: vt loq̄. i. siue ab officio:
 siue a bñficio: siue ab ingressu ecclesie
 ēt d̄ sen. ex. Is cui. Jo. an. Inēdicti
 Ista tria sunt paria: q̄e omnia sub
 ecclesiastica censura cōtinent. de v.
 signi. Querēt. Et secū trahūt execu
 tiōē. Un̄ sequēs appellō n̄ suspēdit
 eaz effectū. eē de appell. j. Pastoralis.
 Et in scriptis fieri debet extra de sē.
 ex. Cū mediālis. Jo. an. Uim. vis

est maioris rei imper⁹: cui resisti nō
 potest. scz cōmode. ff. eo. l. i. si Metus
 autē est trepidatio mentis instātis:
 vel futuri piculi cā. ff. e. l. i. Et exigē
 q; pñs sit met⁹ l̄z futuz piculū: ⁊ q̄s
 metus excuset. Nō. s. e. Dilecti. Jo.
 an. Et dicē met⁹ quasi mētē tenēs
 vis tamē plus est q̄ metus. Omne
 enīz qd̄ vi fit: p metū fit: s̄ non econ
 uerso: l̄z cū met⁹ inferē ei resisti pōt:
 licet cum piculo. Et cū multis mōis
 accipi possit metus: accipiat large:
 vt sonat ista littera: et hoc in odium
 facientis. Inō tamen q; l̄z aliq; h̄ba
 dicat talis: que videant̄ incutere ti
 morem. Illa tamen non semp suffi
 ciunt ad iustū timorez. Et ideo hoc
 relinquo arbitrio boni viri h̄z id qd̄
 dicē in glō. In plurib⁹ aliis. eē eo.
 ti. Cum dilect⁹. Archi. Et q̄uis in
 excōicatōe per vim vel metū extorta
 idem videat. scz q; ipso iure non. va
 leat: q̄a par ius ligandī vel soluendi
 esse voluit. de pe. di. i. Verbum. dic
 contra scilicet q; valet h̄m Bra. ii. q.
 3. Quatuor. Jo. an. Ratio est: quia
 vtrobiz anime p̄sulit: qd̄ est in du
 bio faciendum. Potest tamen per
 exemptiōez elidi. vt nōē in predicto
 c. Quatuor. Exorquent. s̄ si metū
 intulit ⁊ iudex absolvere noluit nō
 habet locum hec pena: quia h̄ba zē
 extra de cleri. non res. c. Relatum.
 Aliter tamen punietur. Jo. an. Ex
 cōicationis. Nota excōmunicatus
 accipit excōmunicari: qd̄ dic vt nōē
 3. q. 4. Engeltrudam. Si aut non
 ipse excōicat⁹: sed ali⁹ hunc metum
 inferat: sic excōmunicatus erit. ⁊ sic
 non sumatur p̄dictū argumentum.

Sz nūqd i h cāu ipe excoīcatus vel
iēdiā vel suspēsus icurrit hāc penā
Dic q sic: si mādanit: vel ei^o nomie
factū ratū hūit. ex de elec. Scriptū.
Nec dicā istos penā euadē: liz abso-
lutor postea ratū hēat illd qd ab ini-
tio coact^o fecerat: qā statiz ab initio
ligati fuerūt. Absoluti tñ poterūt per
suū ordiariū: cū cōdītor canonis sibi
nō retinuerit absolōez. ex. de sen. ex.
Nup. Et in hāc penā icidit qui per
penā amissiōis rerū ad h^o pēllit ipz
excoīcatorem. s. e. c. Abbas. Jo. an.
Subiacē. Quid si cōpult p vanum
metū de q^o timē nō debeat. Nūqd
tūc locū hēret pēa. Dic q n̄ hz Bar.
qā talis metus nō inducit restōnez
nec ppe appellat met^o. Jo. an.

Excoīcatio ptra cogētes diuina
officia celebrari i loco iēdēo: 7 p ex-
coīcatos vel infēdēos euocantes ad
diuina: 7 cōtra admonitos nō exēu-
tes.

Cap. 29.

p Resūptores q i loci infēdēo
suppōitis qd d ceto diuina
celebrare officia quōliz co-
gē: aut q m pēdīto ad officia eadem
audiēda aliquos excoīs pftiz v^o infē-
dīti ligatos snia euocar: seu q ne ex-
coīcati publice: aut infēdī de ecclesiis
dū in ipsis missaz solēnia agūtur a
celebrātib^o mōiti exēat phibē: vel ēt
ipēdire. nec nō excoīcatos publice et
infēdēos q in ipsis ecclesiis noiatiz a
celebrātib^o: vt exēat mōiti remanē
psūpserint excoīs snia a q p sedē dū
tatat apostolicā possint absolui sac^o
approbāte cōcilio inodam^o. ex d sē.
ex. Grauis. In de. Presūptores. hec
pēa nō extēdit nisi ad dños tpaes:

excepto vltio cāu ibi. necnō excoīca-
tos. dños autē intellige platos: qui
hnt tpaes dñū i loco. Pau. Quōliz
omnē modū cōpulsōis realē psoalē
directū 7 idirectū pphēdit. Ut si res
eoz occupāt cōsan guineos gūat in
psonis vel reb^o. Ifacit de elec. Sciāt
cūdi. e. ti. li. 6°. Jo. an. Cogē psūm-
pserint: qd se hē 7 est pmū: mō pēco
scz voce preconia: de quo. s. dixerat
Uox pconis qñz paucis inotēdit. 7
hoc respectu fortior videt^o vocatio p
campanā: sed quia pēco loqē 7 edi-
dum ponit ex pte mandantis: ideo
maior est contēpt^o. Jo. an. Euocare
psūpserint q sequit^o. Et ē secūdu.
Ipublice excoīcatos. n. occulte non
vitam^o in publico. ii. q. 3. 6. Cum g.
In aliis ergo diuinis officiis nō est
locus pene. Jo. an. Moniti. Inō dic
nominati vt in pximo. v^o p qd pz:
q quo ad phibentes sufficit gñalis
monitio: puta q monz q oēs excoī-
cati 7 infēdīti exēant: 7 ille pēpit q
non exēant. Jo. an. Si autē pēpēt
vel phiberet nō sēdītis nō esset loc^o
pene fm Pau. Prohibere. psūpsint
qd sequit^o: et est tertiuz. Inominatiz
ex gñali monitione nullus ligatur
ex eo q remanet: soli ergo noiatim
moniti remanentes ligabunt^o. Jo.
an. Remanere. intellige etia si ipsi
domini temporales non mandent
hoc. Jo. an. Excoīcatiōis. Excoīcat^o
ergo iteruz excoīcat^o. de hoc. 3. q. 4.
Engeltrudam. Jo. an.

Excoīcatio contra facientes sta-
tuta q vfe soluat^o vel solute nō resti-
tuat^o: 7 iudicantes fm ea.

Cap. 30.

9 Uicūq; cōitatū ipaz prātes
 capitanei. Redtores. cōsules
 iudices. cōsiliarij. aut alij q̄cūq;
 officiales statuta h̄i d̄ ceto facē vel
 dictar: vel q̄ soluāt v̄se: vel q̄ cū so
 lute petāt n̄ restituāt plene 7 libere
 sciēt iudicare p̄sūperint sniaz excōis
 incurrat: eādē ēt sniaz incurfuri: nisi
 statuta h̄i mōi adēn̄ edita de libris
 cōitatū ip̄sōz: si sup̄ h̄ ptātē h̄uerint
 .7. tres mēses nō deleuerint: Aut si
 ipsa statuta siue cōsuetudines eorum
 effectuz h̄ntes quoquō p̄sūperint
 obfuare. Cle. 5. d̄ vsu. i. cle. cōitatū.
 Ipsa at cōitas nō incurrit hāc penā
 de sen. ex. i. Romana. li. 6. Cōsules
 Noia sūt officialiū f3 varias locoz
 cōsuetudines: et q̄a oia n̄ pōt expectā
 care: s̄mittit ita clausulaz ḡnalez: vt
 cōphēdat oēs quocūq; noie cēseāt.
 Pau. Cōsiliarij ad talia dātē cōsiliū
 pau. Officiales. ḡ si q̄s talia statuta
 nō vt officialis scriberet vel dictaret
 n̄ ē excōicat⁹. In d̄ ob. ne cle. vel mo.
 sniaz: q̄a ibi duo req̄rūt. s. q̄ scribat
 vel dictet: 7 q̄ hōicidiuz postea sit se
 cutū: q̄a tē dat auxiliū vel fauorez p̄
 nūtiāt: vt ibi nō Inno. 7 hosti. S3
 hic scribēdo faciēdo vel dictādo tm̄
 incurrit penā absq; alia executiōe sta
 tuti. Pau. Statuta h̄i de q̄b. s. di
 xerat. s. q̄ erigi et solui v̄sas cōcedūt
 vel ad soluēdū debitores cōpellunt.
 Vel ḡuia onera iponūt v̄sas repetē
 tib⁹: sic si ess3 statutū: q̄ v̄sas repetē
 tes i foro ecclesiastico p̄ ptātē cogāt
 v̄sario mutuare tātā pecūiaz 7 tāto
 tpe q̄to tenuit r̄petēs pecūiaz v̄sarij
 Soluāt v̄se i cāu a iur̄ n̄ cesso: sec⁹
 si in casu concesso: vt ex. e. ti. c. i. 7. c.

17 Salubrit. Pau. Impropē tm̄ dicē
 v̄sa in p̄dicti. capitulis allegati. Lau.
 Ut ḡ loc⁹ sit pene: necesse ē q̄ statu
 to caueat: q̄ v̄se soluāt. Un̄ n̄ suffi
 ceret si statuto caueret q̄ vlē duos
 vel tres denarios p̄ libra n̄ soluāt
 imēse: q̄a. s. illā sūmā phibēdo: nō
 videt p̄ h̄o vsq; ad illā cōcedē. ar. de
 treu. 7 pace. c. i. Pau. 7 Jo. an. De
 mētalī aut v̄sa hic nō videt loq; hec
 lra: q̄a l3 creditor i iudi⁹ cōfiteat suā
 prauā itētōez: tm̄ repeti n̄ pōt vt v̄sa
 s̄ vt q̄i v̄sa 7 iniuste r̄ceptū: vt nōuit
 Hosti. e. ti. Cōsultuit. Ubi dic̄ q̄ v̄sa
 mētalīs d3 restitui. Idē ibi Inno. 7
 Ray. i. lū. pau. Repetāt. ab eo q̄ pōt
 Nec ob. c. Quia frust⁹. e. ti. pau. Re
 stituāt. q̄n d̄ eaz exadōe stat in iu
 dicio iudicār: 7 q̄ iudicata scripserit.
 si iudicet f3 p̄dca statuta. d̄ se. ex. no
 uerint. i. si. vbi d̄o n̄ iudicat f3 statu
 ta: tūc scribēs sniaz n̄ incurrit penā: s̄
 solū iudicās: n̄ velit dicē q̄ h̄ ostō ēt
 i p̄o cāu p̄ealis n̄ extēdit ad p̄sōas n̄
 exp̄ssas: et v̄ v̄i. ar. d̄ re. iur. In pe
 nis. li. 6. pan. 7 Jo. an. dic̄ q̄ de scri
 bētib⁹ iudicata n̄ exp̄mit h̄ ostō. In
 currāt. icōtinēti sū t̄pis iēuallo: 7 sic
 faciētes dictātes 7 scribētē talia sta
 tuta: ac iudicātes v̄sas cē soluēdas
 statiz s̄ excōicati: vel n̄ repetēdas vel
 r̄petitas n̄ soluēdas. Aliō i his q̄ sta
 tuta iā facta debent delē. q̄ v3 si h̄nt
 ptātē delēdi. s. d̄ iure 7 d̄ facto: vt di
 cūt pau. 7 Jo. an. si n̄ deleuerint p⁹
 tres mēses: ēt ipi s̄ excōicati. Cōsuetu
 dies h̄ dic̄. q̄a q̄n3 n̄ statuūt talia: s̄
 assuecūt. i. cōsuetudiez ducūt. Jo. an
 Obfuat. officiales. s. exp̄ssi. si. n̄ ex
 p̄ssi ca fuāt. n̄ s̄ excōicati. Jo. an. et
 Pau.

Excoicatio cō portātes phibita
sarracenis vel nutrites: vel de portu
bus eēbi pmittētes. Capi. zi.

e Excoicamus ⁊ anathemati
zam⁹ illos falsos ⁊ impios
xpianos q̄ cōt phm xpm ⁊
ppm xpianū sarracenis arma ferrū
⁊ lignamina deferunt gallear: eos
etiā q̄ galeas eis vendūt vel naues:
vel in piraticis sarracenoū nauibus
curā gubernatiōis exercent: aut ma
chinis: aut q̄buslibet aliis ipēdūt eis
aliq̄d cōsiliū ⁊ auxiliū in dispēdium
terre sancte: ipsosq̄ reor suarū puatōe
militari: ⁊ capiētū fuos fore cēsem⁹
Idreapiētes vt p oēs vrbes mariti
mas in diebus dñicis et festiuis h⁹i
sua publice inouet: ⁊ talib⁹ gremiū
non apia⁹ ecclesie: nisi totū q̄d ex cō
mertio tā dānato pcepint: et tātūde
d suo i sbsidiū terre sancte tñsmiserit
⁊. j. Qd si forte soluēdo nō fuerint:
sic als reat⁹ taliū castigē: q̄ in pēa
ipsoz aliis itēdicat audacia similia p
sumēdi. Inno. In cōsilio gñali. ext
de iude. ⁊ sara. Ad liberādā. Cōsiliū
gñale: de quo hic repetit lateranēse
cōsiliū: d q^o. s. Ita quorūdā. ⁊ addit
penā iponēdā tpe absolōis ibi talib⁹
Nōndū q̄ tles excoicati n̄ absoluūt
ab excoicatioe: n̄ totū q̄d ex cōmertō
dānato pcepint: ⁊ tñdē de suo i sbsi
diū terre sancte tñsmiserint. Si tam
absoluūt n̄ facta satisfactōe: absolō
t3: s̄ reduci debēt i pstinā excoicatiōi
sua: nisi s̄ faciāt s3 Egidiū. Idem
Jo. an. ⁊ Pe. de ācha. S3 querit⁹ ex
quo isti puant⁹ bonis suis: et bōa cō
scat⁹ quō vlt⁹ penā puniūt et tñsmi
tūt in sbsidiū terre sancte q̄d pcepūt

et cōmertio zc. Et Rndent predicti
doctores q̄ āte cōscatōez impōit s̄
pena: vel solut⁹ de bōis q̄sitis post
cōscatōez: vel dicas q̄ pēa cōscatōis
imponit a iudice seculari: s̄ pēa resti
tutiōis ei⁹ q̄d pceptū est: ⁊ tātūde de
suo imponit p ecclesiasticū indicem
Et s̄m ppe. de ancha. pena puatōis
omniū bonoz nō imponit ipō iure
s̄ p sentētiā ⁊ p iudicē secularē. Sic
als reat⁹: q̄a potuerūt sbsici sberib⁹
loco pene. Et nō q̄ hec pēa q̄ iducit⁹
p ecclesiā. s3 datiōis ei⁹ q̄d pcepit⁹
q̄s p tale cōmertū: ⁊ tñdē de suo si
nō tñsmittit in sbsidiū terre sancte:
q̄a. s3 nescit talis cui debeat dare:
applicari seu dari debet camere apo
stolice: nec hāc penā relaxare potest
nisi papa: vel his q̄ ab eo h3 sup hoc
cōmissionē: vt est sūm⁹ pñari⁹: vñ q̄
in hūc canonē inciderūt cōsueuerūt
se cōponere sup tali penarū camera
apostolica dādo certā ptē eius: ⁊ de
residuo solet eis fieri remissio. Sic
audiui a sapiētib⁹ praticari in curia
⁊ hoc qñ talis soluere pōt. Nā qñ n̄
pōt sciēduz est q̄ in fine dicat⁹ decre
talis supradictē. Quis autēz debeat
absoluē a tali snia. Dicit glo. sup. c.
Qd olim. Qd eps ex quo papa sibi
nō retinuit qd locū hūit olim. Nūc
autē secus. Un̄ dicūt Jo. an. ⁊ Pe. d
ācha. sup. e. c. Qd hodie papa tpi⁹
q̄b⁹ solēt facē gñales pcessus ter in
āno tales excoicat⁹: et tūc a tali snia
sol⁹ papa absoluit. Ihec ille. Sūm⁹
etiā pñari⁹ vñ h̄re p̄atē tales absol
uēdi. Et nō q̄ p istā decretalez. Qd
olim. pro ga⁹. i. extēdit⁹ p̄dicta pena
excois ad aliū casū q̄ in illis duab⁹

decretalibus scz ita quorūdā. 7 ad li
berādā. 7 tinea. vicz qūqz ac qūqz
alia mercimonia: que ibi portat ou
rāte guerra inter nos 7 ipsos: etia
si fieret treuga: qā p treugā n tollit
guerra s inēmittit. Itē nō q in Nico
laus 4°. in qdā extuagāte: que inci
pit Olim. tā in gñali statuit 7 inno
uat: q nullus arma ferruz equos lē
gnamia vidualia 7 alia qūqz mer
cimonia in Alexādria: vel alia loca
sarracēoz terre Egypti: deferre vel
mittē: seu de suis portub⁹ vt eisdem
deferat exbē v^l exbi pmittē: aut eis
als auxiliū v^l fauorē p̄stare: p̄sumāt
als sūt excōicati ipō factō: nec possūt
absolui: nisi tñ de bōis suis in dicte
terre sibi dū cōuertendū exoluerint
q̄tū ad oīas ptes otulerint aut mi
serint: aut deferri: vel de ipoz portu
bus deferēdū eis exbi pmiserint. Et
similē statuit d oib⁹ terris soldano
sibēdis. s. incurrāt etiā p̄dicti 7 alias
pēas tpales: que exuagās inouata ē
p Bonifa. post factū sextū. Et itē p
Cle. 5. q absolutiōz ab h^o mōi sētētia
p̄terqz in articulo mortis pape refer
uauit: vt p3 in exuagāte que incipit.
Alta mētis. Et hūc hodie statuit:
q d ēt patebit. j. ex ipso p̄cessu pape
ānuali qui sit in curia. Veneti autē
sup h^o hnt lūiaz a papa Martino 5°
q̄tū ad mercimonia 7 vidualia per
plures ānos: nō aut quo ad arma 7
lignamina hnt licētiā. Un nō incur
rūt p̄dictā penā. Et idē de aliis qui
haberēt etiā similē licētiā: quo. s. a d
mercimonia: sec^o si portarēt seu por
tari facerēt arma vel lignamina: qā
tūc incurrerent.

Excōicatio contra eūtes ad sepul
chrū sine licētia pape reseruāt.

Cap. 22.

n Ota ē q accedētes ad se
pulchrū dñi cā deuotōis sñ
licētia pape sūt excōicati: et
eoz absolutio pape: vel sūmo peni
tentiario reseruāt: vt reperi in libro
p̄uarie sūmi p̄uarij.

Excōicatio cōtra piratas 7 expo
liātes eūtes ad curiā: 7 redeuntes: 7
naufragiū patiētes. zc. 7 pape refer
uat absolutio.

Cap. 23.

e Excōicatōi s̄bdāt q Roma
nos vel alios xpianos p ne
gociatōe: vel alias honestis
causis nauigio vēdos: aut cape: aut
reb⁹ suis spoliare p̄sumūt. Illi etiā q
xpianos naufragiū patiētes spoliāt
reb⁹ suis: nisi ablata reddiderint: ex
cōicatōi se nouerint s̄biacē. Ex cōilio
lateranēsi. cū d rāpto. Prima ps h^o
capituli dicit hosti. q est canon late
snie. Et addit q pirate ter in anno
ab ore pape excōicat solēniē. Scda
ps dicit q est canon serēde sētētie.
Inno. tñ Vin. 7 Hoff. dicit q ista
est secunda ps late snie. Jo. an. dicit
sic. Credo q p̄ma ps sit canō serēde
snie: excepto q d dictū est de pirat. q
sūt excōicati a papa ter i āno. Scda
ps est canō late snie: ita tñ q p̄cedat
admonitio: vt dicit glo. Et pbat h^o
ius hboz: rō diuersitat. satis p3. Et
sic ps pōt intelligi de quolibz nauig
io. Idē Jo. de ligna. dices q ista ē
cōis opio: et q p̄mū dictū intelligit
de quolibz nauigio: q̄uis h̄osti. re
stringat ad maritimū. Quantuz ad
secūdū dicit si p^o mōitiōz n̄ s̄stituūt

ablata statim sūt excoīcati. Si autēz
restituāt nō sūt excoīcati. Idē ī De. d
ancha. 7 addit. Qui autē pegrinos 7
mercatores nō nauigātes: s; aliē itine
rātes spoliāt excoīcari debēt: s; nō sūt
īpō iure excoīcati. ex de tre. 7 pa. c. i.
Hec ille. hic tñ nō q; expoliātes ro-
mipetas: vel cūtes ad curiam: vel re-
deūtes p cāis agēdis in curia sūt ex-
coīcati excoīcatōe papali: vt patebit
. 7. in pcessu ānuali pape.

Excoīcatio cōt clericos spōte pti-
ci pates: 7 sciēt cū excoīcat. a papa i di-
uinis: 7 est papalis. Cap. 34

c Clericos q; spōte 7 sciēt pti-
ci pauerūt cū excoīcatis a no-
bis: 7 ipos i officiis recepūt
ead excoīs snia cū ipsis nō dubitam?
inuolui: quos ēt p absolōis bñficio
hñdo ad nos volum? remitti. Ele.
3° ex de sen. ex. Significauit. Circa
expositōz h? dretalis ē triplex opio
solēnis. quarta cōt reprobaf. Est g
pma host. q; ēt pōit i sūma pffessorū
q; ista ē noua excoīcationū spēs: ad
quā incurrēdā qnq; reqrūt. Istā ē
sedē opio 3o. an. vt pōit in textu. s.
q; p^o cōicās cū excoīcat. sit cleric? 2°
q; cōicet sciēt. 3° q; cōicēz vel pti-
cipet spōte. 7 dicit host. hic excludi coadōz
absolutā nō dicitōalē. 4° q; cōicet i di-
uinis. Et h itelligēdū ē fm host. de
oībus diuinis officiis: tā de his q; in
ecclesia dicūt: q; de his q; ex. s. hōis
canonicis. 5° q; cōicet sen pti-
cipet cū excoīcat. noiāt. a papa in h? mōi di-
uinis. Talis excoīcatōez incurrit: ab-
soluēd? nō nisi p aplicā sedē. Qui autē
al's excoīcatis a canone cōicat in di-
uinis: l3 peccz nō tñ eadē sniaz incurrit

7 hoc. 7. in. c. de minōri excoīcatōe.
Secda ē pe. de ācha. q; dicit q; q; cōi-
cat cū excoīcato a papa spōte 7 sciēt
7 in diuinis ē excoīcat? eadē snia. et
istū dicit hū esse intellectu h? decre-
talis: ita repi ex recolled. et? Idē vī
dicē Guil. Specu. 7 host. Tertia ē
Tan. s. q; qui pti-
cipat cū excoīcatis a
papa cōd crie ppe qd ille ē excoīcat?
eadē snia ligat. Et sic sūt soluendi p
papā. ex. c. 12up. hanc opionē dicit
glo. credo hūiorē. Inno. etiā dicit sic
posse itelligi. 3o. an. 7 3o. de lig. di-
cūt q; videt adherendū huic vltime
expositioni.

Excoīcatio dē sepeliētes infēditos
tpe infēditi. Et dē sepeliētes excoī-
tos a iure vel vñarios mñifestos.

Cap. 35.

e Os q; ppe temeritatis au-
dacia defundit corpa nō
sine cōtēptu clauū ecclesie
in cimiteriis tpe infēditi in casib? nō
cōcessis a iure excoīcatos publice vel
noiātiz infēditos vel vñarios mani-
festos sciēt sepelire psumūt: ipō facto
excoīs snie decernim? s; iacē: a qua
nullaten? absoluāt: nisi pūs ad arbi-
triū dyocelani epi: cis q; b? fuerit p p
missa iniuria irrogata satisfactōz exi-
buerint ppetētē. ex de sepul. in de. c.
. i. Eos. Includit vñiusq; pffessionis
psoal laycos 7 ecclesiasticos exēptos
7 nō exēptos. Idau. p ppe temerita-
tis. Sciētia nōt: q; p ppe ausu: et su-
mit in mala pte: vbi autē nō faceret
temere: puta patus dicit sepeliendū
fuisse absolutū: vel dñsimiliter putat
sepulturā nō phibitaz illi rōe stat?: et
sic erat in facto. Nō habet locūz bec

pena. *Idau.* In cimiteriis. *Idē* si in ecclesia: secus si in capis: vel locis puatis tēpore interditi: nā tūc in dīctā est sepultura. Nō cōcessis a iure. *I* hoc dicit ppter clericos q̄ suauerūt in dīctū q̄bus cēdit tēpore in dīcti sepultura cū silentio et absq; campanaz pulsatiōe: vt in p̄dicta decretali. *Q̄d* in te. Et p̄p̄ilegiatos circa p̄fratres: et in q̄tuor hō festiuitatib⁹ in q̄b⁹ celebrari pōt eo tpe. s. in dīcti alta voce: nō puto mortuos sepeliri debē: vt de p̄uil. *Cū* plātare. *Jo. an.* *Idē* *Idau.* et *zen.* Excōicatos ab homine: vel a iure: et intelligas de maiori excōicatiōe: liz. n. excōicati de minori sic decedētes sepeliēdi nō sint: vt nōt *Inno. e. ti.* Sacris. huic tamē pene loc⁹ n̄ est. *Jo. an.* *Idublice.* et hō q̄d dicit publice: dico q̄ si effz occulte: dato q̄ sepeliēs sciret: nō est loc⁹ huic pene: liz p̄uē sepultura: si de hō cōstare pōt: s. talis esset excōicat⁹ mi noui s. *Allan.* et *Ber.* q̄d placz pau. Vel noiatim in dīctos. *Idau.* *A* diuinis: et p̄cipatiōe sacramētoz t̄les p̄uati sepultē p̄uatiōe vt nōt *Inno.* et *hosti.* Secus si in dīcti ab aliquo tpali vel sp̄iali exercitio iurisdīctiōis ministrerū vel officij: q̄a tales nō sunt p̄uati alijs diuinis: ḡ nec sepultura. Qui dicāt nominatiz in dīcti. *Land* dicit q̄ nominatim in dīcti: siue in denūtiatōe nominatiz: siue sp̄aliter: siue exp̄sse. vt nōt *Inno.* Et querit q̄d iuris si notoriū est de fautoribus q̄ occasionē dederūt interdīto per ep̄m lato: nō sūt nominati in ipsa sententia in dīcti que in scripti. ferenda est: vt de sen. ex. *Cū* medicinali. li. 6.

Nūqd sepeliētes hos fautores incurrerēt: liz in dīcti sint in ḡne: q̄a dīctū est in snia in dīctam⁹. *A.* cū fautorib⁹ suis. Credit ipse q̄ nō: q̄tūcūq; sint notorij. ar. de cle. ex. mi. *Idroposuit.* *Cū* hec cōstitutio sit penalis: et ideo restringenda. Et aduerte q̄ p̄ illum textū. Qui phibet nominatiz in dīctos in cimiterio sepeliri. Videtur a cōtrario sensu q̄ in dīcti nō noiatiz sepeliri possint: q̄d tenz glo. vbi loc⁹ in dīcti nō sit. *Steph.* dicit istā op̄nionē h̄a: nisi q̄ p̄ certo sciret eos tale q̄d fecisse: vel cōmisisse. p̄p̄ q̄d erāt in dīcti. Tales. n. nō debēt sepeliri in cimiterio: vbi hō nō sint certi habz locū glo h̄m eūdē: p̄ glo. tamē facit q̄d dixi. s. post *Lau.* vt. sez. non sufficiat facti notorij: nisi ad sit ista q̄litas nominatim p̄ modū: de quo s. manifestos. Qui puati sunt sepultura et factiōe testamēti: nisi satis fecerint et cauerint h̄m formaz illi⁹ decreti. q̄q; ex de vsur. li. 6. Et si appauerūt in tali signa p̄nē: et p̄ mortē p̄statio cautōis: sufficit ad vitanduz hanc penā: cū talis sepultura nō sit phibita: s. n̄ valet testm: q̄d ab initō est nullū ex p̄sona testātis. *Idē* etiā v̄ si p̄ fecit testm: et postea efficiat v̄ari⁹ māi est⁹: q̄a p̄ sequēs delictū in firmat testm. *Pau.* Sciēter. *Sec⁹* si ignorauerit. *Pau.* Sepelire. Non solū actualit ponētes corp⁹: s. dicentes diuinū officiū sup fun⁹ incurrūt eā penā: imo forti⁹ pl⁹ cōtēnūt. *Idē* intelligas de sepeliētib⁹ de facto in cimiterio: et absentib⁹ clericis. *Idau.* Etiam h̄m *Jo. an.* sup dīcto verbo. Sepelire. sic dīc. hic occurrūt dubia.

c. 2

q̄ p̄ncipis declaratiōe p̄l' q̄ glosā.
 exposcūt. s. an portātes ad sepulturā
 q̄ tñ nō sepeliūt sint excōicati. Itē d
 comittātib' fun'. Itē de fodiētibus
 vel apiētib' sepulturā. Itē de platis
 cleric. vel ministris eccl' ap̄ in quoz
 cimiteriis sepeliūt q̄ id nō phibent
 vel patiūt. Itē de clericis portātib'
 crucē cereos ⁊ similia. Et post q̄daz
 sic dicit. Cū hic puniat sepeliētes nō
 admittētē interessētē coopātē. Se-
 pelire autē est mortuū humo vel tu-
 mulo cōdē: videt autē solos humo
 vel tumulo corp' iponētes ligatos
 esse: facit p̄ hoc eq̄tas: ne ex vni' fu-
 nere multitudo liget. Itēz cōstat q̄
 portātes amittātes vel fabricantes
 sepulturā: si nō sequet talis sepelitio
 excōicati nō essent. In cōtrariū ē: q̄a
 esset hec cōstitutio ludibrio: si vn' sol'
 ribald' vel seruicius p̄ quē poterit id
 impleri vel expediri ligari dicat reli-
 q̄s vñtati. p̄p̄ose et solēniū expedit.
 Jo. an. Steph. nō nō dubitat om̄s
 istos ligari. Nō q̄ Jo. cal. in cōtatu
 quez fecit de ecclesiastico interdicto
 circa finē mouēs p̄dictū dubiū: siue
 q̄dēz sic inq̄t. Nibi p̄culdubio vñ q̄
 si nominatiz inēdiat' vel etiā nō no-
 minatiz inēdiat': s̄ tpe inēdiati i cāu
 nō p̄misso a iure: si cū diuino officio
 ē sepult'. Des p̄dicti. s. apiētes sepul-
 chru: vñ fabricātes vel fodiētes terrā
 vel ponētes in sepulchro: vel portan-
 tes cruces vel cereos: vel portantes
 ad funus: vel associātes cā honoris:
 vel amicitie: vñ clerici diuinū officiū
 faciētes: vel nō phibētes: cū possunt
 Des pena excōis ligant p̄ istā Ele.
 Eos. IRō q̄a l' cāu oēs sunt p̄ncipes

criminis: siue coopatores: ad hoc de
 sen. ex. in sup. 7. ii. q. 3. Decipue. Si
 nō sū officio clericoz defūat' talis
 sepult' est: etiā in loco cimiteriato: l3
 sit tutius dicere omnes fore ligatos
 excōicatiōis sentētia: de qua ista cle.
 agit: tñ licz trepid' credo istos nō li-
 gari vidē pena: s̄ q̄a videt cōtēnere
 gñalē phibitiōē poterūt arbitraria
 pena puniri: etiā p̄ iudicēz ecclesia-
 stici. 3. q. 4. Engeltrudā. Ad hoc dē
 cendū me mouet finis cle. ibi p̄ que
 vba videtur remoueri p̄uilegia que
 clericis vel ecclesiasticis p̄sonis solēt
 cōcedi: ⁊ nō laycū: vt ergo vba non
 videat sup̄uacue appōita. de ma. et
 obe. Solite. Oportet q̄ intelligat' d
 his q̄b' talia p̄uilegia solēt concedi:
 vt sic videt' intelligat': s̄m q̄ clausula
 adiuncta pōt adaptari. i. q. 3. Sacer-
 dos. s̄ p̄uilegia exēptōis solēt cōcedi
 cleric. ⁊ ecclesiasticis p̄sonis. De illis
 ergo debz intelligi p̄ncipale videt
 capituli. Item ecclesiastica sepultura
 p̄p̄ie respicit clericos ad quos id p̄-
 tinet. i. 6. q. i. Placuit. Et cū funera
 ad sepulturā deferūt diuina officia
 cantare. i. 3. q. 3. Qui diuina. ⁊ sic cō-
 cludit p̄positū. S3 si clerici dicūt offi-
 ciū sepulture sup̄ fun' ⁊ postea depo-
 nētes funus in loco secreto: nō ponūt
 ipsum in sepulchro: seu in cimiterio.
 Nūq̄d sūt excōicati. Certe s3 opioez
 cōtrariā esset dicēdū q̄ nō: q̄a text'
 dicit sepelire: q̄d est humo: vel certe
 tumulo mortuū odere. Et sic p̄ solā
 celebrationē officij nō esset delictum
 cōsumatū: ergo nō inciderūt in penā.
 S3 nō credo q̄ aliq̄s hoc diceret: sic
 enim semp fieret durāte interdicto:

22
Et p̄ oīs ista de facta esset ludibrio.
Ihec omnia Jo. cal. Et qđ viduz est
de infēdis idē intelligēdū est p̄ oīa
de manifestis v̄fariis et publice ex-
cōicatis. Querit ēt dñs Laur. de ro-
dulis in tractatu quē fecit de v̄fis:
qđ dicēdū ē associatib⁹ ⁊ portatib⁹
feretrā: tāq̄ ibi esset cadauer alicui⁹
p̄didit. s. manifesti v̄farij noiatim
interdicti: vel publice excōicati: cum
tamē realiter ibi non sit. Rñt ⁊ dicē
idē indicādū: ac si ibi esset: et ideo vi-
cendū vt. s. Subiacere. hanc penā
locū hēre nō puto cum aliis casibus
in q̄bus denegatur sepultura quos
habes. e. ti. Ex pte. Et de sta. mo. c.
z. S3 qđ de illo q̄ sepelit manifestū
v̄fariū publice excōicatū nominatiz
infēditū: ⁊ tpe interdicti: nūqđ vna
vel quadruplici excōicatōe ligabit⁹
ex hoc factō: vide qđ de h̄ plene scri-
psi in. q. qualiter: siue tamē vna sola:
siue plurib⁹ sentētiis ex his diuersis
causis: quarū quilibet p se sufficit qđ
excōicat⁹ dicat planū est qđ de oib⁹
debet satisfaccere: ⁊ ab oibus absolui
Jo. an. Eīs quibus. Sed qui sunt
hi. Iforte intellexit de his quozum
fauore fuerūt late sentētie excōis vel
infēditi in loca: vel psonas: vel illis
q̄bus debebat fieri restitutō: quo ad
v̄farios. Si qua etiā violētia in his
fuisse illata cleric. vel ministris illis
⁊ fiet satisfactio. Itē si illoz corpora
vel ossa discerni possunt exhumāda
sunt: ⁊ hoc in trib⁹ vltimis casibus.
Sed qđ de primo: dic qđ si ille fuit
penitēs: lz nō debuerit sepeliri. s. tpe
interdicti: tamē nō exhumabit⁹ saltē
post relaxatū infēditū. Innotat etiam

Hosti. ⁊ Inno. qđ penitēs q̄ sepult⁹
nō fuit in cimiterio ppter interdictū
relaxato infēdito debet in cimiterio
sepeliri. Dicūt etiā qđ ex quo penitēs
fuit mōtuaria licite ab eo accipi p̄nt
cū p ipso sit orādū. ii. q. z. Quicūq̄.
Sec⁹ si nō fuisset penitēs. 88. di. c. ff.
Jo. an. Qui ēt dicit qđ funerealib⁹
que darentur cum funere defuncto
sepulto in tēpore interdicti: n̄ putat
clericos licite scipe posse: q̄a viderēt
pticipare in delicto. Itē nō qđ ifrā.
de zab. post Pau. sup v̄bo. Temeri-
tatis. h⁹ de. dicit qđ temeritas sciaz
nōt quasi p̄prio ausu. Et ex hoc dicē
Land. qđ si ignorās factū: vel etiam
ius: dum tamē sit cui liceat ius igno-
rare: hoc faceret: nō videt⁹ reus: nec
hāc penā incurrē. i. q. 4. §. Nōndū.
Et idē dicit in effectū glo. in. e. Cle.
Et idez i Pau. et zen. q̄ vidētur velle
qđ in hoc casu iuris error simpliciter
excus⁹: q̄a iuris error excusat a dolo
. ff. de abig. l. i. Qđ est vū. Inā iuris
error excusat a pēa: a qua omittēda
requirit⁹ dolus. Nō Dyn. in reg. iur.
ignorātia. li. 6. Ipro hoc qđ iuris er-
ror est lata culpa: nō dol⁹. ff. de his
qui no. in fa. l. z. glo. sup v̄. singulis.
Itē nō qđ dicit Jo. an. in Nouella
sup. c. Ut animaz. de cōsti. li. 6. qđ
ignorātia statuti synodalis excusat
trāsgressorē a culpa: nisi sit crassa et
supina: etiā cū statutū punit aliquid
p̄hibituz lege diuina vel canonica.
Et fm hoc terminet⁹ hic qđ scripsit
Jo. d. deo. Ubi querit an sint excōi-
cati impuberes qui falsauerūt instru-
mentū: ⁊ monachus qui tulit falsuz
testimoniū ignoranter constitutōe
c. 3

epi: qui tales excoicati qd ibi dicat
Satis potuit uterq; pbabilis igno-
rante: q si ita est loc⁹ est huic decre-
tali: 7 l3 pena iuris in eis locū possit
habere: cessabit tamē pena statuti qd
pbabilis i3zabat: l3 qdaz restringāt
hoc dictū ad statuta ex cā phibētia
de iure nō phibita. Idē dicit extra
d tpius. ordi. Eos. li. 6. Qd eqpol-
lent sciētia 7 affectata ignorātia. Et
dicit affectata: ex quo scire potuit: l3
noluit. Imo dissimulauit. Item
Anto. de but. dicit in lectura: q mu-
lieres 7 monachi ab ignorātia iuris
nō excusant: Ubi iuris omni anno
fit publicatio in locis ubi sunt: alias
excusant: vt. l. cū indebita. ff. d. pba.
Qd dicit hū ihosti. in monasteriis
de qbus monachi nūq; creunt.

Excoicatio tra trahētes matri-
moniū sciēter in gradib⁹ phibitis:
vel cū mōialib⁹: 7 cōtra religiosos 7
moniales pfectos vel ordinatos in
sacris cōtrahētes. Cap. 26.

e Os q diuio timore postpo-
sito in gdu sanguinitatis
vl' affinitati. cōtōe canonica
inēdūis aut cū monialib⁹ trahere
matrimoniu: al's nō verē. nec non
religiosos 7 moniales: ac clericos in
sacris ordinib⁹ cōstitutos: matrimo-
nia cōtrahētes: ipsos excoicatōis sen-
tentie ipso facto decernim⁹ sbiacere
Ele. 5°. extra de consan. 7 affi. c. vno
in cle. Eos. Inō q in sex casibus hic
expssis tm locum habet ista cōstitutō
7 eius pena. Uñ si cōtraheret qs cū
hāte marituz: vel cum iudea: vel pa-
gana vel cum cognata spūaliter vel
legaliter: vel contra impedimētum

publice honestatis: licz non teneant
matrimonia: tamen nō est loc⁹ huic
penę: que in illis casibus 7 similibus
expssa non est. Itē in his sex casib⁹
tunc demū locus est penę: cū illicite
contrahunt. Si enim licite vt ex vi
spēlatione pape: tunc cessat culpa: g
7 pena. de consti. c. 2. De qua dispē.
nōt de resti. spo. Lras. Jo. an. Sciē-
tes. ignorantes g nō ligat cōstitutō
qd intelligo ignorantia facti pbabi-
liter 7 non affectata. scz quia ignora-
bant se esse consanguineos vel affines
Si vero ignorabant ius nescientes
graduz in quo erant esse phibitam
ex quo sciebant gradum ligat consti-
tutio. de reg. iu. Ignorātia. li. 6. Si
vero alter sol⁹ sciebat: ille sol⁹ ligat:
facit. 24. q. 2. In lectū. Sed quid si
contraxit ignoranter post tempora
autē sciuit cōhabitauit cōsanguineę:
videtur ligari. ar. i. q. i. Eos. in si. de
symo. Sicut tuus. Contrariū credo
cū ista constitutio non puniat coha-
bitationē vel incestū s; cōtradū: vt
ita dicam. Probat hec solutio ex eo
q sine iudicio ecclesie ab illa diuertē
non posset. Ifateor tamen q peccat
cognoscēdo. Jo. an. Idau. hō dicit
q si cohabitāt ei tal' affectu maritali
incurrit hanc penā: cū videat ex no-
uo consensu cum ea contrahere. Si
hō ex pmo non incurrit. Sed qui si
cōtraxit cū ea qm credebāt consangui-
neā affiné vel monialē: 7 in veritate
non erat. Solue p notata. de sc. ex.
Si hō. 2°. 7. c. In audientia. Jo. an.
Ex illis casibus trahi pōt exilio. scz
q talis nō est excoicat⁹. Sed quid
si impedimētū qd erat tēpore cōtū

matrimonij fuit postea remotū. exte
de consan. 7 affi. Quia circa. Rensio
Si remouet per dispensatōez pape:
Abba sunt inspicienda: vt videat an
collat impedimētum: etiam quo ad
penam pteritam an nō: vt faciat tm̄
valere matrimoniū primo casu: alia
absolutio non est necessaria. Scdo
sic. Si vero remouet impedimētuz
per cōstitutionē reuocatoriā: tunc
dic vt. s. de imu. eccle. Quoniā. li. 6
Idau. super predicto. c. idem. Idau.
sic picit. q. si fuocatoriā vltima vult
7 dicit cōstitutionē quā reuocat ful
minatoriā excoīcatōis p insecta ha
beri: Tunc ligati per illas nō egent
absolutione. Si autē tantū reuocat
tunc sic ligati egent absolutōe. Bra
dibus. l. 4. vel ceteriori canonica for
tius diuina. de re. spo. litteras. Ma
trimonialiter per hanc litterā videt
q. coactus ad cōtrahēdū nō incurrat
hanc penam: 7 de absoluta coactiōe
certum est: de conditionali nō licet
tali qui cadere debuerat in cōstātez
virum videtur ligari p decretalem
Sacris. extra de his que vi. me. vel
cā. fi. Sed cum non sit matrimoniū
deficiente consensu: de equitate videt
talis non ligari: facit de sen. ex. Si
gnificauit. Jo. an. Idem Idau. Cō
trahere: Secus si sponsalia tantum
cōtrahat nisi sequat copula: que tūz
inducat psumptam volūtatem ma
trimonij. de spon. c. Is q. indicet ē
penam. Ratio pdicti est: quia istud
cum sit penale est restringēdū: vt sic
Abba non extendantur: maxime ad
minus delictum. de re. iu. in penis.
li. 6. Et negari non potest: q. aliud

est matrimonium: Aliud sponsalia.
Idau. 7 Jo. An. Religiosos. per p
fessionem tacitam: vel exp̄ssam reli
gioni approbate obligatos in genē
vel in specie. extra de regula. Non
solum. li. 6. Jo. an. et Idau. Et mo
niales. Sed non ne de monialibus
satis intelligebat. s. vbi ponit penaz
cum eis contrahentibus: cum ex pti
cipatione ipse ligentur eadez pena.
de senten. exco. super. Unde. licz
monialis: cum ex ptiicipatione esset
excoīcata: cum contraheret cū sciēte
non tamen quando contraheret cū
ignorante: quia ille non ligaret: vt
ergo mōialis nullo casu cūctet penā
hoc addit: vel dic q. tunc ptiicipans
cum criminoso est excoīcat⁹ cū
pticipat post latam sententiam: vt
in. c. Si concubine. de senten. exco.
Sed hec non participat post: sed in
actu pro quo ligatur. ergo zc. Vel
dic q. licet ptiicipans in crimine cri
minoso sit excoīcat⁹: non tamē
participans in actu illo pro quo alē
ligatur. alē supflue adderet hec lra:
qm̄ non distinguit: an monialis cō
trahat cum sciēte vel ignorāte: tūz
ex parte eius nō possit p̄tēdi igno
rantia. Ifacit de sen. ex. Contingit.
p̄mo. Ubi ptiicipans in actu p quo
alter excoīcat⁹ est: excoīcari mādat
Idau. et de hoc vltimo p̄cto habes
s. in excoīcatōe prima. Sacris
scilicet sdyaconatu. et. s. Idau. Cō
trahentes. non repetit sciēter quia
in tali p̄prio facto non cadit pbabi
lis ignorantia in illis religiosis: vel
clericis: vbi nō esset ignorātia pba
bilis: vt in ordiato in sacris i amētia
c. 4

vel dormitiōe: vel .j. pubertatē. puto
q̄ nō esset loc⁹ huic pene. Jo. an. et
idē dicit q̄ a tali snia ex cōis p ep̄m
pōt absolui: addēs q̄ n̄ sufficit satisfā
ctio in h̄: nisi etiā sequat absolūtio.

Cōt cōicātes cū excōicat. noiatiz
sciēt in crimine criminoso.

Cap. 27.

q̄ Uī noiatiz excōicato sciēt
cōicat in crimie criminoso
ei cōsiliū impēdēdo auxiliū
vel fauorē cum ratōne dānati crimi
nis videat in cū delinquere: qui dā
nauit ab eo: vel eius supiore: merito
delicti crit absolutio req̄rēda. Et ita
.j. q̄ quis eniz: tūc nō iudicis: s̄ iuri.
snia excōicato cōicās sit ligat⁹: quia
tñ cōditor canonis eius absolutiōez
sibi spālī nō retinuit: eo ipso videt
occlisse facultatē aliis relaxādi. et .j.
Uez si difficile sit ex aliq̄ iusta cā q̄
ad ip̄m excōicatozē absolūēdus acce
dat concedimus indulgentiam: vt
p̄stita iuxta formā ecclesie cautione:
q̄ excōicatōis mādato parebit a suo
absoluatur ep̄o vel sacerdote p̄prio.
Inno. 2. de sen. ex. Nup. Cōsiliū
nō tenet q̄s de filio: nisi ille aliē nō
fuiſſet factur⁹: vel nisi fuiſſet cōsiliū
fraudulētū. Glo. f. Pe. de anch. dic
q̄ cōclusio est de dōz q̄ impēdens
cōsiliū delinquētī in crimine p̄ quo
est excōicat⁹ incurrit excōicatōz: siue
essz factur⁹ als: siue nō: q̄a p̄cipat i
crie. Abb. t̄ icit h̄ certū: si filiū datū
est direde ad crimen q̄d excōicat⁹
inducit: puta ad clericū & berādū: nō
sic si daret cōsiliū in facto p̄ quo ex
cōicatio nō erat: vel auxiliū contra
offēdētē. Inno. Auxiliū. Intelligit

de direda p̄cipatōe: secus de indi
reda. Ut si q̄s excōicat⁹ est: q̄a fecit
guerram contra ecclesiā vel clericū:
postea ego illi guerram facio: tu cōt
me iuuas illū: auxiliū illi impendēs:
quia per hoc melius guerram faciet
excōicat⁹: tu nō es excōicat⁹: q̄a non
hoc intendis. Ifatetur etiam hosti.
q̄ dñs auxiliū vassalli excōicati in
uocare potest p̄pter fidelitatis debi
tum q̄d remanet. Inno. etiam dice
bat q̄ licet tibi contra inimicū tuū
inuocare auxiliū excōmunicati p̄t
guerrā: ita q̄ sibi etiā in sua guerra
auxiliū prestes. q̄d tamen ihostiē.
reprehendit. Jo. an. Ifauorez. in lau
datione facti. Abbas dicit fauorem
impendi facit. Absolutio. Dicit hic
glo. Talis ligatur sentētia hominis
non canonis. Sed Idet. de ancha.
dicit q̄ dicunt doctores q̄ ista ē sen
tentia iuris: que tamen trahit execu
tionem a sentētia iudicis scz cū quis
p̄cipat in crimine criminoso p̄pter
q̄d excōicat⁹ est ille ab homine. Est
tamen dñm q̄ vbi ep̄s absoluit a
sentētia iuris: non ab ista absoluet:
vt littera dicit: s̄ absoluet ab excōica
tozē: vñ remanet 3. q̄ p̄cipans in
crie criminoso incurrit excōicationē
siue ex territoriū excōicat⁹: siue int⁹
siue sint s̄diti: siue nō q̄a iuris aucto
ritate ligantur. etiam si p̄mulgans
cōmunicaret: quia non sua: sed iuris
auctoritate ligat. glo. Obicda facile
tollunt: quia totū opatur dispositio
quia sentētia hominis extendit ad
alios: hoc ex recolctis. Sub eo. idē
dicunt Inno. et Jo. an. scz q̄ ē snia
ista canonis. Cōcessisse videt. Alias

istud habeas p regula in omni sen-
tentia excōicatis lata a canone: q̄a
potest ordinarius absoluerē nisi per
papā fuerit absolutio reseruata. In
aliis autem sententiis secus. Et per h̄
inferas q̄ si pōt a qualibet sentētia
canonis ḡnāliter lata potius potēit
absolutio a sentētia excōicatis lata
p cōstitutionē synodalem spālēz: vñ
si s̄diti ep̄i bononiēsis incurrūt sen-
tentiā per cōstitutionē. s̄diti ep̄i
Nūtiū veniēs bononiā poterit ab-
solui ab excōicatiōe ab ep̄o Bononi.
Jo. de lig. Excipit tñ s̄dē. de ancha
ab hac regula. s̄. vidē casū. Si diffi-
cile. x. l. p nimia distātia vel piculū
mortis. Jo. an. 7 s̄dē. de anch. Cau-
tione iuramenti. Jo. an.

Excōicatio v̄ faciēs aliq̄ infici
p assassinos vel mādātes. Ca. 28.

Intuim⁹: v̄ q̄cūq̄ pnceps
plar⁹: seu quis alia p̄sōa ec-
clesiastica vel seclari. quēpiā
xp̄ianoz p p̄dēos assassinos infici
fecit vel mādauit: q̄q̄ ex h̄ forsitā
n̄ seq̄t: aut eos receptauit: vel defē-
lauit: vel occultauit excōis sniam
7 depositōis a dignitate ordine ho-
nore officio 7 bñficio incurrant ipso
fco. Inno. 4. ex de homi. p hūani-
li. 6. s̄dēlar⁹. etiā ep̄s. decretalis. n.
q̄a piculosum. de sen. ex. li. 6. nō eri-
mit eos a sen. excōica. Jo. an. Assassi-
nos. hoc ē pessimū gen⁹ hominū: et
p̄nt vici a sc̄indo sc̄idis: q̄a abscondūt
aiāz d̄ corpe iux̄ velle 7 mādātū d̄nī
sui c̄libz xp̄iani: 7 cū d̄ his simplicē
exp̄mat: ad alios hōicidas n̄ extēdet
q̄d isto caplo v̄tinet i his p̄is di. 25
Qualis. Archi. s̄dē. Nādaucit. Si mā-

dauit. q̄ cogitatō stetit i finib⁹ suis:
et iō n̄ mix si p̄uit. al. sec⁹. de pe. di.
.i. Cogitatis. 7 p̄nto q̄ et si reuoca-
uēt mādātū reinteḡ: q̄ nihilomin⁹
incurrat penā cū ex solo mādato iā
p̄ ligat⁹ essz: 7 ad h̄ fac q̄d statiz seq̄-
tur. Jo. an. Receptauit: patēter v̄t
differat a sequēti. s̄. Declauit: 7 isti
receptatores tāq̄ aggressores tenēf
E. d̄ his q̄ latro. ocul. l. i. 7. 2. Archi-
Excōicatis. occidēdo ip̄z celādo v̄t
occulte r̄ceptādo. Archi. excōis. ex q̄
papa sibi n̄ refuat absolōez. Credo
q̄ ordiari⁹ possit absolūē. ex d̄ s̄. ex.
Nup. Jo. an. 7 nō q̄ i sū. p̄sā. sic v̄t
assassini fuerūt: 7 forte adhuc s̄t q̄dā
ifideles q̄ ex q̄busdā fallis opionib⁹
q̄b⁹ fuerūt enutriti d̄ facili mittebāt
ad occidēdū quēcūq̄ xp̄ianoz n̄ curā-
tes si ob h̄ occidēdi eēt isti v̄t quoz
pestē statuit Inno. 4. istā decretalē.

Excōicatio v̄ p̄curātes q̄ v̄uato-
res n̄ se iromittāt d̄ aliis q̄ de māi-
festi. iniuriis sciēt. Cap. 29.

d Ecernim⁹ v̄t si v̄uatores
d̄ aliis q̄ de māifesti. iniuriis
7 violētis sciēt se iromise-
rint: seu ad alia q̄ iuridicialē indagi-
nē exigūt suā extēderint p̄tatem: eo
ip̄so p unū ānū ab officio sint suspēsi
s̄dē. s̄o que hoc fieri p̄curauerit
sniaz excōis incurrat: a q̄ n̄ possit ab-
solui: nisi ei quez sic fatigauit idēbite
p̄mo satisficiat integrit̄ de expēb. ex
de offi. dele. hac c̄stōe. di. 6. Sciēt.
Si iḡrātia esset iuris vel crassa: vel
affectata: idē essz infra de re. iur. iḡrā-
tia. li. 6. Jo. an. Indaginē. In q̄sitōz
officio 7 a beneficio: quod est ei⁹ se-
quela. 22. di. s̄dē. Preter hec. Suspensi.

Ecce q̄tū spāle in cōseruatore qđ n̄
est in delegato: q̄a dato qđ delegat⁹
intromittat se de eo qđ nō ē sue iu-
risdictōis: n̄ p̄p̄ l̄s locū hēt p̄a: q̄a n̄
inuenit exp̄sa in eo. Jo. an. De ex-
pensis: ad idē de iunū. ec. Qm̄. in
fi. li. 6. Dicit p̄e. de ancha. qđ cōser-
uator ē iuder dat⁹ ad tuēdū aliquos
cōt̄ māifestas iniurias oēs: v̄l certas
iudiciali nō vtēs indagine. Et dicit
Jo. an. qđ sol⁹ papa pōt v̄rthos cō-
seruatores. Ip̄soz aut cōseruatoruz
iurisdīctio et p̄as depēdet a forma
litteraz: et latior ē forma adiūcta p⁹
cōtōez. Statuimus. de off. 7 po. iū.
dele. li. 6. Et cōstituti. fi. Attendat q̄
tenor litteraz sicut p̄uilegioz. J̄tez
fm̄ De. de ācha. tales p̄nt excōicare
p̄ h̄mōi notoriis. J̄tē nō qđ cōser-
uatores esse nō possūt: nisi sint ep̄i 7
eoz sup̄iores. Abbates: vel q̄ i cathe-
dralib⁹ ecclesiis: vel collegiatis obti-
nent p̄sonatus vel dignitates: Nec
aliq̄s pōt esse cōuator sui cōuatoris
nec aliq̄s pōt habere cōuatorē eū q̄
ē s̄b ei⁹ iurisdīctōis dñio: vel astrīctū
ecclesiastico vel tp̄ali: excepti. regib⁹:
7 reginis: ext̄ d̄ officio delegati. hac
cōstōe. li. 6. J̄tē cōuatores nō possūt
cōmittē vices suas: excepti. citatiōib⁹
7 sniaz denūtiatiōib⁹ n̄ al̄ eis p̄ l̄ras
cōmittēt 7 tē cōmittē p̄nt. j̄. loca i q̄b⁹
fuerint deputati: 7 p̄sōis sup̄i⁹ dicti.
J̄tez n̄ p̄nt p̄cedē cōt̄ aliquos extra
ciuitates: vel opoc. q̄bus fuerunt de-
putati: nec p̄nt aliquos citare vltra
vnā dietā a fine illaz opoc. extra d̄
officio dele. hac cōstōe. li. 6. J̄tē si cō-
seruatores intromittūt se de aliis q̄
de iniuriis manifesti. n̄ solū incurrūt

penā suspēsiōis: vt dictū ē: s̄ et ip̄i p̄-
cessus n̄ valēt: q̄a excedūt fines mā-
dati. ex de referi. Cū dilecta. Et si ci-
tauit aliquē iniuriatōrē tāq̄ p̄ noto-
ria offēsa: 7 eū ob cōtumaciā excōica-
uit: Si cōstat l̄z iniuria sit facta non
fuisse manifestā: nō est excōicat⁹ fm̄
Inno. J̄tē expirat officiū cōuatoris
morte cōcedētis quo ad negocia in-
cepta: 7 hoc nisi aliud exprimeret in
l̄ris ei⁹: vt i. d. c. i. J̄tē sciēdū ēz Inno.
qđ l̄z cōuatores n̄ h̄nt iudicialē ida-
ginē in notoriis: tñ bñ p̄nt: q̄a om̄ia
illa sine q̄b⁹ eoz iurisdīctio nō possz
explicari itelligūt eis esse cessa. vñ
p̄nt citare 7 cōtūaces punire: ext̄ de
offi. dele. De causis. J̄tē si maleficiū
est notoriū aliis nō indiget qđ super
hoc q̄rat p̄batōes 7 cogat testes. z.
q. i. In p̄mis. J̄tē q̄a i notoriis aliq̄s
ordo est necessari⁹. J̄tē si re⁹ cōfiteat̄
factū 7 dicat qđ v̄lus est iure suo: 7 s̄
casu admittet p̄bationē: aliē enim n̄
possz implere iurisdīctōz sibi cōmissā
similit̄ opz qđ p̄cedat ad inq̄sitiōnē
qn̄ factū ē notoriū: s̄ nescit q̄s fecerit
J̄tē ad repellēdū iuriā pōt inuocār
brachiū seclare sicut alij iudices. J̄tē
si reus q̄ fuerat cōdēnat⁹ cōpareat. j̄.
annū: 7 dicat se velle satisfacē. Cog-
scet cōuator de q̄titate dāni. Dec
Inno. J̄tez si reus negat maleficiū:
7 actor velit p̄bare esse notoriū con-
seruator cognoscat: alias inutile essz
suū officiū: q̄a quilibet possz negare
Similit̄ si reus fateat̄ maleficiū: sed
dicit non esse notorium: quia p̄ eius
confessionem factum fuit notoriūz.
extra de cohabit. cleri. 7 muli. Ue-
stra.

29
Excoꝛcatio coꝛa doctores ⁊ magistros docentes aut in suis scholis ad docēdū retinētēs leges vel physicaꝝ religioꝛos habitu dimisso.

Cap. 40.

d Doctores siue magistri qui religioꝛos hitu suo dimisso leges vel physicaꝝ audiētes sciēt docere: aut in scholis suis p̄sū pferint retinere simili. Et ipso sint snia excoꝛcatōis inodati. ex ne cle. vel mo. Statutum. li. 6.º. Dimisso. Quid si nō dimiserint habitu: dicit q̄ tūc nō sunt excoꝛcati doctores: q̄a hec pena nō est ampliāda. ex de re. iu. In penis. li. 6.º. Dic contra: quia coꝛcat in crimine: ⁊ si eadem: et non minori excoꝛcatōe ligat. extra. e. Si deubine. et in hoc potest dici venire potius ad declaratōē veteris iuris q̄ noui: casum ponit Jo. an. Sciēt. vbi incederet in habitu nō haberet locū ignorantia. Sed vbi incederet sine habitu: tēp̄babilē poterit ignorare. Jo. an. Retinere. Nō officinꝝ doctōis: scholarē de scholis expellē posse. et p̄ id qđ dicit retinere: dicas qđ lꝝ doctōr sciāt monachū habēteꝝ domū iuxta scholas lectoris: i domo p̄p̄ia audire excoꝛcat⁹ si est. qđ dixi de re. iu. Locupletari. li. 6.º. Quid si monach⁹ talis nō vult exire scholas videt p̄ hāc l̄iam qđ licite idē potest expelli: ad hoc ex de sē. ex. c. Veniēs Et hoc maxime si dā esset opio: qđ excoꝛcatus nō gaudet p̄uilegio canonicis. qđ nō est dūz fm Jo. et Ver. qđ nōnt. i. 7. q. 4. Si dē deiceps. Quid si non potest expelli. Exeat doctōr scholas ad instar eius qđ dicimus:

cuz excoꝛcat⁹ intrat ecclesiā. vt nō. ii. q. 2. Sicut apostoli. Jo. an. Similit̄ qđ coꝛcauit in crimine: vt dixi. Et q̄a conditor canonis sibi non reseruat absolutionē: aliis indulsisse videt: et facit ad hoc qđ nōt. s. e. Sup̄ spec. Jo. an.

Excoꝛmunicatio contra magistros ⁊ scholares ciuitatis bononie: qđ sup̄ ducēdis alioꝝ hospitii in lesioneꝝ vel in p̄iudiciū habitantiꝝ audet hospitem coꝛuenire ante tēpus coꝛduationis elapsū.

Cap. 41.

c Constitutionē factā ab epō portuēsi apostolice sedis legato: ⁊ a p̄dicto tusculano postmodū confirmatam. videlicet vt nullas magistroꝝ: siue scholarū sup̄ ducēdis alioꝝ hospitii in lesioneꝝ ⁊ in p̄iudiciū hitatiū audeat hospitem coꝛuenire: nisi prius constiterit tēpus coꝛduatōis elapsū: vel in q̄lini: in hoc suū fauorē p̄stauerint ⁊ cōsensum cū idē portuēsis sibi excoꝛcatōe hoc p̄hibuerit: ⁊ alē sibi pena anathemati. idē decreuerit obseruādum. Rataꝝ esse decernim⁹: et auctoritate apostolica confirmam⁹. Statuētēs. vt a te frat̄ epe: ⁊ tuo quolibz successorē: hec singulis annis in cōmuni audiciā magistrorum ac scholarium recitetur. Cle. 3.º. extra de lo. ⁊ pdu. Ex l̄p̄to Constitutionē. Et sic nō qđ legatus in sua prouincia potest facere constitutionē: etiam sub p̄petuo anathemate. supra de offi.º. dele. c. ultimo. Confirmatam idēst approbatam et innouatā: quia solus sup̄ior confirmat: vt extra de offi.º. le. Studiisti.

Scholarium. soli g magistri ⁊ scholares phibet adducē hospitia scholarium ppter potentiores ista rō emanauit Et p hac lraz videt q scriptores q n sūt scholares: s vrozati nō ligat hac cōstitutioē: cū de illis nō fiat mētio. Lau. dixit hac penā extēdi ad eos q gaudent pūilegio scholastico: large sūpto scholarium vocabulo et gratia scholarium ibi sūt: dūmō ibi nō sūt metrices: nec obiciās q pena nō dēt extēdi: qā ⁊ pene hodie quoq apliā tur. ar. ad hoc. ext de hb. sig. Cū in ptib⁹. Laur. et cū eo rōrdat Inno. S3 nō credo q ad scriptores vrozatos extēdat hec cōstitutio: licet sint ppter ea scholares: eadē rōe extendere nē ad cartarios ⁊ rāsores cartarū Ber. Cōuenire. i. alloq: vel de habitatioē tractari: glo. Interl. Sub excoicatioē iam lata. glo. interl. Et nō q Inno. Boss. Alb. ⁊ De. de pulio dicūt q ista cōstitutio ⁊ excoicatio ē localis: ⁊ h3 locū solū bononie. et s etiā magis plac3 Jo. an. Sed host. dicit esse gūalē: nā qā fauorabilis ē: dicit eā extēdendā: sed cōiter nō tñt opinio eius.

Excoicatio cōtra mittētes nūtiū vel scripturā cardinali alicui: vel secreto loquētes eis: dū. s. sūt in clauī p electione pape. Cap. 42.

n Ulli fas sit ipsis cardinalib⁹ vel illoz alicui nūtiū mittē vel scripturā: q nō dēfecit scripturā vel nūtiū: mittēdo. aut cū aliquo ipsoz secrete loquendo: ipso facto sniaz excois incurrat. extra de elec. Ubi piculū. li. 6. Cardinalibus sc3 inclusis in clauī p electionē siēda

sūmi pōtificis: Secrete loquēdo: nisi q de volūrate omnium cardinalium in ibi pūtiū p his tm: que ad electiois instatiā negociū pūnet vocaret: vt dicit. s. in textu: sicut puta aduocati vel iuris pūti: vel religiosi: vel tabellioes incurrat: canō iste est late snie: Sed ordinari⁹ absolue poterit exq⁹ papa sibi nō reseruauit. Jo. an.

Excoicatio cōtra dños ⁊ rectores ciuitatis vbi sit electio pape: si non seruāt ea que debēt fm rōe illam vbi piculū circa ipsam electionem.

Cap. 43.

p Reterea adiūtiēdo sanxim⁹ vt dñs aliq rectores ⁊ officiales ciuitatis illius: in qua romani pōtificis electio fuerit celebrāda auctoritate nostra ⁊ eiusdem approbatōe cōcilij ptate sibi tradita: premissa omnia ⁊ singula plene ac inuiolabilē sū fraude et dolo aliq⁹ faciat obseruari: nec cardinales vlē q pmittit aggrauat psumāt. Sup his autem taliter obseruādīs statim audito sūmi pōtificis obitu: coram clero ⁊ ppo vniuerso ciuitatis ipsi⁹: ad hoc spāliter cōuocādis: pster corpalē iuramētū: q si pmissa diligēt non seruauerint: aut fraudez in eis: vel circa ea omiserint: cuiuscūq sint pēminentie ⁊ status: omni cessante pūilegio: eo ipso sniaz excois incurrat ⁊ ppetuo sint infames. ext de elect. Ubi piculū. li. 6. Celebrāda. fm distinctionē sup⁹ factā. Jo. an. Presumant: quia tunc essent epcoicati: sic in se defendendo modū excedens qd dicit vt sup⁹ de resti. spolia. Qūz. Et nō casū in quo layc⁹ auctoritate

canonis ptatē habet in clericū conē
illud. 96. di. Bñ qdem. Jo. an. Eō
missa. l. que dicta sūt supra de inclu
sione cardinaliū fienda in conclau:
7 administratione necessario: cūz
certa regula 7 modo: qui ponit in
textu ipsius capituli.

Excōicatio dē assumētes officiu
senatori. seu regiminis vrbis Rome
sine licētia pape: et pape reseruāt ab
solutio.

Cap. 44.

n Ullus Impator seu IRer
Romanor: aut alius Im
perator: vel IRer: princeps:
marchio: Duc comes: aut Baro. vel
qūq; alteri nobilis peminētie: po
tentie: seu ptatis 7 excellentie: seu di
gnitatis existat. Israf fili? vel nepos
eorz ad tps: vel in ppetuu: seu quis
alius vlē ānuale spaciūz: quouis mō
coloze vel cā p se: vel p aliā psonam:
quolibet sūmittēdā in Senatore ca
pitaneū patriciū aut rectorez: vel ad
eiusdē vrbis regimē seu officiū noicē
eligat seu aliē etiāz assumat absq; li
centia sedis apostolice spāl: p ipsius
sedis litteras cōcessionez licētie hui?
spālē expmētes. Qd si secus factum
fuerit. Nominatōz assūptōz electōz
h?mōi decernim? esse nullas. Uez
etiāz nominati electi: 7 assumpti: si
h?mōi electiōi noiatiōi: seu assūptiōi
cōsenserint: aut de ipsis quolibet in
tromiserint: intēdētes et obediētes
eisdē: 7 in hoc vātes ipsis noiatozib?
electozib? assūptozib?: aut nomiatis
electis vel assūptis auxiliū consiliūz
vel fauorē: publice vel occulte cūq;
editōis extiterint: eo ipso sententia
excōis incurrāt. Et exēptores quoq;

seu violatores p̄dictorū ab h?modi
sua excōis: p̄ter q̄ in mort. articulo
absolui nō possūt: nisi p romanū pō
tificē: vel de eius petita: 7 obtenta li
centia spāl: nō obstātib? aliq̄b? pui
legijs. ex de elec. s̄fudamēta.

Excōicatio dē ipediētes visitatōz
monialiū siēdā p suos supiores: post
mōitionē tñ.

Cap. 45.

I q̄s visitatores ipsos mo
nialiū i p̄missis ipedire p̄u
plerit: seu aliq? p̄missor: n̄
admoniti desistāt ipso facto sētētia
excōicatiōis se nonerint incurfuros:
p̄uilegijs 7 statuti. cōsuetudinib? q̄b?
cūq; i cōtrū n̄ valituris. zc. ex de sta.
mo. attēdētes. In de. visitatores. de
visitatozib? loq̄t mōialiūz: q̄ debent
singlis ānis visitare monasteria: ita
q; ordiarij debēt visitā mōasteria n̄
erēpta 7 exēpta: et illa q̄ n̄ recogiscūt
supiore nisi papā. Monasteria nō exē
pta. q. l. s̄ ordinū exēptor. vt camal
dulēsiū: cisterciēsiū: medicatiū hnt uī
sitare p̄lati eoz: q̄ i visitatiōe h?mōi
debēt inq̄rē 7 vidē de v̄stitū: ne sit
vanitas in eis. De clauſa: d̄ p̄tētia
de cetis n̄ siēdis 7 h?mōi: 7 d̄ellere
cas ad r̄ligiōez suādā r̄mediis opor
tunis. Qd totū pōt ēbi ex ipso textu
decre. Ipos ordinarios visitātes au
doritāte aplica: vel pp̄ia: vel supio
res ipoz mōasterioz. Jo. an. Impe
dire. p hāc l̄raz puto q; n̄cē sit ipedi
mētū p̄cedē 7 admōitōz seq̄: ad h̄ vt
locus sit pene huic: hoc dico q̄a vidi
quādoq; p̄latos scribētes monia
libus q; parent se certa die ad recipi
endū visitationē eorū: et in eisdē l̄ris
faciunt mentionēz q; null? ipediat.

Talis. n. admonitio fieri dicitur ut deest
stat ab illato impedimento: ut locus
sit huic pene. facit quod scripsi de cels.
pben. Tu nostris. glo. 2. Sed nunc quid
illato impedimento fiet monitio no
minatim: an sufficiat generalis pro eo. pro
et contra facit. et de vita et ho. de. c. i.
Jo. an. Ipso facto. Est ergo iste casus
quo sufficit monitio et absoluet ordi
nari: ex quo papa sibi non refuat. Jo. an.

Excoicatio contra fingentes fraudu
lent casu pro quem iudex ad aliquam mu
lierem pro testimonio mittat vel va
dat.

Cap. 46.

¶ **Q**ui fingit fraudulenter aliquem
casu pro quem aliquis iudex mit
tat ad aliquam mulierem pro te
stimonio: vel ipse iudex fraudulenter va
dat: excoicatur. et excoicatur iudex. Alio
li. 6.

Cap. 47.

Excoicatio contra ingerentes se ad
hunc curam alicuius populi alterius lin
gue sive lingua dyocesanum illius populi.

¶ **Q**uandoque una ciuitas vel dio
cesis habet populos diuersarum
linguarum habentes sive una sive de
varios ritus vel modos. Tunc potest
loci si vrgens necessitas fuerit presulem
natum illis conformem que omnia illis offi
cia celebret et ecclesiastica sacramenta
ministret instruendo eos per preceptum et exemplo
sibi vicarium constituere potest in predictis: que
sibi pro omnia sit obediens et subiectus. Si quis
autem aliter se ingerit ipso iure excoicatur
de officio. in. or. Quoniam in plerisque.

Excoicatio contra eum qui se gerit pro papa
cum non est electus a duobus partibus cardinalium
et sequens eius.

Cap. 48.

¶ **I**nterim ut si forte inimi
co boie supseminare zinza

nam inter cardinales de substituendo
summo pontifice non poterit esse plena
concordia: et duabus partibus concordantibus
tertia pars concordare nonauerit: aut sibi
aliam prescripserit nominare: ille absque
ulla exceptione ab vniuersali ecclesia
pontifex habeatur romanus que a duabus
partibus electus fuit et receptus. Si quis autem
de tertie partis nominatione assensus: que
de ratione non potest esse sibi nomen episcopi
vixauerit: et ipse que cum receperint ex
coicationi subiaceat. et. per preterea si a pau
cioribus que a duabus partibus aliquis electus
fuerit ad apostolicum officium: si maior concor
dia intercesserit: nullatenus assumatur:
et predicta pene subiaceat si humiliter no
luerit abstinere. et de elec. l. 3. Exceptio
Et sic nulla exceptio potest sibi opposi:
nisi de heresi. 40. di. Si papa. Aliis
enim quicunque presule ipse papa scribat:
legitima exceptio est admittenda. et de
de officio dele. ex pre. 7. s. de rescrip.
Si quis. Ber. Inno. et hosti. dixerunt
quod papa de heresi accusari possit: et non
excipi. et hoc tenet Archi. e. ti. c. vbi.
li. 6. Partibus. In quid ille qui eli
gitur computabitur inter duas partes.
Unde de hoc sic extra de elect. Cum in
iure. 7. c. Humana. Tamen cum videtur
in decretali de duabus partibus aliqui
obseruant cardinales: aliqui non: per
spalia eorum statuta. Ber. in aliis ele
ctionibus valet: quod sit a maiori parte
capituli: dum tamen seruetur una de for
mis. et. e. Quia propter. Item non quod non est
ius papatus et acquisitum in hominum more rece
ptum: siue sit ad osculum: siue sit ad obe
dientiam: siue ad incathedratorem:
Itaque eo ipso quod electus est ex sua au
toritate papatum recipere potest.

Lau. Dum. n. eligie scilicet a duab⁹
ptibus confirmatur: 7 statim habet
libera 7 plena administratioe. 22.
di. In nomine dñi. Hec Ber.

Excoicatio cōtra assumētes statū
seu vitā bechinaz 7 bizochoz nō p
batū: 7 platos fouētes talem statuz.

Cap. 49.

I Altra Romana ac venera
bilis ecclesia cui fauēte dño
l3meriti pñdem: sicut reli
giofa 7 pia vota benigno fauore p
leqmur sic supsticiofos conat⁹ in so
lertū hominū detestat. vic3. ne sub
ouina pelle gregē oñicū truculentia
Lupi rapaces inuadant: sub pietatis
imagine vtus heretice pauitatis. ob
repat: 7 s3 ptertu ouersatōis āgelice
i cauti. mētib⁹ malign⁹ spūs illudat
cui⁹ rei gñia sacris canonib⁹ ē inēdi
tū: ne aliq3 nouū ordinez aut religi
onē inueniat: vñ hūc noue religiōis
assumat. S3 qñq3 ad religiōz vñre
voluēt ingredia⁹ vnā de religiōib⁹
approbatis. Nō nulli tamē pphane
multitudinis viri q̄ vulgarit⁹ fraticelli
seu fratres d̄ paupe vita: aut bizochi
siue bighini: vñ aliis nōib⁹ nūcupā⁹
in ptib⁹ Italiē: necnō insule Ciciilie:
comitatu puincie narbonēsis: 7 tho
losane ciuitatibus 7 puinciis aliisq3
diuersis citraq3 marinis: 7 vñq3 ma
rinis ptibus cōtra dictos canones:
habitū noue religiōis assumē. Con
gregatōes 7 quētacula facē: 7 supio
res sibiipfis eligere: quos ministros
seu custodes: siue guardiāos: aut no
minib⁹ aliis appellāt. Plurimos ad
eoz scdā recipe: loca ēē de nouo cō
struere: seu cōstruda recipe: in qbus

habitāt in cōi publice mēdicātes qñ
eoz scdā ecclesia foret: 7 vna de reli
giōib⁹ approbatis per se temeritate
dānabili psumplerūt: 7 psumūt etiā
in cessantl. Et vt ipsoz error vñtas:
7 impictas religio reputet: plurimi
eoz regulā frat3 minoz 7 ordinez
que3 sanctus ifranciscus instituit se
pfiteri: 7 ad litterā se conseruare cō
fin gunt: qñq3 in obediētia generalis
vñ puicialiū ministroz ipsi⁹ ordinis
nō morēt. Idetendētes se a sancte
mēorie Celestino papa 5° pdecessor
nostro hui⁹ status seu vite pñilegiū
habuisse: qd tamē etiam si oñderēt
nō valeret Cū hōe memorie Boni.
papa. 8°. pde. nī ex certis causis rōa
bilib⁹: omnia ab ipso Cele. pd. n. cō
cessa: que pee ipsū Bonifa. nō cōtin
geret approbari viribus penitus eua
cuauerit: dictūq3 pñilegiū vite nō in
ueniat per eūdem Bonifaciū appro
batū. Quidā aut eoz dictū habitū:
7 viuendi ritū a quibusdā episcopis
seu eoz supiorib⁹: vñ aliis ecclesiariū
prelatis concedere licuit cōē formaz
concilij generalis. Inō nulli etiaz ex
ipsis asserētes se esse de tertio ordie
beati ifrancisci pñie cū voto: pñictū
statuz 7 rituz eoz s3 velamine talis
nominis satta gūt paliare: cū tamē
in regula ipsius tertij ordinis talis
viuendi ritus nullaten⁹ sit cōcessus
Et quia in errorū baratruz facilliter
ruūt: qui conceptus pñios patrum
diffinitionib⁹ anteponūt. Ipsozq3
qñ plurimi sicut fide digna relatōne
pcepim⁹ a vñtate catholice fidei de
uiātes ecclesiastica sacra despiciūt: et
errores alios studēt mltiplicē seiare

Cū itaq; taliū dānāda temeritas in
 eiusdē fidei detrimētū fideliū scāda-
 lum: p̄facti minoz 7 alioz ordinuz
 obp: obuiū: 7 in suaz: 7 in alioz mul-
 toz aiaz p̄niciē redūdare nōsunt.
 Nos sedā ritū 7 statū h̄mōi nō ob-
 statib⁹ p̄missis eoz excusatiōib⁹ q̄s
 friuolas īputam⁹: 7 q̄cqd p̄ eos cōiē
 vel diuissim s̄b religiōis cōuēt⁹ colle-
 gij: seu cōgregatiōis noie vel colore
 attēptatū existit vel extitit: de fratrū
 nroz cōcilio auctē apostolica nulli⁹
 fuisse vel esse decernim⁹ firmitatis.
 Et q̄ten⁹ de facto p̄cesserūt: de cōsi-
 lio 7 auctoritate p̄missa renocamus
 oīo ac p̄petue p̄hibitōi s̄biicimus: et
 ab ecclesia dei penit⁹ abolem⁹ eisdē
 p̄sonis: 7 aliis q̄buscūq; s̄b p̄ea excōis
 q̄ in eas: si secus fecerint incurrere
 volum⁹ ipso facto. Inuīgētes exp̄sse
 ne statū assūptū siue sedam 7 ritum
 h̄mōi ab ipsis sedent⁹ vltēri⁹ v̄l ipz
 de nouo assumē quoquō p̄sumant.
 Ep̄os quoq; 7 eoz supiores: 7 etiaz
 alios p̄latos quoscūq; q̄ p̄dicti. p̄sōis
 vel aliis ritū viuēdi: et hitū supradēz
 p̄ter sp̄alis apostolice sedis auctē cō-
 cesserint p̄dē excōis iuri. decernim⁹
 s̄biacere. Dignuz est. n. adulterinas
 plātatiōes q̄s nō p̄r celestis plātauit:
 s̄ hūane auctoritatis audacia plātāt
 apl̄ici culminis censura diuellant: nec
 patiat in agro dñico puerse congre-
 gatōis vepres exrescē. Cui p̄p̄uiz ē
 diuina opitulāte grā vtutes serere:
 ac vitia radicit⁹ extirpare. nulli q̄ zc
 Datum Quinioni. 2. kal. Januarij.
 Anno. 2. 30. 22. īfran. de zam. in
 Ele. Cū dē q̄busdā. de reli. vo. Alle-
 gat istā exuagāte. 7 etiam ī Dau. vi

cētes q̄ hic reprobaf stat⁹ quorūdā
 qui vulgarit appellātur fraticelli seu
 fratres de paupe vita: aut Bizochi:
 aut bechinni: seu aliis noib⁹ assumē
 tiū noue religionis habitū supiores
 sibi eligentiū: cōgregatiōes et cōuēti-
 cula faciētiū: nō obstatē q̄ ordinem
 seu institutionē ordinis a certi. vicāt
 ep̄is habuisse. Cū talis viuēdi mod⁹
 nullaten⁹ sit cessus. Per hoc dicit
 ī Pau. q̄ ibi ē reprobaf status bechi-
 nalis: q̄a videt q̄dā noua religio p̄
 auctoritatē sedis apostolice īstituta.
 Ex hoc infert q̄ etiaz si renūtiarent
 p̄p̄is: nō ex hoc erūt approbate nec
 religiose: ex quo n̄ h̄nt regulā a sede
 apostolica approbatā. de voto. c. i. li.
 .6. Dicit. n. idē īfran. q̄ i domo sua
 p̄nt mulieres agētes p̄niaz vti quo
 habitu voluerint. Per s̄. n. q̄ vtūf
 habitu 7 simili ad bechinas: nō sunt
 bechine: ex quo nō cōgregāt cū eis.
 Un̄ n̄ ē piculū aliqd in hoc casu.

Excōicatio cōtra eos q̄ absoluti
 p̄pter aliq̄ casuz mortis ab eo qui
 alias nō poterat: si cessante impedi-
 mēto nō se p̄ntet ei qui legitime po-
 terat absolūē. Cap. 50.

e Os qui a snia canonis vel
 hōis: cū ad illū a quo alias
 de iure fuerāt absoluendi
 nequeūt p̄pter iminētē mortis arti-
 culū: aut aliud ipedimētū legitimuz
 p̄ absolōnis b̄nficio habere recursū
 ab alio absolnāt. Si cessāte postea
 piculo: vel impedimēto h̄mōi se illi
 a quo his cessatib⁹ absolui debebāt
 q̄cito cōmode poterūt cōtemp̄sint
 p̄ntare mādatur ipsi sup quo illi p̄
 q̄b⁹ excōicati erāt humiliter recepturi

et satisfacturi put iusticia suadebit:
decernim⁹ eadez sniaz reuocare ipso
iure. ex de sen. ex. eos. li. 6. Idez sta
tuim⁹ d⁹ his q⁹ cu a sede aplica: vel
a legatis ipsi⁹ absoloiis bñficiu a q⁹
uis sētētis cōsequūt inuigē vt ordi
narioz suoz: vel alioz quozlibet
suscepturi pñiaz ab eisdē se cōspēdū
repñtēt 7 passis iniuriā: seu his q⁹
appē h⁹ obligati existūt satisfactioez
exibeāt ppetētē si h⁹ cū pñū cōmode
poterūt nō curauerint adimplē: vbi
.ē. Canonis. ihic Jo. an. dīnumēat
zz. casus excois: quos trahit ex li. 6
q⁹ oēs suprapositi sūt: excepti. duob⁹:
q⁹ pñū. Et excepti. qtuor. i. sniaz
seu excoicationē illā que est cōt⁹ i⁹fe
dericū Impatorē. extra de sen. 7 re.
iudi. Apostolice. et illa q⁹ ē de religi.
do. c. i. Et duas q⁹ ponunt in. c. i. de
sclismaticis. Et sūt cōtra Jacobuz et
jpe. de colūna cardinales: 7 contra
tenētes eos p cardinalib⁹: 7 fouen
tes scilima iductū p eos: Que qtuor
snie: ideo hic nō sūt posite: qā nō vi
debat expedire: v⁹ vtile. De. de ach.
sap hoc. c. eos. plura nōbilia ponit:
7 omisso pmo sōdit. 2° nō q⁹ qñq⁹
q⁹ non pōt absolui ab eo: a quo de
iure fuerat absoluedus. Sed quis ē
ille cui hoc de iure cōpetit. Dic quia
snia canonis ille absoluit: cui canō
referuauit. Al⁹. i. si nemini referuauit
absoluit ordinari⁹. Si hō est sētētia
hominis ille q⁹ ptulit debet absolue
Sed in eius defectu vel negligētia
si est delegat⁹ adie delegans: si est
ordinari⁹ adie supior: hoc pbat de
officio dele. Prudentiā. 7 de officio
in. ordi. Ad repmēdā. 3° nō q⁹ appē

iustū impedimētū potest q⁹ absolui
ab alio q⁹ ab eo a quo de iure fuēat
absoluedus. Imminēs autē piculuz
mortis dicit iustū impedimētū etiā
si imineat aliē q⁹ ppter infirmitatez
puta timet hostē capitalē: vel est ob
sessus: vel in manib⁹ pdonis: vel ty
rāni: vel nauigatur⁹ est nauigia pi
culosa: vel patit naufragiū: vel itur⁹
est p loca piculosa. ff. de do. cā mor.
. l. 2. Istos 7 alios casus: vide exē. e.
Qd de his. ihic jpe. Inno. hō sup
decretali. qñis de sen. exco. declarat
quosdā casus in q⁹ absolued⁹ per
sedē aplicam regularit⁹ p violentia
manū iniectōe: absolui pōt in pñicti.
casibus cūtra sedē apostolicā: taliter
autē absolut⁹ tenet cessāre dicto cāu
se pñtare sedi apostolice. jprim⁹ ē si
incidit in infirmitatē: etiā ex qua nō
iminet piculuz mortis: vt podagra:
vel quartana febris. 2° est inimidtia
que timef in via. 3° est inopia: vt si
ita paup est q⁹ nō possit hēre expēsas
itineris: nā nō est sibi pēpienduz: vt
mendicet. Quarta senilis etas: seu
mēbroz destitutioib⁹ impedit⁹. Si
n. senescit: l. 3. fori. videat ad sētēdū
labore: tamē quia piculosū est absol
uef. Itē si tenet in vinctis. Ray.
etiā in sū. dicit q⁹ de his qui magne
potētie sūt: 7 ita delicati 7 debilitati
q⁹ labore cūdi ad curiā nequeūt sōsti
nere: papa est consulēdus intimatis
sibi circūstātiis facti 7 psone. 7 iuxta
ipsius cōsiliū est agēdū. Dicit ibi glo.
q⁹ h⁹ est intelligēdus: qñ nequeūt ire
de facili: qd ad arbitriū boni viri est
referēdū. Si autē omnino non pñt
papa irrequito pñt absolut⁹: sic nōuit
d

Allanus in. c. Mulieres. Et qrit hic
Idau. d. ach. Utrū ista absolō q pōt
fieri ppter iustū impedimētū ab alio qz ab
alio qz ab eo q d3 hēat locū in excōi
cat. alia rōe qz p iniectōz manuū. et
Inno. qdē dīc q h3 locū solū in ex
cōicat. ppter manuū iniectōez: s. si als
sit excōicat? a iudice vel a iure: l3 ab
solui possit in mortis articulo. ar. s.
e. A nobil. 2°. Tñ in casib? q ponūē
s. c. Quāuis. de qb? dictū est: nō h3
locū: s. tñ ab excōicatore: uel alio: ad
quē spectat absoluēdi sūt. Et ita nōt
Et ipsū allegat Jo. an. in Nouella.
in. c. Quāuis. Sed hic dīc idēz Jo.
q iste tex. fac cōtra istā opinionē dū
dicit. Ab alio absoluat. 7. s. in pñ. c.
h3: gñalīf dixit ab hoīe vel a iure. et
sic de alia excōicatōe qz illa q p ma
nuū iniectōe infligīf. Locuz hēt ista
absolutio ab alio ppter iustuz impe
dimētū pueniēs ex multis causis: vt
. c. Ea noscīf. 7. c. qzuis. 7. c. Qd de
his. 4° nō q absolut? ab excōicatōe
ex cā ab alio qz ab eo a quo debuiss3
cessante cā illa tñ facē id qd pmo
tñbat. s. cōpere coraz suo iudice. Et
aduerte ad quē finē d3 compere ad
hūc. s. vt mādātū suscipiat n̄ vt apli?
absoluat. et nō q ille q absoluit ab
excōicatōe d3 satisfacē qd intelligīf
iuxta pprias facultates. Et per hoc
infert Archi. facultates ecclēsie quas
ad vsum hēt ad hoc nō teneri. i6. q
6. s. vltimo. Pro hoc facit de. i. d. lē
tes. de heretici. 5° nō q hic dicitur
cū cōmode pōt ire ad eū: a q? fūcat
absoluēd? qñ sumi debeat h? xbu3
cōmode. vide qd nōt in de. Si q3
suadēte. de pe. glo. an penulti. bi. Jo

an. sup. vbo. cōmode potēit: dīc idē
de sen. ex. De cetero. Dicit ibi decre
talīs: qrit? oportuitatē hūerit. Qd
exponit ibi Hosti. i. cessāte impedimēto
7 aliq? modico tpe indulto quo sibi
de necessariis valeat puidē. Et p h3
p3 q nō credīf circa hoc absolute. s.
iudex hēbit hoc arbitrari. als ipē ab
solut? a friuolis excusatōib? frigoris
caloris 7 his similib? cōstitutōez elu
deret: facit de do. 7 contu. Tñ olim
Nec obstat q d occulta re 7 anime
piculo querīf 7 sit sibi credendū: de
hoīci. Significasti. 2°. Ifateor id hū
in foro pñali. de spon. Tua. 2°. quo
ad vinculū occulto cōtrahēdu3. Uñ
exq? snia hēt de mora: scire se debet
excōicatū. Iudex tñ euz nō denūcia
bit: nisi pñs eo vocato p cōiecturas
viderit illū morosū cognitōe sup h?
pmissa sūmaria. l. e. p in si. Nec Jo.
an. Archi. vero sup. c. Cupientes. de
elec. li. 6. tradās hos xbu3. Cōmode
dicit inf cetera q iudex inspecta qñ
tate psonaz viay 7 tēpoz arbitriū
quō dmode possit fieri: et dietas ma
iores vel minores. ff. de vbo. oblig.
Cōtinuus. s. z. Considerādo dietas
vulgares quas hoīes facē cōsueuerūt
fm id qd dictū est. s. e. li. de rescrip.
Statutū. Si autē dīcte vulgares nō
appareant ipse iudex referat se ad le
gales. vic3 cōputādo. 20. miliaria. p
dieta. Et si facta vna cōputatōe sup
sit tñ vnū miliare p illo dabit vnā
integrā dietā vt nōt. z. q. 6. Propt
in glo. Qd si fuerit lōga viay distā
tia: equū est in septimana vnū die3
p quiete vari. Nam mēsis dat ad
pādū se. 20. vbo dies ad expectādū3.

Et hoc pbat littera ista. Comode.
Nō. n. possz comode venire per. 20
vel. 20. dietas cōtinue: absq; alia in-
termedia quiete. Ad hoc. 63. di. cuz
lōge. Debet iudex arbitrari benigne
tēp⁹ itineris: ad hoc ē de offi. de cle.
Cōsult. Et pputabū ē diete a loco
a quo iter arripuit sū fraude. Suffi-
cit. n. fm hac līaz q non sit in negli-
gentia vel fraude. 6° nō in. s. Idē
ibi: qbusuis aliis sentētiis. Qd papa
et legatus absoluūt a qbuscūq; sen-
tētiis excoīcatōis. Qd 30. mo. in-
telligit de sentētiis iuris non hoīs.
Nā vt dicit papa 7 legat⁹ non solū
absoluūt ab illis de stilo curie: s. etiā
mittūt: nisi in casu quo delegat⁹ nō
possz absolue: vel mortuus essz: nec
alius successit in delegatōe. Idem
putat quando successor bñ succedit
in delegatōe: s. nō est spēs de festina
pūisione. Putet etiā 30. mo. in p-
dictis casib⁹ delegatorū: si absolut⁹
nō peat nō reincidat ipso iure: nisi i
eo q appareat vitiata. hec oīa cessāt
si late recipias litterā: vt vbi sonat
hic: 7 in pñ. h⁹ capituli. qd ē loq̄tur
gñaliter de vtrīq; expmit. Et h tēt
30. an. s. q in qbuscūq; sentētiis iuri.
7 hominis locū habeat qd hic dicit
q reincidat ipso iure: nisi pareat: 7 cō-
pareat post absolutōez: vt hic dicit.
Itē nō q Archi. exponēs vbu3. Cō-
temperit: dicit q contēnere dicitur
hoc ipso: q iusta cā cessante se nō p-
sentat illi a quo fuerat absoluedus:
vt nō ē. z. q. 7. 11. Detropolitanū. Idē
30. an. Itē ponit 3pe. de ancha. cū
q teneat se psonaliter p̄sentare sēp
p absolutiōe obtinēda cessāte impe-

dimento. Accessus ad absolutōem
vz talē absolutōez qz pōt petere p
pcuratorem. Et hosti. dicit q non
Sed Inno. dicit q si iusta cā s̄bet:
pōt peti absolutio p pcuratorem
etiā in absentia. Archi. etiā in isto
.c. mittit ad notata p specu. in ti. de
pcur. s. i. Et ibi dicit q pcurator cō-
stitut⁹ spāliter p petēda absolutōe
sufficit: 7 ita seruat curia. vt ibi dicit
Ad hoc facit q qz se repñtat: aut in
psōa p̄pria: aut p pcuratorē idoneū
di. 18. Epūs. Et dicit De. de ancha.
q a snia infidit 7 suspēsiōis pōt peti
absolutio p pcuratorē: qā nec solēni-
tatē forme: nec absolutiōez deside-
rat. Et in hoc oēs cōcordant. Item
dicit Archi. 7 3pe. de pal. q patz ex
pñcipio h⁹ capituli q p mortis picu-
lum: vel aliud impedimētuz qdciq;
ab alio qz ab eo ad qnē de iure abso-
lutio p̄tinet excoīcatas absolui non
debet: si haberi potest ad illuz recur-
sus: vel ipsius copia. Idem dicit in
directorio iuris. li. 3. ti. 4°. s. de abso-
lutione ab excoīcatōe iuris. Et s̄dicit
ibi q qñ aliqd istoz nō pōt fieri: tūc
absolui debet 7 potest: 7 sēp epūs
est req̄rendus si potest haberi: aliter
sufficit simplex sacerdos: vt notauit
Inno. extra. e. c. 11. sup. Et est iniūgē-
duz ei q cessante impedimēto tpali
se illi q sup hoc potest repñtabit: sed
vbi est ppetuū impedimentū nō est
hoc illi iniūgēduz fm archi. 3fallit
hoc in casibus in qb⁹ null⁹ absolue
potest: nisi in mortis articulo: vt in
falsariis litteraz pape: et i sequētib⁹
hostiliē cardinalem. Et iniuriose vel
temere epūm vel bānientem. Et in

d z

religiosis vel clericis secularibus indu-
citur ad vouendum eligere sepulturam. et
Donus in eodem libro quidam alii casus
in quibus solum in articulo mortis. sicuti
etiam expressse hoc habes in sententiis pro-
cessus annualis qui fit in curia per papam:
ut habes infra.

Excoicatio contra clericos loca-
tes domos manifestis vfaris alie-
nigenis senus exercetur. Cap. 51.

c Clerici qui manifestis vfaris
alienigenis aut aliis non oriundis
de terris ipsorum ad exercendum
senus: vel senus exercere volentibus do-
mos locant vel alio titulo quocumque co-
cedunt sunt excoicati. nisi sint patri-
arche archiepiscopi: vel episcopi: qui prelati non
excoicationem sed suspensionem ipso facto
incurrunt. Et si per mensem hoc sustinue-
rint terre ipsorum quod diu in eis iidem
vfarum morantur: extunc ecclesiastico
subiacent interdictioni. ex quo vsurarius
lib. 6. Ubi dicitur Jo. an. in glo. quod ma-
nifesti vfarum dicuntur illi de quibus noto-
rius est de iure. Ut quia confessi: vel co-
denati vel de facto: ut quia habent opis
evidentiam: que nulla possit tergiversa-
tione celare: ut quia tenent altare suum
patum. Item secundum De. de pugio sunt
manifesti vfarum qui per iudicis publica-
tionem vel claram probationem: vel quorum
probatio est in euidenti et manifesto:
ut quia et si non exercent palatium et notorie
vsuras: tamen per modicam causam examinatorum
erunt manifesti: ut quia apparent libri
suorum rationum: ut notat Arch. in. c. quod quod. e-
ti. vel cum coram sacerdote et testibus pu-
blice fatentur se esse vfaros manifestos
et ostendunt libros rationum: fama etiam cum
ad ministris in hoc sufficeret: ita tenet

Federicus de senis in filiis suis. Item
secundum Jo. an. et Lapum. ex unico actu
potest dici vsurarius manifestus: si ille
potest probare. Item potest episcopus statuere
modum quo quis censetur vsurarius ma-
nifestus: cum possit ius commune fortificare
per penam: ut notat Innocentius. Item si testator
mandat in testamento restitui omnes
vfas per cum extortas non expressis pro-
nis quibus extorsit: nec expresso quantum ex-
torsit: ex hoc non dicitur vfarus: quia con-
fessio illa nil operatur: ex quo quantitas non
expressa. Item an fuerit manifestus
potest recipi probatio post mortem vfarum
Ihec De. de pugio. Item dicitur Jo. an.
in glo. quod si locas ignorat ipsius esse
vfarum: probabilis ignorantia excusat
eum. Ex quo autem scit debet eum expellere.
glo. super h. titulus. puta pignoris co-
modati et huiusmodi. Et ideo si sine illo
titulo illum ibi esse permittit. Sed si ven-
dit vel donat non videtur locum habere
constitutio secundum Duil. dicit idem esse
in hoc casu.

Excoicatio contra impediens seque-
strationem factam per ordinarium super aliquo
beneficio ex eo quod una sententia diffinita est
lata contra possessorem apud sedem
apostolicam. Cap. 52.

d Iffinimus ut si una contra
possessorem diffinitiva sententia
super beneficio apud sedem dunta-
taxat applica in petitorio vel possessorio
promulgata: beneficium ipsum a possessore
huiusmodi: dum tamen triennio pacifice
antea possessus ab eo non fuerit per loci
ordinarium apud aliquam idoneam personam
sequestretur. et. Si quis autem sequestrationem
huiusmodi impedire: vel fructus sequestratos
quoquo presumptum occupare: excois

sententiā icurrat ipso facto: a qua nisi impedimento prius amoto et occupatis per eum fructibus restituti nullatenus absoluat: et nihilominus si fuerit de litigantibus cadit a iure suo: nec obstat si de nullitate sententie opponatur. extra de sequestra. c. i. In cle. Una sola. multo fortius si plures Jo. an. Contra possessorem. Si qui contra petitorum possessorem ferre sententia non sit sequestratio. Item si inter duos vel plures petitores ferre sententia per unum contra reliquum vel reliquos non sit sequestratio Item si ferre contra possessorem: non tamen per petitorum fore ad praedictum ageretur: non est locus sequestrationi. Jo. an. Diffinitiva. In interlocutoria. non habet locum. Est autem interlocutoria que inter principium et finem causae ferre super his que incidunt et emergunt. Diffinitiva vero principalis quod diffinit: de quo satis in spe. de sententia prolatore. Jo. an. Super beneficio ecclesiastico. Si inter petitorum beneficij et possessorem esset quod aliquod praedictis: vel realis diffinitiva non esset locus per petitorum constitutioni. Jo. an. Promulgata: per auditores curiae a quorum sententiis appellatur. Jo. an. Beneficium. Non quia non fructus tamen si est beneficium sequestratur. Jo. an. etiam si illud beneficium sit dignitas vel persona tus: vel cura habet aiaz: ut dicitur in ipa Cle. Trienio. Ista duo rationes ne fiat sequestratio. scilicet quod pacifice sit possessum et trienio non inchoato: si consummato tertio anno. Jo. an. Ordinarium. non distinguit an ad illud spectet institutio: nec ne restitutus. Non sufficit cautio de restituendo: et si fructus non extant ipsorum estimatores. Jo. an. Nullatenus

per istud videtur quod absolute contra hec non teneat: cui concordat de sepulchro. c. i. In contrarium videtur quia hec forma sit a iure data non ab homine. Ifacit quod scripsi per Bossi. de restit. spo. c. ult. Uide quid dicat. j. de iure patronatus. c. i. Ibi videtur quod tenet talis absolutio: sed sit puniendus qui sic absolvit. Remittit etiam ad notata. de se. ex. Venerabilibus. s. ubi sunt. li. 6. Et ibi dicitur quod tenet iniusta absolutio: dummodo habeat super hoc iurisdictionem. Sicut etiam tenet iniusta excoicatio. ii. q. 3. c. i. quia par ius voluit esse dominis soluendi et ligandi. de pe. vi. i. vbum.

Excoicatio contra clericos et religiosos qui inducunt aliquem ad iurandum vel vouendum vel promittendum ut sepulturam eligat apud ecclesias eorum: vel electam non mutet pape referuat.

Cap. 52.

¶ Ane temerarios violatores constituis illi qui que religiosi vel clericis secularibus prohibet: ne aliquos ad vouendum iurandum: vel fidei ineposita: seu alias promittendum inducant ut sepulturam apud eorum ecclesias eligant: vel iam electam ulterius non imutent: simile sententia pena in omni constitutio contra in suo perdurante robore incurrere volumus ipso facto a qua ab alio quam a sede apostolica: propter quod in mortis articulo nullatenus absoluedos. In nullis priuilegiis aut statutis cuiuscunque tenoris existant in contrarium super his valituri. ex de pe. Cupientes. in cle. Constitutio Ihec constitutio habet de sepulchro. c. i. li. 6. Sententia. scilicet excoicatio: de qua dixit ultimo et illa. s. vocavit sententiam relique sunt pene. Contenta. Imponit illa constitutio

d 3

eligētes sic sepulturā ex voto iuramē
to: et h^o: vt quō ad sepulturā itestati
decedāt. Itēz punit alliciētes p̄dicti.
mōis. s. p. vorū v^l iuramētū 7 h^o mōi:
q̄ si eos sepelierint restituē tenētur
corpa si petūē: 7 oia que pueniūt ad
eos rōe sepulture. j. io. dies. al^l ipoz
ecclesie vbi sep̄ti fuerūt: et corz cimi
teria sūt in dēa Jo. an. Absoluēdos
hic respic̄ hūc vltimū casū tm̄ sic se
patū ab aliis: nā ab excōicatōib⁹ aliis
q̄ ponūt in p̄dēa cle. absoluūt ordi
narij: ab hoc autē papa. In dō tñ q̄ ex
hoc nō tollit̄ qn̄ alijs pprio motu
possit vouē: vel iurare in aliq^o loco
eligē sepulturā. Et q̄ fecerit debeat
obfuare: dūmō n̄ inducat ad h^o p̄
dictos 7 modis p̄dictis. Itē si cleric⁹
vel religiosus consilio vel suasiōe indu
cat aliquē ad eligēdū sepulturā in ec
clesia sua: n̄ tñ ad vouēdū v^l iurādū
vel alias pmitterē. hic n̄ v^l q̄ icidat
in canonē: cū sic dicat textus.

Excōicatio cōtra religiosos exeū
tes claustrz ad audiēdum leges: vel
physicā: et cōtē hūtes dignitatez: 7
dē oēs sacerdotes. Ca. 54.

Cōtra religiosas p̄soas exe
utes ad audiēdū leges: vel
physicā. Alex. p̄d. n̄r. oliz sta
tuit i consilio turonēsi: vt nisi. j. duorū
mēsū spaciū redierit ad claustrz sint
excōicati ab oib⁹ cuitē: et i nulla cā
si patrocinū p̄stāt voluerint audiāē
Reuersi autē in choro mēsa cap̄so: et
celis vltimi fratrz existāt 7 nisi forte
ex misericordia sedis apostelice: totū
spē p̄motōis amittāt. Verū q̄a nō
nulli ex talib⁹ pp̄ quorūdā opiones
diuersas excusatōes alijs assumebāt

Itos volētes vt de cetero ip̄o facto
suias excōicatōis incurrāt districte p̄
cipiēdo mādam⁹ q̄ten⁹ taz a dyoce
sanis 7 capitulis ip̄oz q̄ a ceteris ep̄is
in quoz dyocesib⁹ 7 h^o mōi studēt:
tales excōicati: et p̄dicti. penis obno
xij publice nūciēti: q̄a dō theologie
studiū cupim⁹ āplari zē. Ad archy
diaconos. Decān. p̄lebanos. Pre
positos cātores 7 alios clericos p̄so
nat⁹ hūtes: necnō p̄byteros: nisi ab
his. j. spaciū p̄scriptū destiterint hoc
extēdi volum⁹: 7 appellōe postpōitā
firmē obfuari. In dō. 3°. ex ne cle.
vel mo. sup specula. pe. de p̄sio sup
ista decretali sup specula. sic ait. Si
endū q̄ ē triplex p̄hibitio p̄sonarū
quo ad audiēdū leges vel physicā.
Quidā. n. phibēt rōe p̄fessōis. q̄dā
rōe ordinis. q̄dā rōe b̄nificij. Quātūz
ad p̄mos. i. de p̄fessis exp̄sē vel ta
cite: p̄z q̄ n̄ p̄nt exire claustruz ad le
gēdū vel audiēdū leges vel physicā
vt hic. 7 ex cō. In dō magno. Cōtra sa
ciēs si monit⁹ nō rediūt. j. duos mē
ses ad claustrz excōicat ip̄so iure: vt
hic. Et dubitat a quo tpe incipiat
h^o tps duoz mēsū. Blo. dic q̄ a die
publicatōis cōstōis. Alij dicūt q̄ a die
exq^o exiit claustrz. Et hec est opinio
Inno. goss. 7 Vincen. 7 addit vin.
q̄ p̄putat istud tps ab exitu mōaste
rij. s. hac dō cā. Tertij dicūt q̄ a die a
q^o incipit audir̄ legē vel physicā: q̄d ē
diuis. hosti. 7 Archy. dicūt q̄ ē si au
diat semel. j. duos mēses ē excōicat⁹
si Goss. 7 vinc. dixerūt exp̄dādū ēē
finē duoz mēsū aq̄z incurrāt penā
Et Jo. an. credit hāc opionē ēē hāz
Et etiā doctor tali religioso scienter

21
principas. s. i. docedo e excoicat? et si
ipse religiosus hitu n oimittat: 7 h
qo ad leges vel physica: et etia si d li
cetera sui plati leges vel physica: au
diat h3 Archi. 7 Lapu. qa decreta
les. n magno. 7 sup spe. ulla distide
loquut. Quo ad scdos. i. roe ordinis
phibet audire leges 7 physica sacer
dotes tm: vt. c. sup specula. Constituti
at i altis ordinib? ab hmoi: vt. c. cu
ex eo. de elec. li. 6o. Quo ad tertios
i. roe bificij phibet audire hmodi
scientias constituti in dignitate curata
vel no curata vt hic. Si autē habeat
ecclesiā prociāle: 7 n ē sacerdos: nō
phibet audire hmoi scientias: nisi
talis ecclesia sō se hēat capellas. Itē
religiosus egrediens mōasterium ad
audiēdū scientias non phibitas: vt
theologiā 7 ius canonicū si hō facit
sine licētia sui plati excoicatōz incur
rit. Idē si cū licētia vadit: si hituz nō
portat: 7 doctoz q sciet hmoi pici
pat talē docedo vel retinēdo i scho
lis pari snia ligat h3 Lapu. Abbas
aut nō exēpt? si vult ire ad studia cō
cessa epūs illi? oyoc. hēbit cōsiliū
illi? mōasterij seu cōuēt. Et si visuz
fuerit expedire poterit sniaz dare tñ
si sine snia epī vadit n vī ligari pēa
excois h3 archi. Exēctel. s. d claustris
suis statuit. s. e. ti. Non magnope.
Mēsū a tpe snie h cōstōnis siue pu
blicatōis cōnumerāde: et nisi destite
rint ipō scō sniaz excois icurrūt. Et
Abba ista q hic ponūt vsq ad Uex.
qa sūt cōcilij turonēsis. s. eo. Inō ma
gnope. Ber. Audiant. tāq ipō iure
excoicati: alias etiā monachi 7 cano
nici regulares ab aduocatōe rpellūt

16. q. i. Alia est. nisi p utilitate eccle
sie sue abbate nihilomin? impante.
Ber. Admittat. Inō q abbates vel
epi cū talibus dispēlare nō pnt. Ar.
dē ex. de sen. ex. Tuz illoz. in fi. S3
hoc ad terrore alioz 7 cautelā statu
tū fuit: vel quo ad dignitates intelli
gē hoc: illd quo ad honores. Ber.
Denis. s. q pmoueri nō pnt sine vi
spēlatione apostolice sedis: 7 aliis su
pius positis. Descriptū duoz men
sū cōptādū a tpe publicatōis hui?
cōstōnis: qa an publicatōez n tenet.
ar. s. de consti. c. z. Exquo enim cō
stitutio publice pmulgata est et pu
blicata quilibet tenet ad eius obser
uantia post duos menses. In aut.
Ut facie noue cōstitutōes circa pñ
cipium. colla. 5. 16. di. Qd dicitis. si
non ante. zz. q. 4. Dixit sarra. Sed
cum ista cōstitutio iam pmulgata
publicata sit iadiu: null? hēt excusa
tionē. Sed nunqd epī possint tales
absoluere. Credo q sic: quia cōditōz
istius cōstitutionis non retinuit sibi
absolutōez quo. s. ad excoicationem
Ber. Extendī scilicet pdictas penas
de quibus supius facta est mētio. s.
q sint excoicati zē. Et ita videtur q
isti spem pmotionis amittant: nisi
cum eis per sedem apostolicā fuerit
dispensatuz: sicut dicit. s. de mona
chis. Inducit qualdā allegatōes in
contrarium. Et tandem concludit:
dicens. Luti? est dicere q incurrāt
omnes pdictas penas: cum littera
hoc expse dicat: dū dicit hoc extēdi
7 cetera. 7 sup. vbi dicit. Preditis
penis obnoxij. 7 cetera. Ber. Nota
qd dicit Archy. super isto. c. q tales
d 4

audiētes fm Inno. et Hoff. habent
 duos menses anteq̃ ligēt per id qđ
 habet in pcedenti. c. Super. in fi. et
 ista etiā fuit ibi sentētia Vincē. qui
 dicit qđ isti duo menses incipent in
 exitu ipsius monasterij. Sed hosti.
 etiam dicit qđ si semel audiat ligat.
 Et littera sequens multū fauet inie
 hostiē. Et rñde ad illā lraz. Insi ab
 his zē. qđ ibi nō respicit religiosos: s̃
 seclares tātū clericos psonat̃ hñtes
 Et nō fm hosti. qđ sol⁹ papa dispē
 sat cuz irregularib⁹ excūtib⁹ ad au
 diendū leges vel physicaꝝ vt pmo
 ueat̃. Ihoc etiā pbat in spec. de leg.
 Nūc dicendū. Guil. ⁊ Hoff. Itēz
 nō qđ dicit Inno. qđ si in claustris
 audiant siue legāt mōachi nō ligāt
 ipsa constōe. Sed dic cū hosti. esse
 xum istud quo ad vba ipsius: mēs
 tamē eius refragat oio: vñ nō f. ne
 misterio pōit hec littera indistinā.
 Docere intelligo vbiq̃z. Nā effēd⁹
 videt̃ fuisse cā repulsiua p̃dicte cōsti
 tutionis finalis. Inō qđ tales sciētie
 religiosi nō agnūt: cū eis exercitiū
 eaz infdicat̃. Et hec cā nūq̃ cessare
 potest: q̃ nec eius effēd⁹. ext de pe.
 ⁊ remi. Cū infirmitas. Archi. Itēz
 De. de p̃sio. qui et scribit. Dicebat
 Jo. sup decretali. Inō magnope. qđ
 si religiosus exiit claustruz sibi ipsi le
 gens vel studēs in legib⁹ ligat̃ hac
 pena. S̃z ⁊ p̃fessus accedēs ad p̃nci
 pium: vel repetitionē loci incipētis
 in legib⁹ cā honoris dicit Jo. idē qđ
 ligat̃ quo ad vba: qđ cōstō hec p̃bi
 bet auditū ex mēte nō ligat̃. Inō ē
 qđ istud qđ infdicat̃ clericis. s̃. noiat̃.
 in p̃dicte decretali. sup specula. in fi.

Audire scz leges vel physicaꝝ deela
 rat per Bonifaciuꝝ non extendi ad
 eos qui obtinent prochiales ecclias
 rōne h⁹ modi ecclesiaruz: nisi eodem
 ecclesie fuerint plebaie s̃ se capellas
 habentes in q̃bus instituant̃ clerici
 ppetuo nequētes ab ipsis absq̃ cā
 rōabili amouēi. extra ne cle. vl mo.
 Statutū. li. 6°. Ubi dicit Jo. an. qđ
 ideo dicit̃ rōne ecclesiaz: qđ si habe
 rent dispensatiue: vl alio modo p̃so
 natum cum illis ecclesiis bene tenēt
 constitutōe vnde si essent presbyteri
 tenent̃: non rōne ecclesie: s̃ ordinis:
 vt. s̃. dixi. Itēz qđ dicit Capellas.
 Idem videtur tenēdum: et tutius si
 vnicam habet capellam: non obstat
 ar. a vbis. scz plris numeri: quia nō
 dicit hic: nisi fuerit plebania habens
 capellas s̃ dicit in plurali plebanias
 habentes capellas: et pluralitateꝝ ca
 pellaruz ad pluralitatē plebaniaruz
 referam. ar. s̃. de p̃uilegiis. Ut p̃ui
 legia. Et qđ dicit ab ipsis intellige
 plebanis vel capellis. Et meli⁹ Jo.
 an.

Excōicatio contra religiosos pro
 fessos si dimittūt habitū temerarie:
 vel si accedunt ad studia litterarum
 sine licentia suozū p̃latorum.

Cap. 55.

i Inhibem⁹ ne de cēto aliq̃s
 quācuq̃ religiōez tacite vel
 exp̃sse p̃fessus in scholis: vel
 alibi temē hitū religiōis sue dimittat
 nec accedat ad quīs studia lraz nisi
 a suo p̃lato. vel cū p̃silio sui cōuētus:
 vel maioris ptis eiusdeꝝ sibi cūdi ad
 studiū l̃ia p̃mit⁹ cēssa. Si q̃s horz
 temerari⁹ violator: extiterit excōnis

incurrat sniaz ipo facto. cē ne cle. vel
mo. Ut pīculola. li. 6. Religionem
quācūq; dū tū approbatā. s. d. voto
.c. i. li. 6. Jo. an. Exp̄sse. In casu isto
non est differētia int̄ tacitā et exp̄ssā
Jo. an. p̄fessus. In dō p̄fessū n̄ posse
redire ad seculū. qd̄ dic̄ vt de regu.
Cōsulti. Jo. an. Temē. ex cā. n. licet
habitu trāssformare si iusta sit. puta
timor vt. s. d. vita et hone. cle. clerici.
Jo. an. Habitum sup̄iorez. Jo. an. in
nouel. vii. et idē ex de re. iu. li. 6. sup̄
regula vltima in nouel. dicat qd̄ hec
regula. f. certū est zc. facit ad q̄onez
disputatā. hic p̄ dñm Guido. de peē
lata: de mōacho qd̄ bñ fert hituz mo
nachalē si cooptū hitu clericali qd̄ sit
apostatā: qd̄ videt̄ hodie approbatū
p̄ cle. de vi. et hone. cle. Qm̄ in p̄mo
zō cū iste religiosus iustā cāz trāssfor
matōis sui habit⁹ non alleget: indu
bitant̄ dico ipsum esse apostatā. Di
mittat. Adeo habit⁹ est āner⁹ ossib⁹
mōachoz qd̄ in quocūq; loco cōsistē
tes: siue in lecto d̄scēntes cōstanter
eo vti debēt: vt habet. 20. q. i. vidua
et. 22. di. Sāctimonialis. vbi dicit̄ qd̄
eo habitu semp vti dēt. Et n̄ videt̄
qd̄ illud sēp sit ita amare intelligēdū
vt plōa p̄ma facie sonare v̄r. 21. q. 4.
Sine ornatu. ibi. Extra domos. zc.
Dic qd̄ illd̄ loq̄ de clerici. secularib⁹:
qd̄ nō ita sē astricti: vt monachi. Qd̄
si in scholis: vel alibi dimiserint sine
cā mōachi habitū suū: licz postea ad
male dimissum habitum reuertāt:
etiā si postea sint: vel efficiant̄ bone
fame non poterūt eligi in abbates.
ar. i. q. 7. Si q̄s omnez. Et h⁹ modi
snie fuit Lau. et Jac. de al. et Jpe. qd̄

dixerūt qd̄ nō solū talis ē ineligibilis
sed electus deiceretur. Archi. Non
puto qd̄ mōachus in cella sua dimitt
tens habitum: vel dū balneū intrat
in occulto: vel iacēs sūn habitu liget̄
hac cōstōne. Al̄s pauci inuenirētur
non ligati: sed qm̄ exibet se d̄sped̄ ib⁹
hominū sine habitu i habitu laycali
vel clerici secularis sine iusta cā tunc
ligatur Jo. an. in nouel. Quāuis vt
dictum est deberet semper ex hone
state religionis deferre habitū: non
tamen videtur qd̄ incurrat excomu
nicationez in stando sine eo ex aliq̄
causa rationabili. Puta vt dormiē
do melius quiescat: vt induendo sa
cras vestes non appareat gibus: vt
querat pulices: vt se balneet: et apti⁹
scindat aliqd̄ lignum et h⁹ modi. qd̄
sic non videtur temerarie dimittere
Tamen etiam in huiusmodi conue
nientius esset non dimittē. Si autē
dimittat: vel habitum transformet:
vt faciat aliquod malum. Ut scilicet
fornicetur et huiusmodi. Non est ou
bium qd̄ est excommunicat⁹ fm̄ Jpet.
de pall. in 4. Si etiam dimitteret
volens transire ad aliam religionē
vt sic citius reciperetur etiam incide
ret in sententiam. Dicit etiam Jpet.
de pal. in 4. qd̄ iocosa leuitate ad
horā: vt currat: vel lapidem p̄iciat:
deponit habitum non incidit in sen
tentiam. Qd̄ non est dissimile papā
in minutis tamen laqueū posuisse.
hec ille. Quāuis. I hoc dicit vt comp̄
hendat etiam studiū theologie: siue
iuris canonici et huiusmodi. Rō esse
potest: qd̄ monachus debz suo clau
stro esse cōtētus. vt. 16. q. i. Qui de.

Et ei a canone p̄cipit vt in claustris
moret vt. e. q. i. i. n. a mortuus d̄r
eē mūdo. Dicit tñ Jo. an. q̄ theolo
gia 7 decre. legē p̄nt: q̄a sūt scie pie
tati. 37. di. Si q̄s grāmaticā. archi.
p̄relato. i. abbati vel alio q̄ t3 vicez
abbati. q̄ p̄p̄e d̄r suus p̄lat⁹. s. nūq̄d
potēt ep̄s dare talē l̄nīaz. s. eūdi ad
scholas. nō credo nisi infuēiat cōse
sus abbatis vt hic. ar. iz. q. i. nō vi
catis. Itē nūq̄d extēdat p̄ea ista ad
abbatē. Multa iduc Archi. ad p̄ban̄
q̄ cadat i penā. Tādē dic q̄ i licētia
abbati. obtinēda noie p̄lati v̄r ep̄s cō
tineri. Et tūc si abbas voluerit ire ad
studia l̄raz ex suū monasteriū hēbit
cōsiliū cōuēt⁹ illi⁹ mōasterij: 7 si visū
fuēit poterit l̄nīaz iptiri. S3 obstare
v̄r illō relatiū sū q̄d seq̄t q̄d videt
respicē immediatū p̄latū ipsi⁹ mōaste
rij: 7 sic n̄ ep̄s. 7 h3 l̄s pōt dici q̄ q̄uis
abbas male faciat si vadat p̄ l̄nīaz
ep̄i ad quīs studia l̄raz: n̄ tñ v̄r liga
ri hac p̄ea n̄tōis cū sit p̄cal 7 i strigi
cōsuevit maḡ q̄ laxari. Archi. 7 q̄d
i fi. d̄r d̄ l̄nīa ep̄i: v̄r h̄re locū in mōa
sterio n̄ crepto ab ci⁹ iurisdicōe. l̄nīa
7 tē pōt oia sine q̄b⁹ i studio mōde
eē n̄ pōt: q̄d dic vt nō. z. q. 7. Cū pa
storis. Jo. an. 7 s̄dit Archi. q̄ si ma
tuū p̄bit tñbit mōasteriū vsq̄ ad p
babile modū: n̄ actū fuiss3: q̄ alius p
mōacho sūpt⁹ inuenir3: vt p̄iquis
vel ali⁹. Si aut obligaret lib̄os vel
res alias p̄ scholari vel alio n̄ valet
obligatō: q̄a mōach⁹ suus ē mōaste
rij. di. 54. Multos. Idē si fidē iussit
p̄ aliq⁹ q̄a. s. n̄ tñc Archi. i horū. q̄a
s. apostatauit dimittēdo bitū: v̄l q̄a
accedit ad studia sine licētia. Jo. an

Ipso facto. Sp̄ale ē i religioso apo
stata: q̄a al̄s n̄ est3 apostata excoica
tus: s3 excoicad⁹ h3 q̄d nōr. Jo. an. et
Ber. 22. di. Si q̄s ex clerici. Jo. an.

Excoicatio cōtra religiosos oēs q̄
sine l̄nīa p̄ochialis dāt sacramenta
eucharistie. Cap. 56.

r Eligiosi q̄ clerici. aut laycis
sacmētū v̄nctōnis extreme
vel eucharistie ministrare:
matrimonij solēnizare: nō hita sup
his p̄ochialis p̄sbyteri l̄nīa sp̄ali: aut
q̄ excoicatu a canone: p̄t q̄z a casib⁹ i
iure exp̄ssis: vel p̄ p̄uilegia sedis apo
stolice p̄cessa eisdē. vel a s̄etētis per
statuta synodalia: vel p̄uincialia p̄
mulgatis. seu vt h̄bis eorū vtamur
a pena 7 a culpa absolue: q̄q̄ p̄sum
pserint extōis l̄nīaz icurrat ipso f̄co:
a q̄ dūtaret a sede apostolica absol
uēdi. Et paulo post. Nullo religio
sis eis sup hoc exēptōis: vel alio p̄ui
legio suffragāte. Et in fi. Sane illis
religiosis q̄b⁹ ē ab apostolica sede cō
cessū: vt familiarib⁹ suis domesticis.
aut paupib⁹ i hospitalib⁹ suis degē
tib⁹ sacra possint ecclesiastica mini
strare. Nullū volum⁹ ex p̄missis p̄ui
diciū q̄ ad h̄ ḡnari. ex d̄ p̄ui. reli. In
cle. Religiosi. Pau. Religiosi in sex
cāib⁹ sūt excoicati. Et cū hic loquat
ḡnāliter omnes religiosos p̄phēdit
etiā populū h̄ntes. Clericos at̄ secu
lares n̄ p̄phēdit: et si i his excederēt.
Eucharistie. pau. nō dic̄ viatici: v̄n
p3 q̄ loc⁹ ē pene: siue def̄ in morte:
siue i vita def̄. nō ob. 50. di. penitē
tes. i fi. q̄d itelligo: vt i morte oibus
def̄ viaticū p̄ illos q̄. s. h̄ p̄nt. p̄nīa at̄
tpe necessitatis a quolib3 sumi pōt.

Quēit an h̄ cle. h̄eat locū i q̄buscūz
religiōis. Soluit Lau. q̄ sic. dūmō
sint religiōis approbate. Idē Lopus
alias. n. n̄ s̄t religiōis. ne i aq̄. i. cle. de
sta. mo. 7 ca. re. Isrā. de zā. Itē p̄phē
dit istō vocabulū. Religiōis. et noui
tios h̄z Lap. vtz p̄phēdāt hic religi
osi uerfi vel mōiales. Sūt diuerse
opiones p 7 cē. 7 v̄q̄ pōt sustineri
Lau. et pe. de ach. d̄ mōialib⁹ tenēt
q̄ n̄ Lau. q̄ sic. Isrā. d̄ zā. Itē dicit
Lap. q̄ religiōis ministrātes sc̄ra n̄
solū clericis. secularib⁹. s̄t et regularib⁹
sūn l̄nia. 7 p̄cipue altī⁹ religiōis icidūt
i h̄ac penā. 7 h̄ ē tuti⁹ q̄. s̄. c̄riū. So
lēnizār. Jo. an. 7 pau. i. solēnē b̄ndi
cē. 7 d̄ hac b̄ndictōe h̄f. zo. q. s. c. i. et
4. se. Et dicit zen. q̄ i h̄bo. solēnizare
p̄phēdit ois solēnitas q̄ obfuaē iur
ritū regiōis d̄ spōsa. c. i. siue fiat solē
nis b̄ndictō siue dicat missa spelis p
p̄hētib⁹. nō hita. Jo. an. s̄. nūq̄d cre
det religiōs⁹ prochiāo dicit i h̄ere
talē l̄niaz v̄f q̄ sic p̄ id q̄d nō. de pe.
vi. 6. Placuit. q̄a n̄ ē p̄sumēd⁹ ime
mor sue salut. i. q. 7. Sanxim⁹. Et
pōit ibi ipe Jo. dual obfātias. 7 ipe
soluit. Parrochialis. Jo. an. Idē h̄
q̄ ad seculares mercenarios. et his
similib⁹ itelligo p̄sbytez i c⁹ prochia
ibitāt. fac q̄d nō. de pe. vi. 6. placuit
De h̄ scripti d̄ pe. 7 re. c. Om̄s. sup. h̄
Sacerdotes 7 host. ēdāt i sū. d̄ pro.
s̄ vlt. h̄. Quis itelligat prochian⁹.
h̄z Isrā. d̄ zā. dicit q̄ statiz cū q̄l vadit
ad hitādū i certa prochia. itelligi ibi
fact⁹ prochiān⁹. n̄ accesserit cā recrea
tōis. vel ob aliā cāz t̄palē statiz reuer
sur⁹ ad p̄pā prochia. q̄a tūc sec⁹ de
sepul. Is q̄. li. 6. p̄sbyteri. Jo. an.

Idēto sufficē l̄niaz prochiāi q̄ adhuc
p̄sbyē n̄ ē. puta q̄a ē. j. ānū. vel v̄spē
latū ē cū ipō h̄z formā d̄cretalis. Cū
ex eo. d̄ elec. li. 6. vel ex prochiali cel
legiato. c. ti. Statuim⁹. Uf 7 sufficē
l̄nia vicarij gerēt. curā p̄ modū d̄cre
talis p̄dce. Et ex eo. Idēto ē p⁹ fēz
a p̄is excusari illū q̄ h⁹ sec⁹ de aucte
dyocelani. fac d̄ pe. 7 re. c. z. li. 6. nā
dyocelē prochialis ei⁹. et h⁹ forti⁹ q̄n
vacat prochialis ecclesia. s̄ q̄n nō va
cat an̄ factū s̄culo abstine. et ex l̄nia
epi vel archip̄sbyti ciuitat. h⁹ n̄ siēi l̄z
ab aliis r̄cipi possint. pau. et dicit q̄ l̄z
h̄ h̄a sint. s̄. q̄ sufficiat l̄nia p̄dictoz
tuti⁹ ē a l̄ra n̄ recedē. 7 addit pau. h̄ac
ostōez n̄ h̄re locū i illis q̄ p̄dca sacra
recipiūt a certa p̄sona rōe s̄uētudis
p̄uilegio. vel alio quouis m̄. s̄. d̄ r̄li.
do. Quia r̄igit i si. exēplū. ex d̄ sta.
mo. 7 ca. re. Ne i agro. s̄. sane. in de
hec p̄cedūt h̄z Isrā. de zā. nisi aliud
h̄ret s̄uētudo. Inā vt dicit pau. si cer
ta ēēt s̄uētudo a q̄b⁹ recipēt h̄ sacra
n̄ ē loc⁹ huic pene. d̄ re. do. Quia cō
tingit. in de. Que cōcessio sacm̄toz
tūc n̄ opetit rōe prochie. c⁹ fauore h⁹
videt statutū. Spālī. Sufficē q̄ pro
chiano deē licētia facta specificatiōe
sacm̄eti. puta de eucharistia. vel alio
l̄z nō exp̄mat nomē religiōis. Item
sufficit q̄ deē religiōis licētia facta
specificatiōe sacram̄toz. l̄z prochiāi
n̄ exp̄mat. ar. d̄ tpe. or. c. i. Jo. an. et
dicit q̄ credit p̄ talem specificatiōē
factam enitetur pena. Et addit q̄
de sacramento baptisimi 7 penitētie
n̄ itelligit p̄dicta p̄ea. q̄a hic n̄ exp̄
mūt. Idēz Pau. d̄ canone. Jo. an.
Quotiescūq̄. Archieps v̄l sacerdos

possit absoluē de sē. ex. i. sup. De ex-
cōicat. a canone an pcedat quo ad
oēs. Solnit Lau. q sic siue sit religi-
osus eiusde ordinis: siue alteri: siue
sint clerici: siue layci: siue mulieres.
Ifran. de zamb. Et intelligūt Laur.
7 Lapus de excōicatōe maiori n̄ de
minori. Absoluētes excōicatos p sta-
tuta legatorū. zen. tenz q iudāt. Si
aut religiosi absoluāt a snia hōis: q
nō pnt nō hz locū pena: cū istud nō
expmā: Idē Ipaū. 7 zen. 7 Lau. et
ex h inferē q in excōicatis p sētētia
pape nō est loc⁹ huic de. qd t3 Lau.
qā si voluisset de h intelligi expmā
Ifran. de zā. Sētētus. Jo. an. puto
q oēs sniaz excōis icludat suspēsiōis
vel infēditi c⁹ necessaria sit absolutō
Quēq. Jo. an. ēt religiosū: vñ psonā
nihil. n. excipit qui dicit qd cūq. de
ma. 7 obe. Solite. in fi. Incurrant.
Querit hic Jo. an. 7 Ipaū. qd iuris
de recipiētib⁹ talē absolōez: vel talia
sacramēta: an sint ligati eadē sētētia
rōe picipatōis. Et Ipaū. qdē remit-
tit ad id qd dicit de cōlā. 7 affi. Eos
in de. Ibi aut sic dicit in quodā fili-
cāu: tūc picipās in crie crioso est ex-
cōicat⁹: cū picipat p⁹ latā sniaz. vt i
r. si cōubine. Sz hic n̄ picipat p⁹ h
in actu p quo ligatur. glo. vel dic q
lz participans in crimine criminoso
sit excōicat⁹: nō tñ participās i actu
illo p quo alē ligat. hec ibi. Jo. au-
mittit ad id qd dicit de snia ex. Cō-
tingit pmo. Idē Ifrā. de zam. scz. q
illud d picipatōe in crie hz locū qñ
picipat post actum dānatū: non in
ipso actu. Querit idē Ifrā de zam.
Utz religiosus ignorans penā: de

qua hic: Et als hō sande vite si mi-
nistret eucharistiā sine licentia pro-
chialis p̄sbyteri: non tamen in cō-
tēptum ipsius incidat in penam. Et
videtur q sic: quia ignorantia iuris
non excusat regula. Ignorantia. li.
6°. Contrariū consului. Dicit idē
Ifran. per hanc litterā in vbo p̄s-
serint: que nōt dolum 7 temeritatē
ministrantis. Sicut enim miles ar-
mate militie excusatur ab ignorātia
iuris. C. de iur. et fa. igno. li. 1. Ita et
hunc possumus excusare: 7 hoc p̄ci-
pue in foro p̄niali: in quo credendū
est asserenti hoc ignorasse. Quia tñ
in hoc forte aliqui cōtradicerēt q eo
ipso est p̄sumptio: q fecit cōtra hāc
Cle. Tutius est q petatur absolutio
Utatur Jo. an. Ipaū. Concor. de
hēti. accusat⁹. Sille. li. 6. papa tñ oēs
delicti penam vere contriti dimitte
potest. Ifacit de p̄s. di. 4. Baptismi
Vicem: 7 hanc cōcedit cruce signa-
tis i voto vltamarino. vt nō. host
de iudeis 7 sarra. Ad liberandaz. et
in āno centenario: vt patet etiaz in
extrauaganti Boni. U 3 antiquorū
Concessum. Idē videtur si cōsue-
tudinē hoc obtineat. ar. extta de re.
do. Quia cōtingit. Et Jo. an. dicit
p hoc videtur esse idē. scilicet de
cōsuetudine. 7 videtur declinare ad
aliā ptez: vel saltem dubiā relinqū
Apostolica generali p̄uilegio: circa
hoc. scilicet totum orbem respiciens
solus papa concedit. Sp̄ale tamen
quo ad suam dyocēsim concederet
episcopus ex causa qd dicit de relig.
do. Dicit etiam Laurentius. Ut
allegat Idet. de ancha. q p̄sbyter

prochialis q̄tūcūq̄ simplex cura sit
ei cōmissa in adiutoriū ipsi? cure po-
terit assumere sibi ad tēpus p̄sbytez
religiosum: vel aliū sine cuiusq̄ supi-
oris līsa qui ipsum iuvet forsitan in
q̄dragesima: ad audiēdum s̄bditos
suos in confessione ⁊ dādū eucharī-
stia in pasca: vel missis celebrandis:
seu als. Ut hic. Ite ille. Et dato q̄
mēdicantes nō debeant audire sine
licētia p̄latorū suoz: tñ si audirent ⁊
ministrarēt sacmēta: cū licētia horū
illi essent absoluti: nec ipi incurrerēt
excoīcatōz: l̄z peccarēt extra articulū
necessitatis.

Contra religiosos: q̄ dicunt aliq̄
vt retrahāt homines a solutōe deci-
marū. Cap. 57.

I. Nlos ēt religiosos q̄ aliqua
vt audiētē a decimarū eccle-
siis debitarū solutōe retrahāt i
fmōib? suis vel alibi p̄ferre p̄sumūt
excoīs snie s̄biacē decernim? ip̄o fco
de pe. Cūpiētes. In de. Illos religi-
osos q̄ i fmōib? suis vel alibi p̄ferūt
aliq̄ vt rethāt a solōne decimarū ex-
coīcat. Jo. an. ⁊ Idau. I. Dedicātes ⁊
n̄ mēdicātes cludit: clericos autē se-
culares n̄ cōphēdit: nec laycos artat
hec pena: et cōcordat ex de sen. ex. c.
.i. I. Retrahāt. Idau. vt hēat locū p̄a
de qua seq̄ duo req̄rūt. Idmū q̄
talīa dicant vt aliquos retrahant a
solutōe decimarū debitarū ecclesiis:
q̄ si sec? si dicerēt alia intērcōne: vel si
debite n̄ essēt ecclesiis s̄ aliis quocūq̄
m. Scdm ē q̄ audiētē sint obligati
ad solutōz decimarū: vñ si talia p̄fer-
rēt audiētib? n̄ obligat. cessat pena
constitutionis.

Excoīcatio v̄t religiosos oēs nō
fuātes infiditū a papa positū vel or-
dinariis qñ sciūt matricē ecclīaz illū
seruare. Cap. 58.

r. Eligiosi oēs tā exēpti q̄ nō
exēpti cūq̄ ordinis ⁊ cōdi-
tōis existāt: cū viderint ⁊ sci-
uerint cathedralē vel matricem: seu
prochialē loci ecclīsiā suare infiditū
q̄d cūq̄ pōitū auctoritate sedis aplice
vel ordinarioz debēt et ipi suare: n̄
obstātib? q̄buscūq̄ appellōib? aīca ēt
ad eādē sedē vel aliūz: vel alios infie-
ci. ⁊ aliis obiectōib? q̄buscūq̄: alio qñ
nō fuātes excoīcatōez incurrūt ip̄o
facto: idē etiā infiditū: et cessatiōibus
a diuinis indiciis p̄ puincialiū cōsi-
lioꝝ statuta vel ip̄oz auctoritate vo-
lum? obfuare. idē i gñalib? cessatōi-
b? a diuinis ciuitatū terraz ⁊ alioꝝ
locoꝝ q̄s alū ex cōsuetudie: vel alias
caplā collegia vel quē? seculariū vel
regulariū sibi vēdicāt ecclīsiay. Idē
itelligim? obfuādū n̄ obstātib? pui-
legiis cessis eis quē? oib? statutis ⁊
cōsuetudinib? q̄busl̄z q̄ v̄t p̄missa: reli-
gios ip̄si i nullo volum? suffragari
ex d̄ sē. ex. Ex freq̄tib?. In de. Ordi-
nariis. L̄raz aduerte. Idau. q̄a vt sit
loc? huic pene req̄rit q̄ infiditū sit
positū auctoritate pape. Qd̄ itelligo
esse si fier p̄ eius delegatū. de pben.
Si apostolice. li. 6. Vel q̄ sit positū
a iure cōi: vel p ordinariū vel cōliūz
puinciale. Vel q̄ p ip̄m vel aliū ad
quē spectat fiat cessatio a diuinis: p
q̄d videt q̄ hoc n̄ hēat locū i infidēo
posito a singulari p̄fōa: que s̄ possz
ex sp̄ali cōsuetudie: cū talis nō faciat
auctē apostolica: nec sit ordinarius.

Idē videt in interdīto posito p dele
gatū ordinarij: qā n̄ videt tūc pōitū
p ordinariū. ¶ Religiosi. quicūqz. Jo.
an. ¶ Dedicātes vel nō: 7 p hoc pz q
clericos seculares nō seruātes interdī
ctum vel cessationē quā seruat ma
trix ecclesia nō ligat hec constitutio
¶ Matricē. ¶ Dau. i. baptismalē vl loci
maiorē: que ideo dicitur matrix: quia
regenēat p baptismū: et sic cathedra
lis in ciuitate: et matrix in alio loco:
que ad hoc equipant: et merito: qā
al's hec pena non haberet locū: nisi
in interdīto ciuitati. ¶ Nec curo utrū
matrix ecclesia sit religiosi sibiecta:
quo ad reliqua tēporalia vel spūalia
vel nō sit sibiecta. Qd si in loco non
sit cathedralis vel matrix aliqua ec
clesia: quia forte est in alio loco: vel
ibi sunt plures equalit̄ suis prochia
nis baptisma 7 alia sacra ministran
tes. Distinguedū: qā si oēs ille fuāt:
loc⁹ est huic pene. Si nō aliq̄ fuāt:
alique nō: tūc n̄ ē loc⁹ pene: sic facēt
si in tali loco nō esset ecclesia religio
soz. Dicit aut̄ hec ecclesia cathedra
lis vel matrix ecclesia muroz ābitu
cōphēsa: ex quo si in ecclesia celebraf
cōtinue ianuis aptis zc. siue p platū
siue p capl̄z totū: vel ptē: siue p alios
clericos ecclesie: nō ē loc⁹ huic pene.
¶ Idē Jo. an. Et addit Dau. ¶ Dico
tam q si in matrice ecclesia celebraf
ab aliqb⁹ exēneis inuiti. plat. 7 capi
tulis: q nihilomin⁹ sit loc⁹ ibi pene
¶ Idē etiā dicit q interdīcta metropoli
tana ecclesia n̄ intelligit̄ interdīcta ma
trix ecclesia. Idē si interdīcta puincia:
vel vna dyoclin aliqb⁹ ciuitatib⁹ vl
castris matrix ecclesia fuit interdīctū

in aliqb⁹ n̄. Dicit q i loc. qb⁹ fuit
loc⁹ ē pene: aliis nō. Scuerint. Jo.
an. alio sensu qz p vīu de q⁹ pmissit:
p̄babilit̄ q̄ i grates talez obſuatiā n̄
ligat ad penā. Videt. pau. l. vidēdo
in cathedrali 7 matrici ecclesia cele
brari ianuis clausis 7 voce submissa
excoicatis 7 interdīctis exclusis. Ob
seruare. Jo. an. ar. a contrario sensu
cessat ibi illius argumenti: cōtrariū
rept̄ in iure vt scripsi de elec. ¶ Dubi
cato super vltima glo. ¶ Itē cōtrariū
non est eadē disciplina: vbi mens 7
vba resistunt. de vbo. signi. c. si. Ex
cessus ergo clericoz matricis eccle
sie nō dabit religiosi materiaz delin
quendi: intelligo autez illos seruare
quādo abstinēt animo obseruandi.
¶ Appellationib⁹. Jo. an. ¶ Non dicit
q pcedens appellatio non vitiet in
terdictum ne corrigat. de appel. Ad
hec. Sed dicit q q̄uis interdīctus sit
nullum ppter pcedentē appellatōez
vel aliam cām: ex quo tamē matrix
ecclesia illud seruat. Religiosi violā
tes sunt excoimunicati. Subiacere.
Jo. an. 7 Dau. Si finia interdīcti vere
ligat: 7 matrix ecclesia non illā fuit
¶ Religiosi n̄ fuātes n̄ ligāt hac pēa:
s̄ aliis q hnt̄ de excessib⁹ platoy. c.
vlt. 7 de pui. Auctoritate. li. 6.

Excoicatio cōtra religiosos q̄ cūz
omiserint cōsciētā facē sibi p̄ſitētib⁹
de decimis soluēdis p̄dicat postea.

Cap. 50.

Religiosi q̄ sciēt postposue
runt cōſitentib⁹ cōsciētiam
facere de decimis soluēdis
ab offi⁹ p̄dicatōis: tādū maneāt ip̄o
facto suspēsi: donec p̄ſitētib⁹ ipsis.

Si hoc ipm sibi dicendi cōmode fa-
cultatē hūerint cōsciētiaz fecerint ex
inde exēdicatōis incurfuri fīnīaz ipfo
facto fi p̄dicare p̄fūperint p̄dīta ne-
gligētia vt p̄mittit nō purgata ad
r̄ligiofos tñ mōasterioꝝ vel ecclīaz
decimas p̄cipiētū volum⁹ h̄ exēdi
cē de pe. cupientes. in cle. Scīenter.
Idau. Sec⁹ si ignorāt seu p̄ obliuioꝝ
Et hoc intellige si ipsi confēssores a
p̄lati ecclīaz fuerint req̄siti sup̄ h̄
vt faciāt cōsciētia sibi confitētib⁹ de
decimis dādis. Idau. ⁊ De. de ach.
Suspēsi Jo. an. . In dō nouā spēm su
spēsiōis: ⁊ ibi ponit de multiplici spē
suspēsiōis. Cōmode. Pau. ḡ icōmo-
ditas excusat a p̄cepto. Tuncōr. exē
e. ti. c. i. Ad idē. zz. q. z. Ifaciat. Id
no: tñ hic cōmoditas excusat: vñ n̄
tñē eos sequi q̄ nō sūt in loco. Vel
si sunt: ⁊ hi non p̄nt sine magna va-
gatione: vel sñ alia incōmoditate.
durātē ḡ cōmoditate durat suspēsiō
donec de soluedis decimis cōsciētiaz
fecerint qua facta vel incōmoditate
supueniētē cessat suspēsiō. In neglīgen-
tia. Idau. In dō hic casū q̄ veniēs cōē
suspēsiōnē a certo officio ē exēdicat⁹
n̄ autē irregulari. s̄ si postea celebrat
sic de cleri. ex. Postulastis. p̄p̄cipiētiū.
Jo. an. Soli. n. nō p̄cipientes
solent in his delinquē. Dicendi. Jo
an. Nō straria cōtrariis purgari. d̄
here. c. z. li. 6. Deccatū ḡ tacēdi: dī
cēdo purgat. 4z. dī. Sit rectoz.

Cōē mōachos ⁊ canonicos regu-
lares q̄ nō h̄ntes administratōēz cu-
rias p̄ncipū intrant vt dānīficent
monasteriū vel p̄latum eoz.

Cap. 60.

h De edicto ppetuo phibem⁹
ne monachi aut reglāres ca-
nonici administratōēz aliq̄z
n̄ h̄ntes ad curias p̄ncipū absq̄ spālī
p̄latoz suoz līia se conferāt: q̄ si se
cōferre p̄fūperint vt dānū aliq̄ in-
ferāt suis p̄lati aut mōasterio exēdi-
catōis fīnīaz eos incurrē volum⁹ ipfo
facto: p̄lati. eoz. districte nihilomin⁹
intūgentes vt ipsos ad p̄dicatū cu-
riaz accessū ⁊ aliis q̄buslibet vagati-
onib⁹ ⁊ discursu diligēt cōpescē: aut
sup̄ h̄ nō p̄cētes eis dē se uere corrigē
n̄ omittāt. ex d̄ sta. mo. Ine in agro.
in cle. Canonici. De hac ḡ pte n̄ du-
bitam⁹ q̄n liget mōachos ēē n̄ nīgs
Jo. an. In dō h̄ntes. Illos. n. q̄ habēt
administratōēz q̄n p̄ ipaz admini-
strationū cāis illuc ire oz: q̄s p̄sequi
p̄nt: l̄z n̄ sint ppetui. d̄ iudi. Cū d̄pu-
tati. Jo. an. Curias p̄ncipū. Ihic nō
Jo. an. Et ponit duodecim abusiōes
claustrī fm Ugonez. Et duodecim
abusiōes seclī fm Epānū. Ibi vide
si vis. Spālī. ḡ ḡnālī: puta q̄ possit
se quo voluerit absentare nō sufficit
Jo. an. Ipfo facto. Ad hāc exēdicati-
onē strahēdā duo necessaria vidēt
sc̄z q̄ intrauerit curiam ⁊ q̄ cā dānī-
ficādī monasteriū vel p̄latum: līnīaz
habere vel nō habere: nō puto pōde-
rādum: cū hoc nō reputat. Ihinc est
etiā q̄ de licentia p̄lati intrans cu-
riam: si ad hoc intrat exēdicatus est
Ex solo ergo exitu claustrī ob hanc
cām non ligatur. Itēz ex quo intra-
uit ob hanc causam: licz dānū nō
intulerit: siue quia nō potuit: siue q̄a
penituit ligatus. Simile de homi.
p̄ humani. li. 6. Jo. an.

Excoicatio cōtra monachos te-
nētes arma infra septa monasterij
sine licentia abbatis.

Cap. 61.

p Refate quoq; snie mona-
chos. ꝑ septa mōasterij sine
licētia abbatuz suozū arma
tenentes decernimꝰ sibi ac. extra de
sta. mo. In e in agro. In cle. ¶ Mona-
chos nō repetit ꝑ canonicos regla-
res: vñ videt ꝑ licz snie. s. excōis. de
qua. s. dixerat arcē in cāu ꝑcedēti:
nō tñ in isto. Sz cū loquet gñaliter
videt includē oēs monachos albos
ꝑ nigros: etiā si vocē iuxta vulgare
fratres. ar. de pac. cū ꝑdē. vbi vocā
monachi ꝑ fratres. ¶ Pau. Septa. i.
clausura dicta a sepio sepiis: vt ē clau-
strū refectoriū vel dormitoriū ꝑ cele-
officine ad vsū mōachoz deputate
iz. q. i. ¶ Necessaria. idē videt d atrio
iz. q. i. ¶ Nulla. ꝑ d orto. ꝑ area posita.
iuxta ecclesiā de cēsi. c. i. ¶ Pau. infra
ꝑ intra. Et ꝑ ꝑ hoc ꝑ extra tenēs
scz arma non incurrit hanc penam
¶ Arma. in cōi significatōe cōphēdūf
tela. Sed dicūt arma stricte quibꝰ
desēdimur: tela qꝑ impugnamꝰ. l.
Cornelia. de homi. Si ꝑfodiēs. Sz
vt ibi notat armoz appellatione: et
fustes ꝑ lapides cōphēdit: ꝑ omne
qꝑ archu vel manu mittit. Inō tam
puto auctore sic latissime intellexisse
Jo. an. ¶ Pau. vñ dicit ꝑ armoz ap-
pellatio significat nō solum scutos
gladios ꝑ galeas: s; fustes ꝑ lapides
ꝑ telū qꝑ appellatur id qꝑ ab archu
mittit vel manu: ꝑ sic videtur istud
intelligi de armis militaribꝰ: nō de
ricoz que sunt lachryme. zz. q. vlt.

.c. i. Et addit. Sed nūqd appellatō
armoz ita late sumit hīc puto ꝑ sic
si teneant ad vsū pugne. Alias si in
camera: vel infra septa monachus
hēat lapides ad aliū vsū: vel gladiū
antiqꝑ ad quoquinaz: vel ad aliud
simile. Inō credo ꝑ sit de mēte talia
ꝑhibere. alias sic. Quid. n. si iuxta
fenestrā sup ianuā habet accerū la-
piduz ad impugnādū: vel offēdēdū
venietes: certe tūc includūt. Idem
dico d archu ferro ligno ꝑ silibꝰ: vñ
opꝑ vidē si ex forma m ꝑ aliis circū
stātiis ea tenēt vt arma offēdibilia:
seu dēdibilia aut alia vēsibilia: tñ
dicture nō sunt necessarie in notis
ꝑ maioribꝰ armis: vt lācis gladiis
loricis scutis balistis ꝑ hꝰ mōi. ¶ Pau.
Tenētes. Veniens de foris ad clau-
strū cum armis nō animo tenendi:
nec tenet ex delectatōe nō videtur li-
gari: qꝑ vñ. Tenētes. intelligit cū
effectū. Jo. ꝑ Pau. Sine lāia. Intel-
ligo petita ꝑ obtenta. Pau.

Excoicatio cōtra mēdicantes qui
sine licētia pape recipiūt noua loca:
ad habitādū vel mutāt vel alienant
iā recepta.

Cap. 62.

t ¶ Rāsgressores ostōnis: que
religiosis mēdicantibꝰ do-
mos ad habitādū d nouo
vel loca quocūq; recipi: seu recepta
huc usq; mutare: vel ea transſerre in
alios cuiusuis alienationis titulo: et
quocūq; excōicatis snie decernimꝰ
sibi ac. ¶ Ostōnis. Jo. an. ¶ Ostōnis
Bonī. que hēt de excessibꝰ ꝑlatoruz
in. c. vno. li. 6. Ibi dicit idē Jo. in ꝑ
ma glo. Talis cōstitutio. hoc dicit ꝑ
mēdicātes nō pnt acqꝑ noua loca

ad habitādū: vel antiqua alienare ⁊
mutār absq; spāli licentia pape que
de hac phibitōne faciat mētionē in
acq̄rētib⁹ tñ loca p heremitica vita
ducēda cessat phibitio. Idē in scda
q̄ incipit. *Medicātes*. Hi dicūt men
dicātes q̄b⁹ vidū tribuit incerta mē
dicitas. Et q̄ reddit⁹ aut possēsiōes
ex regula vel astōnib⁹ hīc nō possūt
ex eo. li. 6. d. reli. do. c. vno. Quo ad
casū vī in oib⁹ medicātib⁹ idēz ius.
Dicit *Idau*. q̄ si dom⁹ coruat cui⁹
tñ solū cōtinue remanet i dñio ipoz
medicātū: l3 de nouo reedificet nō
incurrit excoicatioz. *Sec⁹* aut si loc⁹
etiaz n̄ dirup⁹ desierit esse de ipozū
dñio ⁊ habitatōe: ⁊ postea nouo iur
illud acq̄rāt: q̄a tūc incurrūt. Et nō
q̄ ecclias oratōia ⁊ alia edificia frēs
p̄dicatores vsib⁹ suis pnt construere
⁊ edificare in locis. s. eis concessis: ⁊
q̄ plati cōtra edificātes ⁊ struētes
fniaz excois inferre nō pnt. *Alexan.*
Itē nulli de ordinib⁹ paup̄tatis licz
oratoriū vel ecclia cōstruere: seu cō
struētā recipe iuxta ecclias predica
toz: ⁊ oratoria eoz. j. spaciū centuz
q̄draginta canaz: ⁊ si secus factum
fuerit dirimat. *Elemens.* Quia ple
riq; *Itē* frēs p̄dicatores in mutatōi
bus locoz pnt secū deferre oēz edifi
cioz mām: exceptis ecclisiis dedica
tis: libros calices paramenta: et alia
bōa nostra: ⁊ edificia relicta cū solo:
⁊ aliis p̄ter ecclias vēdē. Et p̄ciuz
in eoz vtilitatez cōuertē: nō obstāte
quorūcūq; platoz cōdiciōe. *Boni.*
Uirtute.

Excoicatio contra religiosos fo
uētes biginos ⁊ biginas i illo statu

Cap. 63.

I Acro approbāte cōcilio ppe
tuo phibēdum duxim⁹: ⁊ a
dei ecclesia penit⁹ abolēduz:
eisdē et aliis mulierib⁹ q̄buscūq; sub
pena excois quā in strariū faciētes
incurrē volum⁹ ipso facto iniūgen
tes expsse ne statim h⁹ mōi dudum
forte ab ipsis assūptum quoquomō
sedentē vltēri⁹: vel ipsuz aliq̄ten⁹ de
nouo assumāt. *Idē* dicitis vō religi
osis p quos eedē mulieres in h⁹ mōi
statu fouere bichinali ad ipsuz susci
piendū induti dicūt s̄b simili excois
pena quā eo ipso si secus egerint se
nouerint incurfuros. *Distridi* inhi
bemus ne mulieres aliquas p̄diciū
statū vt p̄mittit duduz assumptum
sedantes: vel ipm de nouo assumē
tes quoquomō admittant p̄bentes
sup hoc auxiliū cōsiliū vel fauorez. ex
de re. do. c. i. in de. *Uidet* q̄ hec cō
stitutio sorozes minoz q̄ dicūt tertij
ordinis nō includat: cū ille p̄mittat
obediētā: ⁊ hēant regulā: nō p̄pe
quo ad tria s̄balia: s̄b quēdā modum
viuēdi p sedē apostolicā approbatū:
q̄d mihi cōstat. et facit ex de sen. ex.
Cū ex eo. *Secūdus* ordo. s. minoz
⁊ sorozū sanāte clare que p̄sistentur
s̄balia: s̄b differūt a primo. q̄a habent
p̄p̄iū in cōi: q̄d nō h3 ordo fratrum
minoz. *30. an.* *Ite* autēz becbine q̄
hic ip̄robāt: nec obediētā p̄mittūt
nec regulā aliquā approbatā p̄sitet
⁊ opiniones catholice fidei strarias
introducūt vt dicūt. s̄. in textu hui⁹
de. *S3* nec et sorozes de p̄iia beati
dñici includit hec cōstitutio. Cū ille
p̄mittat obediētā et regulā habeat
e

a sede aplice approbatā qđ mibi cōstat. Item hic nō phibēt mulieres fideles que pmissa cōtinētia: vel nō pmissa pñiaz agē volūt 7 in humilitatis spū dño hūire: vt dicit in fi. h^o cle. Ifran. de zāb. in lectura. sup illa clemētina querit in quodlibet eorū qđ hic numerāf. vīz an valeat promissio obediētie vel rñutiatio ppoz aut pfectio regle approbate sufficiat ad hoc vt bechine nō tenerētur. Et dicit qđ nō qđtū ad pma duo: etiā si religiose: nisi psiteat regulaz a sede apostolica approbatam de voto. c^o. vnico. li. 6. Si tñ hēnt regulaz vel vitā p papā approbatā: hoc sufficerz etiā sine renūtiatōe ppoz: vt de sororib^o tertij ordinis minoz dicit glo. quā hic habes. s. Et idem Pau. qui allegat exuagātem. Jo 22. Sācta romana. Et hanc habes. j. Et dicit idem qđ religiosi picipātes cū tlib^o bechinis etiā nō in crimine sūt excoīcati fm I Pau. Sed Lau. 7 zenze. 7 dñathe. itelligūt hoc de picipātib^o in crimine 7 criminosis. i. de fouētib^o eas in bechinatu: vel inducētib^o ad hoc suscipiēdū. 7 qđuis huic excoīcationi esset locus p. c. Insuper. Etia si hic nō expmeref: tñ ideo hic expmrit de excoīcatōe: qđ solet pl^o timeri zē. 22. di. qđqđ. Vel seruādo pōrez intel lectū dic qđ littera dicit Ullo modo etiā si fauor non psteť directe s̄ indi recte: adhuc locus est huic pene: qđ secus esset in. c. Insuper. Et si dicemus qđ eo ipso qđ religiosi easdē admittūt ad aliquā cōionē tollerādo eas in h̄ statu dicūt fauere 7 si nō dāt fauorē directe: 7 sic incidūt in excoīcationē.

Layci & picipantes cū talibus in crimine criminosis nō est dubiū qđ incidūt p. c. Insuper. Sed picipātes alio modo vel sanētes indirecte nō incidūt per ar. a cōtrario. quia Cle. loqđ de religiosis. Lau. 7 zen. 7 idē dicit zen. de episcopo.

Excoīcatō cōtra fratres minores admitteres illos de tertio habitu beati Ifrancisci. ad diuina tempore interdicti. Cap. 64.

d Ifrici? inhiem^o fratrib^o minozib^o: vt d celo aliquā vel aliqū ex fratribus: vel sorozib^o de tertio ordine quez beat^o Ifranciscus instituit: 7 etiā si sup hoc hi vel illi pūlegiis qbuscūqz muniti extiterint ad diuina in suis ecclesiis tēporie nterdicti quoquomō admit tant qđ si fecerint eo ipso se nouerit sibi acere excoīs snie. ex de sen. ex. Cū ex eo. In cle. Adinorib^o. Alios nō ligat hec cōstitutio. Jo. an. Ihi vel illi hi fratres minores. vel illi. scz fratres 7 sorores tertij ordinis. Et est mirabile: qđ eo cāu in aliis ecclesiis recipi pnt si pūilegium est gñale. Jo. an. Suis ecclesiis. Iper hoc & bñ qđ etiā supra pmissit. Dico qđ si in alienis ecclesiis hoc facerent cessat hec pena. possz tñ hic locuz habē alia pena excoīcatōis. Jo. an. Admittant. nisi in qđtum illis 7 aliis pmittit fm decre talē vltimā. e. ti. li. 6. Jo. an. Subiacere. Ab hac snia nō pnt absolui nisi p romanū pōtificē: vel satisfactiōe pmissa p locoꝝ epōs vt dicit in fi. h^o cle. Querit a doctozib^o vtruz isti de tertio ordine beati Ifrancisci gaudeāt pūilegio cēali psoali: de q^o. i. 7. q. 4

Si quis suadete. Vel fori. de quo. z
q. i. c. i. Et Jo. cal. in quoda suo con
silio tenet q nullo hoꝝ gaudeat. iz
.q. i. Duo sūt. Nō. n. sunt clerici nec
religiosi idest religati religioi stricte
sumpto vocabulo. i. obligati ad tria
vota: vñ fm ifran. de zam. possant
cōtrahere matrimoniū et vti cōēdo
g zc. Idē t3 Lau. zen. vñ 7 Euidō.
tenent q gaudent pūilegio clericali
psonali. i. q iniuriēs man? violētas i
eos ē excōicat? qā sūt psonē ecclesia
sticē. Lapus et Bar. pl? dicūt. sc3 q
gaudent tales pūilegio fori seu reali
.i. q nō debēt ueniri sū iudice secu
lari: nec cuz lapcis soluere collectas.
Dicit tamē idē Bar. istud vltimum
pulsj n seruari: qā cōueniūt sū iudice
seculari. Allegat ista spe. de ancha.
7 ifran. de zam. sup hac Ele. Cū at
frēs 7 sorores de tertio ordie beati
onici hēat regulā approbatā s3 illū
modū vinēdi ab ecclesia p Boni. si
cuti 7 isti: imo sūt in hoc mag3 pūi
legiati illis: quia tpe infiditi admitti
pnt ad diuina fratz. Nō uideo qre
non debeant gaudere simili priuile
gio sicut 7 illi.

Excōicatio contra oēs facientes
aliqđ padū vel pmissionē tpalium
p aliqua gratia vñ iusticia obtinēda
in curia romana: 7 cōtra dātes 7 re
cipiētes ex dicta pmissiōe vel padō
7 pape reseruaf absolutio.

Cap. 65.

Excōicam? 7 anathematiza
mus ex pte dei omnipotentis
p̄ris 7 filij 7 spūs sancti: au
dōritate quoq3 apostolor3 p̄ Petri et
p̄ Pauli: 7 nostra omnes clericos re

ligiosos 7 laycos vtriusq3 sexus siue
sint familiares curie: siue alij vñcūq3
q aliqđ padū fecerint: seu aliqđ ma
gnuz: vel puū pmisserint: vel pmissi
onē receperint. Aut ex padō aut pro
missione occulta vel manifesta sub
gñalib?: 7 plenarie nō expressis: siue
sū spālīb? 7 exp̄ssis aptis vñbis qcqd
dederint vel receperint magnum vel
puū vel pmissionē de quacūq3 re
aut vtilitate ppter hoc cōsequenda
fecerint vel receperint p aliq iusticia:
siue gratia p se: vel p alio: in causis
iudicis seu al's litteris ap̄licis. Et q
buscūq3 modis apud sedē apostolicā
obtinēda. Et hāc sniaz ad pmissen
tes dantes acceptātes et accipiētes
durim? extēdēdaz. Decernim? etiā
vt nullus hanc incurrēs sniaz excōis
p p̄dictis vel aliquo p̄dictorū absq3
spālī mādato nostro absolōis bñfi
ciū valeat obtinē: nisi forte ad nos
accessū habē nō posset nisi in mortl.
articulo cōstitut? nec etiā ad absolōis
grām admittat: nisi p̄us q̄tū prius
dederit vel recepit integralit paup̄i
bus largiat. Iusticiā vñ siue gratiā
sic obtētā nulli? p̄sūs esse momēti
volum? eāq3 carē statuim? effectu 7
roboze firmitatis. S3 7 sciēt vtētes
illis simili snia excōis astringim?: et
suātes nobis absolutōez eoꝝ cuz p̄
missis in omnib? ad penas similes
obligam?. Jo. an. In lectura super
decretali de symonia. nemo. Istaz
allegat sic dicens: hodie q recipit vel
facit pmissionē de aliq re recipiēda
p gratia impetrāda vel iusticia con
sequēda i curia romana ē excōicat?
ipso iure p exuagantē Boni. que sic

e z

incipit. Excomunicam⁹. Item in li-
bro q^o dicit⁹ directoriuz iuris allegat⁹
7 ponit⁹. Excom⁹cam⁹. h⁹moi exuagā-
tis. Anto. de but. eaz allegat 7 dicit
cā durare. Sed Jo. d. lig. in lectura
sup. d. c^o. Nemo. de symo. dicit fm
Jo. card. fuisse hāc exuagātez. Ide.
de pal. in. 4°. dicit q^o dicit fuisse istā
exuagāte. Boni. reuocataz. p. Cle. 5.
Quid aut hoz⁹ huius sit: nescio.

Excom⁹catio tra exenterantes et
scindentes corpus defuncti p^o ossib⁹
eius transferendis: et est papalis.

Cap. 66.

m Andat⁹ ut nullus cuiuscūq⁹
defuncti corpis exenterare:
vel in frustra cōcidē: sen de-
quodquere vel incidē: aut ossa de car-
nibus euellē psumat: ut ossa ei⁹ ad
ptes alias deferat⁹: q^otūcūq⁹ defūct⁹
ibi eligeret sepulturā. Si aut simplr
aut ad tps ibi decesserit: vel illi vici-
no loco ecclesie sepulture tradat⁹: ita
q^o demuz incinerato corpe: tunc ad
loca vbi sepulturā elegerit de portet⁹
7 sepeliet⁹ in eis. Si q^os antez etia⁹ si
pontificali dignitate pfulgeat con-
trafecit: ipso facto est excom⁹cat⁹ cui⁹
absolutio reseruaf⁹ pape: nisi i mort.
articulo. Hoc in quadam decretali
Bonifa. 8. que incipit. Detestādūz.
Audiui a pitis q^o si q^os incideret cor-
pus defuncti ad supstitutionē faciēdā
q^onis grauius peccaret q^o si faceret
hoc ad transferēdū ppter sepulturā
non tamen incideret in sniam: quia
pene nō sunt extēdēde vltra ppios
casus. de pe. vi. i. s. pene.

Excom⁹catio contra ordinatos sy-
moniacos 7 de ordinātes. Cap. 67.

m Ulte tra symoniaca prau-
tate abolite sunt cōstōes q^ob⁹
moribus ille nō potuit extir-
pari: volētes de cetero ut possumus
puidere. Sacro approbante cōcilio
declaram⁹ q^o ordinati symōiace ab
executōe suoz ordinū sint eo ipso su-
spensi. Elediones aut postulatōnes
cōfirmatiōes: et queuis prouisiones
symoniace ecclesiaz monasterioruz
7 dignitatū psonatuū officiorum et
bñficioz quocūq⁹ deinceps fade:
nulle sint ipō iure. Nullū p illas ius
cuiq⁹ acq⁹rat⁹: nec p moti cōfirmati:
ac p uisi faciunt suos fructus: sed ad
illoz restitutōez tāq⁹ inique teneat⁹
ablatoz picipētes. Statuim⁹ insup
q^o dantes 7 recipientes ipso facto se-
tetiā excom⁹is incurrāt etiā si pōtificali
aut cardinalat⁹ pfulgeat dignitate
Martinus. 5°. in cōcilio constā.

Excom⁹catio cōtra oēs symōiacos
7 pape reseruatur absolutio.

Cap. 68.

i In nouam⁹ ac de nouo cōfir-
mam⁹ oēs excom⁹is suspēsiōis
ac puatiōis 7 interdīi snias:
7 alias penas 7 censuras dudum a
sūmis pontificib⁹ in symoniacos la-
tas 7 promulgatas: quas ipso facto
incurrere volum⁹ omnē occultū: v^o
manifestū symoniacū vbiq⁹ symo-
niā cōmisit cuiuscūq⁹ stat⁹ cōditōis
gradus peminentie: vel dignitatis
existat: etiā si cardinalis cpali: vel
alia quis ecclesiastica vel temporalis:
etiā maxime pfulgeat dignitate: di-
ctarūq⁹ sniaz excom⁹is suspēsiōis pu-
atiōis 7 interdīi aliarūq⁹ censuraruz
7 penaz absolutōez siue relaxatiōez

nobis et successorib⁹ nostris p^{er}ter q^{uod}
in articulo mortis sp^{iritu}aliter reseruam⁹
In d^{omi}no obstatib⁹ q^{uod}buscuq^{ue} omⁿissionib⁹
indultis et facultatib⁹ absoluendi de
casibus nobis et successorib⁹ nostris
reseruati sp^{iritu}aliter cuiuscuq^{ue} et cuiuscuq^{ue}
gradus status cōditionis: vel digni-
tati. existat s^{ed} quacuq^{ue} v^{er}boz g^{ra}u^{iter}
vel sp^{iritu}aliter factis aut faciēdis excessis
vel in postez cōcedēdis: q^{uod}s omⁿissio-
nes et facultates huiusmōdi: q^{uod}ntuz ad
detestabile crimen symonie: et p^{er}as
inde sequentes reuocamus: cassasq^{ue}
haberi volum⁹: nisi sp^{iritu}aliter absolū-
ti et a peccato symonie in cōmissiōib⁹
et facultatib⁹ p^{re}dictis exp^{re}ssa faciam⁹
mentionem. Martinus. s^{en} in eua-
ng^{el}io. que incipit. Dānabile scelus.
facta. Martinus pontificat⁹ sui āno
secundo.

Exco^municatio cōtra nō reuelantes
symoniā quā nouerūt et est papalis
Cap. 69.

I Tatuim⁹ et p^{re}cipim⁹ vt oēs
cuiuscūq^{ue} stat⁹ ordinis cōdi-
tōis p^{re}minētie v^{el} dignitat^{is}.
existāt q^{ui} scuerint aliquā post hac cō-
mississe symoniam infra duos dies
naturales postq^{uam} ad sui noticiā ve-
duduz fuerit teneat si p^{ri}us fuerit in
romana curia nobis vel ap^{osto}lice sedis
camerario: aut suā vicē gerēt^{is}: et tūc
iⁿ vni^{us} vel duoz testiu^m p^{re}ntia reuelat^{is}
s^{ed} eisde^m excōis suspēsiōis aliisq^{ue} cēsu-
ris et penis q^{uod} v^{el} p^{re}ferē ip^{si}z adtoze^m
symonie esse volum⁹ in edatū quas
vidē nō reuelās vt p^{re}dicat^{is} seu tegēs
symoniā tanq^{uam} ei^{us}dem fautor sceleris
incurrat ipso facto cuius absolutōez
nobis et successorib⁹ nostris sp^{iritu}aliter

reseruamus. Decernentes ex nunc
irritum et inane: si secus super his a
quoq^{ue} quis auctoritate scienter: vel
ignoranter contigerit attemptari.
Martinus. s^{en} in extravaganti p^{re}-
dicta que vacat.

Exco^municatio cōtra recipientes aliq^{uod}
temporale: vel dantes pro ingressu
monasterioz: et pape reseruāt abso-
lutio. Cap. 70

V In uersis et singulis abati-
bus et prioribus et decanis
p^{re}positi. et magistris: necnō
abbatissis p^{re}uicis: et aliis p^{re}lati^{is} quo-
uis nomine nūcupent^{is} et eoz officia
lib^{er} inhibem⁹: vt a p^{re}latis: tā marib⁹
q^{uod} mulierib⁹ religionē ingredi volē-
tibus eoz ecclesias monasteria p^{ro}-
curatus domos seu loca in eandem
p^{er}sonarum receptionez: aut ante vel
post: nulla quecuq^{ue} pastus prandia:
siue cenas pecunias localia: aut res
alias etiam ad ecclesiasticum: q^{ui}uis
vsum p^{ri}um deputata seu deputāda
de cetero virede v^{el} indirede petere
aut exigere quouis modo p^{re}sumant
sed eas potius cum omnimoda ca-
ritate recipiant: ac in victu et vestitu
sicut alias p^{er}sonas ecclesiarū suarum
monasterioz p^{ro}curatū domozum
aliozq^{ue} locoz sincera caritate p^{er}tra-
dent: Illa dūtāt que ipse persone
ingredientes pure ac sponte et plēa
libertate omniq^{ue} p^{re}dicione cessante
dare vel offerre ecclesiis p^{ro}curatibus
monasteriis domib⁹ et locis h^{uius} mōi
voluerint: cū gratiaz ad dē licite re-
putari. In nos enim eos qui sec^{us} ege-
rint si singulares persone sint: tam
dantes q^{uod} recipientes h^{uius} mōi excōis

e z

vinculo incedam⁹. Si vero capitula
sive cōuentus fuerint: suspēsiōis sen-
tentis eo facto decernim⁹ sibi acere.
Ad q⁹ f⁹ q⁹ in mort. articulo absolui
nequeat absq³ sedis apostolice līia
spāli. Urbanus 5⁹. in extrauaganti
que incipit Sane. seu. Ine in vinca.
Audiui a fidedignis q⁹ iste d⁹ Marti-
nus 5⁹. habuit dicere q⁹ nolebat q⁹
incurrerent moniales p⁹ huiusmodi
vatis que sūt p⁹ ingressu monaste-
rioz censuram aliquā ecclesiasticaz:
7 p⁹cipue excōicatōez.

Excōicatio contra impugnantes
litteras electi in papam ante suā co-
ronationē 7 canonice electi.

Cap. 71.

9 Uicūq³ impugnāt litteras
electi in papā: aut etiā añq³
coronez cu³ p⁹ ipsā electōez
canonice factam sibi ius sit acq⁹situz
papatus. Et ex ipsa electione cano-
nica confirmatus sit: 7 exercē possit
officiū suū ante coronationem: vt
.zz. di. In nomine dñi. Talis ipso
facto est excōicatus: vt in cūuaganti
bñdicti. ii. q⁹ incipit. 12 d⁹ q⁹a. nō nulli.

Contra glosantes seu exponētes
Elemētīnam illaz. Exiui de paradiso
in scholis suis.

Cap. 72.

8 Losantes seu exponētes in
scholis aliis q³ littera dicat
Ele. illam. Exiui de paradiso
Ubi exponit regula beati Ifrācisci:
sunt excōmunicati per quādā cūua-
gantem Nicolai: vnde illa clemen-
tola repit in glosata: Sed illa cūua-
gans fuit suspensa quo ad aliā excō-
municationē p⁹ aliam extrauagantē

Jo. zz. cuius exemplar vidi. Et hoc
etiā dicit Ifran. de zamb.

Excōicatio contra ingredientes
monasteria monialiu ordinis p⁹dica-
torum. Cap. 73.

i Intrantes monasteria mo-
nialium ordinis p⁹dicatorū
sive seculares: sive p⁹sone ec-
clesiastice sint in casu non concessio:
a cōstitutōibus eaz: vel sine licentia
magistri ordinis: aut alteri⁹ ab ipso
magistro hñtis sup⁹ hoc ptatez: sunt
ipso facto excōicati a qua nō possūt
absolui preter q³ in articulo mortis:
nisi a papa vel magistro ordinis: v⁹
ab alio habente sup⁹ hoc auctoritatē
spālem ab aliquo p⁹dictoz: 7 ista sen-
tentia est lata per papaz in bulla or-
dinis quam vidi.

Contra ingredientēs monasteria
monialium oz. m⁹nozum.

Cap. 74.

i Intrantes monasteria sacte
Clare: seu monialiu ordinis
minoz in casib⁹ nō cōcessis
in regula ipsaz: vel sine licētia corū
qui dare possūt: sūt ipso facto excōi-
cati: et pape absolutio reservat: siue
gñali ipsius ordinis. 12 d⁹ tamē q⁹ in
locis vbi tales sentētie nūq³: vel qñ
nuper sunt p⁹mulgate: si qñ intraret
talia monasteria nesciens talē sniaz
7 nō cā male faciendū: puto q⁹ nō in-
cideret in talem sniaz: cū ignorātia
quasi inuincibili laboret. Et hoc pōt
trahi ex dictis Anto. de bu. sup⁹ vbo
Excōicamus. Et dictis Ibo. Sed
si intrat layc⁹: vel alia p⁹sona ad ma-
le faciēduz: tūc qñuis ignoraret sniaz
7 etiā haberz iustā cāz ignorātie nō

exculat fm ꝑpe. de pal.

Excoꝛcatio contra facientes libellos famosos: vel cātilenas vel ritibus in detractiōe ordinis predicatorū 7 minorum: 7 est papalis.

Cap. 75.

q Uicūq; libellos famosos in vulgari vel litterali fmone necnō cantilenas: vel ritibus mos edere vel dicere aut publicare ꝑsumperint in infamia 7 detractōz status ordinis fratrum predicatorum 7 minorum sunt excoꝛcati: a qua excoꝛcatione non possunt absolui: nisi ꝑsonaliter sedi aplice se ꝑntent. Alex. in ꝑuilegio. Ex alto. Et in alio. In non sine multa.

Contra ꝑdicātes docētes 7 defēdentes q ꝑdicatores 7 minores nō sunt in statu ꝑfectionis.

q Uicūq; ꝑdicare docere vel defēdere ꝑsumūt q ꝑdicatores 7 minores nō sunt in statu ꝑfectōis: 7 q non liceat eis de elemosinis viuere: 7 q nō liceat eis ꝑdicare: vel confessiōes audire de licentia sūmi ꝑōtificis 7 alior ꝑlatoz inferiorū 7 rectorū ecclesiarū aut sacerdotū ꝑrochialiū cōsensu minime requisito sunt excoꝛcati: a qua sentētia nō possunt absolui: nisi ꝑsonaliter sedi apostolice se ꝑresentent. Alex. vt. s. Et in alio. 7 nō sine multa.

Quicūq; ꝑsumunt in locis ꝑdicatoz violētiam dānabile exercere sūt excoꝛmunicati.

q Uicūq; ꝑsumūt in locis nris violentiā dānabile exercē: eo ipso excoꝛcatōz incurrūt: a qua sentētia absolui nequeūt: nisi

p sedē apostolicā: vel ꝑ cōseruatores nostro ordini deputatos. Ele. In q buldam locis. Et Alex.

Excoꝛcatio contra retinētes apostatas ꝑdicatoz in monasterijs suis nisi eos.

q Uicūq; in monasterijs vel ecclesijs suis detinēt apostatas ordinis ꝑdicatoz: nisi eos eiecerint post q eis ꝑ fratres nostros ne eos detineāt fuerit denuntiātum sunt excoꝛcati. Boni. in ꝑn°. Uirtute.

Itē frēs minores q ꝑsumunt recipere fratres ordinis nostri ꝑfessos sine licentia sūmi ꝑōtificis faciēte exp̄ssaz de indulto hōmōi mētiōez: vel nisi ꝑus ꝑoz suoz licētia petita fuerit 7 obtēta sūt excoꝛcati. Ele. Ad miores Quo vos. De heremitanis.

Idē de heremitanis. Alex. Ad heremitas. Uestram. Itē magistri retores artium et scholares studiꝝ ꝑsensis q excludē moliūt publice vel occulte frēs ꝑdicatores vel minores a cōsortio vniuersalis studiꝝ ꝑsensis sūt ipso facto excoꝛcati a qua excoꝛcatione absolui nequeūt: nisi ꝑsonaliter sedi aplice se ꝑntēt. Alex. Ex alto.

Excoꝛcatio in fauoreꝝ medicātiuz de trāfferēdis frīb: 7 est papalis.

n Ullus religiosus de ordinibus medicātiū quorūcūq; cuiuscūq; status conditiōis vel religionis existat: quōcūq; 7 qlicūq; possit vl̄ debeat virtute cuiuscūq; licentie ac indulti apostolici seu penitentie pape legatoz 7 nūtiarum sedis ꝑredicte curaz gerenti. vel alia quauis auctoritate: actenus etiā ꝑer

bullas aplicas facultatuz quoruvis
ta legatoruz 7 nuntioz sedis prefate
necno 7 pñarie h'moi p tpe curam
gerentis qñ alioru quoruvis sñ quis
aucte aut prate marie d trāsserēdis
fratrib': aut aliqb' pñertim ordinuz
mendicantiu pñessoribus in genere
vel in specie ab ordinib' h'moi mē
dicantiu ad monasticos ordines vl'
sñ quacuq; d'boz dceptiōe appareāt
admitti: aut recepti p aliquos etiaz
supiores ordinis seu monasterij aut
loci monastici: seu als in monachuz
vel fratrem alicui' ex ordinib' mo-
nasticis: tam sancti Benedicti qñ ci-
steriensis Samaldunensis valis vm-
brose canonicorū regularium sancti
Augustini: vel aliis expressis vel nō
expñis: ordine cartusienfuz dñtaxat
excepto sñ pena excoīcatōis: in quaz
tam recipientes qñ recepti ipso facto
incurrant: 7 a tali excoīcatione non
possint absolui citra sedē apostolicā
pñter qñ in mortis articulo: 7 nihilo-
minus aliter facta nō tenēt 7 nulli'
existāt efficacie vel momenti. Ex cō-
cilio constantiensis sñ Martinus 5°.

Excoīcationes plures que conti-
nent in processu qui sit ānuatim in
curia in cena dñi: et pape reservatur
absolutio.

Cap. 74.

m Artinus epūs seruus seruorū
dei: ad ppetuā rei memoriā
excoīcam' et anathematiza-
mus ex pte dei omnipotētis pñs: et filij
7 spūs sancti. Audoritate queq; bea-
torū Petri 7 Pauli apostolorū eius
ac nostra omnes hereticos gazaros

Idatarios pauperes de lugduno:
Arnaldistas Epomistas passagios
Uidesistas Uisitas Ifraticellos: et
quoslibet alios hereticos quocunq;
nomine censeant: ac omnes fauto-
res receptatores 7 desēsores eorūde
Item excoīcamus 7 anathematiza-
mus omnes qui in terris suis noua
pedagia imponunt. Item excoīcam'
7 anathematizam' omnes salarios
bulle seu litterarū apostolicarū suppli-
cationem gratiam et iusticiāz conti-
nentium: per sūmum pontificē: vel
vicecancelarium: seu gerentes vices
vel officium vice cācelarij sancte Ro-
mane ecclesie de mandato eiusdem
sūmi pontificis: aut gerentis officiū
pñdictorū signātes supplicatōes eadē
Item excoīcam' 7 anathematizam'
piratas 7 latrūculos marinos: 7 re-
ceptatōes eorū: 7 illos q equos arma
ferrum lignamina 7 alia prohibita:
deferunt sarracenis: dñbus xpianos
impugnant. Item excoīcam' 7 ana-
thematizamus impediētes: seu in-
uadentes viāualia seu alia ad vsum
Romane curie necessaria adducen-
tes vel ne ad curiam ipsaz adducāt
vel deferāt impediētes: seu pñurbā-
tes: 7 qui talia defendūt vel faciunt
cuiuscūq; fuerint ordinis pñeminētie
cōditōis vel stat': etiā si pñtificiali re-
gali reginali: aut quis alia ecclesiasti-
ca vel mundana fulgeat dignitate.
Item excoīcam' 7 anathematizamus
oēs illos q ad sedē aplicā venientes
7 recedētes ab eadē: necnō illos qui
iurisdicōez ordinariā vel delegataz
aliquā nō hñtes in eadē curia morā-
tes temeritate pñpna capiūt spoliāt

70
7 detinēt: aut ex pposito deliberato
verberare mutilare: vel interficere
psumūt: 7 q̄ talia fieri faciūt: seu mā
dāt. Itē excoīcam⁹ et anathematiza
mus oēs 7 singlōs cuiuscūq; status
ḡdus peminētie aut ordiōis existāt
etiā si pōtificiali regali reginali: aut
quīs alia ecclesiastica vel mūdāna p
fulgeāt dignitate cōtē formā 7 esse
dū snie ḡnālis p̄tatiōis p̄lij: p quā
dānate memorie Petrus de luna q̄
olim v̄ndidit⁹. 7. a nō nullis in ei⁹
obediētia dicebat⁹ iudicat⁹ scismatici
cis 7 hereticis: 7 ab ecclesia dei p̄ci
sus omni: iure qd̄ in papatu h̄re p
tēdebat oīq; dignitate et honore ec
clesiastico puat⁹ fuit: ac post 7 cōtra
inhibitionē eiusdē cōcilij et h̄modi
snia: ac v̄diti i Petri obitu in infideli
tate 7 errore ipsi⁹ petri nūc p̄stēdo
aut alias quōl; credētes: aut fauētes
publice vel occulte: ac ēt scismaticis
7 diuturnū in eodē cōilio 7 apd̄ vni
uersalē ecclesiā: 7 p ratibitōe ḡnālis
cōcilij v̄dite snie et p̄tumatōe p̄cessū
desupphitoz s̄blatū et extindū p̄tinu
are conātes: necnō oēs 7 singlōs in
vitiū eiusdē i p̄e. succedētes corūq; re
ceptores vel receptatores 7 fauētes
cuiuscūq; stat⁹ nobilitat. excellentie:
vel cōditōis existāt: ēt si pōtificiali re
gali reginali: aut alia quīs ecclesiasti
ca vel seculari sint predicti dignitate:
ac cōfetiētes 7 p̄stātes eis dē i p̄misso
errore qud̄cūq; 7 q̄lisq; auxiliū et
p̄siliū vel fauorē: eos q̄ sciēnt p oīa
terras 7 loca eoz v̄diti s̄bicta p̄fa
tis scismatici. et p̄cipue i castro pani
scole 7 tireseā. dyoc. exstib⁹. Illos
ēt q̄ ipsiis v̄dēstis 7 v̄stis quecūq;

vidualia aut p̄ficia publice vel occul
te p se vel p suos s̄bditos afferri faciāt
vel p̄mittāt p̄b⁹ excōis 7 anathema
tis vinculis in eadē: ipsosq; oēs et
singulos declaram⁹ p̄tinuatores vel
fauores scismatici. 7 h̄ēlis: atq; omni
bāficio dignitate 7 honore ecclesia
stico ac mūdāno denūtiām⁹ fuisse 7
eē puatos. Itē excoīcam⁹ 7 anathe
matizam⁹ oēs illos q̄ p se: vel p aliū
seu alias q̄scūq; p̄sonas ecclesiasticas
vel seculares ad romanā curiaz sup
eaz causis et negociis recurrentes:
illasq; in eadē curia p̄sequentes aut
p̄curatōis negocioz gestores aduo
catos vel p̄motores ipsoz: vel etiā
auditores seu iudices sup v̄ditiis cāis
seu negociis deputatos occasione
causaz seu negocioz h̄mōi v̄berāt
mutilant vel occidūt: aut bonis spo
liāt cuiuscūq; peminētie dignitatis
ordinis p̄ditōis: aut stat⁹ fuerint: ēt
si pontificali Regali Reginali: vel
quauis alia p̄fulgeat dignitate.
Item excoīcam⁹ et anathema
tizamus omnes mutilantes vulne
rantes 7 interficientes: seu capiētes
7 detinētes: seu dep̄dantes romipe
tas 7 peregrinos ad Ierusalem cā
peregrinatōis 7 deuotionis accedē
tes: 7 in ea morantes et recedentes
ab ipsa: Et in his v̄antes consilium
auxilium vel fauorem eozq; bona
confiscamus. Itē excoīcam⁹
7 anathematizam⁹ omnes illos q̄
per se vel per aliū: seu alios v̄irecte
vel indirecte sub quocūq; titulo: vel
colore occupāt detinēt vel hostiliter
discurrūt seu inuadūt: aut occupare
detinē vel discurrē hostiliter p̄sumūt

in totū seu in ptem Almam urbem
Regna Sicilie. Trinacie. Insulas
Sardinie. corsice. terras circa Ifarū
Patrimoniu beati petri in Tuscia.
Ducatū spoletanū. Comitatus Ve-
naissini. Sabine. Marche. Ancon.
Masse. trabarie. Romandiole. atq;
maritime puincias: ac terras spālis
cōmissiōis: 7 Arnulfoz: ciuitates q;
nras Bononiēse. Ferrariēse. Bñuē-
tanā. Perusinā. Auinionē. Ciuitatē
castelli. Tudertinā: 7 alias ciuitates
terras 7 loca: vel iura ad ipsā ecclesiā
spedātia 7 p̄tinetia: 7 adherentes et
fautores: 7 defēsores eoz: seu in his
dātes eisdē auxiliū cōsiliū vel fauorez
nō obstātib⁹ q̄buscūq; p̄uilegiis et
indulgētis: ac litteri. apostolici. gñā-
lib⁹ vel spālib⁹ eis vel eoz alicui alci
vel aliq̄b⁹ cuiuscūq; ordinis cōditōis
dignitatis 7 p̄minētie fuerint: et si
ut p̄mittit pōtēstati regali reginali
seu quis alia ecclesiastica: vel mūdāna
p̄sulgeāt dignitate a p̄dita sede s̄b
q̄uis forma vel tenore cōcessis q̄ ex-
cōicari anathematizari nō possint p
lras aplicas nō facientes plenam et
exp̄ssam: ac de vbo ad vbum de in-
dulto huiusmodi: ac ordinib⁹ locis:
nominib⁹ ppriis cognominib⁹ 7 di-
gnitatib⁹ eozūde mentionē: necnō
cōsuetudinib⁹ obfūatiis scripti. et nō
scripti: ac aliis cōtrariis q̄buscūq; p̄ q̄
de huiusmodi nros p̄cessus ac lras
quomin⁹ includant in eis se iuuare
valeant 7 tueri: 7 q̄ quo ad h⁹ p̄sus
tollim⁹ 7 oio reuocam⁹: de q̄b⁹ q̄dē
sētētis: null⁹ p̄ aliū q̄ p̄ romanū pō-
tēsticē: nisi dūtarat in mortis articulo
cōstitut⁹ absolui possit. Nec etiā tūc

nisi de stando sancte matris ecclesie
mandatis satisfadione: vel sufficiēti
cautione prestita. Illos autem cui⁹
cūq; fuerint p̄minētie dignitati.
ordinis conditionis aut status: etiā
si pontificali: vel alia quauis digni-
tate p̄ditos qui contra tenore p̄-
sentium: talibus vel eozū alicui: seu
aliquibus beneficiū absolutiōis im-
pendere de facto p̄sumperint excō-
municatiōis 7 anathematis sentētia
innodam⁹: eisq; p̄dicatiōis lediōis
administratiōis sacramentoz et au-
diendi confessiones officia interdi-
cimus. P̄dicētes aptis trasgressio-
ribus 7 cōtēptoribus sup̄ascriptis
nos grauius contra eos spūaliter:
aut tēpo: aliter put expedire cogno-
uerimus p̄cessuros. Ut autē h⁹ mōi
nostri p̄cessus ad cōmunē omniū
noticiam deducant cartas siue mē-
branas p̄cessus continētes: eisdē
basilice sancti Petri de vrbe: necnō
sacri palatij apostolici: vbi in p̄ntiaz
moram trahimus valuis seu hostijs
ac liminibus faciemus affigi: seu ap-
pendi: que p̄cessus ipsos suo quasi
sonoro p̄conio et patulo iudicio pu-
blicabunt: vt hi qui p̄cessus h⁹ mōi
contingant q̄ ad ipsos peruenerit:
nulla possint exultatione p̄tēdere:
vel ignorantiam allegare: cum non
sit x̄simile quo ad ipsos remanere
incognitum q̄d taz patienter publi-
catur. Nulli ergo omnino hominū
liceat hanc paginam nostre excōica-
tionis: Anathematis: declaratiōis
cassationis irritationis annullatiōis
euacuatōis infideli 7 cōstōis infringē
vel ei ausu temerario contrahere.

Si q̄s autēz hoc attēptare plūperit
indignationem omnipotētis deiet
beatorū Petri ⁊ Pauli apostolorū
eius se nouerit incursum. Datum
Romē. zē.

Nota quid sit dignitas psonat⁹
⁊ officium ⁊ eorū differētiā.

¶ Uia in isto ⁊ in aliis prece
dētibus capitulis sit mētio
de dignitate: vel psonatū:
vel officio. Ideo ad declaratōz horū
vocalūz put sumūt a canonistis
In dō q̄ dicit archi. super. c. i. in. 6. de
consuetu. sic. Dignitas ecclesiastica
cognoscit plurib⁹ modis. Primus
est cū q̄s hēat administratōez rerū
ecclie cū iurisdicōe. vi. 89. Volum⁹
⁊ c. dyaconū. Secundus mod⁹ est
q̄n hz nomē dignitatis ⁊ plationez
sue progiatiuā in ecclesia sua tam in
choro q̄ in capitulo: s̄ nō hēt admi
nistratōē rez vel iurisdicōez sicut
in archidiaconatu p̄mensi. Terti⁹
modus est q̄n ex consuetudine ecclesie
hēt aliq̄s i dignitate: q̄a si consuetudo
in ecclesia est p dignitate v̄z h̄ri vi.
iz. Consuetudo. Persōat⁹ hō cogit
q̄n q̄s hz progiatiuā in choro i caplo
in opatōib⁹ in pcessionib⁹ in vocis
vandis ⁊ similib⁹ pl⁹ q̄z alij canonici
sui ordinis: ⁊ nō t̄m q̄tū illi q̄ sūt in
dignitatibus cōstituti q̄ in p̄dictis p
rogatiuis p̄ferūt eisdē: p̄nt h̄ colligi
ex p̄dictis decretis. de elec. Dudū. et
de p̄b. De multa. Officiū autē aliq̄n
pōit p dignitate ⁊ psonatu: sicut p̄z
ex eo qd hēt d̄ p̄bē. Ad hec. Trez illi
q̄ h̄nt ptatē secularē vicū h̄re offm̄.
Itē h̄i q̄b⁹ om̄issa est disp̄satio. Itē
tabellōat⁹. Itē ministeriū ⁊ obsequiū

Itē ad⁹ corrigēt. ⁊ aliis mult. mōis
Cognoscit etiā offm̄ q̄n q̄s hz on⁹
ānexū sine honore ⁊ progiatiua ho
noris sic sindici pcuratores castaldi
⁊ h̄i filib⁹ hēt. i. q. z. Saluator. Itē
vicedūs q̄ hēt epatūz disponē: dicit
h̄re offm̄. Si autē hz iurisdicōez euz
administratōe satis pōt dici q̄ sit di
gnitas vt camerari⁹ pape. 3⁹ cog
scit officiū p consuetudinē ecclesie sicut
dictū est de dignitate. vñ q̄n illi de
ecclesia h̄nt illud de consuetudine pro
officio simplici: ⁊ nō p dignitate v̄
psonatu. Dico t̄m q̄ q̄cūq̄ hz digni
tatē hēt psonatū: s̄ nō cōuertit⁹: pso
nat⁹ hō dicit curat⁹ alicui⁹ ecclesie
prochialis: ⁊ tales nō sunt in digni
tate aliqua. i. q. z. Quēsitū. sec⁹ autē i
archiep̄sbyteri. p̄positis de: anis pro
chialiū ecclesiarū: de q̄b⁹ h̄r. 50. vi. in
capite. Nā illos dico in dignitatib⁹
cōstitutos: et istud nomē psonat⁹ est
h̄z vulgare Anglie. In puincia d̄nt
p̄ores in terra labōis ab bates. Hec
Archī. Quia nimis. ⁊ si bonum sit.
De. de anch. sup. Ele. Si dignitatē
de p̄bē. sic dicit. Quid sit dignitas.
Eul. dicit q̄ ē qdā p̄eminētia quo
ad for̄ cōtentiosū in ecclesia gradū
tenēs: q̄ q̄n psonat⁹ ab honorificē
tia in q̄ pōit psonā: q̄n offm̄ ab ip̄o
officio qd exercz denotat. ex d̄ cōsti.
Cū accessissent: Q̄nq̄z assumūt sua
ppria ⁊ sp̄alia noia. Ut hoc nomen
custodia. Succentoria. Decanatus
Depositura ⁊ similia. A noie at nō
debemus ista iudicare: s̄ ex effectu q̄
colligit ex actib⁹ ⁊ exercitio in q̄bus
h̄sāt: ⁊ ex talibus iudicat⁹: vtrum sit
dignitas: vel ne. extra de h̄b. signi.

Intelligentia cuius ibi notis: et sufficit ad hoc quod sit censenda dignitas etiam si in modicis causis iurisdictione habeat: sicut habet in predicta ecclesia archiepiscopi. Nam excoicant suspēdunt et absolunt. Et sic propter talem gradum dicunt habere dignitatem: et sic sunt exclusi a pena capituli. licet canon. de elec. c. Statutum. li. 6. Si autem nullam iurisdictionem habent sed tantum visitant: et postea ipsi referunt episcopo sicut testes synodales: de quibus. 25. q. 6. Episcopus. Tunc censent habere simplex officium et non dignitatem secundum Guil. et Lau. Sciendum quod his diebus reuocata a quibusdam diuulgata fuit quedam euagā que dicit emanasse a Jo. 22. in qua erat lata sententia excois in mulieres capillos alienos deferentes cuius absolutio pape seruabatur que quesita in registro inueniri non potuit: et si repta fuisset: puto ipsam non ligasse: quia habuerant mulieres iustam causam ignorantie: cum notificatione huic generationi non fuerit. Influxerunt autem centum anni: vel circa a tempore predicti Jo. nec huiusmodi quoque positua docere non potest ratione naturalis. Sed etiam Eugeni⁹ quart⁹ qui nunc regit ecclesiam voluit et declarauit non tenere illam sententiam: et bene quia hoc esset laqueum iniicere non proinde salutem animarum que in periculum earum duceretur secundum Jo. et Tho. 27. q. i. **Uduas.**

De causa materiali excoimunicatois
Cap. 75.

- 9 **Uia** de singulis excoicatioib⁹
quae habent in iure huiusmodi tractatum
est satis plene respectu operis.

Jo residuum huius materiae. scilicet de excoicatioe: breuissime expeditur: et quia predicta pertinet ad causam quasi male excois: id ad ipsam quasi causam male pertinetia ponatur. Et exinde de causa formali: et de efficiēti et finali: et cum his de quibusdam ad predicta sequentibus. Non quod excoicatio maior fieri non debet ab homine nisi pro peccato mortali secundum Tho. et per. in. 4. di. 19. Et quia in dāni faciendo aliquē et corporali: siue in rebus temporalibus aliis mortaliter peccat. Jo pro dāno temporalis et potest quis excoicari. si quia excoicatio est grauissima penarum: id non debet infligi et pro mortali: nisi cum fuerit contumax. tho. Hec autem contumacia secundum Ray. triplex inuenitur. Prima in non veniendo ad iudiciū postquam fuerit vocatus vel admittitur pro iudice tribus edictis. vel uno pro omnibus: quia tenetur: vel veniendo si maliciose se occultando: vel impediendo: ne possit ad eam citationem puenire. ex ut litter. non pres. Qm. Secunda est quando citatur ad iudiciū venit: si non vult stare iuri: vel alius ante finitam causam examinatorum contumaciter et insultat. recedit. ii. q. 2. Tertio est quando offensa eius est manifesta ut iussus a iudice non vult emendari. ex de reb. sig. Ex parte. Idem Goff. Et non quod per. de pal. in 4. di. 18. quod cum excoicatio non sit infligenda: nisi pro mortali. quia ille solus iudicio ecclesie est precipiendus qui iudicio dei creditur precipiendus: cum sententia iuris non sit iniusta: potest homo formare conscientiam suam quod ubi non peccat mortaliter: nunquam incurrit sententiam iuris. Et quia iniuria dicitur esse quod non iure sit. Ideo non debet ubi iura nascuntur inde nasci iniurie occasio. C. Unde vi. lege. Admiserint.

Unde cū sit iniuriōsa excoīcatō que fertur sine mortali: nō est snia iuris vbi non est mortale. Excoīcari pōt q̄s p̄ inuasiōe: vel retentiōe rerum ecclesiasticarū. de resti. spo. Disanis. iuxta nōta ibi per Jnno. Excoīcare potest platus p̄ iniuriā sibi facta. z. q. 4. Quilifari. Excoīcare potest oz dinarius pzo defēsa fratris sui. de sen. ex. Dilecto. li. 6°. Excoīcari quis potest ppter negligētiā. de cōsecre. di. i. Nemo. Jo. de ligna. Excoīcari potest dñs ppter contumaciā serui vel pcuratoris. vt lite non conte. c. i. 7 de dolo 7 contu. c. z. 7 cū modi ficatōe ibi nō. Jo. de lig. Excoīcatō facta in gñe valet cā exp̄ssa: 7 ppter contumaciā capituli excoīcāt singlī de capitulo culpabiles. de se. ex. Ro mana. li. 6°. Excoīs snia trib⁹ mōis dicit iniusta. l. Ex cā. Ex aio. 7 ex ordine. Ex cā q̄dem vel quia nulla p̄ tendit in snia: vel si p̄tendit hā nō est. vel si hā sit non est sufficiens: et rōabilis: vt ex eo. Sacro. 2° dicitur iniusta ex aio: qñ. l. 7 si cā exp̄matur hā 7 rōabilis: nō tñ ex zelo iusticie: s̄ indignatōis inuidie vel odij ab excoīcatore pmulgat. ii. q. z. Illa. Et ex de sen. ex. Cū medicinalis. li. 6°. Ideo tutū cōsiliū est q̄ si q̄s offēdit nō p se s̄ p aliū q̄ caritative moueat sniaz pmulget. Vel si p se vult facē hoc ad minus non s̄faciat hoc dum mouet. Si pmittat motuz forte colerici aliq̄tulū residere. 3° ex ordine dicit iniusta: qñ 7 si hā cā et rōnabīlis p̄tendat: 7 pferēs caritative moueat: attamē non p̄cessit admonitō competens: vel non fuit facta coraz

92
personis idoneis. extra. eo. Sacro. Admonitiōē cōpetentē intelligas ad arbitrium iudicis: siue trinā: siue vnam p omnib⁹: maxime in noto riis Pe. 7 Ray. Modus autē 7 forma que debet seruari hodie in inferendo excoīcationem habes in se. c. Quāuis autem pferēs sniaz excoīs iniustā quocūq̄ p̄dictorū modorūz ḡuiter peccet: et diuersimode p̄uiat in iure: tamen talis sententiā tenet: 7 ligat q̄tum ad ecclesiā militatē nisi sit lata a iudice: qui nō habebat sup illo canonicam iurisdicōne: vel alia de causa esset nulla fm Rayn. vñ quando nulla sit talis sententiā vide in se. s̄. Excoīcatōis snia ipso iure nulla est in nouez casibus. Prim⁹ est si ille q̄ tulit eā nō hēbat de hoc ptatem. vt q̄a non erat eius iudex. ii. q. z. Sēntentiā. Vel erat excoīcat⁹ 7 h⁹ mōi. z. q. i. Audi uimus. Similiter 7 h⁹ Ray. Intru sus 7 suspens⁹ 7 a iurisdicōe alien⁹ excoīcare non potest. iz. q. z. Alienationes. Si tamen crimen taliuz est occultum tolleranda esset eoz snia: licet nulla: q̄diu crimen eorum est occultum: 7 ab ecclesia tollerant illi ar. 8. q. 4. Nōne. Dicit autem intrusus qui nō fuit elect⁹ a maiori pte eligentiū. De suspēso aut dicit beat⁹ Tho. in 4° esse huz: qñ est suspēsus a iurisdicōe: vel ab ordine et iurisdicōe: sec⁹ si ab ordine tm. 2° est qñ est lata snia post appellōez legitimā: similis etiā si platus dicat: excoīco te si appellas: vel pparaueris te ad appellādū. Talis sententiā nō t̄z cū q̄libz oppressus possit appellare h⁹ hosti.

Si autē dicat iudex: excōico te si hēs
res furtiuas tenz excōicatio si hēs
res illas nec suspēdit p appellationē
Si tñ occultū est furtū: ecclesia te nō
vitabit: qā nō indicat de occultis. 22.
di. erubescāt. Terti⁹ ē qñ continet
intollerabilē errorē. ex. e. p. tuas. 7 in
hoc et in pcedēti casu ille q̄ eos ppo
nit: etiā si nō petat absolōez d3 audiri
vt in. d. c. p. tuas. Sed si ad cautelā
petat absolōez nō debz denegari
quāuis aduersari⁹ vel excōicator se
opponat: nisi dicat eū excōicatū pro
manifesta offensa: qā tē dabit sic di
cēti termin⁹. 8. diez: et si pbaueit nō
absoluet nisi p̄stet emēdam: vel det
cautionē de parēdo iuri. Si offensa
dubia p̄pōat: s̄ tñ pēdere p̄batione
p̄ma. s. illi⁹ q̄ sic fuēit excōicat⁹ debz
euitari i illis oib⁹: que vt actor in iu
diciis attēptauerit: ex iudiciū & o in
officiis postulatōib⁹ electōib⁹ 7 aliis
legitimis adib⁹ d3 admitti: ex. eo. l3
li. 6. q̄ si appellōez sup hoc nō fuerit
p̄secut⁹: vt debuit. 7 tēpus statutū a
iure v̄l a iudice 7 ipe fuerit excōicat⁹
noiatiz 7 exp̄sse elapso dicto tpe d3
denūtiari: et taz in iudicialib⁹ q̄ ex
iudicialib⁹ adibus remoueri: donec
ipsi⁹ snie docuerit nullitatē. ex. eo. l3
li. 6. Quart⁹ casus est qñ aliq̄s ex
cōicaret illos q̄ excōicatis p̄ciparēt
nō in cric: s̄ in locutōe: 7 aliis casibus
q̄b⁹ incurrit minor excōicatio. Naz
talis snia nō valet: nisi p̄missa trina
admonitōe: vel vna p trib⁹: vel nisi
exp̄māf noiatim ipsi admonēdi. ex
eo. Statutū. 7. c. Cōstōnez. li. 6.º.
Quint⁹ est qñ plati infēdicerēt suis
s̄ditis: ne exponāt suis supioribus:

aut legat. se. ap. aut inq̄sitōib⁹ statū
eccliaz suaz: siue mōasterioz: 7 d̄ s̄
ferrēt sniaz excōis. ex d̄ offi. iu. or. qā
pleriq̄. li. 6. 7 nō q̄tū ad tertiū casū
q̄ intollerabilis error ē s̄ 3 Ray. cū sic
dic iudex: excōico te: qā credis i deū
v̄l qā nō fornicari. vel qā obedis plati.
tuis 7 h̄. li. q. 3. Si is q̄ p̄est. 3dez
De. goff. 7 host. in sū. q̄ addūt ē q̄
intollerabilis error dici pōt q̄d3 pec
catū mortale. 3dē cū exp̄sse p̄ ius p
nūtiat. vt. z. q. 6. s̄. diffinitua. 3dez
tñ hosti. in glo. sup. c. p. tuas. dicit q̄
snia nihilomin⁹ t3 qñ p̄nūtiat cōn
ius: nisi ille error in snia exp̄māf vel
h̄ fuēit appellōe suspēsa. S3 si error ē
i fco: vt cuz dicit: excōico te p̄ tale
peccatū cōmissū: q̄d t3 snia Bul. ē
dic q̄ si plati⁹ dicat excōico te: qā fe
disti furtū: cuz tñ nō feceris: t3 snia: vt
. li. q. 3. c. i. qā nō ē error intollerabilis
exp̄ssus: naz talis cā si falsa sit: est tñ
possibilis: et q̄uis quo ad deum nō
sit ligat⁹: s̄ quo ad ecclesiā: peccaret
mortalit̄ si tēnerz. ex eo. 3der tuas
Et iō cōsulēdū ē tali s̄ 3 Ray. vt s̄sti
neat excōicatōez patiēter humiliter:
7 deuote. s. se nō ingerēdo diuinis:
aut cōioni fidelīū: offerēs se ad cano
nicā satisfactiōē: si in aliq̄o offende
rit: 7 instanter petat absolōtōz. 3dē
Tho. 3nno. 7 Ber. 3tem dicit Pe.
de p̄sio q̄ si superior p̄cipit mibi
aliquid iniustū: nō tñ mortale: puta
q̄ dem sibi librū meum non teneor
illi parere. Si tamen excōmunicet
ligor cōsulens tamen mibi vt illius
iniusto mādato nō pareā: nō ligat⁹:
qā nō p̄cipat in crimine. 3o. an. ex
de sen. ex. presenti. li. 6. super verbo.

Ad cautelā. ponit oēs p̄ditos cāus
 ⁊ addit etiā istos q̄tuor. Prim⁹ cū
 q̄s excōicat a delegato cōtra delegā
 tis itētiōē. de p̄ben. c. vlt. Secūd⁹
 si seraf a violāte int̄dictū hoīs. eē d
 ex. pre. Tanta. Terti⁹ vbiq̄q̄ p̄lat⁹
 s̄ditū suū excōicat cōtra tenorē p̄ui
 legij sui. de p̄ui. cū capella. Quart⁹
 si seraf a delegato impet̄to ab excōi
 cato in casu nō p̄misso. li. 6. de offi.
 iu. or. Idemq̄. Isti tñ casus additi
 vident cōphendi s̄ p̄mo. Dicit etiā
 Idem. de pal. in 4. q̄ q̄n sapientibus
 notū est snia esse nullā: q̄n is ap̄
 vulgus nesciat: p̄t hō nō seruare eā
 in occulto s̄ i publico. D3 etiā serua
 re quousq̄ scādālū rōnabilē sedaue
 rit: vt sicut aliq̄s publice excōicat et
 publice denūtiat: ita ex aduerso ipe
 publicet cāz q̄re snia nō valet: puta
 appellatōez: vel alias iustā cām quo
 factō āplius nō est scādālū pusilloz
 s̄ p̄sileoz: ⁊ ideo est cōtēnēdū.

De cā formalī: siue de mō faciēdi
 excōicationē. Cap. 76.

f Pr̄mo at excōis: seu mod⁹
 q̄s sit tenēd⁹. Si de snia ca
 nonis querit hic. s̄m host.
 hec p̄ferē eo ip̄o q̄ aliq̄s in factum
 dānatū p̄ canones s̄ p̄ea excōis inci
 dit. De snia excōis q̄ p̄ferē ab hoīe
 i sūma cōfessoz. li. 2. eo. ti. q. 68. v̄
 q̄ p̄suevit fieri sic snia excōis. Idrop̄
 talē vel talē cām excōico te: vel talē
 vel excōicam i scripti. h. mōi. q̄ istis
 v̄bis vel cāpollētib⁹ v̄z vti excōicās
 ar. ad hoc. z. q. 6. s̄. diffinitiuā. Uñ
 ray. v̄ic nō approbo sniaz quorūdaz
 simpliciū sacerdotū dicentiū. Denū
 tiam⁹ talē excōicatū: ⁊ tñ nūq̄ excōi

cauerūt eū: ⁊ l3 talis euitādus sit ab
 illis q̄bus sit denūtiatio: q̄a ip̄soz n̄
 est iudicare vtz sit excōicat⁹: nec ne.
 Tamē si de hoc agat eē formā iudi
 cij nō reputabit excōicat⁹ p̄ h⁹ modū
 v̄ba: nisi alias p̄bet excōicat⁹. Et s̄
 satis tradit. ext̄ de sen. ex. Cū. s̄. cōdi
 cinatis. li. 6. Nō q̄ est ali⁹ mod⁹
 excōnis. q̄n scz p̄sona ignoratur que
 furtū vel aliud maleficiū fecit: ⁊ tūc
 sit excōicatio in ḡnali s̄ hac forma.
 Quicūq̄ fecerit furtū nisi restituat:
 vel q̄ aliquid scit nisi reuelat. ⁊. talez
 terminū p̄ p̄mo 2. q̄ 3. cōdicto vati.
 ip̄so facto sit excōicatus: vel aliquid
 simile. extra eo. A nobis. Et nota q̄
 qui aliquid scit de m̄a p̄pter quam
 lata est snia excōis modo p̄dicto s̄z
 hosti. non tñ reuelare dānū passio
 sed p̄lato ecclesie. 25. q. 6. Ep̄s in
 synodo. Sed nec ip̄s prelato debet
 reuelare publice si sol⁹ reuelator: scit
 ⁊ probare non p̄t. z. q. 7. Idemq̄
 Sed secrete cū prelatus habeat cor
 rigere criminosos. ar. 22. q. 5. i hoc
 videtur. Pr̄mo igitur sciendū q̄
 cum snia excōicationis aliq̄n sit lata
 a iure: aliq̄n a iudice: siue ab homie:
 vt dictum est supra. Dicit guil. sniaz
 esse v̄l fieri a iure cū ab eo qui potest
 cōstitōz facē: vel ḡnālē: vt papa: vel p̄
 ticularē vt legat⁹ archyep̄s ep̄s vel
 cōciliū. p̄uintiale aio iuris statuendi
 constituitur aliquid in perpetuū: et
 generaliter in omnes s̄ditos suos
 ⁊ statutum illud roboratur per sen
 tentiā excōmunicationis i futuros
 t̄nsgressores illi⁹ statuti. s̄. v̄bi q̄tia.
 Excōicam⁹ oēs hereticos: et q̄ exer
 cebūt v̄fas: vel tale aliqd cōmittēt.

Sētētia ho iudicis vel hois dī eē q̄
p̄fert p̄ contumacia vel offēsa p̄-
terita v̄l futura nō tñ intēdōe ostōis
faciēde gñalis aut p̄petue. Sed vt
alicui p̄ticulari p̄sone: vel p̄sonis ad
vitam eorū: vel vt alicui negotio cō-
sulat ad tēpus. sicut si dicat. Excōi-
camus oēs illos qui vsq; ad hoc: vel
vsq; ad illud tps cōcabūt: vel faciēt
guerrā: vel illos q̄ inspēllabūt tales
moniales de turpitudine 7 h̄mōi. Et
nō q̄ d̄z p̄mitti excōicatiōi trina ad
monitio vel vna p̄ tribus: al̄s iniusta
est: 7 iudex suspensus est ab ingressu
ecclesie. c̄. e. Sacro. Et debz habere
tēporū ueniētia interualla: nisi facti
necessitas aliē suaserit. Et debz fieri
in scriptis r̄tinentib⁹ cām excōis. Et
excōicator exēplū scripture huiusmōi
tenet excōicato tradē. 7 mēsz si sup
hoc fuerit r̄q̄situs: al̄s excōicator est
suspensus: etiā a diuinis p̄ mensem: q̄
q̄dēz si exēq̄ irregularis efficiē: nec
nisi p̄ papā cū eo poterit dispensari.
c̄. eo. Cū. medicinalis. li. 6°. Sz be
pene nō tāgūt ep̄os: cū n̄ fiat sp̄alis
mōtio de eis sic opterz. Nihilomin⁹
tñ 7 si illa nō seruet excōicatō ligat.
Jo. tñ de lignano in tractatu de cē-
sura ecclesiastica dicit q̄ ē attēdēdū:
q̄ l̄z contumacia sit cā imediata p̄pter
quā fert maior excōicatō ab homie
Ip̄sa tñ contumacia aliquñ habz ortuz
a crimie. i. a sp̄ali inhibitiōe criminis
facta ab hoie. Et tūc nō est op⁹ mo-
nitōe sup emēdationē criminis iam
cōmissi vt incidat: imo statiz incidit
vt cū monet supior aliquē vt nō for-
nicet cū tali: al̄s ip̄m excōicat si cō-
trafaciat excōicatus est. Et excōicari

pōt sine alia admonitiōe sup emēda-
tione criminis. Et rō. nā iste h̄e cō-
tumax est. aliquñ cōtumacia h̄et ortū
a crie iā cōmissio: vt cū cōmisit quis
crimē sup quo erat admonit⁹ ne cō-
mitteret: 7 sic nec lata nec cōminata
snia est in cōtrafaciētem: et tunc est
opus monitione si contingat: et si
cōtumax fuerit poterit excōicari.
Inō q̄ vbi dicit s̄b pena excōis n̄ h̄z
vim lentētie s̄ cōminatōis. vt. C. Cō-
minatōes ep̄istolae. l. vnica. 7 nō ē
de sagi. Artez. Sed Guido dicit q̄
si iudex dicat p̄cipio tibi s̄b intēmina-
tione excōis: vel sub pena excōis ne
ordines furtiue suscipias. Inō es ex-
cōicat⁹ faciēs cōtrariū s̄ excōicādus.
Sz si fert sniaz s̄b cōditōe: vt excōica-
mus omnes q̄ furtiue ordines susci-
piunt: tunc es excōicat⁹. Ugo. dicit
q̄ si aliqd mandat s̄b intēminatōe
anathematis: tūc est cōminatio. Si
mandat s̄b p̄ea excōis: vel distictōne
excōicatōis: tūc si est mandatū hois
statim ligat si hoc intendit: cui in s̄
credēdū est s̄m Ug. 7 i. hosti. q̄a est
snia lata. Si est mandatū iuris: tunc
cōtrafaciēs non statiz ligat. 20. di.
p̄per totū. Et hoc ideo quia mitius
agit cum lege q̄ cū ministro legis.
ff. de arbi. Si cū dies. hosti. dicit q̄
si iudex facit canonē late snie dicēs.
Quicūq; furtū fecerit sit excōicat⁹: 7
postea dicit s̄b anathemate phibeo
ne q̄s furtū faciat: tunc cōtrafaciēs
est excōicat⁹. c̄. de loca. c. i. alias hoc
v̄bū. Sub anathemate vel simile cō-
minatoriū est. ff. Cōminationes ep̄i-
stolas in rubro 7 in nigro. Nisi per
hec v̄ba inserēs intenderet proferre

sententiā q̄ p circūstātiās intentionē
suā exp̄ssit p̄bari potest. Itec hosti.
ex̄ de constan. c. i. vñ iudices qñ vo-
lunt ferre sniam sic scribūt. ¶ Precipi-
mus s̄b pena excōis vobis ex nūc q̄
put ex tunc: et ex tunc q̄ put ex nūc
in vos ferim⁹. In d̄ etia q̄ cuz iudex
dicat excōico vel simile semp̄ intelli-
git de maiori excōicatōe. ex̄ eo. Si
quē. Sola autē cōsuetudo absq̄ snia
vel cōstōe n̄ reddit aliquē excōicatū:
q̄a ille non est modus inferendi sen-
tentiā excōis s̄z Buil. Item si iudex
vel p̄latus dicat: habeo te p̄ excōica-
to si intēdat p̄ hoc p̄ferēs excōicare
tenet excōicatio: q̄a vba intentioni
deserviūt: et nō ecōuerso. zz. q. 5. hu-
mane. et sermo rei nō sermoni res ē
s̄bicta. ex̄ de vbo. si. Intelligentia.
In d̄. n. in talib⁹ q̄uis vba exigāt est
p̄scripta certa forma vboz sicut in
sacramento baptismi et eucharistie.
Concor. hosti. dicens in sū. Nō fa-
cio vim vtz dicat iudex: excōico te:
vel scias te excōicatū: vel te excōicatū
cognosce: vel hēas te p̄ excōicato: vñ
reputes te excōicatū: vel alia quecūz
dūtū volūtate et cōsensū iudicis de
p̄nti exp̄māt: sicut et al̄s similis dicis
ex̄ de sp̄o. Si inter vñ. S̄z volūtas
iudicis sp̄ialis oio p̄ lege seruāda ē
.ii. q. 2. Audi. q̄uis iniuste: Et h̄ vbi
ille intēdat p̄ talia vba excōicare: vt
didū est. Qd̄ si dubitat de intētiōe
in dubio eligenda est via tutior: vt
reputet se excōicatū esse s̄m hosti. et
Buil. et sic querat absolutōem. Si
iudex dicat excōmūico vnū de istis
duob⁹. credit Buil. illū eē excōicatū
de quo iudex intellexerit. Si autēz

sciri non pōt: aut si vaga fuerit eius
intentio neuter est vitādus vt excōi-
cat⁹. Itē dic̄ q̄ si iudex dicat excōico
te: et absoluo te: si siml⁹ vtrūq̄ voluit
nihil egit: si autē vnū post alterum
vtrūz egit. In d̄ et cū snia excōis lata
est s̄b cōditōe nō ligat aq̄q̄ extat cō-
ditio s̄m hosti. ex̄. e. A nobis. Et si
pēdēte cōditōe appellet tenz appella-
tio. S̄z si pure fert snia n̄ releuat p̄
appellatōez: trāssert tñ cognitio cāe
in supiorē. ex̄ de sen. ex. p. tuas. Et si
pēdēte cōditōe desinat eē ei⁹ s̄bict⁹
tenz snia nisi appellet ex̄ d̄ foro ope.
c. penul. s̄m hosti. et Inno. Itēz si
iudex p̄cipiat alicui d̄bitori q̄ soluat
.j. certū t̄minū alioq̄n sit excōicatus
dicunt hosti. et Inno. q̄ creditor n̄
pōt terminū plōngare q̄tū ad sen-
tentiā excōis. l. enitādā: nisi ēt iudex
cōsentiat plōgatiōi. Et tunc si adue-
niente 2º termino nō soluerit iteruz
est excōicat⁹ q̄a termin⁹ vñ plōgat⁹
cū accessoriis: si tñ p̄sin p̄mo t̄mino
reputat sibi vt satisfactū: cessat tota
excōicatio. Itē nō q̄ si his q̄ sniam
gñalem p̄mulgavit excōis moriaē
vel a platiōe amoueāt: ille qui facit
postea vtra talē sniaz nō ē excōicat⁹
nisi diffiniendo illud statuerit. ff. de
offi. p. l. i. Vel nisi a successore exp̄sse
cōfirmet. ex̄ de loca. c. i. s̄m hostiē.
Excōicari pōt q̄s ēt p̄ litteras excōi-
cato ignorāte si hoc exp̄ssit excōicās
s̄ non puniē inf̄medio tpe si se inge-
rat cōioni fidelitū. Jo. de lig. Suffic̄
q̄ snia excōis vel interdidi sit lata
publice ad hoc vt teneat q̄s ad ob̄-
uatiā eius. ex̄ de cleri. ex. mi. Illud.
Excōicatio dicis p̄petua: q̄a nullum

tps cōtinet diffinitū intelligit tamē
donec expiret.

De cā efficiēti: siue de eo q̄ potest
vel nō pōt excōicare. Ca. 79.

e Excōicatōis cā efficiens est.

Qui pōt excōicare. Sciēdū
igī q̄ excōicatōez ferre pnt
in alios: nō solū cpi 7 supiores: s̄ etiā
plati pncipales collegiatay eccliarū
inferiores epis. vt abbates etiā non
Bndicti dūmō fuerint cōfirmati. eē
de symo. Sicut tuis. Et priores pnt
excōicare singulos de collegio: alie-
nos etiā si in eos aliquo iure spālī
hēant iurisdictione. de offi. or. Cum
ab ecclīaz. 7 eē de ma. 7 obe. Cuz
in ecclīis. Archydiacon⁹ ēr videt
q̄ possit excōicare: l3 nō sit pōr. ar. 25
di. Perleat. nisi s̄uetudo sit in cō-
trariū. Sacerdotes vō prochiales
excōicare n̄ pnt nisi aliquo spālī iure
iurisdicōis eis cōpetat. 2. q. i. Nemo
Uel nisi vbi esset cōsuetudo: que dat
iurisdicōnē. 9. q. 3. Cōquest⁹. Tho.
Alb. Hoff. 30. de lig. qui 30. in tra-
ctatu de cēlara ecclīastica dicit sic.
Potestas excōicādi pcedēs ex prāte
clauū siue fori pñialis cōpetit sacer-
doti nō alio: 7 prāte exerceat semp cū
p̄posit⁹ est curie: nisi sit cōtraria con-
suetudo vel supioris inhibitiō. Ifacul-
tas aut excōicādi pcedēs ex iurisdic-
tione spālī cōpetit platis habētib⁹
ordinariā iurisdicōnez a iure cōi vel
p̄uilegio: vel s̄uetudie spālī: vt dicit
Inno. Ad hoc aut q̄ talis facultas
cōpetat req̄rit q̄ sit clericus vel reli-
giōsus 7 elcā p̄ vniuersitatē ecclīasti-
cam 7 q̄ ad dignitatē pncipalē: als
nō hēt ordinariā: nisi cōsuetudo vel

p̄uilegiū concedat. Cōpetit etiā hoc
bñti iurisdicōnez spūalē a plato ecclē-
siastico: vt delegato. Cōpetit etiam
bñti ordinariā nō pncipalit: vt vica-
rio ordinarij: hec ille. Solus epūs. i.
nō inferior excōicat cū solēnitare de
qua habet. ii. q. 3. Debet. Excōicare
pōt metropolitan⁹ suffraganeū suū
cū sit ei⁹ ordinar⁹. di. iz. De his. 30. d
lig. Excōicare pōt 7 suspendē ppter
ocasiōē ortā ep̄s in iudicio sū p̄sū
capli. d offi. dele. Ex lris. Perpetuo
autē ppter crimen suspendere nō pōt
sine cōsensu capli: nisi aliud sibi cōpe-
tat aliq⁹ iure spālī. is. q. 7. Episcop⁹
nullus. 30. de lig. Excōicare potest
caplm vel pōr sede vacante cū succe-
dat cum iurisdicōalib⁹. de maio. 7
obe. Cū olim. 30. de lig. Excōicare
nō potest q̄s scipsū. 2. q. 3. Si is qui.
Excōicare nō pōt fm hosti. q̄ viola-
uit interdictū. Excōicare non potest
mulier plata cū careat clauib⁹: d pe.
7 re. Illoa qdā. Excōicatio lata per
delegatū ēr sibi cōmissa nō valet. 2.
q. 3. c. i. 30. de lig. Et nō fm Ric.
in 4⁹ q̄ si iudex delegat⁹ post reuo-
cationē cōmissiōis sibi facte excōicat
aliquē anteq̄ reuocatio cōmissiōis
potuerit ad eū puenire tenz snia: q̄a
adhuc remanet penes eū ptas sibi
cōmissa. eē de p̄ci. Auditis in glo.
Aliqui tamē p̄babilē dicētēs distin-
gunt sic. Quia aut ille q̄ reuocat cō-
missiōez intēdit et exp̄mit q̄ sit irritū
7 inane q̄cqd ex tūc p̄ delegatū fue-
rit attēptatū. aut nō. Si p̄mo mō n̄
tenet s̄cētia lata postea a delegato.
Si nō: remanebit snia. hec ille. Ex
cōicationis sententia ab alieno ep̄o

lata ratificari nō potest p ppiū ep̄z
 q̄a ab iniūo nulla fuit fm̄ Inno. et
 Bar. bñ. Excoīcare nō pōt laycus et
 suspendere: nisi ex delegatōne pape
 tunc enim potest. dī. 22. § verum.
 Excoīcare non potest ep̄s ext̄ suaz
 dyocē. 7 alij p̄lati extra territorū sue
 iurisdīctiōnis fm̄ hosti. quia cū nō
 sit quis excoīcandus sine cāe cogni-
 tione. ii. q. 2. Nemo. Et p̄ oīs loc⁹
 req̄rit vbi possit sedere p̄ tribunali
 Ep̄iscopus autem existēs in aliena
 dyocēsi non pōt sedere p̄ tribunali
 nec disponere aliqd̄ contentiose iurisdīctiōis. 9. q. 2. Ep̄m. nisi de cōn
 sensu illius ad cui⁹ territorū se tran-
 stulit. Ep̄i tñ expulsi possūt exercere
 iurisdīctiōez in aliqua dyocēsi. s. circa
 s̄bditos suos qui sic possunt absolūē
 7 excoīcare: vt de foro p̄pe. Quāuis
 In cle. 21. dī. Deniq̄. Quidā tamen
 dicunt q̄ extra suam dyocē. etiā pōt
 ep̄s excoīcare. ar. 9. q. 2. Archyep̄s
 forte q̄d concedi potest de notoriis
 quia nec illa req̄rūt cāe examinatiōez
 9. q. 2. § fi. in sū. cōfessōz. li. 2. ti. 22.
 .q. 52. Excoīcare non potest p̄latus
 eos in quib⁹ habet iurisdīctiōez t̄palē
 tñ fm̄ hosti. ex de offi. or. Dilectus
 Et hoc nisi habeat istud ex p̄uilegio
 sp̄ali: vel ex consuetudine que etiam
 dat iurisdīctiōē. Excoīcatio lata p̄
 eum qui cōi opinione nō credebat
 excoīcatus tñ erat n̄ t3. 2. q. 7. § tria
 in glo. Inā neq̄ excoīcat⁹ nec scisma-
 ticus neq̄ intrusus neq̄ suspensus a
 iurisdīctiōe. Sec⁹ si solū ab officio.
 nec violans interdīctū excoīcare pōt
 vt dictum est. §.

Quis nō pōt excoīcari.

Nota q̄ excoīcari nō pōt mortuus.
 Inā mortuus nō est homo. de sum.
 tri. 7 fi. ca. c. i. Excoīcari. n. a canone
 nō potest: quia h⁹ mōi excoīcatio nō
 fert nisi p̄pter crimen. Et mortuus
 delinquere non potest: a iudice etiā
 excoīcari nō potest. Inā talis lētēria
 req̄rit monitiōē p̄cedētē: mortuus
 enīz moneri nō potest: nec p̄tumax
 cōstitui. In q̄busdā tamen casibus
 sp̄alib⁹ mortuus excoīcat⁹: 7 hoc ad
 terroze: 7 potius rōe p̄cedētis vincti
 q̄ p̄ntis: p̄pter q̄d sit negatio sepul-
 ture cōiōnis orōnis 7 h⁹ modi: vt in
 de cōdēte in crimine heretici: 7 in no-
 torio crimine. Jo. de lig. Excoīcari
 nō pōt iudeus vel pagan⁹: q̄a null⁹
 pōt p̄dere q̄d nō hēt: nec re: nec spe.
 q̄d hūm est de cōiōne intrīnseca sac̄
 mentoz: extra quas sunt iudei 7 pa-
 gani: circa quā de his qui foris sunt
 nihil ad nos. 2. q. i. Multi. Sed de
 cōiōne extrīnseca fidelīū i q̄tuz aialia
 ciuilia 7 socialia: vtpote in cōmertijs
 7 alijs actibus hūanis: q̄uis dīrecte
 a tali cōiōne excludi non possint: ita
 q̄ exclusio terminet in eos: q̄a n̄ sūt
 s̄bditi p̄ indirectū tñ possunt. s. inēdi-
 cendo fidelib⁹ cōiōne talīuz. Jo. de
 ligna. Excoīcatōez incurrē non pōt
 papa: nisi p̄ heresim: de qua iudicari
 pōt 7 deponi. dī. 40. Si papa. Al̄s
 excoīcari nō potest: nec ab homine:
 cū sit sup̄ior omnib⁹. dī. 21. Inferior
 Nec a canone q̄a solut⁹ ē a canone
 q̄uis fm̄ canones debeat viuē: nec
 etiam minoxi p̄cipādo cū excoīcat⁹.
 extra de sen. ex. Nulli. in glo. S3 ex-
 coīcatōe que sepat a deo p̄pter mor-
 tale bñ pōt excoīcari: imo quia sine
 f z

cōpatione creat⁹ est maior: sine cōpa
tione a deo longi⁹ sepat. Jo. d. lig.
Excōicatōis snia lata p statutū epī.
nō ligat nec ipse nec metropolitan⁹
eius cōtrafaciēdo intra territorii sui
suffraganei. s. Lau. 7 Jo. an. 7 Jo. d.
cal. 7 Pau. 7 hosti. q. in sū. sua dicit
certe certius est tenēdū: nec supiores
nec pferēte sniaz fulminatoriā ligā
zi. vi. inferior. Idem Tho. in. 4. Cō
trariū tenet ibug. 7 Archi. 7 Pe. de
bel. Jo. d. de lig. circa hoc sic dicit
in cōtatu de cēlura ecclesiastica. Ego
cōsideraui circa cōcordiā hāz opinio
num: et pondero largā differētiā
hanc. s. an epūs vt epūs et archyepūs
vt archyepūs incidat in statū fulmi
natoriū. An epī 7 archyepī vt pūati
7 an qlibet incidat in ipm. In pmo
cāu credere neminē ligari: in 2° cāu
vtrūq. ligari. Subitio exēpla. Dispo
nit statutū q. qlibet exercēs iurisdic
tionē in tali loco vel tēpore sit excō
municat⁹: vel qlibz celebrās sit excōi
catus. Epūs vt epūs: 7 archyepūs vt
archyepūs iurisdictionē exercēs non
sunt ligati: vel epūs vt epūs pōtificaliē
celebrat: vel archyepūs in pfato loco
pphibito nō sunt excōicati. Exēpluz
2° disponit statutū q. qlibet furtum
cōmittens: vel ad azardū ludēs: vel
qd simile faciēs sit excōicat⁹. Epūs cō
mittit furtuz vel ludit: 7 archyepūs
idē cū hoc faciant vt pūati ligant⁹: 7
sic possz haberi opinionū concordia
S3 q. plures docto. 7 solēniores te
nent simpliciter pnam opinionē: ipsa
videt magis tenēda. vi. iq. in cano
nicis. Excōicari nō pōt sūdit⁹ existēs
etra territorii sui supioris ab eo rōe

domiciliū vel delictū: vel cōtrad⁹ fm
Inno. de foro cōpe. c. si. et hostiē. et
Pau. de aleaza. Jo. d. in. c. Si epūs
.ii. q. z. in pma glo. tenet cōtrariū p
capla. Si epūs. 7. c. Si q. s. p. b. y. 50.
vi. Idē Jo. de lig. dices q. iudex ci
tare potest sūditū extra territorii ci
tatiōe artatiua. De offi. or. romana.
li. 6. g. 7 c. utumax cōstituti: 7 sic excōi
cari. Excōicatōis snia lata p statutū
epī vel alteri⁹ ordinarij non ligat sū
ditū alteri⁹ plati veniētē contra ipz
statutū ex territorii iurisdicōis ipsi⁹
Sed si vba statuti dicerēt q. q. cūq.
facit tale quid in territorio: vel extra
territoriū sit excōicat⁹. Sic tenz Jo.
de lig. allegās ad hoc. c. vt animaz
de consti. li. 6. Nec obstat illa cōditō
etiā extra territorii: q. ius dicit ex
territoriū q. nō licet. Excōicari non
possunt nec suspendi: nec interdicti
fratres ordinis pdicatoz ab epīs vī
aliis platis ecclesie: nisi sup hoc hēret
spālem licētiā 7 auctoritatez pape: q.
faceret mentionē de ipso ordine: et
si ferent snias cōtra eos irritē sunt et
inanes: 7 hoc ex pūlegio cōcesso or
dini q. d. incipit. Idem. q. d. ē alexan
dri. Et i pūlegio. Nimis iniq. Itē
cogi n. pnt vici frēs vt eoz cōstōib⁹
sūciant. i. epōz ex pūlegio Boni.
Virtute. Excōicat⁹ n. ē sūdit⁹ faciēs
cōtra statutū infringēs excōicatiōez
in loco exēpto intra territorii ipsi⁹
statuentis. Jo. de lig. q. remittit ad
vidē in pcedenti. s. 7 allegat etiā. c.
luminoso. 18. q. z. vbi dicit p textuz
Dreg. q. epūs nō debet exercē aliqd
ptātis in monasterio. 7 glo. ibidem
dicit q. loq. de exēptis. hāc opionē

tenet Jo. an. 7 Jo. cal. et Jo. cardí.
 q̄ oēs disputādo dicūt q̄ s̄bdit⁹ de-
 linquens intra dyoc. si in loco exē-
 pto nō ligat⁹ statuto ep̄i infligentis
 excōicātōz: puta ep̄s statuit q̄ in gre-
 diens monasteriū sue dyoc. sit excōi-
 cat⁹: intrat q̄s mōasteriū monialiū
 exēptaz: n̄ incidit talis vigore dicti
 statuti. Archy. 7 Ise. de senis dispu-
 tādo tenent cōtrariū. Ise. de anch.
 in lectura super sexto. de consti. Ut
 aliaz. li. 6. recitat vtrāq̄ opinionē: 7
 sic cōcludit. Ego plene istoz dñoz
 rōes refero in. c. Ipostulasti. de so.
 ppe. 7 reduco eos ad cōcordiam sic.
 Aut platus loci exēpti ex forma p̄ui
 legij exēptōis h̄z iurisdictionē ep̄alez
 in loco suo exēpto. Et sic h̄a ē opio
 Jo. de cal. 7 sequaciū. Aut nō habet
 iurisdictionē ep̄alez: 7 sic h̄a est opio
 Archy. 7 alias rōnez h̄ mōi ibi vidē
 potes. In d̄ etiaz fm Laud. q̄ s̄bditi
 religiosi exēpta loci in quo degūt:
 7 ex eoz clausurā suoz platorū s̄uiis
 ligant⁹: 7 eis obedire tenet. Tot⁹. n.
 mūdus ē eis p̄ territorio: q̄a vbiq̄z
 est p̄sona s̄bdita: vel poti⁹ religata:
 illi se extendit p̄as eoz fm Vinc.
 Excōis snia ferēda nō est: vbi multi-
 tudo est in crimine: et piculū timerz
 sc̄ismatis vel sc̄adali. vi. 50. Ut cōstī-
 tueret. 23. q. 4. Ipa pietas. Ueritas
 tñ iusticie p̄pter sc̄adalu postponēda
 nō est: q̄d sane intellige vt. sc̄z detur
 iniqua snia. Jo. de lig. Excōicari nō
 pōt collegiū vel cōitas. c. Romana.
 de sen. ex. li. 6. Qd si fiat: 13 q̄daz vi-
 cant q̄ tenet. Alij tñ dicunt et meli⁹
 fm Ikar. in. 4. q̄ nō tenet. Et bñ
 p̄nt excōicari singuli de collegio fm

Hostien. puta s̄b his v̄bis. Excōico
 p̄p̄ositū decanuz: et oēs alios de
 tali collegio nec debet excōicari vn⁹
 p̄ peccato alteri⁹. 24. q. 3. Si hēs.
 Si tamē fieret tenet. 2. q. 3. Snia.

Quis possit excōicari.

Excōicari pōt Impator vel p̄nceps
 ab ep̄o suo. 2. q. 7. Cū balaam. Ex-
 cōicant regulariter post monitionē
 Impator: 7 rex soluz p̄ noto: h̄s. vi.
 62. Valētinianus. Jo. d̄ lig. Excōi-
 cari pōt iḡrās 7 absens: et si moriat⁹
 anteq̄ sc̄auerit liber est quo ad deu⁹
 q̄tū. Iad sniaz absolui tñ p⁹ morte⁹
 debet si apparuerint signa cōtritiōis
 illius p̄pter q̄d est excōicāt⁹. 2. q. 3.
 Nemo. Jo. de lig. Excōicari potest
 simili archyep̄s a s̄bdito delegato:
 si est p̄as sibi a sup̄iore cōcessa. 2. q.
 6. Si ep̄s. de cle. non resi. Ex tue.
 Jo. de lig. Excōicari pōt raptor s̄n
 monitiōe p̄missa si rapina est mani-
 festa: 7 si p̄ns ē: 7 statiz nō restituat:
 si abñs. j. tēpus p̄fixū. ex de sen. ex.
 Romana. li. 6. Excōicadi etiā sunt
 post mortē quoz scripta continent
 heresim. Qd̄ intellige nisi ipsa ex se
 s̄bmisiissent cōuertiōi 7 determinatiōi
 ecclesie: vt fecit Abbas Joachim. ex
 de sū. tri. 7 si. ca. Dānam⁹: et etiaz q̄
 hereticos heredes instituit. 24. q. 2.
 Sane. Iuali tāq̄ carnes putride sūt
 a cōione fidelium rescādī. 24. q. 3.
 Rescāde. q̄d̄ itelligēdū ē d̄ peccatis
 manifestis. 2. q. i. Iulti. Et nisi p⁹
 monitiōez se correxerint. 45. vi. Sed
 illud. Excōitandi sunt qui iussa apo-
 stolice sedis nō custodiūt: 7 precipue
 ex cōtēptu. vi. 18. Nulli. Dicūt enim
 violatores canonū blasphematores

f 3

spūs sancti. 25. q. i. Violatores. Ex-
cōicari potest q̄s pluries: 7 p eandē
cām f3 Jo. an. Ifaciēs cōtra canonē
fulmiatorū excōis ex ignorātia ip̄i
puta exigit q̄s pedagia a clericis iḡ.
rans excōicatōez sup h̄mōi: nō excu-
sat q̄n liget snia. ex de re. iu. Igno-
rantia. li. 6. Qd̄ est &a de canone
vniuersalis ecclesie. Sentētiis aut p
statuta ordinariū latis nō ligantē
ignorātes: nisi iḡrātia fuerit crassa:
aut supina. ex de cōsti. Ut animarū
li. 6. Et dicit Idet. de ancha. sup. d.
c. q̄ crassa et supina ignorantia est
q̄n q̄s ignorat qd̄ publice factuz est
in ciuitate. vt di. 38. in q̄n. Vel non
intelligere qd̄ oēs intelligūt: hec. n.
ē lata culpa: hec ille. Et hoc intellige
nisi fuerit impedit? vt nō possz scire
puta q̄ infirm? vel incarcerat? 7 h̄
nō ab alijs audiuit.

De cā finali excōis: et de effectib?
sue de nouementis excōicationis.

Cap. 80.

c Ausa finalis excōis ē: vt excō
municat? delictuz suū recog-
scat 7 ad deum redeat: 7 mi-
taf enī in h̄mōi snia ecclesia dei iu-
diciū fm Tho. in 4. di. 18. Qui pec-
catores p diuersa flagella castigat:
vt eos ad bonuz trahat: et ipsos sibi
relinquit: vt auxiliis s̄trahat quib?
ad mala p̄pediebāt suā infirmitatē
recognoscāt 7 humiles ad deū rede-
ant: h̄ ecclesia excōicat aliquos sepādo
eos a cōione fidelū vt erubescant: 7
suffragiis 7 alijs spūalib? p̄uari p hu-
militatē seip̄os recognoscentes ad
p̄niam redeant. Uñ excōicatio me-
dicinalis dicit. ex de sen. ex. Cū me-

dicinalis. li. 6. Est enī quedā non
pena culpa. Idene aut sūt medicine
fm phm. Et dicit Aug. q̄ nulla est
maior pena in ecclesia excōicatione.
24. q. 2. Corripiat. Ex hac aut excōi-
catiōe s̄sequūt multa dāna spūalia
7 tēporalia. Primo q̄dez p̄uatur
excōicatus sacramētis ecclesie nō. n.
ē susceptibilis alic? sac̄mēti sic ligat?
3. q. 4. Engeltrudā. 2. p̄uat suffra-
giis ecclesie p̄pter qd̄ incurrit triplex
incōmodū fm tria que q̄s cōsequit
ex suffragiis ecclesie f3 maḡz sniaz
in 4. di. 10. 7 Tho. ibidē. Valent
enī suffragia ecclesie ad augmētuz
gratie eis q̄ h̄nt: vel ad merēdū eis:
q̄ nō h̄nt: 7 q̄tū ad hoc: dicit maḡ
sniaz q̄ grā dei p excōicatiōez s̄tra-
hiē. Valēt 2. ad p̄tēdōnē dei ha-
bēdā: q̄tū ad h̄ dicit magister q̄ p
excōicatiōez p̄tēdō dei ei s̄trahit 7
sibi ipsi relinq̄t: nō tñ ita q̄ oīo a p̄ui-
dētia dei excludat: s̄ ab illa p̄tēdōe
q̄ filios ecclesie sp̄tiori mō custodit.
Valēt 2. ad defēdēdū ab hostib?: et
q̄tū ad h̄ dicit magister: q̄ diabolo
maior ptās seuiēdi dat i ip̄z corpālī
7 spūalī. de h̄. ii. q. 2. Nihil. sicut
dicit Aug. Nihil sic d3 formidare
xpianus h̄o: q̄z separi a corpore xp̄i. Si
n. sepat a corpore xp̄i nō est mēbrū
christi si non est membrum eius nō
vegetat spū ei. Si tamē q̄s iniuste
excōicat 7 humiliē fuit excōicatōez
humilitatis meritū recōpēsat excōis
dānū f3 tho. ibidē. Ricar. aut in 4.
dicit q̄ excōicat? ex iniusta cā nō ex-
cludit p̄pter hoc a suffragiis ecclesie
q̄a nec ecclesia h̄ intēdit. 2. q. 3. Et si
f3 etiā excōicat? p iusta cā si penit

7 diligentissime pcurat absolutiōez
patus facere qd in se est ex tūc valēt
sibi orōnes ecclesie: dū nō stat obsti-
natus in sua excōicatiōe: q̄uis aliq̄
modo p̄sint ei orōnes ecclesie lōge
tamē minus q̄ aliis nō excōicatis.
In p̄mitiua ecclesia quādo oportet
bat p̄ signa ad fidem homines inui-
tare: p̄ excōicatiōez sequebat̄ aliq̄ esse
dus. i. manifesta veratio corporalis
diaboli: vt in p̄ma. *Ad Cor. 5.* Inūc
aut̄ inuisibilis 7 spūaliē sathane tra-
diē modo p̄dicto. Uñ *Aug. 7. q. 7.*
Dis xp̄ian^o dilectissimi. q̄ excōicat̄ a
sacerdotib^{us} sathane tradi dicit̄: quō
i. q̄a ex ecclesia est diabol^{us} sicut in
ecclesia est xp̄s: ac p̄ hoc q̄si diabolo
tradi dicit̄: qui ab vnione ecclesie re-
mouet̄: vñ illos quos ap̄ls tūc Sa-
thane esse ēditos p̄dicat̄ excōicatos
a se esse demōstrat. 3° excōicat^{us} non
potest cū aliis interesse diuinis: vel
cū aliis in ecclesia orare: alias morta-
liter peccat: nec etiā l3 circa ecclesiaz
extra sic p̄pe stare q̄ audiat diuina d̄
pe. et remi. Qd in te. Inō tñ p̄hibet̄
ab ingressu ecclesie: dūmō ibi nō au-
diat diuina: vel cū aliis orat̄ ibi. *Jo.*
de lig. *Idest* ē interestē p̄dicatiōi.
S3 7 alias ad offm̄ dīcedū. i. horas
canonicas: ad q̄s est obligat^{us} tenet̄
nihilomin^{us} dīcē: s̄ solus 7 sine dñs
vobiscū. 4° excōicatio iusta excludit
a regno celoz. *24. q. 1.* Quisq̄. S3
iniuste lata si cōtēnat̄ a regno exclu-
dit. *2. q. 7.* Nemo. Ubi *Grigost.* sic
ait. Inō cōtēnat̄ vincula ecclesiastica
q̄a nō est hō q̄ ligat̄: s̄ xp̄s: q̄ ptātem
hāc dedit et dignos fecit homines
tanti honoris. Nam talis mortalit̄

71
peccat fin̄ doc. 5° excōicat^{us} excludit̄
a p̄cipatōe cum aliis fidelib^{us} in lo-
quēdo salutādo comedēdo 7 h^umōi
2. q. 7. Sicut. Excipiūt tñ quedam
p̄sone cum quib^{us} p̄cipare potest vt
dicit̄. *7. ti. se.* 6° si excōicat^{us} ingerat
se officiis aliē ordinis vtens sciēter.
Si est clericus efficiē irregularis. ex
de clericis excōicatis. mini. apostolice
nec potest dispensari nisi p̄ papaz. ex
de sen. 7 re. iudi. De cetero Si tamē
baptizaret in cā necessitati. vt vetula
7 sine solēnitāte nō ē irregularis f3
Buil. *Idest* de pal. in 4°. di. 18. plen^{us}.
7 p̄fēd^{us} ponit hoc qui dicit q̄ excōi-
catus si celebrat: vel ordines recipit:
sit irregulari. et hoc xū est: nisi p̄ba-
bilis ignorātia excuset. de de. ex. mi.
apostolice. Et hoc siue suscipiat ordi-
nem sacz: siue nō sacz: q̄a nō distīn-
gūt. ex. e. Cū illoz. Et licz ibi nō di-
stīguat̄ inter errorem iuris: 7 facti
quo ad in iurionē irregularitatis. Si
tñ error facti esset p̄babilis excusatz
cū q̄uius sit celebrare excōicātū q̄ or-
dinari: vñ p̄babilis ignorātia p̄fuit
ab irregularitate celebrātē pari rōne
ordinatū. Si aut̄ est ignorātia non
p̄babilis Abbas dispēsat: si talis. scz
est claustralis. Si vō secularis sol^{us}
papa vt ibidē. Et q̄uius aliqui restrin-
gant illū casū ad excōicātū p̄pē inie-
ctiōē tñ quacūq̄ de cā sit q̄s excōi-
cat^{us}: videt̄ eadē rōe q̄ abbas possit
dispensare. Si vō exis excōicat^{us} nō
celebrat: s̄ in suo officio exequens se
ingerit diuinis efficiē irregulari. ita
q̄ non nisi per papam dispensat̄. 2.
q. 7. c. penult. Uñ sacerdos solēnit̄
baptizans: aut etiā in foro p̄sciētio

absoluendo: siue palā: siue occulte vñ
quocūq; cōtrahit irregularitatē. sec⁹
si baptizaret in necessitate vt vetula
Et similiter excōicat⁹ si puate dicat
epām: vel etiā solēniter sine mani-
pulo: tñ vbi est cōsuetudo qd fiat per
nō ordinatū. Item si aduim minoz
ordinū etiā solēniter exerceat cū hoc
etiā p nō ordinatū licite fieri possit n̄
incurrit. Si autē sacerdos solēniter
officiarē ecclesiā in matutinis vespis
vel aliis horis incurreret: Secus si
psalmodiādo cū aliis: qd etiā faciūt
layci. Itē si epūs tulit sniam excōis
in celebrantē in aliq capella sine līia
sua: celebrās in pma vice non efficiē
irregularis: s̄ excōicat⁹: scda aut vice
ibi vel alibi celebrādo efficiē irregu-
laris. Sed si capella esset simpliciter
interdicta: tūc ibi celebrās pma vice
efficiē irregularis. Ille vñ q publice
excōicatū admittit ad diuina: est ei
interdict⁹ ecclesie ingressus. s. ad ce-
lebrādū: vel etiā officiādū: nō est irre-
gularis: nisi postq; admisit tales ad
diuina se ingerat diuinis āte purga-
tionē h̄mōi excessus: de quo ex de
sen. ex. 3s q. li. 6. bec 3De. Et nō qd
dicit Ric. in 4°. di. 18. circa eādem
mām. Qd si ille q ordinat in excōi-
catione scit se esse excōicatum ppter
iniedionē manū in clericū siue inie-
ctio sit enormis: siue non: siue hoc sit
ante ingressū religiōis: siue post: sup
tali irregularitate p plātū suū dispē-
sari nō pōt: in ordine tñ pdicatoz et
mioz p pūilegiū. Virtute spicuos
pnt ordinatos in excōicatōe vel in su-
spensione vel inēdicto plati eoz sup
tali irregularitate dispēsare: etiam si

cōexistēt āte ingressū religiōis: nisi
casus excōicatōis fuisset enormis: ita
qd esset absolutio pape reservata. Itē
qd dicit de ignorātia: dicit Ric. q i
foro cōsciētie credit cuilibet dicēti se
habuisse iuris vel facti ignorātiā in
h̄mōi qñ fuit ordinat⁹: s̄ in foro cō-
tentioso secus. Septimo excōicatus
nō potest recipi ad religionē: nisi p⁹
absoluat h̄z Ray. Si tñ fuerit rece-
ptus t̄z receptio: similē etiāz pfectio
excōicati tenet. Ifrēs aut pdicatores
ex spālī pūilegio possūt absoluē secu-
lares ingredi volētes ipsū ordinem
nisi esset casus pape refuat⁹. Octauo
excōicat⁹ eligē n̄ pōt nec eligi: vt nō
ex de app. Cōstitut⁹. Et si sec⁹ factū
fuerit: talis electio ipso iure nulla ē.
ex de sue. Cū dilect⁹. 7. 9. q. i. Nos
in hoie vbi ēt dicit glo. q si q eligūt
cū excōicato vitiat electio. Itē quia
dicit reglā iuri. li. 6. Infamib⁹ n̄ pa-
teat porte dignitatz: s̄ cū excōicati
maiori sint infames: vt p. 3. 6. q. i. In-
fames. vbi dicit in tex. Excōicatos ḡ
zē. qd ēt t̄z Bal. Et intelligit de ex-
cōicatōe notoria. Et dicit 3De. de pal.
hoc esse vñ nō soluz de dignitate ec-
clesiastica regulari vel seculari: s̄ etiā
laycali: vñ in regē vel Impatorē nō
pōt eligi. d̄ elec. 3Der venerabilē: s̄ si
n̄ pōt pferre bñficiū: d̄ excel. pla. tāta
3Nono excōicat⁹ nullū bñficiū eccle-
sticū acq̄rē pōt. ex de cle. ex. mi. 3Do-
stulastis. 7 de bñficiis iā bitis dū est
in mora petēdi absolōez nil p̄cipiet.
ex de app. Pastoralis. Sec⁹ si n̄ est i
mora: de concel. p. Quia diuersitatē
3o. de lig. Et dicit pe. de pal. in 4°.
qd si qd ē iniuste excōicatus: vel facit

posse suū de ipetrādo absolōz ab in
iusta excōicatioe in foro sciētie facit
fruct⁹ suos: 7 in foro exteriori d³ cū
eo dispēfari: 7 p simplici dispēfatioēz
secū factā: ēt in tpe i q^o in mora erat
pōt fruct⁹ pēpē: sec⁹ at si tpe electōis
vel cōfirmatōis vel collatiōis erat ex
cōicāt⁹: qā tē nullū ius fuēat acq̄sitiū
ppter qd nō sufficit dispēfatio: s⁹ req̄
rit noua collatō: vñ si est bñficiū pri
nēs ad collatōēz epī: vel simplici: vl
p tūc rōe delicti: qā p̄tulit excōicatio
nō sufficit ei⁹ dispēfatio: s⁹ dispēfatio
pape: vel alteri⁹ q̄ pōt p̄ferre ex certa
sciētia facta sufficit 7 hēc p nona col
latōe absolōis: absolut⁹ aut nō ex h^o
facit fruct⁹ suos medio tpe pceptos
nisi cū eo fuēit spālīf dispēfatum: vel
iniuste fuiss⁹ excōicāt⁹: vel nō fuisset
in mora petendi. hec ille. Decimo ex
cōicāt⁹ ē ab officio et bñfi⁹ suspēsus.
vñ nec ligare pōt: nec absolūē. 24. q.
1. Audiui⁹. Nec pōt bñficiū p̄ferre
ex de excess. p. Tanta. Quādiu tolle
rat valet qd fit ab eo: vt si puideret
alicui ecclesie: vel cōfirmaret alicui⁹
electionem. ar. 8. q. 4. Non ne. nisi
forte esset notorium. Dicit Ricar. in
4°. di. 18. q. si omnes actus legitimi
quos aliq̄ exercent: dum eorūz excōi
catio latet essent irriti 7 inanes iudi
candi postq̄ eorūz excōicatio esset
detecta: Multi de statu suo essent
incerti: quia aliqui sunt pelati: ha
bentes plura beneficia ecclesiastica
q̄ a latē⁹ excōicatio fuerūt absoluti:
7 sic dura videre⁹ hec sententia. Et
ideo alioz snia mitior et rōabilior q̄
dicūt: q̄ in tali casu eorū absolōes: et
bñficiōz collationes tenent quāuis

eorū excōicatio postea fuerit detecta
extra de excep. Exceptionez in glo.
ar. de iur. pa. Consultatōib⁹. Undeci
mus excōmunicato est interdictus
omnis actus legitimus. Unde nec
iudicare potest: nec accusare: nec te
stificari. 2. q. 2. Ad mensaz. 5. Euidē
ter. Et si vnus de iudicibus ferētib⁹
sententiā sit excōmunicat⁹ nō valet
sententia: si simul cūz excōicatio p̄nū
tiāt. 30. d. lig. Et dicit Idet. de pal.
in 4°. hoc esse vñ. si est excōicatus
publice. de sen. 7 re. iudi. Ad p̄bādū
quia facta 7 iudicata p occulte excōi
catum valet. Unde 7 in spūalibus
non valet qd fit ab excōmunicato.
de appel. Constitutus. Et tñ q̄diu
tollerant⁹ p̄lati: et sunt occulte excōi
catī valet qd fit ab eis. 8. q. 4. Non
ne. vñ si cōtulit bñficiū: vel cōfirma
uerit electōēz t³: 7 similē si absoluit i
foro cōsciētie. hec ille cū quo concor.
Ric. vt in 5. p̄cedēti. Cōstōes etiā 7
snie facte vel late ab eo: vel de man
dato ei⁹ irritē sunt ipso iure: 7 nūq̄
valebūt. ex de imu. ecc. Aduer⁹ 30.
de lig. tñ dicit q̄ valet iudiciū corāz
iudice excōicatio hitū: nisi sit publice
excōicāt⁹. Duodecim⁹ excōicāt⁹ non
pōt p̄stitui pcurator. ex d. p̄ba. post
cessiōēz. nec ēt pōt p̄stituē pcuratorē
qn imo si q̄ cōitas aliq̄ pcuratores
p̄stituit 7 ip̄e excōicāt⁹ inē p̄stituētes
fuit 7 rector vel p̄ncipalis 7 exp̄ssus
vl ei⁹ auctē fact⁹ ē pcurator: vl si ip̄a
cōitas sciēdo ip̄z talē vna cū eo p̄cu
ratorē feciss⁹ nō valet. ex de p̄cu. c. si.
Si tñ excōicāt⁹ sit reus bñ pōt in iu
dicio se dēfendē: 7 ad hoc pcuratorē
constituere ex de iudi. Intellexim⁹.

Sec^o aut si sit rector: vel si reus due-
 niat: vel recoueniat. ex de pba. post
 cessionē. Tertiusdecim^o excōicatio
 absoluit a iuramēto fidelitatis. 15. q.
 6. Nos sandox. et. c. Juratos. Jo.
 de lig. Uñ si q̄s debz alicui in certo
 termino 7 interiz ipse creditor excōi-
 cat fm Bar. bñ. et Jo. de lig. nō dz
 debitor ei soluere: dū pseuerat in ex-
 cōicatiōe. Sed vt dicit Jo. an. depo-
 nat debitū in ede sacra vt postea cre-
 ditori absoluto def. Jo. tñ 7 ihugo
 dicūt cōtrariū. s. q̄ dz soluere. Quar-
 tusdecimus excōicat^o matrimoniū
 cōtrahere nō pōt cōtractū tñ t3. Jo.
 de lig. Si tñ p̄bit t3: l3 peccet mor-
 talit̄ reddē ē debitū dz: exigē etiā n̄
 puto esse mortale. Itē excōicat^o non
 pōt ordiare nec ordinari quo ad exe-
 cutionē: etiā si ignoret vñ ordiati ab
 ep̄o excōicato etiā ignorat indigent
 dispēlatōe quo ad executiōz ordinis
 de eo qui renā. c. vl. Sñr q̄ excōicat^o
 publice: siue ignoret ius: siue factum
 ordinat^o n̄ suscipit executionē. de sc.
 ex. Cū illoz. Ihec 3° de. de pal. in 4°.
 dicit etiā idē 3° de. q̄ ep̄s occulte ex-
 cōicat^o nō min^o ofert ordinando q̄z
 public^o: q̄a vtrobiq̄z caracterē nō exe-
 cutionē: l3 in alio cāu dispēset facilr
 p̄p̄ pbabilē ignoratiā. Nō sic autē
 in sacramēto p̄nie q̄a. s. occulte excōi-
 cat^o absoluit 7 t3 absolutio. Et ratio
 diuersitatis h3 cū ē: quia cā vniuoca
 cōicat formā suā fm modū quē hēt
 7 q̄a in cōserēdis ordinib^o se h3 ep̄s
 vt cā quodā mō vniuoca nō potest
 cōferre executiōez qñ cā nō h3: sed in
 collatōe p̄nie se h3 sacerdos vt equo
 cū instrim in cōserēdo gr̄az etiā si nō

habet: 7 ideo valet absolutio. zc.
 Quintusdecim^o excōicat^o nō potest
 administrare spūalia vel tpalia val3
 tñ cōtract^o fact^o p cū noie ecclesie: vl
 noie pprio. Jo. d lig. Subditi tenēt
 ei obedire: donec p ecclesiā sit tolle-
 ratū. 8. q. 4. Nō ne. alij dē Jo. d lig.
 Sextusdecim^o nō valet lre impētre
 p excōicatiū: nec astrigi pōt q̄s pacto
 tacito vel exp̄esso cōicare excōicato
 nisi in casib^o a iure pmissis: nec post
 absolutiōez vti potest litteris pēdēte
 excōicatione impetratis post litl. xl.
 Opponi pōt exceptio excōicatiōis re-
 pulso excōmunicato ab agēdo: currit
 cōē cū p̄scriptio si est in mora petēdi
 absolutiōez: nec dabit̄ restitutio excō-
 municato si p̄scriptuz sit. Jo. de lig.
 Decimusseptim^o excōicat^o sic dece-
 dens: non debet in ecclesia vel loco
 sacro sepeliri: nec potest p eo obla-
 tio suscipi: nec publica oratio pro eo
 fieri: sicut nec pro ipso viuō: nisi appa-
 ruerint in eo ante mortem signa cō-
 tritionis: quia tunc absoluetur post
 mortem: et omnia p̄dicta poterunt
 fieri pro eo. 24. q. 2. Sane. Secreta
 tñ orōne orari pōt p excōicatis fm
 3° de. de p̄sio. Decimus octauus ca-
 dauer excōicati n̄ fac locū religiosuz:
 vt cadauer fidelis n̄ excōicati h3 Jo.
 de lig. Sepult^o in cimiterio si discerni
 pōt dz exhūari. Cōcludat̄ 3°. Cū ex-
 cōicatō iferat tot dāna merito dicit
 Aug. Nihil sic dz formidare xp̄ian^o
 sic sepai a corpe xp̄i. si q̄s at i eā icidit
 q̄z cū q̄rat absolōez de q̄ in agēdū.

De absolōe a maiori excōicatione
 quomodo fieri debet: 7 a quo.

Cap. 81.

a Absoluē pōt ab excoicatione
 maiori lata a iure regulari
 epi suos seditos: et excepti p
 lati sibi seditos: si papa sibi refuasset
 absoloz ei. ex d. se. ex. in sup. vel capl
 seu ille ad que epalis iurisdia d. pting
 sede vacante. ex d. ma. et obe. c. z. li. 6.
 Et idē d. snia iurl. de snia ho hois n
 pōt absolui qm: nisi a ferēte ipsaz vel
 successore ei? vbi ille essz mortuus vl
 amot. z. q. z. Si epi. Vel a supiore
 ei? si tñ hēt oēz iurisdiaōz et plenā
 ptatē sup ipz excoicatū sic et ipe q tu
 lit: si si sacerdos ptochialis ex cōsue
 tudie loci excoicat ptochianū suū: q
 uis n debeat epi absolue illuz sacer
 dote irredito: tñ potest: et si absoluit
 absoluit ē. Et sic si absoluit puincia
 lis ordiis medicatū: quē ligauit por
 cōnēual: sec? at si absoluet archiep
 quē excoicauit suffragane? ei? si ciz
 lō pōt: nisi in cāu vt si fuēt appellatū
 ad eū: et tē pōt: vocatis tñ pib? et co
 gnito de appellōe: als n valz absolō
 cū de app. Romana. li. 6. vel in artī
 culo mortis: tūc. n. q. l. a quolz sacer
 dote pōt absolui a quozqz snia excois
 ēt refuata pape: cū modificatōne tñ
 quā hēs. s. in. i. c. h? opil. Epi ex suā
 opocl. absolue n pōt ab his q reāt
 cāe cognitōez: qā nec ibi pōt sedē p
 tribuāli. q. q. z. Epi. Nec ēt legatus
 ex terminos sue legatōis. Epi tñ ex
 pulsi pnt exercere suā iurisdiaōez in
 alia diocesi. Si papa mādāt alicui
 q alique excoiet omittēdo ei cāe co
 gnitōez potēt et illuz absolue. di. zi.
 Inferior. Sz si mādāt ei tñ q excoi
 cet cū ipe diffiniet negociū n potēt
 Cū p papā sfirmat aliq snia excois

lata p inferiore: si lō simplr fit: et sine
 cāe cognitōe potēt ipe inferior q tu
 lit sniaz absolue: si vo fuisset sfirmā
 ta ex certa scia: et qsi cū cāe cognitōe
 n potēt absolui sni mādato pape n
 essz certū p falsi suggestiōz fuisse ipe
 tratā. ex de confir. vti. vel inuti. c. z.
 Absolutio ab excoicatione ex falsa cā
 bz Inno. et hest. n tñ qā index n intē
 dit sic absolue: puta si absolue d? ei
 cat se satisfecisse: vel iniuriā remissaz:
 cū non sit humilias absolutio: siue
 iusta: siue iniusta tenet quo ad eccle
 siaz militante. ar. extra de re. iu. Cis
 et di. 50. ponderet. Absolui quis pōt
 ab epō illius dyocesis in qua morat
 a sententia canonis quā incurrit in
 alia dyocesi: siue canō sit de iure cōi
 siue de iure synodali: nisi pape refer
 uet calus. Sed a sentētia hois non
 potest absolui nisi ab excoicatore vel
 eius successore in officio: vel supiore.
 Ricardus in quarto. Et hoc nisi in
 articulo mortis: vel si sit iusto impe
 dimento detētus: ne possit in breui
 accedere ad excoimunicatorem: tunc
 enim potest absolui cum iniunctiōe
 vt se presentet qz citius cōmode pote
 rit ei qui debz absolue sublatō im
 pedimēto. Vide de hoc supra. c. 52.
 Absolui potest quis inuitus ab exco
 municatōe: sicut et inuit? excoicatur:
 imo manēte contumacia pōt quis
 districte remittē excoicatōnem iuste
 latam si videat saluti eius expedire.
 Tho. in 4. di. 18. Sed Ric. in 4.
 di. c. cōcedit hoc de snia hois: sed de
 snia iurl. dicit q absolui n pōt inuit?
 allegat. z. 4. q. z. Nec quisquam. ar.
 ad hoc ex de offi. dele. Cū ptingat.

Absolui dicitur excoīcat⁹ q̄ offert se ad iu-
sticiā nō obstatē appellōe ptis aduer-
se: debet tñ recipi añ absolutōez suffi-
ciens cautio ab eo q̄ iuri parebit. ex
de appel. Qua frōte. Si excoīcatus
dicat cāz excoīs fuisse dubiā vl nullā
vel fallā: 7 petit absolui ad cautelaz
absoluet cū iuratoria cautioe: nisi ex-
coīcator: vel is p quo lata est sētētia
.j.8. dies pbauerit de cā. ex. e. d. se.
ex. Soler. li. 6°. Excoīcator: cognōs
errore sue excoīs dicitur remocare siue ab-
soluē nō obstatē appellōe aduersarij
Sed si dubitat de errore pōt absolue
recepta cautioe q̄ iuri pareat. ex de
se. ex. Sacro. Ligat⁹ plurib⁹ sētētiis
vel vna ex diuersis causis: si vult
absolui debet expmē omnē sentētiā
7 cāz: et sic vna absolutio sufficit ad
plures excoīcatōes tollēdas: alīs nō
tenet absolutio: q̄a p surreptioez essz
obtēta. ex de sen. ex. officij. Cū quis
dubitet se esse excoīcatū: si sup h⁹ hz
cōsciētia scrupulosa nimis: deponat
eā ad consiliū boni viri quā si nollit
vel nō possit eā deponē: vel habeat
ad hoc pbabilez opīnionēz: faciat se
absolui ad cautelaz. extra de sen. ex.
Inquisitioni. Absolutio autē ab ex-
cōmunicatiōe fm Huil. est duplex.
Una prinēs ad forz cōtētiolū: 7 hec
pmiti potest clericis nō sacerdotib⁹
imo etiā fm Hug. 7 laycis ex dele-
gatione pape tñ. Alia est que prinz
ad forz penitētiāle: que fit cum orōe
7 psalmo. extra de sen. ex. A nobis.
in fi. Et hec nec debet nec potest cō-
mitti nisi sacerdotib⁹: nisi forte a pa-
pa hoc fiat. Sed de pulio 7 Jo.
vident pfectius circa hoc dicere. Di-

cunt enī sup dicta decretali q̄ quibz
superior etiam non sacerdos qui habz
ptatem excoīcandi: habet 7 ptatem
absoluēdi: q̄tū ad restituēdū cōioni
hominū: 7 reddēdū illum habilē ad
actus legitimos. Sed q̄tū ad tol-
lēndū culpā criminis: vel cōtumacie
contrae: requiritur absolutio sacer-
dotis. hec p̄dicti. In absolutōe at
ipsa a maiori excoīcatiōe q̄tuor obf-
uāda sūt hz ihost. in lū. Prīmū est
vt excoīcatus in omni cāu ateq̄ ab-
soluat iuret stare mādatis ecclesie: 7
q̄uis ihostiē. dixerit hoc esse de sba
absolōis: cōtrariū tamē tñ. vnde si
omittat: qd fieri nō debet: valet ni-
hilominus absolutio extra eo. Cum
desideres. Host. Ber. 7 Huil. Et idē
etia si iuret p̄dictus pere mandato
ipsius qui suscipit iuramentum. De
pueris autem an debeant iurare re-
linquit arbitrio epī. Et dicit Ricar.
in 4°. q̄ aliqui dicunt q̄ p leui inie-
ctiōe non debet exigi iuramentūz
ppter piculum piurij. Alij q̄ hoc est
obseruādū in absolutōe cuiuscūq̄: q̄
incidit in canonem. illec Ricar. Sed
Hug. dicit q̄ debz exigi p honorēdis
criminib⁹: vt incendiariis fractorib⁹
7 huiusmōi. Nō tamē p q̄busz alijs
mortalib⁹ q̄ que lata est snia. 7 istō
vī satis equū. Secūdū ē vt si excoī-
cat⁹ ē p notoria offēsa i aliquē n̄ ab-
soluat: nisi pus sufficiēs emēda p̄stet
p rruācia at 7 p offēsa dubia suffic
iuratoria cautio. ex d. Ab. lig. Ex pte
.f. vbi nulle expēse petūt: si vbi expē-
se vel satisfactō dāni peterēt n̄ debz
absolui: nisi pus satisfaciāt si potest.
Si autē emēdā p̄stare nō pōt debz

absolui recepta ab eo idonea cautōe
q̄ satisfaciāt si ad pinguiorē fortunā
puenerit: 7 dicat idonea p̄gratiua:
vel fideiussoia: ex d̄ solu. Odoard⁹.
Et illa si p̄stare nō potest saltē p̄stet
iuratoriāz. Absolutio autē neganda
non est. 26. q. 6. Si p̄sbyr. Talis q̄
ad petitionē aduersarij tenet cedere
bonis: vt dicit Euil. vepz 7 si istd̄ f̄z
nō seruet tenz tñ absolutio: s̄ peccat
q̄ sic absoluit fm̄ Euil. Tertium qd̄
seruari debet est vt absoluat p̄ euz q̄
tulit sniaz vel supiorē suū vel aliū cui
cōmiserit: cū psalmo orōe: 7 hberib⁹
psalmo. f. i. Miserere. vñ alio p̄niali f̄z
Euil. orōe. v3. Deus cui p̄p̄iū est mi
sereri. 2c. Et vbi in ipsa orōe dicit cō
suevit. Quē delictoz cathena astrin
git. loco h̄mōi dicit. Et hunc quez
cathena excōicatōis cōstringit. Pre
mittit autē post psalmū cū Gloria.
Ikyriel. Xpel. Ikyriel. Pater nr̄. &
Et ne. &. Sz libera. &. Saluū fac
&. i. Nihil p̄si. &. Esto. e. &. Domine
exaudi. Dñs vobis. 2c. Post at̄ ipsaz
orōnē p̄dictā. De⁹ cui p̄p̄iūz. vicedū
ē. Auēte oipotēt. dei et beatoz apo
stolor. i. Petri 7 Pauli. 7 ecclesie sue
sancte 7 n̄ra. l. mihi cōmissa absoluo
te a tali snia: vel ab excōicatiōe quaz
incurristi p̄pter talē 7 talē cām: et re
stituo te cōioni et p̄cipatōi ecclesie:
et oīuz fidelīū 7 ecclesiasticū. sacmētū.
et. c. A nobis. Uerberabit autē absol
uens excōicatū h̄gis vel corrigiis nu
das h̄ntē scapulas: dū dicit: oīa p̄dca
ista fiēt. Ista tñ s̄ ad bñ eē 7 n̄ d̄ s̄ba
absolōis. Quartū ē vt postmodū ab
soluēt faciat illa mādāta iusta 7 rōa
bilis: als appellat possz ex d̄ pac. c. fi.

Erit autē mādātū rōabile ei factū si
ip̄o excōicato iniūgiē p̄ncipalit̄ q̄ d̄
illū canonē nūq̄ veniat: vt incēdia
rio q̄ nō incēdat. Percutiētī clericū
q̄ n̄ pcutiat 7 similia. 22. q. vl. Pessi
mā. Alī ē req̄rit cautio q̄ de ceto
talia nūq̄ faciat. ex d̄ sen. ex. Brauē.
Si at̄ apparet snia iniusta nullū mā
datū fac̄ absoluto. Et nō q̄ p̄t vio
lētā manuū iniectiōz in clericūz reli
giōsū solz fieri satisfactio pecuniaria
q̄ applicat mōsterio si pcut⁹ ē religi
osus: s̄ si ē cleric⁹ secularis sibi applica
ret: n̄ in cōtēlia ecclesie essz pcutus:
q̄a tē ecclesie cū ipsa possit agē adōe
iniuriāz f̄z q̄ gos. et host. dicit. De
fūd⁹ at̄ excōicat⁹ 7 sepult⁹ in loco sa
cro cū absoluit n̄ exhuat: s̄ sepulchz
ei⁹ hberat: vt sit cō viros. ex d̄ lē. ex.
A nobis. i. Reglari. at̄ cū hberat regu
larē: vel alias incidit in sniaz excōis a
iure platā: nec apostolice sedi refua
tā absoluet a suo plato si tñ pcutissz
regularez alteri⁹ religiois: tē Abbas
vel plat⁹ pcuti hberabit ip̄z absolue
dū qd̄ erit loco satisfactōis s̄ iuramē
tū recipiet 7 absoluet p̄p̄i⁹ Abbas.
Cōueniētī tñ sit totū p̄ vnum ex cō
missiōe alii⁹. ex d̄ offi. or. c. fi. Si autē
pcutit clericū secularē absoluet per
ep̄z. ex d̄ lē. ex. Religioso. li. 6. in cāu
at̄ q̄ regulari. excōicat⁹ n̄ h̄ret platū
q̄ essz sacerdos: vel si essz defūd⁹ ip̄e
plat⁹ vel excōicat⁹ ad dyocesanū est
recurreñ f̄z host. qd̄ gn̄l. itelligit tā
d̄ exēpti. q̄ d̄ n̄ exēpti. Et nō q̄ q̄uis
absolō ab excōicatiōe regulari d̄cat
fici cū p̄dicto in declarato in supiori
s̄. quādo mode potest. Tamē 7 si
nō seruet p̄dictā forma ē sine causa

roabili ipsa dimittendo simplici modo:
nudo verbo pot fieri ipsa absolutio
Ut si dicat solū. Absoluo te ab excō
municatōe: vel rebñdico te: vel qdēz
aliud tale intendēs p illud absolue.
ex. de re. iu. Omnis res. di. 50. pō
deret. Et hoc fm Ray. Guil. Jo. et
fere oēs doc. l3 ihosti. dicat extrariū:
vnde et beatus Tho. in tractatu de
forma absolōis: dicit q absolutō ab
excōcatōe nō ē sacramentalis s mag
ōis iudiciaria iurisdicōez. Et ideo
ipsa abba hnt efficacā ab intentione
dicentis: vnde nō refert quibuscūqz
abba vtaf ad expmēdū suā intēōez
Similiter et Ric. in 4°. dicit q suffi
ciunt abba quecūqz significātia remo
tionē excōcatōis. Idē in sba dicūt
Anto. de butri. et Det. de pulio. Et
addūt q cū excōcatio feras p pecca
to mortali: ideo talis indiget absolu
tione sacerdotali et sacramentali rōe
peccati: qlibz. n. tñf cōfiteri de omni
mortali s ante hāc absolōez sacerdo
talē sacramentalē admittitur ad pti
cationē fidelīū: s nō eucharistie: nisi
confessus de illo peccato mortali.
Itē nō q si d factō qd absoluit aliq
ab excōcatōe de qua nō pōt. cū po
stea aduertit debet si pōt certificare
eū de errore suo. s. declarādo quō eū
nō potuit absolue et solere q impe
trat absolutōez: et interim habere se
ad illū: ac si nō absoluisset. Enil. Itē
nō q si epūs cōmittit alicui absolōez
ab omni excōcatōe: nō ppter h^o po
tēt absolue illū excōcatū ab eo cui⁹
absolutōz nō cōmisset in spālī: forte
qā erat excōcatū ppter damnum
illatum epō: vel aliqd h^o mōi. ex de

re. iu. in gñali. li. 6. Itē nō q absolō
nō debet fieri s conditione: puta si
satisfecerit: naz taliter absolut⁹ nō effz
simpliciter absolutus. extra de re. iu.
Adus. li. 6°. Magister ordinis pdi
catoz et puinciales: et conuenticuales
et eoz vicarij in puincis cōuētibus
et locis sibi cōmissis pdiatis fratrib⁹
constitutis ibidē: necnon et alijs fra
tribus eiusdem ordinis: interdū ad
eos declinatibus vnde cūqz absolōe
indigentibus: siue pūqz intrauerint
ordinem siue post in casibus excessu
rint quibus sententiam excōcatōis
incurrerint absolōis bñficiū valeāt
imptiri: nisi adeo esset enormis ex
cessus q merito eēt apostolica sedes
consultenda. Alex. et Greg. et Boni.
in priuilegio. Virtute cōspicuos. qd
dicitur mare magnum. Idē ed. dī p
lati possunt a suis cōfessorib⁹ illas
absolutōes ab excōcatōe et dispensa
tione sup irregularitatibus recipere
quas ipsi possunt suis sūditis imptiri
Boni. in pdiato priuilegio Virtute.
Itē magister ordinis et puincialis
pores et cōuenticuales et eoz vicarij eos
q ordinē nostrz ingredi volūt absol
uere possunt fm formam canonicā
a sententia excōcatōis interdicti et
suspensionis a iure vel a iudice gñā
liter pmulgatis: et sic eos recipere in
fratres. Si etiam post susceptūz ha
bitum recoluerint se fuisse talib⁹ sen
tentiis innodatos possunt eis abso
lutōis bñficiū imptiri: nisi adeo
enormis esset excessus eorum et cetera
Boni. Virtute.

De minori excōcatōe Titul⁹. 2°.

Cap. 82.

f. Scia spēs excomunicatiōis
 dicitur minor excomunicatio
 hec autem incurritur participando
 cum excomunicatis maiori in casu non necessario.
 Unde Isabiau⁹ papa. Sicut apostoli
 statuerunt dicentes: cum excomunicati. cōmuni-
 catio non esse. 2. ii. q. 3. glo. Paul⁹ statuit
 cum. v3. dicit. i. corinth. 5. Si quis frat-
 r. i. fidelis nominat avarus. 2. i. per
 suasione propter aliquod vitium excomunicat.
 Excomunicatio enim appellatur nota-
 tio: ut exponit Aug. 2. q. i. Multi
 Et ibidem apostolus ibi. cum hoc. i. excom-
 unicatio nec cibum sumere sed debet. 30.
 etiam evangelista dicit in secunda cano-
 nica. c. unico. Si quis non affert hanc
 doctrinam. scilicet. fidei recte: nolite eum
 recipere in domo: nec ei dixeritis. aue-
 re. Et loquitur de hereticis qui sunt ex-
 comunicati: quod et ipse ostendit exemplo: ut
 p3. 24. q. i. Omnis. Ad idem ysidorus
 ait. Cum excomunicato neque orare: neque
 loqui nisi que ad eandem excomunicatio-
 nem pertinent: neque vesci licet. Si quis palam
 aut abscondite cum eo fuerit locutus: cōmuni-
 cationem cum eo statim excomunicatiōis contrahet
 penam. ii. q. 2. Cum excomunicato. glo. sta-
 titur: est ergo canon late sine. i. qui incurrit
 minorem excomunicatiōem talis: et sic est ibi
 similitudo seu cōmuni- catio in genere. Ad idem
 facit precedens et se. c. Pro horum maiori
 declaratio est sciendum quod quadrupliciter
 quis potest participare cum excomunicatis.
 Primo quidem in eodem crimine propter
 quod quis est excomunicatus. scilicet dando ei
 auxilium consilium vel favorem: et per tale
 participationem incidit in eandem sententiam
 ut declaratum est. 3. 2° in crimine
 mortali participando: si non illo propter quod
 est excomunicatus et propter tale participatio-

mortali peccat: sed non incurrit ma-
 iorem excomunicatiōem: sed minorem. 2°
 participat cum excomunicato in divinis: et
 per talem participationem peccat mor-
 taliter: quando scienter hoc agit: et
 si ius ignoret: et precipue si est talis
 conditionis quod scire potuit et debuit
 huiusmodi participatiōis prohibitionem: 1° tamen
 est excomunicatus maiori sed mi-
 nori: nec est irregularis. de sen. ex. Is-
 qui. li. 6. sed vicinus irregularitati.
 2^a si est interdictus ingressus ecclesie
 si vicz. admittit ad divina officia pu-
 blice excomunicatos seu ecclesiastica sacra-
 menta: aut ad sepulturam: donec de
 transgressione huiusmodi satisfecerint cō-
 petenter ad arbitrium eius cui sententiam cō-
 cepit. c. d. pui. epoz. li. 6. Et si post
 quod eis est interdictus ingressus ecclesie
 ingerat se divinis in suo officio: sicut
 prius irregularis efficitur. Et sic videtur
 intelligendum de clericis secularibus et
 regularibus. 3° si sepelitur et publice
 excomunicatus esset excomunicatus ut. s. dicitur
 est. Si autem talis participatio fieret
 per metum: ut quia tyrannus cogit
 per metum mortis sacerdotem cele-
 brare. Et si culpa attenuetur per talem
 metum: non tamen simpliciter excu-
 sat: sed hostien. Guil. et hug. 4° de
 qui cadit in constantem virum excu-
 saret tamen in huiusmodi. Quarto parti-
 cipatio fit cum excomunicatis non in crimine
 sed in aliis actibus humane conversati-
 onis: ut loquendo comedendo sa-
 lutando: et huiusmodi in casu non necessario
 et per hoc efficitur excomunicatus minori. et
 si pertinaciter et contra prohibitionem su-
 perioris cōmunicet in peccatis minori est
 excomunicatus et possit excomunicari maiori.

Nō tñ q̄ dicta snia. s. excōis maior.
lata contra p̄cipantes cū excōicatl.
in loquela et h̄mōi nō teneret: nisi
premissa esset trina admonitio: vel
vna p̄ tribus. Et nisi exp̄manē ipsi
admonēdi nomiatiz eē. Statutuz
li. 6. Nō tñ q̄ p̄pter dictā p̄cipa
tionē l̄z q̄dā vt Ray. dixerit incurri
peccatū mortale: tñ Tho. in. 4°. vi.
i8. dicit q̄ p̄babil⁹ est q̄d alij dicūt
scz nō esse mortale: nisi in. 4. casib⁹.
Primo. s. p̄cipādo in crimine. 2°. in cōtēptū
ecclesiastice discipline. 4°. cōtra p̄
hibitionē p̄ceptorū supioris. Idem
De. Abb. 7 Archi. 2. q. i. Sicut. Et
sic intelligit illud. c. Sicut apostoli
scz cū quis p̄ cōtēptū p̄cipat: tunc
pōt excōicari: q̄a tunc peccat morta
liter. Idem Jo. an. 7 Jo. de lign. et
Ricard. in 4°. Qui ḡ p̄cipat cū excō
municato in maiori diuinis. scz cuz
eo dicendo officiū: vel ministrando
ei sacramenta: vel audiēdo missam
cum eo fm̄ oēs peccat mortali⁹: vt
dicit i quodā scripto sup 4°. q̄d hū
est fm̄ ea que sunt in corpe iuri. S3
hodie secus p̄ exuagātē Martini. 5.
quā habes. s. c. vlt. de maiori excōi
catione ibi vide. Nō q̄ p̄cipās cū
excōicato minori nō incurrit aliquā
excōicatōez vel peccatū. Et hoc ē q̄d
cōiter dicit q̄ excōicatio. s. maior nō
transit in tertiā p̄sonā. 2. q. 2. Qm̄
multos. In quo q̄dē. c°. Breg. s̄tra
bit a maiori excōicatōe q̄p̄les diūas
p̄sonaz cōicantes excōicatis maiori
que tñ oēs p̄phēdūt in isto & sa. scz.
Utile lex humile res i ḡrata necesse.
Hec anathema faciūt ne possit obeā

Utile. i. p̄pter utilitatē: vel etiā p̄tici
pāt. Lex. i. legem matrimonij. ihu
mille idest p̄pter s̄biedionē nālē: vel
aliquā seruitutē: vt in filiis 7 seruis:
7 h̄mōi. Res ignorata. i. q̄n nescit
q̄s est excōicat⁹. Ignorātia. scz facti.
Necesse. i. p̄pter necessitatē excōicati
vel p̄cipantis. Vide tñ clarius de
quolibz hoz in sequētib⁹. §. P̄rio
q̄dem exculat p̄cipantem cū excōi
catis: vt n̄ incurrat minor excōicatō
utilitas que potest esse duplex. Una
q̄dē ipsius excōicati: vt tū q̄s loq̄t ei
de his que p̄tinent ad absolutōez p̄
curādā: vel ēt al ad salutē anime: l̄z
alia etiam incidenter interponat: vt
magis p̄ficiat: vñ 7 ad p̄dicationēz
admittit. eē. e. Bnso. Et p̄ hūc etiā
modū p̄dicatores: q̄ ap̄d excōicatos
in p̄dicatōib⁹ 7 cōfessōib⁹ q̄si gerūt
causas eoz q̄ ab ipsis excōicatis spo
liati fuerūt possūt elemosinas licite
accipere ab ipsis excōicatis p̄sertiz si
in locis illis nō valent s̄stentatōez
habere. extra eo. Tū volūtate. 7 etiā
fm̄ hosti. extra casū necessitatis: dū
spant p̄babiliter de p̄f. ciendo eis.
Secūda utilitas pōt esse ex p̄te p̄i
cipātis in t̄palib⁹ vel sp̄ualib⁹: Et in
t̄palib⁹ q̄dē: vt cū petit ab excōicato
q̄d ei debet dare. vt in. d. c. Si he.
vnde si nolit dare pōt in iudicio cō
ueniri: al⁹ ex delicto suo cōmodum
reportaret. eē de iudi. Intelleximus
In sp̄ualib⁹ autē licite potest loq̄ de
salute aie sue petendo cōsiliū si est
necessitatis: 7 nō posset h̄re recursuz
ad alū fm̄ Euil. 2° exculat lex ma
trimonij in h̄mōi p̄cipatōne cū di
stinctōe tñ: nā aut excōicatio est lata

etiā i altez ppe matrimoniū illicite
cōtractū: 7 tūc neuter potest cū alio
pticipare: aut excōicatio est lata ppe
aliud delictū: 7 tūc i ptipatiōe quo
ad redditiōē debiti vterq; excusat.
In aliis ho excusat mulier ptipā
do cū viro excōicato: sed nō excusat
vir ptipādo cū vxore excōicata: ex
eo qd cū sit caput eius debet eā cogē
vt se faciat absolue. ar. 7. q. i. Sicut.
Ihac Ray. 7 Hof. Si aut vir vocar3
excōicatu ad mensaz credit Buil. qd
non possit vxor comedere cum viro
suo ad illā mensam: s; bene in eadez
domo in alia mensa ita remota: qd
possit dici qd nō comedat simul. Et
de bonis quidē cōib: aut de his que
daret nomie mariti sui excōicati nō
debet accipi elemosinalit: nisi. scz. in
necessitate: s; de bonis ppiis si dat:
vel si ei cōcessū fuisset a marito excōi
cato: vt de bonis cōibus det potest
accipi. Idē de familia excōicati quo
ad elemosinas dandas. 3° excusat
humilitas sbiectōis vel seruitut. Et
pmo quidem filij qui sunt in patria
ptate: vel etiā emācipati qui sunt cō
mensales patris: 7 ab eo recipiūt ne
cessaria excusant ptipādo cū patre
excōicato: dūmō nō in crimine. Alij
autez filij nō excusant fm Buil. 2°
excusant monachi: ptipando cum
abbate excōicato fm Buil. qui sunt
quasi de familia eius. 3° excusant
clici ptipādo cū suo epō excōicato:
illi. l. qd sūt ei^o officio aduatiue depu
tati: sicut 7 alij fūietes. alij ho clerici
nō. 92. vi. i. dicit. fm ihost. 4° ex
cusant hui 7 ancille. l. fūilis aditōis.
5° excusant rustici seruiētes: 7 alij sb

iecti qd nō sunt adeo curiales: vt cor3
cōsilio scelera ppetrent. 2. q. 3. Qm
multos. Cū distindtiōe tū fm Buil.
qā si tales plone aū excōicatōez dñi
seu patroni obligauerūt se seruituti:
7 seruitiū intrauerūt. Postea sciunt
de excōicatiōe nō tenent discedē. Si
aut post excōicatōez intrauerunt ser
uitiū si tūc ignorauerūt excōicationē
nō tenent discedere: sed si sciuerunt
tenent discedere: nisi necessitas eos
cōpulsisset qd fierent de familia eius.
Et qd dicit de rusticis intellige qui
colunt terras dñoz suoz. Et hoc
etiā extendit fm Buil. ad illos qui
dicūt. Mediatorij qd ppter culturam
recipiunt certā portionē fructuū. nā
eis pnt cōicare qdū oporteret ppter
culturā 7 h^o mōi rōnē. Idem intelli
gendū est de nutritib⁹ et similib⁹ qd
si a dño recederēt nō haberēt vnde
viuerent. ar. ex. e. Si he. 3bi etiā in
pdicta decretali excusant: qd cū excōi
catis nautis cōueniūt de trāsserēdo
cōtra sarracenos. 6° excusant ptes
7 dñi ptipādo cū suis filiis: aut ser
uis excōicatis: nō quidē simplicit⁹ s; 3
Iho. in 4°. vi. i. 8. S; in his in qb⁹
sunt obligati: qā sicut inferiores obli
gant ad obsequiū supioz: ita supiores
ad puidentiā inferiorz. Ray. tamē
7 Buil. 7 Hof. 7 host. dicūt qd tuti⁹
est tenere qd nō excusant tales: quia
tenebant eos corrigere. 27. q. i. De
filia. qd videt hū quādo ex defectu
ipsoz: qā. l. nō coxerūt inciderunt
in sniaz: vel pmanent in ea. S; vbi
p eos nō stetit: 7 instant vt querant
absolutōez: h; locū qd dicit Iho. 7°
fm ihost. seruis mercenariis possūt

cōmunicare p̄ductores eoz: vbi sine
magno incōmodo eos vitare non
possūt. Et idē de sociis h̄ntib⁹ aliqd
cōe. als autē nō possūt cōicare. Con
cordat Ber. 8º armiger vel seruīes
militi fm̄ Huil. excusat cōicando ei
nō autē cōmunicando cū excōicatis
cū quib⁹ dñs suus cōicat. 9º vasalli
cum teneat reddere tributa p̄siois
suis dñis excōicatis nō peccāt cum
eis cōicādo: l3 soluant in p̄via p̄sōa
fm̄ Huil. Nōuit tñ hugo de h⁹ mōi
vasallis: qui cū sint absoluti ab obse
quid fidelitatis: q̄diu eoz⁹ dñs est
excōicat⁹ debent ab eo abstinē. i5. q.
6. Nos sanctoz. 4º excusat h⁹ mōi
p̄ticipatiōz res ignorata vt dicit h.
.i. ignorātia facti p̄babilis f3 Huil.
ext de de. ex. mini. Aplice. S3 igno
rantia iuris nō excusat: nisi illos q̄b⁹
ius l3 ignorare. Ut sunt pueri nōdū
voli capaces. Dicūt autē ignorare q̄s
factū: vt quia nō cōstat ei: q̄ ille fecit
tale quid. puta q̄ clericū h̄berauerit
q̄a nec ipse vidit: nec est fama ita pu
blica q̄ oio debeat credi. Nam si ab
aduersario audiuit vel leui fama: nō
debet sibi de hoc formare p̄sentia3
.ii. q. 3. Non solū. Si hō est publica
fama: vel audīt a fidedignis q̄ ali
quis sit publice excōicat⁹: vel q̄a no
torie aliqd fecit p̄pter qd̄ incidit in
excōicatiōem debet euitare et inq̄rē
vitatē si nō plene sit: et interim euz
vitare: et in occulto et in publico: do
nec fuerit certificat⁹ fm̄ Ray. Item
si audiui aliquē excōicatu3 publicari
p̄suis quē postea inuenio Bononie
l3 qdā dixerint q̄ v3 euitari vbiq̄q̄
An fm̄ Huil. potest benigni⁹ dici. l.

q̄ si possunt facere p̄bare excōicatōz
puta p̄ testez vel instra teneoz vitare
als nō: nisi in illa dyocesi. Itē si au
diui aliquem excōicari: vel vidi inci
dere in factū dānatū p̄ excōicatiōem
et exinde non vidi euz nisi post ānū
h3 Huil. Si ille est talis homo q̄ cre
dit esse timoratus: et qui tūc fuabat
excōicatōez nō modo fuit: possū di
cere cū absolutū. Si hō nō est talis
debeo euitare. Si occultū ē occulte.
6. q. 2. Si tñ. 7. c. se. Si manifestuz
publice: nisi mihi constet de absolōe
Itē si p̄lat⁹ vel sacerdos dicat mihi
q̄ vidit prochianū suū aliqd faciētez
p̄pter qd̄ incidit in excōicatiōez: nō ē
autē istud publicū: siue credā: siue nō
credam illud nō teneoz euitare illuz
Euitare. l. q̄tuz ad euitatōez mioris
excōis. Et multo minus vitare non
teneoz si dicat mihi alius fm̄ Huil.
Si tñ p̄lat⁹ vel eps dicerz mihi: vel
alius de suo s̄dito q̄ est excōicat⁹:
denūtiādo mihi sniaz et casus ē talis
de quo sol3 fieri excōicatō: debeo cre
dere et illū vitare. Si at dicat omni
locutōe nō teneoz. Itē si audiui ab
epo excōicato de sua excōicatiōe: et h̄
in cōfessioe f3 Huil. nō teneoz vitare
Idem Ihosti. Si hō ext cōfessioez
fm̄ oēs doc. debeo euz vitare: sed in
occulto solum: nisi sit publice excōi
catus. Item si scio habitu aliquē esse
excōicatū: adū autē hoc nō aduerto:
et sic ei cōico s̄bito f3 Huil. nō incido
in excōicatiōez: nec pecco. Itē si dubi
tat de excōicatiōe aliquoz: et dubita
tio talis p̄cedit sniaz iudicij: puta q̄a
nōdū est declaratū p̄ iudicij cōsentuz
non sunt vitandi. Si post cōcordēz

92
iudiciū deſminatōem adhuc ābiguū
ſit: ſtandū eſt magis ſnie iudiciū: 7
illi ſunt vitandi ſm Tho. in quoli3.
Quinto excuſat neceſſitas: taz excōi
cati q̄ p̄cipantis: vnde pegrini via
tores 7 ſimiles in neceſſitate conſti
tuti licite p̄nt recipe ab excōicatis ſ3
Jnno. 7 ihoſti. ii. q. 2. Qm multos.
Similiter excōicatis pōt aliqd dari
cā hūanitatē ſm Gui. in ſiſtētatiōe
q̄n. l. indigent nec eſt expectanda vl
tima neceſſitas. Et ſi excōicatus pe
tat hoſpitiū nō tenet expectare q̄ ſit
ab omnib⁹ aliis repulſus: intelligit
tñ q⁹ ad neceſſaria vite. ſec⁹ ſi peter3
alia vtēſilia: vt ſoſſoriū vel ſecuriz: et
h⁹ mōi. Itē ſi q̄s vocat⁹ a iudici⁹ ex
cōicatis ſb quoz iuriſdictione eſt: vt
ſket iuri: videt⁹ eſſe caſus neceſſitatis
Et ſimiliter ſi coraz eis veniūt iniu
riatores ſuos: ſm Guil.

In q̄bus cāibus cōicādo cū excōi
catis incurrat minor excōicatio.

Cap. 83.

e Extra p̄dictos cāus p̄hibet
in iure. ii. q. 2. cū excōicato:
7. c. ſequētib⁹ p̄cipare cum
excōicatis in his que in iſto ſu con
tinent. Os. ozare. vale. cōio. menſa
negat. alſ minor excōicatio incurrit
iDūmo q̄dē nō debet p̄cipare: tūz
excōicatis maiori in locutōe. vbi nō
ſm Gui. q̄ familiaritas: vel pudor
vel ſcandali timor nō excuſat partici
pantē cū talibus in locutōe: vel alſ i
caſu nō cōceſſio Itēz nō l3 ſras excōi
cati recipe: vel ei mittere nūtiōs: vel
ſras: niſi in caſu in quo liceret ei loq̄
ſm Gui. 7 ibug. Itē ſi q̄s munus re
cepit ab eo ſcientē: q̄uis nō debuerit

recipe: tñ nō tenet reddē: ſi o3 ex iō
ſilio paupib⁹ erogare: vel excōicato
remittat ad ſui ruborē ſm Guil. 2⁹
nō o3 q̄l p̄cipare in ſalutādo: alias
q̄ ſalutat excōicatoz minorē incurrit
idē ſi reſalutat ſalutātē: 7 ſi aſſurgat
vel reuerentiā eribeat quis excōicato:
aut inclinēt ſe ſalutanti: aut moneat
labia quaſi reſalutās: cū tñ nil dicat
ſm Gui. nō incurrit excōicatiōez: cū
pene reſtringende ſint. de pe. vi. i. ſ.
pene. Itē cū ei ſcribit⁹ nō eſt ſalutād⁹
ſi loco ſalutādois dicēdū ſpūm cōſilij
ſanioris. Si aut ſalutat⁹ pōt rīdere.
Deus emendet vos 7 h⁹ mōi. 3⁹ p
hibet ozare cū excōicatis: vñ ſi excōi
catus intrat eccleſiā: 7 ibi ſe ſirmat:
alij tenet⁹ exire vel pcurare q̄ exeat:
ſi manifeſtū eſt eū eſſe excōicatu: ſm
Ray. ii. q. 2. Sicut apoſtoli. Si hō
eſt occultū: tūc illi qui ſciunt eribunt
ſecrete 7 caute: ita q̄ nō ſequat⁹ ma
niſeſtatio eius ſi p̄nt. alias nō eribūt
6. q. 2. Si tñ. Oculte excōicat⁹ oc
ulte debet moneri vt exeat. Si aut
excōicat⁹ eſt in eccleſia nō cā orandi
ſi p̄ alio negotio: n̄ video q̄re i eadē
eccleſia ozare nō poſſim: vt ait Jnn.
Circa officiū hō miſſe nō ſm Ray.
q̄ ſi excōicat⁹ intrat eccleſiā iā miſſa
incepta: ſi occulta ē ei⁹ excōicatio nō
debet ſacerdos dimittē miſſa3. 7. q.
i. ſi libil. Si hō ē manifeſta moneat
eū publice vt exeat. Si hō nō vult
exire nec cōmode pōt facē expelli: et
ſacerdos nōdū inchoauit canonem
debet dimittē. ar. 24. q. i. Om̄s qui.
Si hō p̄uſq̄ ille eccleſia3 intret: ve
p̄uſq̄ ſacerdos eū videret iā canonē
inchoauit debet ſacerdos p̄cedē in

officio simul cū eo q̄ assistit ei tñ. alij
 .n. oēs debēt exire si excoīcat⁹ n̄ exit
 ipse de quo cōit sciūt: ita tñ q̄ finito
 canone et sumpto sacramēto anteq̄
 dicat postcoīo moneat illū q̄ exeat
 de conse. di. z. Relatū. Eōcor. host.
 7 Woff. q̄ si nō vult exire pōt sacer-
 dos eū eicere: etiā si cleric⁹ sit: 7 si nō
 potest eici in sacristia rediens dicat
 orōnem 7 postcoīonē que restabāt.
 Itē fm Tho. in 4°. di. 18. p̄ro excoī-
 cat⁹ orari pōt: q̄uis nō in orōnes
 que p̄ mēbris ecclesie fiunt: et tamē
 fructū nō p̄cipiūt q̄dū in excoīcatōe
 manēt: s̄ orat⁹ vt det spūs p̄nē eis:
 vel ab excoīcatōe absoluāt. 4° phī-
 bes p̄cipare cū excoīcato in mensa:
 sed si hospitat⁹ sam in domo aliqua
 ad mensaz: 7 supueniat 7 ingerat se
 excoīcat⁹ h̄z Sui. si est publice excoī-
 cat⁹ surgere teneor n̄ obstāte cūq̄
 scādalo. Si h̄o est excoīcat⁹ occulte
 7 nō possū sine ei⁹ nō. nō teneor sur-
 gere. Itē supueniēte publice excoīca-
 to nō teneor exire de domo: imo ē
 7 si scirem aliquē publice excoīcat⁹
 receptū esse in aliqua domo possū
 ibi hospitari: si tāte capacitati sit loc⁹
 q̄ possim ei⁹ cōiōne vitare. nā l̄z mi
 hi cū excoīcato i eadē camera come-
 dere: s̄ nō in eadē mēsa. Similiē nec
 in eodē lecto iacē. Qd̄ si veniā inui-
 tat⁹ ad aliq̄d festū vel cōiuiuiū: 7 iue-
 nio ibi aliq̄ publice excoīcatū teneor
 recedere: nec debeo ibi epulari l̄z se-
 deat ad aliā mensā: q̄a oēs tales cō-
 ueniētes ad festū: vel cōiuiuiū simul
 inuicē cōicare dicēdi sūt h̄z Sui. Itē
 si q̄s amico suo excoīcato veniēti co-
 medere ad domū suā dimittit ei

domū 7 clauēs uel p̄mittat eum co-
 medere sepatim in domo sua: si hoc
 faciat in fraudē: ut sic eū n̄ offēdat
 sed fauorē eius acquirat incurrit mi-
 norē excoīcationē. Si autē facit q̄a
 timet ne forte ille vim inferat: nō
 incurrit. Itē si facit hoc causa huma-
 nitatis: quia si putat eum indigere
 hospitio uel alimēto: 7 de hoc facit
 protestationē nō incurrit. Quil. 5°
 prohibetur cū excoīcat⁹ haberi coīo
 .i. in aliis etiā actibus humane con-
 uersationis: 7 p̄cipue actib⁹ legitimis
 Un̄ nō debet quis facere aliquem
 tradū cū excoīcat⁹: tenet tñ cōiū-
 nitus cū talibus: si ipse strahens n̄
 obligat se ad cōicandū cū excoīcat⁹
 vt si q̄s uēdat 7 tradat rē excoīcato:
 7 statū p̄ciū recipiat. Si h̄o obligat
 se ad cōicandū cū excoīcato in casu
 nō cōcesso: nō tenet trad⁹: vt si pro-
 mittat: uel etiā iurat q̄ vendat ei alī
 quid uel locabit: 7 hoc fm Rai. Sz
 Inno. dicit q̄ omnes tradul̄ inici
 cū excoīcato etiā sciēter 7 durāte ex-
 coīcatione tenēt: 7 ex ipsis agūt cōi-
 excoīcatū. Sed ipse excoīcat⁹ agere
 nō poterit pro tali tradū: nisi post
 absolutionē: qd̄ h̄i⁹ vī. 3° gui. Itē
 cū quis iurat soluere alicui in certo
 termino: 7 interim ille excoīcat⁹ fm
 Rai. nō deberet sibi solui: dū stat in
 excoīcatione: s̄ deponi illud debitū i
 ede sacra. Inno. tñ dicit. Cōsulim⁹
 tali q̄ det. Nā 7 seruens tenet ser-
 uire excoīcatū ut p̄misit. ii. q. 3.
 Quoniā multos. 7 hoc uidet⁹ Arius.
 Item si quis recipiat mutuū ab ex-
 coīcato: uel adducit aliquid ab eo pro
 p̄cio reddendo tēpore excoīcat⁹

ipsū pñā vel mutuū q^o ad ciuile obli-
gationē ex qua actio nascitur et pōt
peti nō reddīt nisi post ei^o absoluti-
onē obligat tamē ei q^o ad nālē ob-
ligationē. i. hostiē. Item si pñsbyter
locauit opas suas alicui dñō dū ipē
dñs eēt excoīcat^o. nō valuit locatio:
Sec^o si ate. s. nō poterit ei seruire in
diuinis i excoīcatōe pmanēti. hosti.
Itē si q^o vedat vel emat a fūiēti ex-
coīcato noīe excoīcati nō ē pñdū cū
eo sic nec cū excoīcato. Bui. 11. q^o p
ille q^o icidit i excoīcatōz qñs ppolue-
rit cū aduersario vel satisfecerit de i-
iuria i etiā si vadat p absolutiōe vel
etiā si nūdū sit denūtiat^o cūz tñ māi
festū sit de ei^o excoīcatōe o3 euitari
quousq^o sit absolut^o eē eo. cū deside-
res. fm Ray. imo etiā si iurassz stare
mādato epī añ absolutiōnez: tā epī-
scopus q3 alij ei coīcantes incurrunt
minorē excoīcationē: Etiā si fuit ab
ipō epō excoīcat^o. Non enī pōt ipse
coīcare tali: nec dare lecētiā alicui cō-
municādi qñ icidat i minorē excoīca-
tionē eē eo. nup. xi. q. iij. excoīcatos.
Der hoc autez q^o papa salutat aliq^o
vel pñcipat nō itelligit absolutū vt in
cle. d. sen. exco. lūm^o. Excoīcatio autē
mior i a iure i ab hoīe ferē. a iur^o p^o
qdem pñt pñcipationē cū excoīcat^o
maiori vt dictū est. 2°. p sacrilegio
xvij. q. iij. mior 3°. pro notoria for-
nicatiōe pñpue clericis eē. de cobita-
cle. i. mu. vñ. 4°. p symonia etiāz
occulta in ordine suscepto eē. d. sym.
tanta. s. hodie incurrūt maior excoīca-
tio i pape reſuat absolutio. vt hēs
s. Quinto cūz q^o recipit ecclesiā de
manu laici i sic cam tenz xvi. q. vii.

si q^o deinceps. Sexto fm quoidā
cū i bello iusto exercz artē balistray
ptra xpianos eē d sagit. artem. 7°.
i disidētib^o paupū opssib^o māfist.
raptōib^o public. vñrarijs: i meretri-
cib^o q^o large dicūt excoīcati in qñtuz
oblatiōes eoz ad altare nō recipiūt
8°. in illis quibus negat ecclesiastica
sepultura i q^o moriē i tozneañto qā
pñt eccle. sepultura etiā si pñtuerit
Et idem pōt dici de eo q^o non pñtef
semel in año vt pñt eē de pe. i. re. ois.
Nono. in quolibz notorio peccatore
vi. 64. illud i de pñc. vi. z. p vñcā-
one. Ab hoīe autē fieri pōt minor ex-
coīcatio ut Epō i q^o 13 iſeriori iudice
ecclesiastico eē de off. or. Cū ab eccle-
siay: et h^o siue p pñuācia v. q. ij. pñti.
Siue p aliis culpis. Itē siue simpli-
ciū vt de pe. vi. i. in actione. Siue ad
tēpus. vi. lxxvi. c. tanta.

De effectu excoīcationis minoris
It autē effect^o pñcipalis excoī-
e catiōis minoris qā talis re-
mouet a pñcipatiōe sacmē-
toz: i si se imisceat peccat mortalē
nō tñ incurrit irregularitatē: etiā si ce-
lebrat peccat. etiā pñferrēdo sacmēta
s. ab eo collata nō carent vñtut. effcū
nec pñhibet eligē: nec ea q^o rōne iuris
vidētis sibi pñtāt exercē: si talis tñ
sciēnt elect^o fuerit ei^o electio erit irri-
tāda eē d. cl. ex. mi. si celebrat. Talis
etiā fm gup. ē sepat^o ab osculo pact.
q^o dat i missa q^o ē qñ loco cōiōnis:
nō autē horis dicēdis cū aliis Inn.
tez q^o excoīcat^o minor sacmēta pñfē-
do peccat s. sūditi non pñhibent a re-
ceptiōe licet ipē cōfēredo se maculet.
Hoki. dicit q^o pñfēredo nō pñpat qā
8 z

nō fert ad suā vtilitatē s̄ aliorū. vñ
n. p̄cipare p̄tē capere: et sic vñ p̄phēdi
vtilitas ipsi⁹ p̄cipātis. Jo. de lign.
vñ tenē in plurib⁹ locis q̄ excoīcatio
minor sc̄pet a p̄cipatōe passua tm̄
sac̄mētoz. s̄. q̄ talis nō p̄t recipere sa
cramēta aū absolutōez. Cū eo. cor.
Pe. de pal. in 4°. di. 18. Dic. n. q̄ mi
nor excoīcatio excludit a p̄cipatōe
sac̄mētoz n̄ a p̄cipatōe diuinioz: vñ
q̄cqd alij dicāt licite p̄t missā audir
et osculū pacis accipere: et ecclesiā offi
ciare: dū tm̄ nullū sacramētū p̄cipiat
nec matrimoniū nec aliud nisi p̄us
absolut⁹. et qd̄ gūil. dic̄ de osculo pa
cis. R^o q̄ iō osculatio pacis et panis
bñdicti vatio successerūt loco cōiōis
vñ indigni n̄ admitterē ad ista.

De absolōe a minori excoīcatōe.
a Absolutio aut̄ ab ipsa excoīca
tiōe minori fieri p̄t a p̄prio
sacerdote. ex. e. in sup. Et vñ
p̄p̄i⁹ sacerdos q̄ illuz p̄t absolūe a
peccat. q̄cūq̄ sit. Ab aliēo aut̄ q̄ illū
s̄. n̄ p̄t audir n̄ p̄t absolūi s̄ host.
et Lho. et alios. Si ē ipse sacerdos
p̄p̄i⁹ esset excoīcat⁹ excoīcatōe miori
p̄t nihilomin⁹ absolūe talē. ex. eo.
Duob⁹. Excoīcat⁹ at̄ maiori si se ige
rat cōiōi aliorū peccat s̄ Ray. et si
in cōtēptū h̄ facit mortalit̄: vñ q̄ et
alios excoīcatos vitare s̄m host. nec
p̄stōez p̄stātie factā: d̄ q̄ h̄. j. tollit
q̄n ipse excoīcat⁹ debeat se s̄trahē a
cōiōe fidelū in diuinis et ex. Et nō
s̄z i De. de pu. ex. de sen. ex. sup. c. In
q̄sitōis. q̄ si plat⁹ p̄cipit s̄dito q̄ ce
lebrat excoīcato p̄nte quez s̄dit⁹ scit
excoīcatū. Idēlat⁹ h̄o mādās: et alij
si de ei⁹ excoīcatōe ignorāt. s̄. s̄dit⁹

in h̄ ipse p̄bit plato et sic celebrabit:
p̄testari vñ tm̄ celebrās illi quē excoī
catū scit q̄ n̄ intēdit cū illo celebrare
s̄ cū aliis excoīcati. Idē dic̄ q̄ cū scio
aliquē excoīcatū quē vitare teneor: et
in publico n̄ teneor illi cōicare et ad
mādatū ecclesie: s̄ p̄t⁹ debeo pati
excoīcatōez. Si h̄o p̄ certo nescio: s̄
p̄babl̄ credo: In tali cāu p̄ me solū
illi n̄ cōicabo: s̄ ad p̄ritōz alij⁹ vitare
nō teneor. In d̄o diligēt q̄ l̄z s̄z iura
cōia excoīcati etiaz nō denūtiati de
berēt vitari ut dictū est: tm̄ p̄stitu
tiōne factā p̄stantie istud extat mo
dificatū. et in cōilio basilien̄i anteq̄
sc̄sum foret renouata fuit: vñ q̄ fide
les nō teneāt tales vitare i diuinis
et ex̄ nisi fuerint publicati vel denū
tiati: excepto casu d̄ inieciōe manū
in p̄sonas eccl̄asticas notoria. Et
idē d̄ aliis cēsuris eccl̄asticis. Teneor
ipsi⁹ p̄stitutionis est iste.

Constitutio Martini. v. sup. non
cuitādis excoīcatis: n̄ publice denū
tiatis.

1 In sup. ad cuitādū scādala:
et m̄lta picula que p̄stātis
timoratis p̄tingē possunt
oib⁹ xp̄i fidelib⁹: tenore p̄ntiū m̄fi
cordit̄ indulgē: q̄ nemo deinceps
a cōiōe alicui⁹ sacramētoz admi
stratione vel receptione: aut aliis q̄
buscūq̄ diuinis intras vel ex̄: p̄textu
cuiuscūq̄ s̄nie vñ cēse eccl̄astice a iur̄
vel ab hoīe ḡnalit̄ promulgata tēat
abstinē vel aliquē vitare: aut intēdēz
eccl̄asticū obsuare: n̄ cēsurā vel s̄nia
h̄ modi fuerit in vel cōi p̄sonā: vel
collegiū vniuersitatē eccl̄ie cōitatez
vel locū certum vel certam a iudice

publicata vel denūtiata spālīe et ex-
pssa ostōib? apostolicis et aliis in cō-
trariū faciētib? n̄ obstātib? q̄buscūq;
Saluo si quē p sacrilega manu in
scētiōe in clerici sniaz latā a canone:
adeo notorie ostēdit icidisse: qd̄ fēm
nō possit aliq̄ ēgiuerlatōe celari: nec
aliq̄ suffragio excusari. nā a canone
illi? lz denūtiat? n̄ fuerit volum? ab-
stineri iux? canonicas scētiōes. In cō-
cilio cōstātiēsi s̄b Martinio v°. Qd̄ de
cretū vt dēz ē fuit approbatū itēz in
cōcilio basilien?i: et p Eugeniū tē papā
vt asseruit m̄ dñs Julian? q̄ ibi ele-
gat? fuit: et ali? pōt dubitari vtz
papa possit dispēsare et lñiaz dare qd̄
q̄s p̄cipet cū excoicatl. maiori i diuini
nil et cū. et vt qd̄ n̄: qd̄ vt cōit dñ n̄ pōt
dispēsare papa i doctria apostolorz:
et rō ē: qd̄ h̄ doctria vt p̄tinē ad ius
diuinū: i q̄ h̄z oēs papa dispēsare n̄
pōt. Itē at ē d̄ doctria apostolorz. s. i.
n̄ cōicare cū excoicatl. vt. ii. q. 3. Sic.
et p̄z i p̄ma ad cor. 5. et 30. i. scda ca.
e. vnico. g. zc. In cōcilio ē qd̄ ecclesia i
h̄i ordiatōib? q̄ p̄tinēt ad salutē aia-
rū errare n̄ pōt: cū regat a spū scdo
vt h̄i di. 8. Qui x̄pta. s. ecclesia per
s̄ dictū decretū ilup cessit talē lñiaz
et papa ēt frequēt dat h̄i lñiam ad
tollēda scādala q̄ multū debēt cauēi
vt di. 50. vt cōstituit: ḡ pōt: et sic cōit
tñē. Ad ar. Rñē. f. 3. Tho. i. 4°. Qd̄ n̄
oia q̄ sūt in doctria apostolorz: seu
epistolis eozū: p̄tinēt ad ius diuinū
put pprie et striete sumit: s. p̄ his q̄
p̄tinēt ad fidē et scētiōē et mo-
ralia ad salutē nccia in q̄b? papa di-
spēsare n̄ pōt: s. sol? de? s. qd̄ sūt in
epistolis apostolorz p̄tinētia ad rit?

et decētia xpiane religiōis: q̄ sūt pure
ordiatōes apostolorz n̄ dei seu vini
iuri: et in h̄i cū ecclesia nūc hēat illā
ptatē quā tē: qd̄ papa succedit p̄pet?
q̄ p̄fuit in h̄i oib? apostolis. 3o pōt
tollē vel suspēdē ordiatōes cū vidēt
expedire sic et dispēsare cū bigamo vt
34. di. lētor. qd̄ ē cōtē textū apostoli
.i. ad thimo. 2. vbi dicit bigamū n̄ p-
mouēdū. Et nō qd̄ qd̄ dicebat istaz
ostōez fuisse in cōcilio p̄positā: s. nō
acceptatā p̄cipue ab Italica natione
Alij dicebat fuisse t̄palē. s. p̄ qnquen-
niū vsq; ad cōciliū sequēs qd̄ Senis
fuit celebratū. s. nullū horz ē h̄i. Itē
duo venēabiles viri famosi in vita
et scia: quozū vn? doctor i theologia
Alē in iure: et eps. s. dñs Nicolaus d̄
tinchelspal: et dñs Andreas q̄ fuerūt
p̄ntes i cōcilio cōstātiēsi: vbi scā fuit
dicta cōstō. Et p̄m? fuit vn? de ele-
torib? pape. Retulerūt ipsā cōstōez
fuisse acceptatā et vnā de r̄cordatis
Martinio ēt de vniuersitate p̄sienfi di-
xerūt se velle eā recipere: qd̄ patz ex te-
nore eius: qd̄ ibi dicit omnib? xpī si-
delib?. Et videt dñs Andre. epūs
Boleniēsi. puincie polome post ce-
lebratū cōciliū Senis: vbi ēt infuit
vadēs ad curiā ad visitādū papam
Martinū. 5. cū ipse putarz qd̄ ipa ostō
fuisse t̄palis. s. p̄ qnquēniū: et sic iā ex-
pirassz: loquēs cū papa petiuit ab eo
vt r̄cederz sibi ex gratia vti talī snia
siue dispēsatōez quā continebat illa
constitutio. Rñdit papa vos scitis
illā esse vna de r̄cordatis. Et cū ille
episcop? diceret qd̄ qnquēnalis dixit
papa. Ego volo qd̄ semp duret: dñs
ē Julian? auditor camē apostolice

lure pitus et famulus in vita solus:
 sup h dicit tale indultu datu n solu
 germanicis: s etia omnib xpianis:
 et de iure esse perpetua: qa ista e na co
 stois nisi reuocet. Ino fuit aut reuo
 cata s confirmata vt pz. s.

Explicit titulus secundus de excoica
 tionib minorib.

Incipit titulus tertius de interdito
 ecclesiastico. Ca. 84.

¶ Uia interditi ecclesiastici
 bz similitudine aliquam cum
 excoicatioe. Est. n. ipsuz
 interditi i sepatio a certis
 sacrametis. et omnib diuinis officiis
 et ecclesiastica sepultura: vt heri pot
 ex decretalib. et de spon. Ino e vo
 bis. et de pe. et re. Qd in te. Jo post
 tractatu de excoicatioe. Inu ager de
 ipso interditi: et papue bz ea que no
 taut Jo. cal. in tractatu que fecit de
 ecclesiastico interditi: ubi multa ponit
 nra p hosti. et Inno. que no hnt i
 sumis. Co. lusiones seu determinaciones
 tm ponendo: et opioes prias et roes:
 ac multas allegaciones circa h modu
 ibi positas omittendo ca breuitatis.
 ¶ Primo igit sciendu qd s noie cesure
 ecclesiastice: ista tria pphedunt. Excoi
 catio. Suspensio et interditi. et d. ab.
 sig. Quereti. Et excoicatio qde et in
 fdictu ad laycos et clericos pot exte
 di: s suspensio tm clericos respic coiter
 Et io postea de ipsa tractabit suspē
 sione: et demu de irregularitate. Co
 ueniunt aut pdicta tria fm hostie. in
 plurib. Duo qa sic excoicatio debz
 fieri in scriptis cotinentib caz ipsius:
 ita et snia suspensiois et interditi: vt hnt
 ex eo. Tu medicinalis. li. 6. 2o quia

excois snie suspensiois et interditi n re
 leuaf p sequete appelloz s p pcedete
 3o qa ligari aliq snia de pdictis: nec
 eligere nec eligi pnt. 4o qa nulli liga
 tus aliq pdcaz sniaz debz celebrare
 diuina als efficitur irregulari. 5o qa
 tales snias oz pcedet monitio. s. cum
 fert ab hoie. 6o qa qlibz eoz iurat
 anq aboluaf no apli cotuenire. et
 in omnib pot fieri relaxatio ad cau
 telam: nisi esset interditi gnale pmul
 gatuz: qa tunc no bz locu relaxatio ad
 cautela. ex eo. Idnti. li. 6. 7o qa h i
 snie debet obuari p superiores. 8o qa
 nulli eoz durate snia pot testificari
 ex de testi. Ueniens. 9o qa supior n
 oz ipsas snias reuocare vel pnuciari
 nullas: vel de ipsis aliqd disponere:
 nisi vocatis ptrib. 10o qa illi q p pui
 legiu sunt recepti in ppios et spales
 romae ecclesie: vel aplice sedis filios
 lz ppe s no esset excepti: tm sic excepti
 nec excoicari: nec interditi: nec suspē
 di pnt ab alio qz a romano potifice:
 vel legato de late. ex de ab. si. ci. li.
 6. Idem Jo. cal. excepto pmo que no
 ponit. Differunt aut ista tria in his.
 ¶ Duo qde qa excoicatio et suspensio
 ppe ferut de singlares psonas. Et
 excoicatio qde cot clericos et laycos
 Suspensio no de clericos tm. Interdi
 ti aut fert de loca ppria: vel contra
 vniuersitates et collegia. Interditiuz
 tm et de singulari psona fert: et si no
 ita ppe. 2o qa cu suspensio et interditi
 pti pari pot in aliis omnib excepti.
 sacmētis certis et diuinis officiis: no
 aut cu excoicatio vt dictuz e. s. in tra
 ctatu de excoicatioe. 3o qa effectus
 snie excois late n pot suspēdi: s effis

aliaz sic. 4º q̃a epi n̄ incurrūt aliq̃
sniaz excōis: vel inēdicti platā ab ho
mine vel iure: nisi specificē expmāf.
eē de sen. ex. Quia piculofu. li. 6. qd̃
p̃uilegiū nō h̄nt q̃tū ad excōicatōez
5º q̃a inēdictū g̃nale loci nō pōt ad
cautelā relaxari. Sed bñ ab excōica
tione 7 suspensioe ad cautelā q̃s pōt
abiciui. 6º q̃a inēdictū g̃nale in lo
cū pferri nō pōt sine l̄ia pape spāli
p debito pecuniario: si bñ excōicatō
7 suspensio. eē de appel. Preterea. hec
Jo. cal. De ipso g̃ interdicto q̃tuor
vidēda sūt. 1º a quo ferat. 2º
contra quē feratur. 3º quis sit eius
effectus. 4º quō feratur: 7 quō po
stea tollat: vel relaxet.

De interdicto generali.

Cap. 85.

Intēdū g̃ p̃mo q̃ inēdictuz
ferē a iure et ab hoie et ab
vtroq̃: et q̃nq̃ inēdictū est
g̃nale: q̃nq̃ spāle. 7 q̃nq̃ ēt singulare.
et g̃nale q̃dē dicit qd̃ ferē cō regnū
p̃uinciā ciuitatē castz vel villā vni
uersitatē vel collegiū 7 h̄mōi. Ge
nerale inēdictū ferē a iure in his ca
sib⁹ 7 h̄mōi. Primo si collegium
vel vniuersitas ciuitati vel loci cogit
ecclesias vel ecclesiasticas personas
soluere guidagia v̄l pedagia: vel ab
ipsis ecclesiis: vel ecclesiasticis p̃sonis
exigit vel extorquet p̃ p̃p̃iis rebus
quas nō cā negociatōis deferunt s̄
ipso sunt interdicti: de censib⁹. q̃. q̃.
li. 6. Jo. cal. 7 addit tñ iste casus nō
est receptus: nec seruā: l̄ postea san
citū fuerit p̃dictas penas 7 alias cō
nō p̃ntes debere p̃ v̄p̄cl. publicari

In de. eo. ti. 1. Dñi. sed cōit ista opio
non tenet: quia 7 si de lege dicat q̃
confirmat cum more vtentium ap
probat: 7 p̃pter contrariā consuetu
dinem abrogat. di. 4. 5. leges. Non
sic de snia excōicationis que subito
trahit secum suū effectuz. 3bi etiam
dicit in illo. c. q̃. q̃. Ubi fertur talis
sententia cōtraria cōsuetudine non
obstante. Secūdo vniuersitas que
domos locauerit vel conductas ha
bere pmiserit alienigenis vsuariis
in terra sua ad exercēdum fenus de
vsur. c. i. li. 6º. Tercio vniuersitas
que rēp̃salias contra p̃sonas ecclesi
asticas concedit vel cessas ad illas
extendit: nisi id reuocauerit. j. mēse
a tēpore concessiois vel extēctōis. de
iniur. 7 dā. da. Et si pignoratōes. li.
6. Quarto est ciuitas inēdicta q̃
officiales talis ciuitatis in qua debz
Romani pontificis electio celebrari
vel rēp̃sentantes ipsam ciuitatē nō
seruauerint ea ad que tenentur per
decretalem. Ubi piculuz. de elec. li.
6º. Vel fraudem in eis: vel circa ea
cōmiserint. Quinto interdicta est
ciuitas queuis preter vrbem que cō
sentit: dando consilium: vel fauorez
occidentibus vel p̃cutientibus cardi
nales Sancte Romane ecclesie: vel
que infra mensem delinquentes in
huiusmodi prout enormitas facien
tis exegerit: 7 ei facultas affuerit nō
punire. de pen. 1. felicitis. in fi. li. 6º
Sexto interdicta est ciuitas q̃ ep̃m
p̃p̃iuz iniuriōse vel temere percussē
rit vel ceperit: vel bānuerit. vel hoc
fieri mandauerit: Vel consilium
in his dederit: Vel fauorem.

vel hoc faciente defensorerit sciēter.
Ut in de. de pe. Si quis suadente.
Casus alius decre. Clericis: de emu-
nitate ecclesia renouat^r ē p clemētē.
Dñ. e. ti. Jo. cal.

De interdicto spali. .C. 86.

I Speciale interdictū est cū in-
dicat aliqua ecclesia: ac etiā
cū interdiciunt oēs ecclesie
vni⁹ ciuitatis vel puincie: q̄a et si n̄
in illis ecclesiis: tamen in aliis locis
illius ciuitatis ext^r ecclesias possēt ce-
lebrare diuina et audiri ab hominib⁹
loci ipsi⁹. Et h⁹ mōi interdictū spale. l.
cōt aliquā ecclesiam repit in iure in
his casibus. Idem⁹ ppter iniuriolū
homicidiū in eo ppetratū: vel iniu-
riolū sanguinē alias effusum in eo.
Secūdus cū ppter effusione hūani
seminis studiose paratā ē polluta.
In his. n. duob⁹ casibus ecclesia est
ita interdita q̄ ate recōciliatōez nō
debēt in ea diuina officia celebrari.
de cōse. di. i. Si motū. 7. c. Ecclesiis
Terti⁹ qū ppter discordiā patronorū
ēpus claudit hostia ecclesie: et tollit
inde reliq̄as: 7 pcepit vt nullus in ea
aliq̄d sacz ministeriū celebrz: donec
ad cōcordiā redeāt. de iure pa. c. i. 7.
2. Nō tñ pferens sniam interdicti.
Quart⁹ si ecclesia fuit symoniace cō-
secrata non debet in ea celebrari.
Quintus si pncipalit^r p questu non
p diuino cultu fuit psecrata. de pse.
di. i. Si q̄s basilicā. Sext⁹ nō debet
in ea celebrari i. q. 4 Ecclesia. si eccle-
sia est psecrata sine licentia epi dyo-
cesani. de cōse. di. i. Precepta. Se-
ptim⁹ si sine reliquiis vel in loco de-
serto 7 nūq̄ habitato fuit dedicata.

de pse. di. i. p̄placuit. In oib⁹ tñ his
cāib⁹: q̄uis in tali ecclesia de iure ce-
lebrari nō debeat: tñ cōtriū faciētes
.i. celebrātes n̄ sūt irregulares: q̄a n̄
est exp̄ssū in iure. vt de sē. ex. his qui
li. 6. Sz si eps p aliq̄z cāz de p̄dictis
spaliē ecclesiā interdixit tūc celebrās in
ea bñ est irregularis. Jo. cal.

De interdicto singulari. .Ca. 87.

I Interdictū singulare est cū
interdicunt alicui p̄sone singu-
lari diuina officia 7 ecclesia-
stica sacramēta: vel vniuersalit^r vel p-
ticularit^r: q̄ ad aliq̄ ipoz sacramētorū
vel officioz: vt de offi. dele. Ex lris
7 de p̄ui. c. i. 7. c. Ep̄oz. li. 6. et d̄ tpe
or. Vel nō ē. 7. c. Lias. 7 di. 50. p̄pla-
cuit. 7 de cor. vitia. Significauit. et
istō pōt ēt dici suspēso. vbi p̄mo nō
q̄ interdict⁹ ab aliq̄ actu respiciēte di-
uina intelligit^r interdict⁹ ēt ab omni
alio q̄ icludit in illo: vel q̄ sine illo in-
terdicto exerceri nō pōt. et de appel-
Sollicitudinē. vñ interdict⁹ ab officio
sacerdotali nō dz exercē officia: que
p̄prie p̄petūt sacerdoti. Sec⁹ si solū
altarīs ministeriū sit ei interdictum
Et interdictus a sacerdotali officio:
non pōt exercere pontificale: q̄a pō-
tificale sine sacerdotali exerceri non
potest. de excess. pla. Ex litteris. Et
eadem ratione interdictus ne p̄mo
atatur ad inferiores ordines n̄ pōt
p̄moueri ad maiores: vel interdict⁹. i.
suspēsus ab exercitio inferioris ordi-
nis n̄ pōt exercere actuz supioris: q̄d sine
exercitio illi⁹ inferioris exerceri n̄ pōt
Sec⁹ si sū illo exerceri pōt. Sic est
interdict⁹: vel phibit⁹ a maiorib⁹: non
intelligit^r phibit⁹ a minorib⁹: q̄a i illo

maiori nō includit. h. pbat. 95. vi.
 Illud. 7. 13. q. 2. quæst. 2. nota qd
 eps suspensus vel infidit⁹ a pōtifica
 lib⁹ si exercet offm sacerdotis etiā a
 pōtificialib⁹ nō ē irregularis: si exercet
 aliqd qd p se spectet ad offm epale
 respectu consecrationis epalis: sine cuz
 missa: vt consecrare ordinare: vel sine
 missa: sicut cōfirmare in frōte est ir
 regularis. 3. nō qd sacerdos cui inf
 dicta sunt sacerdotalia: si cōficiat cor
 pus xpi sine missa est irregularis. d
 de. ex. m. c. i. excoīcat⁹ tñ minori ce
 lebrans sciēt: l3 peccet mortalit⁹: non
 tñ incurrit irregularitatē. Itē nō qd
 a iure interdicē ingressus ecclesie in
 casib⁹: de sen. ex. sacro. 7. c. ti. c. i. li.
 6. 7. c. li. de cens. Exigit. 7. 17. q. 4.
 Si qd deinceps. fm cōez opinionē
 Itē qd celebrāt sciēter: seu alias pici
 pant in diuinis pntib⁹ publice excoī
 catis vel infidit⁹: vel illos admittūt
 ad ecclesiasticā sepulturā: cis infidit⁹
 ingressus ecclesie: donec satisfecerit
 ad arbitriū ei⁹ cui⁹ snā cōtēpserūt: d
 pui. epoz. li. 6. Archi. tñ sup isto. c.
 dicit qd intelligitur de excoīcatis ab
 hoīe: uel infidit⁹: qd pbat p tex. illū
 qd dicit. donec satisfecerit ad arbitriū
 ei⁹ cui⁹ snā cōtēpsit. Sz admittētē
 ad ecclesiasticā sepulturā sciēter sūt ex
 coīcati p decre. Eos. de qua hēs s.
 de excoīcatōe. Si aut talis cui ē inf
 dict⁹ ingressus ecclesie ab hoīe vel a
 iure: ingerat se diuinis i ecclesia: agēs
 in offō suo sic pus: ē irregularis. de
 sen. ex. i. his q. li. 6. Sz si ex ecclesia:
 puta sū diuo vel sū tētorio: vel in do
 mo ppta ingerat se diuinis nō est
 irregulari. vt ibi dī in glo. et rō ē qd

vidū limitatū h3 suā limitatōez dēt
 itelligi. 43. vi. Sit rector. Limitat⁹
 aut h3 pēa cū. f. celebrat in ecclesia: q
 n h3 locū si ex celebrat. ar. de pe. vi. i.
 .p. pene. Si at talis celebrat in orato
 rio qd cōstrui n pōt sū opocelani li
 cētia. de pūile. aucte. li. 6. Si stride
 ē oratoriū ita qd n ecclesia n ē irregu
 lar. Sz si celebrat i ecclesia n cōsecra
 q ppe dī basilica ē irregulari. satis
 ē. n. qd aucte pōtifi. sit dedicata. de
 se. vi. i. nemo. Itē pbyto celebrāte
 missā in ecclesia: si sūdyacon⁹ cui est
 infidit⁹ i gressus ecclesie dīc epistolā
 ex ecclesia i illa missa: vel dyaconus
 euāgelii sic infidit⁹ tales. f. sūdyaco
 n⁹ 7 dyacon⁹ pto irregulares fore
 qd vnū ē offm qd tñ in ecclesia pnci
 palit celebrat cui coopāt i actu sibi
 phito. vi. 50. Si qd viduā. Presbyē
 nō si celebrās i ecclesia admisit sciēt
 vidū sūdyaconū: vel dyaconū ad le
 ctionē epistole: v⁹ euāgelij: et ex eccle
 sia ē irregularis qd pncipat crimini
 crioso. de sen. ex. sup. 7. c. Si cōcu
 bine imo v⁹ tale pncipiū factū i eccle
 sia p pncie dca. Sed ecōuerso. Si sū
 dyacon⁹ cui ē infidit⁹ i gressus eccle
 sie dīc epistolā i ecclesia i missa quaz
 sacerdos celebrat ex ecclesiāz irregu
 laris ē: qd i ecclesia de et de facto id
 fecit: 7 sic i loco phito. de se. ex. Is q.
 li. 6. Et idē dīcēdū ē de dyacono in
 tali cāu dīcēte euāgelii. Presbyterū
 at talē celebrāte ex ecclesia nō audeo
 dīcē irregularē: qd l3 videat pncipa
 re i culpa cū ministris: tñ n ē dignū
 qd pncipale: vel digni⁹ trahat ad ac
 cessoriū: vel min⁹ dignū: 7 satis ē qd
 in h3 dubio hoc nō ē expōssū i iure.

cessant omnia accessoria. Tū g̃ rela-
ratio loci interdicti nō habet certaz
formā: satis fuit q̃ proferēs dixit: q̃
intendebat relaxare. Sed ubi profe-
rens hoc nō dixit: l̃z in mente gerēt
relaxare: tñ putarē ipsū ⁊ alios non
seruantes esse irregulares: Quia sic
ab aliter lata fuit snia interdicti: ita
ab eo debet fieri relaxatio. d̃ re. iu. c.
i. i. hoc uerz: p̃fēq̃ in papa qui non
sbiacet legibz. ff. de le. princeps. vñ si
in mente gerit interdictū relaxare: l̃z
abba nō exprimat: postea ibi celebra-
tes nō essent irregulares: si tñ hoc
ignoraret: ⁊ celebrant credentes du-
rare interdictū: grauit̃ peccāt: ⁊ si
nō sint irregulares. Jo. Cal. Itē si
interdicitur aliqua ecclesia: nec in ca-
pella eius poterit celebrari: nec in ci-
miterio poterit quis sepeliri: si ipsa
capella ⁊ cimiteriū sint eccl̃ie iūcta:
al̃ secus. ex eo. Si ciuitas. li. 6. Itē i
ecclesia spālī iēdicta: q̃uis honesti⁹
sit ibi nō baptizare: nisi incommoditas
aliud suadeat: r̃trariū tñ faciens: cre-
dit Jo. cal. q̃ nō incurrat irregulari-
tate: q̃a a quouis interdicto h̃ est ex-
ceptū. de spon. iñd̃ ex nobis. Idē d̃
crismate. Itē in eccl̃ia spālī iēdicta
nō p̃nt celebrari diuina: saluata for-
ma decreta. Alma. s̃. Addicim⁹. de
sen. ex. li. 6. Ratio ē: q̃a dicta decre-
ta Alma. loquit̃ cū locus iēdict⁹
fuerit: ⁊ tale appellat̃ generale iēdi-
ctū. d̃ pe. ⁊ re. Qd̃ in te. siue omune
quod idē sonat. bñ ad hoc facit de
sen. ex. p̃nti. li. 6. Itē spālē interdictū
seu positū in aliq̃ eccl̃ia: q̃uis Archi-
dicat nō posse relaxari ad cautelā si
dicat nullū: Jo. tñ mol. dicit cōnriū

q̃d fatef̃ Jo. an. videri sibi h̃ius: Et
etiā placet Jo. Cal. q̃a decre. p̃nti. d̃
snia ex. li. 6. loq̃t̃ d̃ generali iterdco
q̃. i. nō possit relaxari ad cautelam.
Sec⁹ g̃ de spālī. 25. di. Qual. Et id̃
in particulari vel singulari iēdicto
i. persone. Itē ⁊ si pro pecuniario
debito nō possit fieri interdictū in
locū siue generale: p̃t tñ fieri spālē:
siue cōi eccl̃ias: aliquā uel aliquas
pro dicta cā. Itē cū imponit̃ in aliq̃
eccl̃ia cessatio a diuinis: seruata for-
ma decre. de of. ordi. irrefragabili.
Si quis ibi celebrat: nō est irreglari.
Et rō q̃a talis cessatio imposita nō ē
h̃a snia interdicti. Sed si imponat̃
cessatio a diuinis g̃nalis. i. i loco ab
eo qui p̃t: tūc habet effectū iterdci:
⁊ de hac debet intelligi glo. Inno.
Nō ex nobis. in decretalibz. de spō.
fm Jo. an. Et hoc placet: q̃d pbat̃
etiā ex cle. ex frequentibz. de sen. ex.
que equipat̃ generales cessationes
iductas ab eo q̃ p̃t: g̃nalis iēdictis
iñd̃ aut spālēs. i. certaz eccl̃iaz. Jo.
cal. Itē si iēdicat̃ uel pmulget̃ in-
terdictū i cōe: p̃puli ciues incolas
uel vniuersitatē. i. s̃ p̃dictis appel-
lationibz: uel aliqd̃ ipsoz: intelligitur
istud g̃nale iēdictū. de sen. ex. Alma
s̃ illis. li. 6. ⁊ q̃a cū interdicto loco
propter delictū populi uel ciuiū: sin-
gulares p̃sone loci intelligūt̃ g̃nalis
iēdictū: vt sic dicat̃ g̃nale iēdictū:
vt in decre. cū in p̃tibz. de abbo. sig.
Eodē mō nō istud d̃z dici generale
imo ⁊ forti⁹: q̃a p̃dictū iēdictū su-
p̃i⁹ iō dicit̃ g̃nale: q̃a vniuersitatē uel
p̃puli loci p̃plectit̃: s̃ p̃t q̃ vnū q̃d q̃
tale ⁊ illud magl. di. i. 8. c. i. Jo. cal.

Itē qñ interdicit cler^o alic^o loci: nō ex
 h̄ intelligit^r popul^o illi^o loci interdicit^r
 q̄a hec sūt diuersa: 7 ecōuerso. ex de
 sen. ex. Si snia. li. 6. Intelligo autē
 appellōe cleri cōtineri nō solū pmo
 tos ad ordines: s̄ etiā religiosos cō
 uersos 7 cōuersas: q̄ ita sūt ad ecclīā
 trāslati: q̄ de populo p̄prie dici non
 pnt. i. z. q. i. Duo sūt. Jo. cal. Itē cū
 interdicit^r populus alicuius terre sin
 gulares p̄sone illius populi: cū sint
 interdicit^r: nec in illa terra: nec alibi
 poterūt admitti ad diuina vel eccle
 siastica sacramēta nisi in cāib^o a iure
 ex̄p̄ssis. ex de sen. ex. Si snia. li. 6. Itē
 cū interdicit^r terra alicui^o dñi itelligit^r
 de ea que ē sua quo ad dñi iurisdic
 tionale: 7 multo fort^o si terra illius
 dñi esset simpliciter et absolute p̄pria.
 Itē intelligit^r d̄ terra quā ab alio t̄z
 in feudū vel emphiteosiz: q̄a in illis
 casibus ad eum spectat vtile dñum
 Item intelligit^r de terra que p̄tinet
 ad ip̄m dñm rōe dotis vxoris: quia
 marit^o cōstāte matrimonio est dñs
 dotis vxoris. Itē intelligit^r de terra
 sibi pignozata si p̄ferens dixit. In
 terdicto terram quā talis tenet. sec^o
 si dixit interdicto terraz suaz. Jo. an.
 Item si talis dñs cui^o terra interdi
 cit^r habz terrā in diuersis puinciis:
 vel diuersis locis. Si h̄z eā p̄ pte: et
 p̄ diuiso: oēs ille ptes s̄biacent in
 dicto: s̄ si p̄ diuiso: sec^o ne innocēs
 puniat. ar. i. q. 4. § vlt. Si autē po
 stea dñs acq̄rat nouā terrā talis tra
 nō s̄biacet in dicto: nisi latoz s̄tētie
 ex̄p̄ssisset vel intēderet tā de ea quā
 hēbat: q̄ de ea quā habitur^o essz. Si
 autē vēdit terrā in dictā: vel p̄dit eaz

nō p̄pter h^o tollit^r interdicitū: cū on^o
 rei transeat cū ipsa: de decimis. i. Da
 storatis. Nec. n. iste ē mod^o tollēdi
 in dictū qd̄ ōz relaxari p̄ iudicē: qui
 tñ cessante fraude: et cā interditi se
 facillē exhibebat. Jo. cal. Itē si iudicē
 popul^o: vel vniuersitas collegiuz vel
 cōe alicui^o loci: nō intelligit^r per hoc
 loc^o ille interdicit^r fm Jo. an. sup. c.
 Si snia. e. ti. li. 6. q̄a aliud est in dict^o
 loci: aliud vniuersitati. vel collegi^o: d̄
 vñ. c. i. li. 6. Poterit ḡ celebrari alta
 voce in illo loco vt p̄us in dictis tñ
 exclusis: q̄a hoc nō est p̄hibitu^o: s̄ licz
 dictū h^o mōi. f. Jo. an. p̄cedat d̄ iure
 scripto: tamē p̄stare videt^r occasione
 piculi. Audient. n. voces publice ce
 lebratiū ab in dictis: 7 p̄ h̄ vilipēdet^r
 censura ecclesie. vñ cōsulēdū essz cle
 ricis vt tali in dicto durāte abstine
 rent a publica celebratione. Jo. cal.
 Itē si aliq̄s de vniuersitate in dicta
 se trāsferrz ad alium locū p̄mo di
 missio. Si est sp̄ali^o in dictus aut de
 populo in dicto: ita q̄ fuit i culpa
 p̄pter quā latū fuit in dictū quocūq̄
 se transferat remanet in dictus. de
 sen. ex. Alma. §. Illis. li. 6. Si h̄o nō
 fuit culpabilis: 7 ex toto desinit esse
 de populo in dicto: credo cessare
 in dictū circa euz: quia in eo cessat
 cā efficiens 7 cōseruans: ergo 7 esse
 dñs. Si. di. in Neophit^o. Jo. cal. Item
 si existens de populo nō in dicto:
 fact^o ē postea de populo: vel vniuer
 sitate in dicta. Credo q̄ ex tunc li
 gatus est: sicut 7 alij cū mēbz factū
 sit illius corporis: 7 sic debet eodem
 iure censeri. di. i. z. c. i. Johānes cal.
 Itē si exis d̄ populo in dicto vel

vniversitate si bñat simpliciter: et nō
ad tēpus cessat interdictū circa eum
q̄a non censet apli⁹ de vniversitate
vel populo: s; cōfirmat⁹ vel relegat⁹
bñ pmanet interdictus: q̄a adhuc cē
set de corpore vniversitatis Jo. cal.
Item si talis de populo vel vniversi
tate interdictus si ingrediat mōaste
rium post p̄fessionem indubitanter
poterit ordinari: q̄a definit esse de
populo totaliter: s; ante p̄fessionez
cūtū est cōsiliū q̄ non ordinat. i. tali
interdicto durate. Si tñ fuerit ordi
nat⁹ puto illā tenē. ar. de sen. ex. Re
ligioso. li. 6. Jo. cal. Itē de absētib⁹
tpe late snie interdicti: vel in vnuer
sitate vel populo: et de pñtib⁹ nō cō
sentientibus s; contradicētib⁹ aliorū
culpe ppter quā latū est interdictuz
an ligent. dicit Jo. an. in decre. Si
snia. e. ti. li. 6. Qd qdam religiosi te
nēt tales nō ligari: etiā quo ad eccle
siam: quia absens et ignorās ex ma
lesicio nō obligat. is. q. i. Aliquos. et
c. Non est. Et q̄a pena suos o; tenē
auctores. de pe. di. i. Nemo. S; dīc
īpe q̄ isti nō pōderāt: q̄ pena infēdicti
etiā puniūt q̄ nō peccauerūt. d. spō.
Non ex vobis. Un tēner ipse absen
tes et tradicētes ligari quod pbat
decre. Si snia. Itate tñ illos infēdēs
quo ad deu; Et hoc placet Jo. cal.
Itē si talis absens ē de alia ciuitate:
vel pplo l; gtiōse recept⁹ suēt i ciuez
vl' pparē ppli infēdicti: vt faciūt veneti
et forte ibi nūq; bitauit: credo q̄ cuz
tali populo infēdicto talis intelligat
infēdict⁹. Itē hitātes in ciuitate non
ciues: nec de populo illi: planū ē q̄
nō icludūt infēdicto illi vniversitat.

vel populi: vt in cle. Si snia. Si tñ
ēt loc⁹ esset infēdict⁹ in eo nō possent
audire diuina: s; ex locū illū. Jo. cal.
Itē si infēdict⁹ loc⁹ s; appellōe regni
puicie ciuitati. castri vel ville sburbia
et cōtinētia edificia loci illius infēdicta
itelligūt. de se. ex. Si ciuitas. li. 6. Et
si oca sburbia et cōtinētia edificia in
nullo erāt sbiecta dco loco infēdicto:
vel vniversitati. Si tñ pferēs infēdi
ctū hēat iurisdicōez spualē in dīctis
sburbis. Si aut nō hēt iurisdicōez
l; de iure scripto nō videāt infēdicta
oca sburbia: tñ pōderata rōe decreta.
Si ciuitas. posset dici q̄a ē tē intelli
gūt infēdā nō ab hoies: s; a iure. ex de
se. ex. Nup. Itelligūt autē sburbia
burgi ex et ppe ciuitatē in qb⁹ dom⁹
sūt etigue: vel dicūt sburbia p q̄ iter
ē rectū. Cōtinētia dco edificia dicūt
dom⁹ ex burgū separe et nō etigue vl'
cōtinētia edificia s; q̄ sūt ppe ciuitatē
vel locū infēdictū int sburbia. Itē in
dco loco s; appellōne ciuitati. castri
ville: vel h'i: nō s; infēdicti ciues illi⁹ ci
uitati. seu hoies illi⁹ castri vel ville: cū
pdiat⁹ loc⁹ ē infēdict⁹ ppter delēm dñi
vel alic⁹ singulari. p̄fōe vñ et si nō illo
loco infēdco: alibi tñ poterūt audire
diuina. et hō tales p̄fōe sint culpabiles
et dederint cāz infēdco. e. ti. Alma. g.
Iltis. Tales. n. s; infēdicti vbiq; et idē
etiā ē si infēdictū sit latū ppter delictuz
populi vel ciuiū vel vniversitat. l. p̄h⁹
loci. de sen. ex. Si snia. li. 6. Jo. cal.
Itē ciues hitātes et inuo ex ciuitatē
et sburbia et cōtinētia edificia infēdco
populo vel ciuib⁹ ciuitati. itelligūt et
īpi infēdci ē vbiq; hitet exq̄ ponūt
ciues vl' d vniversitate infēdā. Jo. cal.

Itē nobiles ⁊ marchiones comites
⁊ barones ⁊ h^o mōi hñtes in tali ci-
uitate si sunt de populo interdicto:
vel de dicta vniuersitate qđ patz ex
eo qđ sbeunt onera: ⁊ hñt honores:
sicut alij ligāt snia interdicti. Et idē
si per pñlegiū essēt exempti ab one-
ribus: secus aut si essent sui iuris: vel
ex consuetudine: vel ex pñlegio im-
piali: ita qđ dñe vniuersitati tāqđ de
ei⁹ corpe in nullo pñciparet. Jo. cal.

De effectu interdicti. scilicet quō sit
seruādū: ⁊ a qđ⁹ diuini cessandum
Cap. 90.

¶ Quantū ad tertiū pñcipale. i.
effectū interdicti. Sciendūz
p^omo qđ in loco supposito ec-
clesiastico interdicto sñm antiq̃ iura
nulla pmittebāt ecclesiastica officia
celebrari vel audiri. ex^o de pe. et re.
Qđ in te. ⁊ de spon. Nō ex vobis.
nisi semel in ebdomada celebrari cā
cōficiendi corpus xpī. de sen. ex. per-
mittimus. Sed p noua iura illud re-
stat moderatū. ex^o de sen. ex. Alma.
li. 6. Per istū. scz modum. v3. qđ sin-
gulis diebus in tali loco debeāt seu
possint in ecclesiis siue monasteriis
misse: et alia officia celebrari sicut p^o
se cū his quatuor cōditōib⁹. s. s. bmissa
voce ianuis clausis non pulsatis cā-
panis excōicati. ⁊ interdictis exclusis
vñ p qđlibz ho3 quatuor p se: si non
seruet alius tribus obseruatil violat
interdictū: ⁊ est irregularis ibi sic ce-
lebrans: vel aliqd agens alicuius or-
dinis: vt in officio suo: puta si pulsati.
cāpanis celebrat: vel etiā si alta voce
tm ⁊ h^o modis: sñm ihosti. ⁊ Jo. an. et
Jo. cal. qui addit sic: et licz hec dura

videant: tamen sufficit ita scriptum
esse. i. 9. di. In memoria. Itē si clicus
in loco interdicto facit tm altez pñdi-
cto3 aliis celebratib⁹: puta sonat cā-
panas: vel apit ianuas ecclesie et h^oi
Eredo ipsū irregularem qđ pñcipat
in crimie criminoso. de sen. ex. sñup
Secus si facit altez pñdicto3 vt cele-
brent diuina: que tamē nō celebrāt
de facto: cū irregularitas req̃rat actū
pñfectum. i. 5. q. i. c. si. Itē si cleric⁹ scit
interdictū loci: qđ tamen non pu-
blicum est p denūtiatōez: si illud nō
seruat est irregularis sñm Archy. ar.
de re. iur. sum. li. 6. Et hoc hñ: nisi
istud esset occultū. 6. q. 2. Si tantū.
Nec obstat cle. pa. de sē. ex. Quia licz
in seruādo interdicto qđ seruat ma-
trix ecclesia loca religiosa se debeāt
conformari. Nō sedqđ qđ vbi matrix
nō seruat: qđ nō est ei denūtiatū: alij
qui sciunt non debeant obseruare:
vt ibi nō ē: qđ sñm hoc idem infertur
etiam si esset publicū ⁊ matrix ecclesia
nō seruaret qđ est absurdū. Dicit tñ
Jo. an. qđ expediret p ostōnē puidēi
clericos nō teneri ad obseruantiam
interdicto3 plato3 a iure: nisi p^omo
fieret ipso3 declaratio p id qđ hēf
de cens. Quāqđ. li. 6. Et in cle. pñti.
e. ti. Itē nō qđ dicta moderatio inf-
dicti ⁊ effectus interdicti nō h3 locū
in interdicto populi seu vniuersitat.
nō exp̃sso loco in snia infdicti: q̃uis
n. ⁊ illud dicat infdictū gñale: tamē
decre. Alma. cū sua moderatōne lo-
quit de interdicto gñali loci: vt ciui-
tatis castri ville regni ⁊ h^o mōi. Itē
layci qđ nō sunt infdicti nō possunt
admitti ad diuina que celebrāt cūz

dicta moderatio in loco interdicto:
nisi sint sup hoc spāliter pūlegiati.
De clericis & o excois: seu alibi bñfi-
ciatis: an possint admitti in ecclesia
sita in loco interdicto ad celebrādū
vel cōcelebrādū. Archi. tenet q non
Jo. an. dicit q hoc dūz est: & qui ni-
mis emungit zē. & sic videt tenē cō-
trariū. Qd cōtrariū Jo. cal. probat
p multas rōes. Et idē dicēdū videt
de religiosis. Item tam canonici q̄
clerici ecclesiaz in qbus distributōes
cotidiane tribuūt illis qui intersūt
horis: si nō veniūt amittūt eas: sicut
amitterent si nō esset interdictum.
Item misse noni cōuēntiales s̄ pecu-
liares celebrare possunt tpe infditi:
in ecclesiis cōuēntialib⁹ fuata mode-
ramine p̄dicta. Item si in tali ecclesia
deficiūt oēs p̄ter vnū. Jo. an. post
Ihostiē. dicit q ille poterit celebrare
cum familiari. Archi. dicit q nō au-
det hoc tenere. Sed p̄mum placet.
Isteor tamē q in pūlegio cōuēntus
de celebrādo tpe infditi n̄ includūt
familiares cōuēnt⁹. S3 in casu p̄dco
ille solus adherere poterit familiarē
seu seruitorē vigore pmissiōis. S. Adi-
timus. necessitate ad hoc cogēte. Jo.
cal. Si tamē alicui p̄sone singulari
sit cōcessus: vt tpe infditi possit cele-
brare: vel audire diuina in voce sub
missa: tunc familiares eius ad audi-
endū cum illo: & ad celebrādū sibi
admittūt: nisi esset talis cuius culpa
dolo vel fraude sit lata snia infditi
vel ad dictā culpā dedissz auxiliū cō-
silium vel fauorē. de pui. licet. li. 6.
Item p dictū. c. Alma. de sen. ex. li.
6. extat alia moderatio circa isdēm

v3 q in festiuitatib⁹ solū Inatiuitati.
Resurrectōis Pentecostis. & Assum-
ptionis beate. Marie. Itē nō q p̄di-
ctis quatuor solēnitatib⁹ de q̄b⁹ hēc
in. d. c. Alma. addita ē solēnitas cor-
poris xpi p exuagatē. Martini q̄nti.
in q interrūpit infditiū: siue suspēdi
videt. Ut in qtuor predictis cāpane
pulsent: & ianuīs aptis alta voce di-
uina celebrent in locis interdictis: ex-
coicatis exclusis s̄ interdictis admittis
ita tamē q illi ppter quos platū est
interdictū altari nō appropinquent:
nō obstātib⁹ qbuscūqz pūlegiis que
reuocant: quia sufficē o3 omnib⁹ q
celebrent vt dictum est. Ubi primo
nō q illud qd dictū est de dictis fe-
stiuitatib⁹: intelligi debz de vna die
tm p qualibz festiuitate: vñ & doc.
querūt qñ incipiat talis dies: & q̄ntū
ad p̄ncipiū dei conecor. quasi omnes
s. q incipit in vespis vigiliis: s̄ q̄ntū
ad finem sunt varie opiones. Et ar-
chy. tenet q terminet in cōpletorio
festiuitatis inclusiue: q̄a in bñficiis ē
larga inf̄ptatio faciēda. Jo. an. tenz
in dicta decre. Alma. glo. ate penul-
timā q terminet in vespis ip̄s⁹ festi-
& sic excludit cōpletoriū: que opinio
etiam placet Jo. cal. Itē nōndūz q
in p̄dictis festiuitatib⁹ non pōt licite
dari corpus xpi in loco infditi: nisi
sicut & aliis dieb⁹. s̄ infirmis decedē-
tibus. de sen. ex. Rñso. Uñ & qd dī
in canone de conse. di. 2. Et si non
frequētius: & de pe. & re. Omnis. s. q
fideles debent cōicare in pasceate na-
tale & p̄tēcostes. Intelligēdū est in-
terdicto & alia p̄hibitione cessātib⁹.
Et idem dicēdū de extrema vñdōe

Icz qd nō est dāda istis dieb? Archi.
 7 Jo. an. Itē 7 si in dictis festiuita-
 tibus honestius 7 iusti? sit saltē qd tū
 ad pncipalē missā que in ipa ecclesia
 celebrat de ipso pprio festo dicē: qd
 id est inductū in honore illaz solēni-
 tatū: 7 ideo de eis celebrādū. de ose.
 di. i. Et hoc attendēdū est 7 de cele.
 missa. c. 2. ¶ Potest tamē 7 alia missa
 dici qd de ipso festo. Itē in dictis fe-
 stiuitatibus credo qd pnt aqua solē-
 niter bndici: 7 aspicio fieri: ¶ Danes et
 fructus bndici: 7 laicis etiā infideli.
 ministrari: qd ista de se nō phibent
 tēpore interdicti: et ipsoz bndictio ē
 officiū diuinū: qd gñalit in pndictis
 festiuitatib? pmittit. Jo. cal. Itē in
 festo assumptōis vginis. ¶ Marie sep-
 tē interdicti nuptie pnt solēniē bñ-
 dici: qd aliis dieb? tpe infideli non
 potest fieri fm ihostiē. Et hoc ideo:
 qd talis bndictio ptinet ad diuinū
 officiū: qd illa die pmittit solēniter
 celebrari. De aliis trib? festiuitatib?
 nō opz querere: qd in ipsis festiuita-
 tiāus phibēt celebrari in omni loco
 7 ab omnib? fidelib?. 22. q. 4. ¶ Non
 opz. Jo. cal. Itē in dictis festiuitati-
 bus pnt vginēs et altaria cōsecrari
 vel benedici: 7 calices 7 pamenta: et
 abbates 7 abbatissē: qd h? mōi bñdi-
 ctiones nō sūt sacra pprie: si orōnes:
 7 certa officia. Jo. cal. Itē dictis die-
 bus festiuis in loco infideli vtrum
 possint admitti ad ecclesiasticā sepul-
 turā. Jo. an. dicit qd putat qd nō: licz
 multoties fuerit in cōtrariū obfueratū
 7 subdit post pauca. Jo. cal. Scio qd
 videret temerariū resistē opinioni
 oīi mei 7 patris mei: maxime qd nō

viderim p aliquem cōtrariū scriptū
 Attamē mea pusilla intelligētia iu-
 dicat in dictis festiuitatib? nō obstāte
 interdicto posse publice et solēniter
 mortuos sepeliri: vbi aliū nō obstat
 puta qd nō est spāliter aut noiatiū
 interdictus: aut qd fuit in culpa: vel
 ad h? dedit cōsiliū auxiliū vel fauorē
 ppter qd latū est infideli. ¶ Doueoz
 ad dicēdū qd p gñale interdictū phi-
 bet ecclesiastica sepultura: qd ipsa acce-
 dit ad officiū diuinū. ¶ Itā cuz officio
 diuino debet ferri funus ad ecclesiā:
 vt hēt. 12. q. 2. Qui diuina. Sz offm
 diuinū pmittit his diebus solēniter
 celebrari. Jo. cal. Qui multa induc
 pro 7 cōtra circa istam māz. Itē tpe
 infideli 7 si phibita sit administratō
 sacramētoz: illud tñ hz multas exce-
 ptōes. ¶ Itā pmo excipit baptismum
 nō solū puuloz: s; etiā adultoz. exē
 eo. Qm. li. 6. Itē excipit cōfirmatio
 ex eo. Rnslo. Item excipit pnia non
 tñ morietū s; etiā viuoz et sanoz
 dūmō nō fuerint excoīcati: qui non
 possūt admitti nisi in morte: 7 exce-
 ptis illis ppter quoz culpā: vel volū-
 lata est snia interdicti: vel pbuerunt
 auxiliū cōsiliū vel fauorē: si nō primo
 satisfecerint: vel de satisfaciendo de-
 derint idoneā cautionē: aut si hoc nō
 pnt: nisi iurauerint qd cū potuerunt
 satisfaciēt: 7 ad satisfactionē faciēdaz
 p illos q tenēt dabūt cōsiliū auxiliū
 7 p posse laborabūt. Nec ppter aliqd
 pndictoz fieri o3 relaxatio interdicti
 ex eo. Alma. li. 6. Itē 7 cathecism? q
 pcedit baptismū pōt fieri: qd pmissio
 baptismi intelligit pmissa omnia
 p que puenit ad illud: 7 sine quibus

61
expediri non debet. h^o m^oi autem est
cathedimus. de conse. vi. 4. An bap-
tismū. Item p^omittit^r obsecratio crismati.
in die cene q^o vrendū ē in baptismo
et confirmatōe. ex eo. Rñso. Item p^o-
mittit^r eucharistia dari decedētib^{us}
de pe. et re. Qd in te. Nec etiā debz
alicui penitenti denegari. 50. vi. Pe-
nitentes. Sanis etiā dānatis ad
mortē dari potest tpe interdicti: qā
censet^r tunc esse in articulo mortis
Jo. cal. Sed laycis et clericis nō inf-
dictis: sed in loco interdicti positis:
an possit dari eucharistia p^oter q^o in
mortis articulo dubiū est: excepti. tñ
p^obyteris missā celebrātib^{us} cū forma
seruata decre. Alma. Celebrātes eiz
tenent^r sumē corpus xpi. de cose. vi.
2. Cōpim^{us}. De aliis q^o dicit Jo. cal.
Trepido ferre sniaz cū videriz gñā
liter religiosos suis fratrib^{us} et sorori-
bus vel monialib^{us}: quaz curā gerūt
tpe interdicti indifferē cōcedere eu-
charistie sacramēta sⁱ quo iure faciāt
ipsi discernāt: cū cōtrariū videat^r de
iure scripto. In edictis. n. pmissiōis
certoz. casuū qd rōe nō inueniē expisse
pmissū sibiacer regule phibitiue. 2. q.
4. Cōsuluisti. Et est expissū. in cle. de
ob. sig. Exiui. s. Porro. Cū q^o sit per-
missū tēpore infdicti spālī corpus xpi
in q^otū dicit^r viaticū. i. in q^otū datur
decedētib^{us} q^o zē. Et addit Jdez Jo.
q^o cū portat^r eucharistia ad infirmū
tunc credit q^o debeat portari cū pul-
satione cāpanelle et lumine pcedēte
et aliis cōsuetis: qā cū aliqd pmittit^r
vbi aliud nō apparet intelligit^r fore
pmissū sⁱ q^o ius disponit illd fieri:
et vsus obuat. ar. ad hoc. 4. vi. Erit

autem. et iz. vi. Illa. Sed de porta-
tione luminis disponit ius. de cele.
miss. Sane. De pulsatōe aut cāpan-
nelle habet gñalis cōsuetudo q^o zē.
Potest autē dari tale viaticū in fir-
mo in pñtia astatiū et veniētiū vt p^o-
missio intelligat^r sⁱ cōditōem status
p^oide infirme. 41. vi. Quisq^{ue}. de mu-
lierib^{us} q^o pgnatib^{us} et ptui appropin-
quātib^{us}: an tpe interdicti possit dari
eucharistia. videt^r Jo. an. dicit^r q^o nō
nisi aliud piculum imineat in eis. rō
est quia tales nō p^oprie possunt dici
decedētes ex appropinqtōe ad ptuz:
sⁱ nō nisi decedētib^{us} concedit^r eucha-
ristia in tali tpe. s. interdicti eadē rōe
Jdem p omnia putat Jo. cal. de in-
trātib^{us} mare vel belluz cāpestre: vel
obsecsis: et facit qd nō. de officio or-
dinarij pastoralis. 2. Rñso. in glosa.
Extrema hō vñdio incūdanter est
phibita tēpore interdicti: sed an cle-
ricis vel religiosis marib^{us} vel scinis
non interdictis sed d loco interdicto
et q^o euauerūt infdictū: an possit con-
ferri extrema vñdio a qbusdā dubi-
tat. Dñs et pater meus et iusticie cul-
tor. In decre. Qd in te. ex de pe. et
re. dicit^r q^o nō: qd tñ multi male ad-
uertunt. Jo. cal. Matrimoniu hō i
dicto tpe pmittit^r: qā cōtrahi potest
quocūq^{ue} tempore p legitimū cōsensū
viri et mulier. etiā si cōtrahētes essēt
interdicti sⁱ m Jnno. Inaz et p infide-
les et p excoīcatos cōtrahi potest sed
solēnis bñdictio nuptiaz tūc fieri nō
potest sⁱ m Hosti. etiam si alter rātū
vir. s. vel mulier essz infdict^{us} in loco
nō interdicto fieret Jo. cal. De sacra-
mento ordinis sciendum q^o nullus
h z

ordo pferri potest in loco interdicto clericis et laicis: et ratio est: quia prohibetur ibi ecclesiastica sacramenta ministrari: exceptis quibusdam casibus: de quibus iste non est. ut in decre. de spō. Non ex verbis. Si autem populus est interdictus cum propter hoc non sit clerus interdictus: poterunt clerici illius loci ex illa locum interdictum ad ordines superiores promoueri ab eo tamen quod hoc de iure possit. Item si locus tamen est interdictus: ibi nullus valeat ordinari: laici tamen qui non fuerunt culpabiles interdicti propter quod latum est interdictum esse locum interdictum poterunt ordinarī nisi propter delictum universitatis. lata fuisset sententia interdicti in loco: quia tunc nullus de dicta universitate posset ordinari. Jo. cal. Item tempore generalis interdicti denegatur laicis ecclesiastica sepultura: etiam si prius egerint contra Innocentium. ex de pe. et re. Quid in te. Ratio est quia interdicti sunt tales etiam si peccatores non sint. i. 7. q. 4. in 2o. Si 7 illi interdicti qui tunc ab soluti ab aliquo excommunicatione remanent tamen adhuc interdicti: donec solvantur interdictum. Et si in mortuorum interdictum apparuerint signa penitentiae et postmodum fuerit solutum interdictum tunc talium corpora erunt apud ecclesiam transferenda. ar. ex de sen. ex. Cum illorum. Et si apud ecclesiam statim adhuc interdicto sepulti fuerit non erunt postmodum exhumandi Cum ad eum statim venerit res a quo incipere potuit. 7 per huiusmodi interdictis. scilicet cum penituerint 13 mortuaria recipere ac per eis orandum est. 2. q. 2. Quicumque Et si non penituerit: nec per eis orandum est: nec mortuaria recipienda. 88. di. c. si. Clerici vero qui in tali generalitate non sunt interdicti non negatur ecclesiastica

sepultura: ita tamen quod fiat sine pulsatione campanarum et cessante omni solennitate ex eo. ti. Quid in te. Et quod ibi videtur cum silentio non videtur hoc intelligendum de silentio officii funeralis: quia cum concedatur quod maius est. scilicet dicere missam 7 horas submisit: 7 officio funerali concedi videtur. Item quando aliqua ecclesia est singulariter interdicta: si quidem est interdicta propter delictum clericorum tamen: vel quia violata fuit: tunc prochiani possunt in alia ecclesia non interdicta eligere sepulturam 7 audire divina: si sit interdicta in penam populi: etiam si multi ex eis non deliquerunt: sed forte universitas vel magna pars: vel forte quia deliquit dominus: 7 in hoc puniatur: tunc prochiani non possunt in alia ecclesia etiam non interdicta eligere sepulturam nisi forte ex privilegio Innocentii. Item sic tempore interdicti in ecclesia non sunt laici sepeliendi: ita nec in eius cimiterio: de privilegio. ut privilegia. Et 13 Steph. dicat quod sufficit quod sit locus ad sepulturam deputatus: 13 non sit benedictus ut dicatur cimiterium. tamen Jo. an. dicit quod est locus ad usum cimiterii per episcopum benedictus. de consue. di. i. in Nemo. Jo. etiam cal. dicit quod non sufficit quod locus sit ad sepulturam deputatus: nisi auctoritate episcopi fuerit ad sepulcrum deputatus. Et hoc oportet fati quod tamen ad penam excommunicationis que ponitur per de. eos Item laici non interdicti non possunt in cimiterio sito in loco interdicto cum clericorum officio sub silentio cessantibus solennitatem aliis sepeliri. Ratio est quia ex gratia id conceditur clericis: quod aliis intelligitur denegatum. Jo. cal. Item privilegium per decre. Alma. super auditione divinorum 7 preceptum sacramentorum

sine mentione de auditione diuinorum
puto quod ex hoc possit admitti ad ec-
clesiasticam sepulturam: quous de ipsa non
fiat mentio. Sed si privilegium esset con-
cessum super auditione diuinorum non
facta mentione de precepto sacramen-
torum satis videtur dubium: tamen placet
quod per illud privilegium sit concessa ecclesia-
stica sepultura per regulam cui coicamur
imo 24. q. 2. Sane. Cessantibus tamen
solennitatibus: ut dicitur de clericis. 30.
cal. Item sepeliendo extra ecclesiam et cimi-
terium interdictam personam: vel non in-
terdictam: si in loco interdicto cum officio
diuino clerici illud officium celebrantes
sunt irregulares. Sed sine officio di-
uino bene possunt interdici extra ecclesiam
et cimiterium sepeliri: nec enim debet
corpora eorum remanere inhumata. 30. cal.
De pena non seruantis interdictum.

pena autem non seruantis in-
terdictum si clericus est: Est
ista secundum Hostium. quia scientem ce-
lebrans in loco interdicto vnicuique sit
irregularis efficiatur: et suspensus est. extra
de cle. ex. mi. Postulatus. §. Illi. et
extra de eo. 3. qui. li. 6. Unde non potest benefi-
cia conferre. extra de concess. preben. qua
diuersitatem. Idem Ber. et Innocentius.
Item talis non potest eligi nec eligere
ut in. d. c. 3. qui. et extra de consue.
Dilectus. Item nec potest postulari
extra de postu. c. i. Item qui non seruat
interdictum remouendus est ab officio
extra de cle. ex. mi. Postulatus. Si autem
talis sit religiosus et ad nullum ordinem
ordinetur: et si irregularitas non incurrat
quia non est expressum in iure. Ina decret.
3. qui. agit de sola irregularitate que
precedit de celebratione diuinorum: vel

executione ordinum: poterit tamen aliter
puniri: ut recludi in artium monaste-
rio ad penam pagendam: et indez videtur
dicendum de moniali non seruante in-
terdictum: quilibet tamen horum. s. religiosus et
religiosa si non habet ordinem si violat
interdictum sunt ineligibiles ad iure et
passive: nam et si non habent ordinem clerica-
lem ratione tamen ipsorum status habent officium
celebrandi diuina secundum ordinem ipsorum.
Unde violando interdictum illam penam in-
currerent cuius sunt capaces. ad hoc ob-
biga. Debitum. 30. cal. Idem vero
laycus violans interdictum quous irre-
gularitatem non incurrat: vel suspensio
secundum Innocentium. grauius tamen peccat et
puniedus est pena arbitraria per eccle-
siasticum iudicem: cum tale peccatum sit
ecclesiasticum: de sen. ex. Brauis. i. cle.
Item omnis qui scientem celebrat in loco
interdicto sine personis interdictis a iure
vel a iudice: vel recipiens publice in-
dictos ad diuina officia vel sacramenta
vel sepulturam etiam si non sit irregularis.
est interdictus ab ingressu ecclesie:
extra de priuile. Episcoporum. li. 6. Et si in ea se
ingerit in officio suo sit irregularis.
extra de eo. 3. qui. li. 6. In quo quod omnibus
prodictis in ultimo. §. sit interdictum in-
gressus ecclesie per decre. extra de priuile.
Episcoporum. li. 6. Est tamen differentia inter eos
Ina celebrans in loco interdicto est
irregularis. Admittens vero ad sepul-
turam notatim interdictos: vel publi-
ce excoicatos est excoicatus. In clem.
Eos. de sepul. Et etiam qui tempore interdicti
sepeliunt defunctos in cimiteriis vel ec-
clesiis in causibus non concessis: ut per in
ea. clem. Aliis vero de quibus ibi sit
mentio interdicti solum ingressus

ecclesie mō p̄dicto. Dicit aut agere
vel ingerere se in officio suo sicut p̄
7 p̄ n̄s violare inēdictū: cū. s. dīc lo-
lētīc horas canonicas diurnas: vel
nocturnas vel missā: vel aliud cōm
qđ ei cōpetit rōe alicui⁹ ordinis quē
h3. 2. q. 2. Ep̄s. Et idē n̄cūit 3nno
7 alij post eum de excess. pla. c. si.
Iñ salmista inēdict⁹ vel nō inēdictus
ē in loco inēdicto si celebrat. i. si solē-
niter agit in officio suo. vtz fiat per
hoc irregularis. Sic rñd3 Jo. cal. 33
theolo. talis nō est irregularis: quia
psalmistat⁹ fm eos nō est ordo: ē f3
canonistas qui tenēt psalmistatum
esse ordinē. 21. di. Cleros. Et tali or-
dini cōpetit cātare. s. in choro psalmi-
zando lectiōes 7 lēnsoria legendo
ideo talis h̄modi agendo efficitur
irregularis. Et addit qđ qđā dicunt
7 placet 3nno. qđ si cōsuetudo est in
ecclesia qđ sū distindōe ordinis qđq3
legat epistolaz vel portet cereos: vel
faciat qđqđ aliud ptinens ad aliqđ
officiū nō erit irregularis is qui illō
officiū facit. Et s̄dit Jo. cal. qđ illa
distindō nō tollit qđ de iure talia
cōpetāt rōe alicui⁹ ordinis. Uñ ber.
7 Jo. an. 7 alij in decre. Cū medici-
nalis. de sen. exco. li. 6. dicūt talē eē
irregularē. Ihosti. etiā 7 Spec. putāt
h̄ntē p̄mā tonsurā tātuz si cantet in
officio suo eē irregularē. 22. di. psal-
mista. Sed si qđ facit ea que nō sūt
alicui ordini vel officio deputata: vt
si in matutinis legit lectiōes: vel can-
tet lēnsoria. dicunt host. 7 Guil. nō
esse irregularē. In bñdictione aque
bñdite contrahit irregularitas fm
3nno. qđ est ānexa ordini h̄modi

bñdicio. de conse. di. 2. Aqua. qñ. l.
inēdict⁹ clericus hoc ageret si si nō ē
ipse interdict⁹ ex eo qđ facit talē bñ-
dictionē aque in loco inēdicto fuata
moderatōe qđ tradit de aliis officiis
nō incurrit irregularitatez. Aqua at
bñdita nō d3 aspgi lapidis loci inter-
dicti a sacerdote: 7 h̄ p̄terq3 in q̄tuor
festiuitatib⁹ de q̄bus agit in decre.
Alma. Si tñ aspgeret putat Jo. cal.
qđ nō esset irregularis: qđ hoc nō est
in iure cautū. Iñ bñdictionē autez
mense etiā ab interdicto clerico non
contrahit irregularitas: qđ nulli est
ordini deputata. Al bñdicio etiā
quā cōsueuerūt p̄ores v̄l ep̄i itinerādo
obuiatib⁹ eis in sua dyoc. dixerunt
qđā tutū eē in loco inēdicto abstinē
si tñ cōtrafaciant nō erūt irreglares
Qđ putat Jo. cal. eē dñ de simplici
bñdicio: secus de solēni ad quā pre-
mittit. Sit nomē dñi bñdiciuz: vel
aliqd aliud h̄mōi. Talis. n. bñdicio
cōpetit ep̄o rōe ordinis. 95. di. Ecce
De bñdicio ē at calicis vel pamētoz
vel corpalium vel candelaz in festo
purificatiōis: vel cinex in die cineris
vel oliuaz in festo palmaruz. Dicit
Jo. cal. posse ñ fieri a clericis inēdicti.
vel nō interdictis in loco interdicto
nisi fuata moderatōe que tradit de
officiis diuinis in decre. Alma. e. ti.
li. 6. Et idē dicit tenēdū d̄ faciētib⁹
officiū p̄ baptismo in sabbato s̄cdo
vel p̄ confectiōe crismatis in cena
dñi: vel p̄ āniuersario defūdi. Bene-
dictio etiā pere 7 baculi pegrinoz a
sacerdote dicit Guil. qđ videt esse cō-
cessa cū nō sit p̄hibita. Itē de purifi-
catiōe post p̄m dicit Jo. cal. qđ ñ p̄t

62
 mulier post ptā introduci in ecclesiā
 in loco iſedō p sacerdotē cū psalmis
 ⁊ orōib⁹ ⁊ solēni introductōe: als in
 currez irregularitatē: qā illd ē offm
 diuinū ordinū clericali ppetēs: s sine
 officio facta solū cōfessioe vt moris ē
 poterit mulier intrare p se grās agē
 do. Itē si cleric⁹ infēdi⁹ vel nō infēdi
 ⁹ s in loco iſedō si excōicat aliqez
 vel absolūg excōicatū fm Inno. nō
 est irregularis qā h⁹ modi non sunt
 ordinis s iurisdicōis. z. q. i. Itemo.
 Et de excōicatōe nō est dubiū q idē
 dicēdū est de absolucōe: de pe. vi. i.
 Verbū. Tñ absolōis solēnia exhibē
 sicut est dicē cū stola psalmū ⁊ orōez
 vel in ecclesiā introducē excōicatuz:
 qā hoc ē ordīs ⁊ officij h⁹mōi faciēs
 est irregularis fm Inno. ⁊ Specu.
 Officiū aut cōmēdationis aiaz dece
 detiū iux morē credit Jo. cal. q fieri
 possit loco ⁊ tpe infēdi⁹: qā istd offm
 videt qsi anxiū ad absolōez que sit
 in pnia: vñ sicut cōcedit tūc pnia ita
 ⁊ istud. Itē in loco infēdi⁹ et infēdi
 ⁹ ⁊ excōicatis pōt pdicari vbum
 dei. ex de sen. ex. i. Rūlo. Et pōt etiā
 infēdi⁹ fieri cōfessio gñalis in fine p
 dicatōnis. Pōt etiā cāpana pulsari
 ppter hoc: qā cum dicta pulsatio sit
 signū ⁊ pābulū ad pmissi: vt habet
 gñalis cōsuetudo intelligit ⁊ ipa pul
 satio pmissa. Jo. cal. Pro missis vō
 et horis canonicis dicēdis nullo m
 debēt pulsari cāpane tpe infēdi⁹. Als
 icurreret irregularitas: excepti. qtuor
 festiuitatib⁹: de qb⁹. s. etiā si cāpane
 ipse esset ex ecclesiā: ⁊ pcul ab ea nō
 l3 p pdictis pulsare: als fieret fraus
 legi. i. 4. q. 3. p pliciq. Nec etiā puas

cāpanellas l3 pulsare tpe infēdi⁹ p
 diuinis officiis celebrādis: ut faciūt
 religiosi medicātes. Itā phibitō pul
 satois cāpanarū tpe infēdi⁹ vtiq; et
 minores cāpanellas includit: cu3 de
 facto son⁹ audiat ex muro ⁊ inf dū
 satis pcul. Unde tales sibi caueāt: ⁊
 sufficiat eis q aliquo signo: puta ta
 bula possint cōuenire ad omnia eorū
 si pulsare cāpanas tpe infēdi⁹ p ho
 ris notificādis: puta etiā sexta nona
 ⁊ h⁹mōi nō credo illicitū laycis hac
 de cā cāpanas suas sonare. S3 cle
 ricis nō credo hoc licē: l3 de facto ce
 lebrent diuina: tñ ex quo dicto tēpore
 solēt diuina celebrare: presumēt vñ
 mulier q p celebratiōe diuioz sona
 rent. z. 3. vi. De syraculane. Ifateor
 tñ ppter hoc tñ ipsos nō incurrere
 irregularitatē. Jo. cal. Pulsare autē
 cāpanā p aue maria: vt fieri sol3 lau
 dabilē de sero: et etiā de mane in
 qbusdā locis tpe infēdi⁹ nō inducit
 irregularitatē: qā illa salutatio vginis
 gloriose nō ē offm ordini deputatū:
 pulsare ⁊ cāpanas p ostēsiōe l3aruz
 aliqz: vel in aduētū alic⁹ plati ⁊ h⁹i
 tpe infēdi⁹: nec laycis nec clericis p
 hibet. Jo. cal. Cōsuluit et q itinerā
 tes p loca infēdi⁹: si sūt duo vel ples
 q nō dicāt horas canonicas in via:
 qā ex quo ab alijs audiri pnt: vic ipe
 q nō aud3 dicē q s facē possint hñ
 violatōe infēdi⁹. Sec⁹ si esset vnus
 sol⁹: qā ita sōmisse dicē poss3 q ū au
 diret. Itē dicūt Inno. et Abbas q
 nō credūt irregularitatez incurrere
 clericū infēdi⁹ ppter s q infēdit diuis
 et si cātat cū alijs dūmō nō celebret
 nec aliqd agat vt i officio suo peccat
 b 4.

tñ. Jo. at cal. dic sibi placē dēz host.
 7 spec. l. q si talis se igerat vinis au
 diēdo ex qdā simplici deuotōe ū dē
 nēdo n̄ ē irregulari. 7 sic pcedit dēm
 Inn. S3 si h̄ fac dēnēdo 7 faciēdo
 celebrari vinia siue auctē pbēdo: siue
 coopādo: tē irregularitatē incurrit. Itē
 layci violātes infēdū 7 si n̄ iurrāt
 irregularitatē: gūit tñ peccāt: vt dēz
 ē h3 Inno. 7 vt vī mortaliē si sciet h̄
 faciūt: qā dē obnīaz ecclesie agūt. 81.
 vi. Si q. S3 exercētes officia q̄ n̄ sūt
 alic⁹ ordiis tpe infēdā: vt aduocādo
 docēdo 7 h̄i n̄ peccāt. Itē n̄ phibēt
 layci tpe infēdā dicē letanias vī lau
 des suas: vt faciūt fratarie. Itē n̄ p
 hibēt orare in ecclesia eē tpa celebra
 tōis diuinorū h3 guil. 7. dñ. Itē si
 sacerdos pbabilis credit qd aliq̄ infē
 dū sūt i ecclesia h3 Guil. d3. monē in
 gñali qd exeat: als n̄ tñ vitare eos
 maxie publice: donec stet de snia.
 Itē si sacerdos recipiat scient hoiez
 infēdē: l3 ipe peccet 7 penas incurrit:
 vt. s. dēz ē. Alij tñ n̄ tenēt exire fm
 Guil. nec peccāt audiēdo diuina. Itē
 i vinis officiis sūt vitādi oēs illi qui
 p̄prio noie vī alia certa circūlocutōe
 p sniaz designāt infēdā qui 7 dicūt
 noiatiz infēdā. Itē vitādi sūt tāq̄ no
 mīatiz infēdā oēs illi de qb⁹ stat qd
 infēdā sūt: vt si ciuitas vel castz infē
 diciē. Si h̄o infēdicāt fautores: siue
 p̄cipātes in erie n̄ dicūt noiatiz in
 terdā: s̄ tñ i gñe: vñ tales n̄ tñ qd
 vitare quousq̄ p iudicē specificēt: et
 denunciēt: nisi forte eorū p̄cipatio
 esset multū notoria: ita qd inficiatōni
 n̄ sit loc⁹ eē de coha. cle. et mu. Lūa
 nos. Inno. 7 host. 7 Ber.

De forma seu modo ponēdi in
 didum. Cap. gi.

v In timo vidēdū ē de forma
 qua fert infēdē: 7 quō etiā
 relaxet: vbi sciēduz fm Jo.
 cal. qd cū ab hoie p̄fert 7 p̄tēt ōtiaciā
 ē necessaria mōitio pcedēs et forma
 q̄ tradit de sen. ex. c. i. li. 6. Et sic in
 telligit ē illd. c. d app. Rep̄hēnsibilis
 S3 si p̄tēt delidū fert n̄ ē necessaria
 mōitio. 5. q. 4. In loco. sic intellige
 nōta p Inno. 7 alios. de app. Ad h̄
 Cū h̄o a iure p̄fert p̄tēt excessū: siue
 delidū sine mōitōne sit: siue sit spāle
 infēdū. s. dē ecclesia: vel dē p̄sonam
 singulare: qd sup̄ dīdū ē infēdūz
 singulare siue sit infēdēz gñale loci. s.
 vt ciuitati. castri vel ville vel vniuersi
 tatis populū. Qd3. n. hoz dē gñale
 Sub hac at forma h̄boz p̄fert. nos
 p̄tēt talē cāz ecclesia vel terrā talē s̄
 ponim⁹ infēdā. eē de h. si. Et in p
 tib⁹. 7 addit ē cōit: ecclesiastico: ad
 dīz infēdā legalis. Idōt ēt snia infē
 dā ad volūtātē iudicis dēmiari:
 puta vt infēdicat missā cū cantu: vel
 horas vel sepulturas 7 h̄mōi. Idōt
 etiā iudex ab infēdāo excipe et scire
 quos vult 7 qñ vult: puta qd dñs
 terre est ibi pñs 7 h̄mōi. eē de spō.
 Inō ex vobis. Ad hoc aut vt obligz
 snia infēdā: sufficit eā publice pmul
 gari: nec postea necesse est eaz singu
 loz aurib⁹ inculcare. di. i. 6. Qd dīci
 tis. Sufficit etiā cū quis scit nūcios
 suos maxie metropolitanā ecclesiaz
 recepisse sniaz 7 cōfuare. eē d postu.
 .c. i. Item nō fm Inno. 7 hosti. qd
 qñ locus: vel ecclesia interdiciē talis
 snia suspēdi potest: et cū suspēsa est

127.
 128.
 129.
 130.
 131.
 132.
 133.
 134.
 135.
 136.
 137.
 138.
 139.
 140.
 141.
 142.
 143.
 144.
 145.
 146.
 147.
 148.
 149.
 150.
 151.
 152.
 153.
 154.
 155.
 156.
 157.
 158.
 159.
 160.
 161.
 162.
 163.
 164.
 165.
 166.
 167.
 168.
 169.
 170.
 171.
 172.
 173.
 174.
 175.
 176.
 177.
 178.
 179.
 180.
 181.
 182.
 183.
 184.
 185.
 186.
 187.
 188.
 189.
 190.
 191.
 192.
 193.
 194.
 195.
 196.
 197.
 198.
 199.
 200.
 201.
 202.
 203.
 204.
 205.
 206.
 207.
 208.
 209.
 210.
 211.
 212.
 213.
 214.
 215.
 216.
 217.
 218.
 219.
 220.
 221.
 222.
 223.
 224.
 225.
 226.
 227.
 228.
 229.
 230.
 231.
 232.
 233.
 234.
 235.
 236.
 237.
 238.
 239.
 240.
 241.
 242.
 243.
 244.
 245.
 246.
 247.
 248.
 249.
 250.
 251.
 252.
 253.
 254.
 255.
 256.
 257.
 258.
 259.
 260.
 261.
 262.
 263.
 264.
 265.
 266.
 267.
 268.
 269.
 270.
 271.
 272.
 273.
 274.
 275.
 276.
 277.
 278.
 279.
 280.
 281.
 282.
 283.
 284.
 285.
 286.
 287.
 288.
 289.
 290.
 291.
 292.
 293.
 294.
 295.
 296.
 297.
 298.
 299.
 300.
 301.
 302.
 303.
 304.
 305.
 306.
 307.
 308.
 309.
 310.
 311.
 312.
 313.
 314.
 315.
 316.
 317.
 318.
 319.
 320.
 321.
 322.
 323.
 324.
 325.
 326.
 327.
 328.
 329.
 330.
 331.
 332.
 333.
 334.
 335.
 336.
 337.
 338.
 339.
 340.
 341.
 342.
 343.
 344.
 345.
 346.
 347.
 348.
 349.
 350.
 351.
 352.
 353.
 354.
 355.
 356.
 357.
 358.
 359.
 360.
 361.
 362.
 363.
 364.
 365.
 366.
 367.
 368.
 369.
 370.
 371.
 372.
 373.
 374.
 375.
 376.
 377.
 378.
 379.
 380.
 381.
 382.
 383.
 384.
 385.
 386.
 387.
 388.
 389.
 390.
 391.
 392.
 393.
 394.
 395.
 396.
 397.
 398.
 399.
 400.
 401.
 402.
 403.
 404.
 405.
 406.
 407.
 408.
 409.
 410.
 411.
 412.
 413.
 414.
 415.
 416.
 417.
 418.
 419.
 420.
 421.
 422.
 423.
 424.
 425.
 426.
 427.
 428.
 429.
 430.
 431.
 432.
 433.
 434.
 435.
 436.
 437.
 438.
 439.
 440.
 441.
 442.
 443.
 444.
 445.
 446.
 447.
 448.
 449.
 450.
 451.
 452.
 453.
 454.
 455.
 456.
 457.
 458.
 459.
 460.
 461.
 462.
 463.
 464.
 465.
 466.
 467.
 468.
 469.
 470.
 471.
 472.
 473.
 474.
 475.
 476.
 477.
 478.
 479.
 480.
 481.
 482.
 483.
 484.
 485.
 486.
 487.
 488.
 489.
 490.
 491.
 492.
 493.
 494.
 495.
 496.
 497.
 498.
 499.
 500.
 501.
 502.
 503.
 504.
 505.
 506.
 507.
 508.
 509.
 510.
 511.
 512.
 513.
 514.
 515.
 516.
 517.
 518.
 519.
 520.
 521.
 522.
 523.
 524.
 525.
 526.
 527.
 528.
 529.
 530.
 531.
 532.
 533.
 534.
 535.
 536.
 537.
 538.
 539.
 540.
 541.
 542.
 543.
 544.
 545.
 546.
 547.
 548.
 549.
 550.
 551.
 552.
 553.
 554.
 555.
 556.
 557.
 558.
 559.
 560.
 561.
 562.
 563.
 564.
 565.
 566.
 567.
 568.
 569.
 570.
 571.
 572.
 573.
 574.
 575.
 576.
 577.
 578.
 579.
 580.
 581.

De p̄uilegiis frat̄z p̄dicatorum ⁊
minoz quo ad interdictū.

f. **I**ratres ordinis p̄dicatorū
7 minores tempore g̃n̄alis
interdicti terre possūt vbiq;
in oib⁹ ecclesiis suis vel alijs clausis
ianuis interdictis 7 excōicatis exclu
sis nō pullatis campanis et s̄missa
vocali celebrare diuina et recipere ecclē
siastica sacramenta exceptis tribus
casibus. Primus est si cām viderūt
interdicto. Secundus si cōtingat
eos sp̄aliter interdicti. Tertius est si
ecclesia illa vbi volunt celebrare est
interdicta. Bonif. Airtute. Qd̄ tpe
interdicti possūt ad diuina recipere
pueros suis seruicijs deputatos: et

et negotiorum suorum procuratores et operarios qui suis in locis eorum operibus continue instituerint: nisi in duobus casibus. scilicet. si ipsi cum interdicto dederint. 2º est si contingat eos spiritualiter excommunicari vel interdicti. Boni. Virtute. Qui tempore stricti simili interdicti cõuer? quilibet ipsius ordinis quotidie unam missam dicere: et audire potest. Et quilibet sacerdos ordinis unam missam celebrare valeat cum duobus aut tribus tantum ministris: expulsi primo omnibus qui non sunt de ordine suo. Clemens. Meritis vestre religionis. Quod quoniam in ciuitatibus vel locis: alias ubi habitare cõtingit interdictum poni et prohiberi omnia ecclesiastica sacra: excepto puulorum baptismo et penitentis morietum non obstantibus quibuscumque privilegiis religiosi quibuscumque ab apostolica sede concessis. Nihilominus tempore talis interdicti possunt confiteri peccata sua et ab episcopis absolui: et tempore consuetis iuxta morem ordinis sui sacre cõionis et vñctionis extreme recipere sacra et diuina officia celebrare simul ianuibus clausis non pullatis campanis et voce submissa: excommunicati. et interdicti: ac omnibus personis que non sunt de ordine suo exclusis: non obstantibus prohibitis hominibus: seu aliis quibus litteris a sede apostolica impetratis vel impetrandis: que de ordine suo in hac indulgentia spiritualiter non fecerint mentionem. honor. Meriti. vñ. Quod omnes in interdicti suspensio et excommunicatio ipsos late per quoscumque prelatos et indulta privilegiorum suorum sunt ipso facto irrita et inanes. Si autem et alios late fuerint occasione sui tunc penitus irritade. Alex. Meritis vñ. et nimis iniq. Quod a nullo legato nisi a latere

nec subdelegato possunt suspensio interdicti vel excommunicari: nisi in eorum litteris de ordine suo mentio habeatur spiritualis Clemens. Exigebitur. Quod magister ordinis et eius vicarij in toto ordine et piores et provinciales et cõuētuales et eorum vicarij in suis terris possunt fratres dicti ordinis constitutos in terris predictis: vel ad eos declinantes vñcuq; absolvere a sententiis excommunicatio suspensio et interdicti a iure: vel ab homine generaliter promulgatis: vel si in locis suppositis ecclesiastico interdicto presumpserint celebrare diuina. Boni facit. Virtute. Inno. Iam autem hec dicant de predicto ordine tamen credo maiores eiusdem gaudere privilegiis: excepto eo quod nunc sequitur. Item viri et mulieres de Italia habentes habitum et regulam ordinis que dicuntur de patria beati officij possunt licite audire diuina et recipere ecclesiastica sacra tempore interdicti: nisi cum dederint interdictum. Hon. Cognatum estimantes.

De suspensio et titulus quartus.

Cap. 92.

¶ Via nomine ceteris ecclesiasticis prophetis non solum excommunicatio et etiam suspensio et interdictum est de verbo. sig. Querenti. Suspensio etiam aliquando dicitur excommunicatio ut patet. i. q. i. Repiunt. Ideo post tractatum de excommunicatio et interdictum sequitur de suspensio Et quia secundum Huil. Duran. Omnis irregularis est suspensus. Et iterum quia irregularitas est quedam inhabilitas ad ordinum receptionem: et officiorum ecclesiasticorum etiam receptorum executionem simpliciter: et ex toto ex aliquo impedimento prone nens ex institutione ecclesie habens robur

54
Suspensio hō est inhabilitas ad or-
dinū vel officioꝝ executionē ex aliq^o
impedimēto. Et sic suspensio videt^r
solū tangere clericos. Quāq; tamen
layci suspēdūt^r ab aliquo actu vel
officio aduocadi i certo cāu zē. Irre-
gularitas hō et clericos: et laycos vēq;
tū culpa nō est sed pena: que quideꝝ
suspensio attingit multipliciter. Aliqñ
qdē simplicit^r et ex toto ab omni. scz
officio ordinū. Aliqñ ab vno ordine
et nō ab alio. Aliqñ simplicit^r. Aliqñ
ad certū tēpus. Aliqñ nō ab ordine:
s; ab aliquo alio vt ingressu ecclesie:
et actu p̄dicatiōis et h^o mōi: de quib⁹
omnib⁹ agitur. Et nō fm Guil. et
Alla. q^o triplicit^r q^s dicit^r suspensus.
Vno mō quo ad se tñ. q^a. i. non est
p̄hibet^r abstinē ab officio: et hoc per
iniam canonis vel hominis. Et sic
q̄libet exis in mortali: vel etiam in
minori excoicatioe dicitur suspensus:
q^a oꝝ abstinere a celebratioe et execu-
tione ordinū: alis peccat mortali^r qⁱ i
mortali exerceat solēniter actū ordi-
nis: vel cū minori excoicatioe recipit
aliq^o sacramētū di. 40. Mult. et. i.
q. i. Sacerdotes. S: tñ celebrat vel
exequ^r ordinē nō efficit irregularis:
nec tenet s̄bit^r talē vitare. vel q̄cūq;
alius si sciret peccatū ei⁹ di. 28. c. vi.
et de coha. cle. et mu. Uestra. Et
q̄uis h̄z Tho. in 4°. non debeat in-
ducere q^s talem ad dicēdū missam
vel alias exequēdū officia sua: oū. scz
est cert⁹ de malicia sua et obstinatioe
S: tñ nō pōt aliuz habere excusatur
capiendo sacramēta a tali: p̄cipue cū
est supior eius seu p̄ochialis. imo et
fm ipe. de pal. si possz aliū hēre nō

videt^r peccare accipiēdo ab eo: quia
vit^r iure suo et malo illi⁹ i bonū suū
.i. q. i. Si fuerit. Sicut etiā liz fideli
vri iuramento facto ab infideli per
falsos deos: vt dicit Aug⁹. 22. q. i.
d̄i Douet. 2° mō dicit^r q^s suspēsus q^o
ad alios nō quo ad se. Et hoc satis
large dicit^r. Et sic cleric⁹ pegrin⁹ oꝝ
suspēsus: q^a p̄mittit^r ex deuotōe cele-
brare i occulto nō in publico: p cui⁹
declaratioe nō fm Ray. q^o h^o modi
clerici pegrini ignoti nō admittunt^r
ad publice celebradiū populo: nisi cū
q̄nq; sigillis ep̄oz. di. 98. c. i. Et hoc
si sigilla sint ignota. Alias sufficeret
sigillū ep̄i sui. di. 51. primat⁹. et mltō
magis apostolice sedis mādatuz. rō
āt h^o mōi ē h̄z hos. q^a in publica cele-
bratioe possz cū mouē inanis gloria:
vel cupiditas: nō at i puato et secreto.
Itē q^a in publico cōe malū possz ac-
cidē. s. si nō ordiat^r celebrari: i secreto
āt solū piculū celebrati. Cū illis et. 5.
sigillis nō essz credēdū h̄z Jo. nō esset
aliq̄liē nō. Itē h̄z Inno. nec et q̄nq;
sigillis credi oꝝ si ex receptōe h^o i pe-
grinoꝝ clericoz fierz p̄iudiciū alicui
et oānū. Viatorē tñ pegrinū et tñseū
tē nō opz ita s̄bit^r exaiare de sigillis
h^o i. 42. di. Quiescam⁹. Itē si amittit
tales lras: et p duos testes possit p-
bare ordinatioē suā et cōuersationē
potest admitti. ex eo. Luc. Itē si nō
existāt testes d ordiatōe sua: q^a lōgū
tps ē si ostat q^o sēp gessit se vt p̄sby^r
admitti pōt ex de p̄sby^ro. n. bapti. c.
2. Itē h̄z host. ad hoc vt tales suscipi
debeāt i executione ordinū lre oñt cō-
tinē hāc clausulā: vel similit^r q^o ḡdari
ad tlē ordinē p̄mouim⁹ di. 22. i. noie

Et hec vocat lre comēdatie seu te
 stimoniales. ex e. lue. Tñ si sic suspē
 sus celebrat etiā in publico non est
 irregularis. 3° mō dicit suspensio
 ppe quo ad se: et quo ad alios: qñ. s.
 p sniam canonis: vel hōis est suspē
 sus ab officiis suis: et talis tenet ab
 stinere ab officio: etiā post rtritionē
 et cōfessioz quousq; sit relaxata suspē
 sio p cum qui potest: al's suspensio a
 diuinis vel officio vel celebratōe et
 h'mōi: si cōtrafaciat peccat mortāl'r
 et efficit irregularis h'z Inno. de se.
 et re. iiii. Cuz eterni. li. 6. et ii. q. 3. Si
 q's ep's. et fm Inno. et Guil. talis ē
 et ecclesiā si dicat horas officiando
 pplm sicut in exercitu efficit irreglā
 ris: secus si non officiādo dicat cum
 vno vel duobus.

Caplm secūdu de suspēsiōe i quā
 incurrit p symoniam.

Cap. 93.

p Rōsequēdo de suspēsiōe.
 Nota q' pluribus ex cāis et
 modis incurrit suspēsiō q'
 s. ad se et alios. Et pmo qdē p vitiū
 symonie: ē cū distindōe. Scias q' q'
 oēs q' symoniace ordinant: etiā si
 vitiū symonie sit occultū ipso iure sūt
 suspēsi: quo ad se et quo ad alios: et nō
 solū ab ordine quē symoniace susce
 perunt: s' etiā h'z Henrī. et Inno. ab
 actib' oium alioz ordinū: et secūdu
 Inno. et in tpalib': vñ et pdit admi
 nistratōez. i. q. i. Repitū. ex de sym.
 Lanta. di. 81. Et os. Deberent etiā
 puniri depōitōe et infamia si de crie
 ostaret. is. q. 3. Sane. Nec pōt cum
 tali dispēlari nisi p papā. i. q. i. Erga
 Qui et facit nō dispēlat qñ cōmissa

est symonia ex pte ordinatoris et ordi
 nati. Si hō ē cōmissa ex pte ordināt.
 tñ: puta cōsanguineo ordinati dāte
 aliqd ordinatori ipso ordiato igno
 rante: tūc pōt nō ipse ep's dispensare
 ppter turpitudinē suā s' successor ei'
 in epatu vel ali' ordinari' ei' si vicz
 h'et domiciliū vel bñficiū in epatu
 illi'. et multo magis papa. i. q. i. Si
 q's neq; et c. Erga. et hoc h'z Inno.
 host. ray. et gos. Itē si symonia est cō
 missa tñ ex pte ordiati nō ordināt.
 puta dāte ordiato vicario ep'i aliqd
 ppter h'. Si talis nō ministrat pōt ep's
 dispēlare in ordinib' rite an' suscepti.
 In dō at in illo quē symoniace suscepit.
 nec ē q' recipiat alios an' dispēlatōz
 et in h' papa dispēlabit. s' si talis mi
 nistrat p' ordinē symoniace susceptū
 ē i an' suscepti. nō pōt ep's dispēlar
 Qui hō recipit bñficiū cū cura v' di
 gnitate p symoniā etiā si occulta sit
 idē iuri. ē h'z goff. sic et d' illo q' recipit
 ordinē symoniace: vt d' ē q'a. s. ē ipso
 iure suspēsus: et q' ad alios: et nō solū
 ab actib' oium ordinū: s' et ab admi
 nistratōe tpali h'z Inno. et i tali bñfi'
 vel dignitate sol' papa dispēlat p'ci
 pue qñ sciētib' bñficiari. est cōmissa.
 Nō tñ h'z Guil. q' cū pene nō sint extē
 dede: et ille q' symoniace suscepit aliq'
 ordinē sit suspēsus q' ad ea q' sūt ordi
 nāt nō ē suspēsus q' ad ea q' sūt iurisdī
 ctōis vñ si alias h'z iurisdīctōz et nūc
 h'z: et pōt suspēdē extōicār et ab extōi
 catione absoluerē et h'mōi. Qui aut
 recipit beneficiū simplex symoniace
 fm Ray. est suspēsus quo ad se et
 alios et ab actib' oium ordinū et ab ad
 ministratōe tpaliū si symonia ē notoria

Inā si ē occulta nō est ipso iure suspē
 sus ē suspēdēd^o. i. q. i. c. i. 7 sequētib^o
 Tho. 7 hosti. Et si qdē cōmissa est
 symonia ignorāte ipso bñficiato pōt
 ep̄s dispensare cū eo in tali bñficio
 postq̄ pure 7 simplici ei inūtiāuēit
 ex eo. De symōiace ac et q̄ possit mi
 nistrare i ordinib^o añ 7 post bñficiū
 susceptis. Et hoc intellige si etiā ep̄s
 ignoraret: nā si sciēt cōtuli s̄z n̄ ip̄e
 s̄ supior possit dispēlare. ar. i. q. i. c. i.
 tho. ray. 7 Buil. Si hō symō a ē cō
 missa bñficiat̄ sciētib^o sol^o papa di
 spēlat nō ali^o: nec in illo bñficio: nec
 in alio fm Buil. Tan. 7 hosti. Qui
 hō p̄fert ordinē v^l bñficiū symōiace
 vel etiā q̄ est mediatoz symonie fm
 Ray. Si est notoria symonia ipso
 iure est suspensus etiā quo ad alios.
 et e. Accusatū. 22. di. 8. Uex. et sol^o
 papa dispensat. Si hō est occulta n̄
 est suspēsus quo ad alios. ar. ex co. 7
 si qōes. 7. c. Ueniēs. 3dē dicit in di
 rectio iuris li. 2. ti. 16. f. q̄ ep̄s pōt
 dispēlare in minorib^o spēb^o symōie:
 7 p̄dictis. Et allegat Hosti. 7 hosti.
 Nec obstat. i. q. i. Erga. q̄a loq̄t in
 dignitate: 7 sic etiā loq̄t decre. A
 nobis. ex de symo. Et idez dicas de
 tonsura 7 minorib^o ordinib^o: q̄a solū
 in maiorib^o ordinib^o dispēlatō pape
 reseruat. vt nōt Hosti. 7 hosti. h̄ it̄
 Si hō cōmittit symonia in aliis: vt
 circa exeq̄as defūdoz in p̄secratiōe
 cimiterij 7 valoz sacroz in vēditiōe
 crismatis in bñdictiōib^o nubētūz: et
 h̄mōi. In omnib^o his pōt Ep̄s di
 spensare: q̄a nō est phibitū. ar. ex de
 sen. ex. Inuper. fm Ray. 7 Buil. qd̄
 videt intelligēdū qn̄ h̄mōi symōia

est manifesta. Inā occulta non indu
 cit irregularitatē in huiusmōi. Qui
 ordinat aliquez: vel p̄sentat ad ordi
 nandū qui p̄misit vel iurauit nil pe
 tere de illa ecclesia ad cuius titulū or
 dinat. Ipse quidē ordinatoz triēnio
 est suspensus a collatōe ordinum: et
 p̄ntatoz ab executōe ordinū suoz. ex
 de symo. Si quis. Et etiā ipse or
 dinatus indiget pape dispēlatōne
 fm Ray. Ihec autem que dicta sunt
 de symonia quo ad dispēlatiōez h̄a
 sunt fm ea que h̄nt in corp̄e iuris 7
 nōra p̄ doc. ac etiā excoicatio lata est
 cōtra eos de qua habet. s. e. contra
 symoniacos. ibi vide. De symonia
 autē q̄tū ad peccatum: 7 q̄uz ad re
 stitutiōez fructūz bñficij symoniace
 recepti 7 dispēlatiōez symoniace pe
 cunie h̄es. s. scda pte. ti. i.

Caplm tertiū de suspēsiōe quaz
 incurrit p̄ notoriā fornicationē.

Cap. 94.

Notorius fornicator est ipso
 iure suspensus. 8i. di. Si q̄.
 7 di. 22. Ideter hec. Pro
 cui^o declaratione nō p̄mo q̄ dupli
 dicit notorium fm Tho. 7 Ray. scz
 Notoriū iuris est vt cū quis cōfiteat̄
 in iudicio vel cōiūciē de crimine.
 Notoriū facti est cū crimē ita p̄plo ē
 manifestū q̄ nulla potest tergiver
 satione celari. Quocūqz aut̄ istorum
 modoz sit notoria fornicatio clerici
 est suspēsus q^o ad se: 7 q^o ad alios s̄z
 Tho. Ray. Ber. Inno. 7 hostien. 7
 alios. 2° nō q̄ n̄ solū sacerdos s̄ in
 quocūqz ordie p̄stitut^o ē in minorib^o
 ex notoria fornicatiōe est suspēsus ab
 c̄ib^o adib^o ordinū s̄z Inno. ip̄o iur.

Quod non Archiepiscopus. di. 22. §. Ad hoc quod
probat etiam per. c. Ministri. di. 81. in fi. et
etiam de coha. cle. et mu. Ura. Et tam
diu stat suspensus: quam diu perseuerat in
vitio. Et interim si exerceat officia sua
etiam semel tamen efficit irregulari. et indi
get dispensatione pape per Innocentium. et hos.
ut non. Archiepiscopus. et Antiochenus. de bu. unde etiam
si cessaret a vitio et annum dispensatione
vixit officio suo semper peccabit morta
liter: quous nona irregularitate non con
trahat. Si autem cum esset suspensus non
est executus officia sua: indiget nihilo
minus absolutione a suspensione: quaz
poterit facere episcopus secundum Innocentium. 3.
non quod talis debeat cuitari in missa et aliis
officiis diuinis di. 22. Nullus. et. c.
Inter hec. Sed in his variat opinio
doctorum. Nam alii dicunt quod debeat cuitari
in diuinis post admonitionem ei factam
si se non correxerit secundum Hugonem. et Lau.
Que admonitio a quocumque fieri potest
per Hugonem. secundum Lau. de fieri ab episcopo:
quod videtur minus: et probatur per. c. Si quis
presbiter. 81. di. Sed aliorum opinio color est
et solenior doctorum: quous Archiepiscopus. vi
cat eam duram: quod statim debent cuitari
an quamcumque admonitionem: quia ius suspensio
dit eos etiam quo ad alios: et hoc tenent
Thomas. Ray. Bonifacius. Guil. Innocentius. host.
Jo. cal. et Antiochenus. de bu. A talibus ergo per
ea que habent in corpore iuris non est missa au
dienda nec sacramenta sumenda: nisi bap
tismus et eucharistia in extrema necessi
tate. ut dicitur di. 22. §. Uex. Sed bene con
cedunt Ray. et Guil. quod beneficiis parari
non debent: nisi post monitionem factam a pre
lato si se non correxerint. Nam tunc etiam
beneficiis debent spoliari et in perpetuum
deponi. 4. non quod ideo ecclesia iduxit

suspensionem contra ista duo vitia magis quam
de alia per Lau. quia facilius prelati et clerici
labuntur in hec. scilicet fornicationem et symoniam
quam alia. Ut sic videntes se vitari saltem
recrudia temporaliter respiciant. di. 22. §. huius.
Vera tamen sunt sacra eorum. 5. non quod
secundum decretum istud factum in concilio con
stantiensi. Insup ad euic. de quo habes
§. de minori excoicatione. c. fi. Non te
nent fideles vitare sacramenta concu
binariorum aut diuina eorum: nisi postquam
fuerint per prelatos denunciati publice quod
euicentur.

Capitulum quartum de pluribus suspensio
nibus propter diuersas causas.

Cap. 95.

¶ Ut et alij casus in quibus quis
incurrit suspensionem vel sim
pliciter: vel secundum quid. scilicet quia per
uam collationem vel executionem alicuius
ordinis vel ministerij per aliquod tempus
Et primo episcopus qui ordinat alienum clericum
sine licentia sui episcopi vel superioris scient
seu affectata ignorantia per annum est su
spensus a collatione ordinum: et interim
clerici sui absque eius licentia possunt a
vicinis episcopis ordines recipere. extra de
temp. or. eos. li. 6. Inter qua decre.
loquebatur opinio dicentium quod ordinari
poterat alienum sub specie rati habi
tionis et intelligitur superior in hoc
casu episcopus de cuius dyocesi iste
qui vult ordinari est oriundus: vel in
cuius dyocesi officium ecclesiasticum
habet: vel ubi habet domicilium: licet
alibi natus fuerit. Inferiores autem
prelati: siue Religiosi: Siue alij non
possunt dare licentiam: nisi haberent
a sede apostolica qualiter possit sub
ditos quo voluerint facere ordinari.

Itē nō pōt talē licētiā dare officialis
epi: s̄ epō in remotis agente vicari⁹
eius gñalis in spūalibus vel sede va
cante caplm: seu is ad quem tūc ad
ministratio spūaliū ptineat pnt lūā
dare. Religiosi quoq; a suis prelati.
etiā in nō exēptis pōratib⁹ deputati
pōres ⁊ eoz loci pnt a locoz dyoce
sanis q̄dū ibi morant licite ordiari
lz non sint de eoz dyocesib⁹ oriūdi
hec omnia de tēp. or. cū null⁹. li. 6.
Predicatores autē ⁊ minores i hoc
sūt pūlegiati a sede apostolica: vt. f.
valeāt a q̄buscūq; ep̄is suos sēditos
facē ordinari. Ip̄si autē sic ordinati. f.
ab aliēo epō sine licētia p̄p̄ij s̄z ray.
pūant ab executōe ordinis recepti: s̄
potest cū eis ep̄s dispensare in hac
suspēsiōe. 9. q. 2. Lugdunēsis. exē
de temp. or. Qd̄ trāslatōez. Ep̄s vel
q̄uis alijs cōserēs tonsurā clericalē
infanti: nisi forte religionē intraret:
vel illitterato vel homini aliene dio
cesis sine licētia vel coniugato: nisi
volenti religionē intrare: aut ad sa
eros ordines p̄moueri. qñ. f. de iure
pōt est suspensus p̄ ānū a collatione
tonsure tm̄. extra de temp. or. i. null⁹
li. 6°. Patriarche archiep̄i ep̄i locan
tes vel alio titulo cōcedētes aliquaz
domū v̄fariis alienigenis ad fenus
exercēdū ip̄so factō suspēsiōz icurrūt
ex de v̄f. q̄q̄. li. 6. Et similē si p̄mit
tunt q̄ v̄farij alienigene. f. nō oriūdi
de f̄minis ip̄soz locoz publice v̄faz
exercētes vel exercē volētes hāt do
mos aduēdas: seu aliē hītēt in terris
suis. i. eoz iurisdīctōi s̄bīctis: si infra
tres mēses oēs tales de ip̄is nō ex
pellūt terris. Iferētes sniam excōis

de aliquē vel aliquos: nisi p̄mittent
trinā admōitōez vel vnā p̄ trib⁹ sūt
suspēsi p̄ mēse ab ingressu ecclesie. ex
eo. Sacro. Itē d̄z h̄re talis monitio
tp̄z cōueniētia in tualia: nūli facti ne
cessitas aliē suaserit. Et d̄z fieri i scri
ptis cōtinētib⁹ cāz excōicatōis. al̄s ex
cōicator est suspēsus n̄ solū ab igressu
ecclesie: s̄ et a diuinis p̄mēse: q̄ qdē si
exēq̄t irreglari. efficiē: nec n̄ p̄ papaz
cū eo poterit dispēfari. ex eo. Cū me
dīcinalis. li. 6°. Sed hec pene nō tā
gūt ep̄os ⁊ supiores: cū n̄ fiat sp̄alis
mētio de eis. extra de sen. ex. Quia
pīculosū. li. 6. Ultramōtani ordiati
ab ep̄is Italie. nisi hēant licētiāz a
papa vel epō vbi sunt oriūdi: vel in
cui⁹ dyocesi sūt b̄nficiati ⁊ p̄ patētes
ip̄si ep̄i l̄ras cōtinētes cāz rōabilem:
q̄a ip̄los nollit vel nō possit ordiare
sūt ip̄so factō suspēsi abiq; spe dispen
satōis. ex de temp. or. Sepe. li. 6°. Et
ordinātes h̄mōi debēt adigne
puniri. vt in. d. c. Sepe. qui recipiūt
aliquē ex ordinib⁹ sacris ab epō qui
renūtiāuit loco ⁊ dignitati: si sciēter
hoc agunt: vel ignorātia crassa ⁊ su
pina: nō recipiūt ordinis executōem
vnde sunt suspēsi: nec cū eis potest
dispensari nisi p̄ papā. ex de ordi. ab
eo qui re. ep̄i. c. vnico. Si ignorāter
non tamen ignorātia crassa potest
cū eis ep̄s dispensare: s̄ recipiētes ab
eis ordines minores sine lūā p̄p̄ij
ep̄i: q̄uis deberēt dep̄ci. 9. q. 2. ep̄m
Iñ pōt ep̄s in ordine tollerare di
spēfatiōez. Ep̄i autē renūtiātes loco
tm̄ ⁊ nō dignitati possūt oēs ordines
cōferre: sicut p̄us si fuerunt rogati a
p̄p̄io epō loci: al̄s n̄: vt didū est. s̄.

Itē ordinati a symoniacō in ordine
suscepto q̄tūcūq; occulto: vel etiā in
dignitate: aut a symoniacō notorio
in collatōe ordinū: vel in collatione
aut receptōe aut mediatiōe b̄nficiōz
non recipiunt ordinis executionē
sed sūt ipso iure suspensi. i. q. i. Si q̄s
a symoniacis: q̄uis in sua ordiatōe
nulla sit cōmissa symonia: et hoc in
p̄testatōe symonie. Rō est q̄a tales
cū sint p̄uati executiōe ordinū: qd̄ n̄
habent dare n̄ p̄nt. i. q. 7. Daybertū
Uex est tñ q̄ ordinati a talibus et
ignorantia facti excusant a peccato
et in ipsa tali ordiatōe: et in executiōe
ordinū sic p̄ceptoz abstinē tñ debēt
cū sciūt quousq; cū eis dispēset: et p̄
papam. i. q. i. Si q̄. In glo. Ex igno
rantia autē iuris hoc faciēdo nō ex
cusiuntur. Un̄ fm̄ Tho. sc̄da sc̄de. q.
100. Nullo mō q̄s v̄z recipere ordies
ab his quos scit esse tales nec tenēt
in h̄mōi suis p̄lati obediē: q̄nimo
poti⁹ v̄z p̄mittē se excoīcari h̄z goff.
Inā obediēdo a peccato n̄ excusarēt
z. q. 3. Quid ḡ. Patiēdo autē iniustā
excoīcatōez meret. 24. q. 7. Nō dā
namur. Item ordinati ab heretico
et scismatico vel excoīcato: vel depo
sito nō recipiūt ordinis executōz: cū
omnes hi p̄uent omniū ordinū exe
cutione: et nemo dat qd̄ non habet
.i. q. i. Gratia. Nō tñ fm̄ Tho. Idē.
et Ray. et Hoff. q̄ omnes tales ordi
natores hos conferūt ordines q̄tū
ad carācterem: sicut et oia alia de cō
ficiunt seu conferunt sacramēta ex
cepta p̄ntia quo ad manifeste excoī
tatos: sc̄cis de occultis: q̄a absoluūt
fm̄ Ricard. et Idē. de pal. v̄mmodo

seruent predicti formā ecclesie. i. q. i.
Dñs declaragit. d̄ p̄secra. di. 4. Nō
in vobis. Peccant tñ mortali: tam
dantes q̄ suscipientes ab eis: q̄cūq;
sacramēta scienter: nisi baptismus in
extrema necessitate. Ignorātia autē
facti p̄babilis excusat t̄les a peccato
in ipsoz ordinū receptōe et eorūde
executione: dum ea laborant. Cum
autē sufficienter hoc sciunt debēt ab
stinere quousq; dispēset: circa quā
dispēlatōez dicit Hostiē. q̄ in ep̄atu
solus papa dispēlat. ext̄ de elec. q̄a
v̄līgētia. In aliis ho ordinib⁹ q̄tū
ad eos qui scienter a talibus recipiūt
ordines: vel etiā ex ignorantia crassa
et supina solus papa dispēlat. imo
h̄z Ray. et Hoff. si fuerunt ordinati
a tali qui recepit vltimā man⁹ ip̄osi
tionē. i. ep̄alē p̄secratōez et ecclesiam
nūq; tollerant. 9. q. i. Ordinatiōes.
Si ho ex ignorantia nō supina fm̄
Hosti. p̄ discretū p̄latū cū talibus po
terit dispensari. ext̄ de ordi. ab eo qui
ordi. ren. c. i. et z. Sz h̄z Ray. et goff.
si ordiati sunt ab eo qui recepit vlti
mam manus impositōez in ecclesia
.i. atēq; efficeret hereticus scismatic⁹
vel excoīcat⁹: vt tunc est qñ ordinat
siue ordinati sciebāt siue ignorabāt
tollerant ex dispensatōe ministrare
in officiis susceptis. Ad supiores ho
non debent promoueri: nisi magna
necessitas esset. Et idem videt dicē
Hof. de inēdicto et suspēso a diuinis
.i. q̄ nō p̄fert executiōez. 9. q. i. c. i. et
sequētib⁹. Itē q̄ aliquē ordinē sacrū
recipiūt extra statuta t̄pa ordiatōnū
sunt suspensi: nec debēt p̄mitti in su
sceptis ordinibus ministrare: q̄uis

68
caracterem recepit. ex de tēp. ordi.
.c.2. Epūs tamen imposita eis pñia
cōpetenti sōstinere poterit vt postea
in susceptis ordinibus ministrēt. ex
de temp. ordi. Consultatōi. ibec fm
Inno. Ver. 7 Guil. qui addit qd sec⁹
de ordinibus suscipiendis: et si ante
dispensatōz talis ministravit in ordine
suscepto. Dicunt qdam qd nō potest
Epūs dispensare: si tñs est qd possit
dispensare: vt. 9. q. 2. Lugdunensis.
Nisi forte interdicta fuisset sibi execu
tio 7 postea administrassz. Promo
tus p saltū. i. aliquo ordine pmissio
ad supiorem ascendēdo: qñs caracte
rem recipiat: tñ suspensus est ab exe
cutione ipsius ordinis sic recepti. di.
sz. Solitudo. ex de clerico. p salt.
pmoto. c. i. Et si nō malitia si ex ig
norantia vel negligētia hoc egit: qñs
de rigore depōi deberet: tñ ex dispē
satione epī ad ordinē ptermittū po
terit pmoueri. Si autēz scienter per
saltum est pmoti. et in ordine sic su
suscepto sine dispensatiōe ministravit
post receptiōez admissi: adhuc pōt p
Epū dispensari: sed qd v' terius non
ascendat nisi p papam. Ray. host.
7 Guil. Recipientes eodē die miores
ordines cuz sōdyaconatu: vel duos
sacros ordines simul: siue ordiatoze
sciente: siue ignorante sunt suspensi
ab ordinibus sic receptis: et deponi
deberent. 77. di. Subdyacon⁹. ex
de eo qui oz. sur. re. Innotuit. 3pñt
tamen pmitteri misericordiā in mino
ribus tñ ministrare. Et si intrat reli
gionem 7 vita moresqz exigāt eozuz
Abbas si voluerit poterit dispensare
i aliis ordinib⁹: vt in. d. c. Innotuit.

Ray. 7 hosti. Sz si lata pñs fuisset
fina excois contra sic recipientes: et
nihilomin⁹ recepit: nō poterit cuz
eis dispensari nisi p papam: vt in. d.
.c. Innotuit. Et dicit hosti. qd etia
papa de facili non dispēsat. Cōhē
tes matrimōniū d pñti: 7 añ carnis
copulā se facientes ad sacros ordines
pmoueri aliē qñ a sacris canonibus
concedit: qñs caractere recipiat sūt
suspensi: ita qd nec etiam post mortē
vxois poterunt in illo ordine mini
strare nec ascendē ad alios: nec aliq
bñficiū ecclesiasticū: vel offm obtinē.
Et matrimoniū nihilomin⁹ sic con
tractū ppter hoc nō dissoluit: qd in
telligit qñ tales in seculo remanen
tes ho: agunt. Nā secus si religiōez
intrassēt. In exuaganti. 30. 22. que
incipit. Antiqua. Apostate a religiōe
in apostasia suscipiētes ordines sunt
suspensi 7 irregulares. ex. eo. ti. Apo
stata. nec dispēsat cū eis nisi p papā
Sed 7 alij qui in excoicatiōe ordines
recipiunt similē sūt suspensi seu irre
gulares. ex de sen. ex. Cū illoruz. Et
hoc xum nisi p̄babilis ignorantia
excuset eos: 7 de hac mā plene hēs.
s. in. c. de cā finali excois. s. 2. Ele
brantes seu p̄cipātes sciēt in dñis
cum publice excoicatis vel infēdis
sunt suspensi ab ingressu ecclesie. ex
de pñle. Epōz. li. 6°. Sed de hoc
vide plenius. s. in ti. de interdicto. c.
2. s. 4. 7 p totū illud. c. hēs plura p̄ti
nentia ad mā suspēsois. Confua
tores non possunt se intromittē de
aliis qñ de manifestis iniuriis et vīo
lentiis. Qd si de aliis que iudiciales
indaginiēz requirunt se intromiserint:

sunt suspensi p̄ añū ab officio. ex̄ de
off. le. legatos. li. 6. Iudices eccle-
siastici q̄ contra iusticiā in grauamē
alterius ptis in iudicio qd̄q̄ faciant
p̄ gratiā vel p̄ sortes: puta p̄ pecuniā
sunt suspēsi p̄ añū ab executōe officij
7 si durante suspensione ingesserint
se diuinis efficiūtur irregulares: nec
nisi p̄ papam poterint liberari. ex̄ de
sen. et re. iu. Cum eterni. li. 6. Re-
ligiosi qui concedūt ad vitam alicui
vel ad certū tempus iura redditus
possessionū administratōis cui p̄sūt
nisi duo cōcurrāt. s. q̄ necessitas vel
utilitas monasterij vel p̄orat⁹ illius
ecclesie hoc exposcat. Et q̄ cōuētus
illius ecclesie cōsentiat. Aut si cōuētū
nō haberet assensus plati p̄p̄ij inter
ueniat: sunt ip̄o factō suspēsi ab offi-
cio nec valet dicta cōcessio. Excipiūt tñ
duo casus. s. locatio 7 veditio red-
ditū vel fructū ad modicū tēpus. ex̄
de re. eccle. nō alie. c. i. In cle. Utrū
aut̄ hec suspēsiō intelligat̄ ab officijs
diuinis: 7 ab officijs tpaliū admini-
stratione: puta plati. pcurat. cellarij.
7 h̄ modi. Jo. an. remittit ad nōta
de deci. c. ti. In cle. 7 ibi pōit utrāq̄
opinionem et dimittit sū dubio.
Ifratres ordinis p̄dicatorū p̄moti
vel assumpti ad epatū vel alias pla-
turas si p̄us recipiūt munus cōse-
crationis q̄s resignent ordini libros: et
alia que hñt tēpore sue p̄motōis: eo
ip̄o sunt ab executōe p̄otificalis mi-
nisterij suspēsi. Cle. 4. in p̄ui. Pro-
uidencia. Ifratres p̄dicatores si p̄-
turbare p̄sumperint officiū iāsitōis
circa hereticos per fratres minores
exercitātū: ip̄o factō sūt ab executōe

ordinū sacroz suspēsi: nec pōt rela-
xari suspēsiō talis: nisi p̄ sedē aposto-
licam: aut p̄ ināsitōrē cuius officiū
p̄turbauerūt. Et idez est de minorib⁹
p̄turbantib⁹ officiū ināsitōis p̄ p̄dica-
tores exercitātū. Cle. 4. in p̄uilegio
Iauptatis altissime. Ifratres p̄-
dicatores 7 minores recipientes ad
p̄fessionē aliquē in ordine suo ante
p̄batiōis añū clapsū: sunt ip̄o factō
a receptiōe quorūq̄ suspēsi 7 pene
grauiori culpe puniendi. Nec etiam
per hoc ille sic p̄fessus est obligatus
ordini illo. extra de regula. Inō solū
li. 6. Religiosi qui vicz decimas nō
p̄cipiunt: si scienter omittant facere
cōscientiā cōfiteantib⁹ de decimis sol-
uendis: sunt suspēsi a p̄dicatōis offi-
cio: donec faciant eis cōscientiā si omode
possunt: 7 si interim p̄dicauerint sūt
exercitātū. extra de pe. Cupientes. in
cle. Qd̄ tamen intelligunt. Id̄. de
ancho. 7 Pau. si fuerint sup hoc re-
q̄ siti. s. a platis. Utz cū querit̄. utrū
suspensio ab officio sit suspēsiō a bñ-
ficio. Super hoc. Jo. an. multa dicit
p̄ 7 cōtra. sup cle. Cupiētes. extra de
pe. Excludit nō clare. s. Id̄. de ach.
sup eādē cle. ponit distinctiōē dñi
Balsis de calde. dicens sic. Aut q̄s
suspensio est ab officio aut a bñficio
aut ab utroq̄. Si est suspensio a bñ-
ficio: siue a iure: siue ab homine non
est suspensio ab officio. ar. c. Dilect⁹
de offi. ordi. Inō ad hoc odiū p̄carū
regula in penis. de re. iu. Item q̄a
efficiū nō est accessoriū ad bñficiū
lz sit cōtra. Si est suspensio ab offi-
cio: hoc est aut p̄ dictiōē taxatiā tā-
tū aut simpliciter. Primo casu planū ē

67
 q̄a nō est suspensus a bñficio: cū tñ
 sit suspensus ab officio: quia hoc vo
 luit snie pmulgatio: quia iuris snie
 vltra intentionē pferentis nō extē
 dūt se salvo casu. Pastorals. de ap.
 Si autē sit simpliciter suspensus ab
 officio: hoc est ab homine aut a iure
 Si a iure: aut p crimē aut p infamiā
 aut contumaciā. Si ppter crimē: tunc
 puto q̄ suspensus ab officio sit suspē
 sus a bñficio: vt. c. eos. 7. c. Si quis
 sacerdotū. di. 8i. Si autē ppter infā
 miam: vel contumaciā sit suspensus
 ab officio: non est suspensus a bñficio:
 vt. c. Presbyt. si a plebe. 2. q. 4. Si
 aut ab homine est suspensus ab offi
 si hoc est ppter crimē graue: tūc est
 suspensus et a bñficio. Si aut ppter
 crimē leue: vel etiā ppter infāmiā
 vel contumaciā nō est suspēsus a bñ
 ficio: vt in iurib⁹ allegatis. Si autē
 est suspensus ab vtroq̄. Aut hoc est
 p viciōnē 7: planū est: aut p viciōē
 vel: 7 tunc puto opinionē Boff. 7. vāz
 scz q̄ talis snia nō valet ppter incerti
 tudinē. l. 2. C. de sen. que sine certa
 q̄ritate. Ihec ille. Inno. autē dicit sim
 pliciter q̄ suspensus ab officio tātūz
 nō v3 p̄cipe fruct⁹ bñficioz: super. c.
 Pastorals. de appel. S3 Ihost. hoc
 intelligit qñ est suspensus p q̄ui cā:
 secus p leui vel infamiā: 7 nō est cō
 tumar. Et nō fm Ihosti. q̄ suspēsus
 a pōtīficalib⁹ si celebrat i pōtīficalib⁹
 nō erit irregulari. IRō est q̄a pōtīfica
 lia nō sūt de sba celebratōnis: nec de
 bem⁹ aliquē irregularē iudicare nisi
 iueniat exp̄ssū. ar. de pe. di. i. 6. pene
 Itē si suspēsus a p̄cipatōe sacm̄toz
 de q̄ suspēsiōe hēs. i. 8. di. Si q̄s aut.

7. c. si. 7. c. Placuit. di. 58. c. si. ext. de
 elec. Dñus. 7 de his q̄ si. a ma. p. ca.
 .c. i. Si celebrat non est irregularis.
 Talia. n. nō sunt ordinis: cū 7 layci
 p̄cipient sacrament. Ihosti. 7 Inno.
 Clerici qui scienter eligūt ad ep̄atūz
 indignū. s. cōtra illā formā que hēs
 ē de elec. Cū in cūdis: sūt p triēniū
 suspensi a bñficio in. d. c. Et dicit glo.
 habitis 7 habendis. Eligentes autē
 siue electio facta sit cōcorditer siue in
 discordia: si. 7. octo dies ex quo pote
 runt cōmode ipsā electōē electis tū
 stulerint p̄tare. Qui culpabiles in
 hoc fuerint a p̄secutione electōis sūt
 exclusi 7 suspensi p triēniū a bñficiis
 que obtinēt in illa ecclesia ad que si
 . 7. illud tēpus temere vel colorate se
 imiscuerint illi ppetuo sūt p̄uari. ext.
 de elec. Cupientes. li. 6. Cōpromissa
 rius si sac̄ter eligit indignū est ipso
 facto p triēniū suspensus a bñficiis
 ecclesiasticis: hec tñ suspēsiō n̄ tāgit
 ep̄os: nec intelligit nisi in electōib⁹
 ep̄oz 7 sup̄ioz: nec de electōib⁹ in
 senoz. ext. de elec. Si apromissarius
 li. 6. Religiosi grauātes vel fraudā
 tes ecclesias circa decimas eis debi
 tas si req̄sunt p illos quoz interest n̄
 desistunt. 7. mēse: vel de vsurpatis:
 vel detentis. 7. duos mēses n̄ fecerit
 emēdā: suspēsi sunt ab officiis admi
 nistratōis 7 bñficiis: 7 talia n̄ hñtes
 sunt excoīcati. ext. de deci. c. i. In cle.
 Et dicit Jo. an. in glo. se credere q̄
 sufficiat iudi is declaratio sup̄ satisfā
 ctione: nec q̄ sit necessaria alia abso
 lutio quo ad suspēsiōnē: s̄ quo ad
 excoīcatōē bñ req̄ritur absolutio.
 Doctor vel magister qui doctorat
 i z

aliquez: nisi prius exigat iuramentum a
doctorado quod non expedit per suo do-
ctoratu vel summa trium milium turon-
sium argenteorum et suspensus per sex menses
a collatione doctoratus. ex de magi. cum
sit. i. de. In capitulo ecclesie cathedralis
vel collegiate est suspensus a voce i. ele-
ctione et aliis que non habent ad minimum ordinem
suspensionem et si sit que habent beneficium cui ane-
xus est ordo: nisi. j. annum faciat se promo-
ueri ad tale ordinem quem requirit
beneficium legitimo impedimento cessante
ex de eta. et q. li. vi. hi qui in de. Qui per
hibiti sunt audire leges et phycas: de que
b. hes. s. i. ti. de excoi. vel excoicatos
sunt suspensi ab officiis suis: ibi vide.
Ultio non quod suspensus potest ab officiis
que et excoicare: quod autem possit excoicare
hes. s. vii. layc. vel mulier cum non pos-
sint excoicare: nisi ex ommissione spali
pape. vi. zz. s. Uex. In glo. in no. pnt
et suspensus. Idem tamen abbatissa h. 3. In
suspensus a beneficiis clericos ecclesiarum sibi
subditas: si h. ex consuetudine hnt non autem
ab offi. Item non quod sic excoicatio sic et
suspensio per sequentem appellacionem minime
suspensio: suspensio dico ab offi. vel in
gressu ecclesie lata. ex de se. ex. Is que
li. 6. Item non quod absolutio a suspensio
officii simpliciter vel dinis fieri debet sed ista
forma vel simi. Ego absoluo te a vin-
culo suspensiois quam incurristi propter tale
causam: et restituo te executori ordinum vel
officiorum tuorum. In nomine patris etc. Item
quia suspensio pertinet ad forum contentiosum:
nec repetit definita forma necessaria
relaxationis. Item quod quid dicat et quod
et bis utat his que valent absolute a tali
vinculo si intendit absolute: et absolute
sic dicitur. s. de absolute ab excoicatione

Et quare si possit absolute a suspensio
Circa h. Pau. in de. Monasteriorum. de
reb. ecc. non alie. sic dicitur. ubi papa potest
penam suspensiois vel interdicti propter contu-
maciam canonem addendo: puto quod inferior
possit absolute. ex de se. ex. si sup. nisi
ipse papa sibi refuset absolucionem: vel al-
teri expressse deficiente potestate. Et h. tenet
Uin. hug. goff. Inno. Ber. et Jo. in
glo. 2. q. i. Si inimici. et i. 7. q. 4. Si
quod deinceps. Et hosti. de iudiciis est
si ostendit inferioris approbat et confir-
mat: de constit. Ex frequentibus. Plus
non opus confirmare quod de senia: unde
potest quibus suffraganeis relaxare: cum non
sit maioris efficacie quam ius commune. Sic
intelligitur. c. Traue. ex de preb. Et hoc
nisi alteri refuset absolutio. Si vero
pena suspensiois et hoc ipsoque per iniam. i.
ab homine tunc ligas debet absolute non infe-
rior. ex de offi. or. Tu ab ecclesiarum
saluo causa decre. Pastoral. e. ti. 3. de
t. 3. guil. in spe. Si hoc suspensio sit perpe-
tua que habet vim peruationis: ut non Uin. de
transl. c. 2. Et Guil. in Spec. ti. 2. s.
Nunc ostendendum non habet locum absolutio: si
necessaria est dispensatio prius collationem
Et tunc est videndum: an tale sit crimen in quo
possit Episcopus dispensare et habeat conferre
vel non: et in primo causa potest episcopus dispen-
sare et cedere: puta beneficium vel officium
executoris ordinum quo ad dispensationem
In causa 2. non poterit. 44. di. Mult.
et de suspensioe que potest in. d. c. Mona-
steriorum. Dicit idem Pau. in no. puto
hanc de sui natura operari peruationem: alia
expressis h. ar. de deci. ad audiencia.
unde credo eam posse per ordinarium relaxari
racione premissa si si non relaxet durabit perpe-
tuo. io. q. 2. perpetua. Item quod sententia

oēs suspēdōis late p quoscūq̃ p̃latos
 dē frēs p̃dicatores dē indulta p̃uile-
 gioꝝ suoꝝ: sūt ipso facto irritē ⁊ ina-
 nes. Alex. Merit. ṽris. Et si dē alios
 occasiōe ipoz fratru late fuerint sūt
 ē irritē ⁊ inanes. Alex. Inimis iniq̃
 Itē magi ordiis ⁊ singuli p̃ores ⁊ p̃-
 uiciales quētuales ⁊ eoz vicarij In
 locis: ⁊ quētib⁹ sibi commissis frīb⁹ sibi
 sūdit. necnō ⁊ alijs frīb⁹ eiusdē ordiis
 intēdū ad eos declinātib⁹: vnde cūq̃
 p̃nt imp̃tiri b̃nficiū absolōis a suspē-
 sione excoīcatōe ⁊ intēdicto q̃s snias
 incurrisent in ipso ordine: vel ante
 ingressū ei⁹: ac ēt laycos q̃ ordinem
 ipm ingredi vellent: nisi adeo esset ex-
 cessus enormis: vt merito esset sedes
 apostolica cōsulēda. Boni. ⁊ Alexā.
 Virtute. Itē p̃dicti p̃lati p̃nt dispen-
 satōez obtinē a suis p̃fessib⁹ ⁊ ab-
 solōez sup suspēsiōe ⁊ irregularitate:
 quā dēxisset ex eo q̃ p̃ralissent snias
 excoīcatōis suspēsiōis ⁊ intēdicti sū scripti
 ex incautela. Clemēs. Exigentib⁹.
 Uidef tñ cē d̃ia talis intē suspēsiōez
 depositōez ⁊ dēgdatōz stricte sumē
 do ipos t̃mios: nā large frequēt ac-
 cipit in iure vnuz p̃ alio: vt di. 46.
 Cleric⁹ p̃mo. Suspēsiō ṽr iportare
 puatōez executiōis legitie ordiis: vel
 officij ecclesiasticū simplicis: vel ad tē-
 pus ⁊ cū spe dispēlatiōis: q̃ q̃nq̃ a iurē
 q̃nq̃ a iudice iſerē. Depositio iportat
 puatōez executiōis legitie officioꝝ et
 b̃nficioꝝ ecclesiasticozū possēssionis
 simplicitē ⁊ ex toto absq̃ spe restōis
 retēto tñ p̃uilegio clericali: q̃a quēiri
 n̄ pōt in iudicio seculari: nec capi nec
 puniri a laycl. ⁊ fit p̃ sniaz hōis cōitē:
 nec pōt iſferi h̄ pena ab iſeriori epō

q̃ hoc agē pōt erga p̃pū sūditū assi-
 stente sibi canonico numēo epoz si
 ē in sacris. alias sufficē p̃pria snia ep̃i
 sine alioꝝ p̃ntia. Deposit⁹ at ⁊ dēg-
 dat⁹ restitui n̄ pōt ad officia sua: nisi
 p dispēlatōez pape. Itē vbi in iurē d̃r
 suspēdat vel deponat vel degradet
 cōminatio est snie serēde n̄ lata snia:
 vt 25. di. Ep̃s. Degdatio vlē penaz
 depositōis h̄ addit: q̃a puat p̃uile-
 clericali omni cū certa solēnitatē: ca-
 rad. aut ei auferri n̄ pōt: nec a q̃cūq̃
 creatura: q̃uis Jo. an. videat ponē
 cōt̃riū s. q̃ possit ei auferri. S3 t̃ho.
 in 4. ⁊ Jo. in glo. di. 50. Accedēs. ⁊
 Inn. tenēt q̃ nō. De iurē ⁊ forma de
 gdatōis habes in. c. Degdatio. ex d̃
 pe. li. 6. Et in sū. p̃fana. Itē tñ q̃ n̄
 ois dēgdat⁹ est dēd⁹ curie seculari
 s̄ solū in trib⁹ cāib⁹. Idem⁹ i crie ne-
 resis. ex de h̄rti. Ad abolendā. ⁊ hoc
 nisi ad p̃ntiaz incontinenti redire vo-
 luerit: s̄ si relab⁹ nō p̃l⁹ p̃cis ei. 2⁹ i
 falsificatōe l̄raz pape: ex de crie falsi
 Ad falsarioꝝ. 3⁹ cū q̃s depōit p̃pē
 calūniā quā suo epō itulit. 2. q. i. Si
 q̃s sacerdotū. Un cū in curia roma-
 na his t̃pib⁹ q̃dā sacerdos infecisset
 sacristā sancti Petri sacerdotē: vt sic
 possit rape bōa sacristie. requisito cōsi-
 p̃toꝝ sup hoc cluserūt: q̃ n̄ o3 p̃pē
 h̄ tradī curie seculari ad occidendū
 s3 iura: s̄ poni in carcereꝝ vel caueā
 in p̃petuū ibi s̄stētado pane dolori.
 ⁊ aq̃ agustie. Papa tñ Martin⁹ de
 plenitudine p̃tatis illū dēgdatū fecit
 tradi curie seculari: ⁊ sic fuit mortu⁹.
 Idem. n. nihilomin⁹ q̃s p̃ solū Ep̃m
 suū degradari vocat. abbatibus: et
 alijs religiosiis et p̃latiis: et l̄atis sue

oportet. qñ sacerdos: vel ali? in sacris
fuerit curie seculari p hñi tradéd? 7
deqñdád? sic ei videbit expédire eñ d
hñi. Qm. li. 6. hec at deqñdatio: cuz
qs ppñ hñiz vel aliò ē ēdéd? curie se-
culari sic fienda est pñte pñte. Dicit
deqñdās illi vt in for suū recipiat de
gradatū: v3 tñ itēdē p eo qñ n mo-
riat. ex de hb. sig. inouimus.

De irregularitate titulus qñtis.
Cap. 96.

i Irregularitas sic diffinit a
spec. Qd est nō. seu impedi-
mētū canonicū ex facto: seu
defectu pueniēs: qñ qs phibet ad ec-
clesiasticos ordies pmoueri: 7 i eisdē
ministrare. Et irregularitas cōhibet
multis mōis 7 cāis. Et ad sciendū
qñ qs est irregulari. ex indebita cele-
bratōe vel executōe ordinū. Jo. cald.
pōit talē distīctōez. Celebrās autē
vtēs officio ordis: aut ē scia: aut ma-
saul? Et si est mulier siue layca: siue
religiosa nō sit irregulari. qñ cū n sit
capax ordis clericalis nō cadit in ea
irregularitas p quā qs impedit or-
dinari vel ordinis offm celebrare: su-
mif h rō ex. c. Debitū. de biga. 7. 23.
. 9. 5. h imago. Si qñ mlier excōicata
vel infēdita: vel in loco infēdito: vel
idebite tradet officia sua sacra: temē
agit 7 puniri v3. ex d pe. 7 re. in noua
nō tñ est irregulari. Si aut est vir:
aut est furiosus: aut sane mētis. Et si
furiosus ppñ quācūq celebratōez nō
efficit irregularis nec peccat. Idē d
in sane clerico. Si furiosus. de hōi.
Si est sane mētis. Tūc talis aut est
cleric? aut laycus. Et si layc? est 7 cū
solēni apparatu alic? ordis celebrant

.i. exequēdo actū alic? ordis: siue con-
uersus sit alicui? religiōis: siue secu-
laris: l3 hoc sit rigorosus: videt qñ sit
irregularis. de cle. nō or. mi. c. i. Nec
cū tali vt valeat promoueri alius qñ
papa pōt dispēsar: sicut 7 cū ordiato
7 suspēso celebrāte ali? qñ papa n vi-
spēfat: qñ idē est in isto calu. in dō tñ qñ
h? videt intelligēdū de ordinib? sa-
cris: 7 in solēni apparatu. in az 7 offi-
cia mior ordinū h3 l3 ho. in 4. licite
7 alios doc. pñt exerceri: et ab his q
nō sūt ordiati in illis. Si aut h agit
sine solēni apparatu: talis n efficitur
irregularis. Si aut est cleric?. Tunc
aut celebrat in ordine quē nō habet
aut in eo quē h3. Et si pmo cāu hoc
agēs i ordinib? sacris est irregulari.
De sbdyaconatu aut dicit Duil. qñ si
est in minorib? tūc pōt cātare eplaz:
dūmō sñ solēnitate. Et addit Inn.
qñ est licitū qñ deest sbdyacon? 7 tūc
etiā cātet sine ornamētis sbdyaconi
S3 solēnis apparat? sbdya. videtur
esse manipul?. Dicit. n. i. De. de pal. i
4. qñ tunicellā l3 etiā nō sbdyacono
portare: qñ nō est ei ppñia vestis: sic
manipul? quē nullus inferior sbdya-
cono portare v3. hec ipe. Un si tal
cantet eplaz cuz tunicella sine mani-
pulo: n tñ porrigēdo calicē dyacono
vel sacerdoti: qd est ppñū offm eius
7 pñcipalis act? ordinis talis. et vbi
est cōsuetudo qñ ē i miorib? stitut?
cantent epistolā illo mō: n vī irregu-
laris: secus aut vbi cū manipulo: vel
porrigēdo calicē: vel vbi nō est mos
qñ cātēt nisi sbdyaconi. De ordinib?
superiorib? nō est qd: qñ sine dubio in
currit irregularitas. Si dō clericus

71
celebrat in ordine quē hz tūc aut est
excoīcat? maior: vel celebrat: seu effi
ciū exercet in loco inēdicto ab hoīe:
vel a iure: aut est suspēsus. Si pmo
modo: tunc in vtroq; casu efficit ir
regularis: 7 idispēlabilis: nisi p papā
de sen. ex. 3s q. li. 6. Dicit tñ Guil.
q in minorib? cōstitut? ministrādo
seu exercēdo officiū suū etiā cū solēni
tate cū est excoīcat? nō efficit irregu
laris: q̄a illa duo capitula. Si q̄s ep̄s
pmo. 7 2o. ii. q. 3. Non loquūtur de
eis. Et pene sūt restringēdes: scilicet de
sbdyacono. Sz sine solēnitate legen
do epistolā sbdyacon? oyacon? vel
p̄byter excoīcat? credūt qdā q̄ non
incurrāt irregularitatē. Si āt clerice?
est suspēsus sumēdo stricte suspēsiōz
.i. quo ad se 7 quo ad alios. Nā q̄ ē
suspēsus quo ad se tm̄: puta ppter mor
tale q̄dūq; vel ppter minore excoīca
tōez vel ppter iniūctōez a cōfessore
talis celebrās nullā incurrit irregu
laritatē: vt vidū est. s. si suspēsus q̄
ad se 7 alios: aut ē suspēsus a canonē
aut ab hoīe si āt ab hoīe seu a iudice
tūc aut iḡrauit iḡratiā p̄babilī: 7 tē
n̄ efficit irregulari: aut iḡratiā crassa
7 supina: 7 tūc ē irregulari. et multo
magis si sciuit se suspēsum: 7 h̄ quodcūq;
sit suspēsus simpliciter siue ad tempus
determinatū: siue nō determinatū: ēt
si rōne defect? vel infamie puto talē
durāte suspēsiōe celebrātē eē irregu
larē nec posse dispēlari secū: nisi per
papā: ad hoc. ii. q. 3. Si q̄s p̄byter. d
sen. ex. Medicinalis. li. 6. Si nō est
suspēsus a canone. Tūc aut ratiōe
criminis: aut rōne defectus: aut rōe
infamie vel scādali. Si pmo modo

tunc aut simpliciter est suspēsus: 7 sic
celebrādo est irregularis. 2 q. 3. Si
quis ep̄s: aut est suspēsus ad tēpus
Et tunc aut ad tempus determinatū
7 sic interiz celebrādo est irregulari.
aut ad tempus indeterminatū. et tūc
aut cū cōditōe donec peniteat. Aut
cum conditione donec satisficiat: vt
di. di. Si qui sine. 7. c. se. et de coha.
cle. 7 muli. Sicut 7 in de. de deci.
in. c. i. Cū similib?. Et tunc h̄ qdāz
contra dicant: puta si sic suspēsus a
obligationē celebrat est irregularis:
q̄a in hoc factum iudicis est necessa
rium vt habeat p̄absoluto: vt dixi
de eta. 7 quali. Cū bone. Et sic cuz
factum hominis sit necessarius sed ē
q̄ quo ad suspēsiōnē dei canon aliqd
addit: vt in dicta decre. Sicut de co
habi. cle. 7 muli. Si nō est suspēsus
cum conditione donec peniteat: vt
.s. de elec. Olius. 7 tūc equū ē tenē
q̄ interim celebrando nō efficit irre
gularis: q̄a talis suspēsus videt esse
dei: ad quam nihil addit canon nec
vt habeat p̄blata aliqd factuz iudi
cis est necessariū. Et ideo dicēdū est
de ea: vt de suspensione dei tantū. Si
2o mō sit suspēsus a canone. i. rōne
defectus. Tunc aut rōne defect? or
dinis: aut rōe alterius defect?. Et si
rōne defect? ordinis vt clericus per
saltum p̄motus q̄tum ad ordinem
omissum: in quo si exercet officium
aūq; recipiat est irregularis: sed cele
brando in ordine ad quez est p̄ saltū
p̄mot? quē habet nō est irregulari.
di. 52. Sollicitudo. Si rōne alterius
defectus vt bigam? illegitim? corpe
vitiat? ordinat? ante etatē legitimā
i 4

vel a non suo epo: hoc casu cōcordat
oēs q̄ celebrando nō est irregularis
q̄a hoc nō est exp̄ssū in iure. Et quia
q̄n curia mādāt cū iam ordinatis in
supradictis defectibus dispensari nil
dicit̄ de irregularitate. vi. 56. Apo-
stolica. 7. c. Enomanēsem. Stilus
antez curie est attēdēdus. de cri. sal.
q̄z graui. Inec obstat q̄ ordinatio iā
facta ante legitimā etatē: vel a nō
suo epo fuit cū peccato: q̄a p̄ncipa-
lis cā p̄pter quam diximus tales su-
spensos est defect? nō peccatū. q̄ rōe
defectus nō criminis talis v̄z cēleri
suspensus. Et hac rōe puto q̄ l̄z irregu-
laris ex celebratiōe diuinorū sit suspē-
sus a canone p̄pter hanc irregulari-
tatē. Si tamen al̄s non est suspēsus
a iure v̄l ab homie: puta q̄a absolut?
est ab excoīcatōe 7 suspensiōe: sed nō
est secū dispensatū sup irreglaritatez
vel nō suspensus contrahit irregula-
ritatem quia hoc non est exp̄ssum in
iure. Si tertio modo est suspensus a
canone. sc̄z rōne scādali vel infamie
tunc celebrando non est irregularis
de cle. pegri. c. i. Sed bñ faciunt alīj
abstinēdo p̄pter infamiā que est cōi-
illam: vel vt scandalum euitet. Et p̄
hoc sequit̄ fm̄ Inno. q̄ illi quorum
crimina sunt uotoria qui etiam post
pūiam phibent̄ celebrare p̄pter scā-
daluz 7 infamiam: vt de coha. cle. 7
mu. c. si. Sed si ante absolutōez cele-
brant non incurrūt nouā irregulari-
tatem. Et allegatōe quā facit videt̄
intelligē de notorio fornicatore: qd̄
pūm est tenere. Et qd̄ nōt̄ in. c. i. de
sen. ex. li. 6. intelligit̄ de notorio for-
nicatore ante penitentiam celebrāte

ne videatur sibi ipsi contrarius: tamē
de rigore sola penitentia non tollit
suspensioneꝝ canonis in notorio for-
nicatore: vt videt̄ exp̄ssum. 50. vi.
p̄peruenit. quia requiritur factuz iu-
dicis: vt supra dictum est. de suspēso
a canone donec satisficiat. Sed ab
solutione facta a sentētia canonis a
qua potest in hoc casu ep̄s absoluē
q̄a conditor canonis sibi nō reſerua-
uit. Si penitet remanente irregula-
ritate quam contraxit huiusmōi for-
nicator notorius ex celebratiōe diui-
noz: de qua nondū est dispensatus
ex noua celebratiōe nouaz irregulari-
tatez nō incurrit. Dicit. n. ipse Inno.
q̄ talis celebras aīq̄z peniteat efficit̄
irregularis indispēlabilis nisi p̄ papā
sed aīq̄z secū dispense celebrādo ē
penitens. i. dimissa concubina nō cō-
trahit nouā irregularitatē. Et forte
talis fuit intentio Inno. hic. Et oīa
hec nōnt̄ p̄ Anto. de but. sup decre.
de cle. excoī. mi. Si celebrat: h̄ abrenu-
ata aliquāliter sunt: 7 mutato aliq̄l̄r
ordine addit̄. solū tribus locis: vt p̄z
dict̄. breuib?. Tho. pe. de pal. 7 guil.
In d̄ tū q̄ ex p̄cedētib? videt̄ q̄ ordia-
tus aī legitimā etatē sit ipso iure su-
spēsus ab executōe ordinis sic recepti
h̄ solēnes doc. cōit̄ tenet̄ strariū. v3.
in su. Ray. guil. in glo. cī. Archi. in
rosa. vi. 77. Ber. ex de cle. p. sal. p. c.
i. Anto. de hu. ex de tēp. or. vel n̄ est
opos. Idan. de alleaza. 7 ifrā. zam.
sup cle. Eñalem. de eta. 7 q̄li. bi oēs
dicūt q̄ talis nō ē ipso iure suspēsus
h̄ suspēdēd? 7 inēdicēda ē ei executō
ordinis recepti ante legitimā etatez
v̄lq̄ ad etatē legitimāz. Et si postq̄z

72
fuerit ei interdicta executio a iudice suo: vltus fuerit ordine tali ante legitimā etatē erit irregularis. Si autē nō fuerit ei interdicta: et sic videtur ordine ante legitimā etatē recepto nō est irregularis: vt dictum est. Idem etiam audiui a quibusdā pitis.

De irregularitate ppter homicidiū vel mutilationē.

Cap. 97.

Contrahit ē irregularitas ppter homicidiū vel mutilationē mēbri. Idē. cui? declaratiōe nō qd cū homicidiū vel mutilatiō mēbri fieri cōtingat mēte solum hō et opere. Si solū mēte fiat nūq̄ inducit irregularitātē quia lex p motōis factū requirit. is. q. i. c. vlt. imo etiā si quis vibet gladium animo occidendi: et tamen nō seq̄ effectus mortis vel mutilatiōis non incurrit irregularitātē: etiā si vulneret: et certū sit qd non est mors secuta vel amissio mēbri: nec directē nec indirectē. Qd ppter ea dico qd si vulneratus ppter impitiā medicū vel ppter defectū custodie. qd scz non cauet sibi a noxiis mortuus est vulnerans est irregularis fm Lau. extra de homici. p Petrus. Qd dictū allegat Idē. de ancha. Nam et si vulneratum ad mortem nouo idū arte lero mortē vel alio modo homicida reputor: dicit idem. Illi autem qui intersūt vindictē sanguinis seu mortis et nō pstant cōsiliū vel auctoritatē nō sunt irregulares fm Inn. et Guil. etiam si appeterent mortem illius. Item qui videt aliquē occidi et dele

at: et posset etiam sine sui periculo liberare: si vellz: quis pessime faciat non tamē est irregularis. Sicut nec etiam medicus qui dimittit infirmū mori nollens mederi: et diues qd dimittit pauperem fame mori. is. q. i. Si quis non iratus.

Tripliter contrahit irregularitas hō.

Erbo autē contrahit irregularitas tripliter. scilicet. mandato defensione et consilio. Mandato quidem quando qd mandat aliquē occidi vel mutilari: et seq̄ effectus. 50. di. Si qd viduā. Si tamē reuocassz mandatū et exp̄sse: et si nō vlla fidiōe phibuit fieri anq̄ seq̄ret effectus non est irregularis. fm Inno. extra de sy. Sicut tuus. Et si qd mandat aliquē hberari inhibens expresse ne occidat vel mutilz est irregularis. mādator sicut et executor: qd mādando in culpa fuit. extra eo. Is qui. li. 6. Itē eps vel alius p̄lat⁹ qd hēt iurisdictionem tpalem debet cōstituere iudicem secularez qui audiat causas p̄cipue sanguinis. et illi potest et debz precipere qd faciat vnicuiqz iusticiā. Si autem talis iudex interroget eū in speciali quid agendum in tali qui scilicet meret penam sanguinis pōt Rendere: consule peritos. Et caueat ne per suam responsionem directā vel indirectā ille itelligat qd cū sāguie p̄ire hz ray. nā si ex hac rāsiōe re? occidēt vel mutilāet eēt irregularis. Idē etia p̄lat⁹ talis delegare alicui etiā spālī sup aliquo maleficio vt hōi

cidio: et hoc in iurisdictione sua omissio
ut inquisita veritate iusticia exerceat: et si
cui committat iusticia exerceat: et si occi-
dat non propterea ille placitum est irregulari.
extra ne de. vel mo. Epus. li. 6. Item
non solum iudex in causa sanguinis: ubi
se habet effectus est irregularis: quous si
recta intentione et debito processu faciat
iuste agat et meritoze. di. si. aliquos
si etiam assessor testis notarius scribens
sententiam: vel proferens eam: vel scribens
attestaciones vel leges: omnia publicant:
vel scribens vel dictas litteras per vidicta
sanguinis. Omnes hi irregulares sunt:
quia cooperant in mandato sine habet Ray.
di. 50. Si quis. et ex ne de. vel mo. sen-
tentia. Sed si in hoc modo sententia non est secuta
effectus habet Bul. quous sint irregulares
Epus potest super hoc dispensare. De in-
ceps autem qui legem condit: cuius legis
auctoritate homines sunt traditi morti
non efficitur propter hoc irregularis: ut
dicunt quidam: et bene quia incerta persona
non adiudicavit. Ita non Archiep. 22. q. 5
Officia.

In homicidium abbo defensionis
tripliciter committitur.

homicidium abbo defensionis
committitur tripliciter. Uno modo
quia defecit causa sanguinis. i.
mutilationis vel mortis aduocatio: et
hoc siue aduocet per actorem: siue per reum.
Cum actor obliget ad penam talionis: quia
agendo per reum agit contra actorem. Unde si
seque effectus est irregularis. quantum iuste
aduocet id dispensabilis: nisi per papam: si si
non seque effectus per episcopum habet quilibet. potest
dispensari. 2º modo est cum quis dissuadet his
qui valebant defendere occisum ne defe-
dant: et hoc facit corrupta intentione ut ille

moratur. Ita si pater vel mater vel alius
consanguineus seu amicus recipit filium
vel amicum suum volente alium a morte li-
berare: quia timet ne ipse ibi adiuvando
occidat non est irregularis. 3º modo cum
placitum vel alij clerici ad defensionem reorum
suarum ponunt querelas de malefactoribus
suis: seu quia eos canonificauerunt penes
iudicem seculares et emendare petant sibi
fieri et prouideri ne talia presumant contra
eos. Si ex hoc modo querelis iudex mortem
inserat exigere iusticia. In non sunt irre-
gulares dicunt clerici si prestant sunt ex
posse quod pena sanguinis non intendunt
ex eo. ti. Prelatus. li. 6. Item licitum est per
latis ecclesiasticis ob defensionem rerum ec-
clesie vel fidei inuocare et violentos
brachia seculares: et hortari tales non
quod ut occidant vulnerent vel mutilent
quia hoc esset directe ad homicidium prouocare
si ut ecclesie propria fide defendatur liberetur et
terra ab infidelibus occupata ad christum
reducatur et super hoc ecclesia facit magnas
remissiones: et si hic inde aliquis occidat
non tamen est placitum imputandum: imo peccatum: non
et tales se opponunt. et de hoc. Postu-
lasti. 7. 22. q. 3. Maximianus. et. q. 8.
Igitur. 7. c. hortatu. 7. c. Scire.

In homicidium abbo consultationis tri-
pliciter committitur.

homicidium abbo consultationis tri-
pliciter committitur. Ratione. scilicet.
persuasio et approbatio. Rati-
one quodammodo: puta christianum liceat occidere
paganum vel iudici malefactorum: respondeat
quod per pedes probabili ipse respondens quod ipse
rogatus velit facere habet alium et irregulari.
di. 50. si quis. Secundo autem de ratione generali
cognitionis vel opinionis: et ex quo non cre-
dit aliquis inde iudicandum: vel occidendum.

Dicit archy. 22. q. 8. § pessimaz. Qd
 si iudex laycus interroget clericū qd
 agēdū de aliquo qui de iure est pēa
 sanguinis puniēd⁹: pōt cleric⁹ rēdē:
 hoc nō ptinet ad mē: cōsulatis pīos
 Et caueat sibi cleric⁹: ne ppter suam
 rñsionē dīrēctā vel indīrēctāz intelli
 gat iudex qd d3 sanguine puniri ēm
 Ray. dīcūt tamē qdaz qd pōt dicere
 qd puniat cū ēz qd ius dīcāuēt dūm
 nō expmā qd puniat eū ad sāguīnē:
 vel ad mortē: vt nō hug. dī. 2. Dis.
 S3 ipse archy. sup. c. Dis. dīcīt istud
 dīcū. s. hug. pōt intelligi esse hū: qñ
 crimē nō imīnz esse puniēdū: alioqñ
 si ex cōsilio suo. s. rñso. siue gñali siue
 spāli seqē pīnquū hōicidīuz irregu
 laris est ēz ihosti. ex de hōici. Sicut
 dignū. Approbatōne vt cū audit ali
 quos velle facē homicidīū: siue noīe
 suo: siue alteri⁹: 7 ipse approbat: vñ cū
 tractat a plurib⁹ de morte alic⁹ i cō
 silio: 7 ipse cū alijs assentit: et ex hoc
 seqē hōicidīū: sec⁹ at si phibēt. Silt
 si qd cōsulit: vt occidat: 7 añ factuz re
 uocat cōsiliū. S3 firmi⁹ credit qd illa
 reuocatio nō sufficerz ad impediēdū
 hōicidīū si nō indicat ei qd ē occidēd⁹
 vt sibi caueat est irregulari. Si antē
 solā reuocatōez firmi⁹ credit sufficē:
 non erit irregularis: ex qd reuocauit
 cōsiliū. i. q. 4. Quia p̄sulatus ēm
 Inno. Persuasiōe cōsilijs si quis p̄sua
 det alicui qd expōat se pīculo p iure
 suo vel p patria: si sit euz dīsimiliter
 morituz 7 mors sequat irregularis
 est ēm Inno. 7 ihosti. Secus si con
 sulens hoc non estimabat. 22. q. 2.
 Idro membris. Sed si quis suadet
 alicui qd indubitanter se mortī expo

nat pro christo 7 ecclesia non erit ir
 regularis licet sequatur mors scdm
 Inno. 7 ihostien. Item si volenti
 fugere inimicos ppter timorēz mor
 tis: Consulit quis qd remaneat et p
 curabit pacem: et sic remanens occi
 sus est ēm Guil. si non habuit pba
 bilem cām credendi qd illi non imi
 neret pīculum irregularis est. Secus
 si habuit pbabilez cām hoc credēdi:
 puta quia inimici eius erant adeo ei
 coniuncti qd merito potuit p̄sumere
 qd posset eos cohibere. Item si quis
 consuluit non homicidīū qdem sed
 aliqd. Vñ secutū est homicidīuz ēm
 Inno. dīstīguēdū est: qd si dīsimili⁹
 potuit estimare qd ide seqbat mors
 irregularis est: vt si suasis iactu ma
 chyne vel balistē: vel qd cat ad capiē
 dū castz: qd nō potat d facili capi si nō
 morte hōinū: 7 sic mors ē secuta. Si
 hō nō potuit estimari: nec erat dīsimile
 qd sequerē mors: tunc si cōsulit sup
 re illicita est irregulari. si seqē mors
 ex eo. Cōtinebat. Et idē si mandat
 Secus autē si consuluit rē licitā. Et
 eodē mō dīstīguīt: si is cui cōsulit
 nō occidit s occidit. Itē qd cōsulit vt
 infirm⁹ moriat vt citius moriat: si ex
 tali trāsgressiōe citi⁹ moriat: cōsulēs ē
 irregularis: 7 qui hoc facit ēz Guil.
 Itē si quis clamat latrones latrōes
 si hoc facit ppter timorēz corporis sui
 nā timet ne aliq velint eū occidere:
 non est irregularis: quia nō intēdit
 mortē alic⁹ s sui liberatōez p q licet
 iplozare auxiliū ēz Inno. s. si nō p̄t h⁹
 fac: 7 itelligē potēat: qd ex clamore:
 vel aliq adu suo: homicidīū seq po
 terat irregularis est. Idem ihostie.

Itē si cū dī latro capt⁹: 7 dicit aliq̄s
claudite ei os ne clamet: et lat⁹ occi
dat. Credit Quil. q̄ illud dicit sit
irregulari. q̄a iunxit ducētes dādo cō
siliū. Et eodē mō si q̄rētibus malefa
dorē idicauit eū: nisi forte iḡrauit q̄
ignorare rōabiliē potuit: nesciens q̄
ad mortē quereret.

De homicidio circa factū 7 tripli
citer cōmittit.

b Omicidiū factū 3mittit tripli
vz nēitate casualitate 7 volū
tate. Hōicidiū nēitate ē duplex: q̄a
aut nēitas ē ieuitabilis: aut euitabil
Si q̄s iḡit occidat vel mutilet ex ne
cessitate ieuitabili. i. ita artat⁹ vel an
gular⁹: q̄a nec fugē nec clamare nec
aliē se pōt iuuare nisi occidat vel mu
tilet nō ē talis irregularis. Et dī hōi.
Si furiosus. in cle. q̄a vnicuiq̄ vim
vi repellē l3 cū moderamē iculpate
tutelc. di. i. Jus nāle. S3 si h̄ facerz
ad defēsiōez pētū suoz vel sociorū
n̄ euaderet irregularitatē h3 Jo. an.
i addi. sup. Spe. Idēz si p defēsiōe
rez suaz. Itē si fugē possz h̄ fugiēti
piculū potēat iminē: puta casure: vel
velotioris cursus inimici insequētis
q̄ audacior fact⁹ p̄t fugā pōt de fa
cili fugiētē a tergo vulnerare: 7 i trā
pstrare 7 occidē: dīc zenzel. vt allat
De. de ach. sup. c. Si furiosus: q̄ p
babilit̄ dici pōt: q̄ talis n̄ fugiēs p̄t
p̄dca: nec aliē euadē potēs: si occidit
n̄ ē irreglari. h̄ 7 infās 7 furiosus oc
cidēs quōcūq̄ nō ē irregulari. vt dīc
illa decre. 7 dīc De. de ach. q̄ idē ē
de maiori septēnio: si n̄ ē doli capax
is. q. i. Illud. Sec⁹ si ē doli capax. si
āt ē nēitas euitabilis: puta q̄a aliter

euadē pōt: vel q̄a potuit recedere de
loco vbi expectabat inimicos ei⁹ vē
turos: tē efficit irregulari. nec ad ma
iores ordies ascēdz: imo nec in susce
ptū ex magna dispēlatiōe pmittat
mistrare: 7 q̄uis zenzel. dicat si fugi
endo fuga erat sibi vituperosa: 7 ad
vdecē 7 si n̄ ad piculū p̄fōe: 7 p̄t h̄
n̄ fugit 7 occidit: talis euadit irregu
laritatē. De. de anch. n̄ credit h̄ vuz
.i. q̄ talis euitet irregularitatē. et h̄
vt magis h̄ū. Hōicidiū casuale ad
sciēdū q̄n iduē irregularitatez: nō dī
stinctionē: aut q̄s dat opā rei illicite
aut licite. Si licite: tē duplicat. Quia
aut adhibet oēz diligētā quā debet
aut n̄. In p̄mo iḡit cāu dād. .i. p̄a
rei illicite dato q̄ p̄t oēz volūtātē ei⁹
supueniat hōicidiū: vel mutilatio ex
ope ei⁹ ē irregulari. vñ si clerico exer
citātōe vel venatōe iaculū mittit: et
cāu hoiez occidit ē irregularis q̄a ta
lia opa debēt ab eo penit⁹ eē aliena
50. di. Clerico. Similiter si ludo ipe
git lapidē p̄t aliq̄: 7 ille volēs decli
nare ipegit i aliū lapidē 7 mortuus ē
p̄ictor: ē irregulari. q̄a lud⁹ noxius
erat. 7 idē i similib⁹. In 2º cāu. .i. cūz
adhibz oēz diligētā dādo opā rei li
cite: nullam culpā: vel irregularitatē
incurrit si attingat ide hōicidiū: puta
repabat domū posuit signa arcē eā 7
clamauit anteq̄ p̄icēt tpe 7 grūcti
p transeuntibus: vel incidit arbores
7 cecidit in p̄tē contra cōem estima
tionez zc. Cēs. n. casus fortuiti pui
deri nō p̄nt. extra e. Jo. et. c. Quidā
Unde 7 si ceruus vel equus vel aial
aliud alic⁹ aliq̄uez occidit n̄ ē irregu
lari. dñs ei⁹ oū malitiā: vel culpā in

mortē nō hūerit. di. 50. Ibi q̄ arborē
 In 2° cāu. s. vbi n̄ adhibet debita di
 ligētia ē in opelicio icurrit irregu
 laritātē: vñ h̄z hostiē. p̄lbyē q̄ mittit
 puez ad aquādū equū monēs vt ca
 ueat de flumic: 7 tñ s̄m̄erlus ē iudi
 cat eū culpabilē: sic et oyacon^o q̄ nō
 remouet falcē qua accind^o erat: cuz
 sciret ludī cōsuetudinē. ex de homi.
 Cōtinebat. Et sacerdos q̄ nō remo
 uet cultellū a corigia: cū qua vbera
 bat samulū. ex d̄ homi. Ad audiētiā
 Itē si cleric^o capit furē 7 tradit eum
 iudici: et hoc vt faciat ei restitūē res
 suas ablatas q̄s alias hēre n̄ potēat
 si nō h̄z intēdōz corruptā. s. vt inten
 dat mortē furis ipse capiēs: 7 sup h^o
 etiā faciēs p̄testatōez q̄ nō intendit
 vindictā sanguinis: s̄ suū hēre: et nō
 hēt cām suspicadi q̄ hoc cōtingē po
 terat si sequat mors illi^o capti furis
 nō erit irregulari. Secus at si aliq̄d
 eoz defuerit: puta q̄a poterat aliter
 rehabere sua: vel nō fecit p̄testatōez
 7 h^o mōi. ex de homi. Suscipimus.
 Itē si cleric^o s. ribat q̄ aliq̄s capiat 7
 ex illa captōe seq̄r mors vel trūcatō
 ei^o ip̄o tñ ignōrātē: et factū 7 cāz h̄z
 hostiē. videt irregularis: q̄a debuit
 suspicari hoc posse euenire. Itē si q̄s
 incidit vel flobotomat aliq̄e causa
 medicine: 7 in seq̄r mors: h̄z Buil. si
 incisor erat pit^o artis: 7 adhibuit de
 bitā diligētiā n̄ tñ ē aliq̄o. Similiē
 si icidēd^o n̄ habuit s̄uetā dispōitōez
 mēbroz vel neruoz vel venaruz: et
 p̄p̄ incisionē morit^o: n̄ tñ ē aliq̄o icī
 sor h̄z Inno. si i h^o n̄ errauit p̄p̄ suā
 inexplētā: nec irregulari. ē: poti^o eiz
 cāu q̄ culpa in h^o mōi plūmiē mors

accidē. 22. q. 5. De occidēdis. Sec^o
 aut vbi p̄p̄ ipitiā accidissz: vel p̄pter
 negligētiā. Itē qñ dubitat medicus
 in aliq̄o: potius d̄z dimittē q̄ incidē
 h̄z hosti. 7 Inno. Id̄h̄yē: 7 cyrugici
 si erāt pitī in arte: 7 nil d̄ cōtingētib^o
 omiserūt: 7 h̄nt sup hoc p̄babilez cō
 scientiā nō p̄hibēt a p̄motōe: q̄uis
 mortui sint infirmi quos curauerūt
 Sec^o aut qñ sūt impiti vel negligē
 tes circa ifirmos: et ex h^o p̄babiliter
 credūt vel dubitāt ifirmos mortuos
 vel mēbris depditos: q̄a sunt irregu
 lares. ex d̄ eta. 7 q̄li. Ad aures. Et ē
 cōsiliū Inno. 7 goff. q̄ q̄ volūt p̄mo
 ueri abstineāt a p̄actica medicīne: 7
 p̄cipue 7 a cyrugia que aduersionē 7
 incisionē req̄rit: q̄a in nullo d̄z vaci
 lare cōsciētia p̄mouēdi. di. 22. layci
 Itē custodiētes ifirmū vel fuitores
 ei^o q̄ vocauerūt minutores: vel porre
 xerūt ei vinū vel aquā: vel nō bñ cu
 stodierūt. vñ ille ex frenesi se p̄ieat:
 7 h^o mōi: 7 mortuus ē: h̄z Buil. In
 oib^o his vbi bōa fide fiat n̄ d̄z d̄ facili
 q̄s h̄re scīaz scrupulosā: nisi sit culpa
 lata: 7 negligentia dissoluta: puta si
 custos infirmi frenetici vel furiosi dī
 misit eum vt iret in plateā ad luden
 dum: vel alias dat opam rei illicite:
 aut ex nimia crapula vel ebrietate uī
 gilare non potuit: maxime cum de
 putatus esset ad custodiam infirmi
 Nam si certuz est q̄ inde ex hac cul
 pa mors secuta est: Talis erit irregu
 laris: alias n̄. Si h̄z scīaz scrupulo
 sam deponat ad cōsiliū boni viri.
 Homicidiū ope 7 volūtate spōtanea
 si q̄s cōmittit: siue veneno siue gladio
 siue quocūq̄: ēt sū peccato idu: irre

ipz mortuu ab alijs vt satisfaciatur aio
suo amputat cadaueri caput: quauis
videri possit irreglaris: q̄a lex pmo
tionis factu requirit: vt dicit hoc. c. et
ppter intentione cu ope subsequuto. c̄
de biga. 12up. qd etiam tenz Jo. in
glo. de pe. di. i. Periculose. tñ fm q̄
cõter tenet doc. nõ est irregularis:
q̄a homo mortuus nõ est homo: et
hec est veritas. als sequeret q̄ omnes
medici q̄ faciunt notomiam esset irre
gulares: qd non est vñ: nec reputar
ista irreglaritas posita: nec pene sũt
restringende. Archy.

Mõ de homicidio ⁊ mutilatione
que contingit in bellis: et ei⁹ irregu
laritate.

e X homicidio vel mutilatiõẽ
que cõtingit in bellis quõ vñ
qñ bellatores efficiant irregulares.
Quatũ qdẽ ad clericos. Jo. cald. in
addi. addita Jo. an. in nouella. exẽ
de homi. ppetio. Sic distinguit.
Cleric⁹ aut vñ armis incõtinẽti re
pellẽdo vim vi: ⁊ cũ debito modera
mine. Aut aliter. Si pmo mō etiã si
occidet vel mutilet nõ est irreglaris
cũ. l. facit ad sui defensionẽ. di. i. Jus
nãle. Si aliter facit. Tũc aut h̄ agit
de lñia pape: aut ppio motu. Si d̄
lñia pape: iDuro q̄ in bello iusto vñ
possit armis defensibilib⁹: naz inter
alia q̄ fac bellũ iustũ est auctas pape
vel pncipis: ⁊ tũc si occiderit vel mu
tilat ñ est irregular. ergo papa dedit
sibi lñiaz: nã cũ irregularitas sit p̄a
p ostões canonicas introducta ex q̄
papa potuit dare lñiam clerico ⁊ au
toritatẽ vtendi armis q̄buscũq̄ etiã
sñ metu irregularitatẽ. dãdo h̄ mōi

lñiaz: videt q̄ abstulit ab eo iurior
irregularitatẽ. qd p̄t: q̄a cūz volũta
rio hõicida p̄t disp̄sare. de p̄se. di.
i. c. i. qñ h̄ papa exp̄m̄et vñ vñ. alias
sec⁹. Si ppio motu clericus vñ ar
mis: tunc aut in bello iniusto: aut in
bello iusto. Si in bello iniusto: tunc
planũ ẽ: qd ñ ẽ sibi licitũ: siue suis fa
uorẽ p̄stet: siue tiorẽ: igitur aduersa
riis. Et si ibi aliq̄ sũt occisi vel muti
lati irregularis est. 22. q. 8. c. i. ⁊. z. si
in bello iusto: puta p defensiõẽ p̄ie
vel alioz. 22. q. 7. i. fortitudo. Et tũc
potẽt int̄esse ẽt cũ armis defensiõis
ñ tñ d̄ pugnare h̄ hortari potẽt vt
22. q. 8. Ut p̄dẽ. Et orõib⁹ int̄cedẽ.
26. di. c. fi. ⁊. 22. q. 8. si. Et petro di
cũ ẽ: cõuerte gladiũ tuũ in locũ suũ.
di. 5. si. S3 cũ armis off̄ensibilib⁹ nõ
d̄ ibi ẽẽ nisi ea int̄tõẽ vt se def̄dat
ñ vt pugnet ipediẽte ordie p̄fessiõis
22. q. 8. Clerici. Et si in tali bello est
aliq̄s occisus vel mutilat⁹ ab ip̄o de
rico est irregularis. Si aut ip̄e nemi
nẽ occidit vel mutilauerit ñ est irre
gularis: l3 q̄s ab alijs occisus sit: vel
mutilat⁹. Ad tollẽdũ tñ duplicitatẽ.
ãbiguũ: ad cautelã h̄ cãu p̄t sibi im
poni pñia: ⁊ sic itelligat de clerico p
cussore pñiũ: vt ibi nõd̄ in vlt. glo. ⁊
h̄ credo vñ qd qd nõ. in spe. ti. z. Si
ãt in tali bello cleric⁹ vulnẽauit aliq̄
h̄ ñ occidit vel mutilauit distingue.
Aut talis vulnẽat⁹ occis⁹ fuit postea
ab alijs: ⁊ tũc s̄distingue: q̄a aut ha
buit aimũ occidẽdi dicit⁹ cleric⁹ qui
vulnẽauit: ⁊ sic est irregular. e. ti. Si
gnificasti. 2⁹ ibi. ⁊ si p̄cussor volũtatẽ
22. q. 6. c. fi. aut ñ h̄uit aimũ occi
dendi. Et istud etiam s̄distingue

Quia aut vulnus ipsius clerici potest
discerni ab aliis vulneribus: et tunc non
est irregularis: si vulnus non est mor-
tale vt. eo. ti. Significasti. Aut non
potest discerni: et tunc propter dubium ir-
regularis iudicatur vt in eodem vsu.
Quod si discerni. Res autem suas non
videtur licitum armis defendere cum
aliorum offensio. eo. ti. Suscepimus.
hec omnia Jo. cal. si in principio sunt
aliquulū abbreviata. Non tamen quod ex hoc
quod papa dat licentiam clericis quod insint
bello. Non tamen videtur ex hoc licere
clericis vti armis: nisi ad se defendendum
non autem ad occidendum aggrediendo:
nec etiam paganum: sed tamen possunt
interesse ad occidendum alios. 23. q. 8.
omni. 7. c. se. Quod si occideret vel mu-
tilaret etiam in bello iusto sunt irregu-
lares vt dicit Jo. de lign. Dicit etiam
Ihosti. 7. Inno. quod potest clamare: capite
7 pugnare: sed non occidere. Item dicit
host. quod in bello iusto potest clericus
dare licentiam pugnandi ante aliquid
non autem in bello iniusto. Item dicit
Ray. in summa. quod ubi presbiter repiuntur
in pugna in qua sunt aliquid interfecti
7 mutilati: 7 nescit a quibus: quibus ad
irregularitatem omnes censent irregula-
res. Et qui sunt ex parte iniuriarum: 7 qui
sunt ex parte recipientium si illi erant cle-
rici: 7 sic illicite mouerunt arma. vi. si
Si quis post baptismum. Sed Archy.
dicit. 23. q. vlti. c. si. quod istud dictum
Ray. quidam intelligunt quando clerici
erant in culpa: 7 hoc apparet ex verbis
eius dum dicit mouerunt arma. quasi
voluntarie 7 sine necessitate. Nam si
defenderet se vel suos necessario: 7
aliquis a defensoribus sit interfectus ex

alia parte. Reliqui non interfecissent: nec
interfectores inuassent non esset irre-
gularis: 7 voluntate occidendi haberint
quia lex promouendi factum requirit. 15. q.
i. Si quis. 7. c. vlt. Ipse tamen archy. di-
stinguit inter repellentem 7 inferrentem
vnum: vt repellens ex dispensatione pro-
moueat 7 tolleret in susceptis: dum
tamen constet eum non percussisse inferens
secus quia in culpa est. ar. 16. q. 3. Porro.
Non etiam Archy. di. 26. quod hinc Inno
7 Ihost. Si quis percussit aliquem in iusto
bello si non sit mortuus inde vel ne-
minem suis ictibus occidat vel mu-
tilet non efficit irregularis: etiam si alii
feriant vel occidant hinc Boffr. dum
non prouocauerit eos. eo. t. Significasti
Addunt etiam Inno. 7 Ber. quod si alio
occidendi percussit aliquem: 7 non letali-
sed alii postea occidunt est irregularis.
quia auxilium morti prebet. Item si cle-
ricus comodat balistam in bello: siue
iusto siue iniusto: et ex hoc sequatur
mors est irregularis: quia prestat causam
prope quam morti. vi. 50. Si quis vidua
Item hinc Guil. de mutuatione gladii
vel ense in bello ipso. Dicit et Lau.
vt allegat. Israh. de zam. in cle. vnica
de homi. quod illos qui detrudunt homines in
carcerem ita artum 7 aspectum quod incar-
cerati non viuunt ultra sex vel octo me-
ses propter artationem carceris reputat ex
ponentes tales ad hoc homicidas et
irregulares: hec enim pena est magis
afflictiva quam si poneretur in patibulo.
Et hoc est contra platos qui detrudunt
clericos in gabbia: ubi simile est quod
7. paucos dies moriuntur. Israh. de
zamb. 7 henri. Hec autem irregularitas
homicidii quodcumque 7 quotienscumque

lit cōtracta añ baptisimū p baptisimū
delet. vi. si. Si q̄s post baptisimū. f. 3
Jm. goss. 7. guil. S. post baptisimū
p solū papā dispēlat: qd etiā n̄ facile
fac. vi. 50. Miror. Idē p totū de mu-
tilatōe mēbrī. De homicidio quo ad
peccatū 7 penā hēs in scda pte.

De irregularitate circa bigamiaz
Cap. 98.

i Irregularitatē etiā inducit
bigamia: que cōhibet multis
mōis. Primo qdē cū quis
successive 7 diuersis tpibus hz duas
vxořes 7 vtrāq; cognoscit. 2i. q. i. apiat
Si at alterā n̄ cognoscit: puta q̄a añ
cōsumationē matrimonij defūda cēt
nō est irregulari. f. 3 Tho. in 4. vi. 24
lz magister sniarū alit̄ dicat: h̄ n̄ tñē
in hoc opinio ei. 2o cū q̄s diuersis
tpib⁹ hz duas vxořes: vnā de iure:
aliā de facto: puta cōtrahit cū cōsan-
guinea 7 vtrāq; cognoscit: hic enim
censet bigam⁹ p̄p̄t̄ intētiōis affectū
cū op̄sōsecuto. ex de biga. 12up. 3o
qñ ples hēret eodē tpe: vnā de iure:
aliā de facto: 7 vtrāq; cognoscit: puta
cōtrahit m̄rimoniū cū vnā: et cōsumato
cōhibet etiā cū aliā: vel cū cōtrahit tuz
duab⁹ de facto: puta cū cōsanguineis:
7 cognoscit eas: vt in. d. c. 12up. eo. ti.
4o cū cōhibet cū vidua ab alio viro co-
gnita sec⁹ si suisz relicta h̄go. 22. vi.
Seriatiq; 5o qñ cōhibet cū corrupta ab
alio 7 cognoscit eaz: 7 h̄ siue sciuerit
illā corruptā: siue igr̄auēit. vi. 24. cu-
rādū. S. si ipse sol⁹ deflorassz 7 po-
stea cōheret cū ea nō censet bigam⁹
vi. 26. Accut⁹. ar. ex. q. si. si legi. tāta
6o qñ vxořē p̄p̄t̄ā cognoscit: siue sciēt:
siue igr̄at postq; cognita est ab alio

vi. 24. Si cui⁹. 7. c. se. q. etiam si vir
accusaret vxořē de adulterio: 7 pen-
dēte accusatōe ad p̄ceptū ecclesie vir
debitū redderet adultere in regularis
est: q̄a bigam⁹ f. 3 Tho. ray. et hosti.
7o cū q̄s duxit vxořē vilē mulierem
puta ancillā vel foculatricē: vel aliq; ex
illis que publicis spectaculis māci-
panē lz h̄ginē: repellit ab ordie. vi.
24. Si q̄s viduā. 8o cū q̄s in sacris
cōstitut⁹: vel post p̄fessioēz i religioē
cōhibet cū corrupta. ex. c. 1 nobis. IRō
aut̄ p̄ncipalis: quia bigam⁹ phibet
pmouēi est defect⁹ iacmētū: q̄ ē i eo:
q̄a. f. cōiūctio coniugalis facta p eū: non
pōt significare illā spūalē cōiūctōē xpi
7 ecclesie q̄ est vn⁹ spōsus cū ecclia q̄
est vna spōsa: nā cū diuisit carnem
suā in plures vxořes: nō est vn⁹ vni⁹
vi. 26. Accut⁹. Cōiūctio autē forni-
caria nō significat illā cōiūctioē xpi
7 ecclesie: f. tñ cōiūctio cōiugalis: et
ideo q̄ nō cōtrahit: h̄ fornicat⁹ est cū
multis nō censet irregulari. hec autēz
irregularitas nō tollit p baptismuz:
sicut irregularitas homicidij. IRō est
q̄a cōtrahit ex matrimonio: 7 bap-
tismū nō soluit matrimoniu. vi. 26.
Deinde. Un̄ q̄ hūit vnā vxořē ante
baptisimū: 7 aliā post baptismuz: vel
ābas āte baptismuz irregulari. est: et
bigam⁹ est. vi. 26. Accut⁹. Exuitur
aut̄ bigam⁹ omni p̄uilegio clericali:
7 addit foro seculari nō obstāte con-
suetudine: 7 eis s̄b pena excois inhi-
bitū est ferre cōsura. ex. e. Alcatōis.
li. 6. Sol⁹ at̄ papa dispēlat cū biga-
mis: nō ep̄s fm Tho. 7 Jo. an. ex. e.
i. d. c. Quidā at̄ dixerūt q̄ nec papa
pōt: q̄a cōtra doctrinā apli. S. dicūt
k

Tho. 7 pe. q papa nō pōt dispēlare
in doctrina aploz q̄tū ad ea q̄ sunt
de iure nāli: 7 ea que sūt de nēcitate
saīmētoz 7 fidei: si in alijs potest cū
hēat eādē ptatē ecclesia nunc sicut et
tūc. Qd̄ aut̄ obici possz decretalis.
eē eo. Inup. Soluit Tho. dicens q̄
eādē difficultatē esse in dispēfado cū
eo q̄ p̄xit cū pluribus de iado: sicut
si p̄traxissz de iure vult papa ibi ostē
dere: 7 ideo nō deē dispēlare: et nō
qn̄ possit dispēlare. Uel ēt dicit non
posse dispēlare: q̄a nō consuevit: 7 si
possit. Si diffusi⁹ vis vidē de biga
mia: hēs in sū. cōfess. l. 3. ti. 2. p. totū.

De irregularitate p̄p̄i illegitima
tionē.

Cap. 99.

Irregularitatē etiā inducit
illegitimatio. Irō at̄ quare
tales p̄hibēt a p̄motōne ē
fm̄ Ray. Irō q̄a tales reputat̄ uil
les p̄sone: dignitas aut̄ clericat⁹ vili
bus p̄sonis dari nō cōuenit. 2º etiā
ad detestatōez p̄ni sceleris: nec ē icō
ueniēs vnū puniri p̄ alio: vt filiū p̄
peccato patris pena tñ tpali: cñali
aut̄ nūq̄: vt. i. q. 4. Irō totū. 3º q̄a
tales solēt esse imitatores p̄ni sceler.
7 intēpati moris. 56. di. Si gens. et
in glo. sūmaria in p̄n. di. Et quāuis
aliqn̄ repiāt h̄i uiri valde industrij:
7 r̄tuosi 7 ex hoc reddant̄ maḡ lau
dabiles. di. 56. Inūq̄. tam iura adap
tant̄ fm̄ ea que in pluribus accidūt
In dignitatib⁹ tamē secularib⁹ cles
nō semp̄ repellūt. ff. de cur. l. Spurij
illegitimi etiā fm̄ iura hēditare non
pnt̄ qd̄ statutū ē in fauorē m̄rimoniij
Et vt dicit Irō. de ancha. Si fieret
in aliq̄ ciuitate statutū q̄ illegitimi

possent hēditare nō valēt: 7 esset dē
bonos mores 7 nutritiū luxurie tñ
qº ad oē 7 r̄tutū opa nil nocet ille
gitimatio si in se bon⁹ sit: vt diffule
hēs. di. 6. Ināsci. cū. 4. c. sequēti.

Dicit̄ aut̄ illegitim⁹ q̄ nō est nat⁹ de
legitimo m̄rimonio: vel qd̄ reputa
bat̄ illegitimū fm̄ Ray. ex q̄ si. sint
le. Cū inter. Un̄ si vir 7 mulier p̄ce
runt in facie ecclesie bōa fide creden
tes se legitime copulatos: cū tñ non
essent: puta p̄p̄i ipedimētū cōsangu
nitatis: vel etiā si alij eoz tñ hoc cre
debat. scz legitimā copulatos: puta
q̄a cōtraxit cū eo quēz nesciebat hēre
aliā vxorē: talis reputat̄ legitim⁹: et
vtrij p̄p̄i succedit. eē e. Ex tenore
secus si clādestine cōtraxissz: q̄a videt̄
fuisse ignorātia affectata. Et multo
magis si cōtraxissz publice sciētes
ipedimētū abo. eē de clan. de spō. cū
inhibitis. Et fm̄ Tho. 7 pe. 3te dū
q̄s igrat se illegitimū cū sit h̄z hosti.
p̄babilis ignorātia excusat eū. ar. E
de testa. l. i. Un̄ durante tali igrātia
nō peccat faciēdo se p̄moueri: vel he
reditatē adeūdo: si cū scit sufficienter
q̄uis alijs occultū essz: 7 dispēfatiōe
indiget quo ad ordinē 7 dignitatez
7 hēditatē dimittē dz. Qñ pater ēt
nesciebat illū. scē illegitimū. vtz at̄
in hac mā debeat fili⁹ credē matri.
Dicit̄ hosti. p̄ma facie credēdū ē. ar.
ex de p̄ba. Disterte. Sz tñ n̄ cogitur
ad h̄. scē credere. E. de testa. l. Ineg p̄
fessio. Qualitas aut̄ m̄ris 7 cōuersio
ei⁹ cū alijs circūstātijs pl⁹ vel minus
videt̄ q̄ habeant inducē talem filiū
ad credendum.

Triplici⁹ q̄s legitimat̄.

Igitur autem quod tripliciter
 Idcirco modo per sequens matrimonium
 puta cum quis dicitur cum illa ex qua
 ante matrimonium habuit filios: et si ille vel
 illa antequam sumeret tale in coniugio prius cum
 alio dixerit quod postea moreretur. Et hoc est
 si illa tunc poterat illi esse uxor quam dicitur
 ea habuit filios: quia. l. v. quod solutus erat.
 unde natus de adultio vel incestu per istum
 modum legitimi non possunt esse. Et quod istud
 Et hec legitimatio valet ut succedere
 possit in omnibus bonis presentibus. In autem. quibus
 modis efficitur legi. §. Quam. col. 8. valet
 et ad hunc dignitatem et ordines. 2º
 modo per spalem indulgentiam pape. ext. e. per
 venerabile. et hoc legitimatio valet ad
 hoc ut talis valeat promoueri ad omnes or-
 dines et dignitates ecclesiasticas ubique
 terrarum: valet et ad successiones bonorum
 presentium: et ad omnes alios legitimos seculares
 in terris ecclesie subiectis. Si autem
 fiat per episcopum legitimatio valebit ad hoc ut
 minores ordines suscipere possit: et nisi
 cum sine cura ubique et ad successiones
 bonorum et alios legitimos seculares in terris
 ecclesie subiectis. et et in alijs terris
 quantum ad ea per que non fit alteri iudicium
 et multo magis ad hoc valet legitimatio
 facta per papam. si in his per que fit alii iu-
 dicium: puta quod succedant ab intestato
 non valet legitimatio: nec per papam: nec per
 episcopum in terris que temporaliter ei non subsistunt
 vel subsunt. Item hoc Innocentius et Ber. super
 decre. Per venerabile. 3º in legiti-
 matum quod per leges seculares secundum. l. mo-
 dos in eis traditos que reduci possunt ad
 tres. Primum est si per filium nalem offerat
 curie Imperatoris efficitur quod curialis.
 in autem. quibus modis efficitur nalis legi. §.
 Si quis igitur. col. 8. Idcirco si offerat eum

curie civitati. de qua vel de cuius vico sit
 oriundus: in istis. de nup. §. vl. 2º modus
 est si per decedens in testamento filium nalem
 noiet legitimum heredem: et ipse postea
 offerat testamentum principi: vel si per in istis
 per publicam manum confectio: vel propria
 manu scripto cum subscriptione trium testium
 eum filium noiet: nec adiecerit nalem. In
 autem. ut liceat. ma. et aui. §. Ad hoc. 3º
 modus est si nullo filio legitimo exite
 ipse nalis filius se ipsum offerat curie: ut
 in autem. quibus modis. nalis. eff. legi. §. i. hec
 legitimatio per leges facta valet ad secu-
 laria et temporalia quo ad successiones et di-
 gnitatem in terris tamen subiectis. prout legi-
 timatio: et in alijs ubi non fuerit alius
 iudicium ad ordinem vel dignitatem ec-
 clesie non se extendit. Innocentius et Ber.

In quibus et quilibet dispense illegi.
 Dispensatur autem illegitimus. Uno modo
 per ingressum religionis approbate
 et hoc quo ad omnes ordines: ut di. §. 6.
 c. i. §. Ray. et glo. sumaria. Sed ad pro-
 latos reputatur: prout etiam in ipsa reli-
 gione: vel alias dignitates sunt dispen-
 satione talis promoueri non potest. ut in. d.
 c. i. Et non quod magister ordinis predicatorum
 potest dispensare cum trecentis fratribus
 ordinis sui: super defectu natalium ut pos-
 sint ad omnes ordines et prout ordinis pro-
 moueri: nisi fuerint precreati ex incestu
 vel adultio vel regularibus. Alex. de
 uorosis. §. ex alio privilegio. l. 30. 22. potest
 dispensare in illo numero cum omnibus geni-
 tis de soluto et soluta: et si essent pres-
 eorum sacerdotes: ut. l. promouentur ad
 ordines et prout. uetum. Deuotionis.
 2º dispensatur siue dispensari potest per episcopum
 et hoc ad ordines minores tamen: et ad iu-
 dicium sine cura quod autem ad alia dispensari

k z

nō pōt. 3° sit dispēlatio p papā: 7 h^o
nō solū q^o ad ordies: s; et q^o ad oēs
dignitates vel psoat^o eē e. Is q. li. 6
Dispēlatio at alī sit circa tales mior
vt. l. ordinē et instituāt in ecclesiis
alijs a pna: dico si sūt filij pbyfi. als
ho in qbuscūq; ecclesiis. ar. et eo. ti.
pntiū. alī maior vt. l. instituāt i pna
aliq^o tū medio: eē e. Ex tñmissa. alī
maxia vt in pna nullo medio. Et
nō q; cuz dispēlat^o illegitim^o a papa
quo ad ordines 7 bñficiū ecclīasticū
n̄ ppe l^o intelligit q; possit pmouēi
ad psoatū vel rectoriā: ad quā p ele
ctionē accedi puenit. eē de pbe. c. ul.
s; bñ ad ecclesiā prochiālē poterit p
moueri. Itē si a papa obtinuit dispē
latōez illegitim^o: et postea ipēuit q;
duo aut plura bñficia cū cura possit
hēre: tacuit at pdiatū defectū: n̄ valz
h̄ scda grā. eē e. Si is q. li. 6. Itē nō
q; filij sacerdotū quos ipsi suscepunt
de legitia vxore an sacz ordine. fm
Ray. 7 alios pmouēi pnt ad oēs or
dines 7 dignitates: cū legitimi sint
nisi in illa ecclesia in q; pēs eoz ime
diate fuerūt plati vel canonici: vbi n̄
pnt canonizari vel pmouēi eē e. Ad
hec. Soff. et dic q; cū p hūit psoatū
ad vicariā ppetuā i aliq; ecclesia: fili^o
immediate ipz vel ipsā hre n̄ pōt. eē e.
Qm. Itē si p hūit psoatū fili^o n̄ pōt
habē vicariā: nec ecōuerso eē e. Mi
chael. q; si fili^o succedat pī dispēlati
ue: ifrat isti^o bñ potēt succedē fratri
vt pōit i host. q; i h^o n̄ succedit patri
immediate: s; sec^o si pm^o hūissz ipsā ec
clesiā de facto poro ad nepotes hec
phibitō n̄ extēdit h̄z ray. gos. 7 ho.
Ordinati ho in sacris. l. s; dyaconatu

7. s. si suscipiāt filios ex vxorib^o cum
qb^o an ordiatōez p̄xerāt. Tales filij
illegitimi sūt si vxores p̄ferunt q;
viri ordiarēt: vel scētes n̄ p̄dixerūt.
zz. di. Seriatz. S; si ordiati sūt iui
tis vxorib^o 7 i grātib^o legitimi cēlē
7 n̄ indigēt dispēlatōe: aliq; tñ dicūt
q; indigēt et tales dispēlatōe. Ereci
tñ sacerdotes: q; licite vtūt mrimo
nio p̄cto an susceptōz sacmētoz: nā
in sacris cōhē n̄ pnt: nec licuit a tpe
aploz. 3o filij quos gñant de vxori
bus suis: dū sūt i sacris legitimi sūt: et
idē iudiciū sic de alijs legitimis.

De corpore vitiat^o.

i Reglar. e corpe vitiat^o. i. mu
tilat^o vel debilitat^o i mēbris
talib^o phibet: aut ppe ibilitatē
ad offm exequēdū: aut ppe deformatē
ad scādālū alioz tollēdū. Pro
cui^o declaratōe nō distindōz. aut q; s
ē mutilat^o vel pnat^o mēbro magno
7 māifesto q; l. inducit nōbilē defor
mitatē vt pnatio nasi 7 h^o modi: vel
inibilitatē ad exequēdū offm: vt pna
tio man^o 7 h^o moi. 7 tūc q; cuz de cā
sit mutilat^o vel pnat^o iusta vel iniusta
nāli vel accidētali ipedit a pmo
tioe 7 deiciē pmo^o cū tñ defectū. Si at
erat iā pmo^o qñ supuenit defect^o n̄
nō ppe hoc reddiē nimis deformis
pōt ereq; illa officia: ad que n̄ ipediē
ppe illū defectū. Jputa si fact^o sacer
dos amisit visū missā celebrare n̄ po
terit: vel als ministrare in altari sed
poterit audire cōfessioez 7 pdicare: a
bñficio et nō remouebit si sū culpa
sua incidit in defectū: q; nō dz addi
afflictō afflictō. 7. q. i. Tū passio. va
bit tñ ei coadiutor: si tale bñficiūz est

cui ipse deservire nō possit. ex de cle.
 egro. c. z. Aut q̄s mutilat⁹ est vel p̄
 uat⁹ mēbro p̄uo vel occulto: 7 tūc s̄b
 distingue: q̄a aut sponte 7 sine iusta
 cā: vt ex indignatōe vel ipatiētia vel
 supbia: aut ex iniusta cā vel inuit⁹. si
 p̄mo mō tūc indistincte in quocūq̄
 mēbro: siue a se: siue ab alio repellit⁹
 a p̄motōe: 7 deicit iā p̄motus: etiā
 si putasset se obsequiū p̄stare deo se
 castrādo. ex e. Significauit. 7. c. Ex
 pre. di. 55. Qui prem. 7. c. se. Et fm
 Inno. Idē ē est si nō totū mēbrum
 amisit: s̄ p̄te mēbrū q̄ deformitatem
 ḡnaret: vñ scādālū esset. ex. c. c. i. Vel
 inhabilē reddēt ad offm̄ erequendū
 ex e. Thomas. Sec⁹ si alijs vel ēt si
 dētē sibi excuteret. Si aut ex iusta cā
 7 spōre puta p̄pter piculum lepre ne
 totū corp⁹ inficeret fecit sibi āputari
 mēbz occultū vt virilia vel māifestū
 puā vt digitū nō neciūz. s. ad signūz
 crucis faciendū: vel ipsemet h⁹ sibi fecit
 cū esset bñ pitus in cyrugia: talis nec
 repellit⁹ a p̄motōe: neq̄ deicit p̄mo
 tū: idē iudiciū si inuit⁹ puta: si ab ini
 micis castrat⁹: vel ēt sic nat⁹: vel ēt
 a cāu in tale qd̄ incidit: dādo opam
 rei licite puta volādo lignū abscidit
 sibi p̄tez minimi digiti. In oib⁹ h⁹i
 nō repellit⁹: nec ē neciūz s̄z iho. 7 gl.
 di. 55. Si q̄s abscidēt. q̄ talis castra
 t⁹ testiculos secū portet siccōs: vt dī
 cūt vulgares. S̄z si dādo opam rei
 illicite a casu amisit mēbz: talis re
 pellit⁹ a p̄motōe: s̄ si mēbz vel pars
 mēbz esset que ḡnaret modicā defor
 mitatē: talis ex misericordia tollerāt i
 suscepti. s. p̄ dispelationē epi. Ihec ex
 dīctis Ray. Quil. Inno. 7 Bern. et

28
 trabūt ex. di. 55. Si q̄s absciderit. et
 in alijs capitulis. ex e. Significauit.
 Quātū ad qdā p̄ticularia: 7 defmia
 ta cōp̄is vitia. nō q̄ claudū admittit
 cōsuetudo: nisi talis sit q̄ sine baculo
 ad altare stare n̄ possit ar. d̄ ole. di. i.
 Null⁹. 7. di. 45. Disciplina. Ecitas
 vni⁹ oculi tātū repellit⁹ a p̄motione
 s̄z Archi. qd̄ pbat p. c. Si euāgelica
 di. 55. Sibolus n̄ repellit⁹ a p̄motōe
 nisi sit nimia deformitas: vel debili
 tas. h̄is sex digitos in pede indubi
 tanter p̄mouet⁹: 7 etiā fm hostiē. si
 bēat in manu: vel si habeat digitos
 coniūctos: dūmō ex his nō sit ipedi
 mentū in vsu mēbz. ff. de edili. edic.
 .l. Itē offit⁹. Leprosus p̄p̄o celebrat⁹
 n̄ debet p̄p̄ scādālū: s̄ si nō sit nimis
 deformis nō est phibēd⁹ p̄uatim ce
 lebrare: vel etiā leprosis nō at sanis.
 Unū oio nō bibens ad sacerdotiūz
 p̄moueri nō debz: nec pōt: cū sumē
 oporteat sāguinē xp̄i celebratē q̄ ē s̄b
 spē vini. z. q. 7. Ipi apostoli. Macu
 laz h̄is in oculo nō repellit⁹ a p̄mo
 tiōe: nisi nimia inducat deformitatē
 qd̄ cōsiderare ē in arbitrio p̄lati. ex
 de cor. vitiat. Cum de tua. Sed ibi
 suffraganeoz cōsiliū req̄ri mādāt: et
 qd̄ sibi visū fuit exequat metropoli
 tan⁹. vbi nōnt Un. 7 Bern. q̄ sū cō
 silio illoz sup macula nil dūponere
 v3. alias nō valet. Sed ihosti. hoc n̄
 approbat: q̄nis. n. cōsiliūz archiep̄m
 instruat: 7 ipso requisito nil expediri
 debeat: nō tñ h3 necitate ep̄is ipsuz
 sequi: vt nōi dīcunt ex de elec. Cū i
 veteri. 50. di. Studeat. Tu dīcas q̄
 cū apostolic⁹ in p̄dicta decre. mādēt
 p̄cedi cū cōsilio suffraganeoz: si absq̄
 k 3

cōsilio ipsoꝝ pcedat nō valebit. vt i
p̄dicta decre. Cū in veteri. Si autē
red̄sito ipsoꝝ cōsilio h̄mōi cōsiliū
ipsoꝝ n̄ sequat̄ bñ valebit. ex d̄ arbi.
Cū oliz. Sz sec⁹ dici potest si dicē
in mādato. De cōsilio suffraganeoꝝ
zē. Uides. n. tūc papa artare metro
politānū: vel aliūz cui scribit vt seq̄
cōditōez ⁊ industriā p̄sone siue p̄so
naz. et multo maḡ si dicerz in mā
dato vt nō faciat sine cōsilio talis vel
taliū: hec oia de macula nōt Archy.
di. 49. hic ⁊ eniz. sup̄ h̄bo. albuginē
h̄is in oculo. De furiosis lunaticis. ca
ducis ⁊ demōiacis. dicit Buil. ⁊ glo
di. 22. sup̄. c. Cōter. q̄ null⁹ taliū p̄
mōueri d̄z et postq̄ fuerint liberati.
Si aut̄ sūt iā p̄moti: tūc aut̄ sūt oio
ex toto liberati a p̄dictis passiōibus:
aut nō. Et in p̄mo cāu poterūt exēq̄
offm̄ suū. Quāto autēz tpe expedari
debeat ad p̄bādū: vtrūz tales sint li
berati: ⁊ qualit̄: q̄uis di. 22. c. Cōf.
dicat q̄ p̄ anū ⁊ alibi dicat q̄ p. 20.
dies. 6. q. 2. c. fi. Iñ dīa pōt q̄ est ar
bitrariū tps p̄batōis pensatis condi
tōibus morbi ⁊ p̄sone. Si h̄o n̄ oio
ex toto sūt liberati: tūc aut̄ frequēter
aliq̄ vidēz passiōnū verat eos: Aut
raro. Et si q̄dē frequēf oio debent
cessare ab offi⁹ misse. 7. q. 2. In lris
Si raro. Tūc aut̄ cū spume iactiōe ⁊
vocis cōfusiōe: ⁊ sic debēt abstinere.
aut raro: ⁊ sine h̄mōi spumatōe ⁊
cōfusione vocis: ⁊ tūc nō p̄hibent̄
ab officio misse dū tñ hēant iuxta se
aliū sacerdotēz. vt si ille cadat vel
deficiat iste suppleat 7. q. 1. Illd. q̄dā
tñ hoc nō admittūt d̄ demōiacis di
centes q̄ oio opz eos esse liberos.

De irregularitatib⁹ variis. ⁊ p̄mo
de heresi. Cap. 100.

I Unt ⁊ quedā alie irregula
ritates que q̄a nō ita cōiter
cōtingūt breuif expediem⁹
in singulis. S Unā tāgendo in isto
caplo. Capituluꝝ p̄mū est heresis
ex qua post vulnus sanatū. i. eius vi
missionē adhuc remanet cicatrix. i.
irregularitas: vt dicit̄. i. q. 1. Ventū.
Unde p̄hibet a p̄motōe ⁊ deiciē
p̄motus. Si aut̄ reuertat̄ ad fidei
ritatem post adiuratōez heresis re
cipiunt̄ de iure cōi ad laycā cōiōnez
postq̄ fuerint recōciliati. i. q. 7. Day
bertū. Et circa eos fit q̄druplex di
spensatio. Qñq̄ quidē semiplena
vt. i. solum recipiant̄ in ordinib⁹ añ
hec omnia susceptis. i. q. 1. Si q̄s he
retice. Qñq̄ plena vt possint sacer
dotes fieri. i. q. 7. Cōueniētib⁹. Qñz
plenior vt. i. possint eē ep̄i. iz. di. nos
cōsuetudinē. Qñq̄ plenissima: vt scz
p̄moueri possint ad supiores digni
tates. 22. q. 4. Ipsa pietas. De hēsi
q̄tum añ ex cōicatioem habes. s. ti. i.
De ipsa q̄tum ad peccatū habes in
secunda pte.

De irregularitate solēnis p̄nie.

I Olēnis p̄nia induc irregu
laritatē. di. 50. Ex peniten
tibus. Hec p̄nia fieri debet
cum illa solēnitate que habet̄ di. 50
In capite. Et imponit̄ tñ ab Ep̄o:
vel ab alio de ei⁹ mādato: nec impo
nit̄ clerico nisi deposito: ⁊ quia hec
hodie non est in vsu: ideo breuissime
tangam de ea. Irō aut̄ quare impe
dit p̄mouendum est: quia non sunt
digni suscipe vasa sacramentoꝝ qui

dundū fuerūt vasa vitioꝝ vi. 50. Illū
iñō. n. impōit talis pñia: nisi p crie
vulgarissimo 7 enormi q̄ totaz ciui
tatem cōmouet. Secda rō est ppter
scādalum populi qui scit crimē eorū
vi. 50. d̄ his rō. Tertia rō est timor
ne itoz labant qui timor de consue
tudine p̄stina surgit. vi. 61. In sacer
dotibus. Quarta rō est: quia n̄ hēz
frontē rep̄hendēdi alios. vi. 25. p̄p̄i
mū Ray. 7 Lho. in 4. Id est autē
cum his in minorib⁹ p̄p̄ nēcitatz:
vel vtilitatē ecclesie dispensari. vi. 50
Idacuit: 7 hoc p̄ ep̄m: ex quo nō est
ei p̄hibitū. Publica at̄ pñia n̄ induc
irregularitatē. hec. n. iniungi pōt h̄z
Ray. et p̄ cōfessorē. et est cū iniūgiē
alicui vt vadat p̄ mūdū pegrinādo:
cū baculo cubitali 7 scapulari.

De irregularitate dilationis bap
tismi.

o Ilatō baptismi vsqz ad egri
tudinē: quez tūc suscipit tiorē
morti. inducit irregularitatē
vi. 50. Si q̄s. Rō hui⁹ est: q̄a nō p̄su
mit̄ de p̄rit⁹: 7 ut p̄ hāc penā hoies
inducerēt nō negligē p̄uā salutē:
nec tollit̄ ista irregularitas per bap
tismū: q̄a baptism⁹ ita dilat⁹ induc
eā. Idē aut̄ nō opat̄ p̄rios effect⁹ eē
de baptis. Maiores. Sec⁹ ē de illo q̄
distulit cōiōnē vsqz ad talē egritudi
nē: q̄a hic n̄ repellit̄ ab ordie vi. 50.
De his rō. Idōt tñ talis q̄ distulit sic
baptismū in duob⁹ casibus admitti
Idm⁹ est si post baptismū fides et
vita ei⁹ p̄babilis apparuerit. Secda
si raritas clericoz h̄ exigēit. vi. 57. si
quis. De irregularitate
circa iterationē sacramenti.

i Iterata susceptio sacramentorū
imp̄mēt: caracterem vt bap
tismi cōfirmatiōis: 7 ordinū
inducit irregularitatē. vi. 50. Confir
mandū. de conse. di. 4. Qui bis. et
di. 5. Dicit̄. i. q. i. Qd̄ qdā. Et si h̄iēt
rebaptizati sunt vel confirmati: vel
reordinati: vel etiā ignorāter: s̄ post
scitum ratū habuerunt absqz dispen
satione pape p̄moueri nō pōt: secus
si ignorāter vt infātes vel vt coadi.
Absolute. n. pōt h̄mōi p̄moueri de
iure: s̄ fm̄ alic⁹ qd̄ tutius est dicē cū
dispensatōe. de cōse. vi. 4. Eos. vbi
aut̄ q̄s p̄babilis dubitat d̄ susceptōe
h̄mōi sacramentoz: 7 nō leuī 7 teme
rarie: 7 ppter hoc suscipit aliquez di
ctoz sacramentoz facta p̄us diligenti
in q̄stione sup̄ hoc ad inueniēduz r̄i
tatem: 7 nō inuenta suscipit: nō ppte
rea efficit̄ irregulari. q̄uis alias susce
pisset: q̄a nō putat̄ iteratū qd̄ nescit̄
esse factū vi. 63. p̄sbyti quos. Et
debet dici in forma cū dubitat̄. Si
nō es baptizatus? Ego baptizo te. zc.
Si nō es confirmatus? Rō h̄i est
ppter iniuriā factam sacramētis que ē
in hoc q̄ sacramētū: qd̄ nō est iterādū
p̄p̄ effectū indebilē caracteris. iterat̄.

De irregularitate circa curiales.

c Curialis etiā cōfēt vt irregu
laris 7 p̄hibet ordinari: nisi
sit absolut⁹ a curia. vi. 51. c. i
7 se. Et dicit̄ curialis hic fm̄ Ray.
large ois q̄ q̄cūqz cōdicōe obligatus
semp̄ est curie alicui⁹ p̄tatis publice
h̄is honestū officiū vel inhonestum
vt iudices aduocati milites histriōes
7 huiusmōi. Rō h̄i p̄hibitiōis est: tū
q̄a tales q̄nqz repetūt: 7 in de ecclesia

pturbat: tū q̄a p̄sumit extra eos q̄ n̄
cāu deuotōis trāseūt ad clericatuz: si
vt sugiāt rōcinia dñoz suoz. vi. 52
Regē. Qui at ex p̄dictis aliq̄d mini
steriū pbuerūt in cā sanguinis: etia3
absoluti a curia pmouēi nō p̄nt. 46
vi. Clericus. Similiē si in turpi 7 in
honesto officio vt hystriodes de cōse.
vi. z. i. p̄ro dilectōie. Obligat⁹ alteri
ad rōcinia pōt q̄s esse tripliciē. p̄mo
si est obligat⁹ reipub. 7 si q̄dē ē obli
gat⁹ ad hoc ex administratiōe quaz
gessit pmoueri nō d3 añ redditam
rōez. vi. si. i. p̄tercrea. Sed si als est
debitor reipub. nō p̄hibet. E. d. epi.
7 cle. Quisq̄s. 2º si ē obligat⁹ alicui
p̄sōe seculari nō misabili: q̄a. s. gessit
administratōez ei⁹ vt tutor pcurator
7 curator. Et talis pmoueri nō pōt
nisi finito officio administratōis. zi
q. z. c. i. i. finita aut administratiōe si
adhuc sit obligat⁹ ad rōcinū 7 mo
uet ei q̄d dolo pmouēi n̄ pōt ate
decisaz litē. vi. 81. Tantis. Deb3 tam
taxari tēpus. j. q̄d q̄d decidat. Silr
etiā si questio ei nō moueret: 7 ma
nifestū sit ei teneri de dolo d3 ep̄s
ex officio suo repellē eū: sicut quēlib3
criminōsū seu infamez. 6. q. i. i. Infa
mes: als nō p̄hibet ordiari. 3º si ē
obligat⁹ ex administratiōe p̄ p̄sona
misabili seculari: vt viduis cecis pau
pibus pupillis 7 h̄mōi vel p̄sona ec
clesiastica: et talis nō impedit a p̄mo
tōe: si aliud nō impedit: vt si est3 ma
nifest⁹ dolus in administratiōe: vel
aliq̄d aliō: q̄a ad adiunādū tales ois
tñē vi. 86. puenit. 7. i. 6. q. i. mōachi.

De irregularitate circa iherma
frodicos.

b Ermasfrodic⁹ est irregularis
7 dñ h̄mōi ille q̄ p̄cipat d
vtroq3 sexu. s. masculio 7 fe
minino. hic repellit a p̄motōe p̄p̄
deformitatē 7 mōstruositatē. ar. vi.
26. Illiteratos. Talis si magl 7 gīt
i sexu masculinū q̄ femineum: q̄uis
ordinari nō debeat: nec ordinat⁹ mi
nistrare: tñ suscipit araderē. Sed si
magl 7 gat in sexu femineuz: q̄ ma
sculinū vel etiā si equalit p̄cipat de
vtroq3 nō est susceptiū⁹ caracter. fm
Buil. Et multo magl femina nō ē
ordinis susceptiua. Dicūt aut mulier
p̄sbytera. vi. 22. i. p̄elbyē. Non quia
hēat ordinē sacerdotij: sed quia vxor
sacerdotis 7 dyacoissa: q̄a dicit omī
liam euangelij.

De irregularitate seruoꝝ.

i Eruius de quocūq3 genere
suoz ordinari non d3: nisi
p̄us cōsecut⁹ est plenā liber
tatē. vi. 54. c. i. 7. z. 7. i. Rō h̄mōi
est: q̄a clericalis dignitas: 7 fuis3 ui
litas. ex de ser. nō or. De seruoꝝ. in fi.
Si at fu⁹ fecit se pmoueri nesciēte
dñō: vel sciēte 7 cōfideēte: si ordiat⁹
fuerit in miorib⁹ rednct in fuitatez
vt p̄us. 54. vi. i. Nulli. Si ordinatus
fuerit ad s̄dyaconatū vel dyacoatū
d3 q̄ det aliū loco sui: vel p̄curet re
dēptiōē sui p̄ aliq̄ p̄sonā. vi. 54. ex
antiq̄s. ex de ser. nō or. Miramur. si
sit in sacerdotē p̄mot⁹ reman3 q̄dē
in ordie suo reddito peculio: si q̄d h3
dñō: 7 si n̄ h3 d3 p̄curare redēptōez
suā: q̄ si nō pōt tñē dñō suo i fuitijs
tñ p̄uēitib⁹ sacerdotio: vt officiādo
ei i missa hois 7 h̄mōi. vi. 54. i. Fre
quēl. Qd si noll3 defuire deponēd⁹

est. Tempus aut. j. qd dñs suus pōt eū
repetē: est tps vni⁹ āni a tpe noticie
h⁹ mōi. i. 7. q. 2. Si qd incognit⁹. Si
hō suus p⁹mot⁹ est sciēte dño: 7 nō
dēdicēte: eo ipso ingenuus fit. di. 54.
Si suus. Et h⁹ hū est ad quēcūq; or
dinez fūit p⁹mot⁹ h⁹ Jnnō. 7 goff.
7 Ray. Inō qd suus ecclesie liberat⁹
ad h⁹ tñt etia si nō fuissz exp⁹sum in
sui māumissioe: vt si iniuriē ecclesie
nec accuset eā: nec testificē cōā eaz.
di. 54. Qui ex famulis: alias reuoca
tur in fuitutē. i. 7. q. 2. Dyaconi. 7 h⁹
quosdā etia ad opas hōestas: vt i. d.
c. Dyaconi. Inō tñ tñt ecclesie fūire
p⁹petuo in officio clericali: nisi in ma
numissioe fuissz exp⁹sum: 7 in ordiatōe
ex e. Eo libētius: si suo puate p⁹sōe li
berato vt p⁹moveat nō pōt sibi dñs
retinē aliq; opas in qb⁹ teneat. di.
54. c. i. Nisi spūales. qd exp⁹mi v⁹: si
hoc vult patron⁹ in manumissione
sui: 7 postea in ordiatōe declarari h⁹
hōst. Et sic p⁹motus si noller in h⁹i
dehuire nō reuocabit in fuitutem: si
degdabit si est fact⁹ sacerdos h⁹ ray
7 goff. 7 Jnnō. Item nō qd cū hū⁹
ordiat⁹ restituit dño suo non licebit
dño man⁹ violētās iniicere in eum:
als incideret in canonē h⁹ Jnn. nec
illi suo cōhē m⁹rimoniū: si ē i sacris
p⁹pter votū ānexū ordini clericali. ex
de cōuers. coniug. Quidā. alias pui
legitis clericali⁹ nō gaudebit. ex de
cle. iiii. Johānes.

De irregularitatib⁹ ex enormib⁹
7 mediocrib⁹ criminib⁹ cōtractis.

v Ultimo crimē mediocre et
notorium inducit irregulari
ritatē p cuius declaratiōe

omissis opinionib⁹ antiquoz circa
istam materiam. Nota distinctiōez
quam fecit Ray. in sū. v. 3. Criminiū.
Aliud enorme. Aliud mediocre. aliud
leue. Crimen enorme in hoc loco di
cit homicidiū 7 symonia aliqua. Et
etiam h⁹m goff. heresis. Qdlibz āe
hōz: siue occultū siue māifestū sit
impedit p⁹moūdū: 7 deicit p⁹motū
etiam post penitētiā. Et de heresi et
homicidio dictū est. s. Ac etia de
symonia. Crimen leue dicit hic illud
mortale: qd de se nō inducit depōsi
tionē: nisi ex cōtumacia post admōi
tionem vt ebrietas: ludul alec. di. 35.
.c. i. Strepitus in synodo. 5. q. 4. in
loco. Eius carnū in dieb⁹ phibitōis
cōfectā eucharistiam non assumere
7 h⁹ modi. Et ista talia siue occulta:
siue manifesta: nec impediunt p⁹mo
uendum: nec deiciunt iam p⁹motū
extra de cohab. cleri. 7 mu. Aestra.
Crimen mediocre dicitur hic. Ut
adulterium furtum fraudulencia: sa
crilegium periurium falsū testimo
nium: 7 similia. Ihec autem si sunt
occulta non impediunt p⁹moūdū:
nec deiciunt promotū: nec indigent
dispēlatiōe: sed sufficit p⁹ia sacramē
talis. ex de temp. or. Ex tenore. 7. c.
Questum. Si sunt manifesta: Et
tunc aut sunt manifesta per p⁹riam
confessionem delinquentis extra iu
diciū factam. Et sic non faciūt irre
gularem talem: q⁹uis ille si clericus
est debez suspēdi ab offi⁹ 7 bñfi⁹ ex
de excess. prela. Quā sit graue. Aut
sunt manifesta per famam deficiēte
accusatore vel legitima probatiōe:
7 sic non inducunt irregularitatem

Purgatō tñ canonica tali indicēda
ē qua p̄sita absoluet: 7 si in ea dese-
cerit dep̄oet. ex d̄ adul. Significasti
Aut sūt manifesta p̄ sniaz vel conui-
uōz vel p̄fessioz metu p̄batōis factā
7 sic iducit irregularitatē: 7 idē sic no-
toriū p̄ euidentia fci q̄ nulla pōt t̄gi-
uerlatōe celari: cui? .i. testis ē p̄plus 7
isitatōis n̄ ē loc? . ex d̄ tēp. or. c. q̄sitū
Pōt tñ in h̄i mediocrib? nōiis de
iure vel de fco p̄ ep̄z disp̄sari in tali
irregularitate h̄z Inno. in gl. sup. c. ex
tenore. 7 de his oib? diffule hēs i fū.
p̄fess. li. 3. ti. 30. q. 3.

De irregularitate circa infames.

i Infames ēt oēs: tā de iur q̄
de fco repellūt a p̄motione
dignitatū 7 ordinū. vi. si. q̄
aliq? . ex d̄ re. iur. Infamib? . li. 6. fm
Ray. Et d̄ ifamis d̄ fco ille c? ap̄d
bonos 7 ḡuel ḡuata ē opio sup aliq?
crie. Infamis h̄o d̄ iur ē quē i? pōit
ēē ifamē: vt q̄ uidē? ē de furto: vel q̄
pugnat i areā cū bestia d̄etata p̄ lu-
cro 7 h̄i. Alia plura potes vidē de
ifamib? . 3. q. 7. p̄. Porro. i. tex. 7 glo.
Repellit ēt ifamis h̄z iura a p̄curā-
do iudicādo accusādo testificādo po-
stulādo. 7 nō q̄ q̄uis p̄suetū sit 7 cō-
uēiēs ab irregularitatib? cūz irreglari-
bus h̄bis disp̄sare p̄ eū q̄ pōt s̄b tali
forma vel simili. Ego disp̄sō tecū i
tali irregularitate quā p̄xisti p̄pter
talē cāz: vel si p̄xisses: qñ de h̄ ubi
taf: tñ si ep̄s ordiat aliq̄ irregularē:
intēdēs eū disp̄sare p̄ h̄ d̄ fco disp̄s-
sat: q̄uis n̄ vltus fūit illis h̄bis: dūm
possit in tali cāu disp̄sare. Et idē de
plati. q̄ mittūt ad ordinādū aliq̄ue ir-
regularē quē ex aucte sibi omīssa po-

terāt disp̄sare: q̄a. .i. intēdūt disp̄sar
liz nō dixerint illa h̄ba: mittēdo de
facto disp̄sāt h̄z doc. et nō q̄ archy-
ep̄s 7 ep̄s pōt in sua dyoc. frēs ordi-
nis p̄dicatoz absolue 7 in irregula-
ritatib? disp̄sare qñ fuerint ab eis
reāfiti: siue inciderint anq̄z intrarēt
ordinē siue post: nisi adeo essz enor-
mis excess? : q̄ merito essz sedes apo-
stolica cōsulenda. Greg. Quia pui.
Itē q̄ magr̄ ordis p̄uincialis: 7 po-
res cōuētuales 7 eoz vicarij in p̄uin-
tiis 7 cōuentib? 7 locis sibi cōmissis
frēs n̄ros oēs ibidē cōstitutos: et ad
eos vñcūq̄ declinatēs p̄nt disp̄sare
sup irregularitate quā cōtraxisset si ex-
cōicatiōe vel suspēsiōe inodati diuina
celebrasset vel locis s̄bpositis ecclesia-
stico intēdicto. Itē ab irregularitate
quā contraxissent recipiētes ordinez
sic ligati. Bonifa. Uirtute. Itē om̄s
p̄didi plati ordis p̄dicatoz a suis cō-
fessorib? p̄nt recipe disp̄satoz sup p̄-
dictis irregularitatib? si eas p̄xisset
in q̄b? .i. valēt ipsi disp̄sare. Clemēs
Exigentib?. Idē puto de fratribus
minoribus q̄a cōiter dicit q̄ sumus
pares in p̄uilegiis. De aliis sentētis
habes in locis suis.

De penis in genere titulus sext?

Cap. i. o.

q Uia de penis q̄busdaz. .i. ec-
clesiasticis nūc vltz actū est
.i. excōicatiois. iterdicti suspē-
sionis 7 irregularitatis. nūc
breuissime de penis in genē aliq̄uid
tradetur. Et p̄ fundamento huius
materie sumatur regula iurl. que d̄i-
cit. Sine culpa nisi s̄bit causa nō est
aliq̄uis puniendus. ex de re. iur. li. 6.

Que regula locū hz: 7 in iudi^o poli
7 in iudicio fori: 7 cuz pena sit multi
plex vt. j. dicef. In iudicio qdē poli
sue dei pena spūali: que spūaliter tā
git animā: siue sit sctiō gētie siue
sit pena dāni. i. puatōnis glorie: siue
sit pena sensus. i. excruciatōis ignis
infernalis: nunq̄ punit aliquis sine
culpa sua vel cōtēda q̄tū ad origialē
vel omissa q̄tū ad actuale peccatuz.
Uñ qd dicit Exodi. 20. Ego dñs
zelotes visitāl peccata patz in filios
vsq̄ ad tertiā 7 quartā gētiōē. In
telligit de imitatorib⁹ pñoz scelez
vt exponit Gratian⁹. i. q. 4. §. quib⁹
Etia dat 7 alias expositōes ad dīcā
autēz: aliis autē penis q̄buscūq̄ pūit
q̄s in iudicio dei: nō solū p culpa sua
cōmissa vel cōmittēda: vt. s. euitet: s̄
et 7 p culpa alteri: n̄ tñ sine cā 7 iū
stissima: 7 si nobis ignota. vñ Aug.
22. q. 4. De tiriis 7 synodiis sic ait.
Et si rōnē faci pūditatē iudiciorū
dei penetrare nō possum⁹: hūtamē
scim⁹ esse hū qd dixit: 7 iustuz eē qd
fecit. hinc 7 Greg. in moralibus. Si
iusta deo placē scim⁹: pati autē nulla
nisi que deo placuerint possum⁹: iū
sta sūt q̄ patimur oīa 7 valde iustū
ē si de iusta passiōe murmuremur.

Quinq̄ de causis deus flagellat
homīnē in presenti vita.

q Uinq̄ at de cāis de⁹ hoiez
flagellat in vita pñti siue pe
nas infert: vt pōit magr in
4° Iniaz. di. 15. Idio v3. vel vt de⁹
glificet: dū. s. seq̄ miraculose remo
tio pene siue flagelli. exēplū de ceco
nato Jo. 9. d. Lazaro ruscitato. Jo.
z. 2° vt meritiū accumulef p exerci

tiū patientie: ac etiā vtus latēs alīs
māifestet exēpla i Job. c. i. 7 thobie.
2°. 3° vt vt⁹ oīet p hūilitatez fla
gelloz exēplū de paulo. q̄ d se dīc. 2
ad cor. 12. Ne magnitudo reuelatio
num extollat me. zc. Qui stimulus
h3 Remi. fuit qdā infirmitas corpa
lis. 4° vt etna dānatio inchoet: vt
sc3 hic eq̄lū oīdat qd in inferno pa
tiet. exēplū in Herode actuū. iz. An
thioco 2° Machabe. 9. 5° vt hō pu
rificet: vel p expulsionē culpe: cu3 sc3
ex flagellis oīet. exēplū de Maria
sorore Aaron in Numeri. 12. a lepra in
fecta. Et 3rabelitis pstrat. in decto
fm hiero. 22. q. 4. Quid ergo. Uel
ad satisfactiōē pene: exemplum in
Dauid qui post remissōē adulterij
cōmissi quo ad culpā in penam fuit
expulsus de regno: vt p3 in 2° regū.
qd nōt Greg. de pe. di. i. Si pēm
Dauid. Possit etiam dīci omnem
penam quam patimur pcedē culpa
nostra saltiz originali cū q̄ nascimur
q̄a ipm est cā omniū penalitatū. ar.
di. 5. Ad eius.

Idiū q̄s a deo tripli^r n̄ soluz p
culpa sua: s̄ et p culpa alteri⁹.

p Unū ē q̄s a deo i vita pñti
nō solū p culpa sua: s̄ etiā p
culpa alteri⁹: et 3 triplici rōe
h3 Tho. 2a. 2a. q. 108. Idio qdē qñ
vn⁹ hō tpalit ē res alii⁹: 7 ita i penā
er⁹: 7 ipe pūit sic filij h3 cor⁹ sūt qdaz
res pñs 7 fui 7 aialia res dñoz: 7 sic
filij qñz pūit p pētib⁹: sic nar⁹ ex
adulēio dauid mortu⁹ fuit: q̄citi⁹ et
aialia amalechitaz iussa s̄ i hici q̄uif
7 i s̄ sit rō mistica vt h̄. i. q. 4. §. puu
los. 2° i q̄tū pēz vni⁹ dīnat i altez

Et hoc vel p imitatioēz sicut filij imi-
tāt peccata pēti: 7 serui pēa dñorū:
vt audacius peccent. vel p modum
meriti sicut peccata sūditozū merēt
peccatozē p latum sū illud Job. 34.
Regnare fac ipocritā ppē pēa ppli
vel ppē aliqđ cōfessū siue simulatōz sic
intēdū bōi puniūt cū malis: qđ eozū
mala n̄ redarguūt: vt dīc Aug^o. i p^o
de ciui. dei. 3° ad cōmēdādū vnitatē
hūane societati. ex q^o vn^o hō debz p
alio solicit^o esse ne peccet: 7 ad dete-
stationē peccati: dñ. i. pēa vni^o redū-
dat i oēs: qđ oēs sint vnū co: p^o: exē-
plū de pēo. Accor. Josue. 7. Itē vt
dīc Gratian^o. 22. q. 5. s. vlt. Aliū de^o
punit malos ppē legitiāz prātē gerē-
tes ex mādato suo 7 sic cū mēito pu-
niētūz: sic puniuit pēa cananeoꝝ p
pplz suoz. Aliū punit 7 si p ppos suo
iussu excitatos: nō tñ intēdētes deo
obsequi: s. sue satisfaccē cupiditati: et iō
cū sui dānatōe sic puniuit pplm suū
p alienigenas. Quacūqz at de cā qđ
punit si nō sūstinet patiēt pēas: s. ei
flagella nō ad satisfaccōz: s. ad vindi-
catōz tñ. i. puniōz: iux illd deuto.
32. Ignis. scz pene tpalis succēsus ē
in furore meo. i. in pūitōe: 7 ardebit
vsqz ad inferni nouissima. i. vidēta
hic incipiet: et ardebit vsqz ad extremā
dānatōz: vt expōit Aug^o. de pe. di.
4. s. Auctoritates. Sz si patiēt ferat
ipa flagella: 7 sit patiēs in statu grē:
hāt locū satisfaccōis. vt dīc Tho. i 4
ēt si qđ puniret a iudice ppē malefi-
ciū cōmissū: 7 s plus 7 min^o s. deu-
tionē patiētis 7 q̄litatez cris. Mors
āt nālis 7 si sit vltimū terribiliū n̄ tñ
est satisfaccōia: qđ p nā inoleuit in

penā originalis pēti: s. mors violenta
ēt si qđ ea meruit ē satisfaccōia si pa-
tientē sūstineat 7 in grā. Tho. in 4°.
Sciēdū ē qđ pēa dimissa a deo nūqz
redeūt p septe culpā: nec q^o ad clpa
nec quo ad penā vt qđaz dixerunt:
nec etiā in aliq^o gñe pēti s. opioz
quorū dā: q s dixerūt ppē pēz sequēs
odij vel apostasie: vel cōtēpt^o cōfessōis
vel plenitudis pñie. vñ dñs s. eos.
Ifrēs odit apostata sit spm qz fateri
Penituisse piget p̄stina culpa reddit
Que opiones ponūt de pe. di. 4. in
tex. 7 glo. sumaria: s. reuertūt tantū
q̄tū ad quēdā gūatōis affz s. tho.
in 4. di. 22. Ex eo v3 q sequēs pēz
post remissioēz pcedētū h3 qđdā de-
formitatē in ḡtitudis ppē bñficiū p-
ceptū remissōis: vñ gūi^o reddit ipz
pētm: qđ si est sine tali deformitate
iḡtitudis: n̄ tñ q talis aggravatō ex
illa circūstātia faciat pēz illd dignū
tāta pena q̄ta erāt oia dimissa. 7 sic
p istū modū aggravatōis dicūt pec-
cata dimissa redire: vt vidēt sonare
auctēs sādtozū plures: q hāt de pe.
di. 4. in pn. In foro hūano siue secu-
lari siue ecclesiastico p culpa tñ mē-
tali nūqz inferet pēa. vñ dīc lex cano-
nizata. de pe. di. i. Cogitatōis penaz
nemo patiat. cū. s. ē cōtēta cogitatio
tminis suis. Ocultoꝝ. n. cognitōz
7 iudex est deus. di. 22. Erubescant
Culpa at extior variat qdrupliciter:
qđ aut cōsulit in facto vt furta 7 ce-
des: aut i dēo vt cōiūtia 7 inique ad-
uocatōes. aut in scripto vt falsa iſtra
aut famosi libelli. aut in cōsilio sicut
cōiurationes: vel cū quis ē cōsciū cū
latronibus: 7 suadet vel fauet eis.

Et hec quatuor genera culparum consideranda sunt. 7. modis siue circumstantiis. scilicet ex causa ex persona ex loco ex tempore ex facti qualitate ex facti quantitate et ex euentu. Primo ex causa sicut vera quod sit illata a magistro vel pete ipunita sunt quia videtur facta emendationis animo et causa cum fiat per iram ab exeo certe puniuntur. 2. consideranda est persona et illius qui fecit et eius qui passus est. aliter. n. puniuntur sui quam liberi aliter quod de deo vel pete: quod de ex neuz aliter quod contra constitutum in dignitate sine rectoris quam quod contra putatum. Pertinet et ad hanc considerationem de persona etas facientis et patientis iniuria. 3. considerandus est locus: nam idem ad si fiet in quolibet loco non sacro erit furtum et non capite puniendum si in ecclesia erit sacri legum et capite puniendum. 4. considerandum est tempus: nam propter tempus solent discerni ematores a fugitiuis: et tempus discernit effraCTOR: vel fure diurnum a nocturno. Et nocturnum quod acius puniuntur. 5. consideranda est qualitas facti per quam furta manifesta atrocius puniuntur quam non manifesta et crassatura: quod est violentia illata latronibus qui quam rixa que est contra aliam alcatio: per hoc est discernit expilatio quod est subtradio reze hereditariarum animarum hereditas adeat a furto et petulancia que sit per quadam luxuriaz distinctionem quod est violentia. 6. consideranda est quantitas facti per quam discernit abiges. id est quod gregem rapit a fure quod vniu suum rapuit. 7. considerat euentus. id est si res huius effectum ut si aliquid est demens nix est ad contra alium et res huius effectum odendabilis. Si non huius effectum non odendabilis nisi in quibusdam atrocibus: que ad aliquem actum extrinsecum procedunt: ut si quis occidendi causa

cum tello percussit: vel si quis attemptauerit rapere moniales per matrimonio: et alia huiusmodi: hec omnia habent de pe. di. i. circa principium. Pena autem que infligitur in foro iudiciali siue humano est sub triplici genere. Primum genus est pena spiritualis: et hoc est quadruplex excepta vltima solum que inferretur in foro ecclesiastico. Et prima est increpatio. di. 90. Multa cuit. Que est quasi pabulum ad sequentes. Ihec est locum habere potest in foro seculari. Secunda est censura ecclesiastica. id est excommunicatio interdictum et suspensio. ex de h. sig. Querenti. Et pena excois nunquam puniendus est vnus pro peccato alterius ut expressit dicit Aug. 24. q. 3. Si habes Nec inferenda est talis pena: nisi pro culpa sua vel precepta siue probata. pena autem suspensiois vel interdicti puniuntur sepe quis si non culpa sua. Nam interdictum ciuitas pro peccato domini et suspensio clericus ab officio propter amissionem visus vel lepra. Tercia est pena depositiois vel degradationis di. 50. Si episcopus. quia non ipse non pro crimine proprio et nobili. et ubi per contumacia ipse: pro talis de suspensio postmodum cessante contumacia excoicari: deinde depositio. 23. q. 4. Iforte ubi autem inferret depositio pro crimine: et si cor rigibilis apparere post hanc penam non excoicatur. Quarta pena est infamia qua puniuntur quis quoniam si non culpa sua: nam et facti viri alii de facto infamatur quod de premissis ad eorum humilitatem ne extollatur ex laude exhibita: alii vlt eorum merita ut dicit Greg. 6. q. i. Sunt plurimi. si iudicio humano hac non puniuntur nisi pro culpa sua ut. 6. q. i. Infames. vel alterius ut in crimine lese maiestatis. 6. q. i. Si quis cum militibus. Sed 3. genus pene est pena corporalis. Et hec est multiplex.

Prima q̄dē incarcerationis vel abstinentie
 siue ieiunij q̄ solēt infligi incarcerationi.
 p̄ eoz sceleribus in vtroq; foro. De
 hac pōt intelligi illud. c. Si q̄s cōtri
 stat. di. 90. 7. 27. q. i. Si hō esset.
 Scda ē pēa ratiōis q̄ ē i vtroq;
 foro inferē: si n̄ p̄ peccato p̄prio vt
 25. di. 5. Salomō hō. 7. 22. q. 5. Cir
 cūceliones. Tertia est trūcatōis mē
 broz. Quarta est mortis. Et hac pu
 blici pēa nō vtiē iudiciū ecclesiasticū
 Didū est. n. Petro. Tōuerē gladiū
 tuū in vagina. Math. 26. imo eccle
 sia d̄z intēdē etiā p̄ eis ne occidat
 modēate tñ. 22. q. 5. Reos sāguinis
 In iudi^o aut seculari nūq; d̄z inferri
 pēa mutilatōis vel occisiōis sūi culpa
 p̄pria omissa h̄z tho. scda scde. q. 108
 Nec ē talē pōt inferre reo q̄cūq; iu
 dex vel rector: h̄s mēru 7 iustum
 impiū ex se vel ex delegatōe. Quita
 est pēa exiliū q̄ vtiē vltz for^o di. 100.
 In ea synodo. Exiliū at h̄ pōt eē tri
 plex. Unū ex incerto loco: vt cuz q̄s
 detrudiē in mōasteriū. ex de adult.
 p̄peruēit. Aliud a certo loco q̄n. f. p̄
 hibēt stare in loco certo. 2. q. i. In p̄
 mis. Tertiū ab omni loco vt cū iēdi
 cit ābusdā penitētib^o ne morētur in
 aliq^o loco vlē vnū vel duos dies de
 pe. di. 6. Sacerdos. Pēa at fuit uti.
 impōit 7 p̄ leges 7 canones in cert.
 casib^o. Tertiū gen^o pene ē sbe tpalis
 vel dignitati. 7 hec ē inferē in foro
 ecclesiastico 7 seculari 7 alī sūi culpa
 p̄pria. Inā p̄pē crimē lese maiestatis
 amittūt filiū hēditatē p̄naz 7 illegit
 mi honorib^o p̄uas ecclesiasticas. 7 secu
 larib^o. Et q̄nq; q̄dē iferē h̄ pēa alicui
 simpliciē. f. publicatōis vel cōfiscatōis

omniū bonoz sic in hēticis di. 8. q^o
 iure. 7 di. 63. Adrian^o. aliqū inferē
 i certa pte: vel q̄titate p̄ iuria illata
 p̄sone vel loco. 17. q. 4. Si q̄s contu
 max. 7. c. Si q̄s in atrio. Que tñ q̄
 titas arbitrio iudicis reliquēda ē. alī
 hō p̄lati s̄adē illat: dāni imponit
 vt p̄ furto vel rapia 7 h^o mōi. Et nō
 fm Euil. q̄ cū pēa cōuētōalis de cōi
 cōsensu p̄tū apponit loco interesse
 peti pōt sine impedimēto q̄tuz ē infēē
 cui omissa ē. ff. de ac. epti. 7 p̄dia. Si
 hō appōat pēa p̄ cōuētōia peti pōt i
 totū. ff. de colla. bo. l. 2. Si at appo
 nat in fraudē v̄paz: n̄ pōt peti. ex d̄
 emp. 7 ven. Ad nr̄az. Tōcordat oēs
 Ber. ex de arbi. in glo. sup. c. Dilecti
 Et idē exp̄sse dicit Inno. ex de pe. i
 glo. c. Suā. 7 addit idē credim^o q̄ ē
 si pēa infēē excedat: licite tota petiē.
 Satis ē vt host. in glo. ibidē r̄cor
 dari spālī de pena iudiciali. 7 addit
 Si aliq^o p̄tū d̄ adimplēdo dicto ar
 bitroz fecit qd̄ potuit h̄ tñ paup̄tate
 vel ipotētia p̄ssa totū iplē nō potuit
 l̄z mero iure teneat ad penā isolidū
 tñ de b̄nignitate canonica nihil est
 vlē q̄ inflit erigēda. Sic itelligat ex
 de pe. Suā. Cōuētōalis at ex iudiciū
 facta peti pōt q̄tū iēss: nisi appōat
 in fraudē. Itē in p̄dicta l̄ta n̄ l̄z clerici
 emūgē crudelē. Idē ē hostiē. in sū.
 sua dīc q̄ religiosi p̄nt petē penā ab
 eo q̄ n̄ fuit arbitriū: siue i pecūia cō
 sistat: siue in alio: vt. i. q. 7. Quoties
 p̄pena etiā a iure p̄missa peti potest
 iz. q. 2. Ep̄s. qui mancipium. Itē
 iudicialē petē pōt. Tōuētōalis at
 peti pōt: que succedit loco iterē: si n̄
 cā auaritiē. 7 Ber. simplr dicit

q̄ p̄sone ecclesiastice p̄nt exigē penas:
 tā a iure indadās q̄z conuētionales.
 ¶ Pena aut̄ soluta vt dicit host. in sū.
 nō stabit cōtrad: siue snia arbitrij: n̄
 in cōpromisso didā sit q̄ p̄ea soluta
 remaneat snia rata. S. d. trāfac. l. cū
 pponas. Idē Ver. Itē h̄z Guil. taz
 dñi q̄z milites et ecclesiastice p̄sone re
 tinere p̄nt illas penas q̄s leuat h̄z cō
 suetudinē legitimā 7 statuta regiōis
 nec peccant qm̄ in hac pte s̄bēst cā: et
 seruāt iuris ordo: 7 fit non p̄p̄ cupi
 ditatē: s̄ p̄pter zelū iusticie. Nec ob.
 q̄ p̄ea excedat dānū q̄a h̄mōi pene
 nō solū p̄pter interesse statute sūt: s̄z
 ēt p̄p̄ crimina puniēda. Sunt tñ tē
 pāde p̄elatis circūstātis: s̄ et securi
 effz h̄mōi excessus emēdas in pios
 vltus erogare. Itēz cū reus meretur
 mortē: 7 iudex ex iusta cā nō infert
 ei ad vtilitatē rei publice h̄ns sup h̄o
 auctēz. Si cōmutat illā penā in pecu
 niariā nō ex auaritia: s̄ ex iusticia nō
 peccat. Et vt dicit hosti. Si oia bōa
 sua exigerz nō videt nimis q̄a vt dī
 Job. p̄mo. Cūda que h̄z h̄o dabit p̄
 aia sua. i. vita. Et si q̄s p̄p̄ maleficiū
 pecūia muldat nō possit soluē: pōt
 ei cōmutari in corpale incarcerationēz
 .i. vel h̄beratōēz. i. 4. q. 6. Si res. ad
 p̄as at legū positas dē tñsgressores
 n̄ tñē ipe tñsgressor nisi postq̄z fuerit
 adiudicate. i. postq̄z re⁹ fuerit p̄ sniaz
 iudici. cōdenat⁹: vt dicit Ray. 7 tho.
 scda scde. S̄z sufficit q̄ p̄ster emēdā
 rei ablata v̄l iniurie facte ad arbitriū
 bōi viri. Siñalē at iudices p̄uire p̄nt
 suos s̄bditos iux̄ qualitātē culpaz 7
 ill⁹ ali⁹. i. 6. q. 6. c. i. Inā iurisdic̄tio
 sine coher̄tōe nulla est. de offi. dele.

Pastoralis. Scias tñ q̄ penas ma
 iores vt deponē quo ad forum eccle
 siasticū: vel decapitare q̄ ad foruz se
 culare: nō p̄nt iudices nisi maiores: q̄
 etiā dicūt h̄ere mez impiū: vt Ep̄i i
 ecclesiasticis. di. 25. Derleādis. 7 erie
 p̄bato: vt dicit hostiē. Si certa p̄ea
 repit in iure illa infligēda ē nō mol
 lio: neq̄ durior: Alioqn̄ infamis fit
 iudex: nisi h̄o facit. i. in remittendo:
 vel dimittēdo penā: cū vidz expedir̄
 rei publice 7 scādali tollēdū 7 h̄i. et
 ipse sup hoc h̄et plenā p̄tatem: 7 vbi
 estz alteri facta iniuria passus iniuriā
 vellet remittē: vt dicit Tho. scda scde
 q. 67. Idēz ēt augē penā aliqn̄ ad
 terrore alioz q̄ p̄ni sunt ad culpam
 q̄a multi. crassantib⁹ op⁹ ē ex. ff. de
 pe. l. Offert. Qd si p̄les pene tarate
 sunt: tūc arbitrio iudicis relinquūt:
 7 d̄z illā inēponē que magis timef:
 cū vt litl. nō utl. Qm̄ frequēt. Si h̄o
 certa pena statuta nō ē: sed iudici cō
 mittit̄ debet eq̄tate seruata semp in
 humanitōez ptem declinare. ext de
 trāfac. Ex pte. In penis. n. bñignior
 est interpretatio faciēda. ex de regu.
 iur. li. 6. Et maxime mitigare debz
 cū cā s̄bēst: puta quia nō ex p̄posito:
 sed casu culpa cōmissa est: vel p̄pter
 etatem: 7 huiusmodi.

Septem sunt casus qui excusant
 hominem a culpa.

e T nō fm̄ Ray. q̄ septē sūt
 q̄ excusant a culpa. Primū
 est mentis alienatio: que a
 lienatio tripliciter contingit. scz. vel
 p̄ stuporez: 7 sic videt Aug. excusare
 Loti. qui voluit filias p̄stituerē vt
 hospites liberaret. di. i. 4. Quod ait,

Uel p. furorem. 15. q. 1. Aliquos. vel
p. ebrietate. vt. 15. q. 1. Inebriauerunt
Et intelligas si ex toto tales sint me.
tis alienati: alii non excusarent a toto
si a toto. Sed est coactio que si fuit
absoluta excusat a toto. si coactio nata
excusat a tanto. vi. 50. Presbyteros.
Tertius est deceptio vt si forte aliquis
uolo alteri? deceptus fecit p. errorem
probabile aliquid: vel omisit. 24. q. 2. in
lectum. Ihec tamen fallit in his que
non licet ignorare vt que sunt contra
fidem: vel expressa dei precepta. 10. q. 1.
Si cupis. Quartus est multitudo in
simili peccato: si hoc non excusat a pec-
cato nec a pena diuini iudicii. unde
Aug⁹. Nam propterea non minus arde-
bunt: quia cum multis ardebunt. 2.
q. 1. Multi. Sed reuelat hoc ad penam
aliqualem. Nam correctio alii omittitur
cum multitudo est in scelere ad vitandam
scandalum scilicet. vel grauis mali. vi.
44. Commendationes. 7. di. 50. Ut consti-
tuere. Similiter 7. consuetudo secundum
Inno. excusat quicquid scilicet a pena temporalis.
vi. 4. Denique. Sed non a culpa 7. a
pena eternali: imo auget culpam. et
de consue. c. vlt. Quintum est etas
7. hec excusat a toto sicut infans: vel
puer non doli capax. 15. q. 1. Illud re-
latum. Quicquid non a toto excusat. vt
si est doli capax. et de delictis. p. c. 1.
Alie vero etates secundum earum varietatem
attenuant 7. grauant peccata 7. penas.
ar. 86. di. Tertia. Sextum est casus
Et si contingat dando operam rei
licite: 7. adhibendo omnem diligentiam
debitam excusat a toto. et de homici-
Johannes. Sed si dabat operam rei
licite vel non adhibuit omnem debitam

diligentiam: dando operam etiam rei
licite excusat a tanto. di. 50. Clerico
Septimum est iocatio sive ludus: 7.
si ludus noxius est: vel etiam honestus?
sed non cum debita diligentia excu-
sat a tanto. 15. q. 1. Illud relatum. et
non quod postquam quis semel punitus est:
pro aliquo crimine scilicet ray. non debet
aliqua pena ei infligi: quia non iudi-
cabit deus bis in id ipsum. Nauis. 2°
.c. Et nemo debet duplici stritione
coteri. et de iudi. At si. Multoties
tamen pro eadem culpa imponitur
multiplex pena simul in eodem iudicio
Nam tunc omnes ille pene accipiunt
pro aliqua una que per se sufficiens non
fuisset. Sed in diuersis iudiciis non
licet bis in id ipsum iudicare: vt dictum
est: nisi forte cresceret contumacia: et
vt lit. non cont. Quoniam frequenter.
Sic 7. diuina clementia peccata di-
missa in ultionem venire non patitur.
23. q. 4. Si illic. De penis que inferuntur
a iudicibus: habes etiam infra in tertia
parte. de iudiciis. Amen 7. gloria
christo.

Explicit tractatus de
censuris.

87
Excoicatio contra iniiciētes manus
violentas in personas ecclesiasticas
Capitulū p̄mum. carta.i.

Quindecim casus in quibus iniiciēs
man⁹ in personas ecclesiasticas: nō
est excoicatus. .c.3.

Sedecim casus in quibus excoicatus
p̄ iniectionem manū violentā in p-
sonas ecclesiasticas pōt absolui citra
papam. .c.4.

Que dicatur enormis iniuriā circa
h̄mōi iniectionē manū: ⁊ q̄s possit
ab ea absolvere. .c.5.

Excoicatio cōt̄ insecutores cardina-
liū pape resuata. Cap.2. .e.6.

Excoicatio contra bāniētes ep̄os: et
ad hoc operam dantes: pape reser-
uat. Cap.3. .c.6.

Excoicatio contra omnes hēticos:
⁊ pape resuata absolō. Ca.4. c.7.

Excoicatio contra fautores recepta-
tores hereticoz pape reseruatur ab-
solutio. Cap.5. .c.8.

Excoicatio contra sepelientes here-
ticos ⁊ fautores credētes: ⁊ recepta-
tores eoz. Cap.6. .c.8.

Excoicatio contra rectores impediē-
tes vel non iuvantes ep̄os ⁊ inq̄sito-
res in inq̄sitōe hereticoz vel creden-
tium eis ⁊ fautoz et receptorum.
Cap.7. .c.9.

Excoicatio contra inq̄sitores male:
⁊ contra conscientia exercecentes tale
officiū contra quosdam: ⁊ pape re-
suata absolutio. Cap.8. .c.9.

Excoicatio cōt̄ inq̄sitores ⁊ om̄issa-
rios eoz illicite extorquētes pecūiā
s̄ p̄textu inq̄sitōis. Ca.9. .c.10.

Excoicatio contra eos qui intuntur
ordinationib⁹: vel alienationib⁹ de

rebus ecclesiasticis factis a scismaticis
vel etiam bñficiis. Cap.10. .c.10.
Excoicatio contra eos qui nō tenēt
romanā ecclesiā esse capitalē: vel nō
posse condere canones: vel nō eē ei
obediēdū. Cap.11. .c.11.

Excoicatio cōt̄ incēdiarios ecclesiariū
vel locoꝝ pioꝝ: ⁊ si fuerit denunciati:
pape resuata absolō. Ca.12. .c.11.

Excoicatio cōt̄ effractores locoꝝ sa-
croꝝ pape resuata absolō post denū-
tiationē. Cap.13. .c.11.

Excoicatio contra falsarios litteraz
apostolicaz: ⁊ pape reseruata absolō
Cap.14. .c.12.

Excoicatio cōt̄ vtētes sciēter litteris
papalibus falsis. Cap.15. .c.12.

Excoicatio contra capientes litteras
papales seu bullas in curia: non de
manibus pape vel deputati ad hoc.
Cap.16. .c.12.

Excoicatio contra corrigētes aliqd
in litteris papalib⁹: et pape resuata
absolutio. Cap.17. .c.12.

Excoicatio contra facientes statuta
contra ecclesiasticā libertatē: ⁊ reser-
uari ea facientes: ⁊ scriptores eoz: ⁊
officiales iudicātes f3 ea. Ca.18. c.13.

Excoicatio contra oēs dños phibē-
tes s̄bditos ne faciāt obsequia corpalia
p̄sōis ecclesiastici. Ca.19. .c.14.

Excoicatio contra usurpātes patro-
natū de nouo in locis piis: vel usur-
pantes bona vacantium ecclesiariuz
Cap.20. .c.14.

Excoicatio cōt̄ apellētes p̄latos et p-
sōas eccl̄iasticas ad s̄mittēdū ecclē-
sias vl' eccl̄iastica bōa eis. C.21. c.15.

Excoicatio contra concedentes rep-
salias ⁊ vtentes in clericos: et bona

clericorum. Cap. 22. c. 15.
 Excoicatio contra grauantes p[er]sonas
 ecclesiasticas in se vel suis: p[ro]pter q[uo]d
 noluerunt eligere eos p[ro] quib[us] ro
 gati erant. Cap. 23. c. 15.
 Excoicatio contra impediētes p[er]so
 nas ne litigēt in foro ecclesiastico in
 causis: in quibus ex iure vel consuetudine
 vel ex impetratis a curia p[ot]est in tali
 iudicio exigi. Cap. 24. c. 15.
 Excoicatio contra d[omi]nos et officiales
 dantes licētia grauandi clericos vel
 suos sanguineos p[ro]pter iniurias latas
 cōtra eos. Cap. 25. c. 16.
 Excoicatio contra facientes exigere
 et exigentes a clericis et religiosis: et p[er]
 sonis ecclesiasticis. Cap. 26. c. 16.
 Excoicatio cōtra imponētes talias
 et exactiones clericis et ecclesiasticis
 p[er]sonis. Cap. 27. c. 17.
 Excoicatio contra extorquētes per
 vim vel metū a censuris ecclesiasticis
 absolutōem. Cap. 28. c. 18.
 Excoicatio contra cogentes diuina
 officia celebrari in loco interdicto: et
 cōtra excoicatos vel interdictos euo
 cantes ad diuina: et cōtra admōitos
 nō exēuntes. Cap. 29. c. 18.
 Excoicatio contra facientes statuta
 q[uo]d vsure soluāt: vel solute nō restituāt
 et iudicātes s[ecundu]m ea. Cap. 30. c. 19.
 Excoicatio cōtra portantes phibita
 sarracenis vel mittentes: vel de por
 tib[us] extrahi p[er]mittētes. Cap. 31. c. 19.
 Excoicatio cōtra eūtes ad sepulchrū
 sine l[ic]entia: et est papalis. Cap. 32. c. 20.
 Excoicatio contra p[er]ratas et expoli
 antes euntes ad curia: et redeuntes
 et naufragiū facientes etc. et pape re
 seruat. Cap. 33. c. 20.

Excoicatio contra clericos sp[irit]u p[ri]ncipales
 et scienter cum excoicatis a
 papa in diuinis: et pape reseruat abso
 lutio. Cap. 34. c. 20.
 Excoicatio contra sepelientes infidi
 dos tempore interdicti: et cōtra sepe
 lientes excoicatos a iure vel v[er]sarios
 manifestos. Cap. 35. c. 20.
 Excoicatio contra cōtrahentes ma
 trimoniū scienter in gradibus phi
 bitis: vel cum monialibus: et contra
 religiosos et moniales p[re]fessos: vel
 ordinatos in sacris contrahentes.
 Cap. 36. c. 22.
 Excoicatio contra cōicantes cum ex
 coicatis nominatim scienter in cri
 minoso. Cap. 37. c. 23.
 Excoicatio contra facientes aliquē
 interfici p[er] assassinos: vel etiā mādān
 tes. Cap. 38. c. 24.
 Excoicatio contra p[er]curantes q[ui] cō
 seruatores non se intromittant de
 aliis q[uam] de manifestis iniuriis scienter
 Cap. 39. c. 24.
 Excoicatio contra doctores et magi
 stros docētes: aut in scholis suis ad
 docendū retinētes leges vel phycā
 religiosos hitu dimisso. Cap. 40. c. 25.
 Contra magistros et scholares qui
 super cōducendis alior[um] hospitib[us] in
 lesionem vel p[re]iudiciū habitantiū au
 dent hospitem uenire ante tēp[us] cō
 ditionis elapsū. Cap. 41. c. 25.
 Excoicatio contra mittentes nūtiū
 vel scripturaz cardinali alicui: vel se
 creto loquētes eis: d[icitu]r. s[ic] sit in reclau
 p[er] electōe pape. Cap. 42. c. 25.
 Excoicatio contra d[omi]nos et rectores
 ciuitatis: vbi sit electio pape si nō ser
 uant ea que debent s[ecundu]m cōstitutōem

illam ubi piculum circa ipsa electōez
Cap. 43. carta. 25.

Excōicatio contra assumētes officiū
senatoris seu regiminis vrbis: sine li
centia pape: 7 pape reseruaf absolō.

Cap. 44. .c. 26.

Excōicatio contra impediētes visita
tionē mōialiū fiedā p suos supiores

post monitōez tamē. Ca. 45. c. 26

Excōicatio contra fingētes fraudu
lenter casum p quem iudet ad aliqz

mulierem p testimonio mittit: vel
vadit. Cap. 46. .c. 26

Excōicatio contra ingerentes se ad
habendū curam alicuius populi al
terius lingue sine licētia dyocelani

illius populi. Cap. 47. .c. 26

Excōicatio contra eū qui se gerit p
papa cum non est electus a duabus

ptibus cardinalium: 7 sequaces ei.
Cap. 48. .c. 26.

Excōicatio cōtra assumētes statum
seu vitam bechinaz: 7 bizochoz nō

approbatū 7 platos fouentes talem
statum. Cap. 49. .c. 27.

Excōicatio cōtra eos qui absoluti ppe
aliqz casum mortis ab eo qui alias

non poterat si cessante impedimēto
non se pntet ei qui legitime potēat

absoluere. Cap. 50. .c. 27.

Excōicatio contra clericos locantes
domos manifestis vbariis alienige
nis fenus exercētib. Cap. 51. c. 29.

Excōicatio contra impediētes seq
strationē factā p ordinariū sup aliqz

bñficio ex eo q vna snia diffinitia ē
lata contra pcessū apud sedē aposto
licā. Cap. 52. .c. 29.

Excōicatio contra clericos 7 religio
sos qui inducūt aliqz ad iuranduz

vel vōnēdū vel pmittendū: vt sepul
turam eligant apud ecclesias eoruz:

vel electā non mutant pape resuaf
Cap. 53. .c. 30

Excōicatio contra religiosos exeun
tes claustrz ad audienduz leges vel

phycam: et contrabentes dignitatē
7 ptra oēs sacerdotes. Ca. 54. c. 30

Excōicatio cōtra religiosos pssos
si dimittūt habituz temerarie: vel si

accedunt ad studia sine licētia suoz
platoz. Cap. 55. .c. 31

Excōicatio cōtra religiosos omnes
qui sine licentia prochialis dāt sacra
menta eucharistie. Ca. 56. c. 32.

Excōicatio contra religiosos qui in
pdicatōibus vel alibi dicunt aliqz

ad retrahēdū homines a solutione
decimaz. Cap. 57. .c. 34

Excōicatio cōtra religiosos oēs nō
seruantes interdictū a papa posituz

vel ordinariis quādo sciūt matricez
ecclesiam illud buare. Ca. 58. c. 34

Contra religiosos qui cū omiserint
conscientiā facere sibi confitentibus

de decimis soluendis pdicāt postea
Cap. 59. .c. 34

Excōicatio contra monachos 7 ca
nonicos regulares: qui nō habētes

administrationē curias pncipum in
trant: vt dānificent monasteriū: vel

platum eius. Cap. 60. .c. 35.

Excōicatio contra monachos tenē
tes arma. j. septa monasterij sine li
centia abbatum. Cap. 61. .c. 35.

Excōicatio contra mendicātes: qui
sine licentia pape recipiūt noua loca

ad habitandū vel mutāt vel alienāt
iam recepta. Cap. 62. .c. 35.

Excōicatio cōtra religiosos fouētes
l z

bechinos vel bechinas in illo statu.

Cap. 63. .c. 36.

Excoicatio contra fratres minores
admittentes illos de tertio habitu
beati i francisci ad diuina tēpore in-
diti. Cap. 64. .c. 36

Excoicatio contra facientes aliquēz
pactū vel pmissionē tpaliū p aliqua
gratia vel iusticia obrinēda in curia
romana: 7 contra dantes et recipiē-
tes ex dicta pmissione vel pacto: et
pape reſeruatur absolutio. C. 65. c. 37.

Excoicatio contra exēterātes 7 ſcin-
dentes corpus defuncti p offib⁹ ei⁹
transſſerrēdis: 7 pape reſeruatur abſo-
lutio. Cap. 66. .c. 37.

Excoicatio contra ordinatos ſymo-
niace: 7 dē ordinātes. C. 67. c. 37.

Excoicatio contra omnes ſymonia-
cos: 7 pape reſeruatur absolutio.

Cap. 68. .c. 37

Excoicatio contra non reuelātes ſy-
moniam quam nouerunt: 7 eſt pa-
palis. Cap. 69. .c. 38.

Excoicatio contra recipientes aliquō
tpale: vel dantes p ingreſſu mona-
ſterioz: 7 pape reſeruatur absolutio
Cap. 70. .c. 38.

Excoicatio contra impugnātes lras
electi pape ante ſuam coronationēz
Cap. 71. .c. 38.

Excoicatio contra gloſantes ſeu ex-
ponentes Clemen. illaz. Exūi de
padiso in ſcholis ſuis. C. 72. c. 38.

Excoicatio contra ingredientiētes mo-
naſteria mōialiū ordinis p̄dicatozuz
Cap. 73. .c. 38.

Excoicatio contra ingrediētes mo-
naſteria monialiū ordinis minoruz
Cap. 74. .c. 38

Excoicatio contra facientes libellos
ſanofos vel cātēnāſ: vel ritibimos
in detraditione ordinis p̄dicatozū et
minoz: 7 pape reſeruatur absolutio
Cap. 75. .c. 39

Contra p̄dicantes docentes 7 deſe-
dentes q̄ p̄dicatores 7 minores nō
ſint in ſtatu p̄fectiōis: 7 q̄ nō liceat
eis p̄dicare zc. .c. 39.

Quicunqz preſumunt in locis p̄dica-
toz violentiam dānabilez exercere:
ſunt excoicati. .c. 39

Excoicatio contra retinētes apoſta-
tas p̄dicatoz in mōaſteriis ſuis: niſi
eos zc. .c. 39

Excoicatio in fauorem mendicātiū
de tranſſerendis fratribus: et eſt pa-
palis. .c. 39

Excoicatiōes papales que continē
in p̄ceſſu qui ſit ānuatiz in curia in
cena dñi. Cap. 76. .c. 39.

De cā māli excoicationis maioris.
Cap. 77. .c. 41.

De cā ſormali excoicationis.
Cap. 78. .c. 42

De cā efficiēti ſiue de eo qui poteſt
vel nō pōt excoicare. C. 79. c. 44.

De eo q̄ nō pōt excoicari. .c. 45

De eo q̄ pōt excoicari. .c. 46

De cā finali excoicatiōis: 7 de effecti-
bus ſiue nocumēti. ei⁹. C. 80. c. 46.

De abſolutōe u maiori excoicatione
quomodo fieri debeat: et a quo.

Cap. 81. .c. 49

Titul⁹ ſecūduſ de minori excoicatiōe
Cap. 82. .c. 51.

In quibus caſibus cōicando euz eē
cōicatis incurritur minor excoicatio
Cap. 83. .c. 52

Cōſtitutio Martini ānti ſuper non

qritadis excoicatis zc. c.54
 De inēdicto ecclastico. E.84.c.55
 De inēdicto in gñali. E.85. c.56.
 De inēdicto in spali. E.86. c.56.
 De inēdicto singlari. E.87. c.56.
 De interdicto qd fit ab homine.
 Cap.88. c.57
 Cōtra quos possit fieri snia inēdicti
 Cap.89. c.57
 De effectu interdicti. s. quō sit fuādū
 7 a qb' diuinis cessā. E.90. c.59
 De forma seu mō ponēdi inēdictūz
 Cap.91. c.63
 De pūlegiis fratz p̄dicatoz 7 mi
 noz: quo ad interdictum. c.64.
 De suspensione. Cap.92. c.64
 De suspēsiōe in qua incurrit p symo
 niam. Cap.92. c.65
 De suspēsiōe in qua incurrit p no
 toriā fornicatōez. Ca.94. c.66.
 De plurib' suspensionib' p̄p̄e diuer
 sas causas. Ca.95. c.66.
 De irregularitate. Cap.96. c.70.
 De irregularitate p̄pter homicidiūz
 Cap.97. c.72.
 De irregularitate bigamie. Cap.
 98. c.76
 De irregularitate ex illegitimatōne
 Ca.99. c.76
 De irregularitate heresis cū aliis ir
 reglariatib' variis. Ca.100. c.78.
 De penis in gñe. Ca.101. c.80.

Explicit Tabula super. T. de cen
 suris ecclesiasticis. Rendi patris 7 do
 mini domini s̄fratris Antonini ar
 chiepiscopi florentini: de ordine p̄
 dicatoz. **FIN.**

f. Andāsim' 7 in chūto pater:
 7 dñs noster. o. Paul' diuina
 puidētia papa secūdus: qui p̄dem
 sup plenariis remissiōib' que semel
 in vita 7 in articulo mortis cōcedūt
 formam 7 normā iusticie: ne passim
 sine exceptione quorūcūq; criminūz
 p̄liuiores reddant eliuiores hoies
 ad peccandū p regulā in cancellaria
 apostolica publicatam statuit 7 ordi
 nauit: q̄ in q̄buscūq; cōcessiōibus et
 facultatib' absoluedi casus in rascri
 pti tāq; spalius sedis apostolice refer
 uari semp intelligerent excepti. vicz
 offēse ecclesiastice: libertas violatōis
 interdicti ab eadem sede impōiti: cri
 minis heresis: cōspiratōis in psonaz
 aut statum Romani pontificis: siue
 cuiusuis offēse inobedientie siue re
 bellionis eiusdez pontificis vel sedis
 apostolice p̄strib' offēse plis in
 Ep̄m seu alium p̄latum inuasiōibus
 depdatōibus: vel occupatōis aut de
 uastatōis terrarum romane ecclesie
 mediate vel imediate s̄biectarum: ac
 etiam inuasiōis romipetarum: seu
 quorūcūq; alioz Romam veniētū
 p̄hibitionis deuolutionis causarūz
 ad vīdam curiaz. Delatōis armoz
 7 alioz phibitoz ad ptes infidelū
 Impositōis nouoz onez realiū vel
 psonalium ecclesiis vel ecclesiasticis
 psonis. Symonie sup ordinibus vel
 bñficiis exequendis in eadem curia
 contrade: 7 gñaliter in casibus con
 tentis in bulla que consuevit in die
 cene domini per p̄decessores suos
 romanos pontifices publicari. Cōsi
 derans q̄ plerūq; contingit suā. S.
 h' modi facultates: 7 confessionalia

7 tam oraculo viue vocis concedere
nunc pretextu confessionis h^o modi
vel penitentes vel confessores in su
prescriptis casibus fallant vel fallat
Statuit 7 decreuit sue intentionis
fuisse 7 esse per quascūq; cessiones
7 facultates p suam. S. tam scripto
q; h^obo factas: aut i postez faciēdas
nemini licere irriticos dictis casib^o
absoluere sine spāli sue. S. licentia.
Quinimo concessiones 7 indulta p
dicta q^o ad casus exceptos h^oi nulli
penit^o suffragari. *L. S. A. N. E.*

p *Aulus* seruus seruoz dei ad p
petuam rei memoriam: Cum
omnib^o iudiciis sit reatudo iusticie
7 conscientie puritas obseruanda id
multo magis in cōmissiōib^o aliena
tionū rez ecclesiasticarum conuenit
obseruari: in quibus de christi patri
monio 7 dispensatione pauperz: nō
de p^oprio cuiuscūq; peculio agit aut
tractat. Quapropter oportet vt in
examinādis h^o modi alienationum
cāis que a sede apostolica in forma
si in euidentem vtilitate cedāt one
ratis ecclesiasticorū iudiciz cōsciētis
delegātur: nihil sanoz vsurpet: nihil
timor extorqueat: nulla expectatio p
mij iusticiam conscientieq; sbuertat.
Adonemus igit^o: 7 sb interminatiōe
diuini iudicij omnibus cōmissariis et
delegatis h^o mōi districte p^ocipimus
vt diligenter 7 caute attendant cās
in litteris apostolicis p supplicatiōes
exp^ossas: illasq; solcite examinēt atq;
discutiant: testes 7 pbatōes sup nar
ratoz vitate recipiant: 7 solum dñi

p oculis hñtes omni timore aut fa
uore deposito ecclesiay indēnitatib^o
consulant: nec in lesionez aut i detri
mentum eoz decretum quolibz inē
ponant. Si q^os aut cōmissarius: aut
delegatus cōsciētie sue pdigus in
grauamen aut detrimentū ecclesie:
p gratiam timorem: vel sordes alie
nationi consenserit: aut decretuz vel
auctoritatez interposuerit. Inferior
quidem epō sniam excōis incurrat.
Epūs h^oo aut supior ab executōe offi
cij p ānū nouerit se suspensuz ad esti
mationem detrimenti ecclesie illati
nihilominus cōdēnam^o: scitar^o q^o si
suspensione durante dānabilit se in
gesserit in diuinis: irregularitatis la
queo se inuoluet a quo nisi p lūmūz
pōtificem poterit liberari. Is h^oo q
dolo vel fraude: aut sciēter in detri
mentum ecclesiay alienatōez fieri p
curauerit: aut p sordes vel imp^ossidēz
alienationis decretuz extorserit: silez
sniam excōis incurrat: a qua nisi per
romanum pontificez possit absolui.
Ad restitutionem nihilomin^o reruz
alienatarū cum fructibus qñcūq; de
pmissis constiterit cōdēnamus. Vo
lumus autem q^o delegati 7 cōmissa
rij p^odicti de penis cōstōis nostre spe
cifice moneant^o: 7 in qbuscūq; lris
cōmissionū h^o mōi hoc statutū nostz
inserat. In nulli q hominū zt.

Data Rome. Anno incarnatōis
dominice. 1465. qnto Idus Ma^o
pontificatus nostri anno pmo.

p Jus seruus seruoz dei zē.

Auctoritate apostolica pſenti
cōſtitutiōe ppetuo valitura ſtatui-
m⁹ ⁊ ordinamus: qd omnes ⁊ ſinguli q
abſqz diſpenſatione canonica aut le-
gitima licentia ſiue extra tempora a
iure ſtatuta: ſiue ante etatē legitimā
vel abſqz diſmiſſoriis litteris: ⁊ ultra
montani a citramontanis: pter qd ſi
in hoc vltimo caſu per camerā apo-
ſtolicam iuxta ipſius ſtiluz ordinati
fuerint ad aliquem ex ſacris ordini-
bus ſe fecerint pmoueri a ſuozuz or-
dinam executione ipſo iure ſuſpenſi
ſint. Et ſi huiusmodi ſuſpenſiōe du-
rante in eiſdē ordinibus miniſtrare
preſumpſerint eo ipſo irregularitatē
incurrant: pter qd vltra alias penas
in tales generaliter a iure inflictas:
bñficiis eccleſiaſticis poſſint a iure p-
uari. Volumus autem qd preſens
noſtra cōſtitutio in romana curia
exiſtens poſt quindecim dies abſen-
tes vero Italicos poſt duos: Alios
vero ⁊ vltromontanos poſt ſex mē-
ſes ab ipſius inaudientia contradi-
ctorum: ⁊ cancellaria apoſtolica pu-
blicatione affixione ligare incipiat.
Nulli qz.

Data Rome. Anno incarnatiōis
dominice. i461. i5. kal. Decembris.
pontificatus noſtri anno quarto.

Ex pceſſu ānuali in curia.

ii Os ipſam hanc abſolutionez
nobis tantum ⁊ ſucceſſoribus
noſtris: Romanis pontificib⁹ refer

uamus: articulo mortis dūtaxat ex-
cepto: in quo etiam ſatiffactiōez et
cautiōē canonicā ab eis volum⁹
eſſe exigendaz. Simili etiā ſentētia
excōmunicatiōis inodantes ſacer-
dotes illos: ⁊ ſeculares qz cuiuſuis
ordinis regulares qui ſic excōicatos
⁊ anathematizatos: Etiam in ipſo
mortis articulo cōſtitutos: aliter qd
vt preſertur abſoluerint eiſqz p̄dica-
tionem lediōem adminiſtratiōē
ſacramentoz: auditiōēqz p̄ſeſſionū
interdicimus per preſentes.

Item ex ipſo pceſſu.

i Item excōmunicamus et ana-
thematizamus omnes viola-
tores eccleſiaſtiche libertatis: ⁊ illos p-
ſerim qui contra ſacroz canonum
inſtituta eccleſiis ⁊ eccleſiaſticis. p̄ſois
ſine licentiā ſpālī Romani p̄tifiſcis
collektas vel alia onera: aut queuis
grauamia realia vel pſonalia impo-
nunt vel exigūt: aut imponi vel cri-
gi faciunt vel procurant.

i Item excōicam⁹ et anathema-
tizamus omnes illos qui in
terris ſuis noua pedagā imponūt:
vel p̄hibita exigunt.

Bulla contra ſymoniacos.

p Aulus epūs ſeruus ſeruoz
dei. Ad ppetuaz rei memo-
riam. Euz deteſtabile ſcel⁹
ſymoniace prauitatis: tā diuinārum
qz ſacroz canonū auctas abhorreat

atq; dānet. Inos considerantes q
plures penaz grauitas q̄ dei timor
arcere solet a voluntate peccandi ac
sūmis desideriis affectantes: vt hoc
pestifery vitium: non ex vsu solum:
sed ex mentibus hominū saltē ppter
penarū metuz penitus euellat: p̄de
cessorū nostroz. Romanoꝝ ponti-
ficū vestigiis inherentes: ac etiam
omnes ⁊ singulos excommunicationis su-
spensionis puatiōis interdicti snias
cēsuras ⁊ penas vudum a romanis
pontificibus p̄dictis ⁊ p̄ talibus re-
putatis contra symoniacos quolibz
latis: ⁊ quos illos cuiuscūq; status
gradus ordinis additionis: vel p̄mi-
nentie fuerit: etiam si cardinalatus:
patriarchali ep̄ali regali reginali: v̄l
alia quauis ecclesiastica: seu mūdāna
dignitatibus p̄fulgeant: et eorum
quēlibet: tam manifestuz q̄ occultū
ipso facto incurrere volumus: confir-
mantes ⁊ innouātes apostolica au-
toritate declaramus q̄ omnes illi
q̄ symoniace ordinati fuerint a suorū
sint ordinum executione suspensi: p
electiones ⁊ postulationes confir-
mationes prouisiones: seu qualuis
alias dispositiones quas symoniaca
contigerit labefieri: ⁊ que virib⁹ oīo
careant in ecclesiis mōasteriis digni-
tatib⁹ psonatib⁹ officiis ecclesiasticis
⁊ quibuscūq; beneficiis: aut aliq⁹ eorū
cuiq; ius nullatenus acquiratur nec
inde faciat aliquis fructus suos: sed
ad illoꝝ omnium que p̄cepit restitu-
tionē s̄b anime sue piculo sit astrit⁹.
Statuētes preterea q̄ vniuersi ⁊ sin-
guli etiaꝝ p̄missis dignitatib⁹ p̄dicti
qui quomolibet vādo vel recipiēdo

symoniam cōmiserint aut q̄ illa fiat
mediatores steterit seu pcurauerint
sniam excois incurrant: a qua nisi
a Romano Pontifice pro tempore
existente nō possint absolui: p̄ter q̄
in mortis articulo constituti: ⁊ vt h⁹
modi labis contagio frequētius re-
primatur omnib⁹ ⁊ singulis ecclesia-
sticis secularib⁹q; psonis cuiuscūq;
dignitatis status gradus ordinis:
vel condiōis fuerint in virtute s̄cte
obedientie districtius iniungim⁹ vt
eos omnes quos symoniam h⁹ mōi
omississe vel procurasse: aut in ea me-
diatores esse sciuerint: pontifici p̄di-
cto: vel cui idem pontifex duxerit cō-
mittendum per se vel alios reuelare
q̄totius non omittant. Pro reue-
latione h⁹ modi: etiam si complices
fuerint non solam veniam a nobis:
sed etiam gratiam consecuturi. Si
eorum indicio participes tāti crimi-
nis valeant coarceri. Qd si non fe-
cerint absolui non valeant: donec p̄-
dicta reuelant: ⁊ complices h⁹ modi
detecti arctius punient. Nulli ergo
omnino hominū liceat hanc pagi-
nam nostre confirmationis innoua-
tionis declarationis ⁊ voluntati. in-
fringere: vel ei ausu temerario con-
traire. Si quis autem hoc attētare
p̄sumperit indignationē oīpotētis
dei ⁊ beatorū Petri ⁊ Pauli ap̄loꝝ
eius se nouerit incursum.

Datū Rome apud sandū Petrum
Anno incarnationis dñice. 1464.
Nono kal. decēbris: p̄tificationis nr̄i.
anno p̄mo: publicata die. 30. in nouē
bris anno predicto.

Bulla de casibus reservatis.

p **A**ulus epūs seruus seruorū
dei ad futuram rei memo-
riaz. Et si dñici gregi saluti
semp intenti singulis cū humilitate
poscentibus ea benigne cedere stu-
deamus: per que peccatorum molle
deposita salus ipsa succedat: et hosti-
liū generis seruitute ereptas aias
lucris faciam? altissimo qui nobis ea
sua bonitate cōmisit. Id tamen ppē-
siori studio p̄cauendū esse censē-
ne cuiusvis indulgentie remissionis
vel facultatis obtentu christi fideles
p̄liuiores ad illicita in posterum cō-
mittenda reddant: aut facilitas ve-
nie eis peccandi tribuat incentiuum
ihac itaq; cōsideratione habita olim
emanauit a nobis cōstitutio tenoris
s̄bsequētis. viz. Sanctissim⁹ in xpo
pater: et dñs noster dñs Paulus di-
uina p̄uidencia papa secundus: qui
p̄dem sup plenariis remissioib⁹ que
semel in vita et semel in mortis arti-
culo concedunt formam et normaz
instituit: ne passim sine exceptioe quo-
rūcūq; criminum p̄liuiores recde-
rentur homines ad peccandum p
regulam in cācellaria apostolica pu-
blicatam statuit et ordinauit q̄ in q̄
buscūq; concessionibus et facultatib⁹
absoluendi casus in frascripti: tāquā
spāles sedi apostolice reservati semp
intelligerentur: excepti. viz offense
ecclesiastice libertatis violationis in-
terdicti ab eadem sede impositi cri-
minum heresis conspirationis in p-
sonam aut statum Romani p̄don-

28
tificis: seu cuiusvis offense inobediētie
seu rebellionis eiusdem p̄tificis vel
sedis apostolice p̄sbytericidij offense
p̄sonalis in ep̄m seu aliū p̄latum.
Inuasionis dep̄datōis occupatiōis
aut deuastatiōis terrarū Romane
ecclesie mediate vel imediate s̄biecta-
rum: ac etiam inuasiōis romipetarū
seu quorūcūq; aliorū ad romanaz cu-
riam venientium p̄hibitionis deuo-
lutionis causaz ad vīctam curiā di-
lationis armorū et aliorū p̄hibitorū
ad p̄tes infidelīū impositiōis nouorū
onerum realium: vel p̄sonaliū eccle-
siis vel ecclesiasticis p̄sonis. Symōie
sup ordinibus vel beneficiis assequē-
dis in eadem curia vel extra p̄trade
et gñaliter in casib⁹ p̄tentis in bulla
que consuevit in die cene domini p
p̄decessores suos romanos p̄tifices
publicari. Considerans q̄ plerūq;
contingit suam sanctitatem h̄mōi
facultates et concessionalia: tam p̄s-
entibus q̄ absentibus etiaz oraculo
viue vocis concedere: ne p̄textu con-
cessionis h̄mōi vel penitentes vel
confessores in sup̄ascriptis casibus
fallant et fallant statuit et decreuit
sue intentionis fuisse et esse p̄ q̄scūq;
concessionem et facultatem per suā sa-
ditatem: taz scripto q̄ verbo factas
et in posterum faciendas nemini li-
cere irretitos dictis casibus absoluē
sine spālī: seu sanctitatis licentia: q̄n-
imo concessione: et indulta predicta
quo ad casus exceptos huiusmodi
nulli penitus suffragari: vt autē ipsa
constitutio que dudum scilicet q̄nto
kal. aprilis. Amen ab incarnatione
dñi nrī ihu xpi. i. 466. pontificatus

nostri anno secundo publicata fuit
eiusdem christi fidelibus pleni⁹ inno
tescat: nullusq; illius ignorantiam p
tendere valeat in futurum p^{sentib⁹}
inseri fecimus: vt ad maiore^m omniu
perueniat nationem. Nulli g^o oio
hominum liceat hanc paginam no
stro^{rum} statuti ordinationis et de
creti infringere: vel ei ausu temerario
contraire. Si quis autem hoc attē
ptare p^{sumpserit} indignationē om
nipotentis dei 7 beatorum Petri 7
Pauli apostolorum eius: se nouerit
incursum.

Datum Rome apud Sanduz Pe
trū. Anno incarnationis dominice
1469. Quinto Nonas Martij. pon
tificatus nostri anno quinto.

¶ finis.

Incipit titulus de sponsalibus et
matrimonio: extractus de tertia pre
Summe Venerabilis patris Ifratri
Antonini Archiepi Florentini ordi
s fratrum predicatorum.

b. **S**atus es: et bene
tibi erit: vxor tua
sicut vitis abun
dans in lateribus
domus tue. I fili
tui sicut nouelle
olivaru. psal. 127.

Dic sacrosanctum concilium vniuersalis
ecclesie: non solum virginis et conti
nentes. i. vidue: sed etiam coniugati
per rectam fidem et bonam operationem
deo placentes ad eternam merent
beatitudinem peruenire. extra de su. tri.
et si. ca. c. i. I fuerunt quidam dicti Tra
tiani et Martiani: qui dixerunt hoies
in statu coniugali non posse saluari
sed hi ab ecclesia pro hereticis repro
bati et condemnati sunt. Cum enim deus
fuerit auctor et institutor coniugii: vt
per Beatus. 2. Dicere coniugium esse pec
catum est asserere deum auctorem pec
cati: sed hoc est magna blasphemia
dei. Omnes pene sanctissimi viri ve
teris testamenti fuerunt coniugati:
non solum Adam primus pater noster
sed et Enoch: qui translatus est in pa
disum terrestrem. In Noe qui preseruat
fuit in diluuiio. Illi tres Patriarche
gloriosi: Abraham Isaac et Iacob.
Pudicissimus et sanctissimus Ioseph
Moyses ille legis dator: qui deus per
essentiam videre meruit in hac vita.
Cantor spiritus sancti David propheta

89
Ezechias qui sole redire fecit in celo
Jo. lincis. Optimus ille Iosias. De
niq et ipsa domini mater Maria despo
sata fuit Ioseph: sed non per hominem:
sed ope spiritus sancti grauidata. (Matth.
i. Quid enim in ea natum est de spiritu
sancto est: semper virgo permanens: vt
sicut prima ruine causa fuit humani generis
mulier Eva coniugata: et tunc homo
sic et mulier esset causa nostre redemptionis
et vite Maria desponsata semper et
homo. Sic et filius eius dominus noster
interesse voluit nuptiis factis in cana
Galilee: vt habet Jo. 2. easque mira
culo primo conuersionis aque in vinum
consecrauit: ex hoc approbans. Ipse
tamen quod perfectissimum est in genere
castitatis elegit non coniugium: sed homo
semper permanens. Et Iohannem Evan
gelistam cuius dicitur ille nuptie fuisse
ad hoc prout: vt nodum consummato
matrimonio virginatatem in eum ser
uaret. Ita enim decet coniugium bonum
et licitum declarare: quod semper virginitas
et viduitas vt melius preferat. unde
Augustinus. In nuptiarum bonum: semper quidem
bonum est: quod bonum semper in populo
dei fuit: et aliquando fuit legis obsequium
nunc est infirmitatis remedium. In
quibusdam vero humanitatis solatiis
I filiorum quippe precreati operari dare:
non canino more per vsum promiscuum
feminarum: sed honesto ordine coniu
gali: nunc est in homine probandus
affectus: etiam ipsius tamen laudabili
transcendit et vincit celestia cogitans
animus christianus. Sed quoniam sicut
ait dominus: non omnes capiunt verbum
hoc: qui potest capere capiat. Que se
non continet nubat: que non cepit

deliberet q̄ egressa est p̄ueneret: nulla
aduersario des occasio: nulla christo
sorrabat oblatio. hec ille. 27. q. i. nu
ptiaz. Non solum autem hunc. scz
statum coniugale esse bonum de se
7 puenire ad beatitudinē: sed etia 7
qualiter sit tenendus talis status vt
ducat ad vitam ostendit psal. in p̄di
dis verbis. Beatus es zc. Ubi tria
notabimus. Primo p̄miū vltimū
ad qđ q̄libet anxiat. ibi. Beatus es:
7 bene tibi erit. 2° cōiugiū imactū
cui illud reseruāt. ibi. Uxor tua sicut
vitis abundans zc. 3° effectuz veri
uatum: in quem istud ordinatur. ibi
3 filij tui sicut nouelle oliuaz zc.

Quantuz ad p̄mum certuz est qđ
vltimum p̄mum hominis est beati
tudo 7 omnis cura mortaliū zc. ad
vnum beatitudinis finem n̄citur p
uenire inquit Boetius in li. de phi
losophica consolatione: 7 certe bene
tibi erit. ibi.

Quāta enīz ibi felicitas: vbi nullū
bonum deerit: nullum malū aderit:
erit deus omnia. s. bona in omnib?
ait Aug. in vlt. c. de ci. dei. Beat^o ḡ
nunc es spe: 7 bene tibi erit ibi in re
seruādo ea que sequūt opa vtuosa.
Circa istud autē beatitudinis p̄miū
considerat tripliciter matrimoniū
spūale figuratū per carnale. Primo
est cōiugiū anagogicuz ad qđ ter
minat. Secūdu est cōiugiū allego
ricum: per qđ ipsi pcurat. Tertium
est cōiugiū tropoloicū p qđ p̄muz
adipiscit.

Cōiugiū naturale cōsistit in cō
iunctione duaz psonarū animo p̄n
cipali in amore iugali indiuisibili:

7 istud est cōiugiū anagogicū. s. ce
leste modo spūalissimo 7 purissimo
Ibi enīz in superna patria anima cō
iungit deo cum intellectu clare ip̄m
cognoscendo: 7 affectu ardentissimo
euz diligendo inseparabili: vñ seq̄tur
sūma fruitio 7 maximū gaudiū: qđ
vincit omnē mundi delectationem
De multis sandis legimus qđ rapti
non quidem ad claram dei visionē
sed ad aliquā altiorē cognitiōē diui
noz ita absoriti sunt in gaudiū et cō
solationem qđ non sentiebant aliqđ
penale qđ corpori infligebat: nec cu
rabant de cibo 7 potu 7 h^o mōi: sed
omnia mundi fastidiebant: vt latuz
multo magz in cor hominis nō ascē
dit imensum illud gaudiū et p̄miū
qđ anima recipit: 7 postea corpus ex
coniunctōe pfecta intellect^o 7 affect^o
cum deo in patria. De quo cōiugio
gaudent angeli om̄s: et sandi amici
sponse. vñ dicit Apoc. i. 9. Gaudea
mus 7 exultemus 7 demus gloriaz
ei: quoniā venerunt nuptie Agni. s.
christi cum qualibet anima beata.
In veteri testamēto nodū venerat:
7 ideo nulla anima deo fruebat sed
xpo mortuo 7 ascendente aperiente
ianuaz Apoc. i. 9. Beati qui ad cenā
nuptiarū agni vocati sunt: que figu
rate sunt p nuptias Assueri Regis:
cum sibi desponsauit Hester pulcher
rimam: que interpretat humilis. Nō
enim nisi p humilitatē ad eū puenit
Hester. 2°. Desponsatio q̄dem hui?
cōiugij sup̄nalis fit hic in presenti
seclō in baptismo vel p̄nia p caritatē
vñ Apo. 2. corinth. ii. Despōdi enīz
vos vñ viro. Et hoc vtiq̄ frāgi pōt

sicut spōsalitiū carnale. nā p peccatū mortale frangit: sed p penitentiam reintegrat. Unde Jere. 2. dicit. Si dimiserit vir uxorem suam zc: si conſumat in gloria: nec ibi frāgi pōt.

Secūdu coniugiū. scz allegoricū per qd puenit ad pdiū celeste: est inter chriſtū 7 eccleſiaz celebratū. qñ vicz dei filius noſtraz aſſumpſit humanitatem: cum hūm caro ſaduz est: 7 habitauit in nobis. Jo. pmo. Iſtud matrimoniū fuit iniciatuz in patriarchis 7 pphetis: vnde 7 Olee pmiſit dicens. Deſponſabo te mihi in fide. Ratificatū in incarnatōe: in quo mediator fuit archangelus Gabriel: 7 quaſi notarius erigens cōſeſū hūginis p natura humana: qd vt ſe ait dicens. Iſiat mihi fm hūbū tuum ſbito dei hūm vnitū est noſtre humanitati inſolubiliter: ita vt nunq̄ alter alterum dimiſerit: neq̄ hūm humanitatem: neq̄ humanitas dei hūm: nec etiā in morte. Qd 7 ſi guratū fuit in matrimōio Iſebecca: que p pcuratōe Habrae Eliezer de ſponſata eſt Iſaac: qui chriſtū ſignificat poſtq̄ expſſit conſenſum ſuum. Gen. 24. Nec alteram vnq̄ cogno uit: ſed eaz valde dilexit. Cōfirmatū fuit in cruce: vnde ibi clamauit. Cōſumatum eſt: quia ibi oſtenſa eſt pleniffime dilectio eius: et ſacramenta que ex ea habent virtutem perfecte vnita eſt eccleſia: vnde 7 filij naſcūt eccleſie. vnde Apo. hoc autez dico ſcz cōiugiū naturale magnū in xpō 7 eccleſia ſacramētū. Ad cui⁹ cōiugij nuptias omnes vocant vt pabolice babeſ (Matth. 22. de Iſtege qui fecit

nuptias filio ſuo 7 vocauit mltos.

Tertiū cōiugiū eſt tropologicū ſeu morale: 7 hoc ſiue dicat eſſe in appetitum rōnalem: ſeu ſpūz vt virū 7 ſenſualitatē vt vxorez que frequēt cōtrariant adinuicē: quia vt dicitur ad Gal. 5. Caro cōcupiſcit aduerſus ſpūm: ſicut mulier cōtrariat viro dz tamē ſenſualitas ſbici viro 7 ſpūi hz illud Gen. 2. Sub viri ptate eris: et ipſe dñabit tui. De hoc magiſter in 2º ſniay. Vel etiā matrimonium morale dicit inter intellectū 7 ſapiētiam: ſumēdo ſapiētia p hā noticia cum reditudine vite: prout ſumunt Stoici 7 etiā ſacra ſcripta in libris ſapientialib⁹ frequenter. vn ſap. 7º. dicit ſapiens. Hanc amaui 7 exq̄ſui ſapiētiā a iuuentute mea 7 queſiui eam mihi ſponſaz aſſumere: 7 amator ſadus ſum forme illius. Ex hac gñant filij bonozū opum q̄z plures. Et figurat p deſpōlatione Rachel ſadā Jacob: que erat hūgo pulcherriſima 7 aſpectu venuſto: 7 hoc ad ſōtem aquay: q̄a maxime ad lectiōe ſacraz ſcripturay. Gen. 29. Poſteſt etiā adaptari ad religiōe quāliz vt dicat vxor 7 ingreſſus ei⁹ marit⁹ aut etiā ad quālibz eccleſiā: cui⁹ ſpōſus dicit plat⁹ que alteri viro. i. prelato adherē non pōt niſi eo mortuo p aliquē modū: nec ipſe alteri eccleſie adherē nō poſteſt ſine debita licētia. Et vt dicit ex de tranſac. c. De ceſo. n̄ humana ptate: ſi diuina ſpūale cōiugium diſſoluit. ibi vide. Omnia hec coniugia deſignat cōiugiū nāle ſi vltimū. ſ. inter animum 7 virtutem q̄libet debet in ſe repire: 7 ſic beatus

m

es: bene tibi erit.

Quātū ad secūduz. s. de cōiugio
nāli seu carnali quale eē debet inuit
Id sal. cum dicit. Uxor tua zē. Dicit
Apo. ad hebre. i. z. ihonorabiles nu
ptie in omnib⁹ ⁊ thor⁹ imaculat⁹
fornicatores autē ⁊ adulteros iudi
cabit deus quasi dicat. Tunc status
coniugalis est in honore coraz deo:
⁊ hominib⁹: quādo tho⁹ imaculat⁹
est. i. quando fidem alter alteri fuit
vitando adulteria: et alias corrupte
las quas de⁹ iudicat ad mortē etnā
vnde dicit. vxor tua: vt sit tibi sol: et
tu ei ⁊ econuerso. Sed vtz sapienti
conueniat sumere vxorem etiam a
phis disputat⁹ est: et q̄uis melius
sit extra cōiugū esse si caste viuatur:
tamen si nupserit h̄go nō peccat ait
2lpo. i. corinth. 7. vir vel mulier: ⁊
melius est nubē q̄ vri: ait idē Apo.
Et est cōpatio abusua: q̄a nubē nō
est malum sed vri sequendo illicitas
corruptelas malū et dānabile est. sit
ḡ tibi vxor: s. vxor tua sicut vitis zē.
vbi tria notant circa matrimoniū
carnale ad hoc vt beatus sis: ⁊ bene
tibi erit.

Primū vt ab impedimēt. m̄rimoniū
vīq̄ p̄sōa sit libera. ibi. Uxor.

Secundū vt anima viri sit timida
dei. ibi. Tua.

Tertiū vt mulieris vita sit bonorū
secunda. ibi. Sicut vitis zē.

Quātū ad p̄mū vt aliqua sit tibi
vxor: vel aliq̄s sit tibi vir: oportet q̄
sit libera ab impedimentis que diri
munt matrimoniū: ⁊ tunc erit vxor
tua. Nā si aliq̄d de ipsis haberet nō
essz vxor tua sed cōcubina: ⁊ ista im-

pedimenta sunt. i. z. que in his v̄lib⁹
retinent. vtz. Error conditio votū
cognatio crimē. Cultus disparitas
ordo ligamen honestas. Si sis affi
nis: si forte cohire nequibis. Ihec so
cianda vetant cōnubia: facta refāt
Ihec diffuse tractant a theologicis ⁊
canonistis fm doctrinaz Magistri
Iniaz. in 4. ⁊ Gratiani in decretis
Sed omisit his impedimētis: quia
de his. j. plene habet. Loco hui⁹ ui
deatur sequens questio.

Utrū sapienti ducenda sit vxor.
Iheronym⁹. 2. l. cōtra Iovinianū
dicit hanc questionē moraz. libro
quem fecit Theophrast⁹ aureolus de
nuptiis: qui fuit discipul⁹ aristotelis
designatus ab eo in mortē p̄cipuus
sup omnes alios discipulos suos: ad
quem vt prudentiorē ⁊ sapientiorē
desundo aristotele volauit adade
mia. Ihic igit in dicta questioe cum
distinguit: si pulchra esset mulier:
si bene morigerata: si honestis pen
tibus nata: si ipse sanus et diues sic
sapientem aliquādo matrimonium
inire debere statim intulit. Ihec raro
vniuersa in nuptiis cōcordant. Nō
est igitur vxor ducenda sapienti.

Primū igitur impediri studia phie
nec posse quēq̄ liberis ⁊ vxori piter
inseruire. Itaq̄ esse que matrōarū
v̄sibus necessaria sunt p̄tiole vestes:
aurū gēme sūptus ancille varia sup
peller lectice ⁊ credra daurata: deū
p totas noctes garule questioes. illa
ornatio procedit in publicū: hec ho
norat ab omnib⁹: ego in conuentu
seminarum misella despicio. Quid
aspicias vicinam. Quid cū acilla

loquebaris. De foro veniens: quid attulisti. Nō amicum habere possum? nō sodalem: alterius amorē sui odiū suspicā. Si doctissimus p̄ceptor in qualibet urbium fert: nec vxorē relinquere: nec cū sarcina ire possum? pauper alere difficile est: diuitē ferre tormentū. Adde q̄ nulla est vxoris electio: si qualiscūq; venerit habēda: si iracunda: si fatua: si deformis: si superba: si festida: q̄d cūq; ē post nuptias discimus. Equus asinus? bos canis et vilissima mancipia p̄bant p̄us: et sic emunt. Sola vxor nō ostendit: ne ante displiceat q̄ ducat. Si domus totam ei cōmiseris seruanduz est ei: si qd tuo arbitrio seruaueris fidez sibi nōn adhiberi putabit: et in odiū vtet et iurgia: et nisi cito consuleris anus venena pabit. Aurifex et institorēs gēmaz sericarūq; vestiuq; si introuiseris piculū pudiciē est: si phibueris suspitōis iniuria. Verū quid p̄dest diligens custodia: Cum vxor impudica seruari non possit pudica non debeat. Infida enim custos castitatis est necessitas. Et illa pudica de est dicenda: cui licuit peccare: sed noluit. Dolebra cito adamat: feda facile occupat: difficile est custodire q̄d plures amāt: molestū est possidē q̄d nemo dignat habē. Minor tñ miseria deformis habet: q̄ formosa seruet. Nihil enim tutuz est: in quo totius populi vota suspirant. Qd si p̄pter disp̄sationē dom? et lango: solatia et fugam solitudinis ducant vxores: multo melius seruus fidelis dispensat. auctoritati dñi obediens et eius dispensatiōi obtemperans q̄ vxor

que in eo se extimat osiam si cōtra viri faciat voluntatez. i. q̄d ei placet: non q̄d iubet. Assidere autē egrotati magis possunt amici et amacule bñficiis obligati: q̄ illa que nobis imputat lachrymas suas: et hereditati. spe vendat illum: inde et solitudinē iactans languentis animū despatōe conturbet. Qd si ipsa lāguerit egrotandum est et nūq; ex eius ledulo recedenduz: aut si bona fuerit vxor et suauis: que tū rara est: cū pturiēte oz gemi: et cū picitante torqueri. sapiēs aut nūq; solus esse potest: habz secuz omnes qui sunt: quicūq; fuerūt boni et animū libez quocūq; vult trāstert Quodq; corpe nō potest: cogitatiōe p̄lectit. Et si hominū copia defuit loquit cum deo: nūq; min? erit sol? q̄ cum solus fuerit. p̄pono liberoz cā vxorem ducere: vt vel nomen nostrum non intreat vel vt habeam? p̄sidia senectutis: et vt certis vtamur heredibus stolidissimū est. Quid. n. ad nos recedētes e mūdo ptinet. si nomine nostro alius non vocet: cū et filiis statim vocabulū patris non referat: et innumerabiles sint qui eodē nomine nūcupent. Aut que auxilia sunt senectutis: nutrire domi illum qui aut prior te forte moriatur aut puerissimis morib? sit instruat? Aut certe cum ad maturā etatē puenerit tarde ei mori videaris. Et concludit hieronym? hec et h? moi Theofrast? differens: quē christianoz non suffūdat quoz cōuersatio est in celis Qd autem diduz est. i. q̄ nō ducat vxor a sapiente p̄pter p̄dictas causas intelligendū est si caste viuat. Nam

alias vt dicit Apo.i.corinth.7. Ne
lius est nubere q̄ vri. idest cadere in
damnabiles corruptelas.

Quantū ad secūdu. i. qualis debz
esse maritus hoc potest elici ex hoc
q̄ dicit vxor tua. i. tui. 7 refert h̄ ad
illud qd̄ dixerat in p̄n. illius psal. scz
Beati omnes qui timent dñm: qui
ambulant in viis eius. Labores ma
nuum tuarum quia manducabis zc.
sequit vxor tua. i. vxor tui: qui es de
numero eoz qui timent dñm zc. in
quibus h̄bis notant tria que debēt
esse in bono marito.

Primo vt in infiorib⁹ sit timorofus
ibi. Beati oēs q̄ timent dñm.

Secūdo vt in opib⁹ sit r̄tuofus ibi.
qui ambulant in viis eius.

Tertio vt in laboribus sit studiosus
ibi. Labores manuum tuarum quia
manducabis.

Quantū ad p̄mum certum est q̄
scriptura sacra beatum asserit q̄ deū
timet. p̄uerb. 28. Beatus vir q̄ semp
est pauid⁹. Nā vt dicit ecc. i. Timor
dñi expellit peccatū. Per hoc enim
q̄ quis timet iudicia dei 7 penas in
p̄nti vel in futuro peccatis reſuatas
p̄niam agit de peccato ne incidat in
eas. psal. A iudiciis eniz tuis timui.
Ex hoc etia q̄ quis timet nō pdere
gratiam 7 amicitia dei que nō pdit
nisi p̄ peccatū abstinz se ab illo ne cō
mittat. p̄uerb. 15. Per timorem dñi
omnes declinant a malo: 7 dñ cōfi
derat q̄s q̄ deus inspicit opera eius
semp timet ne inueniat in eis piger
7 negligens. eccle. 7°. Qui deum ti
met nihil negligit. Debet ḡ vir h̄ere
istum timorē dñi: 7 cum eo nuptias

7 coniugiū exercere. Un̄ 7 de s̄cto
Iuvene Thobia 7 vxore sua Sarra
scribit. Thobie. 9°. Qd̄ nuptiaz cō
iugium cum timore dñi exercebant.
Et ad hoc instruit euz angel⁹ Ra
phael dicens. Accipe h̄ginē. i. sarrā
cum timore dñi amore filioz magi
q̄ libidine ductus. Tho. 6. Declaras
sibi q̄ iō. 7. alios maritos quos illa
h̄go Sarra habuerat suffocati sunt
a diabolo: cum accesserunt ad eam:
quia non cū timore dñi s̄ vt libidini
solui vacarent: sicut equus et mul⁹
quibus non est intellectus. Intēde
bant exercere coniugiū. Et in his h̄z
ptatē demō semp quo ad occidēdū
animam. Aliqñ etia quo ad corp⁹
nocendū p̄ maleſicia: 7 ad⁹ inordina
tos. Omnis adulter est in vxorem
suam amator ardētior inquit Sert⁹
pl̄s. 22. q. 4. c. Origo.

Secundo debet esse in opib⁹ r̄
tuofus: 7 p̄ hoc ambulat in viis dñi
Uie. n. quibus itur ad dñm sūt opa
r̄tutū. i. castitatis caritatis eq̄tatis: 7
h̄mōi. Ambulet ḡ marit⁹ per viaz
castitatis coniugalis ſuando illud.
Tho. 4°. Attende tibi ab omni for
nicatione: 7 p̄ter vxorem tuā nunq̄
patiaris crimen ſaire. Anteq̄ ſumas
vxorez ab omni actu carnali necesse
est te abstinere: alias fornicationem
incurres: que est soluti cum soluta: 7
inde mortale peccatum 7 dñatōez
eternam non cuades: neq̄ fornicato
res regnū dei conſequēt. i. corint.
6. Qd̄ multi fatui non credunt: sed
hereticus eſſet qui hoc p̄tinaē affir
marz. i. fornicationē nō eſſe mortale
peccatuz. Postq̄ aut accepiſti vxorē

ambula p viam castitatis cōiugalīs
 seruando illi fidez mente ⁊ corpore:
 nō accedēdo ad alias: q̄a adulteriū
 esset ⁊ crimen graue: ⁊ tra diuinū
 sacramētū. Irabile ē q̄ viri oīo vo-
 lunt vxores esse castas: nec ad aliū
 aspicere virum: ⁊ q̄ in honeste essēt
 ad maximā sibi iniuriā ascribunt: et
 merito: q̄a inducit sibi talis maximā
 vēcūdiā ⁊ obprobriū. Nā mulier
 adultera est obprobriū toti⁹ pētele:
 detestabilis ⁊ abhominabilis corāz
 deo ⁊ toto mūdo: digna igne t̄pali
 ⁊ eterno. Sed ipsis videt sibi licere
 omnē inhonestatē exercere: nullam
 fidem seruantes vxoribus. Et certe
 cū viri cōiter excellāt in vigore rōis
 mulieres non minus peccant: s̄ q̄ui⁹
 viri adulteri. s̄ q̄ mulieres adultere
 ⁊ ita digni sunt igne eterno: et p ex-
 cōicationē puniendi ab ecclesia: cum
 ad iudiciū adducunt viri adulteri
 sicut ⁊ adultere: ⁊ multo mag⁹ sodo-
 mite ⁊ incestuosi non contenti vxor-
 ribus suis cremandi igne tēporali:
 ⁊ ab omnibus detestandi. ambrosi⁹
 Nemo sibi blādiat de legib⁹ hōinū
 q̄a qd non licet mulieri: nō licz viro
 22. q. 4. Nemo. Licet. n. leges seclī
 non puniant ita maritos cū soluti.
 se miscētes sicut adulteras muliēs
 tamē lex dei ⁊ ecclesie equalit⁹ ⁊ eter-
 naliter punit. Ambulet 2⁹ vir p viā
 caritatis vt diligat vxorem: nō solū
 s̄m carnem: sed magis s̄m spūz put
 admonet Apo⁹. dicēs. Viri diligite
 vxores vestras sicut xps dilexit eccle-
 siam sponfam suam. dilexit itaqz nō
 vt esset pulchra corpore: s̄ virtute et
 mente: admonens ⁊ corrigens eam

frequenter. Cū ḡ ppendit vir vxorē
 esse vanā: se pupurissā et cerusa lini-
 entem debet eam rephendere. Si
 audit eam nimis loquentē: ⁊ verba
 irrōabilia loquentē: vt faciunt: ⁊ p-
 cipue cū sunt irate rephēdat: vt egit
 sanctus Job vxorem suam dicēs ei
 Quasi vna de stultis mulieribus lo-
 cuta es. Job pmo. ⁊ sic d̄ aliis vitijs
 Ambulet etiam vir in viis dñi. s̄. eq̄
 tatis ⁊ iusticie vt. s̄. habeat eam: nō
 vt ancillam: q̄a de pedib⁹ eius non
 est formata: nec vt dñam suā: quia
 nec de capite: s̄ vt sociā ⁊ sororē: nāz
 d̄ ei⁹ medio. i. de costa pētoris Ade
 ē formata Eva. Gen. 2⁹. Prouideat
 ḡ decenter s̄m statuz suū in necessa-
 rijs victus ⁊ vestit⁹ ⁊ familie. Est. n.
 caro d̄ carne sua: vt ait Adā. Nemo
 autem carnem suā odio habuit: s̄
 nutrit ⁊ fouet eam ait Apo⁹. Non
 eam sine culpa v̄bis exasperet: aut de-
 spiciat: aut v̄bis maledicis ⁊ rume-
 liosis afficiat: vel inhonestis. Et licz
 in gubernando domū vir sit supior
 tamen in debito cōiugali sūt eq̄les.
 i. corint. 7. vir vxori debitū reddat
 ⁊ vxor viro: salua tamē semp omni
 honestate: ⁊ exclusis bestialitatibus
 hominum.

Tertio vir debz esse studiosus in
 labore. Homo. n. nascit ad laborem
 Job. 5. Et pmo marito fuit dictum
 In sudore vult⁹ tui. ve. pa. tuo. gen.
 3⁹. ⁊ hoc est qd s̄dit psal. Labores
 ma. tu. q̄a man. i. ex labore tuo p̄cu-
 rabis tibi ad māducandū ⁊ familie
 tue. Debet ḡ vir aliqd exercitiū cor-
 porale facere licitū vnde lucret⁹ p
 vita sua: nō tamen sumat exercitiū

unde vſuras exerceat vel fraudes vſ
mendacia: q̄a potius erit furtum q̄
luc̄. ait Apo. Qui ſurabat iā apli
non fureſ: magis autēz laborez ma
nibus ſuis: vt habeat unde tribuat
neceſſitatē patienti. Cum ḡ audierit
mulier que maritū querit virū talez
ſecure illum accipiat: q̄a q̄ete viuet: 7
bene ſibi erit.

Quātū ad tertiū ſecunde ptis p̄n
cipalis. ſ. qualis debet eſſe vxor nōſ
cū dicie. vxor tua ſicut. ui. ha. in. la.
do. tue. ſ. erit vxor. Uñ ſciēdū eſt q̄
vxor vt dicie in catholicon dicie q̄
vnxior: quia antiquit̄ puelle nuben
tes inūgebāt ſuauī 7 odorifera vn
dione. Undio deſignat lenitatem.
Odor bonā ſamā: que debet eſſe in
vxore. Debet enim eſſe mitis 7 lenis
ſolans vix in afflictionibus ſuis: 7
bone ſame. 7 ad h̄ vt ſit bona vxor
7 bñ tibi ſit ex ea: opz q̄ habeat tres
ditiones.

Primo vt habeat in morib⁹ humili
tatē 7 ſic erit vitis.

Secundo vt habeat in adib⁹ bonis
fecunditatē: 7 ſic erit abundans.

Tertio vt habeat in egreſſib⁹ rarita
tē: 7 ſic erit in laterib⁹ dom⁹ tue.

Aſſimilatur bona vxor viti. dicie
n. ſicut vitis. per hūilitatē: quia ſicut
vitis ex ſe tēdit ad terrā: nec aſcēdit
ſicut alie arbores: niſi trahat violēt
in pergulis: vel in arborib⁹: ſed ex ſe
curuat ad terrā pluſq̄ alie arbores:
ita vxor d̄ eſſe humilis: intelligens
ſe terrā eſſe. Sit humilis in aſpectu:
vt nō erigat ceruicez: vel oculos ſup
hoies. humilis in veſtitu: vt nō por
tet veſtes cū longa cauda: 7 varios

ornat⁹. vñ apoſtol⁹. i. ad Thimo. 2.
Ornātes ſe nō in tortis crinib⁹ nec i
ueſte p̄cioſa auri 7 argenti 7 mar
garitis: ſ; in ſobrietate: cooperiēdo ſi
ſolū collū 7 ped⁹: ſ; 7 caput. In affa
tu: vt. ſ. loquat̄ paz nō tēnendo: 7
vbiſ ſuperbis marito rñdendo: qñ
eſt irat⁹: ſ; ſe ei humiliādo. Vaſti re
gina ppter ſuā ſupbiā q̄a nō voluit
obedire Aſſuero regi marito ſuo qñ
miſit p̄ ea: repulſa eſt a coniugio ei⁹ 7
regno: ut hēf Heſter. 2. Debet ergo
vxor uiro obedire in omnib⁹ licitiſ
7 honeſtiſ: et eū reuereri: ſic Sarra
reuerbat viroz ſuū Abrahā uocās do
minū: ut dicit De. in. ca. ſua. i. pe.

Debz 2⁹ eſſe fertilis in fructib⁹: ut
ſit uitiſ abūdāſ: ut dicere valeat illud
ecl. 24. Ego quaſi vitis fructificaui
Et facere q̄dem fructum filioz: et
abundare in eis hoc eſt in volūtate
dei. Unde filioſ ſi habet laudet deū
ſi non habet oret deū: et ſi vult etiā
addiciat uotum: ut ſecit Anna uroz
helchane: et obtinuit filiū Samuelē
p̄mo. R. p̄mo. Si non exaudiat nō
contristeſ: ex quo deo non placz nec
uir eam ppter hoc exoſam habeat.

Multis filij ſunt cā dānatiōis. Sed
ſemp fructificet: et abundans ſit in
fructibus bonoz opuz: ut ſimilis ſit
illi ſanctiſſime et nobili ſpōle de qua
ait Salomon. puer. 2i. Mulierem
fortem quis inueniet zc. manū ſuaz
miſit ad fortia: et digiti ei⁹ apprehē
derunt fulcra: manū ſuaz aperuit
inopi et palmas ſuas extēdit ad pau
peres. Mittat ḡ manū operis ad
fortia. i. ad ea que ſūt diſſicilia et ma
gne importantie cum expedit. ſicut

fecit regina hester: que p liberatione
populi sui a morte: post orōnes ⁊ ie-
iunia ⁊ mortificationē ⁊ hūiliatiōez
accessit non vocata ad regē Assuep
maritū suū exponēs se in hoc piculo
mortis: quia sic erat statutū qd qūqz
ad ipm regem accederet nō vocatus
occideret: nisi Rex sbito eaz sceptro
suo tetigisset in signū clementie: ⁊ p
hoc reuocauit sententiā illam iniuste
datam a Rege contra pplm: vt pz
in libro hester. Sicut etiā pudentissi-
me fecit Rebecca: que opata est: vt
Jacob filius eius obtineret bñdictiōz
paternā ⁊ ius p̄mogeniture: quā co-
gnouit a deo sibi collatā ac etiā viro
suo Isaac p̄suasit vt ipm Jacob filiū
eorz mitteret in Mesopotamiā ad
tempus vt cederet locum ire fratris
sui. Gen. 27. Opata est prudenter: ⁊
Abigail portās munera magna ad
Dauid ⁊ socios ad mitigandū iram
suam contra Nabal virum suū quē
disposuerat occidere ppter vba iniu-
riosa dicta nūtiis suis. p̄mo. R. 28.
Opata est vtilit ⁊ Rachel vxor Ja-
cob recedens a patre suo Laban in-
iusto sine noticia ei⁹ ⁊ furās ei idola
sua ne idolatraret vterius: et absco-
dens sibi stramentis sup qb⁹ sedebat:
ne ea repiret pater suus tabernaculū
eius vbi manebat pquirens: ne vir
suus de furto argueret. Gen. 31. In
similibus q̄ mittat manum opis ad
fortia sustinens potius infamiam et
mortem q̄ fidem frangat adulteriū
omittēs: vt fecit Susanna erga illos
iniquos senes. Daniel. 13. Et si vir in-
firmus etiā grauissime ⁊ toto tpe
vite sue: ⁊ de p̄spitate veniat ad mi-

seriam fortiter operet euz iuuando
ei deuote seruiēdo euz eo incōmoda
sustinēdo: sicut fecit Anna vxor tho-
bie senioris: cum eecū factū ⁊ paupē
non derelinquēs: sed de suo labore
terendo sustentans: vt pz Tho. 3.
Sed ⁊ digiti eius apprehēdāt fusu. ⁊
i. non dedignetur etiam humilia ⁊
vilia facere quēcūqz oportet: ⁊ qñcūqz
vt nere suere coque domū mudare:
et h⁹i. Et hoc de Octauiano et Ika-
rolo magno legit qd fecerunt filias
suas docere lanificiū: et colo se exer-
cere ne essent ociose. Et filios cū hz
et pōt et si diues sit ablatāre debet.
Brego⁹ reprehendit mulieres: que cū
possint nō lactant filios suos p̄prios
s̄ dant alijs ad nutriendum. vi. 5. Ad
eius. Que nutrices cum frequenter
sint ebriose discole et luxuriose q̄ nu-
triant ab eis lacte imbibunt mores
eaz. Debet demū extendere manuz
ad paupes: facere. n. elemosinā solēt
uiri omittere hoc uxoribus suis qd
facere debent fm facultatē eius no-
tabiliter tñ dare nō debent sine con-
sensu uiroz suorum.

Tertio debet esse rara in discurrē-
do extra domū. Unde dicit in la.
do. tu. s. sit uxor. Non debet esse in
plateis ad tripudiandum: in hostio
domus ad cōfabulādū uel murmu-
randū in fenestra ad p̄cādū s̄ in la.
do. tu. intra domum: nūc in uno la-
tere seu loco: nūc in alio. In camera
ad orādū: aliqñ in sala ad ordinādū
aliqñ in coquina ad prouidēdum et
h⁹ modi. Dicit beatus Ambrosi⁹ de
beata v̄gine desponsata Joseph p-
dire extra domū nescia: nisi cum ad
m 4

ecclesiam conueniret: et cum lex mada
bat: si et tunc non sola: sed cum iunge suo
sociata ibat ad templum in festo: et cum
filio: ut habet Luc. 2. Multum. n. o.
attendere ad seruatores bone fame
et ideo conuersatores personarum suspectarum
viter: et accessus ad loca indebita: vel
non debito tempore. Dicit Sapiens quod
domus et diuitie a pentibus. scilicet. vane
filiis. Uxor autem a domino paratur:
quasi dicat gratia spiritualis dei est: ut quis
bonam uxorem habeat. Et ideo cum
fieri debet coniugium utraque pars debet
orationes facere: et ab aliis personis bonis
percurare: ut dominus det sibi bonam socie
tatem. Nam si malum inuenit pur
gatorium sustinebit: et tamen patienter
ferre oportebit: quia dissolui vel separari
non potest. Si bonam societatem habebis
beatus es: et bene tibi erit. unde dicitur.
Mulieres bone beatus vir. Sapiens
.n. mulier ut dicitur puer. i. a. edificat
domum suam. i. multiplicat omnia
bona: sicut vitis abundat in la. v. t. que
latera. i. loca implet bonis. Inspiciens
autem extructam manibus destruet. i. opus
bus suis exterminabit familiam et ibi
sicut fecit illa Jezabel uxor Achab.
Regis Israel: et domum ipsa exter
minata est. 4. Reg. 9.

Quantum ad tertium principale. scilicet. effe
dum ad quem ordinatum est matrimo
nium istud principale est: precreatio
filiorum: qui ad dei cultum nutrantur et hoc
est quod scribitur. Filii tui. scilicet. non. oli. scilicet. erunt
pulchri moribus semper virides virtuti
bus: victoriosi in tribulationibus et teta
tionibus oleum producentes in misera
tionibus. Oliua. n. pulchra et semper
viridis significat victoriam: et producit

in fructu oleum. Equidem habere filios
et filias bonos non est in potestate petri
sed dei miseretur et filii se ad hoc dispo
nent. Unde inuenimus in scripturis
optimos patres pessimos habuisse
filios. Quod bonus et pius fuit Eze
chias Rex Juda: et tamen habuit filium scele
ratissimum Manassen. Malus fuit
Amon: sed optimus fuit filius eius Josias
Sancti fuerunt Jacob Rachel et Iya
et tamen filii aliqui fuerunt boni: ut
Ioseph: alii mali: Ut alii sui fratres
quasi omnes coniurantes. scilicet. mortem et
venditionem fratris: et sic de aliis.
Verum est et ceter sic accidit quod bona
arbor bonos fructus facit: et contra
quia boni pentes sunt soliti cum ad hoc
teneant iure diuino et humano instruere
filios in bonis. scilicet. moribus: Et semel
imbuta recens suabit odorem: testa
diu. Si quis suorum et maxime domesti
corum curam non habet fidem negauit
.i. fidelitatem naturalem: et est infideli de
terior. Sicut. n. nutrimentum corporis
debet ei prouideri: et anime per bonam
doctrinam. Unde et Christo. dat istam
regulam quod quicumque quis vult sumere coniu
gem bonam attendat ad pentes eius
quia si bonos nouit et simile est quod boni
instruxerunt filiam suam vel filium et
inde talis bona vel bonus sit. Et econ
uerso si pentes mali sunt et inhonesti
et filii et filie superbi et discolori: et homo
ut pentes sui. Et quia filie quasi ori
nue conuersantur cum matribus: patrum cum
patribus: ideo ex matrum moribus potest
coniecturari de moribus filie que sibi
proponit per coniugem. Multa mendacia
dicunt in hominibus contra dictum: et est genus
peccatum: ut pessima iumentula dicat

bona et pauper iuuenis luso: et deuius
dicatur diues et bonus. Et ideo non
omnibus omnia credas: sed quere dili-
genter non respiciendo tantum ad do-
tem sed ad mores. Si filij ergo tui per
tuam instructionem sint ut nouelle pla-
te oliuay. Admone ut sint pulchri i
exteriori conuersatione. ut non sint adu-
sti carnalis luxurie operatione sed ui-
rides castitate: et quia ut dicitur. 28. q. i.
Sepe malorum consortia ad crimen in-
ducunt innocentes: quanto magis eos qui
ad vitia proueniunt sunt ut adolecentes
ideo admone de conuersatione honesta
et remoue eos ab inhonestis. Assue-
scant fortiter sustinere aduersa inco-
moditates labores vincere temptationes
et esse pauperibus misericordes. Sic
Thobias docuit filium ab infantia
timere deum: et abstinere ab omni pec-
cato. Et postea in particulari quod deum
laudaret semper: et oraret ad deum. Et
filia sapientium quereretur: a supbia sibi
caueretur: matrem honoraret: castitate
seruaret: misericordiam semper et elemo-
sinam exhiberet: ut patet 3 Thob. 4. Sic
pentes Sarre uxoris Thobie iunio-
ris monuerunt eam honorare socrum: di-
ligere maritum: gubernare familiam
et irreprehensibilem se custodire. Sic pen-
tes Susanne docuerunt eam et erudie-
runt secundum legem Moysi in timore domini.
Nunc autem pentes quia ignorantes
sunt: et parum deum timentes: nec fi-
lios: nec filias sciunt per se erudire: et
quod peius est nec curant eos mittere ad
predicationem: moratur puella in domo
non quando audit verbum dei: et sic ut bestia
accedit ad coniugium: et ut bestia se habet
in coniugio.

De gubernatione familie: et quod deus
quod habet se ad uxores filios et seruos
et econuerso ipsi ad eos: habes etiam
diffuse in quarta parte tituli. i. c. de pruden-
tia economica. De vitijs vero et varijs
specibus luxurie: que committuntur etiam a
coniugatis: habes. s. in secunda parte tituli.
de luxuria. c. De adulterio: et alijs ca-
pitulis. De castitate coniugali habes
in quarta parte tituli. de temperantia. c. De ca-
stitate. De alijs vero que pertinent ad
matrimonium iniciatum confirmatur: et
confirmatur: et de peccatis que circa hoc
committuntur habes in sequentibus capitulis
huius tituli per totum.

Capitulum primum de impedimento
erroris persone.

Relinquet homo patrem et
matrem et adhaerebit uxori
sue. Et erunt duo in carne
vna. Gen. 2. Que verba refert christus
per prophetas. ut habet Mat. 19. Instituit
matrimonium ut esset sacramentum
ecclesie: que statim approbavit in nu-
ptijs se repiens: quas miraculo nobis
litauit. Et tria insinuauit in dictis
verbis. Primum est impedimentum matri-
monij que refertur quia relinquet homo
patrem et matrem. id est. ut nunquam contrahat
cum talibus. Nullo enim tempore mu-
di licuit cum matre filium: vel filiam cum
patre contrahere. Sed in principio propter
paucitatem licuit viro contrahere cum ger-
mana: et in processu temporis per legem diui-
nam additi sunt quidam gradus: et
per legem canonicam alij gradus et alia
impedimenta: quorum quedam impediunt
quedam etiam dirimunt: et de his primo
aget. Secundum est contradictio eius

que insinuat q̄a adhibebit vaoi sue
q̄d sit cōtrahēdo cū ea. Et p̄mo q̄dē
p̄ vba de futuro per sponialia. 2° p̄
vba de p̄nti: et tunc adhibet cōsēsu.
3° per copulā carnalē: tūc adhibet
corpore: et de his s̄bsequenter ageſ.

Tertium est affectio eius ad quē
ordinat̄: q̄a erunt duo in carne vna
ideſt ad illud opus. ſ. ad p̄creanduz
plem: que cōiter vna eſt: quā etiam
tenent nutrire et morib⁹ inſtrūē: q̄d
fieri non poteſt ſine mutua cohabi-
tatione: et ideo de ipſoz cōiugatorū
verſatōe agiſ. ſ. in ſimone p̄cedēti.

De impedimētis matrimōij.

Impedimēta que. ſ. impediūt con-
trahendū matrimōiū vel dirimūt
iam cōtrahū cōtinēt in v̄sibus ime-
diate ſupra poſit. Error 22.

De impedimēto erroris.

Eſt q̄ p̄mum impedimētū error. ſ.
nō q̄ ē triplex error. ſ. p̄ſone fortune
et conditionis. Prim^o q̄ error di-
rimīt matrimōiū: et hoc niſi cognito
errore ratificaret dictū matrimōiū
Cuz q̄ de eſſentia matrimōij ſit cō-
ſenſus viri et mulieris in alterutruz:
p̄ vba exp̄ſſus: vbi eſt error perſone:
puta ſi Johānes dicat ſe eſſe J̄petr⁹
nullus eſt conſenſus. Inaz qui errat
non conſentit. ff. de iur. et ſac. ignor.
.l. ſi p̄ errorem: et errantis voluntas
nulla eſt. C. de iur. et ſac. igno. l. cū
p̄ teſtīm. q̄ ſequit̄ q̄ nō ſit coniugiu
q̄ talis error p̄ſone dirimat mat-
rimōium. Probat Petr⁹ de palude
in 4°. dicēs ſic. Error qui reſpicit id
q̄d eſt de ſba matrimōij ſicut ſunt
p̄ſone que ſunt mā quo ad ſubſtātiā
matrimōij dirimīt matrimōium

de iure diuino quia nō poteſt facere
ius humanū q̄ illa in quam nō con-
ſenſi ſit vxor mea: quia ſicut non eſt
matrimōiū: niſi per cōſenſuz: ſic nō
ē matrimōiū cuz iſta: niſi p̄ cōſenſū
in iſtam. Sed ſi errat quis in p̄ſona
intendens cum vna contrahē: et alia
ſibi p̄ſentat loco eius non conſenſit
in illam: vnde nec vxor ſua eſt: ſicut
nec Iſa fuit vxor Jacob: cum illaz
p̄mo cognouit vxori adſedū: q̄a in-
tendebat ad Iſachelem. Sed poſtq̄
cognouit Iſam eſſe ratum habēs
et in illā vt vxorem conſentiēs facta
eſt vxor. Sic et q̄libet errans aduer-
tens de errore poteſt ratificare et cō-
trahere cum qua p̄us nō intēdebat.

De impedimento erroris for-
tune.

Error autem fortune et qualitatis
puta ſi credit contrahere cuz diuite:
vel v̄gine: et inuenit paup̄ez vel cor-
ruptam non excludit cōſenſum: nec
p̄ v̄s dirimīt matrimōiu. Tho.
i. 4. di. 20. et. 29. q. i. ſ. his ita. Error
v̄o nobilitati vel dignitati. ſi redeūt
in errorem p̄ſone impedit matrimo-
nium aliter non. Exempluz in filio
regis vel p̄mo genito: cū quo aliqua
intendit contrahere: et p̄ntat ſibi ci-
uis loco p̄dicti. vnde nō tenet: ſicut
econuerſo de filia. Tho. in 4°. di. 20.
Idem Ricar. dicēs q̄ ſi errat circa
ſubiectum nobilitatis nō tenet: vt cuz
q̄s intendit contrahere cū filia regis
et ſibi p̄ntat loco eius filia ciuis. Sz
ſi errat circa nobilitatē ſubiecti tenet.
vt cum contrahit cuz p̄ſona ſibi nō.
quam putat regalem habere digni-
tatem: et non habz. J̄petrus de pal.

distinguit de errore persone q^o ad fortunā et q^olitatez: et dicit sic. q^o si error est absolutus: quia talis error nō cadit super aliqd qd sit de essentia matrimonij. Ideo non impedit nec dirimit nec iure diuino: q^o cōcurrunt essentialia: nec iure humano: q^o nō inueniē statutū: vt contrahens cum paupe quē credit diuitem: et h^o mōi impedire habeat. S^z si sit error conditionat^o. i. si contrahit cū additione que sit honesta et possibilis ea exiēte staret non stante nō staret: puta cōtraho tecuz si tu es diues vt ego vel ita vt didum est mihi: Vel si dabis mihi tantā dotem.

De impedimento erroris. s. p^ode conditionis. Cap. 2.

¶ Secundū impedimentū est error circa cōditionē persone Utz. s. hūilis vel libere conditionis sit circa: qd tria sūt nōnda.

Primū est q^o si error est parit conditionis: vel etiam melioris q^o sua: puta seruus contrahit cū serua: quā putabat liberam: vel contrahit cum libera quā putabat seruā: talis error non dirimit matrimoniū quia non decipit. 29. q. 2. Si q^o liber. Rayn. Tho. De. Hoff. et Inno. Si tamen mulier ignorasset hūilitatem viri non esset matrimoniū. Secundū est q^o si liber: vel libera cōtrahit matrimonium cum serua vel seruo ignorāter et nesciens cōditionē hūilitatis nulluz est matrimoniū: nisi postq^o sciuit cōditionem eius consentit in eum: vel h^obo vel facto. s. carnaliter cōgiscēdo 29. q. 2. Si q^o in genuis. vel nisi in animo teneat q^o etiam cum illa con-

traheret si esset ancilla s^om Ric. Si h^o nō certitudinaliter sciuerit: s^z ex his que audiuit habuit p^obabile op^oinionem de seruitute et cognouit eā non potest eam relinquere. Si h^o habuit leuez et temerariā nō obstāte q^o postea exegerit debitum si certius sciuerit de hūilitate poterit petē suaz separationem. Itē si talis postq^o sciuit seruitutem eius euz qua: vel cū quo contrahit consentit in eum debet p^o ecclesiam cogi alius qui. s. sit seruus ad assentiendū. Si tamē anteq^o cōsentiret alter eoz cōtraheret cū alio vel alia teneret istud vltimuz Guil. Host. et Ricar. in 4. di. 26. dicūt q^o non est ibi matrimoniū: s^z tenet rōe p^omissionis facte: et ideo ecclesia compellit cum illa remanere: vt denuo contrahat matrimoniū: si v^z nōduz contrahit euz illa de p^onti. Tertiū est q^o si liber vel libera scienter cōtrahit euz seruo aut sua tenz matrimonium. 29. q. 2. Si quis. Et in h^o casu p^oles sequit^o matrem de iure cōmuni q^ontum ad additionē hūilitatis vel libertatis. ex. de nat. ex. lib. ven. c. i. s^z pe. et Ric. in 4. di. 26. Idem de pal. dic^o in 4. hoc esse hūm de iure cōmuni si tñ sit cōsuetudo in strariū tenz cōsuetudo. Jo. an. dicit q^o de consuetudine potest induci q^o in h^o modi fili^o sequat^o patrem. s. quo ad libertatem Et idem si esset municipalis lex: et h^o videt^o esse in p^oribus Italie. Inā nati ex ancillis et liberis uiris fornicarie sunt liberi q^ontū ad honores et dignitatem sequant^o patrem. De cōsuetudine tamē sp^oali aliquaz terraz p^o sequit^o deterioris cōditionis gentem:

siue sit pater: siue mater. Et si pater
post peractū matrimoniū se vēdide-
rit nolente vxore: qđ facere pōt fm
Ric. tunc pater se qđ matrem si ipsa
est libera. Si vterq; est seruus 7 di-
uersorū dñorū fiet diuisio liberorū h3
numerus. Et si vnus est tātum ille
penes quem remanebit recōpēsabit
ali3 dñi p̄cium iustum. Item nō
q; serui inuitis dñis possunt cōherere
matrimoniū. c. de coniu. seruo. c. i.
q̄uis dñi eorū possent tales vendē:
q̄a ex cōtradu matrimoni3 nō amise-
runt ius suū sup eos. Inō tñ in p̄tib;
ita remotis debent mittere vel vēdē
q; impediat vsus matrimoni3 cum
coniuge sua. Si autē serui de volū-
tate dñorū cōtraxerūt: tunc non pnt
dñi p̄cipere aliqd in p̄iudiciū reddi-
tionis debiti. Vnde magis obediēt
p̄iugi debituz exigenti q̄ dñi aliqd
impanti Ricar. vbi. s.

De fuitute sequenti matrimo-
nium per vba de p̄nti cōdū.

Itō q; que dida sunt. s. videntur
habere locum quādo fuitus illa pre-
uenit cōtradu matrimoniū altero
coniugium libero 7 ignorante serui-
tutem consortis. Sciēdū igit q; cō-
tradu matrimonio de p̄nti: 7 mltō
magis cōsumato nō potest vxor facē
se suam alterius inscio et inuito viro
vel ignorante iure diuino quod dicit
Gen. 2°. Sub viri p̄tate eris: 7 ipse
dñabit tui. Secus est autē iure civili
q̄a est socia 7 nō s̄iecta imo sui iuri.
Vñ h3 ius civile videt q; se vxor pōt
facere ancillam alterius. Theologi
tamen dicunt oppositum. Et si qđē
illa s̄iectio quaz ponit scriptura est

tātū iudicialis abolita: esset p̄ christū
7 ius civile oppositū: s̄ q̄a naturalis
est 7 moralis rōni recte concordans
repetita in nouo testamēto ideo dñi
est qđ dicunt Theologi. Marit⁹ tñ
potest se suū facē: sicut caput vxoris
7 ideo sui iuris. vnde ipsa inscia 7 in-
uita pōt se suū facere. Tenet tamen
reddere debituz vxori talis: 7 potest
exigere etiā dñi suo prohibente: vbi
etiā attendēdū est q; cū dicitur q;
aliqs potest se in suū dare. i. venun-
dare se ad p̄cium p̄cipiēduz. als do-
natio non valeret: quia donatio ex-
cedens āngentos solidos. i. aureos
reputat imēsa iure civili: et quaten⁹
est vltra. eatenus nō est valida. Qđ
si esset res indiuisibilis forte totum
viciaret. C. de dona. l. Si q̄s. Sed
libertas est res inextimabilis 7 indi-
uisibilis: vnde dare se in seruum est
imēsa donatio 7 nō valet. Ex hoc
autem q; quis post matrimoniū cō-
tradu de p̄nti: siue cōsumatū: siue
nō venūdat se: n̄ p̄iudicat matrimo-
nio: q̄a seruitus supueniēs n̄ dirimit
ipsuz: nec per hoc vxor efficit serua:
nec liberi eorū efficiūt serui: quia p̄-
sequit ventrē: nō ergo p̄iudicatur
vxori etiā si taceat: q̄a p̄hibere non
pōt: etiā si cōsentiat: quia nō cōsentit
vt ipsa sit ancilla: s̄ vt ille seruus sit:
ad quod nō sequit ipsā fieri ancillā:
cū possit habere seruus vxorē liberā
Inō tñ q; vbi est cōsuetudo: q; cōhēs
cū seruo fiat serua valet. Inā sicut ius
scriptū potuit inuenire nouū modū
seruitutis: ita ius nō scriptū quod dñi
cōsuetudo: ita etiā vt mulier alii⁹ tre-
liget eo ipso q; cōhit in fra tali cōsue-

96
tudine affectatum quia fortis foruz
tum quia vt hum domiciliū sequit
viri. Sed si mulier ignoret eū seruū
aut talem cōsuetudinē nō ligaretur:
quia statuta ciuitatū nō ligant igno
rantes ea: nec cōsuetudines. de cōsti
c. i. li. 6. hec omnia Petrus de pal.
in 4°. di. 36.

Dñs nōn potest phibere co
pulā carnalē fuoz cōiugatoz
simpliciter.

De carnali copula talis coniugij. s.
fuoz vel alteri⁹ fui eoz. In pmo
q si dñs talis fui vel fue prohibeat
copulā vel aduz coniugalē: si sine cā
phibet nō audis. si neminez. n. audit
i. exaudit pto: sine cā: non autē pōt
matrimoniu seruis phiberi a dñis
vel adus eius sine cā: nec tenent in
hoc eis obedire. Aut phibet hoc do
minus cū cā: puta qā indiget fuitio
suo: et tunc distinguit: qā aut dñs cō
sensit in cōiugiz et tunc etiam non
audis nec pōt etiā phibere. Aut nō
consensit: et tunc debet dño obedire
et nō iungi: cū nō potuit se obligare
nisi saluo iure alterius. Ubi tamen
posset vtriqz satisfacere: et sibi et con
iugi de actu coniugali et dño suo de
fuitio cōpetenti posset vtrūqz facē et
debet dñs permittere. Sed si vadit
ad loca remotiora et indigz tali fuitio
tūc seruandū qd dictū est: vel vēdat
in illis pibus vbi est coniunct si pōt.

Secūdo nō q cū qd scit se hum
esse si credat aliū vel aliā cū qua cō
trahit scire esse talem. s. fuitio: qui tam
sit liber: aut qā affectuose ita diligis
q etiam consentiret si sciret esse talē
excusaretur a peccato: ex quo vxorio

affectu cognoscit vt cognoscit: atq si
sciat non tenere matrimoniu fornica
tū quousqz aliū certiorauerit de sua
condicione: et ille nihilomin⁹ consen
tiat in eum vt coniugem: est autem
in eius ptate qui igrabat hoc postqz
scit ratificare seu cōsummare vidum
matrimoniu. Tercio nō de libeo
nesciente esse seruū vel seruā: cū quo
vel qua contrahit: et quidē qdā cre
dit coniugem libez vel liberam: licz
nollet consentire si sciret: tādū excu
sat a peccato: vt Jacob in facto Lye
ppter ignorantiam facti pbabilem
et filij erant legitimi si sit in cōspectu
ecclēsie cōtractū matrimonium.

Quarto nō q cum oīe dubitatio
vel questio de tali matrimonio qd
agendum. Sciendū q est differētia
inter sciētā cōsciētā et scrupulū: circa
talem mām. Nam scientia quidem
que habet enidentia: et nō est nisi ve
roz: qm q habet de impedimento:
sue fuitutis: siue alteri⁹ impedimēti
dirimentis nullo cogente nō potest
reddere aut petere debitum: qn aut
sibi pūdicet: si in ipso erat matrimo
nium ratificare: aut peccet: si in ipso
non erat matrimoniu ratificare: vel
erat: sed non intendit ratificare per
hoc. Qñ dñs de hoc hz cōsciētiam: et
si nō scientiam de impedimēto id est
firmam credulitatē habz de hoc im
pedimento qūis clare nō sciat ligat
sua sciētia erronea: nec refert verū
leui vel pbabili cā moneat: qā etiā
contra cōsciētā erroneā: nec debz
cuiusqz hominis pcepto obedire: dū
durat talis cōsciētia: quia omne
qd est contra cōsciētiaz edificat ad

gēnā. Sed quādo habz scrupulū
conscientie. i. quia dubi⁹ est ⁊ tunc si
ex temeraria ⁊ leui cā: vt q̄a audiuit
a paucis ⁊ leuib⁹ psonis d3 deponē
qua deposita potest petere et reddē
debitum. Si autem dubitat ex pba
bili cā potest reddere: quia in dubio
debet q̄s obedire plato: sicut vasall⁹
in dubio d3 dñm suū iuuare. 22. q. i
Quid culpā: sed nō debet petē: q̄a
exponeret se periculo. Aug⁹. Tene
certum ⁊ dimitte incertū. Inō petē
do enim certum est q̄ non peccat ⁊
hec distinctio habet locum in oibus
impedimentis que similif impediūt
matrimoniu vel aduz eius: quo ad
psonam que habet noticiā. hoc eniz
faciat psona fm vidā distinctionez:
vbi nō vult matrimoniu cōsummare:
al's sibi p̄iudicat ⁊ peccat. S3 qd
iuris: si de hoc lis pendeat in foro iu
diciali. Dicit Host. etiam si sit certus
ppter dubiū euentum potest reddē
⁊ petere debitū affēdu coniugali co
gnoscendo nō vt liberā nec vt acillā
sed vt cui questio stat⁹ mouet: vnde
ppter p̄mum nō peccat: ppter secūdu
nō sibi p̄iudicat: maxime si ab ecclia
vrgat. Et magister Iniaz in 4. di.
36. dicit q̄ reddere debet si vrgat:
qd etiam videt in gradib⁹ humana
lege phibit. ⁊ p̄ n̄s in impedimēto
fuitutis: in quib⁹ ecclia que statuit
quādo vult destituit ⁊ dispensat: nō
autem in gradibus diuina lege phi
bitis in q̄bus ecclia forte nihil pōt
Sed ista opinio quo ad p̄mum nō
valet: quia ecclia: quādo p̄cipit de
bitum reddi lite pendente nō inten
dit dispensando matrimoniu facē:

si non est. Nam si intenderet facere
matrimoniu: aut hoc esset vsq3 ad
tempus snie: ⁊ hoc nihil est quia ma
trimoniū non potest fieri ad tēpus.
Aut simpliciter et tunc postea non
dissoluet. Si etiam hoc intenderet
non posset facere vt ille qui non est
v̄sus maritus: sit ver⁹ marit⁹ contra
volūtatem suam. Unde non refert
siue questio moueat: siue non: vt de
rest. spo. litteras. Sed distinguēdū
vt. s. vidum est imediate. Item q̄a
viduz est. s. q̄a in h⁹ mōi: quādo est
dubiū debet obedire. s. in reddendo
debitū. Precipit. n. hoc papa in tali
dubio p̄ decre. Inq̄sitōi. extra de sē.
ex. Idosset etiam dici q̄ circūscripto
etiam p̄cepto pape idē esset faciēduz
q̄a si aliqd est ita dubiuz q̄ vna ps ē
certa: alia dubia: an sit peccatū debz
tenere certū ⁊ dimittere incertū: q̄a
q̄ncūq3 potest se liberare a piclo pec
cati tenet. Un manifesta est rō q̄re
non debet petere: q̄a certuz est q̄ nō
petere est licitū. Est autem dubium
vtz petere sit peccatū: s3 in reddēdo
non est sic: q̄a vtrūq3 est dubiū: q̄a si
est matrimoniu negare est iniusticia
si non est matrimoniu reddere ē lu
xuria. Sed nō est equaliter dubium
hinc ⁊ inde: q̄a p̄sumptio est pro ma
trimonio quousq3 cōtr. r̄iū p̄betur.
vñ reddere tenet debitum. Si autē
esset equale dubiū hinc inde: puta q̄a
si vna esset snia plata pro matrimo
nio alia contra ⁊ neutra transis3 in
rem iudicatam: adhuc q̄a nullus d3
spoliari re sua: siue possessione: imo
spoliatus oio est restituēd⁹ nisi pba
tiones in contrariā sint in promptu

Inde est qd debet reddere debitum:
etiam si sit gradus insolubilis et in-
dispensabilis vt filie ⁊ patris vel filij
⁊ matris qñ petēs est in possessione
vel cum est spoliat⁹ absq; audōitate
iudicis. Et nō qd error h⁹ mōi condi-
tiōis impedit ex statuto ecclesie: que
etiam posset statuere qd nō dirimēt
sicut posset statuere qd error fortune
dirimeret: cum tamē nō dirimat vt
vidū est. De. de pal. in 4°.

De impedimento voti solemnis
Cap. 3.

t Tertiu impedimētū ē votū
s. solēne: nō autē simplex
Si q̄s ḡ vel si qua hēt pro-
fessionē tacitam vel exp̄ssam alicui
de religionib⁹ approbatis: tale votū
impedit matrimoniū cōtrahendū:
⁊ dirimit cōtractū. Vñ cōtrahendo
nullum est: ⁊ incurrit excoīcatōē. ex
de consan. ⁊ affi. eos. in de. Si autē
fecisset p̄fessionē in aliqua regula nō
approbata: vel etiam in regula tertij
ordinis: sive bizochay sancti Dñici:
vel beati Ifrancisci: nō videt qd illud
habeat dirimere cōtractū: tamē cō-
trahendo peccat mortalit̄. q̄uis autē
simplex votū q̄tūcūq; sit publicū nō
dirimat matrimoniū cōsumatū im-
pedit tamen cōtrahēdū: ⁊ etiam cō-
sumatū iam cōtractū. Unde talis
cōtrahēdo peccat mortaliter: etia3 si
intenderet nō cōsumare s̄ religionē
ingredi: quia facit cōtra iura. vi. 27.
Si vir. Et q̄a exponit se piculo fran-
gendi votum post cōtractū adhuc
remanet obligatus ad obfuādū cū3
possit ante cōsumatōē. Unde consu-
mando iterū peccat mortalit̄. Ric.

in 4° vi. 28.

De impedimento cognationis.

Cap. 4.

q Quartū impedimētū est co-
gnatio: ⁊ q̄a istud est pluri⁹
ceteris: ideo in vltimo refer-
uabit: quere in ca. 14. 15. ⁊ 18.

De impedimento criminis.

Cap. 5.

q Quintū autem qd sequit̄
est crimen: vbi nota qd tria
sunt crimina que impediūt
⁊ dirimunt iam cōtractū. Primū
ē si qua mulier: vel ecōtra machiata
fuerit in morte vxoris alicui⁹: ⁊ ipsa3
cū effectu occiderit animo hñdi virū
illius in suū: ⁊ similis q̄ machinatus
fuerit: ⁊ cum effectu occiderit virum
alicuius mulieris vt habeat eam in
vxorē: tales si cōtraxerūt sunt penit⁹
sepandi: q̄a in fornicatōe sunt. 21. q. 1
Si quis viuente. Et licz aliq; vt Ric
in 4° vi. 25. hoc intelligāt cū3 inter
eos fuerit cōmissum adulteriū: ou3
p̄mum stabat cōiugiū. Verior tamē
est opinio Inno. ⁊ Hosti. dicentiu3
qd sola machinatio mortis cū effectu
etiam sine adulterio dirimit ⁊ suffic̄
ad dirimendū. Idem etia3 si p̄cepit
vel mandauit vel cōsuluīt interfici eo
animo vt haberet vxorē ei⁹ in suā
vel virum in suū viz: etia3 si hoc fa-
ceret p̄pter infidelē que postea indu-
ceret ad fidem: ⁊ cōuerteret secūdū
Uber. ihug. ⁊ Ricar. s̄ ex odio: vel
in bello: hoc nō habet dirimē vel im-
pedire matrimoniū. ex de cōuer. ad
fi. Audabilē. Et similiter si q̄s vel
si qua non mandauit nec cōsuluīt
nec p̄cepit interfici aliquem: tamen

interfectū illū habet ratum: vt hēat
in vīz suā vel in suā vxorez talis ra-
tīhabitio nō compāt mandato: 7 si
hoc non habet dirimē matrimoniū
sequēs. Secūdu crīmen est adul-
terium: et hoc. s. quādo adulterātes
pōtāt sibi fidē pmittendo vel dādo
siue iurādo qđ cōtraheret: 7 hoc siue
ipsa adulterina cōmixtio fuerit inter
eos ante pōictam pmissio nem: siue
postea dūmodo stante pmo matrimo-
nio. zī. q. i. Relatū. Quādo autē
interuenit nuda pmissio nō in fide
nec iuramento firmata: sed simplex
7 adulterina cōmixtio ante vel post
vīz hoc habeat dirimere cōtractuz
postea matrimoniū sup quo fuit p-
missio. Ricardus. in 4. di. 25. dicit
aliquos tenere qđ dirimat: Aliquos
tenere qđ non dirimat 7 nullā alteri
pōfert. Unde in hoc casu videt qđ eēt
vīs papa consulendus vel petenda
dispensatio ad cautelaz: nec facilliter
dirimendū. Si autē adulterina po-
lutio pūs vel postea nō interuenerit
q̄uis dederint sibi fidem de contra-
hendo: p hoc nō impedīt matrimo-
nium sequēs inter illos soluto pmo
et de eo. q. du. in ma. q. pol. p adul.
.c. vlt. Grauius tamen peccauerunt
fm Ricar. Item si qua coniugata
puta Berta se cognosci ab aliquo p-
mittat hac promissione fide vallata
exacta 7 recepta qđ post mortē viri
sui ille adulter ducat in vxorem eaz:
de qua sibi consulet quedam psona
ipsi berte coniugate familiaris 7 p-
pinqua intendēs 7 pbabiliter credēs
qđ cōsulet de ipsa Berta mortuo viro
Berte si adulteratus cū ea postea cō-

trahat cum ipsa ex eo qđ illa cōsultit
7 sic ille pmisserat nullū ē matrimo-
nium sed dirimendū: quia in fraudez
factū est: 7 fraus 7 dolus nemini de-
bent patrocinari. extra de imu. eccl.
Aduersus. Secus si alia intentione
faceret. Ric. in 4. di. 25. Tertiūz
crīmen est quādo durāte matrimo-
nio contrahit de facto cum altera. 7
hic nō diligenter qđ ille qui hz vxorē
7 ipsa viuente ducat aliam de facto:
aut ista sit istuz habere vxorem: aut
non. Si quādo contrahit cum ipso
scit qđ habebat vxorem aliam non
potest cū illo esse matrimoniū: etiā
si mortua pma vxore de nouo cōtra-
hat. Et idem iuris est si nesciuit qđ
contraxit sed postea ipsa pma vxore
illius adhuc viuente scit 7 pmissit se
cognosci ab eo cū quo contraxerat.
Si vō ab initio quando contraxit
nesciuit illū habere vxorez: 7 semper
stetit in ipsa nesciētia vsq ad mortē
vxoris illius sed post mortem vit est
in ptate illius ignorantis matrimo-
nium ratificare del diuortiu petere
ita tamen qđ postqđ scit: 7 se cōgsci
pmissit nō potēit diuortiu petere: alis
petere poterit: si vult. ex de eo qđ duxi
in ma. c. i. 7. c. veniens. 7 de coniug.
ser. Proposuit. 24. q. 2. Si vir go.
Et qđ dictū est de viro ducēte scōdz
vxorem de facto. Idēz intellige per
totū de muliere ducēte fm virum
vel maritū de facto. Si aut mortua
iā pma vxore vir non cognoscit illā
secūdā adulterā carnaliter que secuz
ignoranter contraxerat: sed ipse du-
cat tertiā hz hosti. debet manere cū
tertia: q̄uis etiam postea cognoscat

secunda: quia prima viuente consensu
habitus cum secunda nullus fuit: et sic
non impediuit consensum tertie: quoniam etiam
si post mortem prime cognouit carnaliter
secundam que fuit ignorans istum ha-
buisse uxorem: et nunc etiam ignorans
est: et vir ipse contrahat cum tertia.
adhuc remanebit cum tertia. Idem
de muliere erga viro. Dicis autem mu-
lier inscia secundum hostien. quando habet
iustam causam ignorandi: ut quia vir de re
motis veniens assererat se non habere
uxorem. et de spon. Et in apostolica
Ideo autem inscia non committit adul-
terium: quia sine dolo committit. 24. q. 2
In lectu. Jo. an. in omnibus predictis.

De disparitate cultus.

Cap. 6.

Item impedimentum est cultus
disparitas. id est fidei inter contra-
hentes: ubi non tria puncta.

Et primum quod fidelis contrahens cum
iudeo vel pagano vel cathecumino
nondum baptizato non est huius matrimo-
nium: et sic nullum est. 28. q. 2. ex his
secundum Tho. Alber. Idem Ray. et Ricard.
Sponsalia autem possunt contrahi a
fidele cum infideli cum hac condicione
si infidelis conuertatur. 28. q. 1. Non
oportet. Secundum est quod catholico
contrahente cum persona heretica ba-
ptizata huius est matrimonium: nec di-
rimitur propter heresim: quia peccet sciens
contrahens cum tali. Et similiter fidele
contrahente cum fidele per heresia de preiudicio:
quod tuncque alter eorum efficit hereticus iu-
deus vel paganus non potest dirimi
matrimonium: etiam si adhuc non erat
consummatum. Tertium punctum est quod
infidelibus contrahentibus cum infidelibus

matrimonium: quia non sit perfectum secundum
perfectiorem gratie nec ratum: tamen est
matrimonium in quantum est ordinatum
ad plenum secundum perfectiorem nature. unde
infidelis cognoscens uxorem propter
bonum plurius: vel ut reddat debitum:
non peccat. Tho. in 4. et Ric. et 26
di. Deinde. Possunt infideles uni-
ritus contrahere cum infidelibus alteri-
ritus: puta sarraceni cum tartaris: nisi
per aliquod ius positum prohiberent: quia
tunc disparitas cultus dirimit. Quod si
utrumque coniunx conuertatur ad fidem
ratificatur matrimonium: et non possunt
ab inuicem separari: etiam si contraxissent
cum consanguineis suis in gradibus
prohibitis lege humana. scilicet per statutum
ecclesie. Sed si contraxissent in gra-
dibus prohibitis lege diuina. Leui. 18
opz quod sepe sent. Ric. Item secundum Jo.
an. Si pagani qui secundum legem suam cum plu-
ribus uxoribus contraxerunt conuertantur
cum uxoribus suis cum prima remane-
bunt aliis exclusis. Item si habuisset
aliam uxorem quam repudiasset et uiuere
si illa vellet conuertere ad fidem etiam tunc
ipsam recipere et illam supinductam: quia
conuersam ad fidem abicere: imo etiam
si prima non uult conuertere ad fidem: et
uult habitare cum isto sic conuerso
sine contumelia creatoris: et si non habet quod
ad infidelitatem inducat non potest ille
conuersus aliam recipere. Sed hoc est
in potestate sua si uult cohabitare cum
ipsa vel non. Si vero alter infidelium con-
iugatorum conuertatur potest fidelis conuer-
sus cum infideli manere sed spe conuer-
sionis si eum in infidelitate obstinatum
non viderit. Bene facit commanere: non
tamen tenet: sed potest eam dimittere:

,n

quo ad cohabitationē: sed nō potest
 aliam ducere preter q̄m in trib⁹ cāib⁹
 Primus vtz si cōiunx infidelis vult
 cohabitare cum fidele. Secundus si
 vult cohabitare s; nō sine cōtumelia
 creatoris. Tertius si infidelis fidelē
 ad infidelitatez ptrahere nitit. p̄per
 quēlibet horz casuū soluit matrimo-
 nij vīculū: etiam anteq̄m cōtrahatur
 aliud matrimōiū: 7 tñ si āte cōtractū
 matrimōiū fm ali⁹ cōiunx cōuer-
 tere nō liceret illi qui p̄mo cōuersus
 est scd; matrimōiū cōtrahē uiuēte
 illa. Ricar. in 4°. Aliqui dicūt q̄ nō
 soluit p̄mū nisi contrahat scdm ad-
 ueniēte aliquo ex p̄dictis casib⁹. Idē
 De. de pal. sed clarius. dicit enim q̄
 quo ad cōuersum: cum alter nō con-
 uersus nō vult cohabitare: vel cū in-
 iuria creatoris: vel vbi piculū ē s̄uer-
 sionis conuerso an soluat matrimo-
 nium est duplex opinio. Alij dicūt
 dicunt q̄ statiz soluit matrimōiū
 in quocūq; illoz triū casuū occurrēte
 q̄ si cōuertat alter ad fidem anteq̄m
 p̄mus cōuersus contrahat aliud vel
 faciat votum teneat p̄m⁹ ipse recipere
 illum postea cōuersū. Et hoc ideo ē:
 q̄a licet vīculū sit solutū: adhuc tñ
 retinet vīculū sponsaliū: sicut teneat
 cōtrahere cū illo: vel q̄a blasphemia
 creatoris: si est p̄petua soluit: alis nō.
 Quādo autē votū vel matrimōiū
 tollit nō videt p̄petua. Alij dicūt q̄
 nō soluit m̄rimoniū illō quousq; cō-
 trahat m̄rimoniū scdm. Idem est eiz
 imaginari q̄ in m̄rimonio infidelis
 nō est aliq̄d reale vīculū de mūdo
 plusq; in spōsalib⁹: cū nō sit sacmētū
 ante baptisimū: vnde ante baptisimū

vtriusq; vel alteri⁹ ex statuto ecclesie
 pōt illud m̄rimoniū solui: sicut spon-
 salia multis casib⁹ soluit statuto ec-
 clesie vnde sicut p m̄rimoniū sequēs
 soluit spōsalia p̄cedētia: sic p sequēs
 m̄rimoniū tollit p̄cedēs: nō ratū spō-
 salib⁹ opatū. hec De. Et in h⁹ modi
 casibus quādo. s. alter coniugū cōuer-
 tit ples eoz si est in etate minori d; dāri
 fideli nō obstat q̄ indigeat ma-
 tris obsequio ad educatiōez. Si autē
 ē in p̄fecta etate sequat cū p̄tē quez
 vult Tho. in. 4. p. oia. 7 Ric.

De impedimento violentie.

Cap. 7.

¶ Eprimū impedimētū ē ius
 i. violentia siue met⁹: qd ex
 sui nā: siue p̄tōe ecclesie ma-
 trimoniū excludit: q̄a excludit cōsensū
 illō q̄ est triplex coactio. Quedaz
 est absoluta que fit p vim: et ista nō
 habet cōsensum animi in quez cadit
 coactio. Sed pōt esse coactio carnis
 ad aliud extrinseci. a q⁹ trahit p̄sōa
 inuita: 7 talis coactio qm nō cōsentit
 in m̄rimonio nō efficit ita q̄ etiā ex
 pte cogētis nō ē m̄rimoniū h; Tho.
 q̄a m̄rimoniū claudicare non pōt: si
 tñ postmodū coact⁹ cōsentiret 7 co-
 gens in suo cōsensu maneret ess; ma-
 trimoniū: secus si mutaret volūtātē
 ipse cogens. Scda est cōditiōata 7
 p metū qui cadit in p̄tātē viz 7 ista
 coactio etiā excludit m̄rimoniū. ex
 eo. p latū. 7. c. ad audiētā. Dicit autē
 met⁹ cadēs in cōstātē viz q̄drupl. r.
 Primo. s. met⁹ mortis. 2⁹ cruciatus
 corpis. ex eo. Qū dilecti. 2⁹ met⁹ stu-
 pidi. 4⁹ met⁹ fuituri. ff. e. l. nec timor.
 vñ h; l. Excurare metus hos posse

puta q̄a nescis stupz siue stat⁹ Alber.
atq; necl. Tōcor. Tho. 7 alber. addē-
do: 7 dīc Ric. in 4°. q̄ n̄ differt vtz
p̄dicta q̄tuor fiant in p̄sona n̄ra siue
liberorū: siue vxoris: q̄ talis coactio
consensus p̄ talē metū m̄rimoniū
impedit q̄tū ad iudiciū dei: 7 q̄tūz
ad iudiciū ecclesie: etiā si esset cōsens
interior: in m̄rimonio: q̄uis. n. cōsen-
sus interior sufficiens cogi nō possit
tamē p̄dictū metū tā vehemēs in-
ducit q̄ multū in ipso diminiuit de
rōne volūtarij: 7 ideo nec de⁹: nec ec-
clesia voluerūt hominē p̄ talē cōsensū
esse ligatū: 7 rō est duplex. Una est.
q̄a m̄rimoniū significat coniūctiōem
xp̄i 7 ecclesie que sit p̄ libez amorez.
Alia est q̄a talia m̄rimonia malos
erit⁹ hērent: q̄a qd̄ q̄s nō diligit fa-
cile cōtēpnit. 2o. q. 7. P̄sens. 3. P̄dōt
etiā dīcī fm̄ aliquos q̄ ecclesia aliq̄
mō instituit: vt p̄sona modo p̄dicta
coacta sit illegitima durante p̄dicta
coactiōe: ad cōtrahēdū cū illa ad quā
ducēdā cogit. S3 vtz m̄rimoniū
cōtractū p̄ cōsensū metu coactū ratifi-
cet p̄ cōsensū sequētē tacitū. R̄t. Ric.
in 4°. q̄ m̄rimoniū cōtractū p̄ cōsensū
coactū metu cadētē in cōstātē virūz:
aut ē coactū p̄ coactiōez cōsensū viri
vel mulieris: vel vtriūq; simul. Si
p̄mo mō iste qui liber est ligatus est
alē nō: si postea tacite cōsentiat 7 libē
p̄sona ligata in cōsensū p̄stino p̄stētē
hū efficiēt m̄rimoniū 7 tūc vtzq; liga-
tus est: q̄a q̄uis tacit⁹ cōsensū p̄ se n̄
sufficiēt tū sufficēt cū exp̄ssīōe extiori q̄
p̄cessit. Si autē p̄sona ligata resiliuit
a cōsensu atē sequētē cōsensū alteri⁹:
tūc distingue: q̄a aut cōtraxit matri-

moniū aliud: 7 tūc dico q̄ illd̄ scdm̄
m̄rimoniū tenet: q̄uis peccauit cō-
trahēdo si cōgruo tpe ipse nō expecta-
uit libez cōsensū alterius tacitū aut
exp̄ssū: aut nō cōtraxit aliud m̄rimo-
niū: 7 tē scd̄z iudiciū ecclesie p̄sumet
in eodē cōsensū remanē: q̄a q̄ in aliq̄
semel cōsensit āplius nō poterit disē-
tire: 7 ali⁹ nō negauit suū p̄mūz cō-
sensū p̄ntem. et de sp̄on. impu. De
illis. Scdm̄ tū iudiciū dei nō est hū
m̄rimoniū: q̄a tale nō pōt esse sū cō-
sensu mutui cōsensū interioris. Si
autē vtzq; fuit coacta: tūc ad hoc q̄ sit
hū m̄rimoniū requirit n̄hilominus
nouus cōsensū ex vtzq; p̄tē: n̄ noua
exterior exp̄ssio. Ad p̄mū in oppo-
sitū vbi sic se aliq̄ duo requirit pro cā-
alic⁹ effect⁹ n̄ causāt effectū nisi sumi
cōiūcta. Cū autē ad causādū m̄rimo-
niū requirit cōsensū de p̄nti interior
7 eius exp̄ssio exterior nō efficiēt ma-
trimoniū diuulsi: q̄ sequēs tacitus
cōsensū cū exp̄ssīōe extiori q̄ p̄cessit
nō efficiūt m̄rimoniū. Et nō q̄ si mu-
lier post cōsensū coactū carnalitē co-
gnoscatur si habuit oportunitatē re-
clamādi p̄sumit tacite consentire in
m̄rimonio q̄ si coacta fuit p̄ vinū ab-
solutā vel metu sufficiētē nō est m̄ri-
moniū. S3 si nō fuit sufficiens mer⁹
tūc in iudicio extiori p̄sumit p̄ ma-
trimonio: si tūc nō cōsensit nō fuit
m̄rimoniū: etiā si hūit oportunitatē
reclamādi. 3. De. 7 Ric. Tertia co-
actio est cōditōata p̄ metum insuffi-
cientē qui. l. nō cadit in cōstātēz viz
7 ille nō excludit m̄rimoniū. ff. e. l.
neq; timorē. Nō etiā q̄ p̄ntes nō
p̄nt cogē liberos ad cōtrahēdūz nec

n. 2.

gñal: nec spālī cū aliq: qā in mī-
monio reā: iē cōsēlus maxie liber:
respectu ppetue obligatōis que ibi cō-
trahit. ex de spon. i. Rēd. s. u. i. Petēs
aut nō temē iurāt ppe h mīmonia
filioz: qā ex nā ipsi pēd? intelligit
ipsa cōditio. s. si ipsi libei cōsenserint:
7 ipsi pētes obligat ad inducēduz
eos. pe. Itē si mulier q allegat metu
stetit p annū 7 dimidiū cum marito
aut ēt minorū tpe: dū tū tū sit q iux
arbitriū bōi viri psumēdū sit p cōsēlu
nō debet postea audiri. ex d spon. c.
ad id. Guil.

De impedimento ordinis.

Cap. 8.

o Etanū impedimētū ē ordo
.i. sacer: vt sō diaconat? 7. s.
vbi nō tres conclusiōes.

Prima est null? ex minorib? ordinib?
impedit mīmoniu cōbēdū nec di-
rimit cōiūctū: nec impedit vīus ipsi?
mīmonij si talis cōbēdū: l3 tū cōbēs
cū vnica vīgine cleric? in minorib? re-
tineat pūilegiū si veltē 7 tōlurā defe-
rat clericalē. ex de cle. xii. c. i. li. 6. nō
tū retinet bñficiū ecclesiasticū nec re-
cipe pōt. Clerici igit in minorib? cōsti-
tuti bñ pnt p̄trahē nisi sint religiosi
7 p̄fessi tacite vel exp̄sse. Scda cō-
clusio est q ordo sacer h3 implicituz
votū solēne ex p̄tōe ecclesie: et ideo
exātes in sacris si cōbēdū mīmoniu
nullū est. vi. 22. Si q̄s. 7. c. erubescāt
Adēo s hū ē: vt nec etiāz greco cui
licitū ē uti cōtracto sit licitū in sacris
p̄stituto p̄trahē h3 Jo. an. in nouel.
7 Ric. in 4°. 7 p̄les alios. Un ista ē
vīa in p̄stituto in sacris ecclesie oc-
cidētalis: 7 cōstituto in sacris ecclesie

orientalis: nā p̄mis nō licz vti cōiūcto
āte susceptū ordinē: s sedis licz vti cō-
tracto āte ordinē sacroz susceptū. 2i.
vi. Nicēna. Qui cōbēdū in sacris est
excoīcat? Qui etiā dicit q cū cōtinē-
tia sit annexa ordini sacro ex statuto
ecclesie: ideo qā ordinat ad ipm licz
nō intēdat cōtinē: nec se ad cōtinētiā
obligare nīhilomin? obligat ad cō-
tinētiā etiā in foro p̄sciētie: qā ecclesia
bñ pōt inhabilitare ad mīmoniu iū-
rātē 7 inuitū sicut 7 frūū frigiduz et
hū: 7 p eādē rōnē. Si q̄s ante ānos
discretōis ordinē in sacris ad cōti-
nētiā obligat: etiā si in cunis ordie
p̄supposito q recipiat caraderez: qā
obligat ex statuto ecclesie n ex voto
suo. vñ si talis cōbēdū nō tenet mī-
moniu s ordo dirimit ipm. ibec pe.

Tertia conclusio ē q quīs ordo sa-
cer p̄cedēs p̄dū mīmoniu dirimat
illd: si tū ordo seq̄t mīmoniu p̄dū
nō dirimit ipm: vt in cūa. Jo. 22. 7
si si sciēte vxore 7 assentiēte ordinat
in sacris tūc ad cōtinētiā vīq. Ita q
post mortē viri nō pōt cōbēdū: intelli-
git. n. tacite cū viro p̄fessā cōtinētiā
Si aut ordinat? inuita vxore ē: vel
sciēte factū 7 ius iūgrate: ipo tū sciēte
ius v3 cogi p iudicē ad ingressū reli-
giōis si nōdū cōsumatū ē mīmoniu
cū sic illa possit cū alio cōbēdū. si ad
hoc nō pōt: vel etiā si cōsumatū est
mīmoniu v3 erit? bñficio clericali
restitui vxori. Et si esset ep̄s: imo et
papa h3 glo. decre. Et hoc si mulier
sic petitiūpe tū exigē n pōt debitū: l3
reddē tūc Tho. 7 Pe. in 4°.

De impedimento ligaminis.

Cap. 9.

n Unum impedimentū est li-
gamen. v. 3. qñ qñ alteri cō-
iungi est p̄ h̄ba de p̄nti obli-
gatus. Talis. n. ea viuēte aliā recipe
nō pōt q̄cūq; recesserit alē et diu
steterit: et nihil audiuit de eius vita
vel morte d̄ expectare quousq; h̄eat
sufficiētē noticiā de morte ei⁹ vel in-
gressu religiōis si nōdū erat m̄rimo-
niū cōsumatū nec ē h̄ū q̄ qdā dicūt
q̄ salū expectare p̄ septēniū. Nullū
in tps p̄finitū est: alē cōtrahēs cum
alio adulteriū cōmittit. eē de sp̄o. licet
S; nec antiquo tpe potuit fieri nisi
p̄ diuinū reuelatōis instidū: vt fuit
i patriarchis. eē d̄ diuor. S̄audem⁹.
Idōt tñ alē cōiugū āte carnalē copu-
lam altero inuito religiōnē intrare:
et remanēs in sc̄o postq̄ expectauit
ingressū religiōis p̄ annū: ita. f. q̄ sit
p̄fessus: tūc remanebit liber q̄ in se-
culo remansit ad cōtrahēdū cū alēo
Post mortē h̄o alteri⁹ coniugis alē
nubē pōt: cui vult ēt in tpe lud⁹ sūi
p̄a infamie. Qd si alligat⁹ alteri p̄
h̄ba de p̄nti tñ: etiā absq; cōsumatōe
m̄rimoniū cōtrahit cū aliqua nullūz
est. S; si alligat⁹ p̄mo erat p̄ h̄ba d̄
futuro seu p̄ sp̄salia: et cū sc̄da p̄hat
p̄ h̄ba de p̄nti remanet cū secunda.
2º nō q̄ si mulier credit virū m̄rtuū
et cōtrahit cūz alio si hoc credit ex p̄-
babili cā p̄p̄t ignoratiā facti excusat⁹
et filij si quos suscepit iudicabūt legi-
timi. Si tñ postea de viri morte ou-
bitet d̄ qdē reddē debitu: si n̄ exigē
eē de secū. nup. c. Dñs. S; si in pro-
cessu tēporis credit p̄babiliē eū viuē
nec pōt debitū exigē: nec d̄ reddere
p̄iculo adulteriū se exponēdo. Si h̄o

p̄m⁹ reuertat⁹: vel alē de vita sua cō-
stiterit statim d̄z recedē a secūdo: et
redire ad p̄mū. Qd si nō faciet iudi-
cabit adulter. 24. q. 2. c. Cū p̄ belicaz
et c. Cū in captiuitate. P̄m⁹ quoq;
eā recipe tñ: nisi forte illa postq̄ sci-
uit de vita p̄mi p̄misit se cognolci a
secūdo: et sic adultera fuit. Et h̄ ē mā
et cōclusio toti⁹ illi⁹ q̄ois. 24. q. 2.
Tertio nō q̄ si vir ei⁹ ad sarracenos
iuit in exercitu et regiōe longinqua:
et nescit vtz sit viuus vel mortuus.
Uxor: nō pōt cōtrahē cū alio: nisi de
morte viri recipiat certitudinē: puta
q̄a fuit in bello vbi oēs dicunt inēse
d̄i fuisse: et signa plura apparent: vel
fuit captus ab eis: et cōis est fama q̄
fuerit infecti om̄s: et de eo nihil au-
diuit in cōtrariū: vel recepit lras vel
ambasciatā a fidedignis inde veniē-
tib⁹ q̄ mortuus est et h̄mōi. eē de
sp̄o. In p̄ntia. aut v̄similit de m̄orte
p̄sumat. eē. vt li. ii. c. Qui frequēf
Sed qd si talis cōiunx cōtrahat cūz
altera vel altero credēs tñ p̄orē uiuē
cū tñ in v̄itate mortuus sit. Rº p̄m
guil. credo q̄ sine p̄iudicio q̄ teneat
tale m̄rimoniū: qd̄ intelligendū nisi
coniūx credēs impedimētū esse: non
intēdebat cōtrahē: nā tūc m̄rimoniūz
nullū est: q̄a si n̄ estz intērio p̄hēdi:
n̄ ē m̄rimoniū. eē d̄ sp̄o. c. Tua.

De impedimēto publice hōestati
iusticia. Cap. io.

d Scimū impedimētūz est pu-
blice hōestatis iusticia: q̄ h̄z
Tho. in 4º. est p̄p̄ntas ex
sp̄sali b̄. pueniēs: iobur trahens ab
ecclesie institutiōe p̄p̄t ei⁹ honestatez
Inō q̄ p̄mo q̄ si aliq̄ contraxerit
n. 3.

spōsalia null⁹ de cōsanguinitate spōsi
pōt hēre sponſā illā in vxorē: 7 econ
uerſo. ex de ſpon. impub. Cōtinebat
Et durat hec phibitio vſq; ad q̄rtū
gradu cōſanguineoz ſuoz. ex de ſpō.
Sponſaz. 7 ſi etiāz ſpōſalia fuiſſent
nulla rōe cōſanguinitati. affinitati. fri
giditytis 7 religiōis: vel alia q̄cunq;
rōne oriat publice honeſtati. iuſticia
7 eſt dirimēdū mīmoniu: 7 hoc niſi
illa ſpōſalia fuiſſent nulla ex defectu
cōſenſus: puta q̄a vi⁹ eoz vel ambo
erant infātes. extra de ſpon. c. i. li. 6.
Dicit autē De. de pal. q. cuz dicitur
ſponſalia que ſūt nulla ex defectu cō
ſenſus: nō poſſūt cāre publice hone
ſtatis iuſticiā intelligēdū eſt de defe
ctu cōſenſus appiētis vt in pueris fu
riōſis 7 cōditōatis ſpōſalib⁹. Secus
aut eſt de nullis ppter defectū cōſen
ſus latētis: puta cū intēdebat decipe
7 carnaliſ copulā extorquē nō p̄hē
q̄a tātū ſcādali eſt de iſto: ſic ſi hūz
cōtūſſet. Eccleſia aut iſtū iſtud
impedimētū voluit vitare ſcādali 7
q̄ ſpōſalia volētis decipe cauſent pu
blice honeſtatis iuſticiāz apparet: q̄a
eccleſia cōdēnabit ad mīmoniu cō
trahēdū 7 cōſeſſor etiā talē deceptorē
vñ cū eccleſia iſtituer^t hoc impedi
mētū videt q̄ oīa ſpōſalia que eccleſia
iudicat hā: iudicāt publice honeſtati.
iuſticiā. hec pe. 2° nō q̄ ſpōſalib⁹
a parētib⁹ factis p filiis puberibus:
vel impuberib⁹ nō oriē publice hōe
ſtatis iuſticia: niſi ipſi filij cōſenſerint
tacite vel exp̄ſſe: aut ſi p̄ntes erant 7
nō cōdixerunt: vel abñtes 7 poſtea
ſciētēs ratificauerūt tacite vel exp̄ſſe.
Der quēlibz. n. iſtoz modo obli

gant filij: 7 oriē publice honeſtati. iu
ſticia. ex de ſpon. impu. Si infātes.
li. 6. 3° ſi duo infātes. vel vn⁹ ma
ior ſeptēnio: 7 alter minor traxerūt
ſpōſalia vel parentes p eis: niſi facti
maioris ſeptēnio p cohabitātōz mu
tuā: ſeu alſ hūo vel facto eoz appa
reat p̄durare eos in eadē voluntate
nō tenēt: cū ab initio fuerint nulla: ſi
ſi p̄durāt in eadē volūtate qualeſcūt
7 inducūt publice honeſtati. iuſticiāz
ex de ſpō. impu. c. i. li. 6°. 3° nō q̄
ſi q̄s ſpōſalia p̄mo cū aliq̄ contraxit:
7 poſtea cū alia cōſanguinea ipſius
p̄me idē fecit: o3 contrahē matrimo
niū cū p̄ma: q̄a ſpōſalia cū ſecūda nō
tenuerūt. S3 ſi ſpōſalia cuz aliq̄ ſint
facta cū cōditōe: 7 pēdēte cōditōne
vir cū cōſanguinea ipſi cōtrahit per
hūa de p̄nti: o3 remanē cū ſecūda
q̄a ſpōſalib⁹ cōditōalib⁹ ſicut ex non
hūtib⁹ cōſenſuz: 7 in certis nō oritur
publice honeſtatis iuſticia. ex de ſpō.
impu. c. i. li. 6.

De impedimento affinitatis.

Cap. ii.

v Indecimū impedimētū eſt
affinitas: que fm Ray. eſt
p̄ximitas pſoaz ex carnali
copula pueniēs: omni carēs pēcla:
circa quā tria nō. Et p̄mo q̄ con
trahit affinitas nō ſolū p copulā cō
iugalē: ſi p copulā fornicariā. 25. q. 2.
Nec eā. 7 ex de eo qui cōguit vxorē
conſan. ſu. Diſcretōe ita tñ q̄ vir in
trecloauſtra pudoris 7 perueniat ad
cūlū matōez opis: alſ nō cōñheretur
affinitas. ex de eo q̄ co. vro. cōſa. ſue
ſfraſnitati. 7. 25. q. 2. eōordinaria. ē
tñ diuerſitas opinionū in hoc: q̄daz

dicunt q̄ ad affinitatē cōtrahendaz
sufficit q̄ vir perueniat ad emissioē
seminis. s. intra claustrū pudoris etiā
si mulier non emittat. Sed Tho. et
Alber. dicūt q̄ requiritur q̄ uterq̄
emittat. Dicit tamen Ifran. 3am. q̄
si vir emittat semen extra claustrū: et
ingrediat intra claustra cōtraheret
affinitas et matrimoniū cōsumatur
esset si ibi est contractus m̄rimoniū
p̄us p̄ Aba de p̄iti: et inducit exēplū
de quadā in Ifrancia que nō fradis
claustris: imo cum esset arta impre
gnata est: Sed si non est impregna
ta ecclesia iudicaret eam virginem
per aspectum. Nō q̄ archi. sup. d.
.c. Extraordinaria. Alber. hug. Lau.
Uin. et Inno. dicentes q̄ requiritur
ad cōtrahendā affinitatez necessarie
utriusq̄ seminis cōmixtio. ar. 25. q.
10. Ifraternitas. Dicit etiā Inno. q̄
si mulier fuisset corrupta et non vir
adhuc non esset matrimoniū cōsū
matū inter coniuges: sed et si vir po
luit aliquam extra claustrū pudoris:
ex hoc non impedit quin p̄tes illi
viri possint eam habere in vxorem:
nec etiam contrahit ibi publica hōe
statis iusticia s̄m Hoff. Sed et si vir
frāgeret claustrū pudoris: et non per
ueniret ad effusionem seminis non
est cōsumatū matrimoniū: Et sic
talis s̄m Uin. si hoc posset probare
adhuc posset ingredi religioz inuita
vxore. hec ibi in sū. et remittit ad id
q̄ dixit. di. 56. in Asci. Jbi. n. allegat
p̄m et beatū Tho. dicentes. Inō est
necessaria seminis emissio in muliē
ad ḡnationē: cum etiam sine hoc cō
cipiat: sed sanguis mēstruus in ḡna

tione est loco seminis. Ide. vero de
pal. in 4°. dicit q̄ affinitas cōtrahit
per carnalem copulaz quocūq̄ exer
citā licite v̄ illicite in matrimōio
vel extra: et s̄m nām et contra nām
dūmodo semē viri recipiat in vase
debito q̄tūcūq̄ q̄s inuadat vel etiā
frāgat vasa pudoris: nisi in ip̄o vase
semen emittat non cōhibet affinitas
Nec obstat. c. Iuuenil. extra de sp̄o.
quia illud est de ratione certi p̄pter
sponsalia que post septēnium ille ap
probauit: Vel quia maritali affectu
attēptauit. Nam attēptatio que fiēt
maritali affectu maxime cum illa cū
qua posset matrimoniū contrahi
causat affinitatez vel ratione dubij.
vnde si constaret de copula carnali
non esset credendum: nisi in foro cō
scientie q̄ nō fuisset seminis receptō
sed in foro conscientie credere. Uñ
si in illo foro non crederet nō fuisset
seminis receptionē nec attēptatioē
factam maritali affectu nullū vincu
lum est contractū: Sed ex his que
in confessione nouit non posset ip̄e
in foro exteriori procedere ad p̄cū
tandum matrimoniū non tenere
postq̄ esset probata carnalis copula
licet non seminis receptio quam nō
oportet probare: quia non est bene
possibile. Dicunt etiam doctores q̄
requiritur ad affinitatē causandam
seminum cōmixtio idest seminis viri
receptio ad quaz nata est sequi semi
num cōmixtio idest seminis et men
strui: quia non oportet mulierem se
minare ad cōcipiendū. Alias beata
virgo non fuisset simul et Virgo
et Mater. Similiter econuersio
n 4

sine carnali copula pōt causari affinitas si fiat seminis receptio sic dicūt quidam de antechristo: quia nascet semine transuso per demonem per incubum ⁊ succubum. *Ihēt. IDe.*

Secundum est q̄ affinitas hoc opatur q̄ omnes consanguinei vxoris *I*petri sunt sibi affines in eodez gradu: in quo sunt cōsanguinei vxoris. Similiter omnes cōsanguinei *I*petri sunt affines vxoris sue in eodem gradu quo sunt sibi cōsanguinei. Et qđ dicis de vxore idē intelligas de quacūq; muliere carnaliter cognita modo predicto: sed cōsanguinei *I*petri non modo sunt affines cōsanguineis vxoris sue: nec inter eos prohibetur matrimonium. extra de consan. ⁊ affi. Qđ super his. Unde germani possunt cōtrahere cūz duabus mulieribus germanis: ⁊ pater ⁊ filius possunt contrahere cūz matre ⁊ filia eius: ⁊ relicta viri qui fuit germanus vxoris mee ipsa mortua. scz vxore mea potest mihi esse vxor.

Tertium est q̄ mortua persona qua mediate fuit cōtracta affinitas: vtpote marito vel vxore cōcubitore vel concubina remanet affinitas: nihilominus que erat ad cōsanguineos eius: nec poterit inter eos esse matrimonium. 35. q. 10. *I*fratnitatis. Dicit enim *I*petrus de pal. q̄ semper durat affinitas: adeo q̄ si resurgeret frater meus qui fuerat vxoratus: quis ipse non sit maritus amplius illius mulieris ampli⁹: quia matrimonium per mortem soluitur: Tamen mulier illa est mihi affinis. Unde in p̄ia erunt affinitates ⁊ cōsanguinitates

licet non nubant: nec nubantur: nec vacent generatiōi. Non potest autē contrahi matrimoniū inter affines vsq; ad quartum gradū affinitatis inclusiue. extra de con. ⁊ affi. c. vlti⁹. ⁊ si contraherēt de facto dirimēt q̄a nullum est sed incestus. Olim autēz ponebatur aliud genus affinitatis: ⁊ alij gradus vt patet in decreti. 35. di. qui impediēbant matrimonium sed sunt per decretalem ablati extra eo. Non debet. Et sic non remanet nec primūz genus qđ habet dirimē de quo dictum est. Et nō q̄ qui contrahit sciēter in aliquo gradu affinitatis vsq; ad quartum gradum est excommunicatus. extra de consang. ⁊ affi. eos. In clemē. De hoc habes supra in titulo de excomuni. Nota etiam q̄ *I*hm *I*det. de pal. qui cognouit cōsanguineam vxoris sue adhuc sponse soluta sunt sponsalia: nec pōt illam sponsaz huiusmodi habere in vxorem obstante sibi affinitate cōtracta: nec illam quam fornicare cognouit obstāte sibi publice honestatis iusticia: ⁊ hoc nisi papa dispēsat. Qui autem cognouit cōsanguineā vxoris cum qua contraxit per verba de presenti: sed nōdum cōsumauit matrimonium: cum nō possit debitū negare nisi intrādo religionē: videt q̄ teneat ad hoc ne incestum cōmittat cognoscendo affinem: Et cum hoc valeat facere: quia nondum cōsumauit. Qđ si vult remanere in seculo necessaria erit sibi dispensatio: etiam ad reddēdum debitum si hoc vult sine peccato facere: ⁊ potest ep̄i scopus dispensare. Qui autē cognit

consanguineā vxoris 7 consumauit
matrimonium tenetur quidez debi-
tum reddere sed erigere non potest
absq; dispensatione: Ut dictum est:
potest per episcopum hoc dispēfari.
¶ Petrus de pal. in quarto. di. 41. q. 1.
dicit q; affinitas dicitur: quia accedit
ad fines: id est ad terminos: vel con-
tractam: et ponit eandēz diffinitōez
dicens. Affinitas est attinentia vel
ppinquitas personarū ex tali copula
proueniens omni carens parentela
dico autem carnali copula licita vel
illicita: 7 omni dicitur carens paren-
tela per se: licet per accidēs aliter esse
possit: quia per accidens potest licite
7 illicite pmisceri consanguinitas cō-
sanguinitati: 7 affinitas affinitati: 7
consanguinitas affinitati: Ut patet
de incestu Loth cuz filiabus. Ikaroli
magni cū sorore: ex qua genuit Ro-
lādum filium 7 nepotem: ipse pater
auūculus: quia frater matris ut dicitur
de incestu Jude 7 de Ithamar. Exē-
plum etiam in patre 7 filio: quia du-
xerunt matrem 7 filiam in vxores:
cu; mater esset consanguinea in ter-
tio gradu patri cum dispensatione:
ex qua genuit filium 7 filiam: vbi li-
cite permixta est affinitas affinitati:
cōsanguinitas cōsanguinitati: et cō-
sanguinitas affinitati. Item no-
tādum est de ratiōe affinitatis. Rō-
huiusmodi ppinquitatis hinc sumit
quia super cōmunicatione naturali
fundatur amicitia naturalis. Cōmu-
nicatio autēz naturalis est duobus
modis fm philosophū cāduo ethi.
Uno modo fm carnis ppagatiōez
fm quem modum: vnus est ab alio

ut filius a patre: vel ambo a tertio:
ut duo fratres. Alio modo per cō-
iunctionem ordinatam a carnis pro-
pagatione: que cōiunctio est per car-
nis copulam: vel per matrimoniu;
in quo est mutua obligatio cōiugūz
ad carnalem copulam ppter quod
ibidez philosophus dicit q; amicitia
viri 7 vxoris est naturalis: Et ideo
sicut per ppagationēz carnis causat
attinētia naturalis amicitie: que est
cōsanguinitas: ita per carnalem co-
pulam vel cōiunctionem ad hoc or-
dinatam ut est matrimoniū causat
vinculum naturalis amicitie: quod
vocatur affinitas: dum homo equa-
liter se habet ad cōsanguineos vxo-
ris sue: sicut ad suos: eo q; vxor ē ali-
quō modo vnum corpus cum viro
Sed quia non est simpliciter vnus
cum eo sed quasi ab extrinseco adiū-
ta: ideo quicūq; attinet viro attinet
vxori in eodem gradu. Sed quia
ab extrinseco adiuncta: ideo attinet
ei alio genere attinētie: quia consan-
guinei viri sunt affines vxoris: Non
autem cōsanguineorum ipsius vxo-
ris. Et ecōuerso cōsanguinei vxoris
sunt affines ipsius viri: Nō autem
cōsanguineorum viri. Et hinc est q;
pater et filius licite contrahūt cum
matre et filia: 7 duo fratres cū dua-
bus sororibus.

In quo gradu potest dispēfari.

Cap. 12

v Ultimo notandus est de di-
spensatione pape phibita:
circa hoc. Circa quod dicit

Petrus de pal. Qd si primo gradu
affinitatis ascendentiū ⁊ descendentiū
sicut ⁊ consanguinitatis papa dispē
sare non potest: quia est contra ius
diuinum ⁊ naturale: quia vxoribus
parentū exhibemus reuerētiā: sicut
⁊ parentibus nostris. Item in linea
transuersali in primo gradu phibet
matrimoniu cōsanguinitatis ⁊ affi
nitatis iure diuino. Unde nec papa
dispensare potest: quia etiā quodā
est contra nāz vt. l. quis cōtrabat cū
germana sua: vel vxore germani sui
eo mortuo. Unde etia ante legem
Mosaycam multiplicato humano
genere ante diluuiū vel post credū
abstinuisse a sororib⁹ vel ab vxorib⁹
frat⁹: nisi ad suscitādū semē fratris
p̄mortui: sicut ⁊ tpe legis: sicut p̄z in
Thamar: ⁊ fili⁹ Jude. Non obstat
de vxorib⁹ Ihabrac ⁊ Isaac quas vo
cauerunt sorores: quia fuerūt cōsan
guinee vel consobine: sicut ⁊ Uoth
qui fuit filius fratris Ihabrac: vid⁹ ē
frater ipsius. Nec etiam papa posset
dispensare in vxore fratris mortui:
sine liberis: quia licet olim liceret tū
dispensatiue licebat: que dispensatio
siebat iure diuino: non ab homine.
Nā iure diuino cōmuniter abstine
bat ab vxore fratris sicut ⁊ a sorore:
sed in aliquo casu p̄mittebat. Unde
sicut papa non posset modo dispen
sare in pl̄tate vxor⁹: q̄uis olim esset
licita: quia licita erat ex dei dispensa
tione phibita videt iure cōi: sic nec
in p̄posito. Item nec in scdo gradu
trāuersalis superioris: vt cūz amita
⁊ matertera quia lege diuina probi
bitum. Hec IDe. Ex his aduerte di

ligenter q̄ cum affinitas contrabat
ita per fornicationem sicut per actū
coniugalem: ille qui cognouit aliq̄
mulierem fornicarie non potest co
trahere matrimoniu cum filia eius:
vel germana eius: sicut nec possz cō
trahere matrimoniu cum filia vxor
is sue ex alio viro: Nec cum sorore
eius ea mortua: Et fm Ipet. de pal.
papa in hoc dispensare non potest:
qui casus sepe tamen venit ad audi
entiam confessoz. Reperitur tamē
papam Martinum quintum dispē
sasse cum quodam qui contraxerat
⁊ cōsumauerat matrimoniu cum
quadam: cuius germanam cogno
uerat fornicarie cūz magna tamen
difficultate. et quia res erat occulta
nec ille erat aptus ad religionez: vel
ad remota eundum. Unde ⁊ scan
dalum ex diuortio si factum fuisset
erat secuturuz. Idius tamen ordina
uit plures doctores theologos: et ca
nonistas super hac re habere collati
onē: vtz ipse possz in hoc dispēlare:
nec cōuenerūt in cōclusionē: si aliqui
dixerūt q̄ poterat. Alij cōtrariū affir
mauerūt: ⁊ q̄a tenēdū est certū et di
mittēdū incertuz fm Aug. de p̄nia.
di. 7. Si quis. et ad instar sacrilegij
ē disputare de pt̄ate p̄ncipis p̄cipue
pape. i. 7. q. 4. §. Eōmittit. 7. c. se. vbi
dicit Iñicolaus papa. Nemi est q̄
se. ap. iudicio iudicare: aut illi⁹ Iniaz
retractare p̄missum vnde p̄pter Ro
mane ecclesie p̄matum ch̄isti munē
beato Petro collatū ē. vbi dicit glo.
Inēini. l. q̄ sit iserior papa: nā ip̄met
papa vel ei⁹ successor p̄t sē tētiā suaz
vel alterius pape predecessoris retra

102
dare sententiam: vt. 25. q. 9. Sniaz.
Exemplū pz: quia qd pū determinatū
fuerat p ecclesiā sāguinitatē et affi.
durare vsq; ad septimū gradum: vt
nō. Jfido. Big. 7 Alex. 25. q. 5. Ad
sedem. Bre. 9. retractauit et detmi
nauit nō durare nisi vsq; ad quartū
gradū. ext de cōsan. 7 affi. Non dz.
7 sic hodie seruat q̄tū ad cōhendū
mīmonū: ideo nulli cōsulēdū est: s; oio
phibēdū pcurare dīpēs tōz etiā
a papa cōtrahēdi cū tali cui⁹ cōguit
mīez vel cōsanguineā carnaliē. Sz
si post cōtractū 7 multo magis con
sumatū tale mīmonū obtinuit dī
spēs tōz remanēdi cū illa dimittēdū
ē negociū iudicio dei: nec dēnād⁹.

De impotentia coeundi.

Cap. 17.

d Uodecimū ipedimētū ē ipo
tētia coeundi: 7 ē f; ray. vitiū
aie vel corporis: vel vtriūsq;
quo q̄s impediē alteri carnaliter cō
misceri. Ubi nō q̄ tres sūt ipotētie
spēs. f. nālis accidētalis maleficialis
Et q̄a ista mā est turpis: et non ita
sepe cōtingunt casus eius: ideo trun
cabo: 7 ipsa plen⁹ pōt videri i sūmis

Prima ḡ impotētia. f. nālis que
est in viro est frigiditas seminis: vel
frigiditas cōplexiōis: vel indispositiō
mēbri. In muliere artatio si ppetua
est talis impotētia impedit cōhēduz
7 dirimit cōfētū. 27. q. i. c. nuptiaz.
7 ē eo. Audabilē. Illa tamē que ē
in sene nō impedit: nā 7 senes si nāli
calore destituūt ope tamē medicorū
poterit eis aliquatit sbueniri. Et dic
De. de pal. q̄ noie frigiditatis intel
ligit caliditas: 7 qd cūq; aliud impe

diens adū mīmonū ppetuo nō aūē
si effectum gñationis impediat tm:
7 non adum: vnde 7 steriles sciēter
possunt contrahē. Preterea idē pe.
de pal. dicit q̄ ille qui scit in se vel in
alio impotentiā coeundi nō potest
inuito alio discedē ppter tale impe
dimentū: 7 imputat sibi qui talē ele
git: alias autem posset puta si incon
tinenter viueret: aut als inhoneste:
vel vir eam male tractaret: vel alias
ei venenū pparasset: nō tñ sepentur
quo ad vinculum qd xē fuit: ex quo
vterq; simpliciter cōsensit: s; quo ad
cohabitatiōē: als nō possent lepari:
ex quo fuit xum mīmonū: nisi ob
fornicatiōē vel timorem mortis vel
religiōē si mīmonū non fuit cōsu
matū. Si autē ignorabat impotentiā
etiā in seipso: vt si vir credebat nō
se ēē impotētē: vel mulier nō se artā
qū ppēderūt possunt allegare ppiā
impotentia. extra de frigi. et male. c.
. i. 7. c. Cōsultatōi. Itē nō fm eūdem
De. de pal. q̄ quādo sit sepatio ppe
frigiditatē viri mulieri dat licentia
cōtrahēdi cum alio: viro autem si
impotens est simpliciter. i. nō valēs
seminare vel valens hoc: sed non in
loco debito: si hoc est q̄ ad omnem
seminā. Interdicit sibi simpliciter ma
trimoniū contrahere. Si autē esset
impotens respectu ist⁹ tantū: puta
quia est virgo: Sed si esset corrupta
posset eā cōgscē licetiād⁹ ē tūc cū cor
rupta nec simplr talis phibēdus est
quia non debet effectus extendi vlē
suam cām. Dicit tñ Tho. in 4. q̄ si
q̄s nō posset copulari cū vginē: cū
corrupta posset medici nālī cū aliq⁹

n:trumento claustruz pudoris reſe-
rari:nec hoc eſſet contra nāz: q̄a nō
fieret ad delectatōez ſi ad medicinā
Itez ſi mulieri arte abſq; piculo pōt
ſbueniri bñficio medicine vel p futurz
vſum viri pportōati nō impedit cō-
trahē mīmoniu. eū de fri. 7 male. lre
Si hō nō pōt ſine ſui piculo ſbue-
niri certe ſepabit:et poterit ſe alteri
copulari cui ſolitan apta foret: vel
cui⁹ reſpectu ſbueniri poſſet q̄ ſi per
vſum ſcōi facta ſit idonea pmo red-
det pmo:etiā ſi ipſe pmo iaz cōerit
cū alia quā in hoc caſu dimittere oꝝ
7 ad p̄mā redire. Si aut nō facta ſit
idonea. i. cogſcibilis pmo: vel ſi non
pōt ſine ſui piculo mulieris a pmo
cognoſci qd pōt otingē p̄t diſpoſi-
tōez mēbroꝝ remanebit cū ſecūdo.
S; iDe. de pal. dicit q̄ opio vtraria
que melior videt eſt ſi pōt ſbueniri
ei ſine piculo p inſiōez ſiue velit: ſiue
nō: ē impedimētū tpale: nec dirimit
q̄a ſi hodie n̄ vult cras pōt velle. vñ
volūtas que nō eſt ppetua nō facit
ppetuū impedimētū. Similit̄ ſi per
vſum iſt⁹ hōis de quo q̄rit pōt ſiēi
cogſcibilis p vſuz alteri⁹ tpale ē nec
dirimit. Si hō nec p inſiōez nec p
vſuz ei⁹ pōt ſiēi cogſcibilis ab iſto: q̄
uis poſſit ſiēi cogſcibilis p vſuz alii⁹
nō eſt ſepanda ab illo ſecūdo: ſi cuꝝ
ea cōiūxit nec reddēda pmo: etiā ſi p
aliū fūerit aptata: q̄a q̄zdiu eſt iuncta
nō pōt alē ea vti: 7 ſic illud remediū
eſt impoſſibile de iure diuino 7 po-
ſitiuo: q̄a eſt fornicatio 7 adulteriū
7 ſi mulier eſt ita arta q̄ a nullo or-
dinarie ſit cogſcibilis oꝝ remanere
ſine ſpe cōiugij: 7 viro dat lñia cum

alia vtrabēdi. Si at eſt ita arta quo
ad aliq̄ue: puta ſenez cogſcibilis aut
p aliū: puta iuuenē licētianda eſt ad
illū. S; qñ ſepata ab vno q̄a nō po-
terat cogſci: 7 cōmixta alteri ſimilis
cōditōis: puta ſimilis etatis 7 cōple-
xionis: q̄a eccleſia tunc fuit decepta
vñ ſimile eſt q̄ p longū vſum fuiſſet
ſibi aptata: tūc reddēda eſt pmo: q̄a
impedimētū fuit tpale. Sec⁹ qñ ali⁹
fuit diuerſe cōditōis. hec iDe. 3tē ſi
mulier dicat viz ipotētē p̄t defectū
mēbrū fm hoſti. eſt inſpicēdus per
viros honeſtos: ſicut dicit de arta:
q̄ aſpicēda eſt p matronas hōeſtas
Si aut allegat exceſſū mēbrū eſt cō-
ſulend⁹ papa: nec ſic dicit mulier in
epta eſſe ad mīmoniu p̄t frigidi-
tate ſicut p artatiōez q̄a mulier in cō-
cubita eſt patiens. Vñ ad reddēdū
debitū viro ſufficit q̄ patiat adionē
virī in nālī mēbro hoc aut eius frigi-
ditas nō impedit. Secūda impo-
tentia. ſ. accidētalis ſine maleficio ē
p caſtratiōez ſupueniētē p̄t qd ſi ta-
les oio ſunt inepti ad reddēdū debi-
tum cōtrahē nō p̄t: 7 ſi cōtraxerint
diuidendi ſunt: q̄a nullū eſt mīmo-
niū. eū eo. Ad ſedē. S; ſi caſtrato cō-
tingat poſt matrimoniu cōtractū p
vba de p̄nti: nō pōt dirimi et durat
mīmoniu: 7 intelligit̄ iſta caſtratio
fm iRic. in 4°. truncatio mēbroꝝ ge-
nitaliū cōphēdēdo teſticulos 7 vga
7 de hoc eſt opinio duplex. Quidaz
n. dicūt q̄ iſtud ſi ſupueniat mīmo-
nio cōtracto p vba de p̄nti: ſi nō cō-
ſumato q̄ h; dirimē ſic 7 ingreſſus
religionis. Alij dicunt 7 cōmuni⁹ q̄
nō dirimit cōtractū iſtud ſupueniēs

sed solū qñ erat hoc impedimētum
anteq̃ contraheret p̃ vba de pñti.
Quidā ē dicit q̃ si remaneat ṽga
q̃ erigat: et si ablatis testiculis q̃ tē
tale mñmoniu nōdū cōsumatū non
soluitur sicut dicit glo. de spadone.
Inā talis satisfacit mulieri sic mulier
satisfacit viro: siue soluat sp̃ma: siue
nō nec requir̃ in mñmonio q̃ sēp sit
sp̃el filioz s̃ suffic̃ q̃ seminet. In isto
q̃ caute incedēduz ē: et cū maturo cō
filio: et qñ tales possent induci vt se
bērent vt frat̃ et soror caste viuētes
tuta via essz. De castrato spadōe dicit
Jher. q̃ si nō impediūt ab actu gñā
tōis l̃z ab effectu: q̃a. l. in eis ṽga eri
git et semē emittit: s̃ inualidū ad ge
nerādū dēbē pñt. Et si nō emittūt
semen extrahē nō pñt s̃z quosdā: nec
cōtrahit p̃ hos affinitas. Itē q̃ non
pōt seminare in loco debito nō pōt
cōtrahē: q̃zuis et deflorare
possit: q̃a ipotētia cōiūdi ē absolute:
qñ q̃s nō pōt carnalē copulā exercē
il̃lō aut reputat in iure carnalis co
pula s̃bsecuta: nisi sit cōsumata p̃ semi
natōez ordinariā. ex de spon. c. vlti^o.

Tertia impotētia est p̃ maleficiūz
circa qd̃ fm̃ Tho. in 4°. et Iher. sic
tenēdū ē q̃ si maleficiū supuēiat ma
trimonio atē carnalē copulā: tunc si
maleficiū est ppetuū impedit et diri
mit mñmoniu dēdū ita q̃ celebrato
diuortio uir poterit aliā ducē: et filr
de muliere dicit. 22. q. i. Si p̃ sortia
rias: in quo. c. dicit̃ exp̃sse q̃ deo per
mittēte et diabolo opante impediri
pōt hō ne cōg̃scat mulierē. et vt dicit
Jher. de pal. in 4°. fit hoc multiplici
bz. n. ex hoc q̃ ē spūs: prātē sup crea

turā tpālē ad motū localē phibēdū
vel faciēduz: vñ pōt corpa impedire
ne sibi mutuo appropinquent vel di
recte vel indirecte inēponēdo se inē
eos corpe assūpto: Sic accidit sp̃so
q̃ despolauerat idolū: et nihilomin^o
contraxerat cū quadā ṽgine nec po
terat eā cognoscē ppter hoc. 2° mō
potest inflāmare ad actū illuz: vel re
frigerare ab actu illo: adhibendo oc
culte ṽtutes quas optime nouit ad
hoc validas. 3° mō turbādo imagi
natōez et fantasiā et estimatiuā qua
reddit mulierē exosam: q̃a potest in
immagine imprimē. 4° in phibēdo
directe rigore mēbri sicut et motū lo
calē cuiuscūqz organi. 5° phibendo
missionē spūm ad membra in q̃b^o
est ṽtus motiua quasi inēcludendo
vias seminis ne ad vasa gñatōis de
scendant: vel ne ab eis recedat: vel ne
excidat vel ne emittat et m̃tis alijs
modis. Plus aut pmittit deus sup
hunc actū p̃ quē peccatū p̃mū trassū
dit q̃ sup alios hūanos ad: et sepi^o
maleficiat vir q̃ mulier: et magis p̃
mittit de^o in peccatores q̃ iniustos
demonēs seuire: vt p3 de maritis. et
sary vxoris Iher. itē etiā aliqñ in
iustos. Exēpluz de Job. et p̃ hoc ma
leficiati monēt facē cōfessionē in. d.
.c. Si p̃ sortiaras. Iher. Jher. in
4° dicit q̃ cōis opinio tenz q̃ si cer
tum esset q̃ esset maleficiū secutum
mñmoniu ratū nō tñ cōsumatū: nō
tamen p̃ hoc dirimeret̃ vinculū ma
trimonij. In sepando aut maleficia
tos similis pcedēdū ē sicut in sepādo
ineptos ppter frigiditatē excepto q̃
frigido nō dat̃ lūa cōbēdi cū alia.

q̄a frigiditas est impedimētū vniuer-
sale s; maleficiato daf: q̄a maleficiū
est impedimentum particulare q̄ si
mulier illa pcurauit maleficiū nō
potest diuortiu petere: q̄a culpa sua
ad h̄ deuenit. ss. di. Si euangelica.
Si x̄o maleficiū sit tpale si dirimit
nec impedit: 7 a p̄ncipio q̄dē malefi-
ciū p̄sumit tpale. S; postq̄ cōiuges
siml p̄ triēniū cohabitauerūt dātes
opam carnali copule si adhuc durat
impedimētū q̄a. s. se cōgscē nō potu-
erunt p̄sumit maleficiū esse ppetuū
ēē eo. laudabilē. 7 sic sepabit. Si aut
separati p̄p̄ maleficiū postq̄ alia ma-
trimōia cōtēxerūt carnalitē se cōgscāt
reuocādi sunt ad p̄mū m̄rimoniū:
eo q̄ snia diuortij lata in eos fuit p̄
errore: q̄a impedimētū iudicatū fuit
ppetuū fm̄ p̄lūptōez q̄a nō erat ppe-
tuū fm̄ rei x̄itatē. Et illud decretū
zz. q. i. Si per sortarias nō tenetur
hec Ric. in 4°. Et nō fm̄ iDe. de
pal. q̄ si maleficiū durat p̄ triēnium
iudicat ppetuū: nō q̄dez q̄a illud nō
possit tolli: vel a deo vel etiaz opere
diaboli q̄ sanat ex h̄ q̄ torquē cessat
Exēplū i legēda beati Bartholomei
apli. S; q̄a nō pōt tolli ope hūano:
q̄a nō est prās sup̄ terrā imo nec sup̄
celū post deū que lucifero valeat cō-
pari in nāl. b̄: nec semp̄ exorcismi li-
berant: q̄n̄z q̄dē p̄p̄ peccatū: q̄n̄z āt
p̄p̄ bonū hōis cui expedit nō nubē
vñ nec iPaul⁹ fuit exaudīt⁹. hec pe.
Et nō q̄ si maleficiū n̄ pōt reuocari
nisi p̄ aliq̄d illicitū: vt p̄ demonis au-
xilii 7 h̄ mōi: etiaz si sciret sic posse
reuocari nihilomin⁹ ppetuū impedi-
mētū iudicabit q̄a remediū nō est li-

citū. Tho. pe. alber. 7 ihosti. 7 addit
hosti. q̄ l; aliq̄ remedia vana videāt
tollerari q̄a pōt redūdē vana vanis
nō aut dicit illicitis. Sciēdū est autē
fm̄ pe. de pal. si maleficiati vel alias
impotētes velint cōmanē iuges 7 i
sunt sicut Maria 7 Iosep. Si autē
ābo p̄clamāt 7 euidentissimis signis
impotētia p̄bari pōt: nō expectat tri-
ēniū: s; statiz sepant. Si autē nō sit
euidens opz q̄ per triēniū cōmorati
iurent ābo. Uir q̄dē q̄ studiosā opā
dedit bona fide sine fraude q̄ eā co-
gnosceret: 7 n̄ potuit p̄ficē. Et mulier
similit q̄ p̄ eā nō stetit nec fraudem
adhibuit q̄n̄ cōgscēt a viro: s; n̄ fecit
sac̄mētaliē aut iurabit q̄ credat eos
x̄v̄ iurasse. ex de purga. ca. c. Inē so-
licitudines. De triēnio isto in autē. d̄
nup. s; p̄ occasiōz: 7 inēdicē m̄rimo-
niū impotēti: 7 cēdit potēti. zz. q. i.
Ite q̄disti. 7 ex eo. c. i. frat̄nitati. Si āt
mulier dicit q̄ vir nō pōt eā cōgscē:
7 vir asserit q̄ imo standū ē viro: q̄a
caput est mulieris. zz. q. i. Si q̄s acce-
pit. Et hoc nisi mulier p̄bet cōtrariū
p̄ aspectū corpis. ex de spon. impu.
cōtinebat. ecōt si vir dicat se n̄ posse
cōgscere: 7 ipsa asserit cōtrariū viro
nō p̄bante ipsa absoluit. S; videt
q̄ q̄n̄ allegat impotētiā mulieris q̄
ipsa teneat ostēdere se inspiciendaz.
Et q̄a in cā diuortij vir 7 mulier ad
paria iudicāt sic vir allegās mulierē
artā audiet petēs inspicī. sic ecōuerſo
mulier allegās viz eunuchizatū au-
diē petēs aspectū corpis: 7 idē ē si di-
cat ipotētiā ei⁹ aspēu ei⁹ posse p̄bāi
h̄ pe. d̄ pal. q̄ si p̄ triēniū celebrato
diuortio redeat potētia se cōgscēdi:

13 de hoc sint varie opiones: tenēdū ē tñ qđ sentire videt̃ tho. in 4°. s. qđ si maleficius fuit vniuersale respectu cuiuslibz psonę: tñ si alteri nupserit ondiē impedimētū nō fuisse ppetuū vñ oz redire ad p̃mū. Si at̃ maleficiū fuit p̃ticulare respectu. s. sp̃alis psonę: tunc vtriqz deē līa cōtrahēdi cū alijs 7 n̄ pōt ad p̃stinū m̃rimoniū redire: cū p̃mū m̃rimoniū nullū fuerit: 7 scđm x̃um. ibet̃ Iho.

De cognatione legali.

Cap. i4.

Ertiūdecimū impedimētuz est cognatio: qđ 4° loco in x̃lib⁹ supradictis ponit̃. vbi nō qđ triplex est cognatō. s. carnalis siue nālis que dicit̃ cōsanguinitas. Sp̃ialis que dicit̃ cōpatritas et legalis qđ dicit̃ adoptio vel arrogatio quolibz harū impedit et dirimit matrimoniu: p̃m diuersos modos: qđ diuersos g̃dus h̃nt. Cognatio legalis est que fit p̃ adoptōez vel arrogatōz 7 h̃z tres sp̃es. p̃ma est alcēdētū 7 descēdētū: qđ est int̃ p̃ez adoptatē 7 filiū siue filiā nepotē vel neptem 7 h̃mōi adoptatos: 7 hoc indistincte 7 in ppetuū impedit matrimoniu: 7 p̃pe. de pal. Int̃ p̃ez tñ adoptatēz 7 p̃ez 7 m̃ez adoptati nulla cognatio trahit̃ 7z tho. 7 pe. Pat̃ g̃ adoptator nō pōt cōtrahē cū filia adoptiua nec etiā cū adoptiua nepte. 20. q. 3. Ita diligē. Scđa sp̃es ē collatiliū. s. int̃ filiū nālē alic⁹ 7 filiū adoptiuū 7 hoc impedit m̃rimoniū: qđ dū sūt in eiusdē p̃ris ptate: ea x̃o soluta. sc̃z morte p̃ris vl̃ emancipatōe filij nālis vel adoptiui n̄ impedit. 20. q. 3. post

susceptuz. 7 videt̃ hoc intelligēdū d̃ filijs nālīb⁹ legitimis. s. qđ n̄ p̃nt contrahē cū filijs 7 filiab⁹ adoptiuis patris sui. Itā adoptiuus fili⁹ cū filia illegitima p̃ris sui adoptiui cōtrahē pōt sicut nōt. hug. 20. q. 3. in p̃n. idē ibet̃. 3 nno. 7 Ric. Itō tñ qđ inter duas psonas adoptatas ab aliquo in filias pōt esse m̃rimoniū. sed guil. hug. 7 Ber. cū nūqz iueniat̃ phibēi sicut etiā duo filij sp̃iales alic⁹: puta p̃ susceptōez in baptismo vel cōfirmatōe p̃nt cōtrahē ad inuicē: 7 sp̃iales filij cū adoptiuis. Si g̃ adoptiuus fili⁹ m̃rimoniū cōtrahat cū legitia adoptat̃. dicit̃ Guil. qđ quis qđā dixerit qđ n̄ soluēt̃ tale m̃rimoniū tñ x̃i tenēdū est qđ nōuit hug. s. qđ soluēt̃ de cog. le. c. i. Et h̄ est x̃i tā de simplicit̃ adoptato: qđ nō tñsit in ptate adoptat̃. qđ de arrogato qđ tñsit in ptate arrogantis. Tertia sp̃es ē qđ legalis affinitas int̃ p̃ez adoptatē 7 vxorē filij adoptiui. Similit̃ int̃ filiū adoptatiū 7 vxorē p̃ris adoptatis: 7 h̄ impedit omni tpe matrimoniu: qm̄ pat̃ adoptas nūqz pōt cōtrahē cū illa qđ fuit vxor filij adoptiui etiā post emancipatōez. ar. ff. de ritu nup. l. nā adoptas. 7 idē iur. videt̃ de filio adoptiui respectu vxoris adoptatis.

De cognatōe nālī. i. cōsanguinitate.

Cap. i5.

Ecōsanguinitate qđ dicitur cognatio nāl siue carnalis ipediēs et dirimēs m̃rimoniū tria vidēda sūt. p̃o qđ sit cōsanguinitas linea 7 gradus in ea. Scđo de computatione gradū. Tercio d̃ phibitione 7 in quibus gradibus.

Quantū ad p̄mum fm̄ Idet. de
pal. in 4°. di. 40. q. i. Consanguini-
tas est vinculu p̄sonaz ab eodē stipite
descendentiū carnali p̄pagatōe con-
tractū. vbi sciendum est q̄ nō debēt
dici cōsanguinitas s̄ cōsanguineitas
sed p̄pter meliorē sonū dicat̄ consan-
guinitas et nobis vtēdū est vt p̄les.
Vinculū dicat̄ quia amici magis se
diligunt q̄ extranei affectu et effectu
vnde nō bruta q̄a homo est animal
polliticiū. Ab eodem stipite dicat̄ sc̄z
p̄p̄inquo. alias oēs homines essent
cōsanguinei: q̄a ex vno. s. Adāz fecit
deus hominū genus. Carnali p̄pa-
gatione: vnde nō est cōsanguinitas
eorū: qui p̄ creationē a deo p̄cesserūt
Dicat̄ autem consanguinitas a cōi-
tate sanguinis: vel a cōueniendo in
sanguine magis q̄ in carne: q̄a san-
guis est magis materia seminis: nā
sperma fm̄ medicos est sanguis pu-
rissimus. Et q̄ vidūm est carnali p̄-
pagatione excludit Eua a cōsanguini-
tate Ade: q̄a miraculosa et sup̄nali
p̄pagatione: sed non excludit xpm a
cognatōe cōsanguineorū beate Marie
quia fuit carnalis p̄pagatio ex parte
matris: s̄z nō ex pte patris. Ihoc aut̄
vinculū sicut et omnis amicitia fun-
dat̄ ex cōcōitatione triplici. s. nāe cure et
discipline. s̄ nature. quia oēs consan-
guinei p̄ carnis p̄pagatōez descēdūt
ab vno stipite q̄ est cōis eorū parēs.
Cure. q̄a cura p̄ntū p̄cedit ad filios
nō solū imediatos: s̄ etiā ad filios fi-
liorū quoque vidē possūt. Discipline.
q̄a p̄les s̄ p̄ntū p̄tate et s̄biedione
esse debent. Secunda conclusio
est de linea consanguinitatis q̄d sit:

et quō dicat̄. Est autem linea ordi-
nata collectio p̄sonaz cōsanguinitate
cōiundaz: nec oportet addē ab eodē
stipite descēdētū: quia hoc includit̄
in cōsanguinitate. Et ē triplex linea
fm̄ triplicē habitudinē quā hnt̄ con-
sanguinei adinuicem. Una est p̄n-
cipiati ad p̄ncipiū: vt filij ad patrem
auū p̄auū et. s. et fm̄ hanc accipit̄ li-
nea ascēdētū. Alia est p̄ncipij ad
p̄ncipiātū vt patris ad filiū nepotē
p̄nepotē et. j. Et fm̄ hanc accipitur
linea descēdētū: que nō ē alia linea
ascēdētū: sed aliter accepta fm̄ aliū
et aliū modū p̄putandi: quia s̄z vnā
sit acceptio ab inferiori ascendendo
fm̄ aliam sit acceptio a sup̄iori descē-
dendo. Tertia est habitudo eorū
qui sunt ab vno p̄ncipio sicut fratrū
qui sunt ab vno patre vel matre: et
nepotū qui sunt a duobus fratribus
vel sororib⁹ et sic deinceps: et fm̄ hanc
accipit̄ linea transversalis que s̄bdiui-
dit̄ in eam que est collateralis ascen-
dētū in qua sunt amīcul⁹ mātera
et patruus zc. et in eā que est colla-
teralis descēdētū in qua sunt frater
soror nepos et neptis ex filio vel filia

Tertia conclusio est q̄d sit gradus:
et dicendū est q̄ grad⁹ est habitudo

determinate distātie a p̄sona: et q̄līz
linea habet suos ḡdus: et linea et gra-
dus in affinitate sunt fm̄ bitudinē
ad cōsanguinitatē: et nō aliter.

De gradib⁹ quomodo p̄putant̄.
Cap. i6.

d Et p̄putatōe gradū: et p̄ia
conclusio est de p̄putatōe cōi-
iuristaz et canonistaz: nāz
illa vñ. et cetera que ponūt̄ in littera

di. 40. 7 in decre. 35. q. 3. 4. 7. 5. nō
sunt in usu. Cōputant autē gradus
cōsanguinitatis hoc modo: in linea
ascendētiū enim 7 descendētiū cō-
putāde sunt p̄sone medie inter illas
de quibus querit̄ q̄ si nulla sit media
sunt in p̄mo gradu vt filius 7 pater
ascendēdo: 7 pater filius descendēdo
Si hō sunt alie p̄sone medie cōpu-
tatis eis cum extremis: quot sunt p̄-
sone vna min⁹ tot sunt gradus h̄bi
gratia. Auus 7 nepos distant sc̄do
gradu: siue ascendēdo siue descendēdo
quia sunt tres p̄sone. s. nepos 7 auus
7 qui est in medio eorū: q̄a est pater
respectu p̄mī: 7 filius respectu sc̄dī.
Remoto igit̄ vno remanent duo:
7 sic nepos et auus sunt in secundo
gradu: pauus 7 p̄nepos sunt in 4°
gradu: q̄a sūt p̄pinque p̄sone nume-
rande. Rō hui⁹ est: q̄a cū gradus sit
certa distantia p̄pinq̄tatis non pōt
esse ei⁹dem ad sep̄sum: sicut nec p̄-
pinq̄uitas: 7 ideo gradus p̄supponit
semp̄ aliq̄ p̄sonaz: cui secūda addita
facit gradū: 7 p̄ eandem rōnē tertiā
addita sc̄dē: 7 quarta tertiē: 7 sic sēp̄
vt sit numer⁹ graduū h̄m numeruz
p̄sonaz vna excepta. Et hec compu-
tatio in linea graduū ascendētiū et
descendētiū est cōis apud oēs. In
linea hō collateralī que nō est eorū
quorū vnus descendit ab altero: sed
eorū qui descendūt a cōi principio aliē
cōputant gradus h̄m leges aliē h̄m
canones. h̄m. n. canones cōputant
hoc modo. Videndū est. n. vtrum
p̄sone de quib⁹ querit̄ eq̄luter distēt
a cōi stipite: aut inequalit̄. Si eq̄luter
Quoto gradu quelibet earū distet

a cōi stipite toto gradu distāt inter
se. h̄bi gratia. Sit nobis sortēs cōis
pens 7 stipes. Ego nepos h̄m vnaz
lineā. Tu hō p̄nepos h̄m aliā lineā
Si querit̄ quoto gradu disto a te:
debet r̄nderi q̄ tertio: q̄a toto ḡdu
tu q̄ es remotior distas a cōi parēte
a quo ego nō disto nisi secūdo ḡdu.
Sed h̄m leges aliter cōputāt ḡdus
in linea trāsuersali: q̄a h̄m eas duo
fratres sunt in sc̄do gradu filij duorū
frat̄z sūt in quarto gradu: nepotes
in 6° gradu: 7 sic duplicant grad⁹:
h̄m cōputatōez legalē. s. cōputatōez
canonicā. Sed opinio canonistarū
est rōabilior: q̄a absurdū videt̄ ponē
h̄m gradū sine p̄mo: qd̄ tñ seq̄t̄ h̄m
opinionē legistarū: q̄a n̄ ē dare aliq̄
qui sit in p̄mo gradu lineē trāsuersa-
lis equalis. Sed p̄mus in ea qui est
frater est in sc̄do gradu h̄m legistas
p̄m⁹ in trāsuersali inferiori est in 3°:
scilicet filius fratris. Et primus in
transuersali superiori est in tertio:
vt patruus. Et ideo canoniste meli⁹
cōputāt in trāsuersali: ponētes fr̄m
in p̄mo gradu filij fratris in sc̄do.
sc̄z descendēdo nepotē in 3° p̄nepotē
in 4°. abnepotē in 5°. zc̄. Ascendēdo
hō patruū in 2°: p̄patruū in 3°. ab-
patruū i 4° zc̄. Dilatādo hō duorū
frat̄z filios in 2°: nepotes in 3°: sicut
in Genealogia Adam per Seth et
Chayn: qui sunt in p̄mo ḡdu: et filij
eorū in 2°. Rō diuersitatis h̄modi
cōputatōis est ista vt dicit Alexan.
papa. 35. q. 5. Ad sedem. In legib⁹
ob nihil aliud ipsa graduū mētio fa-
cta est: nisi vt hereditas vel successio
ab vna ad alteram personam inter

cōsanguineos deferať. In canonib⁹
 nō ob hoc pgenies cōputat⁹ vt apte
 monstret⁹ vsq; ad quoraz gñationē
 a cōsanguineoz sit nuptijs abstinen-
 dum vt rite et canonice nuptie cele-
 brant⁹ inter fideles. Itac igit⁹ de cā
 q̄a hereditates nequeūt deferri: nisi
 de vna ad aliam psonā. Idcirco cu-
 ranit seculariū Impator in singulis
 psonis singulos pficere gradus: q̄a
 nō nuptie sine duabus psonis non
 valēt fieri. Ideo sacri canones duas
 psonas in vno gradu constituerunt
 hec ibi. Qd̄ autem ibi dicit⁹: q̄a vsq;
 ad septimū gradū pdurat cōsangu-
 nitas fm̄ pputatōez canonū: in q̄b⁹
 gradibus. 7. phibet mrimoniū: tūc
 xum fuit: sed hodie non durat con-
 sanguinitas nisi vsq; ad quartū gdu
 inclusiue. Inā Dreg. 9. remouit tres
 vltimos gradus: ex eo q̄ nō poterāt
 bñ menti retineri tot gradus: 7 etiā
 erat satis difficile vsq; ad septimum
 gradū abstinere a mrimonijs taliz
 Unde sequebāt sepe incōuenientia
 habet hoc statutū ecclesie extra de
 consan. 7 affl. Non debet. Gradus
 autem fm̄ leges quo ad successionē
 hereditatis durant vsq; ad decimū
 gradum cōputādo modo legali: vt
 vidum est. s.

De phibitione matrimonij inf
 consanguineos.

Cap. i 7.

d E phibitione mrimonij inf
 cōsanguineos. Nō ēz i De.
 tres clusiones. Prima
 q̄ cōsanguinitas de iure nāli fm̄ re-
 ctam lineā ascēdētū 7 descēdētūz
 impedit matrimonij: sed pl⁹ filij cū

matre q̄ filie cum patre ppter reue-
 rentiam. Idropter qd̄ videtur q̄ in
 linea recta in infinitū phibeat ma-
 trimonium: adeo vt si Adam hodie
 viueret non inueniret vxorē ēz legi-
 stas. IRō huius q̄a maior reuerentia
 debet⁹ pentibus remotis q̄ p̄in q̄s
 Unde pater nō dicit⁹ dñs s̄ auul q̄
 diu viuit: 7 liz maior p̄inquitas tñ
 maior reuerentia que plus attēdit⁹.
 Inā cum filia fratris potest fm̄ le-
 ges contrahi: sed non cū amita: que
 tamen nō est p̄inquitior. Secūda
 conclusio est de phibitōe iuri diuini
 Idrohibet. n. circa hoc plures p̄sone
 puta simul nāli sedere cōmorates 7
 sunt. iz. que leui. 18. numerat⁹: mater
 nouerca soror neptis amita mat̄ca
 vxor patrui nurus vxor fratris: nisi
 p̄moxui sine liberis: puigna filia p̄ui
 gni vel puigne soror vxoris que in
 lege nature p̄mittebat⁹: vt in 2. 2. 7
 Rachel coplat. 3. iacob. h. rōez doc.
 assignant q̄a mrimoniūz ordinatur
 ad rep̄hensionē cōcupiscētie: s̄ cōcupi-
 scentia nō rep̄mit sed magis augeť
 si inter illas psonas quas conuenit
 in eadem domo cōuersari esset con-
 cessa copula matrimonialis quia lex
 diuina rōabiliter phibet talē copulā
 Inā q̄a eledio non est nisi possibiliū
 eo ipso q̄ cōcupiscibile sit impossibile
 minuit vel tollit cōcupiscētia illius:
 vnde q̄diu cohabitatiū viroz 7 mu-
 liez in vna domo posset esse matri-
 monij: sic tales psonas p̄nomiatas
 cōtingit cohabitare simul cōcupiscē-
 tia nō haberet frenū. Sz ex quo ma-
 trimoniū sit impossibile inter tales
 q̄a phibitūz cessat talis cōcupiscētia

Tertia conclusio est de prohibi-
tione iuris positivi canonici: quia illa iuris ci-
vilibus nil ad propositum faciunt: cum circa
sacramenta laici nil possint disponere
in iure novo prohibita sunt matrimoniorum
contrahi in quarto gradu et infra. In
quanto autem et ultra promissum est in linea
transversali: ut de consanguinitate et affinitate non
debet. Alii gradus qui prius erant sunt
ablati: et in hoc modo potest dispensare
papa et non alius quia non est promissum
episcopis sicut in alijs. Eius est enim dispen-
sare in iure qui est. scilicet ius: vel cui com-
missum est a iure. Unde in gradu
legis naturalis lege divina prohibito solus
deus dispensare potest: vel cui inspi-
raret: qui tamen non legem dispensasse
cum quocumque. Papa autem in his
que sunt iuris positivi: puta in quarto
gradu et tertio: imo et in secundo quicquid: pu-
ta collateralium equaliter quod contrahant
dispensat: ut puta filij duorum fratrum
quod lege Moysi et lege civili erat per-
missum. Nec est sufficiens causa dispensa-
tionis augmentatio primorum: si pax
vel concordia vel aliud hoc modi. In
linea autem ascendenti et descendenti
in infinitum prohibent nuptie. Est tamen
dubium utrum papa possit dispensare in
gradu lege divina vel naturali prohibito
Et si quod prohibitio legis Moysayce in
hoc modo esset pure iudicialis non mo-
ralis non ligaret hodie: nisi in quantum
esset iure canonico reassumpta talis
lex: et sic in omnibus illis gradibus papa
possit dispensare: sed fere omnes gradus
lege Moysayce prohibiti: videlicet prohibiti
iure naturali: quia ad omnes illas personas
cohabitantes est amicitia naturalis sine
alio federe. Unde quia natura nihil facit

frustra. ubi sunt mulieres alie: et quibus
possit fieri generatio sine istis frustra fit
cum istis matrimonium: quod non est ne-
cesse: nec propter generationem. nec propter ami-
citiam. Unde probabiliter est quod papa
non potest dispensare in illis gradibus.
Et per hoc diceretur quod ante legem scri-
ptam erat dispensatio a deo: ut cum
illis contraheret excepto primo gradu
ascendenti et descendenti. Unde videtur
inspiratus a deo dixit. Relinquit homo
patrem et matrem ceteras personas videlicet
promissas: que tamen iure naturali erant pro-
hibite: ut frater soror: in quibus promissis
credendum est deum dispensasse propter
necessitatem.

De cognatione spirituali.

Cap. 18.

Tertia cognatio est spiritualis
scilicet sacramentalis: et provenit ex his
quod aliquis offert sacramenta ba-
ptismatis: vel confirmacionis: vel suscipit
sive tenet illum cui tale sacramentum
confertur per aliorum sacramentorum colla-
tionem non contrahit cognationem spiritualem
que habeat impedire vel dirimere matri-
monium. ex e.c. tua. et c. si. li. 6. Jo.
an. Per catholicismum vero contrahit co-
gnatio aliqualis: que. v. 3. habet impedire
si non dirimere matrimonium. e. ti. c. 2. li. 6.
Ista tamen cognatio habet tres lineas.
Prima est inter baptizatum: et illum qui
ad baptismum suscipit: ac etiam uxorem
eius si tunc habet et carnaliter coegit
Nam quando unus coniugum sive maritus
sive uxor tamen et alique ad baptismum
cognatio spiritualis etiam transit ad alterum
non tenentem coniugem ipsius tenentis ad
baptismum: etiam inter tales non potest
esse matrimonium. scilicet inter suscipientes
o z

cōiugez eius: si hz et susceptū. Immo
etia3 dicit Tho. q. etia3 cōpaternitas
transit a viro in mulierem quacūq3
carnaliter cognita: q̄uis nō sit vxor
Idem sentit glo. sup. c. Si q̄s ex cō-
iugio. 20. q. 4. dices. q. p. fornicariū
coitum acquirē cōpatnitas: q̄a vna
caro efficiē. Idē t3 Jo. an. i. 6. Ric.
autē in 4. di. 4. dicit q. si aliq. effi-
ciant vna caro p. fornicariā copulā
nō ppter hoc transit cōpatnitas ab
vno in aliū: q̄a p. re pure carnale3 nō
cōtrahit cognatio spūalis. Idē tenz
De. de pal. in 4. dices q. cognatō
spūalis dicit q̄a a spūalib3 causatur.
vnde videt3 dñs q. nō sic fornicarij
cōicent sibi actiōes sicut cōiuges: q̄a
in illis nō est nisi vinculū carnale ad
tēpus: hic aut spūale et carnale. vnde
sunt mag3 vnū: vñ in cōputatōe gra-
duū pat3 et mat3 vna psona cōputat3:
q̄uis aut esse duos in carne vna eq̄-
liter sit in fornicatōe et cōiugio tamē
hic vbi querit3 de cognitione spūali
aliqd. deb3 facere vinculū spūale. hec
ille. Anto. de bu. sup. decretali. Mar-
tin3 d. cognatōe spūali refert vtrāq3
opinione: sed hāc vltimaz dicit tenē
Hu. et Archi. et Jo. an. e. ti. c. i. in no-
uella. li. 6. Nec obstat: dicūt ipi q. co-
pula fornicaria inducit affinitatē: q̄a
illud in affinitate corpali: que etia3 p.
illicitā copulā vt vinculū corpale ac-
quiri potest. Sec3 in spūali vt cōpa-
ternitas que est vinculū spūale. Uñ
absurdū est dicere q. p. fornicariū coi-
tuz cōtrahat. hec ille. Idē etia3 tenz
glo. Ray. Inno. etia3 vtrāq3 opione
recitat: et neutra3 prefert alteri. Uñ si
q̄s tale inueniret matrimoniū iā cō-

tractū de pñti: vel cōsumatuz: ex quo
aliqui dicūt illud teneri tuta via est3
vt petere3 dispensatio vel declaratio
a dño papa. qd si haberi nō poss3 h3
regulā hostiē. que dicit q. vbi inue-
niunt cōtrarie opiniones de aliquo
mrimonio vtrū teneat vel nō adhe-
rēdū ē illi q. iudicat mrimoniū tenē:
nisi cōtraria opinio fulciat3 canonica
auctoritate manifesta et expressa: Im-
igif eū poti3 dimitti debēt in suo cō-
iugio q̄ separi: vbi aut tales nondū
cōtraxissent cōsulēdu3 est eis q. absti-
nerent a cōtū h3 mōi. S3 bñ poss3
aliquis cōtrahere cum sorore filij sui
spūalis. 20. q. 3. Illud. Itē pōt cōhē
pater cū illa quam fili3 ei3 tenuit ad
baptismū: vt nōt p. o. c. Illud. q̄uis
filius nō possit cōtrahere cū ea: quā
tenuit pater ad baptismū. Scda
est inter baptizatū: siue sit masculus
siue sit femina: et filios nales suscipi
ētis: siue sint legitimi: siue illegitimi
vñ inter eos nō potēt esse mrimoniū
Et q̄a cognatio spūalis nō h3 g3dus
q̄uis fili3 nalis Petri nō poss3 cōhē
cū filia spūali ipsi3 Id Petri: quam. i. te-
nuit ad baptismū: vel ad cōfirmatōz
poss3 tñ cōtrahē cū filia filie spūalis
ipsi3 Petri. ar. 20. q. 3. c. i. Item filij
duoz cōpat3 siue geniti sint a re cō-
patnitate siue postea possūt cōtrahē
ad inuicē: solū excepta illa psona per
quā cōpatnitas est cōtracta: que nūq3
poterit copulari alicui filio3 sui pñs
spūalis. 20. q. 3. Sup. q̄b3. hec ibi.
Tertia est in suscipiēte in baptismo:
et pētes baptizati inter quos etia3 nō
pōt eē mrimoniū. vñ mat3 baptizati
nūq3 pōt esse vxor eius q. tenent ipm

baptizatu ad baptismu: q̄a cōmat ē
eius. Itē nō q̄ si q̄s: puta J̄ Petr⁹ dē
volūtate vxoris sue: puta marie tenz
vel leuat d̄ sacro fōte filiū alii⁹: puta
Joh̄es filiū Martini dē volūtatez ēt
ip̄s⁹ martini f̄z Jo. neap. in quoliz.
9º vtiq̄ cōhibē h̄a cognatio spūalis
int̄ eos n̄ obstatē in nōlūtario cōsēu
seu cōdīctōe illoz: ita q̄ petr⁹ ē h̄e
cōpat martini: 7 maria ē h̄a m̄ spū
alis Joh̄is vel it nōlit. h⁹ rō ē f̄z euz
q̄a qd̄ ē ex statuto ecclesie n̄ depēdet
ex volūtate s̄bīctoꝝ statuti 7 statuē
tis: s̄ ex statuto eccl̄ie est q̄ cognatio
spūalis t̄nseat ab vno iūgu in alio
cōsumato m̄mōnio: 7 q̄ p̄rinitas
acq̄rat p̄ri carnali p̄ h⁹ q̄ leuat aliq̄
filiū ei⁹ de sacro fōte ḡ zc. Itē pōita
cā sufficiētī cognatiōis spūalis oꝝ po
nere cognatōz spūalē. cā ē. n. ad quā
sedē effect⁹. s̄ p̄rinitas spūalis q̄z cōle
q̄t p̄ adū p̄p̄riū vni⁹ iūgu ē sufficiēs
cā alii iūgu cōḡtōis spūalis postq̄
m̄mōniū ē cōsumatū ḡ zc. Itē nō
q̄ reglarit vni⁹ oꝝ tenē ad baptismū
f̄z J̄ Ray. nō p̄les seu leuare de fonte:
vt de cōse. vi. 4. c. Inō p̄les. Et si ne
cessitas cogēt vni⁹ et idē pōt tenē in
baptismo 7 in cōfirmatōe. Si autē
p̄les tenerēt. dīc̄ Alber. in 4º. q̄ hoc
poti⁹ est p̄missio q̄ statutū: qd̄ dēat
approbari p̄mittit̄ at̄ rōe aicitie q̄ cō
trahit̄ int̄ illos. hec ille. Ubi ḡ duo
aut tres ex more patrie cōit̄ tenēt v̄r
tollerādū 7 sine peccato fieri. Luti⁹
t̄n̄ essz h̄re sup̄ h⁹ disp̄satiōz ab ep̄o:
si p̄r vult h̄re p̄les tenētes ad bap̄tis
mū: vt nō. hug. in decre. 7 cū plures
tenēt cōhibē cū oibz cōḡtō spūalis
q̄ impedit 7 dirimīt m̄mōniū f̄m

host. S̄z diligēter attēde q̄ oꝝ q̄ re
neāt siue tāgat ip̄z baptizadū cū ba
ptizat⁹: vel cū d̄ fōte leuat a sacerdo
te imēdiate si volūt̄ eē cōp̄rēs: aliter
ex eo q̄ extiterūt ibi solū nō tāgēdo
7 respōderint p̄ puero: abrenūtio zc
nō essēt cōp̄rēs. J̄ De. d̄ pal. In aliq̄b⁹
.n. locis sacerdos aquā effudit bap̄ti
zādō: 7 q̄ volūt̄ eē cōp̄rēs tenēt bap̄ti
zādū. In alijs. n. tenz puez ip̄e sacer
dos cū baptizat: qd̄ p̄cipue fit cūz sit
baptism⁹ p̄ imērhōez. et tūc p̄mo re
cipiētes baptizatu d̄ sac⁹ fōte a sacer
dote in pāno: vel nudū sūt p̄rēs spū
ales: vt nōt hug. in decre. Et s̄l̄r p̄
p̄curatōez nō pōt cōhibē cōp̄rinitatē q̄z
tū ad cognatōz spūalē: vt pōit archi
p̄. l. p⁹ mortē. d̄ adop. J̄ dē Jo. an. et
q̄uis n̄ r̄ndcat aliq̄s dum t̄n̄ teneat
ad baptismū: vel tāgat efficit̄ p̄rin⁹:
7 cōhibē cognatō spūalis. J̄lli autēz
p̄les q̄ siml̄ tenēt ad baptismū n̄ p̄bi
bēt ad inuicē cōhibē: vt J̄nno. ponit
Itē nō q̄ layc⁹ ēt q̄ baptizat aliq̄ez
siue in cāu necessitatē. siue cū: nō pōt
cōhibē cū illa quā baptizauit. et̄ e. ne
dū. li. 6. Itē nō f̄z Tho. q̄ si vir vel
mulier baptizat vel teneat ad bap̄tis
mū p̄p̄riū filiū si h⁹ facit in articulo
necessitatē. seu p̄ errozē nō impeditur
exigē debitū vel reddē et̄ e. Si vir.
Si h̄o fecit p̄ fraudē impedit̄ exigē
s̄ t̄n̄ reddē. 7 si vterq̄z fuit in culpa:
neut̄ pōt exigē: exad⁹ t̄n̄ v̄q̄z reddē
t̄n̄: vt dīc̄ hosti. 7 addit. Neli⁹ tam̄
essz vt cōtinerēt. Sedē at̄ m̄ si vir t̄z
aliq̄ez filiū vxoris sue: vel vxor filiu
mariti sui si ex iḡrātia h⁹ facit exculat̄
si ex malitia nō pōt exigē debitūz. si
h̄o fecit p̄ fraudē impedit̄ exigē: sed

tñf reddē. Jdē IRic. Credo tñ q sup
 h° eps possit dispēlare. s. q° ad exa-
 ctionē debiti: sicut de eo q coñguit cō
 sanguineam vxoris sue: cū quo eps
 pōt dispēlare q° ad debiti exactōz: s. z
 De. de pal. vt hēs. s. vbi hēs de ipe-
 dimēto affinitat. ibi vide. Jtē nō q
 si Johāna vxor petri tenuit ad bap-
 tismū filiū berte anteq̃ omiscēt: siue
 cōhēt mīmoniu cū ipo petro. Jpsa
 mortua pōt petr° hēre in vxore ipsaz
 Bertaz: s. sic successiue isto m̄ q̃s pōt
 hēre duas om̄es in vxores. S. si pe-
 trus coñguit Johānaz añq̃ tenēt ad
 baptismū filiū berte: n̄ potēt postea
 vnq̃ bertā hēre in vxore. Jtē ille qui
 t3 ad baptismū vel cōfirmatōez filiū
 petri ex muliē cubina vī vxore alia
 susceptū q̃ ex ea quā nūc h3 vxore n̄
 efficit p̄r isti° vxoris: quā nūc h3 ipe
 petr° et idē de filiis vxoris alie ex alio
 viro genit°. Jtē nō q si baptizatus
 q̃uis aliū n̄ deat tenē ad baptismū
 tñ si d factō vel nēitate t3 vel leuat
 vel baptizat n̄ cōhit aliq̃ cognatōez
 spūalē s. z tho. pe. et IRic. et addit alb.
 dñes q si alē iugū ē baptizat°: p eū
 tñsit cōgto ad eū q n̄ ē baptizat°. idē
 d cōfirmatōe. S. si baptizat° t3 filiū
 n̄ baptizati bñ cōhit cōp̄nitatē. Jtez
 nō q si d3 q̃s tenē ad baptismū vel
 cōfirmatōz frēz vel sororē: q̃a suffic iē
 tales vinculū carnale. Dia at q dca
 sūt de tenēte ad baptismū seu d fēre
 leuātē erga susceptū vel leuātū: et pē-
 tes ei° q° ad cōhēdā cōgitiōez spūalē
 itelligas similē d baptismō et pētib°
 ei° q° ad p̄dictā cognatōz: et oia que
 dca sūt d baptizato q̃tū ad tenētē et
 baptizatē in cōhēdā cōgitiōe spūali

cū baptizato. Itelligas p̄formit in
 cōfirmatōe et tenēte ad cōfirmatōez
 in cōhēdā cognatōz spūalē: cū cōfir-
 mātē et pētib° ei°. et dñc Off. q ista
 cognatio spūalis sic legalis n̄ hēt ra-
 mos: vñ ad plōas: cū q̃b° cōfate sē n̄
 egrediūt. Nō igit q̃ q̃cūq̃ in aliq°
 istoz impedimētōz detēt° sciēt cōhēre
 peccat mortalit. et in q̃tuor ex his ipe-
 dimētis ē excōicat° sciēt cōhērens: nec
 talis d3 absolui: nec pōt n̄ cens3 a tali
 mīmonio sic cōndō: vel petat dispē-
 latōez a papa vbi pōt et interiz absti-
 neat se ab vsu mīmonij sic impediri. et
 nō q in nullo. i. impedimētōz pōt
 dispēlare aliq̃s cū papā: s. et ipe papa
 in aliq̃b° hoz n̄ pōt dispēlare. s. i ipe
 dimēto ligaminis: cū. s. aliq̃s ē alteri
 ligat° p vba de p̄nti: talis. n. n̄ poss3
 cū alia cōhēre et dispēlate papa. Jtē
 in impedimēto erroris plōe: et in impe-
 dimēto violētie: vbi nullo m̄ ē cōfē°
 et i impedimēto coeūdi omni m̄ ex fri-
 gidityte nālī vel castratōe vel male-
 ficio: vel alia idispositōe pueniēte q̃a
 in h° mōi oib° nullū ē mīmoniu: iō
 n̄ pōt facē papa vt ibi sit mīmoniu
 De impedimēto coeūdi vī dñc. JDe. d
 pal. q illd sit ex statuto ecclesie: q̃a id
 n̄ p̄tinet ad sba mīmonij. et inde ē
 q si sciūt alē impedimētū tale: et n̄
 lomin° cōhēre ē vñ mīmoniu: qd n̄
 esset si dñess3 aliqd de sba mīmonij
 cū. n. p̄ncipalis finis mīmonij sit p
 lel n̄ vitatō fornicatōis: si posse coire
 cēt d sba matrimonij multo magis
 posse gñare: et sic senes n̄ possēt cōhē-
 bere qd ē fallū. De impedimēto erroris.
 cōditōis vī dubiū fm Ibug. tñ istd ē
 de statuto ecclesie. Jdē dñc Pet. de

pal. s. qd est de iure possitino qd etiā
videt sentire Ric. in 4°. di. 36. dicit
.n. qd error deterioris conditōis: 7 si n̄
collat cōsensū in psona: tñ multū mi
nuat. Et qā rōnabile est vt deceptis
iura sēueniāt: 7 maxime qñ est dece
ptio in re graui: ideo nāli cātare sta
tutū est psonam seruilis conditōis
illegitimā esse ad cōhēdū cūz psona
libera: qdū liberā eē credit ipe liber
cōtrahēs cūz serua: ledit. n. enormit̄
in bonis m̄rimonijs. s. in bono plis:
qā nō hēbit eā in sua ptate in bono
fidei: qā non poterit ita libē reddere
debitū dñō occupante suū in bono
sacramētū. i. cōbitatōis insepabilitate
qā dñs posset eā vedē. s. ille. De ipe
dimēto voti solēnis in religiōe. tho
sa se. et Alber. tenēt qd n̄ pōt. hugo.
cardinalis. Ric. in 4°. d. 38. Inno
tenēt qd pōt ex magna cā: vt ex refoz
matōe regni vni? 7 h̄mōi. Et Jo. i
sū. cōfess. dicit de facto vidisse talez
dispensatōez factā: hanc etiā opionē
.s. qd papa possit dispēlare: tenere v̄
idē Tho. in 4°. di. 24. ar. 4. 7 Job.
neap. in quolibz. dicit hāc opionē eē
p̄babiliorē. In impedimēto ordinis
tenēt fere oēs qd possit: q̄uis nō con
suevit. In impedimēto criminis absqz
dubio pōt h̄z Ide. de pal. 7 de ipedi
mēto spūalis vel legalis cognatiōis
pōt fm̄ Ide. de pal. De impedimēto
etiā qd est ex publice hōestati. iusticia
certū est qd possit cū sit ex cōstōe ecclie
vñ pe. d. pa. sic dicit qd papa pōt dispē
lare in oibz qdū publice hōestatis
iusticie qd sumū ē fm̄ qdus cōsanqui
nitatis: 7 hoc p̄z: qā nō est phibituz
lege nāli vel diuina. Unde posset

dispēlare qd qd cōtrahēt cū spōsa vel
vxoze nō cognita p̄ris vel fratris. Et
nō qd qñ aliq cōhēt m̄rimoniuz de
facto: qd de iure nulluz est. si postea
obtinēat dispensatōez a papa super
impedimēto: nō p̄pterea ratificare
p̄dictū m̄rimoniū quo ad deū: etiāz
si āte dispēlationē secuta erat copla
carnalis s. opz qd venio interueniat
mutuus cōsensu interior: in alituz
7 si cū hoc seq̄ copula carnalis non
est necessaria noua exp̄ssio h̄boz: et
hoc in fauorē m̄rimonijs. Hoc videt
vicē Ric. in 4°. di. 40. in quodā fili
tutius tñ esset vt de nouo ipsa fieret
exp̄ssio h̄boz cōfessū exp̄mētū. Dicit
etiā idē Ric. qd cū carnalis v̄sus mu
lieris ex m̄rimoniū sit extra ius nāle:
iō ibi locū nō h̄z p̄scriptio: vt. s. ex h̄o
qd tenuit aliquā cūbinā p. 30. ānos
facta sit ei licita talis cōmixtio: s. sēp
mortalit̄ peccat. Ip̄m ē m̄rimoniū
qā est de iure diuino 7 nāli: iō p̄scri
ptio facere non potest vt valet m̄ri
moniū: qā a p̄ncipio fuit nullum: et
econuerso: vel qd efficiatur nullum:
qd a p̄ncipio fuit h̄um. ex de cōsan.
7 affi. non debet. p̄t̄z in textu: 7 p̄t̄z
in glo. Itē nō qd h̄z hosti. qñ doc.
viscor. circa impedimētū m̄rimonijs:
vbiqz doc. p. glo. suas dicunt solui
m̄rimoniū: s. nō inducūt ius exp̄ssuz
cōnitiū dicenti adhereas. ex de testi.
licz ex quadā. in fi. Item nō qd cum
ecclia p̄cipit alicui cōiūgū cōbitare
cum altero: 7 ille cui p̄cipit sciat esse
impedimētū fm̄ hugo. in hoc casu:
q̄tū ad reddēdū debitū nō tenetur
obedire: tam in cōhabitōe 7 necessa
rioz exhibitione obedire debz: 7 nō

negare ei cui se de facto copulauit.
 Item nota qd qui audit impedimētū
 esse inter se & uxore fm Euil. Si au
 dit a fide dignis & nō suspectis cum
 nō debeat esse negligēs sue salutis
 tenetur inquirere veritatem: alīs esset
 affectata ignorātia que nō excusat. si
 concipiat pbabilē opinionē de dicto
 alicui nō debet exigere debitū licet
 reddere teneat. Sec⁹ si ita inueniatur
 veritatem qd esset impedimētū inter
 eos qd haberet pro constanti: Tunc
 nec exigere nec reddē debet. Porro
 qui audit tale impedimētū a viro fi
 de digno: aut iurato: aut compatre
 suo: aut ppro sacerdote: aut etia p
 publica fama non ita tenet credere qd
 peccet mortaliter si nō credat: si ve
 nialiter. hec Euil.

De impedimētis nō dirimētibus
 matrimoniū contrādū.

Cap. i. q.

Et aliud gen⁹ impedimēti
 qd ē qdē impedies mīmo
 niū cōhēdū: s; nō dirimens
 contrādū: & istud est multiplex. Et
 pmo qdē cōnā clādestin⁹ ipsi mī
 monij: et de mī. cōn. cōt infidūm
 ecclesie. pper totū. Qui g cōtrahunt
 clandestine mīmonij peccant mor
 taliter: & tale mīmonij dī cōtra in
 terdictū ecclesie qd cōtra phibitionē
 ei⁹ ē: vbi nō hz p. de pal. in 4. q. l. s;
 pōt esse duplicif. Uno m qd est cōn
 statutū ecclesie vel iuri. Ut qd trib⁹
 tpib⁹ ani infidūis: de qb⁹ in. c. se. vel
 qd ē clādestina dispēlatio: phibet. n
 ne mīmonia fiat clādestina: et sine
 bānis. et de clan. des. Et inhibitiō.
 vbi dicit qd cū dī fieri aliqd mīmonij

debēt i ecclesia bāna publica p sacer
 dotes ppoi: vt. j. cōpetētē tminuz: q
 scit impedimētū pponat: et si appa
 ruerit pbabilis coniectura cōtra co
 pulā futurā interdicat expse: donec
 cōstet qd fieri debeat: alīs si cōnheret
 sine bānis: vbi. l. talia fuat: aut post
 phibitōz extiterit impedimētū puta
 qd phibit: tūc filij dicēt illegitimi:
 nec excusabūt ppe i grātiā pētum: et
 sacerdos q tales cōiūdiōes inhibere
 cōtemperit: vel regularis q interessz
 h⁹ mōi puniē: vt in dicta decre. In
 aliqb⁹ tñ locis nō sūt hec bāna: sed
 solū contrahūt sponsalia solēniter &
 publice multū ante mīmonij & in
 terim potest manifestari an sit impe
 dimētū. Uñ in talibus locis ratione
 contrarie consuetudinis omissionē
 bānoz nō puto esse peccatū: sed vbi
 seruant esset mortale omittē. Alio
 modo dicit mīmonij contra inter
 dictū ecclesie: qd est contra pceptū
 hominis ministri iuris & ecclesie. Et
 iste minister vel est prochialis sacer
 dos qui potest dispensare mīmonij
 & si nō iudicare. Ipse. n. hz inquirere
 de impedimento & inhibere. Aut ē
 officialis episcopi nō sacerdos q sol⁹
 bñdicit nubentes. Vel archidiacon⁹
 aut Abbas hñtes hoc ex cōsuetudie
 vel pñilegio: & habent iudicare: & si
 non dispēlare si nō sunt sacerdotes.
 Aut est epūs vel supior eo: et hic hēt
 iudicare & dispensare. Iudicare rōe
 iurisdicōis dispensare rōne ordinis
 cum cura. Cōtrahere g contra phi
 bitionē ecclesie vel ministri est mor
 tale: nisi fuerit dispensatum ab eo q
 potest: & si qdēz facta fuerit inhibitiō

ab inferiori papa vt epō vl' prochiāli
quīs sit peccatū: tamē si nō est aliud
impedimentū tenet. Item si a papa
facta est simplex inhibitiō: quia non
anulat ppter hoc. Sed si hoc prohi
buerit decernens irritum et inane: si
secus factū fuerit: tunc matrimoniū
est nullū: q̄a per hoc reddit eos in
habiles. Plus est. n. reddē multos
inhabiles q̄ paucos: sed ipse p̄hibēs
m̄rimoniū per cognationē spūalem
legalē vel carnalē in gradu nō p̄hi
bito lege diuina reddit h̄mōi inha
biles. g. zē. h. pe. 2° votū simplex
q̄d q̄dem impedit cōtrahēdū matri
moniū: sed non dirimit cōtractū.
di. 27. Idem totum. in tex. et glo. Et
idem Ricar. et Tho. in 4°. Talis ḡ
mortalit̄ peccat q̄ h̄ns votū simplex
castitatis contrahit: et nihilominus
adhuc tñc implē votū: si nōdūz cog
uit vxorē: cū q̄ p̄xit p̄ h̄ba de p̄nti:
q̄a adhuc implē pōt. s. in trando reli
gionē etiā inuita vxore. et sic n̄ pōt
cōsummare m̄rimoniūz absq̄ peccato
mortalī: postq̄ h̄o cōsumauerit: reli
gionē intrare nō pōt vxore inuita: et
tñc reddē debitū vxori petēti: siue ex
p̄sse: siue in p̄tatiue s̄m Tho. et Ric.
in 4°: s̄ nō licet ei petē: als s̄z quosdā
vt Ric. peccat mortalit̄ quotiēs exi
git debitū: q̄a adhuc potest et debet
seruare votum q̄tū in ipso est. Et
dicit Hosti. q̄ si quis h̄ns tale votūz
petat ab aliquo vtrūz si contraheret
tenerz matrimoniū: nō d̄z sibi r̄ndē
clare. s. q̄ teneat: ne def sibi occasio
frangendi votum: sed in huiusmodi
debemus talēs querētēs prudētē clu
dere vt docet Origenes. di. 43. In

mandatis. Tercio spōsalitiū factū
cum altera: nisi mutuo pres se absol
uant: vel ex altera p̄tium sit aliqd ex
his p̄ que licite p̄nt spōsalia frangi:
talit̄ etiā peccat mortalit̄. Quarto
tenē vel suscipe aliquē vel aliquā ad
cathecismū q̄ p̄cedit baptismū. ext. e.
per cathecismi. li. 6. Quinto q̄dā
crimina. v. incestus post cōtractū
matrimoniū cū affinib' om̄issis. 22
q. 7. Si q̄s viduā. et c. Cōcubisti. cū
s. q̄s cogit cō sanguineā vxoris sue
vel cū cogit si mulier est a consan
guineo mariti sui: p̄t h̄mōi incestūz
delinq̄ns amittit ius petēdi debitū
n̄ solū ab vxore vel viro attinētī illi:
cū q̄ om̄isit incestū: s̄ et illa vxore vel
viro mortuo si cōixerit cū alia p̄sōa:
q̄d facē n̄ d̄z s̄n disp̄latōe ep̄i ab ea
exigē nō pōt vt ex de eo q̄ co. cōsan.
vro. sue. T̄n̄ misse. In vtroq̄ tñ cāu
reddē tñc s̄z Ric. in 4°. di. 24. P̄d̄
tñ ep̄s disp̄lare vt. s. talis p̄uat' iure
exigēdi possit exigē absq̄ peccato s̄z
Idem. de pal. in 4°. Cogitēdo autēz
sanguineas p̄rias vel p̄mittēdo se
cognosci: quīs nō min' peccet: imo
magis: nō tamē repitur in iure q̄ p̄
uet eradōe debiti: vel q̄ impediāt a
contrahendo. Ric. etiā hoc dicit
s. q̄ incest' cū s̄anguineis nō impedit
m̄rimoniū cōtrahēdū: nec p̄uat eradōe
debiti: sic incest' cū affinib'. Itēz inē
fediō p̄p̄e vxoris. 22. q. 2. Admonē
et c. Intersectores q̄d intelligitur: cū
occidit: vel in vindictā propter adul
terium ab ea cōmissum: Vel quia
alias eā exosam habet propter aliq̄
defectū: non p̄ter hoc vt cōibat
cū altēa quia tūc dirimēt illd̄ sc̄q̄ns

Et idē fm̄. De. de pal. de muliere q̄
 dat venenūz viro: vel alio m̄ occidit
 eū. Itē rap̄? spōse alī? 27. q. 2. sta-
 tutū. Itē susceptio pp̄ij filij de fonte
 v̄l p̄firmatōe q̄n. s. q̄l fac̄ h̄ infidiādo
 m̄rimonio: vt possit puare alterum
 debito iugali. 20. q. i. de eo. Item
 infectio sacerdoti. ex de pe. 7 re. q̄
 p̄sbyter. Itē solēnis p̄nā. 22. q. 2. d̄
 his. Itē si q̄s monialē sciēt in vxorez
 suscipiat. 27. q. i. h̄i qui. Dēs p̄dēos
 cāus pōit Ricar. Alber. Tho. 7 De.
 7 hosti. p̄t vltimūz quē sol? hostiē.
 addit. 113 at̄ hec et forte alia ipediāt
 cōhibēdū. Si tñ timef̄ d̄ incōtinētia
 v3 ei ep̄s cōcedē lāiaz nubēdi. ar. 22
 q. 2. Antiq̄. 7. c. In adolefcētia. ex d̄
 eo. q̄ co. cō. vr. sue. Ex lris. Et h̄z quē
 addit Guil. sufficit lāia pp̄ij sacerdo-
 tis: imo de s̄uetudie n̄ v̄atur talis
 rigor petēdi lāiaz. Ric. autē dicit in
 4°. de infectōe vxoris: q̄ si cōhibet
 m̄rimoniū: q̄uis n̄ sit v̄rimēdū: cuz
 nō obstat aliud ipedimētū peccat tñ
 cōhibēdo cōn statutū ecclesie: nisi p̄
 cū eo fuēt dispēsatū: 7 idē videt̄ di-
 cendū de alijs cāib? supradicti. De. d̄
 pal. in 4°. pōit vtrāq̄ opionē: s̄ d̄cli-
 nat ad secūdā dicēs q̄ si n̄ dispēsatōe
 nō l3 inuolutō in aliq̄ d̄ictōz ipedi-
 mētoz: seu criminū cōthē: vel d̄bitū
 petē sine dispēsatōe 7 q̄ nō nisi ep̄s
 dispēsat: nec valz s̄uetudo in p̄riū:
 nisi cōstarz q̄ ep̄i h̄o lōgo tpe sciētes
 dissimularēt: als contrariū faciētes
 peccāt mortalit̄. In d̄ h̄z De. de pal. i
 4°. q̄ clādestina despōsatio dicitur
 fieri lex mōis. Id̄io. v3. q̄n sit sine
 testib?. 2° q̄n conueniūt clādestine
 anteq̄ recipiāt b̄ndictōez nuptiales:

p̄ loco 7 tpe quo petē p̄nt. 3° q̄do
 spōsalib? nō soluit̄. s̄ solūdis solū au-
 d̄itate iudicis sine lāia ei? cōhibet̄
 aliud m̄rimoniū. 4° q̄n d̄ebūt m̄ri-
 monium āte pubertatē sine iusta cā
 absq̄ lāia ep̄i cōtra p̄hibitōz que sit
 ex de spō. impu. c. 2. 5° q̄n cōtra in-
 terdictūz spāle: sic alicui cōndicē: ne
 d̄ebat cū alia pp̄t ipedimētū 7 h̄i.
 6° q̄n h̄ sit om̄issis bānis: q̄d̄ intelli-
 git̄ vbi nō est s̄uetudo in cōtrariūz
 7 quocūq̄ istoz mōz cōthet̄ ē elpa
 mortalis pp̄t inobediētiā ecclesie. s̄ i
 sex cāib? pōt iuste dispēfari. Primo
 cū maḡtib?: q̄a eoz m̄rimonia solēt
 cū magna deliberatōe tractari per
 amicos. 2° q̄n valde nobilis iqbilē
 ducit. 3° cū diues paup̄. 4° cum
 senex iuuenē. 5° cū timet p̄tes: cuz
 iā cōnxit. 6° cū diu fuēt sic: et hoc
 pp̄t v̄ecūdiā. Dispēfat at̄ in h̄ ep̄s
 de s̄uetudie p̄ papā sc̄ita: 7 dissimu-
 lādo approbata: als cū sit statutū ge-
 neralis cōcilij sol? papa dispēfat. hec
 De. de pal. in 4°.

De ipedimēto feriaz q̄n. s. n̄ p̄nt
 fieri nuptie. Cap. 20
 e Sit aliud gen? impedimēti
 tp̄alis: siue ad tps q̄d̄ habet
 ipedire: s̄ n̄ v̄rimē m̄rimo-
 niū: q̄d̄ d̄r ipedimētū feriaz: q̄d̄ q̄dē
 ipedit solū celebratōz nuptiarū: 7 b̄n
 dictōez nuptialē: 7 educatōz vxoris in
 domū: n̄ at̄ ipedit d̄cū m̄rimōij vel
 de fūco: vel de p̄nti: q̄d̄ sit solo p̄fetu
 p̄ vba exp̄ssa s̄z Ray. 7 Hoff. 7 glo.
 sup. c. Capellan?. ex d̄ ferijs. nisi repu-
 gnaret huic p̄rie s̄uetudo. hosti. tñ
 v̄r dicē: q̄ nec ēt ist̄ licet: sed p̄mūz
 cōiter tenef̄. De. de pal. in 4°. dicit.

Extrahē p̄ h̄ba de fuso n̄ ē phibitū
7 l̄z h̄m quosdā: nec ē p̄ h̄ba d̄ p̄nti
It̄ d̄ tñ vltimū n̄ v̄r q̄a iste cōnd̄ d̄z
fieri clādestine: s̄ in facie ecclesie. In
facie aut̄ ecclesie nō v̄r faciēduz: sicut
nec bñdīctio nuptialis. h̄ ille. Credo
in h̄o stādū esse cōsuetudini ecclesie.
Sciēdū igit̄ q̄ tpibus his n̄ p̄nt nu
ptie celebrari. v̄z. ab aduentu vsq̄ ad
epiphaniā: neq̄ includit̄ octaua epi
phanie: cū de ip̄a nō sit exp̄ssū i iure
It̄ a septuagesima vsq̄ ad octauaz
pasce inclusiue. It̄ a trib⁹ dieb⁹ ate
ascēsiōis vsq̄ ad octauas p̄tecostes
excludēdo tñ ip̄ā dominicā: que est
octaua dies 7 pent. q̄a ip̄m festū nō
h̄z octauū diē. vñ in ip̄a p̄nt nuptie
celebrari. ex de ferijs. Capellan⁹. i. fi.
7. zz. q. 4. n̄ pōt. 7 trib⁹. c. sequētib⁹.
Qui at̄ nuptias fac̄ his tpib⁹ peccat
mortalit̄: q̄a cōn statutū gñale eccle
sie facit. ex de m̄ri. cōn cōn. inf̄ ecc. p
totū. It̄ de pal. in 4. di. zz. diē q̄
celebras nuptiaz est inēdīctā ab ad
uētū vsq̄ ad octauā epiphanie inclu
siue. De alijs duob⁹ tpib⁹. Cōcor. cū
supradictū. It̄ de 3. tpe. s. a triduo
añ ascēsiōis vsq̄ ad octauā pent. diē
q̄ nuptie suspēdūt vsq̄ ad festū tri
nitatis. ita tñ q̄ n̄ a p̄mis vesp̄is trini
tatis licz cōnhē: s̄ a p̄ncipio noctis:
vel media nocte: vel sicut xi⁹ puto a
mane in antea. Et l̄z sit ita de iuri. s̄
ilitate: q̄a tñ cōsuetudo est optima
legū inēpsio sequēda est terre cōsue
tudo a plati. diu scita vel dissimulata
siue de celebrādo nuptias in diebus
illis extremis siue de abstinēdo. It̄
nō q̄ festa fm nouā legē et veterē a
vespa vsq̄ ad vesp̄a celebrā: tam in

septuagesima sibi p̄p̄iū est offm: q̄d
abdicat cātica leticie: q̄a nō incipit a
vespis: s̄ in cōpletorio qñ p̄mo inter
mittit̄ alleluia: Un̄ vsq̄ ad cōpleto
riū exclusiue licet cōnhē. Sed officiū
aduent⁹ p̄p̄iū p̄fecte incipit a vesp̄is
sabbati p̄cedentis: vnde ex tñc nō l̄z
cōnhē. In dieb⁹ h̄o vltimis nō solū
vesperimo cōpletoriū sūt de tpe p̄ce
denti p̄ se loquēdo licz p̄ accidēs sup
uenienti maiori festo nil fiat de illo
in cōpletorio vel solū mēmoria in ue
sp̄is: sicut ap̄d illos q̄ faciūt festū tri
nitatis in octaua pent. p̄dit vesp̄al 7
cōpletoriū: 7 similē qñ festū celebra
eūt in octaua ephie 7 octaua pasce
nō tñ p̄ hoc l̄z in ista vesp̄a: s̄ sicut
s̄. dictū est in talib⁹ est cōsuetudo ser
uāda: un̄ in mult. terris: et d̄ nocte p̄
fūda in vigilia aduent⁹ 7 septuagesi
me nuptias faciūt: s̄ si p⁹ mediā no
ctē facerēt essz corruptela: q̄a mediā
nocte more i Romāo nox incipit: vt
or. ff. d̄ ferijs. l. more. Un̄ sic nulla cō
suetudo excusaret celebrare in mane
diei: sic nec p⁹ mediā noctez: s̄ certū
est: q̄a cōn s̄ctoꝝ patꝝ canones est.
Cōnhentes at̄ nuptias istis tpib⁹ p̄
hibiti. debent puniri: in q⁹ deliqrūt
ut. s. ad tps sepent̄: s̄ si sit piculū incō
tinētie: alia p̄nia pōat: et i ista dispē
set. Sacerdos at̄ q̄ dedit bñdīctiōez
puniend⁹ est q̄ui pena: licet arbitria
Inō at̄ esset mortale exigē talib⁹ tpi
b⁹ ab urore p̄us rite bñdīctā. It̄ de
pal. It̄ 7 si mortale sit m̄imōiū
cōsumar tali tpe: tñ p⁹ p̄mā copulā
iteꝝ cōgscendo nō peccat mortalit̄
nisi hoc faceret in cōtēptū ecclesie or
dinātis. hec It̄ de pal.

De spōsalib⁹.

Cap. xi.

Circa p̄dū m̄rimōij. In dō q̄
m̄rimōiū inīciat. p̄o. i. p̄ spō
salia siue p̄ h̄ba d̄ futuro. 2°
ratificat p̄ h̄ba d̄ p̄nti: vel alia signa
exp̄mētia cōsensū. 3° cōsumat p̄ carna
lez copulā: 7 h̄ cōit obfuaē. In dō ē tñ
nc̄ciuz q̄ spōsalia p̄cedāt: q̄a absq̄ p̄
missiōe facta de fūto p̄t q̄s s̄bito cō
trahē p̄ h̄ba de p̄nti. Similit̄ ē ad
essētiā m̄rimōij n̄ ē necessariū q̄ se
quat̄ copla carnalis. Un̄ in̄t mariā
7 Jōsep. dicit̄ fuisse p̄fectū m̄rimōiū
q̄. i. ad ei⁹ essētiā: et si n̄ q̄ ad ei⁹ si
gnificatōez p̄pletā: cū tñ v̄tq̄ remā
serit h̄go. 2. 7. q. 2. 5. cū ḡ. q̄a d̄xerāt
p̄ h̄ba de p̄nti: fuerat. n. reuelatū vir
gini. Marie: q̄ Jōsep nūq̄ exigeret
debitū ab ea. S̄z si exegiss̄z fūet ol
uina aucte disp̄latū vt reddē n̄ te
nereē. Et vna ex cāis q̄re beata h̄go
d̄ Maria fuit d̄sp̄sata h̄z originē. 25.
q. 2. Inuēta est. vt ptus h̄ginis dia
bolo celareē: q̄uis. n. 7 si corda hōi
num nō cōḡscat p̄ se et corpa q̄ ad
exteriora sciat: nō tñ valuit scire vtz
ex Jōsep: vel sine viro c̄cepiss̄z: nec si
h̄go pepiss̄z: vel nō h̄go: et h̄ p̄t ni
miā s̄aditātē h̄ginis: q̄a n̄ p̄mitteba
tur ap̄ximare ei vel h̄ cōḡscē. Ric.
in 4°. Nō ḡ q̄ m̄rimōiū inīciat p̄
spōsalia q̄ sunt futuraz nuptiaz pro
missiō. 30. q. 5. N̄rates. q̄ fiūt multi
plicif. alū. i. nuda p̄missiōe: vt cū dīc
vir: accipiā te vel ducā te in v̄rorem
meā 7 h̄mōi. Et illa respōdeat: acci
piam te: vel ducam in virum 7 hui⁹
modi. Aliqñ non solum p̄missiōe s̄
ēt appositōe iuramētī. fiunt spōsalia.
Alū fiūt dātis arris spōsalit̄is. Nō

p̄nt at̄ d̄hī spōsalia ex alia p̄te tātū:
nec claudicare h̄z Enil. Et si aliquis
capiat manū mulierī. 7 dicat ipi mu
lieri: do tibi fidē de accipiēdo te in
v̄rore: 7 nihil illa r̄ndeat nec aliq^o in
se oñdat accēptā n̄ sūt spōsalia. Ille
tñ q̄ talit̄ d̄dit fidē tñc̄ eā ducē si illa
voluēit si noluēit n̄ ē d̄pellēda. Et h̄
h̄u n̄ oñdēit aliq^o in mulier illa acce
ptare q̄d agebat. vnde si āte fidē sic
datā tradabat de spōsalib⁹: vel m̄ri
monio in̄t eos: et ipa req̄sita sponte
manū dederit ad fidē recipiēdam: 7
h̄mōi: tūc esset d̄dā spōsalia. Itē si
q̄s añ pubertatē d̄hī m̄rimōiuz p̄
h̄ba de p̄nti intelligūt eē spōsalia: et
h̄o nisi esset p̄rimi pubertati 7 malē
tia supplēt etatē: q̄a tunc essz m̄rimo
niū. ex de pu. hon. iū. Si duo. Item
nō q̄ post septēniū p̄nt d̄trahi spon
salia de futuro. ex de spō. impu. Si
infantes. li. 6. 7 ex tūc valēt. Si tam
alē vel ābo minor est septēnio: 7 con
trahūt spōsalia ipsi vel p̄ntes p̄ eis
nihil agit nisi postea ratificēt. Si at̄
appropin̄q̄rent ad tps septēniū: q̄n̄is
nō impleuerint septē ānos tenēt spō
salia fm̄ Iho. in 4°. hec autē appro
pin̄tio d̄elmināda est h̄z d̄ditionez
d̄hētū: cū in q̄busdā tardi⁹ p̄ueniat
intērio seu cōplacētia nuptiaz. Iho
7 Iho. tñ exp̄sse nō h̄ēt de iure: q̄
tēpus septēniū possit p̄ueniri. Ille tñ
q̄ maior est septēnio si d̄hī spōsalia
cū m̄iori septēnio: l̄z n̄ tēuerint etiā
ex p̄te maioris: q̄a claudicare n̄ debēt
tñ q̄a maior iuste fidē dedit: tenetur
maior minorem expectare: Si forte
velit durare in eodem proposito.
Alias peccaret p̄pter fidēz mentitā:

et tenet agere pñiam de fide mēta
 Item inter absentes possūt cōtrahi
 sponsalia p nūtiū vel litteras: siue
 p pcuratorē super hoc si absens hoc
 sciat: vt quia misit nūtiū: vel q̄a de
 conscientia sua sit: vel postea ratum
 habet. *zz. q. 2. Ihonorant. Ihosten.*
 Item si qui ante pubertatē cōtrahūt
 mīmonii spōsi esse intelligūt. Itēz
 nō q̄ si absens misit. nūtiū vel pcuratores
 ad cōtrahendū sponsalia: postea reuocat:
 nō soluz si reuocatio pueniat ad pcuratores
 anteq̄ puella consentiat nihil agit. *ar. ex de pcur.*
 In nostra. *7. c. mandato:* imo etia
 si reuocatio pueniat ad pcuratorem
 postq̄ puella consensit: si tamē pcurator
 reuocatus fuerat anteq̄ cōsentiret
 puella nihil est adū fm *Ihosti.*
 Item qui cōtraxerūt sponsalia que
 tenuerunt: vt quia debita etate fue
 runt contracta tenent cōtrahē ma
 trimoniū siml: nec potest alter eorū
 contrahere cum altera psona: si tamē
 contraxerint p vba de pñenti: tenet
 secūdū matrimoniū. extra eo. Sicut
 sed tenet agere pñiam de fide men
 titā: 7 multo magis si pmo interue
 nerit iuramentū ex eo. *Ex litteris.*
 Sed quid si quis iurat alteri vnam
 de filiabus suis dare in cōiugē non
 nominando aliquam determinate.
Rt. hosti. dare tenet si quacūq̄ det
 liberat q̄a pmissoris est electio: sicut
 7 in alijs pmissionib⁹. *ex de re. iuri.*
 Sicut in alternatis. Et si om̄s mo
 rianē pter vnam ad illā dare tenet
ar. ff. de eo q̄ certo loco. l. 2. Et si vnā
 ex ipsis offerat: 7 ille nō acceptet cui
 pmissum est liberatus est pmissor

etiam a iuramento. *ff. de cōdi. inde.*
.l. cum his. Qd si vnā ex his cogno
 uerit carnaliter: nullam aliam habē
 poterit ppter affinitatem contractā
 imo qd plus est: si cōtēplatione pce
 dentis contract⁹ mīmonij cōmixtio
 facta est esset matrimoniū. extra eo.
 qui dux. in ma. quā po. p adul. signi
 ficauit. Sed quid. si quis iurat altēi
 dare sibi vnam de filiabus suis: Et
 determinat quam: 7 si illam habere
 non possit promittit sibi aliam. *Rt.*
Ihosti. q̄ tenet ei dare pñiam: 7 ad
 hoc laborare bona fide. *ex de spon.*
 Ad audientiam. Qd si non pōt tūc
 distinguendū: q̄a si prima consensit
 spōsalibus expresse vel tacite: vtputa
 q̄a ipsa pñente 7 nō cōtradiciente sue
 runt contracta sponsalia: vel postea
 ipsa ratificante sororez illius habere
 non potest: q̄a cum pma contraxit
 sponsalia ppter impedimētūz pu. ho
 nestatis iusticie: vt in. *o. c.* Ad audie
 tiā. etiā si illa spōsalia pma forte ppe
 cōsanguinitatē aliq̄ cū pñia n̄ tenuissēt
 Si hō pma nullaten⁹ cōsensit spōsa
 libus tñc ei de scda. *ex de spon.* *Ex*
litteris. Sz querit qd iuri. de penis:
 q̄ aliqñ ponūt in spōsalibus. *R. fm*
Ray. q̄ l3 spōsalia possint cōtrahi s̄
 cōditōe pmissē pecūie: n̄ tñ pōt pecūia
 pmitti p modū pene: 7 si pmissa fu
 erit n̄ tenz pmissio: nec peti pōt: vt si
 dicat nisi tecū duxero dabo tibi. *100.*
marchas. Nā iugia debēt eē libēa:
ex e. c. Requirit. 7. c. gēma. Idē tho.
1. 4. di. 27. In d̄ tñ q̄ arre sponsalitie
 ab ea pte q̄ cāz pstat: ut nuptie nō se
 quāt amittāt: recepte hō restituūt
 in duplum. *C. de sponsa. l. Aris.*

Quin etiam si quis vellet sponsalia firmiter alligare potest sic facere s3 hosti. s. vt det magnam q̄titate p arris: 7 stipulet eas in quadruplum quia tñ potest stipulari: 7 nō āplius 7 tunc si steterit per recipiētem quominus matrimonium sequat restituat eas in quadruplum. C. eo. l. si. Cessat tamē pena arraz in q̄busdā casibus: vt si tempus appositū lapsū sit: tunc. n. is per quem non stetit: nubac impune. Item cessat si spōsus impeditus fuerit: dū tamen causam impedimēti nō p̄buerit. Cessat etia3 ppter cām legib⁹ interdictaz: puta si de iure matrimoniū sequi nō potest. E. eo. l. si. Inō igit q̄ si in spōsalib⁹ appositū est tēpus infra qd fieri debeat m̄rimoniū: ille per quem non stetit impune nubit: s3 alij dat p̄tia de fide inentita. extra eo. Sicut.

Nota q̄ in nouē casib⁹ sponsalia soluuntur de iure 7 sine peccato s3 Ray. p̄p̄m⁹ si alter sponsoz trāsit ad religionē qd potest facere etiam contracto matrimonio de presenti: 7 nondū cōsumato etiā altero inuito 7 sic ille qui remanz in seculo soluit a spōsalibus: 7 etiā a m̄rimonio. ex de cōuer. ciu. c. vuz. et. c. ex publico. Secundus est qñ spōsus nō inuenit: q̄a se trāstulit in regionē lōginquaz ex de spō. De illis. 7 si in spōsalibus n̄ fuit appositius tēmin⁹ de cōhēdo tūc s3 leges p̄sens nō tñ expedare abntē: nisi p biēniū: tñ iudex s3 host. poterit abiciare vel p̄longare tēp⁹ inspecta q̄litate psonaz. Tertius si alter sponsoz post cōtracta spōsalia incurrat lepram vel paralēsim: Vel

amittat oculū vel nasum: seu quicq̄ turpius ei cūeniat. ex de cōiu. lepro. c. vlt. 7 ex de iur. iur. c. quēadmodū vbi innuit q̄ etiā si iurauit nō teneat Quartus si supuenit affinitas: puta quia spōsus cognouit cōsanguineaz sponse: vel ecōuerso. z. 7. q. z. Quidā Et ad hoc p̄bādū sufficit sola fama Et s3 hosti. sufficit vnus testis. Quint⁹ si mutuo se absoluāt sicut q̄ societate fide inēposita cōhāt: 7 postea sibi remittūt eā. ex. e. p̄p̄terea. 7 hoc s3 Ray. goff. Alber. Tho. pe. 7 Ric. Sext⁹ si alē eoz fuēit fornicatus post spōsalia: in quo casu licet repellē alteri fornicatē. ex de iur. iur. Quēadmodū. 7 hoc de fornicatiōe carnali: 7 multo magis spūali. s. hēsi. vel infidelitate. p̄p̄o fornicatiōe nō nō volūtaria cōmissa: puta q̄a spōsa violēter cognita est ab alio s3 hosti. nō debet repelli sponsa. Vir etiā nō debet cogi ducere talē. S3 p fornicatione cōmissa ante spōsalia nō d3 dimitti sponsa: nisi s3 hugo. si tpe despōlatōis credebatur eā esse v̄ginē: 7 postea cōstitit eaz esse corruptam anteq̄ haberet per verba de p̄senti. Septimus quando sponsus vel spōsa contrahit cum alio viro p p̄ba de p̄nti: vel etiā de futuro: 7 seq̄ carnalis copula: talis tamen peccat mortaliter qui fidem frangit. Si aut cōtrahit cum vna vel euz vno spōsalia de futuro sine interpolitiōe iuramēti 7 cum secūda similiter de futuro sed cum iuramento debet remanē cum prima s3 Ray. 7 hosti. 7 Ricar. in 4.º. z. q. 4. In malis. p̄p̄ccauit tñ mortaliter contrahendo cū secūda.

122
Octauus qñ impubes qui contrahit
sponsalia venit ad etatem adultam
7 petit absolui a vinculo sponsalium:
7 dari sibi licentiā nubendi. extra de
spō. impu. De illis. Omnes p̄dictos
casus ponunt Ray. 7 hosti. Non
fm hosti. si samā habet q̄ inter eos
sit aliqđ impedimētū: 7 de fama do
ceat. ext de cōsan. 7 affi. c. 2°. Addit
Ric. in 4°. p̄dictis casib⁹ decimū h̄z
quosdā. s. cū spōsalib⁹ supuenit votū
simplex cōtinētie. S̄z ut teneat spō
salia iuramēto firmata facta p̄ metū
q̄ cadit in cōstātē viz. Dubiū est p̄p̄
iuramētū additū. Et Ric. sup hoc
ponit opinionē duplicē. Aliq. n. di
cunt q̄ p̄dicta spōsalia nō tenēt ipso
iure: nec in foro exteriori: nec in foro
cōscientie: quia nec deus nec ecclesia
tale iuramētū voluerunt esse obliga
toriū respectū eoz in q̄bus maxime
requiritur libertas: de quoz numero
est contrad⁹ spōsalium 7 in religione
p̄fessio. is. q. i. nō est. Alij hō dicūt
q̄ talia spōsalia tenēt 7 obligāt con
trahētē in foro cōscientie: q̄uis in
foro exteriori nō reputet obligatus
eo q̄ ecclesia p̄sumeret cōsensuz inte
riorē nō fuisse: 7 rō est fm eos: q̄a
q̄ p̄ iuramētū aliqđ dūdurū in vxorē
si qđ iurauit nō implet iurat falsum
ad qđ sequit⁹ q̄ mortalit⁹ peccat. S̄z
q̄libet obligat⁹ ad euitandū mortale
peccatū. g. 22. hec ille. Tutior via est
ut peteret a supiori dispēlatio a tali
iuramento. Idē. Guil. 7 Hug. 7 nō
q̄ in p̄dictis trib⁹ casibus sponsalia
soluūt ipso iure. s. qñ trāsit ad religi
onē alter: et qñ cōtrahit p̄ h̄ba de p̄
senti cum alia. Et p̄ fornicationē si

est notorium. In ceteris hō casibus
soluēda sunt auctoritate episcopi. ar.
extra de spon. ipu. Accessit. h̄z hosti.
Et hoc vltimū intelligit Ricar. in
4°. quando ipsa sponsalia sunt cele
brata in facie ecclesie: vel corā testib⁹
Nam si omnino essent occulta vel
clandestina: etiam sine iudicio ecclesie
possunt dissolui in dictis casibus.
Nota q̄ sponsalia possunt cōtrahi
sex modis h̄z Ric. Primo p̄missiōe
ut cum dicit vir: accipiam te in meā
vxorē 7 mulier similiter dicat. 2°
datis arris spōsalitibus: ut pecunia io
calibus 7 huiusmōi. Et si ex defectu
vnius frangatur sponsalia sine defe
ctu alterius. Ille qui cōmisit defectū
perdit frangendo fidem arras. Si
dedit 7 restituit duplicata si recepit
3° anulū s̄barratione. Aliubi tamē
datur anulus quando contrahitur
per verba de presenti: 7 tunc nō sūt
sponsalia sed p̄fectū matrimonium
4° qñ p̄missio de cōtrahēdo matri
moniu firmat iuramēto. 5° qñ dāt
fides ab alterutro q̄ p̄tinē videt⁹ ad
iuramētū. 6° qñ sunt sponsalia s̄b cō
ditione: ubi nō q̄ cū sponsalia fiunt s̄b
conditione si cōditio est honesta vel
utilis: ut si dicat accipia te si pentib⁹
placuerit: vel si dabis centum: ex tēte
tali cōditōe: tūc stat p̄missū firmū.
Si hō cōditio sit inhonesta 7 cōtra
ria bonis matrimoni: ut accipia te:
si venena sterilitati. p̄curas: tūc non
cōtrahunt spōsalia. Si aut inhonesta
est cōditio si nō contraria bonis m̄ri
monij: ut si dicat: accipia te si furtis
meis p̄ficias te extat p̄missio: si tollē
da est cōditio fm Tho. 7 Ric. in 4°.

Utz autem votum simplex im-
pediat sponsalia. Hen. Boich. sup. c.
Rursus. extra. q. de. vel mo. circa h^o
p^{mo} dat duas regulas. Quaz p^{ria}
hoc est q^d quoties cōtrahūt duo vin-
cula equalis potētie incōpossibilia p^{ri}-
mum p^{ri}udicat secundo. Secunda
regula est si duo vincula dispis po-
tentie incōpossibilia cōtrahūt forti⁹
repellit minus forte: vt pbat ex de
spō. Si inter. Cū q^u querit an votū
simplex dissoluat spōsalia de futuro
sbdistigue: q^ua aut votū simplex pce-
dit spōsalia ipa: aut sequit^r. Si pcedit
votū spōsalia: tūc impedit et dirimit
etiaz spōsalia de futuro iurata: vt in
isto. c. Rursus. q^ua hoc cāu iuramētū
est illicitū cū iurat facere cōtra id q^ud
vouerat. Uñ nō seruandū. zz. q. 4.
Inter cetera. Sic als in spōsalib⁹ spō-
salia p^{ri}ora sunt fuāda: vt de spon.
Sicut ex litteris. q^ud est xum etiam
si in p^{ri}mis non interuenit iuramētū
et in secūdis interuenit fm Innocē.
Hosti. Alber. et Jo. an. Aut spōsalia
pcedūt votum simplex: et tūc votū
nō impedit nec dirimit spōsalia. Sz
eo cāu debz cogi vel votū solēnizare
s. pfitendo in religiōe: et sic essent so-
luta spōsalia: vel spōsalia pfiteri. i. cō-
trahē matrimoniū vt ex de conuer.
coniū. Ex pte: fm Inno. et Hostien.
Adde quia hoc videt^r intelligendū
qñ alter cōiugū hoc petit. s. illū cogi
Nam si veller votum implere etiaz
in seculo remanēdo. i. continē et mu-
tuo se volūtariē absoluerent ab obli-
gatione spōsalii auctoritate ecclesie
fieri potest qñimo cum adhuc possit
votum suū implere: etiaz si alter nō

absoluit a talibus spōsalib⁹ q^ua potest
religiōe intrare: tenet votum quo
ad deum: et hoc votū esset forti⁹ vin-
culum q^ud iuramētū vel pmissio spō-
salium vt videt^r. Sed vt in decreto
iuri. dicūt fm Inno. Hosti. et Hosti.
vident^r vincula equalis potētie esse:
et ideo dicunt q^ud p^{ri}mum p^{ri}ualet sicut
p^{ri}ma spōsalia p^{ri}ualet secūdis: et p^{ri}ma
sunt cōsumāda nō secūda sicut in spō-
salibus et voto simplici. Melius tñ
esset kuare votū q^ud spōsalia cōsumare
s. hoc nō nisi p p^{ri}essionē in religiōe
Et q^ud dictū est in p^{ri}mo casu. s. q^ud vo-
tum pcedens spōsalia impedit et di-
rimit. Intelligit^r quō ad deū: quia
talīs nō potest licite cōtrahē: et si cō-
trahat etiam matrimoniū p hba d^o
pñti nō potest licite. ex e. Ex litteris.
cōsumare ipm. Sz tenet religiōez
intrare. Si tamen de facto cōtrahat
tenet matrimoniū. De voto solēni
quō impediat matrimoniū vel diri-
mat dictū est. s. et de cōtrahō p hba
de pñti quō possit solui etiā ibi vide
Item nō q^ud ille qui cōtrahit spon-
salia si vult recedere ab eis extra casus
p^{ri}dictos debet moneri p^{ri}us ad obser-
uandū. ex eo. Respon. tamen pōt
licite cogi p censurā ecclesiasticā. ex
eo. Ex litteris. Tamē cogēdus non
est: vbi p^{ri}babiliter timef^r difficilis exit⁹
puta vt vxoriciū et h^o modū: vt in
d. c. Respon. Peccat tamē mortalit^r
fm Tho. recedēs ab ipsis: etiaz si nō
cogat p ecclesiam.

De cōtrahū matrimoniū de pñti
s. quō cōtrahat.

Cap. 23.

d Et contractu matrimonij: d
pñti. Nota qd mñmonium
ratificat: siue contrahit per
vba de pñti expñmentia mutu cñsñ
vel etiam p litteras abñtiñ significā
tes mutu cñsensñ: vel p alia signa
manifesta in illis qui non pñt loqui
vel audire. Requirit qd pmo 7 pñci
paliter cñsensu animi seu intentio
contrahendi ex vtraq pte. Unde si
aliq contrahit sponsalia: vel etiā cō
trahit per vba de pñti: non habens
intentionē contrahēdi: s; extorquēdi
carnalem copulaz: 7 sic cognoscat eā
qñuis pñmi debeat p mñmonio vt
ex de spōsali bñ. Tua. et ita iudicaret
in foro iudiciali ecclie: etiā si de vbis
illoz contrahētiū cōstiterit: cōpeller
illum stare cum illa: cum de intētiōe
ipsius ecclie constare nō possit. vñ
nō crederet eis: etiā si ambo dicerēt
se non intendisse contrahē: qā qñbz
sic posset dicere 7 dimittere vxorem
ad placitum: 7 hoc nō nisi signis cui
dentibus appareat se illos nō inten
disse s; simulasse: tūc. n. nō iudicabit
esse mñmonij: als vbis eoz stabit:
vt dictum est: quasi vñ 7 cū intētiōe
dicta sint. In foro tñ pñti si ille qui
sic contraxit simulate: nō pposuit eā
ducere: nec vnqz cñsensit in eā non
debet ex illo facto iudicari matrimo
nium contraxisse: qā ex altera parte
dol⁹ affuit 7 defuit omnino cñsensu:
sine quo nequeunt efficē sedus cōiu
gale: vt in. d. c. Tua. Idē spē. 7 tho.
Addunt etiam qd ille ex pre cui⁹ nō
ē dol⁹ excusat a peccato: s; deceptor
si vñ vult facere pñiam: necesse hz
illam sine fñdione ducere: qñtū in eo

est vel dare sibi viz conueniētez: vel
aliter satisfacere: tamen addit Tho.
qd ad hoc tenet si vir sit equalis con
ditionis cum illa: sñam si sit multo
melioris conditōis qz illa: vel si ali⁹
signum euidens fraudis apparuit:
potest pñbiliter pñmi qd spōsa nō
fuit decepta: sed se decipi sinxit: et
tunc si tenet ad pñdicta sñm quosdaz
Item nota sñm Ric. in 4. q. cuz qñ
cognoscat eam cum qua contraxit
solum p vba de futuro: qñuis sit ibi
matrimonij pñmptū sñm iudiciū
ecclie: tamen sñm iudiciū dei nō est
ibi matrimonij: qā matrimonij s; z
rei vñtatem sine reali cñsensu de p
senti contrahi nō potest. Vñ si talis
contraheret p vba de pñti cum alia
cum ipsa secunda remanere debet: 7
licet ecclia iudicaret p pñma: 7 co
ge ret secundā dimittere: 7 ad primam
redire: ipse tamen qui scit factū suū
nullo mō d; dimitte scdā: 7 stare
cuqz pñma: qā adulteriū cōitterz 7 po
tius d; pati excōicatōez. Et liz pñat⁹
ecclie non peccet in iudicando sic:
qā iudicare habet sñm pñbatōes exte
riores. Iste etiam non peccabit non
pendo sñie: si humilē sñstinet excōi
cationem: nec peccabit p illo tēpore
quo abstinet a diuinis 7 sacramētis
ppter talē excōicatōez.

Qd insanus vel furiosus non pōt
contrahere.

Cap. 22.

q Vñ qd cñsensu animi pñ
cipaliter in matrimonio re
quiri: hinc est qd furiosus
vel insanus dicendo vba expñmētia
cñsensum matrimonij: nō pñt hoc
p

contrahit: q̄a. sc̄z talis consentire nō potest. *zz. q. 7. Itēq; furiosus.* Et intelligendū est vūz est in furore. nā si habet lucida intervalla: tūc cōhibē potest. *Iho. 7 Ric. Item ebri⁹ si ita ebrius est q̄ nesciat qd agat nō pōt contrahere: nisi qd fecit in ebrietate: postea ratum habeat.* Sed si nō auferat vsus rōnis ppter ebrietatē contrahere pōt. *Iho. 7 Ric. in 4º.* Itēz inter abūtes non potest cōtrahi: nisi p litteras expm̄entes cōsensum: vel p pcuratorē: qui sup hoc spāle hēat mādaturū: nec potest alium s̄stitūē nisi ei sit spāliter cōmissum. Qui pcurator si fuerit reuocatus anteq̄ cōtrahat nō valet matrimoniū postea contractū p ipsū pcuratorē: q̄uis ignorauerit ipsam reuocatōē. extra de pcur. *Procurotor. li. 6. Hosti.* Cū autem inter abūtes m̄rimoniū contrahit per litteras solum. dicit *Ray* si illa vel ille cui mittit littere nulli expm̄it consensu suū: credo sine p̄iuhicō q̄tūcūq; cōsentiat q̄ nō est matrimoniū: sed demum erit qñ notificauerit: siue significādo illi q̄ misit litteras siue alijs dicendo.

In qua etate possit contrahi matrimonio.

Cap. 24.

i Tem ante ānum. i. 4. masculus: 7 ante. i. z. femina cōtrahere non possunt. ex de spō. impu. *Iduberes.* Et si āte dēhūt non est matrimoniū: s̄ erūt spōsalia nisi essent p̄ximi pubertati: et ita q̄ malitia suppleret etatē: extra de spō. impu. de illis. *Idē.* dicit q̄ si n̄ distet plus q̄ sex mēses: v̄l malitia suppleat

etatem 7 possint carnaliter cōmisceri tenet m̄rimoniū cōtradū. ex de spō. impu. *Iduberes. Ray.* tamen dicit q̄ non debz distare a pubertate v̄l sex menses: i. z. alia cōcurrāt. ar. ex de spō. impu. Cōtinebatur. qd dicunt pleriq; doc. v̄ez. nisi essent carnalit copulati: tunc credo tuti⁹. Dicit *Jo.* in sū. confess. p m̄rimonio iudicādū etiam si vltra sex menses a legitima etate distarent. ex de vel. impub. *A nobis. Concor. Inno. in glo. sup. c. Cōtinebat.* Sed dicit *Alber. in 4º.* sic. mihi videt potius de distātia in plus 7 minus: qd de determinādū sit s̄z diuersam dispositōz mēbroz 7 sagacitatis: q̄a ego vidi puellam de qua cōit phibebat q̄ erat nouez ānoz q̄ cōcepit 7 pepit cum decimū implere inciperet. *Pl̄i* dicunt etiam q̄ qdaz nascūt ita dētati lanugiosi et pilosi in gētibilibus qui citius alijs sūt apti ad coitum: 7 puto q̄ variant hec in locis calidis 7 frigidis sicut ipsa impregnatio 7 corpis incrementū. *Hof.* dicit q̄ p aspectum corpis 7 eius q̄litate pubertas pbari debet. 7 q̄to tpe āni determinati pueniri possint dicit arbitrio iudicis relinquēdū: vt ipse qualitatē p̄sone prudētia et malitiam metiat. *Itā 7 pubertas aliquā ānos āticipat 7 potētia cocūdi.* ex. e *Iduberes. 7. c. A nobis. Ihostien. Ro* dicit q̄ nūq; dicit potens nisi p̄bet p euidentiā q̄tūcūq; sit p̄ximus pubertati. Unde nō potest pueniri tps. i. z. in femia. i. 4. in viro: nisi forte ad tres dies.

Que cōditiōes vel paditiōes impediunt matrimonium.

Cap. 25.

I quia fm q requirit in ma-
trimonio contrahendo est
expfio consensus p vba: vt
p expollētia. Itō nota q si in ipsa ex-
pssione vboz ponat padum vel cō-
ditio contra sbam et bona mrimonii
nil agit: vt si dicat aliquis contraho
tecum: siue accipio in meam vxorez
te: si gnationez proles euitēs: vel dū
inueniam aliam digniorē: vel si pro
questu te adulterandū tradas. Itaz
pma conditio est cōtra bonū matri-
monij qd dicit ples. Secunda cōtē
secundū bonum matrimonij: qd vi-
ditur sacramētū. Tertia cōtra tertiū
bonum qd dicit fides. Itā tria. scz
prolem sacramētum et fidem ponit
Aug^o esse bona matrimonij. 27. q.
2. Omē. In prole intelligit vt amāf
suscipiat et religiose educet. In fide
ne cum alio seu alia omisceant. In
sacramēto vt mrimoniū postqz con-
summatum fuerit nō sepetur vsqz ad
mortem: licz quo ad actum possit se-
pari: vel ex cōi consensu vel ppter for-
nicationem. Quādo g aliq cōditio
ponit cōtra aliqd pdictoz nō tenet
mrimoniū. ex de condi. app. c. fi. si
contrahēs nō intēdit seruare fidem
si adulterari: nihilomin^o tenz si hoc
nō ducat in paduz. Similit^r intētio
plem vitandi: maxime si ducat in
padam fm Jpe. excludit mrimoniū
sed intētio non educandi plem non
excludit: nec etiam de spatio proles.
Item intētio nūqz exigēdi debitum
fm Huil. non vitiat contrahū: imo
etiam intētio negandi debitum: oū
mō nō ducat in paduz. Itē intētio

ducendi aliam vxorē dimissa illa cū
qua contrahit vitiat matrimonium
contractum: sed ipsa retēta tenz ma-
trimoniū. Sū autē in expfioe vboz
ponatur conditio inhonesta vel im-
possibilis: nō tamen cōtra mrimenij
tenz matrimonij: et illa cōditio hēt
p nō adiecta. ex de condi. app. c. vlt.

Pro maiori tamē declaratiōe eius
qd dictum est de expfione cōsensus
p exteriora. dicit Jpe. in 4. di. 27. q.
non sufficit actus interior ad esse sac-
menti: sed requirit signum exterius
expfuz: et qzuis ista expfio conueniē-
tius fiat p vba: potest tamē fieri per
alium modum: vt p litteras abūtiū
vel signa euidentia pntiū nō valētuz
loqui: vel etiam loquētū: vt dicunt.
Idē Tho. et Jnno. dicit idē Jpe. vi.
29. q. in his qui sunt sui iuris requirē
confessas p eos expfius. Sed in his
qui sunt iuris alieni: vt in filiis fami-
lias sufficit tacitus cōsensus cū expfi-
one eoz in quoz sunt pte vt patz
22. q. 2. honorat. Idē Tho. et Jnn.
et Huil. qui etiam ponit talē casum
seu qōnem. Sed quid si vir dicat
mulieri: accipio te in meā vxorem: et
illa nihil dicat. Rē. q si mulier con-
sentiat animo: sed ex hēcūdia taceat
pmittit tamen se sarrari per anuli
imissionē voluntarie: vel dotari ipsa
taciturnitate et patiētia cōsensus ei^o
expmis: et si ligua taceat: vt nō. hug
27. q. 2. c. vlt. Verba enim in matri-
monij nō sunt ita de sba sacramēti
vt in baptismo et euaristia: s vba et
nutus et alia indicia sunt necessaria
ad hoc vt constet ecclesie de cōsensu
matrimonij. Concor. Tho. dicens

in hoc casu q̄ sufficit q̄ non dēdicat
Si autē nulla essent indicia de cō
sensu eius: nisi q̄ alter ptulit vba: n̄
credo ait Guil. p̄sumēdū pro matri
monio. Ihosti. etiā dicit in sū. 7 glo.
q̄ requirunt vba vt p̄bet cōsensus que
si deficient sufficē debent signa etiā
in loquēte: vñ si scribat volūtātē suā
etiā sine vbis sufficit. Item nō. fm
Guil. q̄ cū quis p̄testat corā plurib⁹
q̄ q̄qd faciet vel dicit cū aliqua: nō
facit animo cōtrahēdi: 7 postea con
trahat cum illa: dicēs cōsentio in te:
7 h̄m di. Si cōstat iudici iudicialiter
iudicabit p̄ m̄rimōio: q̄a recurrēdū
est ad cōm̄ intelligētiā vborū 7 inf
p̄ratio faciēda est contra eum qui
dolum adhibuit: 7 q̄uis p̄testatōez
p̄bet: potuit tamē postea recedē ab
ea 7 volūtariē p̄sentire in illā. Cōcor
Ihosti. Est autē effectus m̄rimōij cō
tracti p̄ vba de p̄nti inf̄ fideles mul
tipler fm Ray. In p̄mis q̄dem: q̄a
maritus nō potest dimittere vxorē
nec vxor vix: siue efficiatur cecus vel
leprosus vel heretic⁹. 22. q. 5. Hordē
dus. Nisi tñ cā fornicatōis: et tūc si
dimittat maneat sine iunge: vñ recō
ciliet ei. 22. q. 4. Dixit. et in alio. c.
Potest tñ alter eoz ante p̄sumatōz
m̄rimōij intrare religiōez alio inui
to: 7 ille q̄ remanet in seculo necesse
habet illum expectare vsq̄ ad p̄fessi
onem postea solut⁹ est. Nam si ille
reuertat ad seculū atē p̄fessiōez du
rat m̄rimōiū: 7 si remanēs in sc̄lo
cōtrahit cū aliqua p̄sona: 7 etiā cō
sūmasset m̄rimōiū coget illam di
mittere 7 suscipe regressū d̄ religiōe
Si vñ vxorē volētē ingredi religiōz

vel iam ingressā si nouitiā cum qua
cōtraxerat p̄ vba de p̄nti cognouit
etiā per violētiā: tūc nō pōt ingredi
religiōez vel remanē si iāz intrauit
cōtra volūtatem alteri⁹ cōiugis fm
Ricard. 7 Ihost. Si autē talis polluit
vxorē ē claustrū pudoris nō ipediē
p̄ hoc ab ingressu religiōis: quia nō
cōsūmavit p̄ hoc matrimonium fm
Archi. Secundus effectus est q̄a
mulier sui corpis p̄tātē nō habet: sed
vir: 7 ecōuerso. in p̄me ad cor. 7. vñ
nō pōt cōtinētiā vouē altero inuito.
22. q. 5. Per totū. Qd̄ videt̄ intelli
gēdū q̄tū ad redditiōē debiti: fec⁹
quo ad eraditiōē. Itē q̄a cōpellēd⁹
est reddere debitū vxorū: nūq̄ cog
uerit eam: et ecōuerso nō obstante
affinitate supueniēte. ext̄ de eo q̄. co.
con. vr. sue. discretōez. Ille tñ iunē
qui est inocēs admonēd⁹ est: vt con
tineat: q̄ si nolit: tūc qui nocēs ē tñ
ei penit⁹ debitū reddē: si exigē nūq̄
debet: nisi secum dispenset. Et pōt
in hoc dispēsare ep̄s fm De. d̄ pal.
q̄ si dicat alē velle ingredi religiōez
arbitrio iudicis: puta ep̄i assignabiē
cōueniēs tempus. j. q̄d: aut intret re
ligiōē: aut cōsūmet m̄rimōiū: als
eccōicabit: 7 in tali cāu nō obediēdo
ecclesie peccat mortali: nec sufficeret
q̄ intraret aliq̄d heremitoiū: vel su
meret terciū ordinis habitū predica
toz vel minoz: sed opz q̄ intret in
vnā de religiōibus approbatis 7
obligatib⁹ ad tria vota. Tertius
effectus est q̄ vnus cōiugū non pōt
orare sine cōsensu alterius: q̄d intelli
git̄ de orōne tam lōga q̄ est 3 impe
ditūa iugalis debiti. 22. q. 2. quos

deus. Secus de oratione solēni: vt
misse tempore a canonibus diffinita
de conse. di. 2. Omnis.

De matrimonio contracto
sub conditione.

Cap. 26.

d E matrimonio contracto
sub conditione: Vel certo
modo vel causa. quando
scz teneat vel non: videndum est.
Sciendum est igitur fm Guil. q
quēadmodū alij contractus qui nō
sunt absolute et libere possunt aliqui
esse sub conditōe. Ut dono vel ven
do tibi hoc: si feceris hoc vel illud: vel
si hoc fuerit. Item possunt esse sub
modo: vt si dicatur dono vel vendo
vt facias hoc vel illud: alioquin reuo
cetur qd donauit zc. Item possunt
esse cum appositione cause: vt si dicat
dono vel vendo: quia hoc est vel fuit.
Et conditio quidem fit per si: modus
per vt: causa per qa. Sic etiā mrimo
nium: quandoq absolute: quādoq
sub modo vel conditione fieri vel cō
trahi potest. Quando ergo mrimo
nium contrahitur sub certo modo:
tunc fm JDe. de pal. in quarto. Si
modus est contrarius matrimonio
vitiat contractus: vt si dico: Accipio
vel accipiam te: vt procures venena
sterilitatis et h^o modi. Sed si post cō
tractus apponatur talis modus per
pactum qstūcūq incontinenti: tunc
non vitiat matrimoniū precedens:
qstūcūq sit contra eius sbam: quia
eodem momento quo hba cōplēf
adeo coniungitur et perficitur: vt si
statim post matrimoniū contractus

vn^o dicat: volo vt procures venena
sterilitatis: al^s non sit matrimoniū
et alius consentit: nihil valet pactus:
et nihilominus tenet matrimoniū.
Si vero modus non cōtrariet ma
trimonio: tunc aut est impossibilis
vt si dico: accipio vel accipiam te: vt
celebres mussam vel celum digito tā
gas: et tunc non habetur pro nō ad
iecto: et pure et simpliciter tenet con
tractus in foro exteriori: sed in foro
conscientie non tenet: si non intēde
rit in hoc consentire. Aut modus qui
expmitur est necessarius: vt si dicaz
Accipio te vt moriaris: Vel aliquid
h^o modi: et tunc habetur p impleto
Aut est possibilis: et tūc si inhonestus
est: non tamen contrari^o mrimonio
habetur pro non adiecto: et tenz ma
trimoniū sicut in legatis: vt accipio
te vt furtum facias. Si possibilis et
honestus: tunc non suspēdit obliga
tionem: quia natura medij est vt po
sterius impleatur. Sed si ex fauore
apponentis tenetur implere alius ce
lebrato matrimonio: vt si dicatur.
Accipio te ut des. 100. nomie dotis
non autēz si ex gratia sui: ut accipiā
te cum. 10. libris ut hēas unde emas
tibi fundum. Non tenetur talis nec
ante nec postea emē. ff. de condi. l. i.
Cum hō in contractu, matrimoniū
fiat appositio cāe: tunc fm JDet. de
pal. causa siue sit hā: siue sit falsa pro
non adiecta habetur: et pure intelli
guntur cōtracta matrimoniū et spō
salia: Ut si dicam accipio uel accipiā
te: qa pater tuus desponsauit te mihi
uel me tibi: et nolo uenire contra cō
siliū eius: etiam si illud nō sit hūz

p 2

nihilominus est matrimonium vel sponsalia. Idem etiam si ponat in futuro causa: Ut accipio te: quia dabis mihi. 100. pro dote. Idem etiam est quando in tali contractu ponit demonstratio: quia siue honesta sit: siue inhonesta: siue contraria matrimonio siue non: siue de presenti: siue de futuro per se nunquam impedit: vel suspendit matrimonium: sed habetur pro non adiecta: ut ubi gratia. Accipio vel accipiam filiam tuam que procurauit venena sterilitatis: vel que est sterilis: vel que est & go: vel quaz audiui diuitem esse: & huiusmodi. Nam falsa demonstratio non vitiat legatum. ff. de condi. et demon. l. falsa. nec per consequens matrimonium. Sed si demonstratio ferat ad conditionem: tunc impedit non ratione demonstratiois sed erroris. ut si dico accipio vel accipiam filiam tuam liberam si quidem sciret eaz ancillam: nihilominus tenet matrimonium: si si ignorat: tunc non valeret matrimonium ratione erroris: etiam si demonstratio fuisset omissa. Et idem est: si demonstratio refertur ad substantiam: quia error substantie vel conditionis impedit: non autem qualitatibus. Idem si non ponatur in futuro causa: ut accipio te: quia dabis mihi. 100. pro dote. Quia autem matrimonium fit sub conditione tunc distinguendum est de conditione. Et primo sunt quedam conditiones generales que semper debent intelligi: ut quas ponit beatus Jacobus: Ut si deus voluerit & si vixerimus: & he nullum contractum suspendunt. Quedam vero sunt conditiones de his que in matrimonio oio sunt necessarie

alias matrimonium impedirent: ut si es christiana: vel si non es affinis vel consanguinea: & huiusmodi. Et iste etiam conditiones debent intelligi appositae: nec vitiant contractum. Est 2° alia conditio de futuro necessaria: sicut solē oriri cras & similia: unde si dicatur: Contraho tecum si sol oriat cras contractum est matrimonium: ut Tho. ponit in quarto. di. 29. q. 2. quia talia futura sunt iam presentia in causis suis. Est & 4°: conditio contingens et honesta: que potest apponi et non apponi: ut si pater meus voluerit: aut si dabis mihi centum huiusmodi conditio si apponatur suspendit matrimonium: vel ad euentum conditionis: nisi interim consensu de presenti vel carnalis copula fuerit subsequuta eo quod tales videntur recessisse a conditione. extra de condi. app. De illis. c. super eo. & c. per tuas. Quinto est conditio inhonesta: si tamen non est contra substantiam matrimonij: ut si furtum feceris: vel si hominem interfeceris hoc si apponatur debet haberi pro non adiectis: et tenent sponsalia: siue etiam matrimonium. extra de condi. app. c. si. Cum ibi notis. Sexta est conditio inhonesta & contra substantiam: et bona matrimonij: ut si dicat contraho tecum si generationem prolem euites: quia hoc est contra bonum proles: vel do nec aliam inueniam digniorē: quia hoc est contra substantiam inseparabilitatis: vel si pro questu te adulteradum tradas: & hoc est contra bonum fidei. Unde tales conditiones si apponatur nihil agitur. 22. q. 4. Inter cetera. 22. q. 2. Aliquando. & c. Solet queri. extra de condi. app. c. ult. Si tamen talis

conditio postea remittat et sequi car
nalis copula per matrimonium iudicabitur
quod si tamen vult coniugum ponit tale additum
et aliter contradicit vel taceat iudicabitur
per matrimonium: ut in. d. c. Aliquid. Pre
dicta sunt supra de Ray. Tho. Inno
et Hosti. Quid si quis significauit pri
us ab initio quod contraxit tale matrimonium sub
conditioe si ipsi prius placuerit: et atque pri
us sentiat penitus et prius scelerit: nunquid erit
matrimonium. R. fm Guil. dicente quod si
qua non videtur quod debeat dici consensus:
nisi videret quousque prius sentiat: tamen
anquam tamen ad secunda vota de opelli
sue induci ut illa ducat ex quo in eam
semel sentit sub additioe que extitit ar.
et de sp. impu. De illis. Idem Hosti.
et Bar. b. i. Quid si quis coherat spo
salia sub hac additioe si promiseris coitu.
R. fm Guil. si conditio illa intelligatur
de coitu fornicario per non adiecta de
h. i. c. si turpis. et de codi. app. c. si. et
sic per matrimonium iudicatur. Et multo
fortius si intelligatur de coitu legitimo
et maritali. et eodem modo si dixeris: cohera
tecum si vnquam coierero. Quid si dicat
cohera vel accipiam vel accipio te si inue
niam te h. gine postea sequi coitus nec
inueniet h. go. R. fm Hosti. Inno. et
Ber. iudicandum est per matrimonium sic et
precedenti. Et addit Hosti. quod licet sic iudi
cari oporteat in foro iudiciali propter hoc
quod non possunt h. i. alie probatores in iudicio
tamen aie non est matrimonium. ext. de codi.
app. De illis. 7. c. sup. eo. et. c. p. tuas.
Iam et bene est quod mulier que metuit est:
in fraude remaneat decepta: et viro
subueniat quod forsitan intendit bigamia
vitare. Quid si dicat: Accipio te in
vxoem vel dabo tibi. 100. et sequitur car

nalis copula: nunquid presumetur per matri
monium. R. fm Guil. non credo quod pro
matrimonio presumetur. Nam cum ille qui di
xit habeat optionem quod se possit liberare
vtrilibet faciendo non recolo presumptioem
inductam esse a iure quod intelligatur rece
dere ab optione per carnalem copulam.
Quid si dicat: Promitto quod nunquam de
ficiam tibi in vita mea: et secuta est car
nalis copula. R. fm Guil. non de presumi
per matrimonium cum sponsalia: aut matri
monium non solent coherere per promissiones nega
tiuas: nisi forte constaret quod per hoc intem
debat sponsalia coherere. Quid si dicat
ducam te post annum: et secuta est carnalis
copula. R. fm Guil. Eredo presumendum
per matrimonium: quia propter carnalem copulam
subsecuta videtur ratiuisse dilatoem tempus
Quid si quis coherat cum alio sub conditioe.
deinde ante euentum coherat cum alia pure.
R. de remanere cum secunda etiam si sit co
sanguinea pme.

De fine seu intentione matrimonij.

Cap. 27.

d Et fine seu intentione que habet in
coherendo matrimonium: quia ibi
potest esse meritum peccati et mor
tale et veniale fm varietate intentionis
Circa finem igitur et intentionem matrimonij
non pe. de pal. in 4. di. 21. quinq. co
clusiones. Prima est quod duplex est finis in
matrimonio: vnus per se qui proprie est finis
ipsius matrimonij intectus ab eo qui matri
monium instituit et ab omni recte ma
trimonium contrahente fm potissimum sta
tum matrimonij per se acceptus: et iste est ge
neratio plis. vnus Adā prophetizans di
xit. Adheret vxoem suam: et erunt duo in
carne vna. s. gūanda. Gen. 2. et de
bene dictioem nuptialem tribuens dixit.

p 4

Crescite et multiplicamini. Alius est fi-
 nis per accidens. scilicet. quem intendit deus: et
 hic est finis non proprie ipsius matrimonij
 sed deus: et hic finis quoniam est bonus: quoniam
 malus: sic finis domus quod sit est habitatio
 finis domificantis: et forte alius ut
 lucis. Secunda conclusio est quod matrimonium
 semper est bonum: vel non est malum ex parte fine
 non 2°. Cuius finis bonus est ipse quoque
 bonus est: loquendo de fine per se non per ac-
 cidens: sicut scientie medicine et iuris scilicet
 scire bonum per se: quia finis per se est bonus: ut
 sanitas corporis et iusta distributio tem-
 poraliu: licet habentes sciamus possint esse mali
 abusi eius et mala iustitie. Tertia con-
 clusio est quod finis matrimonij per se meri-
 torie intendit: siue sit finis per se: et per se fi-
 nis eius ut est bonum: plis: siue finis per se
 sed non per se secundario intendit: ut vitatio for-
 nicationis. Nam sola generatio plis finis
 est per se et per se: quia iste fuit finis in sua pri-
 maria institutione: et in statu inocentie
 et de isto concedunt omnes quod sine peccato
 imo cum merito potest intendi principaliter.
 Vitatio autem fornicationis: licet sit finis per
 se: non tamen primarius: sed secundarius: quia per peccatum
 fuit matrimonium institutum: non solum in officio
 scilicet. generandi: sed et in remedio: dicente apostolo
 primo ad cor. 7°. propter fornicationem. scilicet. vi-
 tadam uniusquisque uxorem habeat suam. et si iste
 finis secundario intendat: certum est quod adhuc
 meritorium est non peccatum: quia nulla deor-
 dinatio est in eo. Sed si vitatio fornica-
 tionis principaliter intendat adhuc non est
 peccatum mortale: quia nec tali fine co-
 gnoscere uxorem est mortale. sed ad cognoscen-
 dum an sit veniale distinguendum videtur
 quia aut est talis quod potest habere plene se-
 cundum rationem: et tunc venialiter peccat de rationis ordi-
 ne agens sine secundario: proponens primum

finis et principalis: sicut et est peccatum cog-
 noscere uxorem propter hanc causam non carnis de parte
 ubi se crederet posse generare. Sed quando
 lenex est nec potest generare: nec est spes de
 parte sed timore fornicationis: tunc nullum
 peccatum videtur: quia alio modo non possit lenex
 deus matrimonium sine peccato. Ridicu-
 culum est. non quod illi qui non sperant nec credunt
 posse generare cohabitare sola vel principaliter
 intentione generandi: cum spes vel intentio
 vel electio non sit de impossibili. Sub-
 lato. non. fine principali: licet facit de secundario
 principali plusquam de 3° vel 4°. unde cum per
 plene per se finis sit vitatio fornicationis
 ille potest principaliter attendi ubi plene spe-
 rat impossibilis haberi. Quarta con-
 clusio est de illis causis seu intentionibus ut
 reformatio pacis acquisitio aicitie ex
 petela vel diuitiarum ex ope pulchri-
 tudo et habet motum: et reformatio quidem
 pacis est honesta causa in se: sed non in matri-
 monio: si per se et per se intendat: cum matri-
 monium sit non ad hoc ordinatum principaliter:
 sicut vir cognoscere uxorem propter sanitatem
 peccat: et qui baptizatur ut sanetur: sed secun-
 dario potest illud intendi. non tamen esset mortale
 si principaliter illud intendat: sic nec si diui-
 tias vel pulchritudinem principaliter inte-
 deret: cum hoc nolit talia nisi in licito:
 est si alius non esset contrarium matrimonium: sic
 est non peccat mortaliter cognoscens uxorem
 propter nimiam delectationem. sed limites matri-
 monij. unde tamen alijs quod cum matrimonio sit
 contra sacramentum quod non potest sine peccato mor-
 tali principaliter intendi finis esse in eo:
 et per accidens totaliter omni institutioni matri-
 monij: sic si quis principaliter baptizaret
 propter sanitatem vel quantum faciendam in curas
 de gratia baptismali non esset hoc sine contra-
 ptu et iniuria et irreuerentia et abusu

saēmēti. s. ista snia est mltū dura: q̄a multos inuoluit: et vñ esse cōi illō q̄d hñ. 3.º. R. i. vbi Dauid Abisac lunamitē duxit in vxorē: vt solū calefaceret eū: et nō spe plis: nec timore fornicatōis: q̄a nō peccauit nec cognouit eā.

Diuitie si scđario intēdāt vt ples meli⁹ educeat et onera mīrōi meli⁹ supponeret nullū ē peccatū: et similē si pulchritudo sit scđario intenta ad fornicatōē vitādaz in cāu in q̄ illa vitatio pōt pncipalī intēdi nō facit peccatū etiā veniale. Sed si scđario intēdēt ad voluptatē facit peccatū veniale: et similē diuitie imoderate: l3 scđario intēte. Quinta cōclusio est q̄ dato q̄ cōhē p̄t voluptatez pncipalī est peccatū mortale nō tñ cogitē p̄t voluptatē esset mortale: vñmō nō est idē factur⁹ cū alia: q̄a nō est ita dānabilis abusus rei cōis: sic rei sacre: sic bibēs cū ap̄ho cōi p̄t voluptatē nō est in se nisi veniale: l3 n̄ p̄ hō sedē q̄ portās calicē ad tabernā ad bibēdū p̄t voluptatē q̄n peccet mortali: et hō p̄t abusū rei sacre Qui at cōhibet mīrmoniū p̄ vba de pñti p̄t sinez indebitū abutit̄ re sac̄ q̄a essentia sacri ibi cōsistit. S3 q̄ cogit vxorē suā sine indebito abutit̄ re nō sacra. i. muliē: q̄a essentia saēmēti trāsīt: vñ nō adeo peccat. Et est ar. q̄ si iudex pena pecūiaria punit malefactores: vñ tñ est al̄s puniturus: licet querat pecūiam nihil cogitās de actu et de iusticia: vñ tamen nō sit facturus iniuste: non est nisi veniale. Nam si preponeret expresse vel explicite pecūiam: iuste non est exculatus a mortali. Et similiter cano-

nici non aliter iturus ad ecclesiam nisi lucretur distributionem nō peccat mortaliter: non tamen nollet eā illicite lucrari: et paratus esset ire si deus vel ecclesia preciperet. Nota q̄ beatus Tho. in quarto dicit in expositione littere loquens de Jacob qui cōtraxit cum Rachel que erat pulchra: vt patz in Gen. 29. q̄ decore faciei non fuit pncipalī causa talis cōtractus matrimonij: sed secūdaria et hoc bene potest esse sine peccato: vel etiam quandoq; cū peccato veniali. Si autem esset pncipalī cā libidinis pulchritudo non excusaret a mortali: si effrenata libido esset. Ihec Tho. Ita scilicet q̄ ibi constitueret finem: q̄uis aliqui contrahant matrimonij ppter secundarias cās quascunq; dīctas: Non pncipaliter ppter primā non habet istud vitare matrimonij contractū fm Ray. Sed sufficit q̄ contrahat per verba de presenti: et contrahere intendant vt. 22. q. 2. Solet. Addam⁹ sextā conditionem ex verbis ipsius Petri in quarto scilicet q̄ cōtrahere matrimonij per verba de presenti ei que est in peccato mortali: siue viro: siue mulieri videtur esse peccatum mortale. Dicit enim Augustin⁹ q̄ sacramenta talia fiunt vnicuiq; cū quali conscientia quis accedit ad ea. i. q. i. Cum ergo matrimonij vnū sit ex sacramentis et esse eius consistat in contractu per verba de presenti: non in copula carnali. Alias non fuisset verum matrimonij essentialiter inter Mariam et Ioseph. Sedē q̄ cōhens in mortali peccat

mortaliter imo pe. de pal. in 4°. vi.
 .7. q. z. videt dicē q nō sufficiat cō-
 tritio sed sit necessaria etia z cōfessio.
 Dicit. n. q in omni sacramēti susce-
 ptōe post baptismū obseruādū ē h^o
 ei q post baptismū peccauit mortali-
 ter nō accedat ad aliq^o sacramētū ē
 trit^o nisi p^us faciat cōfessioz rō est
 qā sicut baptism^o ē ianua omniū sac-
 ramentoz āte quē nullū suscipi pōt vel
 v^oz ita p^usa ē scda tabula p^o naufrā-
 giū: vñ post naufragiū. i. mortale cō-
 missū post baptismū null^o ē cōtrit^o
 v^oz accedē ad sacm aliq^o nisi cōfess^o
 In cōfessioe aut p^uficiē p^uia in q^utū
 sacramētū: qā sic p ministrū ecclesie
 dat r absoluit. Idē dicit. vi. i. 7. q. z
 Addit tñ ibi in fi. q nō tñ mortali-
 ter peccat suscipiēdo vel ministrādo sa-
 cramentū postq^u trit^o est: cū sit iam
 deo coniunctus r penitens. Un et
 confessus in pposito: q^o tamen nō
 sufficēt quo ad eucharistie susceptōez
 hñdo copiam confessoris s^um Iho.
 r omnes alios.. Septimo nota
 q cōtrahēs mīmonii clādestine ita
 .i. q nō possit pbari peccat mortali-
 ter: qā cōceptū ecclesie agit. Itē r q cō-
 trahit siue occulte: siue māifeste non
 intēdēs cōhē s decipe ad extorq^undaz
 copulā r h^o mōi peccat mortali-
 ter: qā vtrū sit dē in sacro: r in dānū alteri^o
 Itē r q vortuz simplex hēt castitatis
 āteq^u dispēset. Itē r q cogit aliquez
 cōhē coactōe absoluta vel cōditōata
 Iniuriat. n. ei nōbiliū cūz mīmonia
 debeāt eē libera s^um oia iura. Itē ex-
 cōicat^o exñs scienter si cōtrahit matri-
 moniū peccat mortali-
 ter.

De cōsummatōe mīmonij r actū cō-

iugali. r ibi qñ est mortale: quando
 veniale: r qñ nullū. Ca. 28.

p Dicit^u at vñ ē de mīmonio
 q^o ad cōspōlatōz seu pmissi-
 onē de fūo: r q^o ad ratifica-
 tionē seu cōdū p rba de pñti. Nunc
 vidēdū ē de cōsummatōe ei^o p copulaz
 carnalē: r circa s^u pōnē p^ues cāus
 in q^ub^o ad^o iugalis ē mortale pecc^uz
 z^o cāus in q^ub^o est veniale. 3° qñ ad^o
 est meritorū r qñ indifferēs. 4° de
 nuptijs r bñdictōe que ipm ordinarie
 pcedūt. Quātū ad p^um. pe d pal.
 in 4°. vi. 22. q. 3. Dicit nonē cāus
 in q^ub^o ē peccatū mortale ad^o iuga-
 lis. Prim^o ē q^utū ad intēdēs inordi-
 nationē effrenate libidinē: qñ. i. ferē
 intētio ex limites mīmonij: idē. i. fa-
 ctur^o cū q^ucūq^u alia q sibi occurrēt vñ
 cū eadē si nō esset sua vxor: vt satisfacēt
 voluptati sue: vel ipi delectatōi vene-
 ree inherēs vt fini vltio. Itē Ihero.
 dicit q sapiēs iudicio. i. s^um rōnē v^oz
 dilige vxorē nō affectu. i. passioe nō
 regnet in eo impet^o voluptatis: nec
 pcept^o ferat ad coitū. 22. q. 4. Digo
 Sz qā vt idē Idē dicit adib^o nō ha-
 bētib^o meremur r demeremur: hoc
 itelligēdū ē qñ actū s^u cogitat. i. talē
 inordinatōez intēdēs. r idē vñ dicēdū
 qñ vir vxorē cognoscēs animo deli-
 berato ad aliā intēdit quaz carnali-
 diligit: r similis de vxore cū ad aliū
 mētem figit. Secūd^o calus ē q^utūz
 ad locū in quo talis ad^o exercet^o. v^oz
 in loco sacro. Circa hoc tñ quidā di-
 cunt vt Ricar. in quarto q si necessi-
 tate guerrarū in aliquo loco sacro
 vnde exigere non possint pro lon-
 go tempore: licet vtriq^u exigere et

reddē debitūz quia nō est iniciēdus
laque⁹ aiabus. ppter mūditiā loci sacri
Sed si paruo tempore tunc debent
abstinere tempore necessitatis et tri
bulationis. Inam ⁊ Noe ⁊ filij eius
⁊ pecora continuerūt tēpore diluuij.
Idet. tamen de pal. reprobāt istā di
stinctionem: ⁊ dicit simpliciter mor
tale esse ⁊ illicitum: quia ⁊ si non pōt
aliū locū habere nō debēt ppter
hoc locū sacrum polluerē: cuz hoc
non sit necessitatil: sicut ibi emittere
urinaz. Siue ergo nō habeat aliū
locus: siue possit haberi aliū locus:
adhuc certum est qd non licet petere
sed nec reddere tenetur alteri id qd
reddi nō potest sine irreuerētia loci
sacri. Inam ppter hoc indiget recon
ciliatōe qd est ex natura facti: etiā
fm 30. an. licet per accidens si est oc
cultū nō egeat recōciliatōe qd etiam
ponit 30. an. ⁊ Hostiē. Unde sicut
effusio sanguinis etiam si non fiat a
puato s; a iudice cui alis licet locuz sa
crum violat ibi facta: etiā si sanguis
nō cadit in terram: ita etiāz seminis
effusio: siue ab extraneo viro: siue a
suo marito polluit locum: etia; si nō
cadat in terram. Et licz iura āti qua
nō faciāt mētiōez nisi de pollutione
que fit per adulterium. ex de adul. c.
Significasti. Equaliter tamen iura
noua dicunt de effusioe seminis et
sanguinis. Tho. ⁊ Idet. de pal. in 4°
dicunt qd simpliciter nō tenet iunx
reddē debitū in loco sacro: qd nō
ita tñ in omni loco sicut omni tpe
reddē debitū. Inam tēpus violari
nō pōt sicut locus p hoc violat: s; nō
in omni alio loco nisi seruata debita

170
hōestate: qd nō in publico. Utz aut
veniale sit vel mortale: de hoc nihil
dicunt. 3° casus est qd ad modū:
cū. s. modus est cōtra nām. Sz dicit
Tho. in 4°. in expositōe lre: qd vsus
cōiugij cōtra naturā pōt dici duplici
Uno mō cum ptermittitur debitūz
vas: ⁊ hoc semper est mōtale s; oēs
doc. eo qd ples sequi nō pōt. et etia;
tota intentio nature frustratur. Un
Aug^o. 32. q. 7. Adulteriij. post aliq;
species luxurie nōminatā s; dicit hōz
pessimū est qd est cōtra naturam vt
si vir mēbro mulieris non ad hoc
cōcesso vti voluerit. Ihec ibi. Unde
nullo mō debet vxor viro in h^o mōi
assentire: Nō enim excusaret a pec
cato mortali: qd tūcūq; cuz animi di
splicentia hoc faceret: nec timor vel
sufferētia vberum vel futura incōti
nētia uiri eaz excusaret: nisi omnino
ei uiolentia absoluta inferret a qua
se nō posset defendere. Sed ex hoc
posset in futurum ei debitūz negare
licite. Secundus modus cōtra na
turā est quādo seruato debito uase
pretermittitur modus a natura insti
tutus qd ad situm: ut dicitur in
sū. c. fess. est ut mulier iaceat in dorso
⁊ uir supergrediat super uentrē ei:
et hoc mō aptior sit cōceptio. Qñ
ergo receditur ab isto mō situati. di
cunt aliqui qd si seruetur modus cō
trarius. ut quia uir nubit in seminā
id est mulier supergreditur uirum qd
peccat mortali. ut de pal. iheri.
boyth. super. c. Inquisitōi. de sentē.
ex. Idem uidetur sentire Guil. in sū.
uitiorum. Assignat autem p rōe qd
talil mod⁹ n̄ ouenit seminis infusioi

quo ad virum: nec seminis receptio
quo ad mulierem: et sic videtur impe-
diri proles generatio intenta a natura.

Si autem alio indebito modo ser-
uato tamen debito vase utatur: Di-
stinguitur. De. de pal. Quia aut hoc
facit precise causa voluptatis sine aliqua
necessitate aut rationabili causa: et tunc vi-
detur esse simplex mortale: quia non
est vxor eius: nisi quo ad adu naturales.
Aliiter enim agendo abutitur sacra-
mento coniugij. Sicut qui puerterz
vsum et ritum alterius sacramenti:
scilicet esset transgressor precepti: non
solum in essentialibus sed etiam in ac-
cidentalibus. Aut hoc fit ex causa rationa-
bili: puta propter periculum suffocatio-
nis partus propter quod timet modo de-
bito ad vxorem accedere: sed ex alia
parte accedit quod debita: fuato tamen
vasculo muliebri: nec scilicet semen
ab extra effundit non erit mortale.
Idem si faciat hoc ex alia infirmitate
Huic. etiam in glo. Ray. dicit quod cum
hoc fiat propter periculum suffocatio-
nis vel egritudine: vel alia indispotio-
ne corporis potest esse sine peccato.

Quanto autem magis receditur a
naturalitate modi: tanto grauius peccat.
Sed Alber. ma. dicit in 4. quod nihil
eorum que facit vir cum vxore in actu
coniugali seruato debito vase est de
se mortale: sed potest esse signum mor-
talis concupiscentie quando ei non
sufficit modus determinatus a natura.
Sed alium modum inuenit causa dele-
tandi: cum non sit causa infirmi-
tatis vel alia causa rationabilis. Ex quibus
dictis videtur sentire quod non impeditur
generatio proles per tales modos

indebitos seruato debito vase quod fuit
magnus philosophus. Et hanc rationem
videtur assignare qui dicunt alios
modos esse mortales scilicet impedi-
mentum proles concipiende. Dure
ergo in tali excessu reprehendendi sunt
coniuges: et quod abstineant se: cum non
sit causa. Inducende sunt ad hoc:
etiam vxores quod viris a quibus con-
fiteri hec preedunt non consentiant in hoc modo
si tamen vel timore abortuum vel in
continentie virorum eis assentiant:
non possunt ex hoc argui de peccato
mortali: ex quo de se illud mortale non
est secundum Alber. Ina de intentione viri
exigentis qualitercumque non habet ipsa
iudicare: ut per hoc possit ipsa ei de-
bitum negare: nec per facile precipitan-
da est sententia de tali modo quod sit
mortale de se. Quartus est ratio
abortus tempore conceptus vel per:
si probabiliter timetur: quia contra
caritatem est: quod quis velit delectari
cum perniciem vite proles. Sed pro
maiori declaratione huius: sciendum
est secundum Petz. et Ricar. in quarto.
quod tempore pergnationis reddere de-
bitum non est peccatum: et reddere
debet si non est periculum abortus.
Potest etiam exigere in dicto casu
absque mortali: quia matrimonium non
solum est in officium: Sed etiam in
remedium: ut dictum est. Sed ubi
esset periculum probabile abortus non
debet exigere nec reddi. Alias est mor-
tale secundum Petz. de pal. qui etiam dicit
quod petere debitum tali tempore semper
est veniale: si tamen non sit periculum
abortus: Et maxime mulieri: quia per-
gnantes magis appetunt coitum:

fm medicos. Sed valde reprehensi-
 bile est vt homines non contineant
 tempore conceptus: qđ bestie faciūt
 Mā elephas ad impgnatā n̄ accedit
 Et plinius dicit qđ tempore cōceptus
 cerue: semine a maribus discedunt:
 donec a ptu purgēt. Et vt dicit Jo.
 de sancto Geminiano. in li. 5. de si-
 militudinib⁹. Mō qđ erigēte materia
 q̄uis nō sit pulch⁹: dicē vel audire:
 vtile tñ est scire: qđ q̄uis matris mu-
 lieris claudat post pgnatiōez: tamē
 ex delectatiōe mouet aliqui ⁊ apitur
 vt dicit Auice. ⁊ ideo imminet picaluz
 aborsus: qđ etiam refert Ide. d. pal.
 ubi. s. Et ppter ea Ihero. vitupat ac-
 cedētem ad pgnatē. zz. q. 4. Digo
 Et vides magis esse picalū aborsus
 cē pncipiū ccept⁹: qā tūc matris ppe
 delectatiōe apit aliqui: ⁊ mā nodū
 pfecte coagulata dispgit ⁊ effundit
 ⁊ instante ptu est picalū ne pt⁹ suffo-
 cet. Post ptum autē dum mulier ē
 in puerperio exigē vel reddē debitū
 neutri est mōtale: nisi adhuc mulier
 ex ptu esset infirma: ⁊ ppter hoc essz
 picalū mortis vel aggrauatiōis infir-
 mitatis fm Ide. de pal. cui satis cō-
 cordat Ricar. in 4. dicēs: qđ muliē
 si est purificata ab illis corruptiōibus
 ⁊ cōmotiōibus que sunt in mulierib⁹
 aliqui tempore post partuz reddēdū
 est debitum si petat: ⁊ petere potest
 absqz peccato: q̄uis nō sit impletuz
 tēpus purificatiōis qdraginta dierū
 Sed ante illud tempus. s. talis imū-
 ditie abstine oebz vqz saltez debitū
 cōgruitatis. Et sic intelligēdam est
 illud. Greg. c. Ad eius cōcubituz. di.
 5. Idem Guil. Et q̄uis decēs esset

120
 abstinere de cōi consensu ab adu cō-
 iugali quousqz abstinēt ab ingressu
 ecclesie: non est tamen necessarium
 imo exatius tenetur reddere: nisi ob-
 stet infirmitas. Et q̄tū ad ingressū
 in ecclesiam posset mulier qdragita
 diebus expectare: vbi est talis cōsu-
 tudo: nec tenetur interiz ad auditōz
 diuinor. Id est etiam q̄citius pur-
 gata est: et post partum intrare tem-
 plum si vult ex deuotione sua absqz
 peccato. vt di. 5. Cum enixa. ⁊ extra
 de puri. post par. c. i. Nec obstat: qā
 in veteri lege mulier in ptu masculi
 quadraginta diebus omnino arce-
 batur ab accessu in templum: et per
 octuaginta in partu semine: vt patz
 in Leuitico: quia illud fuit ceremoni-
 ale: Unde non ligat nec ex eo qđ in
 lege hoc habetur: sed ex cōsuetudine
 ab ecclesia tollerata. Id est etiam
 expectare qnquagesimū diez si vult
 ne intret ecclesiam: vt vidum est.
 Modus autem introducendū talez
 mulierem in ecclesiam p sacerdotēz
 nullus determinatus est ab ecclesia
 Unde seruādus est mos patrie: et si
 etiā sine tali cerimonia intrarz non
 ex cōceptu vel ex ignorātia: vel qā si
 hēt copā sacerdotis ⁊ h⁹ modi: non
 credo ēē peccatū saltē mortale: oꝝ tñ
 fuari cōsuetudo. di. iz. illa. 5. causa
 est tpe mēstruor: circa qđ distinguē-
 dū: quia si naturalis ⁊ quasi otinuis
 sit h⁹ modi flux⁹ a quo mulier dicit
 emoroyla: non inficitur petitiō vel
 redditio debiti: quia q̄ est infirmi-
 tas continua: Vel nimis diuturna:
 picalū ⁊ essz iugati. aliqb⁹ phibē
 tūc ē mulier concipere non pēt fm

quosdam: et sic non timeat de prole.
Unde tunc veniale est petere cum non
speretur proles: imo nec veniale si
fiat propter evitandum fornicationem in
se vel in alio et in hoc concordat docto.
Sed si fluxus sit naturalis qui est semel
coiter in mense secundum Ric. tunc circa hoc
sunt varie opiniones et contrarie: propter
quod dicit Guil. quod confessor in hoc modo
non debet precipitare suam: si reprehendit
et prohibet quantum potest: nec propter hoc
debet negare absolutioem nolenti ab
hoc modo abstinere exactione vel redditione
debiti in tali tempore. Item De. Bona.
Aug. dicunt quod tunc exigere scienter
est peccatum mortale: tunc quia est contra
preceptum legis. *Levi. 18.* tum propter
periculum interfectionis pluri: si tunc
concupiscit: sed reddere non est mortale
Ipet. de pal. plenius declarat istam
materiam dicens in 4°. di. 22. Et dicit
quod non videtur mortale: tunc scienter
petere vel reddere quia dicit Jer^o. sup
ysa. quod tunc concipiunt membris putati
ceci leprosi: ut quia penses non erubue-
runt in conclavi commisceri eorum pec-
catum patenter et aperte redarguatur
in puulis. Mulier ergo si sine scandalo
viri potest se excusare debet se fugere:
alias peccat cum dolore reddendo.
Bonau. et De. sic dicunt: quod exigere
scienter est mortale. Sed hoc non vi-
detur quia est maior timor de interse-
ctione prolis tempore menstruorum quam
tempore lepre: tempore autem lepre
petere non est mortale: ergo nec tempore
menstruorum: nec valde solutio eorum dicitur
tuum: quia lepra est morbus continuus
menstruum momentaneus: quia si se ex-
ponere periculo gerendi leprosum esset

mortale de se ubicumque esset idem periculum
esset idem peccatum: et licet facere in
suo: quod non licet in alieno: dum tamen
hoc non intendatur. Et paulo post
Circa istam materiam ponit sex conclu-
siones. Prima est quod non est mortale
reddere etiam scienter ex parte mulieris.
nec per consequens ex parte viri: ex quo
certior non vult abstinere. Secunda
est quod non est peccatum petere ignoranti
in firmitatem. Tertia est quod sciens in
firmitate: sed nesciens monstrum solere
generari quod non erat scilicet durus si sciret:
etiam non peccaret mortaliter. Quarta
est sciens non generare: vel probabiliter cre-
dens: ut quia senex: vel non consuevit
tunc concipere: similiter non peccat
saltem mortaliter. Quinta est etiam
si credens quod probabiliter conceptura
sit etiam monstrum non peccat mor-
taliter sicut in leprosa in qua est ma-
ius periculum quam in menstruata na-
turaliter. Circumstantia autem que non
mutat speciem nunquam facit de veniali
mortale: circumstantia autem temporis
nunquam facit aliam speciem: unde cum hoc
non sit mortale si sit nisi propter plez:
et est idem non minus periculum in le-
prosa quam in menstruata ergo 22. Quod
autem dicitur quod hic haberet nimis
continere: puta per totam vitam. Ille
autem cuius est uxor menstruata per
paucos dies non variat speciem luxurie
quia cognoscere quandoque eam que
pictura est monstrum non differt specie
in genere moris et rationis causa qua
prohibetur ad tempus accedere: quando
est temporalis: prohibetur in perpetuum
quando est perpetua: quia precepta negativa
obligant semper: et ad semper.

Unde si esset prohibitum accedere ad pituram monstrum ad semper obligaret. Unde potest dici quod illud preceptum Leuitici decimo octauo. Ad mulierez menstruata ne accedas sit iudiciale: unde modo non ligat: vel non de sua vxore sed de alia muliere. Et fulendum est igitur sic mulieri. Aut mulier scit vel probabiliter credit virum se erosam habiturum audiens ab eo de menstruo suo: et tunc non tenet reuelare: sed reddet debitum sine peccato: et ille propter ignorantiam non peccat. Aut non credit quod propter hoc habebit eam erosam: sed credit quod propter hoc non dimittet quin cognoscat eam: et tunc etiam non debet dicere ne eum faciat grauius peccare: et tunc uterque excusatur a mortali: ex hoc potest impedire vxor ex alijs vicibus quibus renuerti non acquieuit. Aut neutrum. i. credit. scilicet quod ex reuelatione menstrui: nec propter hoc habebit erosam: nec eam cognoscat et tunc si credit quod adulterabit vel peius faciet non debet etiam dicere sed reddere. Aut nihil horum sed credit quod abstineat: et tunc sibi dicat quod si audies non acquiescat reddens non peccat: sed petens peccat non tamen mortaliter. **Hec 3° De. de pal.** Sextus est quando coniunx voluptate puenit et puocat diuersis modis: ut manibus vel cogitationibus: vel utendo calidis et incutiuis ut possit pluries coire. hoc tamen non simpliciter est intelligendum: sed quando in talibus propter se delectatur: sicut si cofricationibus impudicis meretrice attractendo seque polutio ex vas debetur: non est dubium quod est mortale: quia omnis polutio extraordinaria mor-

tale peccatum est que vigilando procuratur. Idem videtur si diu insistat in hoc modo modis non intendendo venire ad actum conjugalem: sed finem in his ponere. Sed si quis causa generale prolis vel vitande fornicationis in se vel in socio: aut debitum reddendi cum ad sit impotens se prouocet elui: vel potu calefactorum: vel osculis vel amplexibus quibus etiam animalia se prouocant ut Columbi et Ursi: vel aliquibus alijs tractibus: in quibus non querit propter se delectari: sed solum ad actum illum preparari non videtur peccatum: quia licet iniurare naturam corporis ad obediendum recte rationi Item si hoc facit ut sit potens cognoscere vxorem propter delectationem: quia tamen vellet cum alia expiri tunc grauius proueniendo delectationem: non tamen mortaliter: quia non querit in hac delectari puocatione: sed in actu coniugali: unde videtur idem spiritus quod de fine. Item qui semine fundit extra ne habeat plures filios quos nutrire non posset rem detestabilem cum Iude filio facit: et est mortale: et reducit ad quantum id est contra naturam. Si autem ante completionem actus se retrahit: nec semen emittit eadem intentione non videtur mortale peccatum: nisi forte ex hoc mulier ad seminandum puocaretur. Sed si propter hoc omittit cognoscere vxorem ex communi consensu: nec negat debitum non videtur quod peccet etiam venialiter: quia licet appetere non plures habere quod possit nutrire: nec tamen ipse debetur petere: nec ad hunc inchoatum consummare: nisi vxore petente. hec omnia 3° De. excepto quod dicit Alber.

Septimus casus est cōtra actum
coniuale: qđ est mortale in negāte
debitum petenti omnino si nō hēat
cām rōabile: cum scriptuz sit in p̄ma
ad cor. 7. Uir vxori debituz reddat:
7 vxor viro: nolite fraudari inuicem
nisi ex consensu vt vacetis orōni. Et
assignat Idē. de pal. in 4°. dī. 22. du
plicem rōnem. Prima est qđ sicut
suus est in ptāte dñi: ita vn⁹ coniuguz
est in ptāte alteri⁹: quo ad redditiōz
debiti. p̄ime ad cor. 7°. Uir nō hēt
ptātē sui corpis s̄ mulier 7 ecōuerso
Sed seruus tenet de necessitate pre
cepti exhibē dñō suo obsequiū debi
te fuitutis. ḡ 2c. Scda ratio est qđ
sicut est contra iusticiā alienū rapere
inuīto dñō: ita contra iusticiā est
alienum petenti nō reddē: nisi cōtra
hoc legitima exceptio hēat: s̄ p̄mu⁹
est mortale. ḡ 7 secūdū. Sed corpus
vnius coniugū est alterius res q̄tuz
ad actum matrimonij. ḡ qđ denegat
alteri coniugū corpus suū: q̄tum ad
actum matrimonij peccat mortali⁹:
nisi vt dictum est habeat cām legiti
mam denegandi: vt dicit. Debet ḡ
alter alteri reddere quocūq; tēpore
etiam facto vt quadragesima solēni
tatibus: 7 h⁹ mōi quocūq; petat: siue
exp̄sse: siue int̄ptatiue: vt p̄ nūc⁹ 7 h⁹
modi qđ non refert quocūq; qđ exp̄
mat volūtate suam h̄bis vel factis.
.ff. de legib⁹. l. de q̄bus. Et maxime
in firmiōi vasculo in hoc opatiendū
est: qđ h̄cūdius est mulieri petere: 7
quacūq; intentiōe alter coniuguz pe
tat debitum: siue cā prolis: siue causa
satiande libidinis: dñmō nāliter nō
debet negare alijs: non hūdo cām

sufficientem excusantem nec hoc est
reddere gladiū furioso: sed magis p̄
uidere ne incidat in dānabiles corru
ptelas: sicut in tētonia vxor cuiusdaz
militis negantis in vigilia pasce de
bitum: qđ continuērat tota quadra
gesima frēm ei⁹ impetiuit 7 negātē
iugulauit: 7 reuerſa ad viz dixit: h⁹
tu fecisti: qđ me facere coegisti. s. nō
reddendo debitū. Alia qđam suppo
suit se iumento. Unde 7 p̄bus. 7°.
ethi. dicit qđ concupiscētie venereoz
q̄busdam insanias faciūt: et hoc nisi
dissuadēdo cessare facerz ab exatōe
de consensu eius. Idem Ric. Idē. et
Tho. qui etiam dicit qđ vir nō debet
admonere nec mādare vxori: vt nō
petat nisi ob rōabilem cām: nec pe
tentem debet auertere euz multa in
stantia: 7 negare p̄pter multa picla.
Et nō qđ Aug⁹. de ancho. sup eplās
Pauli. dicit qđ triplici⁹ tringit vxori
petere debitum a viro. Uno modo
h̄bi exp̄ssione. 2° ex signi demōstra
tiōe quādo hoc vir p̄pendit ex aliq⁹
signo vel nutu. 3° ex nāe cōditiōne:
quando scit nām rōabiliter debē h⁹
petere: scēs tamen ipsā esse h̄cūde
nāe: 7 p̄pter h̄cūdiā nō petere. nō
solum ḡ p̄mo 7 2° casu sed etiam 3°
modo petenti debz reddē: qđ vir in
q̄tum potest debet conari vt faciat
vxorem continētē taz debitū reddē
do qđ signa bñuolentie ei ostēdēdo
7 cum ea familiaritate conuersādo.
Idē de vxore erga viz intelligēdū
Sed qđ non ita h̄cūdāt viri in h⁹:
ideo non dicūt de eis. Sed in hoc
aliquādo offendunt vxores: quia ex
ira vel indignatōe contra viros sine

rōnabili cā denegāt debitū ⁊ alique
 sō p̄textu deuorōis: vt q̄a est quadra
 gesima vel solēnitas magna: vel for
 te volūt cōicare in aliquo festo vene
 gant debitum. Et si q̄dem faciunt
 hoc rogando vel p̄suadēdo viris vt
 voluntarie abstineant laudabile est.
 Si autem nō acquiescunt sed hoc oīo
 volunt ⁊ scādalizant ex negatione
 male possunt excusari a mōtali. Qd
 autem dicit in p̄ncipio q̄dragesime
 Egre diatur sponsus de cubili suo: et
 spōsa de thalamo suo. Joel. 2. 7. ⁊ 3.
 .q. 4. c. i. ⁊ se. q. in vigilijs ⁊ festiuita
 tibus debent coniuges abstinere ab
 actū coniugali. ⁊ de conse. di. 2. c. Dis
 homo. dicit q̄ p̄ tres vel q̄tuor dies
 vel q̄nq̄ ante cōiūnem sumendam
 debent coniuges abstinē. Iher. omīa
 intelligunt de consilio ruerentie ⁊
 vtroq̄ cōsentiēte: vt dicit Bra. 22. q.
 4. g. Hec autē. Et fm archi. in rosa.
 ⁊ Lbo. ⁊ Ric. in 4. 7 nō de necessi
 tate obedientie. Unde nō seruando
 exigēs debitū nō peccat mortaliter:
 s̄ venialit̄ potest peccare: nisi faceret
 in cōtēptū festi vel ecclesie: quia tunc
 mortale esset. Sed reddēs in nullo
 peccat s̄ tenet ad hoc de necessitate
 alīs grauiter peccaret. In dō. n. ecclesia
 inicit laqueos animab⁹. 2. 7. q. i. Vi
 duas. s̄ ad meliora puocat exhortā
 do nō p̄cipiēdo. Cauti ḡ debēt esse
 p̄dicatores ⁊ cōfessores in hac mā: ⁊
 ita hortari ad castimoniaz q̄ n̄ indu
 cant vnū ad iniusticiam: et alterum
 ad incōtinētiā.

Quādo coniūnx nō tenet reddē
 debitum.

Cap. 29.

c. Alius autem in q̄b⁹ cōiūnx
 nō tenet reddere debitum
 alteri petenti nec peccat nō
 reddendo: ponit Pe. in 4. di. 22. cē
 sex. Idem est licet ipse ponat
 eam in secundo loco tūz ex hoc seq̄
 piculum persone reddenti debitum
 Nam nō tenet ad hoc nisi salua cō
 scientia s̄biedit: sicut nā p̄mo retinet:
 ⁊ nutritiue ⁊ augmentatiue gratiaz
 s̄biedit quam ministrat ḡnatiue ḡtia
 sp̄i. Imminet autē ex multo coitu
 piculū p̄pter qd dicit phus de lō. et
 bre. vi. in. c. vlt. p̄pter qd sp̄ma āpli⁹
 emissum desiccatur ⁊ senescit cito: p̄p̄
 qd null⁹ lōgioris vite ē equo ⁊ asino
 ex q̄bus est genitus. Et semelle ma
 sculis si masculi sint coitiui p̄pter qd
 masculi pasceres breuiorē vite sunt
 femelle. Si autem infirmus vel vul
 neratus esset coitus sibi mortalis ēē
 posset. Et idem dicit de balneis vel
 a balneis aliq̄bus s̄bito reuertēti. Vñ
 tunc reddere non tenet. Ex isto p̄n
 cipio dicunt aliq̄ p̄babiliter q̄ si vir
 est fur ⁊ incorrigibilis p̄pter qd vxor
 cōtinue piculat̄ cum eo ad mortem
 p̄ iniusticiāz rector̄ q̄ potest fugere et
 virum relinquere ne moriat̄ cū eo.
 Secundus casus est de impotentia:
 p̄pter quem quis excusat: quia fm
 iura impossibiliū nulla est obligatō
 siue p̄pter actum p̄dñantem: qd tñ
 non locum habet in muliere cōiter:
 siue p̄pter aliam cām. Ita tamē q̄ si
 p̄pter culpam suam peccauit reddē
 do se impotentē indiscreta afflictioē
 uel p̄nia imputat sibi: ⁊ si p̄pter hoc
 alius incidit in dānabilem corruptelaz
 S3 multo minus excusat si impotēs

q

est effectus ppter alias illicitas corrup-
telas. Nec g viro iniū gēda est taz
grauis pnia q fiat impotēs ad red-
dendum debitum vxori iuencule 7
feruētī: puta ieiunia 7 vigilie que de-
sicant spma. Inam multū vigilātes
raro spmatizant: nec in sōno meridi-
ano: q̄ est tenuis sit resolutio: nec in
sōno solitici de lectōe: vel smone sed
in pfundo sōno: maxime in auroza
digestione completa: hora 7 sāguis
etiā ppter ieiunia minuūt. Unde
raro in q̄dragesima 7 sine cena. Ike-
tulit medicus quidam viz quēdam
ad siccitatē p̄fice deductū quia post
prādium statim cōsueuerat coglcere
vxorem. Nec etiā vxori cōsulēdū est
facere tam grādes p̄nias vt reddat
deformis suo viro: vel sit in maciez
vel in p̄niciē sue plis vel impedimē-
tum concept⁹: Nec tamen tenet vir
vti calidis vt sit potēs: sed sufficit q̄
se nō faciat impotētē. Ad hūc casum
reducit q̄cūq̄ nō potest reddi sine
peccato rōne loci vel voti p̄ter facti
de continēdo vel alia cā qua sit im-
potens vel impossibilis de iure.
Tertius casus est de fornicatē: q̄a for-
nicanti nō tenet ali⁹ debitū reddere
cum dñs p̄mittat ob fornicationē
dimitti. s. quo ad actū coniugij: 7 h⁹
nisi 7 ipse fornicet postea quia p̄ria
delicta pari cōp̄latione tollunt: aut
debitum petierit: 7 sic sibi reconcilia-
uerit vt dicit papa de lothario 7 tre-
bercha. Et ad istuz casum reducitur
omne peccatum vel crīmen p̄p̄ qd
coniunx p̄dit ias petendi debitū: vt
puta si scienter alter baptizet: vel te-
neat ad baptisimū extra necessitatez

pprium filium: vel tenet in cōfirma-
tione 7 h⁹ modi: quia ex quo actor p-
dit ius petendi: reus habet ius non
debendi: 7 negandi seu excipiendi: 7
de hoc plenius. j. Quartus casus
est in leproso: quādo. s. de hoc imin-
sano piculuz mortis vel similis infe-
ctionis ex redditione: nec etiā tenet
cohabitare sanus: quādo etiā ex ipsa
cohabitatione imineret piculuz tale
quo sp̄p̄ito loquūt iura. ex de viu.
lepro. c. z. Utrū autem ex redditōe
debiti 7 h⁹ modi imineat periculum
infectionis querendū esset a medic.
7 eis credendū. Dicunt autē medici
q̄ uiro accedente ad leprosa iminer
ei magis piculum infectionis q̄ mu-
lieri si cognoscatur a viro leproso: et
istud non videt dubiū quando mu-
lier est ifecta vltima specie lepre: que
dicit leonina in quo casu vir nō tñt
reddē. Si h⁹ nō esset nobilit̄ ifecta
ita q̄ nō imineat piculuz tñt reddē
7 multo magis mulier viro leproso
cum nō tñt ei imineat piculū. Lepa
enim supueniēs nō soluit m̄rimoniū
cōtractū de p̄nti: sicut soluit sp̄salia:
nec excusat a redditione debiti: nisi
vt dictum est cum piculū imnet: nō
obstāt q̄ filius gñet leprosus: meli⁹
est. n. sic esse q̄ nō esse: nec ali⁹ phibe-
tur vt iure suo: q̄uis alteri maluz in-
eueniat tēporale: maxime si sibi imi-
neat piculum sp̄uale: puta si inciderz
in dānabile corruptelaz: quia leprosi
ppter interiorē calozē dicūt m̄tū
appetē actum illum nō tamē tenent
cohabitare in domo cuz leproso: q̄a
magl. inficerēt ex diutina conuersatōe
q̄ ex una cōmittione. S3 dz prope

123
omum manere fm Alber. 7 cōm
opinionem. Hoff. tamē dicit q ma
nenti leproso sepatim a leprosis con
iunx sana tenet cohabitare: nō autē
si maneat cum leprosis: sed pma opi
nio p̄babilior. extra de coniu. lepro.
c. 2. Quintus casus est cū habēs
impedimentum exigendi rōne voti
vel affinitatis exigit. Naz q̄uis hñs
votum simplex si cōtrahat tenet ma
trimoniū: tamen exigere non potest
debitum: sed exadus tenet reddere
7 exigendo q̄uis Jo. an. in decre.
Rursus. extra q̄ de. vel vo. videatur
quasi dicere q non peccet: tñ sōdit:
q̄ q̄a Tho. in 4°. tenz q̄ talis peccat
mortalit̄: quia facit contra votū: tūz
adhuc illud possit implere q̄tum est
ex pte sui. s. vt nō exigit: iō teneam⁹
cum eo. Et hoc nisi dispenset. et q̄a
in voto continētie solus papa dispē
sat: ideo a papa est petenda dispensa
tio: q̄uis aliqui vt Huil. dicūt ep̄m
in hoc posse dispensare. Similit̄ qui
cognouit sanguineā vxoris postq̄
contraxit p̄ vba de p̄nti cum ea: licz
m̄rimoniū iam contrādū p̄p̄ hoc
nō dirimat: tamen talis p̄hibet ab
exadione debiti vxoris: sed nō a red
ditiōne: 7 si petat peccat mortaliter
quousq̄ secum in hoc dispenset. Et
dicit Pe. de pal. in 4°. q̄ in hoc pōt
ep̄s dispensare: qd̄ tamē nō est clarū
de papa nō est dubium. Qui etiam
est ingressus religionem approbatā
aliquam non animo p̄bandi sed fir
miter p̄suerandi: 7 postea egressus
ante p̄fessionēz contrahat: q̄a talis
ingressus habet vim voti simplicis:
vel fm aliquos vim voti solēnis exi

gendo debitūz ab vxore peccat mor
taliter. Et si hoc habet vim voti so
lēnis nec etiam posset reddere absq̄
mortalit̄: nisi secum dispenseret a papa
Sed de hoc. j. ti. de religiosis. Dicit
etiam Huil. q̄ in illis locis vbi s̄sue
tum est q̄ p̄us adhibeatur b̄ndictio
nuptialis ante cōsumationē m̄rimo
nij si absq̄ dispensatōe hoc vtaf. cōiu
gio ante b̄ndictionēz et sine iusta cā
peccat mortaliter. Sed Ric. in q̄rto
magis declarans dicit q̄ q̄uis ad⁹
coniugalis sit regulariter licitus: tñ
aliquo modo vel aliquo tempore p
accidens potest esse illicit⁹: 7 h⁹ p̄p̄
scandaluz proximi: vt in m̄rimonio
clandestino anteq̄ ecclesie inotescat
vel p̄pter ecclesie p̄hibitionē que ali
cubi p̄hibet coniuges carnalit̄ cōmī
sceri ante solēnitatē m̄rimoniij: quaz
tamen solēnitatē q̄dam dicunt obb̄
uandam: 7 contrariū p̄hiberi respe
ctu adus petendi debitū nō reddēdi
vñ tunc peccatz exigēs 7 nō reddēs
7 l3 ante h⁹ mōi b̄ndictionē exigens
mortalit̄ peccet: tamen postq̄ semel
exegit non peccabit vltēri⁹ fm quol
dam nisi nouo contēptu exigit. Et
dicit etiam Tho. in 4°. q̄ si spōsa ad
mittat sponsum ad adum diu galez
ante b̄ndictionem credens tūz velle
cōsummare m̄rimoniū non peccat:
nisi appareant signa fraudis exp̄ssa:
ut si sit conditio multuz distās p̄p̄
nobilitatem vel diuitias: tamē non
tenet reddē de necessitate. Sext⁹
casus est quando alter coniugā ma
net in adulterio manifesto: tūc alius
sciens hoc certe non potest exigere:
nec reddere debitum in adulterio

pmanenti dum. s. est incorrigibilis.
Presumit autem incorrigibilis fm
Ric. quando ptnati animo corrigi
renuit: aut quādo correctōz pmittes
ex consuetudine relabif: als erigēdo
vel reddendo peccat mortaliter: q̄a
facit contra constitutōez ecclesie fm
Hug. 22. q. i. Si q̄s vroz. 7 in alijs
.c. Quidā tamen excipiūt istū casū
quādo. s. exigeret qui est innocēs ti-
more icōtinētie ne incurreret in ipsā
quia tunc nō peccat fm Archi. post
Petz. q̄d etiam recitat Jo. in sū. cō.
Adulterās autē: q̄a peccādo in lege
mrimonij adu cōiugali indignuz se
reddat nō dz erigē nisi purgata cōpa
alias peccat. Reddere tamen tenet
exactus fm Ray.

Quādo quis non tenet dimitte
cōiugē adulterā.

Cap. 30.

c Irca hāc mām humanius
loquit̄ De. de pal. in 4° sic
dicēs. Nota q̄ sunt q̄nqz
casus in quib⁹ innocēs nō tenet di-
mittere adulterātē cōiugē l3 possit.
Primo. s. quādo est occultam: quia
cessat rō de scādalo. 2° q̄n correctā
est: vel est spes de correctōne. 3° in
corrigibilem animo potest cōpescere
includendo 7 sic p̄hibendo ne creat
7 q̄ nullus intret nisi ipse. 4° q̄do
plus cohiberet saltem p̄pter hoc q̄
retinetur q̄ exposita que eo ipso se p̄-
stituet. 5° quando timet sibi de in-
cōtinētia: q̄a nō tenet vir pl⁹ corrigē
vrozem q̄ dñs famuluz: sed dñs fa-
mulū vel seruū excoīcatū nō tenetur
expellere: sed licite pōt ab eo debituz
seruitiū expetē: 7 tñ est min⁹ debitū

q̄ ab vrozē vir. Sic ḡ cum detrimē-
to iuris sui 7 periculo nō tenetur ex-
pellere. Sed quia timet hic scādālū
7 p̄pter scandaluz phariseoz nō tñt
homo dimitte ius suū prius debz ex-
ponere illis qui sciūt illaz fornicariā
q̄ nō vt foueat eam in crimine: sed
magis vt eam cohibeat iuxta se reti-
net: 7 vt eam cohibeat a peccato: et
cū hoc sit x̄isimile: si quis ex hoc scā-
dalizet nō est scādalum pusillorū: et
cum nō potest dimitte sine periculo
suo licite potest eam retinere. Aucto-
res qui dicūt q̄ non licet eaz retinē:
loquūt̄ quādo nō potest sū scādalo
vl p̄p hoc q̄ retinet efficiē deterioz
vel quādo nō p̄pter piculum sui hoc
facit. De muliere autem dicit idēz
De. q̄ nō sic ipsa tenet virū dimitte
quia nō habet sic corrigere euz factō
7 x̄isimile est q̄ q̄n3 accedēs ad vro-
rem tanto min⁹ accedit ad fornica-
riam: vnde cum isto casu liceat viro
adulterā retinere: multo magis ecō-
uerso 7 plus: quia cum ipsa nō hēat
corrigere virum factō: sed x̄bo eum
nō tenet dimitte: nisi quando nolet
eam cognoscere nisi innālī. Lūc. n.
p̄pter hāc innālē fornicatiōez teneē
dimittere quo ad thoruz: sic q̄ prius
p̄mittat se occidi q̄ cōsentiat sic se
abuti. Item p̄pter fornicatiōz spūalē
si timet ne cohabitādo ipsā puerat
etiam quo ad vōmum tenet ipsam
dimitte: als si nō timeret de hoc ius
suū petere nō p̄hibet maxime p̄pter
piculū incōtinētie.

Quādo actus cōiugalis est
peccatū veniale.

i In secundo principali vidēdi
sunt casus in quibus actus co
iugalī est peccatū veniale:
et sunt sex casus hī De. de pal. in 4.
di. 21. Primus est quādo pcedit
aliqua deordinatio rōnis si nō tāta:
sicut in pēditis talibus in qb^o ē mor
tale: puta petere tempore sacro: et si
respectus sit ad delectationē grauis
est culpa venialis: tamē si ad lubricū
et infirmitatem sue mentis cuius est
consciū minus veniale: vir tamen
contingit q^o in pēpuiis festiuitatib^o
non sit veniale graue s^om Bonauē.
Secūds est petere cā delectatōnis. i. li
mites tñ mīramonij semp est veniale
sicut est comedere ppter voluptatez
Sicut. n. cibis ad salutē hominis. s.
induidui necessari^o ē ita coit^o ad sa
lutem gñis. dicit Aug^o. Terti^o cum
sit cā infirmitatis vitande: qā qñis
vtrūq^o liceat seorsūm appetere: nō tñ
vnum ppter alteruz: quia hec cauda
non est huius vituli. Quartus qñdo
incipit petere vel reddere bona intē
tione: postea mutet intētionē: ita q^o
nunc vellet cā delectatōis: et hoc ē
horam decessiōis seminis: quia tñ nō
habet vsum rōnis. Quintus qñcūq^o
aliud intēdit qñ ad id ad qd ordiat^o
coniugūz. s. vel ad plem: vel ad red
dendum debitū. Sextus est qñdo
hoc agit cā vitande fornicatōis: licz
hac intētiōe cōtrahere non sit veni
ale. Et circa hoc sunt due opiones
vt idem De. de pal. dicit. Una ē q^o
petere cā vitāde fornicatōis in se: et
non in altero semper est peccatū: qā
omnis supabūdātia passiōis est pec
catū: sed hic est supabūdātia passiōis

hac cā petere q^o zē. Alij simplicit^o di
cunt q^o non est peccatum. Ricard^o.
vtrāq^o opionē pōit in 4. et neutrā
pfert. i. De. de pal. vbi. s. p. distin
ctiōnem quādam vtrāq^o concordat
et saluat. Aut enim talis cōgscit vxo
rez et vitande fornicatōis in se: qñis
possit alio modo vitare mēti occur
rente: sed magis vult isto modo de
lectabili euitare: qñ modo nō delecta
bili: vt domando carnem: fugiendo
confortia incantantia et h^o modi: que
posset faciliter vitare: sed vult euz vo
luptate vitare: et sic est veniale: quia
pfert voluptatem carnis absorbētez
rōnem: eo q^o conseruat vsum rōnis:
et attingit ad finem. Et Aug. ponit
inter peccata venialia vñ coniugio:
non debita intētiōe. vi. 25. s. alias
ea. et sic est hā prima opinio. Aut ille
exerctet talem actū ad vitandā for
nicationem: non quia delectabilior:
sed quia nō potest alio modo meli^o
eam vitare: ita q^o voluptas non mo
uet eū sed amor vitande fornicatōis:
quia pro tunc non potest melius vi
tare: puta quia habz loqui in secreto
aliquādo mulieri de qua erptus est
se tēptari et h^o modi: et tunc nullū est
peccatum si proles non spāt: qā tñ
semp illa est pmittenda intētiō: et sic
dificatur secūda opinio: que dicit nō
esse peccatum.

Quando actus coniugalī est
meritorius.

In tertio sūt explicādi cāus
in quibus actus coniugalī ē
meritorius: vel si nō meritū
tamen nullum peccatum. Et ponit
De. de pal. in 4. di. 22. q. 3. in pñ^o

quatuor casus in q^b ad^o cōiugalis
 est meritori^o. 1° q^m est qⁿ q^s h^us
 gratiā reddit debitū: q^d ē ad^o iusti-
 tie: q^a reddit q^d d^z. 2° qⁿ petit cā-
 plis gⁿande: 7 ad cultū d^ei educan-
 de t^{pe} loco: 7 mō debitū: 7 hic ē ad^o
 latrīe sine religiōis. 3° qⁿ hoc facit
 ad cōseruandū cōparem suū a for-
 nicatione: 7 hic est ad^o caritati. 4°
 qⁿ facit cā vitāde fornicatiōis in se:
 quā p^babili^o credit nō ali^o vitādam
 vt dictū est in 1° p^ocedenti: 7 v^t actus
 pudicitie vel castitatis. qⁿq^z h^o ad^o
 cōiugalis est indifferēs. s. nec merito-
 rius nec demeritori^o: puta cū cōiunx
 sine grā vno de quatuor mōis nūc
 dictis exercet illam actū: q^a ois ad^o
 qui est meritori^o h^uti grām ē indiffe-
 rēs: nō h^uti eā: nō. n. est meritorius
 p^opter carētiā grē: que est p^oncipuz
 merēdi: nec demeritori^o p^opter carē-
 tiaz culpe in tali actū cui solū debet
 pena: q^o possit esse cōiugū sine peccō
 q^uti ad actum eius p^bat 3° nno. vi.
 26. Deinde p^o hoc q^o deus instituit
 7 mandauit actū cōiugū dicēs. Cre-
 scite 7 multiplicamini: 7 ante lapsū
 7 p^o diluuiū. Et si arguat q^o h^o eru-
 bescit de tali actū q^o est peccatū: q^a
 erubescētia est de turpi q^d respic^o cul-
 pam. R^o q^o erubescētia nō solū ē de
 turpitudine p^oinēte ad culpā s^o etiaz
 ad ea que h^uti spēm culpe: talis autē
 est actus m^oimonij eo q^o est eiusdem
 nāe in specie cū actū fornicatiōis: sed
 excusat p^opter bona m^oimonij vt di-
 cet. Est. n. erubescētia nō solū de ma-
 lis culpe 7 de h^uti^o spēs mali sed ē
 d^o oibus defectib^o nālīb^o ut egestiōe
 7 h^o mōi. Notādū est etiā quomū

actus coniugalis dicit^o excusari a pec-
 cato p^opter triplicia bona m^oimonij:
 que sunt fides p^oles 7 sac^oz. vñ Aug.
 dicit. Dñe itaq^z nuptiarū bonū fuit
 in pentib^o xpi fides p^oles 7 sac^om.
 Prole cognouim^o dñm xpm. Ifidē
 q^a nullū adulteriū. Sac^om quia ibi
 nullū diuortiū. Solū ille ibi carnalis
 cōcubit^o nō fuit. 27. q. 2. Dñe. Pro-
 cui^o declaratiōe dicit 3° p^o. de pal. i. 4.
 di. zi. q. i. q^o euz actū humanorū sit
 triplex differētia: quia q^d sūt fm se
 boni vt deum colere: honozare pen-
 tes zē h^o mōi. Quidā de se mali: vt
 deū blasphemare piurare 7 h^o modi.
 Quidā indifferētes vt comedē leua-
 re festucā de terra 7 h^o mōi. Hōi ad^o
 de se nō indigēt excusatōe: q^a nō sūt
 mali: nec h^uti ex se spēm mali. Q^d. n.
 est malū vel h^z spēs mali est ill^o q^d
 indiget excusatōe: mali ad^o de se nō
 capiūt excusatōe: q^a ex quo mali fm
 se sunt excusari a malo non possunt
 Restat igit^o q^o adul indifferētes: q. s.
 p^ont bñ 7 male fieri indigēt excusatōe
 cū h^uti spēm mali ex eo q^o fm spēm
 nature sunt idē cū actib^o malis: 7 ea
 que talē actū excusant sūt circūstātie
 finis 7 obiecti 7 h^o modi que trāhūt
 actū talē ad mediū d^otutis. Sed
 sciēdū est aliq^s actus est indifferēs
 duplici^o. Vno mō p^o omnimodaz
 eq^olitate attrahēdi a bono 7 malo. et
 tali actui nō assignā^o bōa excusatia:
 sicut leuare festucā comedē 7 h^o mōi
 ita. n. fieri p^ont bñ sicut male. Alio
 mō sic ē aliq^s ad^o indifferēs q^o q^uis
 bñ 7 male fieri possit: tamē de se ten-
 dit ad malū plusq^z ad bonū: 7 sic re-
 ctū est malū: nisi aliquo mō trahat^o

ad bonū: sicut in sōno: vel dormitōe
q̄ p̄t bñ 7 male elgi: tñ q̄a in eo li-
gat libez arbitrium: ita vt nō possit
dormitōe bñ cogitare: vel bñ velle:
hēt detrimētū bñ anezū rōis: vñ scōz
sōnū in se cōsideratū nō differt felix a
misō f3 p̄m. 2°. et hī. vñ n̄ pōt sōn⁹
fieri ā male nisi p̄t aliq̄d bonū recō-
pēsās illō dānū rōis assumat: puta
q̄a p⁹ sōnū hō surgit p̄optio: ad bo-
nū vtut. q̄ nimia vigilātia ēt vsū rō-
nis p̄dit. 7 iō sōn⁹ de se ex s̄ spālī ē
sua nā req̄rit bōa excusātia ip̄z: puta
cōuatōez indiuidui q̄eratōez virium
nālū: fortificatiōz digestiōis 7 h̄i. 7
sic q̄ est in iugio cogitat que mūdi
sūt: 7 diuulū ē 7 in illo actu nihil pōt
intelligē: iō talis act⁹ indiget bōis p̄
dictis excusātib⁹ a peccati. vñ ihero.
sup. Natb. Cōnubia legitia carēt q̄-
dē peccato: nō tñ illo tpe: q⁹ carnales
ad⁹ gerūt oabie p̄ntia spūs s̄cti: et
si p̄p̄a ille iudicat q̄ defuit ḡnatōis
obseq̄o. 22. q. 2. Cōnubia. Et vt dic
ibi glo. nō intelligit q̄ ḡa spūs s̄cti
in illo actu amittat: s̄ ad⁹ p̄hādi
7 speculādi tūc intemittit: q̄a tot⁹ hō
ibi carneus efficit. Sufficiētia autēz
hoz bonoz excusātiū sic sumit fm
pe. vbi. s̄. M̄rimoniū ē in offm̄ n̄e:
7 f3 h̄z bonū plis p̄ sine intēto p̄n
cipalit: q̄a nā tēdit ad cōuatōez sp̄i
q̄ nō est nisi p̄ ḡnatōez in corpib⁹.
2° m̄rimoniū ē in sed⁹ diuie et hūane
societati. vt d̄r. C. de crimi. expi. h̄ēdi
.l. Aduerl⁹. q̄ vxor eligit socia diuie
7 hūane dom⁹. 7 4°. et hī. d̄r. Ami-
cicia viri 7 mulieris nālīs: 7 includit
in se bonū delectabile vtile 7 hōestū
7 sic h3 bonū fidei: put fides ē facē

o. a. i. p̄missa fuare. s̄. reddēdo obitū
7 altēi n̄ se cōmisceri. 3° ē sacfz ecclie
7 sic in eo ē bonū sacri: put sua indi-
uisibilitate significat cōiūctōez xp̄i et
ecclesie: et q̄a illa signata fuit insepa-
bilis: 7 vsq̄ ad mortē ē efficit bonūz
sacri: 7 bonū q̄dē plis 7 fidei nō sēp
h̄t vel durat vsq̄ ad mortē: q̄a aliq̄n
n̄ ḡnat p̄les: 7 adulteriūz cōmittit: s̄
bonū sa. r̄i. s̄. indiuisibilitat: q⁹ ad vin-
culū durat vsq̄ ad mortē: 7 sic q̄dēz
i. lō vinculū declarat f3 tres opioes
q̄a f3 aliquos est para 7 sola relatio
ad solutū: 7 forte rōis f3 alios: q̄ vin-
culū est in corpe. i. aliq̄ dispositio ad
ḡraz: 7 sic in p̄ma vel in scōa sp̄e q̄li-
tatis. f3 vō alios q̄ est aliq̄d reale: s̄
s̄bictiue in aia: q̄a dispositio ad ḡraz
q̄tū faciētē: q̄lis est dispositio sacralis
q̄ est in aia: ibi potes vidē s̄btilis mā
est. De 4°. s̄. de nuptijs in q̄b⁹ cōsū-
mat m̄rimoniū: 7 vñ dicat nuptie
oñdit Ambro. i. li. d̄ p̄iarchis. dicēs
Nec illō ociosū q̄ cū venirz IRebec-
cha vidit Isaac deābulāte: 7 cū ifro
gauit quis essz: 7 cognito q̄ ille erat
cui ducēt vxor: descendit: et caput suū
obriuē cepit. docēs. veretūdiā in nu-
ptijs p̄re debē: inde. n. 7 nuptie d̄cē:
q̄ pudor. ḡa se puelle obnuerēt. 20.
q. 5. Nec illū. Et q̄a d̄ h̄ satis vidū ē
.s̄. in ēd̄atu impedimētōz ipsaz nu-
ptiaz: ideo alia hic nō ponim⁹.

De diuortio.

Cap. xi.

d E dissolutōe seu diuortio
m̄rimoniū cōfati p̄ d̄ba de
p̄nti quo ad vinculū: vel cō-
sūmati q⁹ ad thoz. Circa q̄d vidēda
sūt tria. i. Primū q̄ omne m̄rimoniū
siue carnale siue sp̄iale p̄ religionez:

q 4

seu platōz: siue ratū tñ: siue cōsumatū
 dissoluī p mortē nālē hz ius cōe hz
 pe. de pal. in 4° di. 27. q. 3. qā mors
 oia soluit: in autē. de nup. s. Deiceps
 vñ p^o mortē vñi^o alē viues pōt dñē
 cū alio. Ro. 7°. Mortuo viro soluta
 mulier ē a lege viri cui vult nubat tā
 tū in dñō. i. legitie. Et qā obligatio
 semel extincta nō reuiuiscit ideo si cō
 iugat^o mortuus resuscitet nō ē mñi^o
 obligat^o. Et qūis in sacris. i. pmetib^o
 caractere in resuscitato nō debeat itari
 sacm: qā baptizat^o vel cōfirmat^o vel
 ordiat^o resuscitat^o nō itez rebaptizat^o
 vel cōfirmat^o vel ordiat^o: 7 h^o p^o cara
 ctēre impōssū indelibilez. Mñimoniu
 tñ qā caractere nō impōt: 7 vincit^o
 ei^o ē corpale: 7 corp^o respic: 7 aliq^o m
 etiā sit spūale: in qstū ē dispositio ad
 grāz: 7 sic vñ eē in pte intellectiua: Jō
 sic in corpe corrupto morte corrupc
 potētie organice nō alie: sic sacz car
 nale mñimoniu nō at alia sacra. La
 zar^o igit^o resuscitat^o si hūi^o vxorez n
 eā recupassz: nisi de nouo cū ea con
 traheret. Sz bōa q testat^o fuissz recu
 passet: qā in donatōie cā mortis pl^o
 se qz aliū cui donat vult hñe. vñ itel
 ligē tacita cōditio si moriat^o cū effū
 .i. pmanēs in morte. Idē si ab inte
 stato: qā deseret nō nisi p cōiūctionez
 ad moriētē q ē sibi magz vnū qz ali^o
 Idē si filc^o ea accepit i defectu hēdū
 qā si filc^o penti ppinquo reddē tñē:
 multo magz ei resurgēt. Dari rōne
 mñimoniu spūale dissoluī p mortē
 nālē. v. ingressus religiōis cū obli
 gatōe p fessiois. Inā religiosus resu
 scitat^o n tñē ad obfūatiā religionis:
 qā fuit^o psonalis q debet a plōa rōe

plōe: ut in mñi^o 7 religiōe extinguit^o
 morte: qd ē p3 ex vbis p fessiois ila
 quoz: q pmittūt i p fessioe obedire
 vsq ad mortē. et similit^o curat^o 7 ep^o
 resuscitat^o: qūis retineat cōsecratioez
 non tñ retinet ecclesiā: nisi sibi noua
 electōe vñ p fessioe cōsecrat^o: qā mortu^o
 est spōse sue. i. ecclesie: quā hēbat. hec
 De. Scdm est. q p mortē ciuile. i.
 p fessioz tacitā vel expōssā in religiōe
 approbata dissoluī mñimoniu car
 nale cōdū p hba de pñti: q^o ad vir
 culū: ita q remanēs in seculo pōt cū
 alio libē cōibē nisi ipse se ali^o p votū
 obligassz. Sz cōsumatū q^o ad thozū
 .i. cohabitatioz 7 debitū. qñ ingress^o
 religiōis fit cū debiti. circūstācijs: nō
 at q^o ad vinculū dissoluī vt. i. rema
 nēs in seculo possit cū alio contrahē
 viuēte iuge. pe. de pal. in 4° di. 27
 q. 3. vbi nōt ipse q tuor cāus in qbus
 licz iugato ingredi religiōz. Prim^o
 est qñ p^o mñimoniu cōsumatū alē cō
 iugū fornicat^o: qā fornicatōe ē inuito
 alē pōt ingredi religiōez: nisi ēt ipe i
 h^o deliquerit: vel sibi p^o fornicatōz re
 cōciliauerit. v. exigēdo vel reddēdo
 debitū. Si. n. licet discedē in seculo re
 manēti mltō magz in claustro. Exē
 plū in paulo simplice. Ad istū tamē
 casū addūt doc. distictōez. Dicit. n.
 Tho. in 4°. q talis cū est de fornica
 tōe cōiugl cert^o pōt dimitte quo ad
 thoz. i. negādo debitū p pua aucte.
 si q^o ad cohabitatioez n pōt dimitte.
 vñ nec i religiōz intrare: nisi ecclesie
 iudicio. 7 si dimiserit d3 cogi ad reci
 endū: 7 h^o vt dic hosti. nisi icōtinētī
 vellz pbare fornicatioez: 7 si pbet. j.
 8. dies nō restituet^o: si nō pbz coget

recipe: 7 sic pōt intelligi illd. 27. q. 2.
 Istoria ecclesia. Addit. n. host. q. si ē
 notoria fornicatio pōt dimittē etia
 p̄pria aucte. ex d. viroz. Significasti
 Idez Inno. addit etia Guil. q. si sit
 notoriū adulteriū 7 nō moxet cū adul
 tero vel adulfa n̄ pōt dimitti sine iu
 di° ecclesie: q° ad cohabitatoez alias
 pōt dimittē: 7 similē si illa vel illum
 fornicatē seu adultatē dimisit nōie
 fornicet: 7 si n̄ moxet cū adulfo pōt
 dimittē 7 inire religiōz. 2° cāus ē
 qñ mīr° dēdo 7 cōsumato de cōi cō
 sēu intrat religiōez abo. Ille viroz
 7 illa mōialiū: 7 p̄fitec sicut pluries
 factū ē: 7 tē dissolutū ē mīrōiūz q°
 ad thoz 7 cohabitatoez: n̄ q° ad vin
 culū: vñ si diabolo istigāte vn° eorū
 egredēt: nō p̄pterea pōt alē exire ad
 req̄sitōz ei°: s̄ d3 opellī ad redditum
 7 tē ē si vn° in visitādo: ab alfo exi
 gēt debitū: d3 alē reddē: ut sēc epūs
 lugdunēsis noie Enebaldo visitās
 vxorē suā mōiale: ex q̄ suscepit filium
 vocās eū latronē suū: s̄ peccō cōfesso
 sancto remigio: 7 p̄nia sibi imposita
 p̄acta. Interim sanct° remigi° guber
 nauit ecclesiā suā: q̄a cū suspēdēt ab
 executōe officij sui: angelo at̄ ruelāte
 sibi peccm̄ dimissū sād° Remigi° re
 stituit eū dignitatī sue. 3° cāus est
 qñ alfo cōfitec: et i seculo remanēte
 vbi n̄ ē timor incōtinētie: puta q̄a est
 multi t̄pis 7 hōeste ouerlatōis 7 vite
 ali° intrat religiōz: et tūc si sit cōsuma
 tū mīrōiū q̄ remanz n̄ pōt cū alio
 cōnhē mīrōniū: quia adhuc durat
 vinculū iugale: imo nec eo mortuo
 q̄a intelligit cū eo cōtinētia p̄mittē:
 s̄ si ē timor de incōtinētia remanēt.

qd̄ sat. p̄sumit cū est iuuenis: vel q̄a
 leuis 7 suspect° n̄ d3 alē sine alfo reli
 gionē inire vel recipi: ut d̄. 27. q. 2.
 Magatola. 4° cāus ē qñ mīr° nō cō
 sumato alē intrat sciēte vel i grāte uel
 iuito alfo qd̄ pōt i q° cāu remanēs i
 seculo d3 expectare usq; ad p̄fessioē
 cōiugij q̄ i gressus ē religiōez km̄ oēs
 illa si egredēt āte p̄fessioēz tūc eam
 recipe: et si cōiugij et cōsumassz mīr
 moniū: q̄a p̄ mortē ciuile. i. p̄fessioēz
 q̄ q̄s mouet adib° carnalib° dissolui
 tur uinculū mīrōniū: 7 n̄ pus. Sed
 utz tps pbatōis debeat in h° abbre
 uiari ē triplex opio. Alij dicunt ut
 Ber. i glo. ex de reg. 7 tra. ad reli. c.
 Statim. d̄. p̄ epm̄ debet taxari 7
 abbreviari tps pbatōis p̄ p̄iculum
 incōtinētie ei° q̄ remanz: et ad fraudē
 tollēdā: q̄a possz intrās postq̄ inessz
 in unū mōasteriū i fine āni ad aliud
 7 sic fraudaret expectās. Alij dicunt
 ut Jo. i glo. sup. 27. q. 2. Despōsatas
 qd̄ ē distinguēdū: q̄a si de uoluntate
 remanēt. i seculo alter intrat debet
 expectare p̄ ānū nec tps pbatōis est
 abbreviādū. Si at̄ i grāte uel iuita
 intrat debet certū tps p̄figi. j. qd̄ p̄
 fiteat: nec ē incōueniēs tēpus a iure
 statutū abbreviari q̄a spāle est in hoc
 casu p̄pter periculū incontinentie re
 manentis in seculo. Tertij dicūt ut
 host. in lū. q. ex quo ius p̄mittit talē
 intrare religionez: 7 tēpus pbatōis
 sit inductum: non solum in fauorez
 conuersi: sed etiā in fauorez religiōis
 ut expiantur mores conuersi. Ideo
 non debet tempus illud abbreviari:
 nisi appareat fraus. ut cū irer discar
 rendo de uno in aliud. hec idet.

Potest dici qd cu hoc sit in pte sua
7 capituli fac pnt qd eis vt 7 ab eis
abb: euiare tps. i. anu fac pssioz si
capl: 7 ingressus volut: 7 et expectare
anu. Adedicates tn an anu n pnt re
cipe etia tale ad pssioez sine dispē
latōe pape: als incurrerēt penā iuris
In oibus aut casib⁹ in qbus post cō
sumatū mrimōiū liz intrare religiōz
lz etia ad sacros ordies pmoueri et
ad epatū. Exēplū in beato ylaro q
hns lūaz ab vxore fuit epus: qn aut
nō liz religiōez intrare multo fort⁹
nō liz iugato ad sacros ordies pmo
ueri: s̄ estz suspēsus ab executōe ordis
lz caratēre suscipet. De mri⁹ at cōsū
mato violēt: puta cū qs ea cū q cōn
xerat p vba de pnti volentē ingredi
mōasteriū dē volūtate suā eā cōgscit
Dicit hosti. q nō pōt ingredi cōt vo
lūtate viri: 7 si ingredēt fm iDe. cū
duret viculū iugale: nec possz dissol
ui p ingressū religiōis: remanēs aut
in seclō n possz cū alia cōthē: 7 possz
illā inuitā de mōsterio reuocare.

Qn iugat⁹ ingressus religionē
exire tenet. Cap. 32

Orādū ēt iugat⁹ ingressus
religiōz qn tñt exire: et qn n
pōt: 7 qn est liber ad exēdū
vel remanēdū fm De. de pal. in 4°
di. 27. q. 3. Tñt qdē exire religionē
et facta pssioē iugat⁹ ad iugē in
seclō remanētē qn rpetit eū q illicite
ingressus est: vel qā innoxio phibēte
seu igrate vel cōfētiēte fragili q ē su
spēd⁹ de incōtinētia vt iuuenis et la
sciūus remanēs in seclō: qā n potuit
in ei⁹ puidiciū vouē: vel psteri casti
tatē. Itē si licite ingressus fuit: qā d

licētia ātiq: s̄ reinteḡ penituit. I. ante
emissū votū solēne in seclō remanēs
vel religiōz exiens alit rpetit eū tñt
exire. 2° tñt nō egredi s̄ remanē: qn
licite emisit votū simplex vel solēne:
vel qn illicite ingressus ē: s̄ ali⁹ nō re
petit eū: qā ratificādo cōfirmat. 3° li
ber est in egrediēdo: vel remanēdo:
qn ingressus ē religionē: nullo m ē
religiōi astrictus tacite vel expse: vt
qā nec vouit nec pssus ē nec vxor
eū rpetit: aut si rpetit fornicata est
ate vel postea notorie. Qn hō votū
simplex emisit ingressus nō solēne:
vel solēne de facto: 7 nō d iure: puta
qā. 7. tps pbatōis corā eo q n potuit
recipe ad pssioez vxore n rpetēte
egredi nō pōt s̄ q^o ad ecclesiā potest
marie si votuz pbari nō pōt in quo
cāu retinētes inuitū clericū sūt excōi
cati. Dico retinētes nō soluz manus
iniciēdo in eū: s̄ etia veste seculari ne
gata: sine q egredi nō pōt cōmode.
¶ Persuasiōib⁹ tñ eū retinē pnt. 7 idē
de vxore ingressa q^o ad viz nō repe
tēre. 4° de debito: qā egressus d relī
giōe: qnq nō pōt reddē: nec exigere
debitū: vt qn illicite ē egressus post
pssioez: vt in casib⁹ dicti. 7 qn con
iur sciēs 7 tacēs pmisit psteri: tūc. n
fuitutē remisit: vt dñs cu⁹ suus co
sciēte 7 pmittēte ordiat vel pfitetur
Dico autēz illicite ppter votū illicite
solēnizatū: qdōq 7 reddē et petere
potest: vt qdō libē egressus fuit nul
lo voto astrict⁹ religiōi: sicut nouiti⁹
solut⁹ egrediens religionē contrahē
potest matrimoniū: s̄ puto q intel
ligat de tali nouitio q inuit aīo p
bādū nō in perpetuū ibi pmanēdi.

Na ipse ppe. tenz q talis ingressus
 .s. aio nō pbandi b firmit penerādi
 beat vim voti simplicis saltē. Alij di
 cunt q etiā solēnis voti beat vim: vñ
 nō possz cōtrahē talis vel exigē si cō
 traxerit. Sz de hac mā vide diffuse
 in titulo de religiosis. Quāqz vero
 egressus pōt reddē si nō exigē vt qñ
 de cōsensu ipsi? de cui? cōtinētia est
 timor votū simplex emisit: tunc eim
 nō illi pīudicauit. 7 nō f3 ppe. vbi. s.
 q in casib? in qb? l3 cōiugi repetere
 cōfortē suū religiōez ingressū ante p
 fessionē siue post pfessionē: nō l3 tñ
 de mōasterio ui cum rape. Nec ob.
 et de raptō. Euz cā. qā narrat q ra
 puit: nō dicit q licuit. Possz enim
 vxorē vir de viro ad domū ducē qā
 h3 in ea cōuersionē: nō possz eā pri
 uato quasi possidenti vi eripe: 7 mul
 to min? de mōasterio violēt exēhere
 fores frāgēdo: aut habitū violent la
 cerādo: vel cū iniuria loci sacri eā ac
 cipiēdo: l3 ali j peccauerit eā recipiēdo
 ar. E. vñ ui. l. Et qñ in tātā. 5° vidē
 dū ē de regressu ad religiōez qñ tñf
 Et dicit iDe. vbi. s. q in trib? casib?
 Prim? qñ illicite egressus est: vtpōte
 cū alio cōiuge in religiōe remanente
 p? pfessionē egressus est ul? et in scō
 remanēte 7 honeste cū cōsensu eius
 pfessus est. 2° est qñ licite egressus
 est qā ad reditōez vxoris sine licētia
 ei? ingressus ē postea vxorē penitet
 de reuocatōe 7 ipa vouct. 3° qñ p?
 votum ad eā egressus mortua ē ipa
 vxor: nā tē tñf reingredi vt impleat
 votū suū. Sed si talis qui post votū
 solēne reuocatus ab vxore ad secluz
 mortua ipsa vxore cōhbit mīmoniu

Utz teneat. iDe. vbi. s. facit talē ol
 stindionem: quia si inuita vxore fuit
 solēniter professus: cum illa pfessio
 qñtum ad solēnitatem non valuerit
 ecclesia hoc phibēte: ideo talis mor
 tua vxore non potest contrahere qā
 habet in se uotum simplex rōne illi?
 pfessionis 7 peccat mortaliter cōtē
 bendo 7 exigendo t3 tñ mīmoniu3
 nec potest eū tanq3 apostatā religio
 prosequi. Sed si vxore consentiente
 fuit pfessus sed postea quia vxor in
 uēcula unde 7 suspecta eū reuocauit
 ius noluit in hoc casu professionem
 inhibere simplicit: sed solum in qñtū
 erat ad uitā ei?. Uñ simplicit fuit in
 pīudiciū ei? uotū solēne: nō in pīudi
 ciū uxoris. Uñ ea mortua ē apostata
 si non redit ad mōasteriū: et si mī
 moniū contrahat cum alia nō tenet
 ut dicit gos. hec pe. 3° bñ cōsiderādū
 ē: utp? pter pēditos duos modos. s.
 mortē nālē 7 mortē ciuile qui ē p in
 gressū religiōis. i. pfessionem sit alius
 mod? soluēdi mīmoniu ratū. i. cōn
 dū p vba de pñti q? ad uinculū. ubi
 pe. pōit qtuor cōclusiōes. Prima ē q ser
 uir? supueniēs tali mīn? rato nō soluit
 ipm: 7 rō ē: quia p hoc nō morit ad
 act? carnales. Inā 7 pōt denuo cōhē
 7 gñaliē de ceteri. i. pēdimēt. que diri
 mit mīmoniu p? cōdū. Intelligēdū
 est q nil tale supueniēs dirimit p? cō
 tradū: s. solūmō post cōndū: ut vbi
 grā. Cognoscēs cōsanguineā ei? cū
 qua iā cōxit p vba d pñti: etiā si nō
 adhuc cōsumauerit nō dirimit tale
 mīmoniu: qd dirimēt: si ante cōdū
 p vba de pñti illā cognisset pñt affi
 nitatē. Secūda cōclusio est q talis

matrimoniu. s. ratificatur per Abba
de pñti non soluit p votum simplex
vnde tenet vel intrare religionē vel
reddere debitum vxori petenti: Sed
peccat mortaliter reddendo vel eri
gendo: quia adhuc potest religionē
intrare ante consumationē eius: nec
sufficeret ingressus religionis in 3°
habitu beati dominici: vel beati Ifrā
cisci cum professione in ipso: q̄a talis
professio nō habet vim voti nisi sim
plicis. Unde non est sufficiens ad tol
lendum vinculum coniugale: 7 pro
fessus in illa religionē tertij habitus
q̄uis peccaret grauiter contrahēdo
quia contra votū non teneret ma
trimonium. Tertia conclusio est q̄
nec castratio q̄tūcūq̄ supueniēs sol
uit tale matrimoniu ratum: q̄a ma
trimoniū non inuenit in iure solui
nisi in certis casibus: sed iste non est
de illis casibus q̄ zc. Nec etiā ante
consumationē. Item. 22. q. 7. ibi q̄
dicitur cōiugium illoz qui post ma
trimonium membrīs trūcant: Aut
a barbaris sedī sunt: ppter hanc cāz
solui non potest. Et q̄uis glo. intel
ligat de m̄rimonio cōsumato ex eo
q̄ dicitur. 22. q. i. Coniugiu firmat
officio. s. carnis. fm glo. 7 ante q̄ cō
firmetur impossibilitas officij soluit
vinculum coniugij. Ineganda ē illa
glo. quia coniugium solo cōsensu p
Abba de pñti firmatur: 7 ratū vocat
vt nōt. glo. de testibus. super eo.
Quarta conclusio est q̄ non soluit
tale matrimoniu ratum cātū per
ordinem qui est sacramentū vel di
gnitas. Et q̄uis magister sentētiarū
in textu videat inuere q̄ sponsi non

solum possunt intrare religionē sū
cōi cōsensu sed etiam ad ordines p
moueri. Et Ihosti. dicat coniugi āte
carnalē copulam lz epātū acceptare
tamē contrariū h^o est Abū: q̄a epātus
ex sua nā nō hz oppositū ad m̄rimo
niū cū epī p̄us essent vni⁹ vxori. viri
Inihil at tollit nisi a suo contrario:
nec epī moriūt ciuili: cum p̄pū ha
beant sicut 7 ceteri clerici seculares:
vñ religio soluit m̄rimoniū nō rōne
pfectōis: s̄ rōe mortis ciuilis: epālis
ordo lz sit pfectior q̄ religio n̄ soluit
7 similis sacer ordo licz sit pfectior q̄
religio n̄ soluit p̄p̄ defectū mortis
ciuilis: 7 iō coniugat⁹ incorrupt⁹. i. non
cōsumato m̄rimonio licite p̄fiteatur
q̄ tū in hoc seculo illicite ordinatur.
nec soluit m̄rimoniū q̄ de cōsensu
vxoris ordiat⁹ vel epāt q^o ad vincū
vñ vxor talis eo viuēte n̄ pōt cū alio
cōhē. Cōiugat⁹ igit āte copulā nō
pōt eligi: q̄a cōfess⁹ layc⁹: nec est in sa
cris vel irregulari. siue suspens⁹: s̄ pōt
postulari: 7 tūc si vxor cōsentiat cōfir
mabit⁹: s̄ si diffētiat papa nō pōt euz
cōfirmare nec cōsecrare in p̄iudicium
vxoris: q̄n. s̄ teneat reddē debitū: cū
nō possit cōtra ius diuinū dispēfare
s̄ pōt religioz intrē 7 p̄ma die d̄ lūia
pape p̄fitei 7 eadē die cōfirmari: et
p̄mōz ordiari 7 cōsecrari: nec similis d̄
lūia pape pōt cōiugat⁹ inuita vxore:
ēt ante copulā ad sacros ordies pro
mouē: 7 si fuēit ordiat⁹: nihilomin⁹
tūc reddē debitū: q̄a semp hoc ē de
iure diuino. Similis nec papa pōt
auferre vxori uiz suū et incorruptū
i. n̄ cōsumato m̄rimonio: 7 mltō mag
post copulā ut ipm faciat cardinalē:

quia ille status secularis est: nō regularis: dicente quodam cardinali.
 Nos habemus religionem cuius apostate sunt sancti: ut Hieronymus. Et si arguas quod episcopi tenent locum apostolorum: sed Christus vocauit Iohannem. de nuptiis ad apostolatū etiam inuita vxore: si autem est quod dicunt quidam quod ipsa fuit Maria Magdalena: que propter hoc indignata luxuriata est. Respondeo quod episcopi tenent locum apostolorum quo ad dignitatem: nō quo ad paupertatem et mortem mundi: quia illis dictum est de mundo nō estis. Idcirco alia ratio est: quia Christus potuit hoc facere et hanc deitatem: et hanc humanitatem: quia potest habuit excellentiorem in sacramentis quāz nulli communicant etiam pape. Idcirco quod Iohannes inuita vxore secutus fuerit Christus ignorat: nec est multum dissimile illam fuisse Mariam magdal. Sed et si huiusmodi esset quod inuita vxore Christi fuerit secutus licite facere potuit: quia apostolatū ad quem transiuit erat status religionis: et quo ad votum obedientie castitatis et paupertatis. Et si dicat quod papa dispensat monachum contrahere matrimonium viuente prima vxore: putat quia ille contracto matrimonio cum aliqua ante copulam intrauit religionem et professus est: et sic solum est vinculum matrimonij. Postmodum magna causa vrgente ut pace reformanda vnius regni: vel per conuersionem vnius gentis: papa dispensat cum illo monacho quod contrahat cum alia: quia vinculum primum fuit solutum. Nam si vinculum primum nō fuisset solutum papa nō posset: nisi dicat quod ex statuto ecclesie est illa solutio:

quia sollemnitas voti est ex ordine ecclesie. Dicendum quod hoc nō est dubium quia hoc non inest illi voto propter sollemnitatem: alias inesset ordini sacro sed inest ei ratione mortis civilis. unde heremite non sollemnizant votum sed regulam approbatam: et tamen per votum heremi soluit quia hoc est ex natura actus mundo mortificandi. et diuina institutio a qua est vita heremitica: ut in Iohanne baptista. Est ergo conclusio istius. Scilicet quod matrimonium contractum per verba de presenti solum per professionem religionis approbata solui potest: et nō per alium modum etiam auctoritate pape. Canoniste autem cōtrā tenent contrarium. scilicet quod papa potest dissolvere illud. vnde Iohannes an. dicit in nouella super c. Ex publico. de conuer. cōiū. quod quicquid matrimonij sit institutum a deo: ratificatio tamen matrimonij firmat constitutionem ecclesie. In quantum. scilicet est sacramentum ecclesie propter virtutem baptismi: quā virtutem ratificationis quod est quod alio alio viuere nō potest cōiū. Idcirco papa tollit: vel circa ipsam in alio dispensare ut in c. 4. de diuor. Et solūmato hō pcedit d iure nālī in pñ cōsistit in facto: quod ex quo factū est neque non fuisse. 22. q. 5. Si paulus. Dicit autem quod huiusmodi iuris est alia ratio diuina. scilicet reuelatio per quam ad exemplum sanctorum facta est huiusmodi vel institutio quod est approbatum per apostolos dicentes. Si fidelis discedit discedat: 2º per fauorem fidei. De quo in decretali. quanto quia videtur potius facere diuina constitutio: quia ratione dicit sponsos de presentia sentiri ante carnis copulam posse auctore pape iūte se absolue: sic et sponsi de futuro de spō. c. 2. et sic ratione congrua.

ante copulam potest ibi interuenire
contrarius actus per dissensum mutuū nō al
teri tū: qđ nō esset post copulam.
Intelligit autem hoc de pte abso
luta non de ordinaria nisi alia causa
esset: non. n. hoc sic sine cā. Afferit
etia p̄babiliter posse dici qđ circa
impedimēta m̄rimoniū restringēda
et laxanda p̄tatem habeat ecclesia vt
de cōsan. et aff. in d. 3. statuē potuit
qđ hic didic: et de vnius p̄fessione et
alterius contractu. Potuit qđ papa
etiam de pte ordinata contra ma
trimoniū non consumatū hanc con
stitutionem facere. Et sic p̄ rō cōue
niens rōi: vt nō ē. 2. 7. q. 2. Quia p̄tē
vā circa nō consumatū m̄rimoniū
potest ecclesia statuere quicquid plac
uit tamen s̄bit cā iusta. Et hoc vo
luit finis. c. Ex publico. Dicit tamen
ipse hosti. qđ tamē nō expedit qđ cir
ca hoc multū laxet habenas nec esse
etiam tutum. In m̄rimonio hō nō
consumato fieri non potest: qđ per
ipm̄ rep̄sentet conformitas carnis
inter xpm̄ et ecclesiā: que nullatenus
rumpi potest: qđ si per religiōz rūpi
posset esset conformitatis violator: et
innueret qđ expectaret aliam fidem:
et aliam ecclesiā: quam sibi ch̄ist⁹
vniret et itez despolaret: qđ falsus et
hereticum est s̄m̄ hosti. qui plenius
ista tractauit hic: et remittit ad sūmā
Idem etiam ponit Jo. an. in reglā.
actus legiti. in 6°. in mercurialib⁹. et
an. de but. et archi. in. c. Quia p̄pter.
2. 7. q. 2. Idē h̄ndictas sup. d. c. Ex
publico. addens qđ ex pte absoluta
matrimonium p̄ h̄ba de p̄nti papa
dissoluere potest: etia nulla cā ex̄nte

vel s̄sistente. De pte autem ordi
nata nō nisi ex legitima cā et nō solū
de consensu vtriusq; sed etia si tātū
adesset consensus vnius cōiugis le
gitima cā s̄sistente: vt vult hic glo.
in si. cum circa matrimoniū non cō
summatum papa possit quomō vult
dispensare s̄m̄ Inno. Vidi aliquas
bullas Martini q̄nti et Eugenij q̄rti
continentes talem dispensationem
siue dissolutionem matrimoniū non
consumati contrahentib⁹ postea illis
cum alijs. Unde tales non sunt con
dēnandi: sed nec consulendū est ali
cui vt procuret talem dissolutionem
cum theologi videant tenere qđ nō
possit dissolui: nisi per ingressum re
ligionis vt dictum est. s. et pluries.
Itēz nō s̄m̄ Tho. in quarto. et Ric.
qđ consumato m̄rimonio legitime cō
tracto alter alterum dimitte nō pōt
quo ad vinculum. idest qđ possit cu
alio contrahere. Quātum hō ad co
habitationem et actum coniugalem
non potest alter alterum inuituz di
mittē excepta fornicatōis causa: nisi
forte ad tempus velit se s̄trahere a
confortio vxoris p̄pter castigationē
eius subtrahendo ei solatium penitē
tie sue. Nam quando vxor prestat
occasionem magnaz ruine suo viro
tunc vir potest se subtrahere a cōuer
satione sua. Idem Alber. addens qđ
non oportet cohabitare furoni et h⁹
modi si non vult respicere. 28. q. i.
Uxor. Item nota qđ ex fornicatōe
seu adulterio potest vir vxorē dimit
tere seu accusare: et vxor viz nisi in. et
castibus q. j. ponūt: quia in hoc sunt
p̄is cōditionis. 22. q. 5. Si q̄s vxorē.

Et ista cā. s. fornicationis extēdit ad fornicatōis seu adulteriū suspicionem qñ. s. est suspicio violenta vel certa. ubi gratia. Si pbatū est q̄ fuit sol⁹ cum sola: nudus cum nuda in eodē lecto: vel similiter in multis secretis locis vel latibilis ad hoc cōmodis ⁊ horis electis libē dimittit vroz. 22. q. i. Dixit. Item 2º extēdit ad vitiū sodomitici: vt ppter hoc possit alter alterū dimitte. 22. q. 7. Des cautōes ⁊. c. Adulteri. Idē. etia3 de pal. dicit q̄ hoc extēdit ad vitiū sodomitici ⁊ pollutōez eōordinariāz cūz alio vel alia cōmissam. Et idē dicit q̄dam de omni peccato cōtra nām. Item 3º extēdit ad infidelitatez que dicūt fornicatio spūalis: vt si alter incidat in heresim iudaismū vel gētilitatē: ⁊ p̄cipue si trahit coniūgē ad infidelitatē 28. q. i. Idolatria. S3 si corrigere se vellet talis nō d3 dimitti. Itē si polluat aliq̄ extē claustra pudoris videt q̄ dimitti pōt ab vxore ppter hoc. ar. 22. q. 4. h. Heretrices. Itē si tale qd egit cū vxore p̄pria fm ihug. ⁊ Lau vxor pōt cū dimitte: si tñ ipsa n̄ fuit in culpa. s. assentiēdo. S3 violētata vel sōno decepta ⁊ h̄mōi. Ex vitio autem molliciei cū. s. alter coniugūz polluit se ipsū nō potest talis dimitti fm ihug. Itē ex sola volūtate adulterandi sine ope s̄secuto nō pōt dimitti fm Huil. Et nō q̄ ista diuisio potest fieri duplici. Uno mō quo ad thori separationē. 2º quo ad cohabitatiōis sepatōez: ⁊ iste scōs modus h3 etiā p̄mū modū implicitum. Diuisio igit p̄mo mō. s. quo ad thori v3 denegando illi debitū potest fieri

129
p̄pria auctoritate: etiā sine iudicio ecclesie qñ inocēti cōstat certe de adulterio coniugis: tūc. n. absq̄ peccato potest negare ei debitum: ⁊ hoc nisi compellatur auctoritate ecclesie: vel nisi ipse postea adulterasset: aut etia3 si petisset vel reddidisset debitūz volūtate sua postq̄ scuit de adulterio tunc enim videt sibi recōciliasse. vñ nō pōt innocēs ampli⁹ denegare debitum adultero: nisi reciduar3. Idē. de pal. Et vbi delinquēs omnino se vellet emēdare vel p̄sumēt penitēs d3 innocēti p̄suaderi q̄ sibi recōciliet tñ ad hoc cogi nō pōt p̄ s̄traditionē absolutōis: nisi hoc facit ex odio vel vindicta fm Tho. in 4º. S3 q̄cum ad scōm modū. s. cohabitatiōis separationē: qd dicit diuortiū nō pōt alter alterum dimitte sine iudicio ecclesie ⁊ si dimittit d3 cogi ad r̄cipiēdū: nisi fornicatio incōtinēti possit p̄bari. et fm Host. infra octo dies si p̄bet nō restituēt. alias sic. Et hoc intelligendum est fm Ricard. quando matrimonium est celebratū in facie ecclesie: vel coram testibus. Sed si erat omnino clandestinum pōt p̄pria auctoritate dimitte: etia3 quo ad cohabitatiōez: hoc ille. Videt tñ q̄ tēat m̄rimonū illd notificare ecclesie ad uitāda picula q̄ inde possēt cōtingē. Itē h3 hosti. si adulteriū sit notoriū ita q̄ inficiatōi nō sit locus: tūc pōt auctoritate sua dimitte. et de diuor. Significasti. ⁊ multo forti⁹ debitūz negare. Idē Inno. S3 Huil. dicit h̄ eē hū si alē recedit a coniūgē ⁊ publice morat cū adultero vel adultera al's si p̄pria auctē dimittet cogēt accipe.

Casus quando vxor non potest
dimitti ppter adulterium.

Cap. 22.

Casus autem in quibus vxor
ppter adulteriū cōmissū nō
potest dimitti seu accusari:
sunt isti s̄m Ray. Primus casus ē
si ipse eam pstituit. extra de eo q̄ co.
con. vx. s. discretionē. Idem est s̄m
De. de pal. si vir sciuit 7 nō phibuit
cum potuit. Idem enī est sciētē nō
phibere cū possit delictū inferioris
repare. Secus autem si ei indirec̄te
occasione dedit expellendo eam:
vel necessaria denegando: quia non
est ignoscendum ei qui p̄textu pau-
per̄tatis turpissimā vitam elegit. ff. de
ri. nu. l. palam. Secundus est cū ip̄m
virū credens defunctū nupsit alteri
q̄a maritus rediens tenet eā recipe
nō obstante tali adulterio: nisi stete-
rit scienter cū secūdo marito postq̄
p̄mus venit. 24. q. 2. Cum p̄ bellicā
Excusat enim p̄dicta si habuerit p̄-
babilem ignoratiā s̄m Ric. Terti⁹
si cognita fuit ab aliquo latenter
quem credebat p̄prium virum: 7 est
ar. 24. q. 2. In lectum. Quartus si
fuit vi oppressa. vt. 22. q. 5. Proposito
hoc autem intelligo de vi absoluta
sed si metu vel p̄cepto pentum in-
stantia cōsanguineorū vel alia simili
causa fornicaret cum aliquo etia 7 cō-
trahendo cum illo de facto nō excu-
saret. 22. q. 7. Omnes. Quint⁹ est
quādo recōciliavit eaz sibi post adul-
terium concessum: vel eam publice
adulterantem tenuit 7 retinet in cō-
sortiū maritale. 22. q. i. c. i. cū sequē.
Hec rō est s̄m Ricar. q̄a crimen per

recōciliationē dimissus ampli⁹ obici
nō debet nisi recidiuū seq̄. Sext⁹
est l3 raro occurrat si aliq̄s infidelis
conjugem infidelem dimittat dato
sibi libello repudiij: et illa nubat secūdo
viro suo. Si vterq̄ cōuertit ad fidē
tenet marit⁹ eā recipe: nō obstante q̄
sit ab illo cognita cui se cōiūgit: nisi
fuerit alteri fornicata. ext. de diuor.
Eadem⁹. Septim⁹ est si vir con-
uincit adulterari. 22. q. 6. Per totū.
Ubi etiā nō q̄ si vir est adulteratus
occulte: 7 vxor manifeste: nō potest
vir sine peccato vxorē dimittē: quia
vxori non deficit ius excipiēdi sed p̄-
bandi s̄m Ray. Tho. 7 Alber. Si
tamen vir egissz p̄niaz: 7 vxor nollet
agere: s̄ p̄seuerarz in adulterio possz
sine peccato accusare 7 dimittē. 22.
.q. i. in quatuor p̄mis caplis. Istos
casus ponit etia Ric. 7 addit. Alij
addūt octauū. s. si vir abstinedo cōi-
volūtate vxoris ei occasione 7 adul-
terandi. dedit. 22. q. 5. Si qui. Tñ ali
dicunt q̄ non ppter hoc excusaretur
mulier adulterans quin vir possz eā
ppter adulterium dimittē s̄m glo.
Nō etiā q̄ p̄nia facta in adulterio nō
tollit q̄n possit accusari vel excipi de
ipso adulterio in foro cōtētiōso. 6. q.
i. Qui crimen. Debet tamē inocēs
p̄cē penitēti: et sibi recōciliare ex cari-
tate 7 quadam equitate: q̄uis non
teneat de necessitate. s. q̄ntuz ad red-
dendū ei debitū cōiugale. Item si
vnus coniugū fornicet carnaliter 7
alter spūaliter. s. labēdo in heresiz di-
mittat q̄ in ipsā incidit: als p̄cedēt
cōtra eū 7 nō audiret contra suum
coniugem.

De accusatione adulterij.

Cap. 34.

e Iffedus accusatiōis de adulterio est qd si maritus probz qd intendit vel mulier hoc confiteat nisi mulier replicet contra eum aliquem de p̄dictis septē casib⁹ absoluit ab eius cohabitatione ⁊ seruitute qua sibi t̄baet: et p̄t assumē habitum religionis eo inuito. 27. q. 2. Agatosa. ⁊ etiam in seculo sine eo viuere potest: sed continere s̄z I Ray. Tho. ⁊ De. tene. Ipsa aut̄ dimissa p̄pter adulteriu⁹ non potest intrare monasterium contradicente viro. Sed si ingressa esset viro sciente et non contradicente satis p̄t videri data licentia: ⁊ vir tenebit continē: ⁊ si ingressa fuerit contra volūtatē viri poterit reuocari. Tho. ⁊ De. Item in seculo remanentē etiā post diuortiu⁹ potest innocēs adulteram reconciliare. i. admittere ad sui cohabitationē: ⁊ ad adum coniugales: et si nolet cogi posset: ⁊ hoc est xum si nocens de adulterio correctus est. Nam si remanet incorrigibilis non debet sibi eam reconciliare innocens. Item nō qd si post diuortiu⁹ qd erat innocens factus est nocēs in crimine adulterij potest ⁊ debz cogi p̄ iudicē reconciliari sibi adulterz coniugem: ⁊ p̄cipue ip̄o hoc petente ⁊ allegāte adulterium cōmissum post diuortiu⁹ ab eo qui innocēs prius fuerat. Itēz si post diuortij sententiā constiterit ecclesiam fuisse deceptam per falsos testes ⁊ h⁹ modi: d̄z sic spoliat⁹ restitui taliter: etiam si alter iam fecisset professionem in aliqua religione: vel re

cepisset sacerdotiu⁹ si hoc petat: ⁊ tñc restitutus reddere debitum: s̄ exigē non potest. Sed si sic spoliatus non petat restitutionē ille qui iaz sic fact⁹ est sacerdos vel professus nō potest petere socium in coniugem. Item nō qd cum restituit aliqua vxor viro si d̄at se habere suspēdū virum ne forte eam ledat: ⁊ cāz x̄similit̄ ostēdat ad iudicem spectat facere cauere sibi sufficienti cautōe qd tractabit bñ: ⁊ qd non ledet eaz in p̄sona vel reb⁹ ⁊ hanc cautōez p̄stabit p̄ iuramētuz. 22. q. i. De benedicto. Sed si mulier non cōfidat de iuramēto d̄z p̄stare cautōez pignoratitiā vel fideiussoriā s̄ certa pena. 22. q. 5. Prodest. Vel si capitali odio ita eam p̄sequeret qd merito de ip̄o disfidat: nec posset ei de cautione sufficienti p̄uideri: non solum non debet ei restitui: s̄z ab eo potius remoueri s̄m I Ray. ⁊ De. Item nō. qd s̄m Inno. vir tñc tenet sequi vxorem: quādo. s̄. itinerat: euz necessaria cā s̄est: sed vxor tenet seq̄ virum ex quacūqz cā recedat. scz. de domiciliū trāsserens: nisi velit eā trahē ad peccatum. eū de diuor. Quesiuit. Secus tamen si esset vagabūd⁹. 24. q. 2. Si quis necessitate. 3 de Ber. ⁊ hosti. Et addit hosti. qd sicut in voto ultramarino vxor potest sequi virum: ⁊ remanere si voluerit: sic in omni itinere volūtatē cum p̄posito reuertendi: qd videt̄ intelligēdū de longo itinere. Sed vbi transferat domiciliū de loco ad locū vxor tñc sequi eum. 12. q. 2. Unaqueqz. Et s̄m Huil. tenet euz sequi in carcerē ⁊ in exiliū: qd intelligit̄ de carcerē

r

q̄stum ad debitum reddēdū seruata
 honestate: quo ad exiliū. s. quo ad co
 habitationē: si nutrire pōt eam: 7 si
 piculum anime 7 corporis nō iminē
 vel vxor potest viz nutrire. Sed nō
 diligēter qd̄ dicit 3° Pe. de pal. in 4°.
 di. 29. circa cohabitatioē cōiugum.
 Dicit. n. qd̄ si in vno cōiugum tale
 crimē: qd̄ timet alter corpori suo nec
 potest secrete sibi aliter p̄uide: liz dī
 mittere talem nec tenet cohabitare:
 quia si nō tñt debitū reddē cū piclo
 corporis sui: multo minus cohabitare.
 ex de resti. spo. Ex transmissa. 7. c.
 Litteras. in si. vnde falsa est glo. ex
 de vno. capli scdi. que dicit qd̄ non
 est dimittēda vxor: etiam si vite viri
 fuerit infidiata. Item qñ vn^o cōiugū
 trahit altez ad crimen: ita qd̄ l3 non
 cogat peccare: tamē p̄pter piculū sue
 fragilitatis ne coniugalī societas p
 trahat ad peccatū: tenet iuxta illud
 Si ocul. tu. scā. te. eru. zc. Si. n. cum
 piculo corporis nō tenet manē mul
 to minus cū piculo anime: 7 sicut nō
 tenet p̄pter piculū infidelitatis habi
 tare cū infidelis: ita nec p̄pter piculū
 alioz criminū l3 ad nullū possit co
 gi. Et liz istud sit grauius q̄ alia: tñ
 minimū piculū peccati mortalis p̄
 ponderat maximo piculo corporis:
 7 l3 in hoc sit vñ simile qd̄ inuito ause
 rat vita corporis nō anime: tñ ista
 dissimilitudo tenz ita in infidelitate
 sicut in alijs vitijs: q̄a nullū peccatū
 cadit in inuitum. Item p̄pter alia
 crimina vnus quib^o alter nō timet
 p̄babiliter anime sue nec corpori: nō
 d3 derelinquē cōiugē: etiā si sit incor
 rigibilis: nisi sit fornicatio carnalis:

etiam semel cōmissa: vel spūalis for
 nicatio. i. infidelitas in qua sit incor
 rigibilis: 7 sic intelligit̄ ex de vno.
 .c. 2°.

Quando tenet votum factū ab
 vxore. Cap. 35.

V^o Exor ad vota abstinentie vel
 pegrinatōis: 7 h^o mōi facta
 siue ante m̄rimoniū cōiūctū
 siue postea non tñt nec d3 implē cō
 tradicēte viro dicit Ray. Sed vir
 potest vouē 7 tñt implē vota absti
 nētie etiam inuita vxore nisi per hoc
 fiet p̄iudiciū vxori: puta q̄a redderet
 impotens ad redditiōē debiti fm
 Ihug. 22. q. 5. Precepit. 7. c. xpiana.
 Nō etiam qd̄ si vir dedit iam lñiam
 vxori implendi votū abstinentie si po
 stea reuocat rōnabili cā motus bene
 facit si sine causa reuocat peccat tamē
 in vtroq; casu vxor d3 obedire: 7 nō
 peccat. Ray. 22. q. 5. Manifestū. et
 .c. Noluit. Quātum ad votū pegrī
 natōis vnus nōn potest sine cōsensu
 alterius facē seu factū adimplere f3
 Ray. 7. hosti. imo fm Inno. potest
 reuocare: si aliqñ cōsensit l3 peccet.
 Excipit votum ierosolimitanū fm p̄
 dictos qd̄ potest facē vir sine licētia
 vxoris 7 factum adimplē. Vxor tñ
 vt affētiat est attētius admonēda: vñ
 si non vult remanē sequat virum.
 Dicit tamen sanctus Tho. in quolz.
 7 Alber. qd̄ n̄ sit cōsulēdū viro qd̄ acci
 piat crucez ad transferendū se vltra
 mare si vxor sit talis que non possit
 sequi: 7 de eius incōtinētia timeat.
 Vxor fm host. potest etiam inuito
 viro votum ierosolimitanū emittē:
 s. si suspēda: uel nimis iuuenis: non

exequat psonalit: s. votum redimat
als uadat maxime si talis est q possz
secum ducē bellatores. Quantuz
ho ad mōicaz pegrinatōez: etiā sine
uoto ppter dispōnēdā domum: uel
q̄tum ad trāsserēdū domiciliū: alio
mō uidet dicē beat⁹ Tho. in 4°. q̄
pōt uir hoc facē sine licētia uxoris: q̄a
in dispositione domus ⁊ regie uite
mulier est s̄bēda uiro: ⁊ nō ecōuerso
Dicit tamen hug. 22. q. 5. Nāifestū
in gl. q̄ uir illa uxoris uota reuocare
pōt: que ipsa implere nō pōt sine
scandalo uiri ut de ieiunjs: de surgē
do ad maturinū: ⁊ b⁹ modi: alia nō:
ut si uxor uouit dare aliqd de p̄rio
ubi cōsuetudo est q̄ mulier habeat
bona p̄frenalia: uel si uouit aliquaz
orōnez ⁊ b⁹ mōi. Quātū ad uotū
castitatis iugatoz est sciēduz q̄ uir
⁊ uxor s̄z Ray. et Alber. ad paria iu
dicant. 22. q. i. Si quis. Pōtē autē
fieri tale uotum tripliciter. Uno m̄
q̄ unus emittat uotū castitat. altēo
inuito uel ignorāte: seu sine licētia al
terius. 2° mō q̄ unus tm̄ cū licētia
alteri⁹ emittat. 3° q̄ uterq̄ de pari
cōsensu emittat simul. Et p̄o mō cū
unus. s. cōiūgū uouet castitatem sine
licentia alterius: si inter eos sit cātū
m̄rimoniū inidatū: puta p sponsalia
s̄m̄ De. de pal. opz q̄ frangāt spon
salia de mutuo consensu ⁊ sic postea
seruet uotū: uel intret religionem si
sponsa est que nouit: sed si sp̄s uo
uit ipse: uel religionē intret: uel sacz
ordinē suscipiat: ⁊ sic soluēt sp̄salia
etiā cōtra uolūtātē alteri⁹: uel faciat
cōtētū altez. q̄. si. nō nouit de nō con
sūmādo m̄rimonio. Et dicit idem

Idet. q̄ s̄m Tho. p uotū simplex sol
uēt sponsalia: q̄ si nū esset nō tenēt
religionē intrare q̄ nouit: sed pōt
manere in seculo cōtinēdo. Sed cū
iura artent ad cōplēdū sp̄salia: nisi
in casibus q̄buldam exp̄ssis: de q̄b⁹
s. ⁊ inter illos nō ponit iste. Tutius
est tenere cōtrariū. Si autē essz inter
illos m̄rimoniū ratificatuz. s. p̄ vba
de p̄iti: sed nō cōsūmatū: tūc t̄z pre
dictū De. tenet intrare religionem
sue uir: sue mulier: nisi coniūx q̄ nō
uouit uelit eū dimitte sine debiti pe
titione q̄a non potuit uouē in p̄iudi
ciū alteri⁹: ⁊ sic est illi obligat⁹ s̄b cō
ditōe si non intret religionē q̄d pōt
facē altero inuito: ⁊ tunc p̄ p̄fessōz
in qua mouit civiliter solutū est uin
culū matrimonij: sed si est cōsūmatū
nō pōt intrare religionē altero in
uito: nisi ob fornicationē notoriam.
Sed de hoc uide. s. de diuor. Sed
si alter caste uixit: tūc utz pōt ali⁹
uouere cōtinentiam sine alteri⁹ l̄nia
q̄tū ad redditionem debiti. In hoc
cōcor. omnes q̄a nō pōt. Rō est
s̄m Ric. q̄a hoc essz facē uotum de
alieno: q̄d nō licet: s̄z q̄tū ad exadōz
sunt uarie opiniones: ut refert Jpe.
Aliq̄ dicant q̄ nō pōt fieri tale uotū
Un̄ ⁊ Duran. in 4° dicit hoc uotū
indiferetū ⁊ piculosū: q̄a reddit altēi
nimis onerosū: ut semp ipse habeat
s̄bire cōsūsiōem in exigēdo: ⁊ p̄cipue
si uiro uouente mulier heat exigere:
que cōit in hoc est magna hēcūdia:
⁊ nimis piculosū est in igne stare. i.
p̄pe uxorem ⁊ urgente cōcupiscētia
nō posse exigē. Et ad hanc uidetur
declinare beatus Tho. in 4°. Dicit
r 2

enim q̄ tale votū factū ab vno sine
exp̄so cōsensu alteri⁹ potest alter irri-
tare: 7 si irritat nō tenet implē. Si
autem audito voto cōsortis pro tūc
tacet 7 dissimulat: nec ratificat: si po-
stea contradicat 7 irritat similiter nō
tenet implē. Hāc opi. dicit Jo. nea.
in quolibz. 8. esse p̄babiliorē. Adde-
s q̄ si talis q̄ vouit sine līia alteri⁹ exi-
geret etiā cū peccato mortali: puta
p̄supposita v̄itate alteri⁹ opinionis
cōtrarie tenet exact⁹ debitū reddere
alīs peccarz. Alij autē dicūt q̄ potest
fieri tale votū. s. si exigēdo debitū.
Icō est q̄ hoc est volūtatis. s. petere
debitū: 7 p̄fectōis nō petē: 7 de his
est votū. Et dicit Ric. in 4°. hāc opi-
nionē esse cōiorē 7 tutiorem. Et ad
hanc videt declinare Ide. de pal. vi-
cens tamē q̄ hoc nō essz alicui cōsu-
lendū: maxime si p̄pter hoc m̄rimo-
niū reddet onerosū altēi: puta v̄xi
suspecte v̄l h̄cūde in petēdo debitū
Et lz talis peccet vouēdo nō petē: si
tamē vouit tenet suare inq̄tū pōt:
sine h̄ q̄ reddat m̄rimoniū onerosū
puta reddēdo nō solū exigēti exp̄sse
s. etiā inf̄ratiue. Ad tollēdū igit oē
dubiū bonū essz petē sup h̄ modi vi-
sp̄sationē: 7 possz in h̄ modi ep̄s vi-
sp̄sare: vt apte trahi potest ex his q̄
dicit Jo. an. in nouella. Iur̄sus. ext̄
q̄ de. vel vo. Quātū ad secūdum
modū: cū. s. vnus vouet cōtinētiā de
licentia alteri⁹: loquēdo de voto so-
lēni religiois. Dicit Ide. de pal. circa
hoc q̄ est duplex opinio. Quidaz. n
dicūt q̄ lz i intrādo religionē illud
debeat obſuari: q̄ si ille de cui⁹ līia
alter intrat religioez est senex 7 non

plona suspecta de incōtinētia pōt in
seculo remanē vouēdo cōtinētiā: s. si
est iuuenis v̄l plona suspecta nō pōt
remanē in seculo: s. intrare religioez
vt habet. ex de cōuer. cōiū. c. Cum
lis. 7. c. v̄rozatus. Alij dicūt q̄ sicut
viro cōsentiente v̄roxi in voto abstine-
tie: idem vir pōt reuocare postea: licz
peccat reuocādo sine instā cā: illa tñ
tenet obedire: ita 7 in voto castitat.
quo ad vtrūq̄: q̄a. s. viro vouente de
cōtinētia de licētia alteri⁹. Et sc̄dit
idem Ide. q̄ possz sic distingui: Aut
q̄a licētiās ad religionē nō est plona
suspecta de qua timeat de incōtinē-
tia: 7 vult similiter cōtinē 7 vouē: 7 tūc
lz reintegra. i. anteq̄ cōiū ei⁹ profi-
teat possit reuocare licētiām: sicut 7
maridatū re adhuc integra reuocari
potest tñ post votū solēne emissūz a
licētiato non potest reuocare ipsum
Et sic intelligit. c. Agatosa. 27. q. 2
7. 23. q. 5. Qui v̄rozē. Aut licētiāns
plona est suspecta de cui⁹ incōtinētia
timeat: 7 talis que nō poterat līiare
de intrādo: 7 tūc lz peccet reuocādo
post votūz solēne: tñ q̄a illud fuerat
temere emissū: tñ licētiat⁹ reddere
Ihec Ide. dicit tamē hāc cōclufionez
dubiā. Et eadē distindōez facit idez
Ide. de voto simplici emissō de līia
alteri⁹. s. q̄ possz reuocari a plona li-
cētiāte: si est suspecta de incōtinētia:
7 ar. ad hoc sumit a fortiori. p. c. i. de
cōuer. diu. Sed doc. multi 7 p̄cipue
Tho. in 4°. 7 Jo. neapo. in quolibz.
8. dicūt q̄ votū cōtinētie emissūz ab
vno cōiūgū de licētia alteri⁹: seu sine
licētia: s. postea ratificat licētiās non
potest eū reuocare. Vñ si ille qui sic

uoluit peteret debitum nō soluz licē
tians nō tenet reddē: imo nec debz
exigere: alias peccaret mortaliter sz
Jo. nea. qā coopat ei in crimie mor
tali. ar. ad hoc. 22. q. 5. Continētie.
nec cōit tñ qd dīdū est. s. a qbusdā
q ita reuocari possit votū continētie
semel concessū ab altero sicut votuz
abstinentie. Omnes tñ in hoc decōr.
q ex hoc q vnus uoluit simplici de
licentia alterius nō phibet quin ipe
possit ad placitū exigere debitū a vo
uente: dum ipse similiter nō uouerit
De voto autem solēni p susceptionē
ordinis sacri: dīc pe. q si sciēte uxore
7 cognoscēte se teneri ad cōtinētiā
ex ordiatōe uiri ipsa cōsentiat ipsum
ordinari: qzuis non debuisset uir ei⁹
ordinari si erat suspecta: nisi ipsa in
traret religionē: tamē si nō intrauit:
sed remansit in seculo sic suspecta: nō
ppter ea poterit reuocare votuz uiri
ordinati: nec tenet ipse ppter hoc red
dere debitū petenti: nec ipso mortuo
poterit cum alio cōtrahē. lals matrī
monii esset nullū. Inec est simile de
pessione 7 ordinatiōe: qā phibitio
ecclesie potest facē pessionē nullaz
nō aut ordinē. hec Pe. Sed si inscia
uxore uel sciente 7 stradicēte recepit
uir ordinem sacrū: ipse qdē depōet:
7 restituet uxori: si uxor hoc petierit
7 sic reddē tenet debitū: sed nō pōt
exigē: nec post mortē uxoris cū alia
cōtrahē: als nullū erit matrimoniuz
cōtractū. Quātū ad tertiū modū
cū. s. uterq parī consensu uouēt cōti
nētiā null⁹ eoz pōt exigē uel reddē
debitū nisi cū peccato mōtali sz Jo.
neapo. 7 alios. Et si unus eoz fran

gerz uotū: puta aliā cognoscēdo alē
nihilomin⁹ tenet seruare. ar. 22. q. 5
Qd deo. Sed ubi esset piculū incon
tinētie: qā psonē suspecte certe bonū
essz dispēsatōez querē sup tali uoto:
7 fm Huil. uidet q eps possz dispē
sare. Item fm ipe. qā alter cōiugū
intat religionē 7 pfitet alio inuito
potest reuocari ad petitōez ipsius: 7
reuocat⁹ tenet reddē debitū: sed nō
pōt exigē rōne uoti. Mortuo eo qui
reuocauerat is q pfectus fūeat indu
cēdus est ut redeat ad monasteriuz
nō tñ cogēd⁹: cui⁹ rō est qā pfectio
eius nō tenuit: ex quo nō intrauit d
licētia cōiugis sui. Et qzuis nō possit
post mortē reuocātis cōnhē cū alio
tñ si cōiuxit tenebit mūmonii: s exi
gere nō poterit. Itē cū unus cōiugū
de lūia alteri⁹ intrat religiōz: s anqz
pfitet reuocat ab eo mortuo reuo
cāte poterit etiā cū alia psona cōnhē
nec tenet redire ad mōasteriū: nec p
hibet exigē. Et hoc totū nū est: nisi
aliud obstat: puta si uotū emissz.
Qui autē de lūia cōiugis pfitet nō
pōt de iure redire ad uxore: q si de
facto ad uxore reducē cogēdus ē: n
solū ipa mōtua: s et uiuēte redire ad
mōasteriū. Et sic uidet loqui illud
caplin. Ex pte abbatis. de uer. iū.
Et si mortua uxore cōnhēt cum alia
mūmonii nullū essz. Ihec Pe.

De uote 7 donatiōibus que dāt
ab uxore. Cap. 26.

d Os que dāt uiro a mulier
p onere qd p mūō bātinz
Unde rādū durat: qdū ē
mūmonii: s eo soluto soluit: qā si
eo esse nō potest. ff. de iur. uoti. 21

Et est dos quasi ppiū primonium
mulieris. ff. de mino. l. Deniq; s. sed
vl. l. si. s. qdū stat mīmōiuz dñiuz
dotaliū est penes vir: vñ cōi velū-
tatem viri non pōt inde elemosinā
facē. Nō q sunt due spēs doti. naz
alia est profecticia. Alia aduenticia
Profecticia dos est que a pte filia
vel ab auo p nepote: vl ab alio noie
coz seu de bonis eozū dat: vt. ff. de
iur. do. l. pfecticia. Aduenticia ho est
quā ipsa mulier dat p se vl auo: siue
sit frat: vel ali' quis. Itē dos alia ex
timata: alia inextimata. si extimata
dat tā dānū q lucz ad maritū pti-
net: sicut ad rē ptozē. Si ho inexti-
mata dānū 7 lucz ptiuz ad mulierē
. ff. de iur. do. s. Plerūq; tñ fruct' pti-
nēt ad maritū ppter onera mīmōni.
Uñ fer' dotaliū pecoz ad maritū
ptinēt: qā fruct' pputat sic tñ vt sup
pleat inde mortua capita tā ex natis
fctib': vt in. d. l. Plerūq;. Pactū pī
factū a filia dñ nuptui tēdēt q dote
cōtēta nullū ad bōna pūa regressuz
hēret improbat lex ciuilis. Si tamē
iuramēto nec vi nec dolo pstito fir-
matū fuerit debet seruari ex de pac.
qzuis. li. 6. Dos 7 donatio ppter nu-
ptias donari nō potest etiā psetiēte
vxoze. ff. de fun. do. l. lex. Julia. Nec
valet alienatio: nisi vxoz iurauerit nō
contra venire. ex de iur. iur. Cū con-
tingat. 7. c. Licet. eo. ti. li. 6. Sed de
hac mā. s. cū iurat sup h' mōi. Vide
dissuse. s. in scda pte ti. de iuramētis
In qb' casib' marit' lucrat dotem
R' lucrat ex pacto: vt si paciscat de
tota dote: vel ei' pte post vxoz. mor-
tē lucrādo: vt. C. de pac. con. 7. l. Ex

more. 7 in aut. ibi posita. Itē lucrat
ex lege vt si ppter adulteriū mulier.
fiat diuortiu mulier dotē amittit. ex
d. do. post diuor. resti. s. Plerūq;. Itē
mortua vxoze intestata 7 defunctib'
liberis 7 pīnquis vir succedit vxoz
7 lucrat dotē. 7 ecōuerso. C. vñ vir.
7 vxoz. li. i. In alijs aut casib' dos ad
mulierē 7 donatio ppter nuptias re-
dit ad vir: nisi sec' obtineat de con-
suetudine. ex de do. inf. vir 7 vxozē.
Donatio. s. Sane. Done q ppter
adulteriū vxoris facta sepatiōe thori
mulier dotē amittit. nūc aut probata
p sanguinitate sepant oio. In qd po-
terit mulier dotē repetē. R' nō. Inā
lz mō appareat q nō fuerit mīmō-
niū: mulier nihilomin' puniēda est
ppter intētiōē cū ope sēsecuto. ex
de biga. c. Inup. 7. c. vlt. Et etiā p h'
vt ceteris delinquendi mā auferat:
7 ne cogitet falsa pbatio cōtra mīmō-
niū. hec host. Lau. Hoff. Ber.
7 Jo. Et nō q qā ad penas legum
qs nō tenet: nisi postq qs fuerit ad
iudicat'. s. p iudicē pdenat' fm tho.
7 Ric. Ideo si mulier cōmittat adul-
teriū: nō ipso facto amittit dotē. Sz
postq in iudicio sup hoc fuerit iudi-
cata. s. de adulterio. Qui restituenda
sit dos. R' si dos fuerit a pte pfecta
tūc si in mīmō filia pmozatur d3 dos
reddi pti: vt. ff. so. ma. l. Dos a pte.
nisi mulier reliquerit liberos: qā tūc
lz de iure debet pti: tñ de consue-
tudine remanz penes liberos: vt nō
in. d. l. dos. Si ho vir pmozat: tūc
talis dos pti 7 filie reddēda ē: ita tñ
q nec p alif q cū volūtate filie eam
petē pōt. ff. so. ma. l. z. D' si pater nō

viuat vxori reddēda ē: vt ibi. Si hō
dos fuēit a quocūq; alio: tūc si pmo
rit vxor ad heredes eius pertinebit
dos. Si premortū vir dos ad vxorē
redibit. Intellige hoc nisi ille qui de
dit fuerit stipulat⁹ dotē sibi reddi. C.
de rei. vxo. ac. l. vnica. §. cum aut. 7. ff.
so. ma. l. Quoties. §. si. Qñ restituēda
sit dos. R^o si dos consistit in rebus
imobilib⁹ dz restitui statim so. ma.
si hō in immobilib⁹ dz restitui. §. anū
C. de rei. vxo. ac. l. vna. §. cum aut. an
semp marit⁹ in casu restituēde doti.
opellat reddē in totū. R^o marit⁹ in
reddēda dote nō adēnat nisi in q̄tū
facē pōt. l. habita rōe ne egeat: si nō
dolo hatus est: vt. C. de re. vxo. ac. l.
vnica. Et dz cautōez exponē: q̄ si ad
meliorē fortunā puenierit soluet resi
duū: hoc etiā pūlegiū tñsit ad filios
eiusdē mrimoni. ff. so. ma. l. maritū.
Dz hoc hēdi exneo nō ē p̄stāduz: q̄a
tale bñficiū psonale est: 7 cum psona
extinguit⁹. Utz marit⁹ vel ei⁹ hēs
in reddēda dote possit exē expen
sas. R^o expensas: vtputa domū rese
cit: 7 huiusmodi retinē pōt: vt. C. de
impens. in re. do. l. i. Expēsas hō vo
lūtarias siue voluptuosas pdit etiā
si volūtate mulieris facte sunt. ff. so.
ma. l. in volūtarijs. Quid si marit⁹
tenetur de dote 7 habet alia debita
rñdeo mulier habz obligata omnia
bona viri pro dote in tantuz q̄ pfer
tur omnibus creditorib⁹ non habē
tibus expressam ipothecam: Et hoc
nisi alijs sit in simili iure: vt quia pe
tit dotem precedentem. C. qui. po.
in pi. l. si. h. p̄ma restitutio. Sed in
donatione p̄ter nuptias nō p̄ferē

mulier creditoribus nisi posteriorib⁹
etiam constante matrimonio vxor
recuperare potest dotem: vt quādo
vir vergit ad inopiam. C. de iur. do.
l. vbi. Pro delicto viri non debet
vxor dotem amittere. extra de pig.
Ex litteris: etiam si cōmisit crimen
lese maiestatis. C. ad. l. iuliam. ma. l.
Quisquis. In possessione pignozata
genero pro dote fructus nō debent
computari in sortem: si gener substi
net onera matrimoni: extra de vxo.
Salubriter. Vide supra. Qui habet
cognoscere de matrimonio: habet
etiam de dote tanq̄ de accessorio.
extra de do. inter virū 7 vxorem. c. i
7. c. 2. ff. de iur. do. l. 2. 7. 3. Donatio
p̄ter nuptias est: q̄ sponfus spōse
donat quando ipse ab ea dotem ac
cipit. extra de do. inter virū 7 vxorē
Inuper. In huiusmodi autem do
nationibus p̄prium est q̄ si paciscat⁹
maritus de dote uel parte dotis lu
cranda vxore premortua talem p̄tez
debet lucrari mulier de donatione
p̄ter nuptias premortuo uiro. extē
de do. inter uirum 7 vxorē. donatio
§. Sane. 7. C. de pactis conuen. l.
ex morte. In huiusmodi autem doti
bus 7 donatōibus sunt diuersa sta
tuta in diuersis locis. Nam alicubi
ut Florentie si vxor premoriatur cō
sumato matrimonio uir lucrat totā
dotem si non extant filij ex ea. Naz
si filios relinquit ipsis remanet. Ali
cubi lucratur partem: 7 alia pars re
stituit ei: Unde p̄fecta est dos. Si
autem uir premoriatur restituit vxori
tota dos 7 donatō p̄ter nuptias.
Et in hoc statur maxime legi

municipali seu statuto: q̄ iuri cōmuni
Dos ēt cōstante m̄rō ab uxore pōt re
peti viro in insula deportato: cuius
affectōez vxor nō mutauit s̄z JDe. de
pal. in 4°. di. 42. Et idez de viro in
regno bānito. C. de iur. do. l. vbi. et
l. in reb°. Jtē h̄gēte viro ad inopiā
pōt peti dos cōstāte m̄rō: nō p̄pter
paup̄tatē heris: q̄a tūc s̄b tali cautōe
quā p̄stare pōt cōmittēda 7 cōmittē
da ē dos: s̄z p̄pter paup̄tatē mēt. vt q̄n
incipit esse pdig⁹ 7 dilapidator: q̄a
tē cautio paz valeret: 7 sic intelligit
illa. l. vbi 7 l. in reb°. hec pe. Jtē l̄z s̄z
ius ciuile mulier sc̄do nubens lucrēf
legatū sibi factū s̄b cōditōne q̄ rema
neret vidua fauore m̄rimoni: oū tñ
nō nubēt. J. anū a morte viri: Tñ q̄a
iura canonica 7 diuina pl⁹ fauēt vi
duitati q̄ m̄rō vt statui p̄fectior: Jō
2° nubēt cōditōz legati n̄ lucrēf: s̄z amit
tit ipm pe. de pal. vbi. s̄. Jtē sciēduz
q̄ q̄n vxor p̄pter diuorziū factū p̄pter
adulteriū suū pdit dotē suā: s̄z ipa erat
filia familias. i. in ptāte p̄ris cōstituta:
7 dos erat p̄fecticia. i. d̄ reb⁹ p̄nis
p̄fecta: vel als q̄ncunq̄ dos erat ad
p̄rez recasura: p̄r nō pdit eā p̄pter deli
ctū filie: q̄a n̄ d̄z portare iniquitatē filij
Si h̄o n̄ erat recasura ad p̄rez: q̄uis
ab eo p̄fecta essz: q̄a ea mortua eam
rehabitur⁹ nō erat: tūc marit⁹ eā lu
crat. Et sic itelligit hosti. C. d̄ adul.
l. si. ad si. 7 ex de diuor. C. cōsēu. S̄z
q̄n dos erat reditura ad p̄rem: p̄r eā
pdit: q̄diu filia adultera viuūt: sic ēt
n̄ potuissz eā repetē ipa n̄ adultate.
Nec d̄z ipse ex delicto filie lucrari: s̄z
tenebit eā vir viuēte adultēa p̄ cui⁹
mortē redibit dos ad p̄rez sic s̄i p̄lat⁹

ecclesie cōmittit soloniā. i. cōiuret dē
dñm: q̄diu ipse viuūt ecclesia feuduz
p̄det. Sed ipso mortuo feudum ad
ecclesiam redibit ne delictum p̄sone
redundet in detrimētum ecclesie. et
ex his seq̄t q̄ si vir cōmittit crimen
lese maiestatis p̄pter q̄d bona ei⁹ cō
fiscent: 7 ipse nudus exulet vxor pdit
dotem: q̄diu viuūt vir ei⁹: ne p̄ eius
delictum lucretur vxor ei⁹: q̄d p̄us
non habebat. Interim tñ fiscus ei⁹ p̄
uidere tenet necessaria loco viri: sed
viro mōtuo rehabebit integre dotē
7 dotariū suū: vt dicūt de cōsuetudie
JDe. de pal. in 4°. 7 Ber. Jtē sciēduz
de expensis factis ab vxore ex domū
quia vir pro onerib⁹ matrimoni h̄z
dotem: ideo a tempore cōtracti ma
trimoni⁹ intus 7 ex d̄z sibi facē me
ras expensas vir s̄m q̄titatez dotis
s̄z. famif. hercl. l. Si maritus. imo
etiam si dotez non habet vel pdidit
culpa sua tenet ei necessaria p̄uidē:
s̄m facultates suas: imo vbi marit⁹
dissipat bona sua h̄gens ad inopiā
7 cōstāte m̄rimonio mulier recapat
dotem: vt vidūm est. s̄. S̄z quādo
mulier sponte recessit nō recapat ex
pensas: nisi a tpe quo rediens nō est
admissa: et hoc nisi oppōat de adul
terio quia adulter nihil tenet p̄stare
nisi ipsa replicet de consimili. Dico
autē q̄ sponte vaganti nō tenet ad
expensas: sed solum quādo iusta de
causa: puta p̄pter nimia leuitiā viri
vel aliquid h̄mōi: vel quia vadit ad
longinquas ptes: 7 eaz mittit ad cō
sanguineos ipsi⁹ vxoria pro maiori
honestate 7 huiusmodi. hec JDe. de
pal. vbi. s̄.

Sūmula quedā de oibus vitijs:
tā viroz q̄ muliez coniugatoz: q̄ sūt
mortalia.

e X nōtis in p̄cedētib⁹ ca
pitulis et. q̄ nō sūmatim
vitia tā viroz q̄ muliez
coniugatoz: que d̄cernūt
cōiugiū que sūt mortalia.

Pr̄mo si q̄s. d̄bit sciēs in se esse vel
h̄re aliq̄d p̄dictoz impedimētōz q̄
impediūt et dirimūt m̄rimoniū non
habita disp̄satiōe a papa in bis in q̄
bus potest dispensare.

2º cū h̄is votū simplex religiōis
vel castitati. vel q̄ suscepit hitū religi
onis approbate cū firmo p̄posito re
manēdi: et ate p̄fessioez tacitā vel ex
p̄sā egressus est: et contrahit matri
monium sine dispensatiōe pape.

3º cū talis d̄bēs m̄rimoniū et cō
sūmās exigit debitūz n̄ h̄is sup̄ h̄ di
sp̄satiōez: reddē tñ debitū tñf.

4º cū q̄s m̄rimoniū clādestine cō
t̄bit sine p̄ntia testiū saltē: et quousq̄
manifestum faciat sufficienter semp
est in mortali.

5º qñ q̄s d̄bit d̄ inf̄ditiū ecclesie
vt q̄a ordiari⁹ audiēs aliq̄d impedi
mētū circa aliq̄d m̄rimoniū siēdū p̄
cipit ne fiat d̄dus talis: nisi p̄us di
scusso negotio et cognito.

6º cū q̄s cōt̄bit de fūfo vl̄ d̄ p̄nti
n̄ intēdēs cōh̄bē h̄ decipe: et carnalē
copulam extorquere.

7º cū q̄s cogit aliq̄ne vel aliq̄ ad
cōh̄edū de fūfo vel de p̄nti: etia⁹ si
sint p̄f l̄ m̄: q̄a oimoda d̄z eē animi
libertas in h̄i: sc̄ si tñ p̄suadeat.

8º qñ ēt sp̄salia d̄ fūfo tñ frāgit

et illos nouē cāus q̄ s. tāgūt. al⁹ at
cui sp̄salia frāgūt excusat.

9º qñ m̄rimoniū cōt̄dū p̄ h̄ba de
p̄nti h̄ negat: et q̄uis alē d̄riū p̄bare
n̄ possit: vel n̄ p̄bet: tñ neut̄ cuz alio
cōh̄bē n̄ p̄t: al̄s essent in adulterio
cōtinuo: et separi debent.

10º qñ post cōt̄dūz m̄rimoniū p̄
h̄ba de p̄nti alē n̄ vult cōsūmare illō
alio req̄rēte d̄gruo tpe: nec vult reli
gionē intrare vt p̄ p̄fessioez alē sit
liber: puta h̄ fac̄ q̄a audiuit illuz pau
perē vel iniquū: vel q̄a indignati sūt
adinuicē: et similiē peccāt p̄tes q̄ hoc
nō p̄mittūt sine rōnabili cā: puta q̄a
sū volūtate eoz cōiuxerūt et h̄ m̄oi.

11º qñ cōsūmauit m̄rimoniū ate bñ
dictiōne nuptiaz: cū bñdici debeant
puta q̄a p̄mū m̄rimoniū.

12º qñ cōsūmauit m̄rimoniū: vel
celebrauit nuptias tpe p̄hibito ab ec
clesia: vt in aduentu vsq̄ ad octauaz
epiphaniē: et a septuagesima vsq̄ ad
octauas pasce: et a dieb⁹ leniaz vsq̄
ad octauas pente. et h̄ siue h̄go: siue
vidua: siue fiat cum solēni apparatu:
siue fiant paup̄ime nuptie: quia est
p̄hibituū.

13º qñ q̄s cogit d̄ sanguineaz v̄ro
ris sue: vel vsq̄ ad q̄rtū gradu: si n̄az
tunc nō p̄t exigē debitūz ab vxore:
vel vxor a uiro suo si fuit cognita a
d̄ sanguineo uiri sui: nisi habita disp̄
satione super hoc: reddē tamē tenet
exactus debitū siue exp̄sse: siue interp̄
tatiue: et hoc qñ istud fuit p̄petratūz
post cōsūmatum m̄rimoniū: vel
etiam contractum per h̄ba de p̄nti:
Nam si fuisset ate esset impedimētū
dirimēs matrimonium.

14° quādo alter alteri denegatz
debitum non habens aliquam cām
rōnabilem: etiam si faceret cā deuo-
tionis vbi alē petat oīo sibi reddi.

15° quando in actū coniugij repit
aliquis de illis octo casibus q̄ nōnt
s̄. in. c. de actū coniugali: naz vel est
mortale peccatuz: vel dubiū de mor-
tali. ibi vide. Vbi habes etiā quādo
vlus actus coniugij est veniale peccatū
7 quādo nullum.

16° qñ vir sine cā rōnali grauiter
abberat vxorē uel contumelias ei infert
turpibus verbis multum: vel euz nō
providet ei de necessarijs rebus cum
possit facere.

17° quando vxor nihil habēs nisi
dotē: si det nōbilitē de bonis domo
sue. s̄. de bonis viri sui sine licētia ei?
exp̄ssa vel int̄ptatiua: 7 multo maḡ
contra phibitionem eius cōsanguī-
neis vel amicis: vel expendat in reb?
malis 7 vanis: vt ludo 7 pōpis: vel
etiam multū nōbilitē in elemosinis
peccat grauiter: quia furtuz omittit:
nisi hēat artē multū lucrosā vlē gu-
bernationem domus.

18° quādo vnus coniugū assentit
alteri in adultio: vel vir exponit vxo-
rem alijs cā tpalis s̄sidijs: vel alia de
cā: vel vxor pmittit virū vitiū sodo-
mie ppetrare cum possit obistere et
non vult vel non curat.

19° qñ vxor nō vult sequi virū in
cohabitando vel mutādo domiciliū
nisi timeret p̄babiliter mortem: vel
mutilationē: vel q̄ exponat eā alijs
vel q̄ trahat eā ad heresim vel aliud
mortale peccatū: vel q̄ nō possit eaz
sustētare: 7 ei? familiā: cū inter suos

affines vel p̄p̄quos s̄bueniat ei.

20° qñ de consensu vtriusq̄ vtriusq̄
vult cōtinētiā: 7 non seruauit: tunc
exigens 7 reddens sine dispensatōe
peccant mortaliter.

21° de negligētia in gubernando
familiā in admonēdos filios 7 suos
ad dei mādātā: et ecclesie sacramēta
sumendo: in correctōe vitiōz et hui?
modi: in puidēdo necessaria domui
in excessu amoris alterius ad altez:
in pompis 7 vanitatib? p̄cipue mu-
licz est difficile regulaz ponē: qñ est
mortale vel veniale: nec facilius in
h? mōi est p̄cipitāda s̄nia.

22° qñ p̄curat abo: s̄us: siue a vi-
ro: siue ab vxore: siue eius negligētia
uel casu: uel p̄p̄ abberatōz: vel nimīū
laborem: vel multā lasciuia coniuga-
lis adus.

23° in mulierib? qñ ex negligētia
opprimūt puulos in lecto secū eos te-
nētes: 7 multo magis qñ ex eorū in-
cūria 7 tarditate. decedunt sine bap-
tismo puuli.

24° qñ vxor p̄cipit p̄ adulterū 7
enutrit talē de bōis uiri tāq̄ sit suus
q̄a furtuz facit de illa s̄ba de q̄ illi s̄b-
uenit. Et idē de ea que sibi s̄bponit
p̄tū alienū tāq̄ suū.

25° de mēdacijs: de blasphemijs:
de piurjs de contumelijs: de detra-
ctionibus que cōtinue p̄ferūt cū sūt
in locutionibus.

Finis hoz vitiōz: 7 p̄sequēs
huius tractat? seu tituli de ma-
trimonio 7 sponsalibus.

Incipit tabula super tractatu de
spōsalibus ⁊ matrimonio.

Primo problemū sup ipso tractatu
ponit: in quo plura hūc: videlicet quō
accipiat: quid significet: ⁊ quomō se
debeat habere vir erga vxorē: ⁊ ecō-
uerso. Et de plurib⁹ aliis.

Cap. i. de de impedimēto erroris p
sone. Item in eodē de impedi-
mento erroris fortune.

Cap. 2. de impedimēto erroris pōe
s. cōditōis. Item in eodē de serui-
tute sequente matrimoniū per vba
de pñti contractum. Itē in eodē
Qd oñs non potest p̄hibere carnalē
copulā suoz coniugatorū simpliciter.

Cap. 3. de impedimēto voti solēnis.

Cap. 4. de impedimēto cognatōis:
quare. j. in caplis. i. 4. 15. ⁊ 18.

Cap. 5. de impedimēto criminis.

Cap. 6. de disp̄itate cult⁹.

Cap. 7. de impedimēto violentie.

Cap. 8. de impedimēto ordinis.

Cap. 9. de impedimēto ligaminis.

Cap. 10. de impedimēto publice ho-
nestatis iusticia.

Cap. 11. de impedimēto affinitatis.

Cap. 12. in quo pōt disp̄sari.

Cap. 13. de impedimēto impotētie.

Cap. 14. de cognatōe legali.

Cap. 15. de cognatōe naturali. idest
consanguinitate.

Cap. 16. de gradibus. v. 3. quomodo
computant⁹.

Cap. 17. de p̄hibitione matrimoni
inter consanguineos.

Cap. 18. de cognatōe spūali.

Cap. 19. de impedimētis nō dirimē

tibus matrimoniū cōtrahū.

Cap. 20. de impedimēto feriaz: qñ
scz nō possūt fieri nuptie.

Cap. 21. de spōsalibus.

Cap. 22. de cōtractu matrimoni.

Cap. 23. D. insanus vel furiosus cō-
trahere non potest.

Cap. 24. in qua etate possit matri-
monium contrahi.

Cap. 25. que conditōes vel p̄dictōes
impediūt matrimoniū.

Cap. 26. de matrimonio contracto
sub conditione.

Cap. 27. de sine seu intentione ma-
trimonii.

Cap. 28. de cōsumatōe matrimoni
⁊ actu cōiugali. Et ibi qñ est mor-
tale: qñ v̄iale ⁊ qñ nullū peccm.

Cap. 29. qñ cōiux non tenet reddē
debitum.

Cap. 30. Qñ quis nō tenet dimitte
coniugem adulteram.

Cap. 31. de diuortio.

Cap. 32. quādo cōiugat⁹ ingressus
religionem exire tenet: ⁊ qñ nō.

Cap. 33. casus quando vxor nō pōt
dimitti p̄pter adulteriū.

Cap. 34. de accusatōe adulteri.

Cap. 35. quando tenet uotum factū
ab uxore.

Cap. 36. de dote et donatiōib⁹ que
dantur ab uxore.

Cap. 37. Sūmula qdā de omnib⁹
uitiis tam viroz q̄ muliez cōiug-
atorū: uue sunt mortalia.

Explicit Tabula tractatus de spō-
salibus ⁊ de matrimonio.

Pro dilucidatōe toti⁹ materie libri
presentis noscat quisq; titulos sū-
scriptos eidem insertos fore.

Primo Tractat⁹ nōbilis. de excōica-
tionibus. suspēsiōibus. interdictis
irregularitatibus et penis: patris
fratris Anthonini archiep̄i flo-
rentini: ordinis fratꝝ p̄dicatorū
cū tabula sua in fine sibi adiūcta.

Secūdo Titulus de spōsalib⁹ et ma-
trimonio: qui titul⁹ extractus de
tertia pte Sūme eiusdem fratris
Anthonini in fine sui Sūmulaz
vitiōꝝ: tā viroz q̄ muliez coniu-
gatoꝝ: que sūt mortalia cū eiusdē
tabula in sui fine nōbiliter cōtinet.

Eius nōbilitatis p̄textu imp̄ssio ni
expositus fuit Venetiis vudu et
impenlis Johannis de Colonia
agripinēsi: ac Johānis Nathen
d Sberretzem. Anno saluti. M^o
.cccc.lxxiij. die. xxiij. Septēbr.

